

اول مرتبه باصلنوی

۱۳۲۷ سنه ۶ هجریه ۵۵

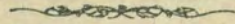
طریقہ محمدیہ ترجمہ سی

(ثَمَرَةُ الْحَدِيقَةِ الْحَمِيدِيَّةِ فِي تَرْجُمَةِ الطَّرِيقَةِ الْمُحَمَّدِيَّةِ)

الحديقة باغ وبوستان

اوقاتوابعنہ میںزہلہ مضافاتندہ قریہ یغشیبایک خادم امام ومدرس شیخ الاسلام
بن اسدالله الحمیدی نثقی اثریدر ۱۳۲۳ سنہ ۵۵

ناشرلی: برادران کربفقر.

مطبعہ کربیبہ قزاندہ ۱۹۰۹ سنہ

Казань.
Лито-Типографія Т-го Д-ма „БРАТЯ КАРИМОВЫ“.
1909

الحمد لله وحده والصلاة والسلام على من لا نبي بعده وعلى آله واصحابه الذين صاروا
 نجوم الهداية بالصعبة عنده اما بعد اخوان دين وعلان ملت تاتار قرداشلرمز نك عرب
 كتابلارندان تيوشنجه فائده آلماغه كوچلرى يتمگان لرينه فائده ويرمك املنى برنجى
 مقصد ايتب طريقه محمدية فى آنا تلمزگه ترجمه ايتدك وقوعسى قريب بولغان خطا
 وسهولرمزگه اطلاع ايدان ذوات كرام دان برنجى درجه ده التماس ايتمهز كنده تنبيه
 ايتمه لرينى ايكنچى طبع ميسر اولدقده قاينادان درستلب طبع ايتدررمز هر كم گه معلوم
 بولغان مقرر بولغان قاعده دربنى آدم خطادان خالى توگلدر (والحق احق بالاتباع)
 ديگان سوزگه بناء بعض اورنلارده كند مسلكمى يازماقدان هم قلممى زنى طيبه آلمادوق
 مقصودمى هيچ برهوكه طعن بولماى حقلقنى اظهار دور وهر كم كند مسلكنى سويلمه گه
 مختار دور بعض بسراعتقاد خصوصنده غى سوزلر خلاف كى طيبلسه ده انشأ الله تحقيق
 ايبه لرينك سوزندن طش بولماسه كرك (الحمد لله) هر بر كور كام صفت برلن موصوف
 بولماقلى جميع كمالاتك معدنى اولوب جميع نقايسى دان پاك ومنزه بولغان جناب حق
 وسبحانه گه خاص ولايق بولغان صفت دور (الَّذى جَعَلْنَا أُمَّةً وَسَطًا) شونداين الله تعالى
 كم بزلرنى (امت محمد صلى الله عليه وسلمنى) توغرى بولغان جماعت قيلدى (خَيْرَ أُمَّةٍ)
 امتلرنك ايدگوسى قيلدى بسو سوزده الله تعالى نك (كنتم خير امة اخرجت للناس)

آینندان اقتباس (*) بار امت محمد صلی الله تعالی علیه وسلم نك خیر الامم بولوی دین
 محمد صلی الله علیه وسلم نك دینی نك خیر الادیان بولونندان یا که بو امت نك متبوع
 بولغان پیغمبری سید جمیع البشر و سید اولاد آدم بولغانلقدان (وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
 عَلٰی اَفْضَلِ مَنْ دَخِلَهُ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالٰی نَك رَحْمَتِي وَسَلَامِي شَوْل كَشِينَك آر توغراقینه
 بولغای ایدی (اَوْقِي النُّبُوَّةَ وَالْحُكْمَ) اول كشیگه پیغمبرلك و حكمتلر بیرلدی (وَعَلَى آلِهِ
 وَآصْحَابِهِ) دخی اول محمد علیه السلام نك همه امنی و صحابه لری اوزرینه بولغای ایدی صلوة
 برلن سلام (الْمُتَّقِينَ بِهِ فِي الْقَصْدِ وَالشَّيْمِ) اول آل و اصحاب پیغمبر علیه السلام گه هر
 اشد اورتاچه بولوده دخی خلقه ابارگوچیلردر (مَا دَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ) كوكلر و بیبرلر
 همیشه بولغان مدتک صلوة و سلام جناب رسول اکرم و نبی محترم محمد صلی الله علیه وسلم گه
 هم آل و اصحابنه بولغای ایدی (وَمَا تَعَاقَبَتِ الْأَضْوَاءُ وَالظُّلُمُ) و یاقتیلقلار و قارانغولقلار نك
 برسی سوگنده برسی نك کیلوی مدتده صلوة و سلام بولغای ایدی (وَبَعْدَ) بسمله و حمدله
 تصلیه و تسلیمه سوگنده ایبتاچك نرسه لرم اوشبولاردر (فَإِنَّ الْعَقْلَ وَالنَّقْلَ مُتَوَافِقَانِ) درستلكه
 عقل برلن نقل دنیانك فانی بولوینه دلالت قیلوده برسی برسینه موافقلاردر یعنی هر ایكسی
 فناء عالم گه دلالت قیلور (وَالْكِتَابَ وَالسُّنَّةَ مُتَطَابِقَانِ) دخی قرآن برلن حدیث برسی
 برسینه مطابقلاردر (إِنَّ الدُّنْيَا فَانِيَةٌ) درستلكه دنیا بر زمان بتهچكدر یعنی عقل برلن
 نقل قرآن برلن سنت دنیانك فناسنه دلالتده متفق لاردر (سَرِيعَةُ الزَّوَالِ وَالْخُرَابِ) دنیا
 بتوگه و خراب بولوغه آشفغوچیدر (عَزُّهَا ذُلٌّ) دنیانك ظاهرده كورنگان عزتی ذلتدر
 (وَنِعْمَهَا نِقْمٌ) و دخی دنیانك نعمت صایلدی نرسه سی ده حقیقتده محنتدر چونكه يوم
 قیامتده حلال اولدقده هم حسابی باردر (وَشَرَّابُهَا سَرَابٌ) و دنیانك اچمكلری ده صورتنده
 كورلگان سراب كبی امر موهومدر (وَأَنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ) دخی عقل برلن نقل
 قرآن برلن سنت آخرت یورطینك منگو توركلك یورطی ایكانلكینه دلالت قیلوده متفقلاردر
 (أَعَدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ مِنْ أَهْلِ الْإِيمَانِ) اول آخرت یورطی یعنی جنت اوزلرینی الله
 تعالی گه مخالف قیلودن صاقلان مؤمنلرگه حاضرلنمش بولدی (عَزَّتْهَا بِأَقِيَّةٍ أَبَدِيَّةٍ) آخرت
 یورطینك شرافتی منگو قالفوچیدر (ضَافِيَةٌ سَرْمَدِيَّةٌ) كورانتن صافی و مدتسزدر (وَشَرَّابُهَا

خَالِيَةً عَنْ آثِمٍ وَلَاغِيَةٍ) دخی جنت نك شرابی گناهدن لغو و باطلدن خالیدر (فیها حورٌ
مَقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ) اول جنت ده چاطرلارده صاقلانلغان حور قزلاری باردر (نَاعِمَاتٌ مُطَهَّرَاتٌ
عَنِ الْأَفْتَارِ وَالْآلَامِ) اول حور قزلاری یومشاق تنلی لردر و باراماز خلقلاردن و آورولاردن
پاكلاردر (لَمْ يَطْمَئِنُّنَّ أَنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌ) بو حور قزلارونی جنت كه كركان مؤمنلردن
اول هیچ كم نكاحلمدی آدمدن و جن دن (وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ) قیامت كوندنه مؤمنلرنك
یوزلری نورلیدر و شاددر (اِلَى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ) جمیع مؤمنلر الله تعالی نك نور تجلی سینه
قاراغوجیلردر (عِنْدَهُ مَرْزِيَةٌ مُطَهَّرَةٌ) اول یوزلر الله تعالی قاشنده راضی بولنمش لاردر
والله تعالی نك ذكری برلن قرار تابقوجیلاردر (وَعَنْهُ رَاضِيَةٌ شَاكِرَةٌ) دخی اول یوزلر الله تعالی نك
بیرگان نعمتلرندن راضی بولغوجیلاردر و اول نعمتلره شكر قیلوجیلاردر (وَهَذِهِ هِيَ النِّعْمَةُ
وَالْمِنَّةُ الْعُظْمَى) اوشبو الله تعالی نك دیدارن كورو و الله تعالی نك رضاسی ايك الوغ نعمت
و الوغ لذتدر (وَالْفَوْزُ وَالْفَلَاحُ وَالسَّعَادَةُ الْكُبْرَى) و تمام مقصودقه و كوب خیرگه ایرشودر
و ايك الوغ ایندگولكدر (وَأَنَّ الظَّفَرَ بِهَا) دخی درست لكه بو آخرت سعادتلرینه ایرشو
(لَا يَعْصِلُ إِلَّا بِمُتَابَعَةِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ) حاصل بولماس مگر پیغمبرلرنك صوئغسی بولغان محمد
صلی الله تعالی علیه وسلم گه هر اشك ایبهرمك برلن گنه حاصل بولور (سَيِّدِنَا وَسَيِّدِ الْأَوْلِيَّينَ
وَالْآخِرِينَ) اول محمد صلی الله تعالی علیه وسلم بزمده خوجه مزددر و بزدن اولگیلرنكده
و صوئغیلارنكده خوجه سیدر (فِي الْعَقَائِدِ وَالْأَقْوَالِ) آخرت سعادتنه ایرشمك رسول اكرمگه
اعتقادده و سوزلرنده ایبهرمك برلن حاصل بولور (وَالْأَخْلَاقِ وَالْأَفْعَالِ) دخی خلقلاردا
و اشلرنده ایبهرمك برلن حاصل بولور (بَزْمُ كَبْكٍ بَرْمَزِيٍّ بَرْمَزُ سَوْزِ صَابُونَ تَكْفِيرِ
و تَفْسِيْفِ اَيْتُوبِ رَسُوْلِ اِكْرَمِ عَقَائِدِنْدِن كُوبِ مَرْحَلِهِ بِرَاقِ بُولُوبِ اخْلَاقِي و اَفْعَالِي بُوْزُوقِ
قِرِي صُوفِيَاقِي صَاتِقَانِ لَارِه نِه مَنَدَارِ تَأْسُفِ و اِرْلُوعْنِي دِرْخَاطِرِ تُوْتُوْكَزِ) (وَأَنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ
عَدُوٌّ مُبِينٌ) دخی درستهلكده شیطان آدملر ایچون آچق دشماندر (بَصْدُ عَنْهُ صَدًّا)
شیطان امور مذكورهده رسول اكرمگه ایبهرمكدن قاطی طیماق برلن طیار (بِأَقْصَى جُهْدِ مَتِينِ)
قوتلی اجتهادی نك ايك بلنبدین صرف برلن (اِنَّمَا يَنْعُو حَزْبَهُ) بودر باشقه توگلدر
شیطان هواسنه ایبهرب اوزینه رعیه بولغان كشیلرنی اندر (لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ)
تموغ ایبهلرندن بولسون لر ایچون نك الله تعالی (فَهَوَلِه قَرِيْنِ) دیگان یعنی شیطان

تموغده آدمگه يولداس بولور (فَخَذُوا حَنَرَكُمُ) بس صاقلانا تورغان اسبابكزنى توتوكز
 (وَاتَّخَذُوهُ عَدُوًّا) دخى اول شيطاننى دشمان توتوكز (فَانَّهُ كَلَبٌ مُّبِيرٌ) آنكڭ ايچون
 درستلكده شيطان هلاك ايتوجى ات در (فَعَايَةُ بَغِيَّتِهِ سَلْبُ الْإِيمَانِ) بس شيطان نكڭ
 مقصودينك نهايەسى والوغسى ايماننى صورودر (وَالْحُلُودُ الدَّائِمُ فِي النَّيْرَانِ) دخى
 آدم نكڭ تموغده منگو قالوويدر (ثُمَّ الْفَسْقُ الظَّاهِرُ) مونكڭ صوكنده شيطان نكڭ مقصودى
 آدم نكڭ الله تعالى طاعتندن چغوب ده ظاهر فاسق بولوويدر (وَالظُّلْمُ الْقَاهِرُ) دخى
 خيرگه غالب بولغان ظلم لقدر (وَأَدْنَاهَا التَّشْيِيطُ فِي الْخَيْرَاتِ) دخى شيطاننكڭ مقصودى نكڭ
 ايكڭ توبەن درجهسى ايندگولكردن طيودر (وَالْحَطُّ فِي الْمَرَاتِبِ وَاللَّرَجَاتِ) دخى شيطاننكڭ
 توبەن درجهده بولغان مقصودى علم مرتبه لرنندن عمل درجه لرنندن تشرودر (وَلَا يَرْضَى بِهِ)
 دخى شيطان مقصودى نكڭ توبەن مرتبه سنە راضى بولماس (الْأَعْدَاءُ الْيَأْسُ مِنْ غَيْرِهِ) مگر
 باشقه مقصودندان اميد كيسان وقتده غنه يعنى سلب ايماندان فسق ظاهر دن اميد
 اوزسە گنە ايندگولكردن طيو كى مقصود برلن قناعت قيلور (نَعُوذُ بِاللَّهِ تَعَالَى) الله تبارك
 وتعالى گە صيينامز (ثُمَّ نَعُوذُ بِاللَّهِ تَعَالَى مِنْ شَرِّهِ) مونكڭ صوكنده الله تعالى گە صغنامز شيطاننكڭ
 ياوزلغندان (وَالْمُؤْمِنُ الطَّالِبُ لِلْحَقِّ وَالْبَاقِيَّةِ) حق بولنى و آخرت يورطنى استەگوچى مؤمن
 (لَا يَخْفَى عَلَيْهِ الْأَوْلَى وَالْثَانِيَّةِ) اول مؤمنگە شيطان نكڭ اولگى مقصوديدە (سلب ايمان
 و فسق ظاهر واينچى مقصوديدە) خيراتندن منع درجه دن حط) ياشرن بولماس (وَأَنَّمَا
 الْأَشْتَبَاهُ وَالْأَلْتِنَبَاسُ) بودر باشقه توگل درشبهه دخى ياكلشو (وَنَفُودٌ وَسَوَاسُ الْخَنَاسِ)
 الله تعالى نى ذكر وقتندە كبرى چيگنوچى شيطان نكڭ وسوسە سينكڭ اوتوى (فِي الْجَاهِلِينَ الْمُتَنَسِّكِينَ)
 كوچلنب عبادت قيلوچى نادانلاردا (وَالْعَالَمِينَ الْغَافِلِينَ) دخى قىلبرى غافل بولغان
 عالم لردە (فِيمَا عَدَاهُمَا) شيطان نكڭ اولگى مقصودى ايله اينچى مقصودندان باشقه دادر
 (مِنَ الشُّرُورِ) ياوزلقلاردان (فَدَلَّاهُمَا بَغْرُورٍ) بس شيطان جاهل متسنك برلان غافل
 عالمنى آلداو برلن اختيارلارنچە يباردى (فَيَقْرَظُونَ) بس نادان عابدلر نادانلق سببلى
 بر نرسە نى عبادت ديو شريعت چيگنندن اوتەرلر (أَوْ يَفْرَطُونَ) يابسسە غافل عالملر
 غفلتلىرى سببلى شريعتدە تهاون ايتوب كيمچيلك قيلسورلار (وَهُمْ يَحْسَبُونَ) حالبوگە

نادان عابدلر برلن غافل عالملر حساب قیلورلار (أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا) درستلرکده
 بـزلر اینگو اش قیلامر دیو (فَارَدْتُ أَنْ أُصْنِفَ) بس مین تصنیف قیلونی تلام
 (الطَّرِيقَةَ الْأَحْمَدِيَّةَ) محمد (صلى الله عليه وسلم) گه منسوب بولغان متابعت طریقن
 (وَأَحَبَّبْتُ أَنْ أُبَيِّنَ) دخی بیان قیلمقنی کورکام کوردم مین (السِّيَرَةَ الْأَحْمَدِيَّةَ) محمد
 صلى الله عليه وسلم گه منسوب بولغان طریقننى (حَتَّى يُعْرَضَ عَلَيْهَا عَمَلُهُ) اول طریقت
 اوزرینه عملین عرض قیلسون ایچون (كُلُّ سَأَلِكٍ) هر برالله تعالى راضی بولا تورغان
 طریقغه کروچی کشی (فَيَتَّبِعُنَّ الْمُسِيبَ عَنِ الْمَخْطِئِ) بس اگر عملین بو طریقغه
 عرض قیلسه اصابت ایدوچی آدم خطأ قیلوچیدان آیورولور (وَالنَّاجِي مِنَ الْهَالِكِ)
 دخی عذابدان قتلوچی هلاک بولوچیدان آیورولور (وَرَبَّتَّهُ عَلَى ثَلَاثَةِ أَبْوَابٍ) دخی
 بو کتابنی اوچ باب اوزرینه ترتیب قیلدوم (مُتَوَكَّلًا عَلَى رَبِّ الْأَرْبَابِ) تربیه اینوچیلرنک
 تربیه اینوچیلرگی بولغان الله تعالى گه ایشارمنی تابشرغانم حالده (الْبَابُ الْأَوَّلُ)
 اولگی باب (فِي الْأَعْتَصَامِ بِالْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ) عملک قرآن برلن حدیث که تمسک بیاننده در
 (وَالْاحْتِرَازَ عَنِ الْعَادَاتِ السَّيِّئَةِ) ویاوز عادتلردن صاقلانو بیاننده در (وَالْبَدَعَ الْمُحَدَّثَةَ)
 دخی رسول اکرم واصحاب کرام صوکنده چغارلغان عمللردن صاقلانو بیاننده در .
 (وَالْاِقْتِصَادَ فِي الْعَمَلِ وَالتَّوَسُّيْتَ) دخی عملده اورتاچه بولو بیاننده در (وَالْاجْتِنَابَ عَنِ
 الطَّرْفَيْنِ) دخی توسط نك ایکی طرفندان صاقلانو بیاننده در (الْاِقْرَاطِ وَالتَّفْرِيطِ) توسط نك
 طرفلاری شریعت تعیین قیلغان چیکمن اوتودر برسی آنسی (اِقْرَاطِ) اسمنک بولا
 وشریعت تعیین اینکان چیکمن کیمتودر برسی آنسی (تَفْرِيطِ) اسمنک بولا (وَهُوَ ثَلَاثَةُ فُصُولٍ)
 ودخی اولگی باب اوچ فصل اوزره در . (الْفَصْلُ الْأَوَّلُ نَوْعَانِ) اولگی فصل ایکی نوع
 اوزره در (النَّوْعُ الْأَوَّلُ فِي الْأَعْتَصَامِ بِالْكِتَابِ الْكَرِيمِ وَالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ) اولگی نوع عملک
 حرمتلی بولغان کتاب برلن الوغ بـولغان قرآن غه تمسک ده در (الآيَاتُ)
 اعتصام نك لزومینه دلالت قیللا تورغان آیتلر جمعسی اون ایکیدر
 (الْم) موندان مرادینى الله تعالى اوزیگنه بلور (ذَلِكَ الْكِتَابُ لَارْتَبَ فِيهِ) اوشبو قرآن برلن
 آتالغان کتاب بو کتاب نك الله تعالى طرفندن نازل بولوونده اصلا شك قیلمق مناسب توگلدر
 (هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ) بو کتاب شرکن صاقلانغوچی لارنى توغر یلق غه کوندرگوچیدر بو آیت برلن

اعتصام طریقی مضمون هدایت برلن چونکه هر بر قرآن غه تمسک قیلغان آدم نی قرآن مقصودینه ایرشدره (بو آیت بقره سوره سینک باشنده) (وَأَعْنَصُوا بِعَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا) الله تعالی ایته درجیولغانوگز حاله الله ننگ بیینه یعنی قرآن غه توتونوگز (وَلَا تَفَرَّقُوا) آیرلشماغر یعنی برکز قرآن برلن عمل قیلوب ایکنچیلرکز عرضلاری محض دنیادن عبارت بولغان متشیخ لار سوزی ایله عمل ایتماگز (ولانفرقوا) کلمه سی ملت اسلامیه ده بولغان آدم لرا یچون نی قدر فائده لی سوز بولسه ده بزحاضرده خلافی ایله عمل قیلماقده من) (بو آیت آل عمران سوره سنده) (قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ) تحقیق سزله الله تعالی جانبندن نور (اسلام یا که محمد علیه السلام) کیلیدی (و کتَابٌ مُبِينٌ) دخی هر نرسه نی بیان قیلغان قرآن کیلیدی (یَهْدِي بِهِ اللَّهُ) کونددر قرآن برلن الله تعالی (مَنْ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ) اوزی ننگ رضالغینه ایبه رگان آدم لرنی (سُبُلَ السَّلَامِ) سلامتک یوللارینه (تأسف که حالمز که قرآن غه تمسک برلن هدایت طلب قیلما ی دنیاخور لار برلن هدایت استامکده من) (وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ) دخی چقارر الله تعالی قرآن سبیلی آدم لرنی نادانلق قارانغولقندن علم نورینه (بأذنه) اوزی ننگ اذنی برلن (وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ) دخی کونددر الله تعالی آدم لرنی قرآن برلن توغری بولغه (بو آیت مائده سوره سنده) (وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ) اوشبو بز محمد (صلی الله علیه وسلم) گه ایندرگان کتاب (قرآن) مبارکدر یعنی فائده سی کوب بولوب ایزگولگی دائم قدری بلندر (فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا) بس اول قرآن غه متابعت قیلوگز مخالفت قیلماقندن صاقلانوگز (لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ) رحمت قیلنمش بولماقلاگز ایچون (بو آیت انعام سوره سنده) (يَا أَيُّهَا النَّاسُ) ای آدم لر (قَدْ جَاءَكُمْ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ) تحقیق ربکزدن وعظ کیلیدی (وَشَفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ) قلبکزده مرض کبی بولغان یاوز اعتقاد لارکز غه شفاء کیلیدی (وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ) دخی مؤمنلر گه رحمت وهدی کیلیدی یعنی قرآن قلب آورولارینه شفادر مؤمنلر گه هدایت ومحض رحمتدر (بو آیت یونس سوره سنده) (وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ) ای محمد (صلی الله علیه وسلم) سینک اوزهر کتا قرآن ایندرک (تَبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ) امور دنیاویه دن وامور دینییه دن هر نرسه نی بیان ایتموچی ایتم ب بو آیت ننگ مقتضاسی قرآن ده هر نرسه ننگ بیانی بولمق لکن بعض بر اشیا مفسر لر زماننده بولماقندن بیان ایتمه مشلر بعض مفسر لر ایسه عام بولغان (لکل شیء) نی علی خلاف الواقع امور دینییه گه تخصیص قیلغان لار نناکه الله تعالی ننگ (ولارطب ولا یابس الا فی کتاب مبین) دیگان قولی ده بزم مدعمازنی یعنی

عام بولونی اثبات قیلادر (وَهْدًا وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ) دخی اول قرآنی مسلمانلارنی توغری بولغه کوندرگوچی ایتب رحمت ایتب سیونچ ایتب ایندرک (بو آیت نخل سوره سنه) (إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ) درستلکده اوشبو قرآن (يَهْدِي لِلَّذِينَ هِيَ أَقْوَمُ) توغری بولغان اسلام وایمان طریقتنه کوندر (بو آیت اسرأوره) (وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ) ایندر رمز بیز قرآندان (مَا هُوَ شِفَاءٌ) شفا بولغان نرسه فی (وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ) دخی مؤمنلرگه رحمت بولغان نرسه فی بو آیتده من لفظی بیان ایچون بس قرآن ننگ کلسی نادانلق برلن شرک مرضنه شفاء بولا معناسنی افاده قیلننه (وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ) دخی آرتدیرماس قرآن ظالملرگه (الْأَخْسَارًا) مگر خسرانن آرتدر (بو آیت اسرأ سوره سنه) (أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ) مخالفلر محمد صلی الله علیه وسلم ننگ نبوتنه دلالت قیلا تورغان آیت ربسنن ایندرلسه ایدی دیدکلر نده الله تعالی جواب بیروب ایندی ایایتمه سمی اول مخالفلرگه (إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ) درستلکده بیز سیکا قرآن ایندرک (يُنْتَلَىٰ عَلَيْهِمُ) قرآن شول اول اسلامه مخالفی ملنلره اوقلمش بولور شول قرآن سیکا نبوتکنی اثبات ایچون یتمه سمی البته یتد معناسنده (إِنَّ فِي ذَلِكَ) درستلکده اوشبو قرآنده بولغوچیدر (لِرَحْمَةٍ وَذِكْرٍ) الوغ رحمت دخی وعظ (لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ) ایمان کینرگان قوم ایچون بو آیت عنکیوت سوره سنه (كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ) اوشبو ای محمد سیکا ایندرکمز کتاب مبارکدر (لِيَذَّبَوا آيَاتِهِ) عجیب بولغان آیتلرینی تفکر قیلسونلار ایچون ایندرک (وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ) دخی عقول سلیمه ایبه لری وعظلانسونلر وائرلنسلر ایچون ایندرک بو آیت صاد سوره سنه (اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ) الله تبارک و تعالی سوزلرننگ کورکامرا کنی ایندردی (كِتَابًا مُّشَابِهًا) بنی آدمی عاجز قیلنمده و منافع عمومیه که دلالتده بعضی بعضینه اوخشاغوچیدر (مَثَانِي) ایکشر ذکر قیلنمده بعضی بعضینه اوخشایدر مثنای بولوی سوره و آیتلرینی اشمال برلن بولور یا که قرائتی ننگ و الفاظی ننگ مکرر بولوی برلن بولور الی غیر ذلك مثلا مزوجاتنی اشمال اعتباری برلن جنت نار امر نهی رحمت عناب مؤمن مخالفی کبیلر کوبسی جفنلردر (تَقْشَعُرُ مِنْهُ) اول قرآندان اثرلنبل قالترار (جُلُودُ النَّارِ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ) ربلرندن قورققان آدملرننگ تنلری (ثُمَّ تَلِينَ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ) موننگ صوکنده تنلری و کوکللری الله تعالی ننگ ذکر صاری یومشارور و قرار لانور (ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ) اوشبو قرآن الله تعالی ننگ خلقنی

منافع عمومیه که توغریبلغغه کوندرگوچی کتابیدر (بهدی به من یشاء) الله تعالی اول قرآن برلن تله گان آدمنی توغریبلغغه کوندر (وَمَنْ يَضِللُ اللهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ) الله تعالی کمیدر کم توغریبلقمن آز درسه اول مننی هیچ کم کوندرگوچی توگلدر بو آیت زمر سورسند (وَأَنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ) درسنلکده اول قرآن قوی بر کتابدر (لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ) اول کتابه آلدندان باطل کیلماس (وَلَا مِنْ خَلْفِهِ) دخی آرتنداند باطل کیلماس یعنی اول کتابه اول زمانده و آخر زمانه بطلان یوقدر (تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ) مافتاولو و حکمت صاحبی بولغان الله تعالی دن ایندر لمشدر اول کتاب بو آیت فصلت سورسند (الْأَخْبَارُ) قرآنغه لزوم اعتصامغه دلالت قیلا تورغان حدیث لرجمعسی بدیدر (طک) طبرانی معجم کبیرنده اسنادی برلن اخراج قیلدی (عَنْ أَبِي شُرَيْحٍ) ابو شریح رضی الله عنه دن (أَنَّهُ قَالَ خَرَجَ عَلَيْنَا رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) درسنلکده ابو شریح اینته بر وقتده رسول اکرم برلره چقدی (فَقَالَ أَلَيْسَ تَشْهَدُونَ) بس ایتدی ایا گواهلغ بیرمیسرمی؟ (أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ) درسنلکده حلق اوزرنه معبود بولغان ذات یوق مگر بر الله تعالی گنه دیو (وَأَنِّي رَسُولُ اللهِ) دخی درسنلکده مین الله نلک رسولی دیو (قَالُوا بَلَى) صحابه لر همه سی بردن بلی گواهلغ بیرهمز دیدیلر (قَالَ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ) رسول اکرم ایتدی درسنلکده اوشبو قرآن (طَرَفُهُ بِيَدِ اللهِ) اول قرآن نلک بر طرفی الله تعالی نلک قدرت قولنده در یعنی (متشابهات) متشا بهانتی بلو الله تعالی گه مفوضدر (وَطَرَفُهُ بِأَيْدِيكُمْ) دخی قرآن نلک بر طرفی سزنلک قولکزدادر آنسی (محکمات) (فَمَسْكُوبَاهُ) بس یابوشکز اول قرآنغه (فَإِنَّكُمْ لَنْ تَضَلُّوا وَلَنْ تَهْلِكُوا أَبَدًا) بس درسنلکده سز اگرده قرآنغه یابوشساگز هیچ هدایت دن آزماسز وهلا که اولماسسز (حب) ابن حبان اسنادی برلن روایت قیلا (عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ) جابر رضی الله عنه دن (عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) جابر رضی الله عنه رسول الله صلی الله علیه وسلم دن (أَنَّهُ قَالَ) درسنلکده پیغمبر علیه السلام ایتدی (الْقُرْآنُ شَافِعٌ مُشَفَّعٌ) قرآن گناه اییه لرینه شفاعت قیلوچیدر و شفاعتیه مقبولدر (وَمَا هُمْ مُصْتَقُونَ) و دخی شفاعتده محاصمه قیلوده بیک سعی قیلوچیدر و محاصمه سی الله تعالی طرفندان تصدیق قیلنمش در (مَنْ جَعَلَهُ أَمَامَهُ قَادَهُ إِلَى الْجَنَّةِ) بر کشی قرآننی آلدنده قیلوب قرآن برلن عمل قیلسه اول کشینی قرآن جنت که سورر (وَمَنْ جَعَلَهُ خَلْفَهُ

ظُوه) بر کشی قرآنی آرتنک قیلسه یعنی قرآن برلن عمل قیلماسه (سَاقَهُ إِلَى النَّارِ)
 اول کشینى قرآن تموغغه سورر (دحک) ابوداود برلن حاکم اسنادلاری برلن روایت
 قیللار (عَنْ سَهْلِ بْنِ مُعَاذٍ عَنْ أَبِيهِ) معاذ اوغلی سهل دان اول آتاسندن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلکک بیغمبر علیه السلام ایندی (مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ وَعَمِلَ بِهِ)
 بر آدم قرآنی او قوسه هم او قوغان قرآنی ایله عمل قیلسه (الْبَسَا وَالنَّادَاهُ تَاجًا) بوقاری ننگ
 آتاو آناسی تاج کیگزلمش بولورلار (يَوْمَ الْقِيَامَةِ) قیامت کوننک (ضَوْءُهُ أَحْسَنُ) اول تاج ننگ
 یاقتیسی کورکامراک بولور (مَنْ ضَوءَ الشَّمْسِ فِي بُيُوتِ الدُّنْيَا) دنیا داغی او یلرگه تشکان
 قویاش یاقتلغندان (فَمَا ظَنُّكُمْ بِاللَّهِ عَمَلٍ بِهِذَا) بس اوشبو او قوغان قرآن برلن عمل
 قیلغان کشی حقنک گمانکز نرسه یعنی سز ننگ ظنکز الله تعالی ننگ اول کشی گه قیلاچق
 احساننه ایرشماز (طک) طبرانی اسنادی برلن روایت قیلدی (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) مسعود اوغلی عبد الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکک حضرت عبد الله ایندی
 (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول اکرم ایندی دیو (أَنَّ هَذَا الْقُرْآنَ مَادِبَةُ اللَّهِ)
 درستلکک اوشبو قرآن الله تعالی ننگ ضیافتی در (فَاقْبَلُوا مَا دَبَّتْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ) بس کوچکز
 بیبتکان قدر الله تعالی ننگ ضیافتی قبول قیلکز (أَنَّ هَذَا الْقُرْآنَ) درستلکک اوشبو
 قرآن (حَبْلُ اللَّهِ الْمَتِينُ) الله تعالی ننگ محکم بیبدر (وَالشَّفَاءُ النَّافِعُ) وقلب آورولارینه
 فائدک بیروچی شفادر (عَصَمَةٌ لِمَنْ تَمَسَّكَ بِهِ) قرآن اوزینه توتونغان کشینى
 صاقلاغوچیدر (وَنَجَاةٌ لِمَنْ اتَّبَعَهُ) دخی قرآن اوزینه توتونغان کشینى هلاکت دان
 قوتقاروچیدر (لَا يُزِيغُ فَيَسْتَعْتَبُ) قرآن حلقدان آوشماز اگر آوشسه شلته قیلنمش
 بولور ایدی (وَلَا يُعْوجُ فَيَقُومُ) دخی قرآن حقدان دونماز اگر دونسه توغری قیلامغه
 محتاج بولنور ایدی (وَلَا تَنْقُضِي عَجَابَهُ) دخی قرآن ننگ عجایی بتماس (وَلَا يَخْلُقُ مِنْ
 كَثْرَةِ التَّرْدَادِ) دخی قرآن کوب او قودان ایسکرماس (فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى) بس درستلکک الله
 تعالی (يَأْجُرُكُمْ عَلَى تِلَاوَةِ كُلِّ حَرْفٍ) اجر بیبرر سزگه هر بر حرفنی او قوغه (عَشْرَ حَسَنَاتٍ)
 اون ایندگولک برلن (إِنِّي لَأَقُولُ أَلَمْ حَرْفٌ) رسول اکرم اینه مین اوچ حرفدان مرکب
 الفی لام میم ننگ مجموعنی بر حرف دیب ایتمیم (وَلَكِنَّ أَلْفَ حَرْفٍ) لکن اینهم الف بر
 حرف (وَلَا مَ حَرْفٍ) دخی لام بر حرف (وَمِيمٌ حَرْفٍ) دخی میم بر حرف یعنی بو اوچ

حرفدان مرکب نی اوقوغان کشی که الله تعالی اوتر ثواب بپیرر قرآن نك یساگلیش قنه فقط
 اظنی اوقوغنه مراد توکل اوقوبه قرآن برلن عمل ایتمک مراد (ت) ترمفی روایت
 قیلا (عَنْ الْحَارِثِ بْنِ الْأَعْوَرِ) اعور اوغلی حارث دن (انته قال مررت بالمسجد) حارث
 ایته بروقنه مسجد یانندان اوتدم (فَإِذَا النَّاسُ يَخُوضُونَ فِي الْبَاطِلِ) بس شول وقنه
 آدملر باطل ولغو سوزلرگه چومغانلار (فَدَخَلْتُ عَلَى عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) بس حضرت
 علی گه کردم (فَأَخْبَرْتُهُ) بس حضرت علی گه بو واقعه دن خبر بپردم (فَقَالَ أَوْقَدْ فَعَلُوهُمَا)
 بس حضرت علی ایندی ایا بو اشنی قیلدیلارمو دیدی (قُلْتُ نَعَمْ) بلی قیلدیلار دیدم
 (قَالَ أَمَا إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ) حضرت علی ایندی آگاه اول مین رسول الله دان ایشتم
 (بِقَوْلِ الْأَنْهَاءِ) اینته در ایندی آگاه اول بو واقعه یعنی جیلشوب لغو سوزلر سوزلاو
 (سَتَكُونُ فِتْنَةً) تیزدن آدملر آراسنده بر فتنه بولور (قُلْتُ فَمَا الْمُخْرَجُ مِنْهَا يَا رَسُولَ اللَّهِ)
 حضرت علی اینته مین ایتمدی ای الله نك رسولی بو فتنه دن چغارغوچی وقتقاروچی
 نرسه دیو (قَالَ كِتَابُ اللَّهِ تَعَالَى) رسول اکرم جوابد بو فتنه دن چغاروچی الله تعالی نك
 کتابی قرآندر دیدی (فِيهِ نَبَأٌ مَا قَبْلَكُمْ) اول قرآنك سزدن اول بولغان آدملرنك
 خبری بار (وَكُمْ مَا بَيْنَكُمْ) دخی سز نك آرا گزده بولغان دنیا ودین حکملریده بار
 (هُوَ الْفَصْلُ لَيْسَ بِالْهَزْلِ) قرآن حق برلن باطل آراسنی آیرغوچیدر اول قرآن نك
 نزولی هزل وایون برلن توکلدر (مَنْ تَرَكَهُ مِنْ جَبَّارٍ) بر کشی قرآن برلن عملنی
 قویسه اول کشی البته متکبردر (قَصَّهُ اللَّهُ تَعَالَى) اول کشینی هلاک قیلور الله تعالی
 (وَمَنْ ابْتَغَى الْهُدَى فِي غَيْرِهِ) وبر کشی قرآن دن باشقه دان هدايت استاسه (أَضَلَّهُ اللَّهُ
 تَعَالَى) آزدورور الله تعالی اول کشینی (وَهُوَ حَبْلُ اللَّهِ الْمَتِينُ) اول قرآن الله تعالی نك
 قوتلی ببیدر (وَهُوَ ذِكْرُ الْحَكِيمِ) ودخی اول قرآن حکیم بولغان الله تعالی نك ذکریدر
 (وَهُوَ الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ) دخی اول قرآن توغری بولدر (وَهُوَ الَّذِي لَا يُزِيغُ بِهِ الْأَهْوَاءُ)
 دخی اول قرآن شوندا این کتابدر اول قرآن برلن هوی وبطلان ایالری حقدان باطلغه
 میل ایتماس (وَلَا تَلْتَبَسُ بِهِ الْأَلْسِنَةُ) دخی قرآن سوزی برلن آدملرنك تلملرندان
 صادر بولغان سوز ملتبس بولماس یعنی برسی برسینه اوخشاماز (وَلَا يَشْبَعُ مِنْهُ الْعُلَمَاءُ)
 دخی اول قرآن دان عالمر طوبیماز (وَلَا يَخْلُقُ مِنْ كَثْرَةِ التَّكْرَارِ) دخی اول قرآن

قات او قودن ایسکرماز (وَلَا تَنْقُضِي عَجَابِيَهُ) دخی اول قرآنک عجابیی بتماز (هُوَ الَّذِي لَمْ تَنْهَ الْجَنُّنَ) اول قرآن شوندا این نرسه درکه جنلر آکا ایمان کیتروملکن قارشو طور مایلر (إِذَا سَمِعْتَهُ) اول قرآننی اشکنانلری وقتنده (حَتَّى قَالُوا) تا کم ایتدیبلر جنلر (إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا) بزلر عجب اییه سی بولغان قرآننی ایشتندک (يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ) اول حقلق وتوغریلقغه کوندرر (فَأَمَّا بِهِ) بس بز اول قرآنغه ایمان کیتردک دیدیلر (فَمَنْ قَالَ بِهِ) بس برکشی قرآن برلن ایتسه یعنی استدلال قیلسه (صَدَقَ) راست بولور (وَمَنْ عَمَلْ بِهِ) دخی برکشی قرآن برلن عمل قیلسه (أَجْرًا) مأجور و ثوابلی بولور (وَمَنْ حَكَمَ بِهِ) دخی برکشی اوزینه یا که خصمین آراسنده قرآن برلن حکم قیلسه (عَدْلًا) حکمنده عادل بولور (وَمَنْ دَعَا إِلَيْهِ) دخی برکشی آدملرنی قرآنغه اییه روگه اونداسه (هُدًى إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ) توغری بولغه کوندرلمش بولور (حَكًّا) حاکم روایت قیلا (عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ) حضرت عباس اوغلی عبداللهدان رضی الله عنهما (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام (خَطَبَ النَّاسَ) آدملره خطبه او قودی (فِي حُجَّةِ الْوُدَاعِ) هجرتدن اونچی یلده وداع هجند، (رسول اکرم بو هجندن صوگ حج قیلماش سیکسان برکون مرورنده دار بقایه رحلت ایتمش دیمشلر) (قَالَ إِنَّ الشَّيْطَانَ) ایتدی رسول اکرم درستلکده شیطان (قَدْ بَسَسَ) تعقیق امید کیسدی (أَنْ يُعْبَدَ بِأَرْضِكُمْ) سزنگ بیرگزده یعنی جزیره العربده معبود بولماقدان (وَلَكِنْ يَرْضَى مِنْكُمْ) لکن سزلردن راضی بولور (أَنْ يُطَاعَ فِيهَا سِوَى ذَلِكَ) معبودیتدن باشقهده اطاعت قیلنمش بولماقینه (فِي مَا تَحْتَقِرُونَ مِنْ أَعْمَالِكُمْ) عمللرگزدن حقیرگه صایغان اشلرگزده یعنی کچک گناهلرگزده (فَاعْتَرُوا) بس صاقلانکز (إِنِّي قَدْ تَرَكْتُ فِيكُمْ) تعقیق مین سزلرده قالدردم (مَا إِنْ اعْتَصَمْتُمْ بِهِ) شول نرسه نی قالدردم اول نرسه گه یابشساگز (فَلَنْ تَضَلُّوا أَبَدًا) بس منگو توغری بولدان آزماسز (كُنَابُ اللَّهِ) الله تعالی نلک کنا بیدر اول نرسه (وَسُنَّةُ رَسُولِهِ) دخی الله تعالی نلک رسولینک سنتیدر اول نرسه (ت) ترمندی روایت قیلا (عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت علیدن (أَنَّهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) درستلکده حضرت علی ایتسه پیغمبر علیه السلام ایتدی دی (مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ وَاسْتَبْطَهَرَهُ) برکشی قرآننی او قوسه دخی حفظده قیلسه (فَأَحَلَّ حَلَالَهُ) بس قرآن حلال قیلغان نرسه نی حلال دیسه (وَحَرَّمَ حَرَامَهُ) دخی قرآن

حرام قىلغان نرسەنى حرام دىيىپ بىلسە (اَدْخَلَهُ اللهُ تَعَالَىٰ بِهِ) بس قرآننىڭ شىفاعىتى سىببى
 كرتىرالله تەئالىٰ اول كىشىنى (الْجَنَّةِ) اجماخقە (وَشَفَعَهُ) دىخى شىفاعىتىنى قىبول قىلورالله تەئالىٰ
 بو كىشىنىڭ (فِي عَشْرَةِ مِنْ اَهْلِ بَيْتِهِ) ابو جىماعىتىدىن اون كىشى حقنەك يعنى بالالارى خاتونلارى
 وباشقە قىرىبلىرى حقنەكە (كُلُّهُمْ قَدْ وَجِبَتْ لَهُ النَّارُ) بو اون كىشىنىڭ ھەر بىرىنىنە جەھنم
 اوطى واجب بولغان بولور.

(النَّوْعُ الثَّانِي فِي الْاِعْتِصَامِ بِالسُّنَّةِ) ايكنچى نوع ھىلكە سنت كە تىمسك قىلويىياننەك در (الايات)
 سنت كە تىمسك قىلونىڭ لازم بولويىنە دلالت قىلا تورغان آيتلر جىمعىسى اون يىدىدر
 (قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللهَ) ايت اى محمد صلى الله عليه وسلم اكر سز الله تەئالىٰ نى دوست
 كورر بولسا كىز (فَاتَّبِعُونِ) مېنىم سىنئەمە ايپە ركىز يعنى الله تەئالىٰ گە محبت مېنىم سىنئەمە ايپارمايىنچە
 بولاچق نرسە توگىل (يُحِبُّكُمْ اللهُ) اكر دە مېڭا ايپارسا كىز الله تەئالىٰ دوست كوررسىزلىرىنى
 (وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ) دىخى سىزلىرىنىڭ گىناھلارنىڭنى يارلقار (وَاللهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ) اول الله
 تەئالىٰ گىناھلارنى يارلقاغۇچى و بىك دە رحمت قىلغۇچىدر بو آيت آل عمران سوره سىندە
 (قُلْ) ايت اى محمد (عليه السلام) (اطيعوا اللهَ وَالرَّسُولَ) الله غە والله نىڭ رىسولېنى اطاعت
 قىلوڭىز (فَاِنْ تَوَلَّوْا) بس اكر الله تەئالىٰ گە و آنىڭ رىسولېنى اطاعتىدىن يوز دوندىرسە كىز
 (فَاِنَّ اللهَ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِيْنَ) بس درسىنلىك دە الله تەئالىٰ اطاعت قىلمىغان و ايمان كىتىرمىگان
 قومنى دوست كورماس بو آيتنەك آل عمران سوره سىندە (وَاطيعوا اللهَ وَالرَّسُولَ) اى آدملىر
 الله (تەئالىٰ) گە و آنىڭ رىسولېنى اطاعت قىلوڭىز (لَعَلَّكُمْ تَرْحَمُونَ) رحمت قىلىنمىش بولماقلىڭىز
 ايچون بو آيتنەك آل عمران دە (لَقَدْ مَنَّ اللهُ) تحقيق انعام و احسان قىلدى الله تەئالىٰ
 (عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ) مؤمنلىر اوز رىسولېنى (اِذْ بَعَثَ فِيهِمْ) شول وقت انعام قىلدى آنىڭ ايچون
 الله تەئالىٰ مؤمنلىرگە يباردى (رُسُولا مِنْ اَنْفُسِهِمْ) اوزلىرى جىنىسدىن بولغان پىغمبىرىنى يعنى
 ايمان بىرلىن شىقتە بىرلىن يباردى (يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيٰتِهِ) اول رسول مؤمنلىر اوز رىسولېنى الله
 تەئالىٰ نىڭ قرآن آيتلىرىنى اوقور (وَيُزَكِّيهِمْ) دىخى آدملىرىنى ايمانسىزلىق نىچاستىدىن و يباراما
 خىلقلىرىنىڭ كىرىدىن پاكارلار (وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ) دىخى آدملىرگە قرآن و حكمت
 اوبىرەتور اول رسول (وَاَنْ كٰنُوْا مِنْ قَبْلُ) اكر چە بولسا لاردە اول مؤمنلىر رسول مبعوث
 بولماس دان بورون (لَفِي ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ) ظاهر بولغان آرزغونلىقىدە و نادانلىقىدە بو آيت دە

آل عمران سوره سنده (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا) ای ایمان برلن مشرف بولغان آدملر (أَطِيعُوا اللَّهَ) اللهغه بوی صونوگز (وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ) دخی رسول اللهغه بوی صونوگز (وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ) دخی سز لردن بولغان امر ایالربینه یعنی امیرلرگه وقاضی لارغه وولی لرگه بوی صونوگز (فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ) بس اگرده برنرسه ده نزاع قیلشساگز اولو الامرلر برلن (فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ) بس اول نرسه نی الله نك كتابینه قاینارگز (وَالرَّسُولَ) دخی الله تعالی نك رسولینك حدیثنه قاینارگز یعنی بوایکسی ایله عمل قیلوگز (إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ) اگر سز اللهغه ایمان کیتیرر بولساگز (وَالْيَوْمِ الْآخِرِ) دخی صوئغی کونگه یعنی قیامت کونینه ایمان کیتیرر بولساگز (ذَلِكَ خَيْرٌ) اوشبو الله نك کتابینه رسول الله نك حدیثنه منازع فیه بولغان نرسه نی قایتارو ایزگودر (وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا) سز نك تاویلکزه قاراغانده تاویل بوزندن ایزگورا کدر بو آیت نسا سوره سنده (فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ) اش مخالفلر زعم قیلغانچه توگل آلاز بز ایمان کیتردک دیبو ایتهلر اوزلری سینک حکمکه خلافق قیلالر رب نك برلن قسم قیلوب ایتهمن آلاز ایمان کیتیرمازلر (حَتَّى يُحْكُمُواكُمُ) تاسینی حاکم قیلماینچه (فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ) آزالارنده نزاعلی بولغان اشلرده (ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا) مونك صوئگنده اوزلرنده تارلق وشیک تابماغانلارینه قدر (ثُمَّ قَضَيْتَ) سین حکم قیلغان نرسه دن (وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا) ودخی سینك امرگا تابشرلماینچه یعنی آلاز بز ایمان کیتردک دیگان سوزلری برلنگه مؤمن بولماسلار اگرده نزاعلی اشلرندک سیننی حاکم قیلماسه لار وسینك حکمکه وشیک قیلسه لار وسینکا منقاد بولماسالار بو آیت ده سوره نسا ده (وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ) شوندا ای آدملر کم اطاعت قیلورلار الله تعالی گه (وَالرَّسُولَ) دخی الله تعالی نك رسولینه (فَأُولَئِكَ) مع النبین بس اطاعت قیلغان آدملر شوندا این آدملر برلن برگه در (أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ) الله تعالی انعام قیلدی اول آدملرگه (مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ) الله تعالی انعام قیلغان آدملر پیغمبرلردن دخی غایت راست بولغان الله تعالی نك دوسه تلارندان بولغوچی (وَالشُّهَدَاءَ وَالصَّالِحِينَ) دخی الله تعالی انعام قیلغان آدملر شهیدلردن واینگو آدملردن بولغوچی (وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا) عجب کورکام بولدی بولداش بولقی بوزندن بو آدملر بو آیت ده نسا سوره سنده (مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ) رسول گه کمدر اطاعت قیاسه (فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ)

بس تحقیق اول کسی الله تعالی که اطاعت قبلی بو آیت ده نساء سوره سنه (وَرَحْمَتِي
 وَسَعَتْ كُلَّ شَيْءٍ) مینم رحمتم دنیا ده هر بر نرسه فی صیدردی (فَسَا كَتُبَهَا) بس آخرتک رحمتم فی
 یازارمون وثبت قیلورمون (لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ) ایمانسزلق دن وگناهلاردان صاقلانغان
 کشیلرگه (وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ) دخی واجب بولغان تقدیرده ماللار وندن زکوة بیرگان کشیلرگه
 (وَالَّذِينَ) دخی رحمتم فی شوندا این کشیلرگه یازارمون (هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ) اول کشلیر
 بزنیق آیتلرمزگه ایمان کینترلر (الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ) آیتلرمزگه ایمان کینترگان آدملر
 شونلارد ابارلر (الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ) اوقو یازو بلمگان الله تعالی نکی دین اویره تو
 ایچون یبارگان ایلچسی بولغان پیغمبرگه (الَّذِي يَجْعَلُهُ) شوندا این رسولور اول آنی
 یهودلر تابارلر (مَكْتُوبًا عَنْهُمْ فِي التَّوْرَةِ) اوزلری قاشنده بولغان توراتده یازلش
 تابارلار (وَالْانجِيلِ) دخی نصاری اوزلری قاشنده بولغان انجیلده یازلش تابارلار
 (بِأَمْرِهِم بِالْمَعْرُوفِ) اول رسول آدملره ایندگواشلر برلن بیورور (وَبِنَهَايِهِم عَنِ الْمُنْكَرِ)
 واول رسول یاراماز اشلردن طیار آلارنی (وَيَجْعَلُ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ) دخی حلال قیلور اول
 رسول آدملره حلال بولغان نرسه لری یعنی حلال ایکانلکینی بیان قیلور (وَيَجْعَرُم عَلَيْهِمُ
 الْحَبَائِثَ) دخی آدملره خبیث وبدنگه ضررلی نرسه لرنی حرام قیلور یعنی حرام ایکانینی
 بیان قیلور (وَيَضَعُ عَنْهُمْ أَصْرَهُمْ) دخی اول رسول آدملردن آغرقلارنی یبارر (وَالْأَعْلَالَ
 الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ) دخی آدملر اوزرنده بولغان آغراشلرنی یبارر (اصردان مراد بنو
 اسرائیل دن توراتده بولغان احکام برلن عمل قیلوق ایچون آلنغان عهد اغلال دان مراد
 خطا قتلده ده عمدا قتلده وچوب قصاص متعین بولوب دیت نکی حرام بولوی (دخی گناه
 قیلغان اعضانی کسونک و واجب بولوی (موضع نجاست نکی کیسم اینچه پاک بولماوی کیره ک تن
 کیرک کیم بولسون (توبه ده قتل نفس لازم بولوی (شنبه کون عمل نکی حرام بولوی (مسجد دن
 باشقه ده نماز نکی درست بولماوی (ایت اچندن سکرلری چغارونک و واجب بولوی (غنیمت
 مالین احراق نکی واجب بولوی (تاو لکله ایلیلی وقت نماز نکی فرض بولوی (زکوتده مال نکی
 دورتنن بیرینک و واجب بولوی بو اشلر کلسی بزم شریعتمزده منسوخ (فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ)
 بس شوندا این آدملر ایمان کینتردیلر اول محمد (صلی الله علیه وسلم گه (وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ)
 دخی الوغ لادیلار اول محمد صلی الله علیه وسلم فی هم آکار یاردم ویردیلر (وَاتَّبَعُوا النُّورَ)

دخی نورغه ایمان کیتردیلر (الَّذِي أَنْزَلَ مَعَهُ) شوندا این نورکه محمد (علیه السلام) برلن
 برکه ایندرلدی یعنی قرآن (أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ) اوشبو آدملر در دنیا و آخرت نلک
 سعادتته ایرشوچیلر بو آیت اعراف سورسنده (قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ) ایت ای محمد ای
 آدملر (إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا) مین سز لر نلک بارچه کزغه دین اویره تر ایچون الله
 تعالی طرفندان یبارلگان ایلچیمن (الَّذِي) شوندا این الله (تعالی) در (لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ
 وَالْأَرْضِ) اول الله تعالی گه در کولر نلک و بیبرلر نلک ملکی (لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ) حلق او زرنده
 معبود بولغان ذات یوقدر مکر الله تعالی اوز یکنسه در (يُعِيبِي وَيُخِيبِي) اول الله تعالی
 اولکلر نی ترگز و ترکلر نی اولترور (فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ) بس ایمان کیترگز الله تعالی گه
 و آنلک رسولی محمد (علیه السلام) گه (النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي) شوندا این اوقو و یازو بلمگان
 پیغمبر در اول محمد (علیه السلام) (يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ) ایمان کیترر الله تعالی گه و آنلک
 سوزلرینه (وَاتَّبَعُوهُ) دخی ایبارگز اول محمد (علیه السلام) گه (لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ) توغری
 وحق یولغه کونلمک لککیز ایچون بو آیت ده اعراف سورسنده (وَمَا أَرْسَلْنَاكَ) یبارمدک
 بز سینی ای محمد (علیه السلام) (الْأَرْحَمَ لِلْعَالَمِينَ) مگر بتون عالم گه رحمت ایتوب
 یباردک بو آیت انبیاء سورسنده (فَالْيَحْيَى الَّذِي) بس قورقسونلر شوندا این آدملر
 (يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ) الله تعالی نلک یا که رسول اکرم نلک امرندن خلاف طرفده بولدیلر
 (أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ) اوزلرینه فتنه ایرشودن قورقسونلر (أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ) یابسه
 اوزلرینه رنجتکوچی عذاب ایرشودن قورقسونلر (بو آیت نور سورسندک) (لَقَدْ كَانَ لَكُمْ) الله
 تعالی ایتده در قسم ایدوب ایتده مون تحقیق سز لر ایچون بولدی (فِي رَسُولِ اللَّهِ) الله
 (تعالی) نلک رسولنده (محمد علیه السلام ده) (أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ) کورکام بولغان مقتدا به لک
 یعنی کورکام ایارو برلن ایبارگز (لَمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ) رسول اکرم ده کورکام بولغان
 مقتدا به لک بولدی الله تعالی نلک رحمتنی امید ایتنکان کشی ایچون (وَالْيَوْمَ الْآخِرَ) دخی
 قیامت کونندک الله تعالی نلک نعمتلرینی امید ایتنکان کشی ایچون (وَذَكَرَ اللَّهُ كَثِيرًا) دخی
 الله تعالی نی کوب ذکر قیلغان کشی ایچون بو آیت احزاب سورسنده (يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ) ای
 پیغمبر (إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا) درستلکک بز سینی یباردک بتون خلق غه شاهد ایتوب
 (وَمُبَشِّرًا) دخی یغشی آدملر گه جنت برلن سیونچ بیروچی ایتوب (وَنَذِيرًا) دخی یاوز

آدملرنی جهنم برلن قورقتوچی ایتوب (وَدَاعِيَا إِلَى اللَّهِ بِأَذْنِهِ) دخی الله تعالی ننگ اذنی
 برلن الله تعالی گه ایمان کیتروگه خلقنی انده گوچی ایتوب (وَسِرَاجًا مُنِيرًا) دخی بتون
 عالمنی نورلاندوغوچی چراغ ایتوب (بِوَايْتِ احْزَابِ سُوْرِهِ سِنْدِهِ) (وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ)
 کهدر اطاعت قیلور الله تعالی گه وآننگ رسولینه (فَقَدْ فَازَ) بس تحقیق ایرشدی اول
 کشی (فَوْزًا عَظِيمًا) الوغ سعادتکه یعنی دنیا و آخرت سعادتنه (بِوَايْتِ احْزَابِ
 سُوْرِهِ سِنْدِهِ) (وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ) شول نرسه لرکه کم کیتوردی سزگه اول نرسه لرنی
 رسول (مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ) (فَخَذُوْهُ) بس توتوگز اول نرسه لرنی (وَمَا نَهَيْكُمْ عَنْهُ) وشول
 نرسه لرنی کم طیبی اول رسول سز لرنی اول نرسه لردن (فَانْتَهُوْا) بس اول نرسه لردن
 طیولکنز (وَاتَّقُوا اللَّهَ) دخی رسولگه خلاقلق قیلوده الله (تعالی) دن قورقکنز (اِنَّ اللَّهَ
 شَدِيْدُ الْعِقَابِ) درستلکه الله تعالی رسولنه خلاقلق قیلغان کشیگه قاطی عناب قیلغوجیدر
 (الْاَخْبَارُ) سننکه تمسکنک لزومنه دلالت قیلا تورغان حدیثلر جمعسی بیکرمیدر (د) ابو
 داود اخراج قیلدی (عَنْ الْعَرَبِيَّاتِ بِنِ سَارِيَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) ساریه اوغلی عرباضدان
 (أَنَّهُ قَالَ) درستلکه عرباض ایتدی (صَلَّى بِنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بزننگ برلن
 رسول الله نماز او قودی (ذَاتَ يَوْمٍ) کونلردن بركونه (ثُمَّ أَقْبَلَ عَلَيْنَا بَوَّجْهٍ) موننگ صوکنده یعنی
 نماز صوکنده بزننگ اوزه مرزگه یوزی برلن قارشی ایلندی (فَوَعظْنَا مَوْعِظَةً بَلِيغَةً) بس بزلرگه
 فصیح بولغان وعظ برلن بیک اثرلی وعظ ایتدی (ذُرْفَتْ فِيهَا الْعِيُونَ) اول وعظنه
 کوزلر یاشلندی (وَوَجَلَتْ مِنْهَا الْقُلُوبُ) دخی اول وعظدن قلبلر قورقدی (فَقَالَ رَجُلٌ)
 بس برابر ایتدی (يَا رَسُولَ اللَّهِ) ای الله ننگ رسولی (كَأَنَّ هَذِهِ الْمَوْعِظَةَ) گویا که بو وعظ
 (مَوْعِظَةٌ مُّوَدَعٌ) آبرلوب برییرگه سفر کیتدکده اهل اولادینه ایسانلاشوچی آدمنگ
 وعظی کبیدر (فَمَاذَا تَعْمَلُ عَلَيْنَا) بس شولای بولسه بزگه نی نرسه وصیت قیلاسون
 یعنی بیوراسون (قَالَ أَوْصِيكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ) رسول الله ایتدی هر اشد الله تعالی دن
 قورقو برلن الله تعالی ننگ امرینه خلاف اش قیلماو برلن بیورامن (وَالسَّمْعَ وَالطَّاعَةَ)
 دخی اولوا الامر ننگ یعنی حاکملرننگ سوزینی اشتو برلن اولوا الامرگه اطاعت قیلو
 برلن بیورامون (وَلَوْ كُنَّ عِبْتًا حَبَشِيًّا) اگرچه اول اولوا الامر یعنی حاکم حبشی بولغان
 قل بولسه ده یعنی خور و ذلیل بولسه ده (فَأَنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ) بس درستلکه شأن سز لردن

که در ترک کتک قبیلسه (فَسِيرَىٰ اٰخْتِلَافًا كَثِيْرًا) بس تیزدن کوب اختلافنی کورر
 (فَعَلَيْكُمْ بَسُنْتِي) شولچاقده منم سنتمه یابوشکوز (وَسُنَّةُ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِيْنَ) دخی حقلقه ثابت
 بولغان خلیفه لر ننگ سنتمه یابوشکوز (اَلْمُهَدَّبِيْنَ) حقلقه کوندر لشلر آلا ر (تَمَسَّكُوْا بِهَا)
 منم سنتمه ده خلیفه لر سنتمه ده توتونوگوز (وَعَضُّوا عَلَيَّهَا بِالنَّوْاجِدِ) دخی اول ایکی سنتمه هر
 برسینی ده آزاو تشلرگوز ایله تشلهگوز (وَآيَاكُمْ وَمُحَدَّثَاتِ الْأُمُوْر) دخی علمه میندن
 واصحاب من صوگ چقغان بدعت اشلردن صاقلانگوز (فَاِنَّ كُلَّ مُحَدَّثٍ بَدْعَةٌ) چونکه
 درستلسکده میندن واصحاب من صوگ چقغان هر بر اشلر بدعتدر (وَكُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ)
 وهر بر بدعت تحقیق آرزونلقدر (وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ) وهر بر آرزونلق ایاسی تحقیق اوطدا در
 (دت) ابودا و دبرلن ترمندی اخراج قیلدی یلار (عَنِ الْمُقَدَّمِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ) حضرت مقدمان
 (اَلَا اِنِّيْ اَوْتَيْتُ الْكِتَابَ) آگاه اولوگوز میگا کتاب (یعنی قرآن) بیرلمش بولدی یعنی وحی
 قیلندی (وَمَثَلُهُ مَعَهُ) دخی قرآن برلن برگه قرآننگ مثلنی یعنی حدیث بیرلمش بولدی
 قرآن متلو بولغان وحی حدیث (گرچه قدسی بولسه ده) متلو بولماغان وحی (اَلْاَيُّوْشِكُ)
 آگاه اولوگوز یاقین بولور (رَجُلٌ شَبْعَانٌ) برتوق و بای ایسر (عَلِيٌّ اَرِيْكَتَهُ)
 دیوانی (کنه فیبی) اوزرینه تایانغان حالده (يَقُوْلُ) ایتورگه یاقین بولور کشینی وعظ
 قیلغان بولوب یا که شخصی بر غرض ایچون (عَلَيْكُمْ بِهَذَا الْقُرْآنِ) لازم
 بولوگوز یالغز قرآن برلن عمل قیلوغه یعنی قرآندان باشقوغه التفات قیلاماگوز
 (فَمَا وَجَدْتُمْ فِيْهِ) بس نرسه در کم قرآنده تابدگوز (مِنْ حَلَالٍ) حلال دان (فَاحْلُوْهُ) بس
 اول نرسه فی حلال دیب حکم قیلوگوز (وَمَا وَجَدْتُمْ فِيْهِ) وشول نرسه کم تابدگوز قرآنده
 (مِنْ حَرَامٍ) حرامدان (فَعَرِّمُوْهُ) بس اول نرسه فی حرام دیب حکم قیلوگوز قرآنده بولماغان
 نرسه گه التفات ایتمه گوز رسول اکرم بو اعتقادنگ باطللغنی اثبات قیلوب ایتهدر
 (وَاِنَّ مَا حَرَّمَ رَسُوْلُ اللّٰهِ) دخی درستلسکده رسول الله حرام قیلغان نرسه (کَمَا حَرَّمَ اللّٰهُ)
 الله تعالی حرام قیلغان نرسه کبیر یعنی هر ایکسینه ایهرمک واجب قرآنده بولماغان نرسه فی
 بیان قیلوب رسول الله ایتهدر (اِلَّا لَّا يَجُزُّ لَكُمْ اَلْحَمَارُ الْاَهْلِيُّ) آگاه اولوگوز سزگه
 اهلی بولغان ایشهک آشاوی حلال بولماس (اما وحشی ایشهک حلال) (وَلَا كُلُّ ذِيْ نَابٍ مِنْ
 السَّبْعِ) ودخی سزگه یورطفچ حیوانلار هان تش ایهسی یعنی تشی برلن آولی تورغان

حيوانلار حلال بولماس (وَلَا لَقَطَةً مُعَاهِد) دخى عهد بېرگان ذمى نىڭ بېرگە تشب قالغان يويلىدى حلال بولماس (الْأَنْ يَسْتَفْنَى عَنْهَا) مگر حلال بولور اول تشب قالغان نرسەدن مستغنى بولغان وقتى (صاحبها) اول نرسەنىڭ ايەسى مثلاً قيمت بولغان شى بولماسە بوضورتە حلال اگر صاحى مباح ايتسە (وَمَنْ نَزَلَ بِقَوْمٍ) وېر كشى بىر قومگە قوناق بولوب اينسە يعنى كېلسە (فَعَلَيْهِمْ أَنْ يَقْرُوهُ) بس اول قومگە اول قوناقنى قوناق ايتىمك تيوش بولور (وَلَهُ أَنْ يَعْقِبَهُمْ) دخى اول قوناق غە ضيافت قىماسە لار اول قومنى جزاء لاقلىغى درست بولور (بمثل قراه) اوزىنىڭ ضيافتىنىڭ مثلى بىرلن يعنى ضرور وقتىندە شول ضيافت قىلغاندە كۆبمە كېتەچك شول قدرن قوناق غە آلىق درست لىكن بو حديثنى بو طريق مطالعه قىلساق بېگراڭ يىخشى بولور يعنى (وله) دخى كوركام بولور اول قوناق غە (ان يعقبهم) اوزىنى ضيافت ايتىكان قومگە مكافات قىلماقلىغى (بمثل قراه) اوزىنى ضيافت قىلغان مقدار بىرلن ھل جزاً الاحسان الا الاحسان غە موافق بولا (دت) ابوداود بىرلن ترمى روایت قىللا (عَنْ أَبِي رَافِعٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) ابو رافع دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلىكە پيغمبر عليه السلام ايتى (لَا الْفَيْنَ أَحَدُكُمْ) سىزنىڭ بىرگىزنى تابماسام ايدى (مُنْكَتًا عَلَى أَرِيكَتِهِ) كنه فيسى اوزرىنە تايانغان حالە ياكە مېن آناردان طيغان نرسەدن (يَأْتِيهِ أَمْرِي) اول بىرگىزگە امرم كېلىگان حالە (مَمَّا مَرَّتْ أَوْ نَهَيْتُ عَنْهُ) مېن آنىڭ بىرلن امر قىلغان نرسەدن (فَيَقُولُ لَا أَدْرِي) بس رسول امرين بلميم دىب ايتىر تابماسام ايدى (وَمَا وَجَدْنَاهُ) شول نرسە كم تابىق بىز اول نرسەنى (فِي كِتَابِ اللَّهِ) الله تعالى نىڭ قرآنندە (اتَّبَعْنَاهُ) ايه ردك بىز اول نرسەگە يعنى بو طريق ايتماسە ايدى (د) ابو داود روایت قىلا (عَنْ الْعَرْبَاضِ بْنِ سَارِيَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) ساريە اوغلى عرباضدان (قَامَ فِينَا) بىزله خطيب بولغان حالە آياق اوزره توردى (رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پيغمبر عليه السلام (فَقَالَ أَيْحَسِبُ أَحَدُكُمْ) بس ايتى پيغمبر عليه السلام سىزنىڭ بىرگىز حساب قىلورمى (مُنْكَتًا عَلَى أَرِيكَتِهِ) كنه فيسى اوزرىنە تايانغان حالە (يَظُنُّ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَمْ يَحْرَمْ شَيْئًا) درستلىكە الله تعالى ھېچ نرسەنى حرام قىلمادى (الْأَمَانِي هَذَا الْقُرْآن) مگر اوشبو قرآنك بيان قىلغان نرسەلرنى گنە حرام قىلدى ديوگان قىلورمى يعنى حليت حرمت قرآنك بولغان نرسەگە منعصر دىب ظن

ایتمه گزبو ظن خطادر معناسند (أَلَا وَآتَىٰ قَدَ أَمْرُت) آگاه اولوگز تحقیق مین کوب نرسه برلن امر قیلیم (وَوَعظْتُ) وکوب نرسه برلن وعظ قیلیم (وَوَهَيْتُ عَنْ أَشْيَاءَ) وکوب نرسه لردن طیلیم (أَنَّهُ مِثْلُ الْقُرْآنِ) منم امرم نهیم وعظم متعلق بولغان نرسه لر قرآن کبیدر (أَوْ أَكْثَرُ) یایسه قرآندان کوب راکدر (وَأَنَّ اللَّهَ تَعَالَىٰ) دخی درستلکله الله تعالی (لَمْ يَحَلِّ لَكُمْ) سزگه حلال قیلما دی (أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتَ أَهْلِ الْكِتَابِ) اهل کتاب نك یعنی یهود ونصاری لار نك ایسولرینه کرمک لککزنی (أَلَّا بَادَنَهُمْ) مگر اذن لری برلن کرو وکزنی حلال قیلدی (وَلَا ضَرْبَ نِسَاءِهِمْ) دخی اهل کتاب نك خاتونلارینه صوقما قلفی نی حلال قیلما دی (وَلَا أَكْلَ ثَمَارِهِمْ) دخی اهل کتاب نك یمشلیرینی آشما قلفی نی حلال قیلما دی (إِذَا أَعطَوْكُمْ) هر نجان بیرسه لر سزگه (الذی) شول نرسه نی (عَلَيْهِمْ) اول اهل کتاب اوز نك بولدی یعنی جزیه برلن خراج (م) مسلم روایت قیلدی (عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت جابردن (كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بولدی رسول اکرم (إِذَا خَطَبَ) هر نجان خطبه اوقوسه وعظله سه (أَحْمَرَّتْ عَيْنَاهُ) ایکی کوزی قزارور بولدی (وَعَلَا صَوْتُهُ) دخی تاوشی بلند بولور بولدی (وَأَشْتَدَّ غَضَبُهُ) دخی آچوی قاطی بولور بولدی (كَأَنَّهُ مُنْزَرٌ جِيشَ) گویا الوغ عسکری قورقتوچی کبی بولدی (يَقُولُ صَبَحَكُمْ) صباحه دشمان سرگه ایرشر دیگان حاله (وَمَسَأُكُمْ) دخی کیچمه سزگه دشمان ایرشر دیگان حاله یعنی شول حاله گی عسکری قورقتوچی کبی بولدی (وَيَقُولُ) دخی ایتر بولدی (بُعِثْتُ أَنَا وَالسَّاعَةَ) مین مبعوث بولدم حاله بوکه قیامت (كَهَاتَيْنِ) اوشبو ایکی بارمق کبیدر باقنلقله (وَيَقْرُنُ بَيْنَ أَصْبَعَيْهِ) ایکی بارمق آراسنی باقن قیلور بولدی (السَّبَابَةُ وَالْوُسْطَىٰ) ایمان بارمق برلن اورتا بارمق آراسنی (وَيَقُولُ أَمَا بَعْدُ) خطبه سنده اما بعد دیب ایتر بولدی الخ (فَإِنَّ خَيْرَ الْحَدِيثِ) چونکه درستلکله سوز نك ایند گورا کی (كِتَابُ اللَّهِ) الله تعالی نك کتابیدر (وَخَيْرُ الْهَدْيِ) دخی طبیعت لرنك ایند گورا کی (هَدْيُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) محمد (عليه السلام) نك طبیعتی در (وَشَرُّ الْأُمُورِ مُدَّتَاتُهَا) دخی اشلرنك یاوز راغی زمان سعادتدان صرک چقغان اشلردر (وَكُلُّ مُحَدَّثٍ) دخی هر بر زمان سعادتدن صوگ چقغان اش (بِدَعَةٍ) بدعت در (وَكُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ) وهر بدعت آزغونلقدر (خ) بخاری روایت قیلدی (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکله ابو

هریره ایتدی (قال النبی صلی الله علیه وسلم) بیغ پر علیه السلام ایتدی (کُلُّ أُمَّتِي) اتمنک هر برسی (يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ) اجماعه کرر (أَلَا مَنْ أَبِي) مگر جنت دن باش تارتقان کشی گنه کرماس (قِيلَ وَمَنْ أَبِي) عجب لنب اجماعدان کم باش تارتا دیب ایتلمش بولدی (قال مَنْ اطَّاعَنِي يَدْخُلِ الْجَنَّةَ) پیغمبر علیه السلام ایتدی میکا اطاعت قیلغان کشی اجماعه کرر (وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ أَبِي) وبر من میکا عاصی بولسه بوی صونماسه بس تحقیق اجماعدان باش تارتدی (حك) ما کم روایت قیلدی (عَنْ أَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابو سعید دن (أَنَّهُ قَالَ) درست لکده ابو سعید ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه السلام ایتدی دیدی (مَنْ أَكَلَ طَيْبًا) برکشی حلال آشاسه (وَعَمَلٌ فِي سُنَّةٍ) دخی سنت که موافق عمل قیلسه (وَأَمِنَ النَّاسُ بَوَاقِعَهُ) دخی بو کشی ننگ یاوز لقلارندن آدملر ایمین بولسه لار (دَخَلَ الْجَنَّةَ) بو کشی اجماعه کرر (قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ) ایتدی لار صحابه لرای الله ننگ رسولی (أَنَّ هَذَا) درست لکده اوشبو اشلر (فِي أُمَّتِكَ الْيَوْمَ كَثِيرٌ) سیننگ امتنگ اچنده بو کونده کویدر (وَقَالَ وَسَيَكُونُ فِي قَوْمِ بَعْدِي) رسول الله ایتدی میندن صوگفی قومده ده بو اش بولور دیدی (هف) بیهقی روایت قیلدی (عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) حضرت عباس ننگ اوغلندن (عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) حضرت عباس اوغلی رسول الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درست لکده رسول الله ایتدی (مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي) برکشی مینم سنتیمه توتونسه (عند فساد أُمَّتِي) اتمننگ بوزوقلغی وقتنده (فَلَهُ أَجْرٌ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ أَدَّى شَهِيدٍ) بس اول کشی گه یوز شهید ثوابی بولور (ت ترمندی روایت قیلدی) عَنْ زَيْدِ بْنِ مَلْحَةَ (ملحه اوغلی زید دن) (عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ) اول آتاسندان آتاسی باباسندان روایت قیلدی (عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) باباسی پیغمبر علیه السلام دن (أَنَّهُ قَالَ) درست لکده پیغمبر علیه السلام ایتدی (أَنَّ الدِّينَ) درست لکده اسلام دینی (بَدَأَ غَرِيبًا) غریب بولوب باشلانمش بولدی (وَيَرْجِعُ غَرِيبًا) دخی زمان آخرنده غربت که قایتور (فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ) بس خوش دولندر غریبلرگه (الَّذِينَ) شوندا این کشیلردر اول غریبلر (يُضْلَعُونَ) توزک قیلورلار (مَا أَفْسَدَهُ النَّاسُ) آدملر بوزغان نرسه لرنی (مَنْ بَعْدِي) میندن صوگ (مَنْ سُنَّتِي) آدملر بوزغان نرسه سنتمدن بولغوچی (م) مسلم روایت قیلدی (عَنْ رَافِعِ بْنِ خَدِيجٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) خدیج اوغلی رافعدن

(أَنَّهُ قَالَ) درستلکده رافع ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ایتدی پیغمبر علیه السلام (أَنْتُمْ أَعْلَمُ) سز بلگوچیره کسزمیندن (بِأَمْرٍ دُنْيَا كُمْ) دنیا شلر کزنی (إِذَا أَمَرْتُمْ) هر قایچان بیورسام مین سزگه (بِشَيْءٍ مِنْ دِينِكُمْ) دینکزدن بر نرسه برلن (فَخَذُوا بِهِ) بس اول نرسه فی توتکز (ت) ترمذی روایت قیلدی (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) حضرت عمر اوغلی عبد الله دن (عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) حضرت عبد الله پیغمبر علیه السلام دن روایت قیلدی (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام ایتدی (لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ) سز نلک بره و کز ده کامل مؤمن بولماس (حَتَّى يَكُونَ هُوَ) محبتی بولغانغه قدری (تَبَعًا) ایهرگوچی (لَهَا) شول نرسه گه (جِئْتُ بِهِ) کیتردم مین اول نرسه فی (ح م) بخاری برلن مسلم روایت قیلدی لار (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) حضرت عمر اوغلی عبد الله دن (أَنَّهُ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ قَالَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام ایتدی (وَاللَّهُ لَيَأْتِيَنَّ عَلَى أُمَّتِي) الله تعالی برلن بمین ایتوب ایتهمن مینم اتم اوزرینه البته اوزگه رو کیلور (كَمَا أَنِّي عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ) نفا که بنو اسرائیل گه اوزگه رو کیلدی (حَنَوُ النَّعْلِ) باشمق و کاوشنی چیکله گان کبی چیکله کز (بِالنَّعْلِ) باشمق و کاوش برلن یعنی بنو اسرائیل ده بولغان تبدیل نلک عینی مینم اتمده بولور (حَتَّى أَنْ كَانُ مِنْهُمْ) تا کم اگرده بنو اسرائیلدن بولسه (مَنْ أَنَّى أُمَّةً عَلَانِيَةً) آناسینه آشکاره سفاح برلن کیلگان کشی (لَكُنْ مِنْ أُمَّتِي) مینم اتمدن بولور (مَنْ يَصْنَعُ ذَلِكَ) اوشبو قباحت اشنی قیلغان کشی یعنی آشکاره آناسنه کیلوچی (وَأَنَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ) دخی درست لکده اسرائیل بالالاری (تَفَرَّقَتْ) آیرلبلار (عَلَى اثْنَتَيْنِ وَسَبْعِينَ مَلَّةً) یتمش ایکی ملت که (وَتَفَتَّرَقُ أُمَّتِي) ومنم اتم آیرولور (عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ مَلَّةً) یتمش اوچ ملت که (كُلُّهُمْ فِي النَّارِ) یتمش اوچ ملت نلک هر برسی تموغده (الْأُمَّةُ وَاحِدَةٌ) مگر یتمش اوچین بر ملت تموغده توگلدر (قَالُوا مَنْ هِيَ) صحابه لر اول تموغده بولماغان بر ملت کملر دیدیلر (قَالَ) ایتدی رسول اکرم (مَا) شول ملتدر (أَنَا) مین (عَلَيْهِ) اول ملت اوزرنده ایدم (وَأَصْحَابِي) دخی صحابه لر اول ملت اوزرنده ایدی یعنی اهل السنه و الجماعة (ت) ترمذی روایت قیلدی (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت انس دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام (قَالَ لِي) ایتدی میکا (يَا بَنِيَّ)

ای منم کچک اوغلام (اِنْ قَدَرْتَ اَنْ تُصْبِحَ) اگرده صباحه کررگه کوچک يتسه (وَتُمْسِيَ)
 یخی کیچکه کررگه کوچک يتسه (وَلَيْسَ فِي قَلْبِكَ غِشٌّ) حالبوکه سینک ک وکلیکنده هیچ
 بر قباحت ویاوز فکر بولماسه (لِأَحَدٍ) هیچ بر کشی گه (فَافْعَلْ) بس بو اشنی قل
 یعنی بواشکنک ثابت بول (ثُمَّ قَالَ) مونک سوکنده رسول الله حضرت انس که ایندی (يَا بُنَيَّ)
 ای کوچک اوغلام (وَذَلِكَ) اوشبو قبلنی یاوز لغلاردن پاکلامق (مَنْ سُنَّتِي) منم سنتمندر
 (وَمَنْ أَحَبَّ سُنَّتِي) ویر کشی منم سنتمنی سویسه (فَقَدْ أَحَبَّنِي) بس تحقیق مینی سویدی
 (وَمَنْ أَحَبَّنِي) ویر کشی مینی سویسه (كَأَنْ مَعِيَ فِي الْجَنَّةِ) اجهالده منم برلن بررگه
 بولور (دز) ابو داود برلن بزار روایت قیلالر (عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت
 جابر دن (عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) جابر روایت قیلار رسول اکرم دن (أَنَّهُ
 قَالَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام ایندی (حِينَ آتَاهُ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) رسول
 اکرم گه حضرت عمر کیلگان وقتده (فَقَالَ) بس ایندی حضرت عمر (اِنَّا نَسْمَعُ أَحَادِيثَ)
 بزلر کوب سوزلر ایشته مز کتب ماضیه ده بولغان سوزلردن (مِنْ يَهُودٍ) یهودلردن (تَعْجِبُنَا)
 عجب لندره در اول سوزلر بزنی (أَفْتَرِي) بس ایارخصت بیره سون می بزگه (اِنْ نَكُنَّ بَعْضُهَا)
 اول حدیث لرنک بعضنی یازماقلغمرغه (فَقَالَ) بس ایندی رسول الله (اَمَتَوْهُ كَوْنِ اَنْتُمْ)
 سز عاجز و متعجیر بولغوچیلار می (كَمَا تَهَوَّكُمُ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى) یهودلر نصارالار حیران
 بولغان کبی (لَقَدْ جِئْتُكُمْ بِهَا) تحقیق مین سزگه سز عجب لنگان حدیث لرنک مثلنی کیتردم
 (بِيضَاءَ نَقِيَّةٍ) آق و صاف و ظاهر ایتب هیچ خفا و التباس یوقدر (وَلَوْ كَانَ مُوسَى حَيًّا)
 اگرده منم زمانه موسی (علیه السلام) ترک بولسه ایدی (مَا وَسَعَهُ) درست بولماس ایدی اول موسی غه
 (الْاِتِّبَاعِي) مگر میکنا ایه رمک درست بولور ایدی یعنی یهودنک رسوللری اوزی میکنا ایه ره ر ایدی
 (حدز) احمد بن حنبل برلن بزار روایت قیلالار (عَنْ مُجَاهِدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت مجاهد دان
 (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده مجاهد ایندی (كُنَّا) بولوق بز (مَعَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ
 عَنْهُمَا) حضرت عمر اوغلی عبد الله برلن بررگه (فِي سَفَرٍ) سفرده (فَمَرَّ بِمَكَانٍ) بس حضرت
 عبد الله بر اورندن اوتدی (فَعَادَعَهُ) بس اول اورندان یوز دوندردی (فَسُئِلَ) بس
 حضرت عبد الله دن صورالمش بولدی (لَمْ فَعَلْتَ ذَلِكَ) نی ایچون بو اشنی قیلدک یعنی
 اعراض قیلدک دیو (قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) حضرت عبد الله ایندی

رسول اکرمی کوردم (فَعَلَ ذَلِكَ) اوشبو اشنی قیلدی یعنی بو اورندان یوز دوندردی
 (فَعَلْتُ ذَلِكَ) بس مینده رسول اکرم گه ایهرمک ایچون بو اشنی قیلدم دیدی (ز)
 بزار روایت قیلا (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) حضرت عمر اوغلی عبد الله دان
 (أَنَّهُ كَانَ) درستلکده حضرت عمر اوغلی عبد الله بولدی (يَأْتِي شَجْرَةَ بَيْنَ مَكَّةَ وَالْمَدِينَةَ)
 مکه برلن مدینه آراسنده بولغان بر آغاچ قاطنه کیلور بولدی (فَيَقِيلُ تَحْتَهَا) بس اول
 آغاچ آستنده قیلوله قیلور بولدی یعنی یوقلار بولدی (وَيُخْبِرُ) دخی خبر بیرر بولدی
 (أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام (كَانَ يَفْعَلُ ذَلِكَ) اوشبون
 قیلور بولدی یعنی بو آغاچ آستنده قیلوله قیلور بولدی دیو خبر بیرر بولدی (م) مسلم
 روایت قیلا (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت انس دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت
 انس ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه السلام ایتدی دیدی
 (هَذَا رَغْبٌ عَنِ سُنَّتِي) برکشی منم سنتمن یوز دوندرسه (فَلَيْسَ مِنِّي) بس اول کشی منم
 کامل بولغان امتمن توگل در (حَبُّ) ابن حبان روایت قیلا (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو) حضرت
 عمر اوغلی عبد الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت عبد الله ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه السلام ایتدی دیدی (لِكُلِّ عَمَلٍ شَرُهُ) هر بر عمل ایچون
 شادلق ورغبت باردور (وَلِكُلِّ شَرَةٍ فِتْرَةٌ) وهر بر شادلق ایچون ضعیف لك وفتره باردور
 (فَمَنْ كَانَتْ فِتْرَتُهُ) بس برکشینگ فترتی یعنی بالعمالقلی بولسه (إِلَى سُنَّتِي) مینم سنتم
 برلن شغل لنوده دائم بولو برلن (فَقَدْ أَهْتَدَيْتِي) بس تحقیق اول کشی حق لقعنه کونلدی
 (وَمَنْ كَانَتْ فِتْرَتُهُ) و برکشی نلکی ضعیف لکی بولسه (إِلَى غَيْرِ ذَلِكَ) سنتمن باشقه
 نرسه اوزرینه یعنی بدعت که اقبال برلن برکشی گه فتور کیلسه (فَقَدْ هَلَكْتُمْ) بس تحقیق
 اول کشی هلاک بولدی (طُكَّ حَبِّ حَكِّ) طبرانی برلن ابن حبان هم حا کم روایت قیلالار
 (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا) حضرت عائشه دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ)
 درستلکده پیغمبر علیه السلام ایتدی (سَنَّةٌ لَعْنَتُهُمْ) آلتی تورلی کشی گه لعنت قیلدم مین
 (وَلَعْنَةُ اللَّهِ) دخی الله تعالی ده لعنت قیلدی (وَكُلُّ نَبِيٍّ) دخی هر بر پیغمبر ده لعنت قیلدی
 (جُبَابُ الْمَعْرَةَ) پیغمبر اولنلک دعوتی قبول بولونمش ایدی. بس لعنتلر یله توشهر (الزَّائِدُ فِي كِتَابِ
 اللَّهِ تَعَالَى) برسی الله تعالی نلکی کتابنده یعنی قرآنده بولماغان نرسه فی آرتهر وچیدر (وَالْمُكْتَبُ

بِقَدَرِ اللَّهِ) دخی ایکنچی الله تعالی ننگ تقدیرنی بالغانه توتوچیدر (وَالْمُنَسَّلُ عَلَى أُمَّتِي
 بِالْجَبْرُوتِ) ودخی اوچونچیسى اتمم اوزرینه آلد او برلن ظلم تکبرلک برلن ایرکلی بولوچیدر
 وقهر قیلوچیدر (لَيْدَلٌ مَنْ أَعَزَّ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی الوغ وحرمتلی قیلغان کسهلرنی خور
 قیلغان ایچون (وَيُعَزُّ مَنْ أَدَّلَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی رسوای قیلغان کسهلری حرمتلی
 والوغ قیلماق ایچون (وَالْمُسْتَعْلُ لِحَرَمِ اللَّهِ) دورتنچیسى الله تعالی ننگ حرمنی یعنی حرم مکه نی
 مباحه صایوچیدر (وَالْمُسْتَعْلُ مِنْ عَتْرَقِ) دخی بشنچیسى مینم نسلمدن مباحه صایوچیدر
 (مَأْحَرَمَ اللَّهُ) الله تعالی حرام قیلغان نرسه نی یعنی رسول اکرم گه قرابتلی بولغان کшилرنی
 رنجتمک کبی (وَالْتَارُكَ لِسُنَّتِي) دخی مینم سنتمنی قویوچیدر آلتونچیسى (خ م) بخاری
 برلن مسام روایت قیلالار (عَنْ أَنَسٍ) حضرت انس دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت
 انس ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ایتدی پیغمبر علیه السلام دیو (لَا يُؤْمَنُ
 أَحَدُكُمْ) سزنگ بره وگز کامل مؤمن بولماس (حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ) اول کشیگه مینم سیوکل بولغانه
 قدری (مَنْ وَالِدُهُ وَوَلَدُهُ) آتاسند انک وبالاسند انک (وَالنَّاسُ أَجْمَعِينَ) دخی بارچه آدملردن
 (الْفَصْلُ الثَّانِي فِي الْبَيْعِ) اولگی باب ننگ ایکنچی فصلی بدعت لر بیاننده در
 (الْأَخْبَارُ) بدعت ننگ قباحت لکینه دلالت قیلا تورغان خبرلر (خ م) بخاری برلن مسلم
 روایت قیلالار (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا) حضرت عائشه دن (أَنَّهَا قَالَتْ) درستلکده
 حضرت عائشه ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه السلام ایتدی
 دیدی (مَنْ أَحَدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا) بر کشی بزنگ اوشبو اشمزده یعنی دینمزده چغارسه
 (مَا لَيْسَ مِنْهُ) دیندن بولماغان نرسه نی (فَهُوَ رَدٌّ) اول نرسه قلوچیسینه قایتارلمشدر
 (وَفِي رِوَايَةٍ) حضرت عائشه دن ایکنچی روایتده (مَنْ عَمِلَ عَمَلًا) بر کشی بر عملنی قیلسه
 (لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا) اول عمل اوزرینه بزنگ امرمز بولماسه (فَهُوَ رَدٌّ) بس اول عمل
 مردوددر (خ) بخاری روایت قیلا (عَنْ الزُّهْرِيِّ) زهریدن (قَالَ) ایتدی زهری (دَخَلْتُ
 عَلَى أَنَسٍ) حضرت انس اوزرینه کردم (وَهُوَ يَبْكِي) البوکه انس یغلی ایتدی (فَقُلْتُ مَا
 يُبْكِيكَ) بس انس گه ایتدم نی نرسه یغلا تاسینی دیو (قَالَ) انس ایتدی (لَا أَعْرِفُ شَيْئًا)
 هیچ نرسه بلمیم (مِمَّا أَدْرَكْتُ) رسول الله عهدنک بسلگان نرسه مدن (الْأَهْهُ الصَّلَاةُ)

مگر اوشبو نمازنی بلام (وَهَذِهِ الصَّلَاةُ قَدْ ضُيِّعَتْ) حالبوکه اوشبو نمازده ضائع قیلنمش بولدی یعنی علی وجه المشروعیة ادا قیلنمی (طب) طبرانی روایت قیلا (عَنْ غَضِيفِ بْنِ الْحَارِثِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حارث اوغلی غضیف دان (أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قال درستلکده پیغمبر علیه السلام ایتدی (مَا مِنْ أُمَّةٍ ابْتَدَعَتْ) هیچ چغارغان جماعت دان بوقدر (بَعْدَ نَبِيِّهَا) اوزلری نلک پیغمبرلری صوئنک (فِي دِينِهَا) دینلرنک (بَدْعَةً) بدعتنی چغارغان جماعتدن بوقدر (الْأَضَاعَتْ) مگر آن داین جماعت بولسه ضائع قیلدی (مِثْلُهَا) اول بدعت نلک مثانی ضائع قیلدی (مِنْ السُّنَّةِ) سنت دان چونکه بدعت اشلاو ترک سنت بران بـ و لا (طب) طبرانی روایت قیلا (عَنْ أَنَسٍ) حضرت انس دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده انس ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه السلام ایتدی دیدی (أَنَّ اللَّهَ) درستلکده الله تعالی (حَبَّبَ التَّوْبَةَ) توبه ایشگنی برده لهدی (عَنْ كُلِّ صَاحِبِ بَدْعَةٍ) هر بر بدعت اییه سنلن (حَتَّى يَمُوعَ بَدْعَتُهُ) بدعتنی طاشلاغانغه قدر. (عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) درستلکده عبد الله بن عباس (قَالَ) ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) الله ایتدی دی (أَبِي اللَّهِ أَنْ يَقْبَلَ) الله تعالی قبول قیلودان کیری طردی (عَمَلِ صَاحِبِ بَدْعَةٍ) بدعت اییه سینک عملینی (حَتَّى يَمُوعَ بَدْعَتُهُ) بدعتن طاشلاغانغه قدر. (مَج) عن حذیفه رضی الله عنه. (انه قال) درستلکده حذیفه ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله صلعم ایتدی دیدی (لَا يَقْبَلُ اللَّهُ تَعَالَى) قبول قیلماس الله تعالی (لِمَا صَدَّقَ بَدْعَةً) لصاحب بدعة (صَوْمًا) روزه سنی (وَلَا حَجًّا) دخی فرض حجینی (وَلَا عُمْرَةً) دخی نفل حجینی (وَلَا جِهَادًا) دخی خدا یولنک صوغش قیلوینی (وَلَا صِرْفًا) دخی گناهدان دونو وینی (وَلَا عَدْلًا) دخی عدالتنی یاکه صرف دان نفل عبادت عدلن فرض عبادت مراد (يَخْرُجُ مِنَ الْأِسْلَامِ) بدعت ایاسی اسلام کاملن چغار (كَمَا يَخْرُجُ الشَّعْرُ مِنَ الْعَجِينِ) نتاک قاموردان تک چغادر ایدی (وَقَدْ سَبَقَ) دخی اعتصام بالسنة ده اوتدی (حَدِيثُ الْعَرَبِاضِ بْنِ سَارِيَةَ وَجَابِرِ) حضرت عرباض برلن حضرت جابر نلک حدیثلری (فَإِنْ قِيلَ) بس بحث طریقنچه ایتلماش بولسه (كَيْفَ التَّطْبِيقُ) تطبیق نچک یعنی برسنی ابکنچسنه موافق قیلو (بَيْنَ قَوْلِهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ كُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ) رسول الله نلک هـ ر بدعت آزغونلک دیگان سوزی آراسنده (وَبَيْنَ قَوْلِ الْفُقَهَاءِ) دخی دقیه لر نلک سوزلری آراسنده (أَنَّ الْبَدْعَةَ قَدْ تَكُونُ مُبَاحَةً) درستلکده بدعت بعض وقتک

مباحه بولا دیگان سوزلری آراسنده (كَأَسْتَعْمَالِ الْمُنْغَلِ) مباح بولغان بدعت اون
ایلهر ایچون ایلهك استعمال قیلوکبی (وَالْمُواظَبَةُ عَلَى أَكْلِ لُبِّ الْحَنْطَةِ) دخی بغدادی
تشی نك خالصنی آشارغه دایمچیلیق قیلوکبی (وَالشَّعْبُ مِنْهُ) دخی خالص بغدادیان طویغانچه
آشاوکبی (وَقَدْ تَكُونُ مُسْتَعْبَةً) بعض وقت بدعت مستحبک بولا (كِبْنَاءُ الْمَنَارَةِ) مسجدلرده
مناره بناق قیلوکبی (وَالْمَدَارِسُ وَتَصْنِيفُ الْكُتُبِ) دخی مدرسه لر بناق قیلوو کتابلار تصنیف
قیلوکبی (بَلْ قَدْ تَكُونُ وَاجِبَةً) بلکه بدعت بعض وقت واجبک بولا (كَنْظُمُ الدَّلَائِلِ)
دلیل لر ترتیب ایتوکبی (لِرَدِّ شُبُهَةِ الْمَلْحَدَةِ) حقدان بر طرفه آوشقان آدملرنك
شبهه لرینی قایتارو ایچون (وَلِنَجْوِهِمْ) دخی ملاحک کبی باطل منهبلرنی رد قیلو ایچون
(قُلْنَا) جوابده ایتمز (لِلْبَدْعَةِ مَعْنَى لُغَوِيٌّ عَامٌّ) بدعت ایچون عام بولغان لغت معناسی
بار (هُوَ الْمَعْدَتُ مُطْلَقًا) اول عام بولغان معنی مطلق صدر اول صوکنده چغارلمش
مونسنده (عَادَةٌ أَوْ عِبَادَةٌ) کیرک اول محدث بولغان نرسه عادت بولسون کیرک عبادت
بولسون (لِأَنَّهَا) آنك اوچون بدعت (اسْمٌ مِنَ الْإِبْتِدَاعِ بِمَعْنَى الْأَحْدَاثِ) یوقدان بار ایتمک
معناسنده بولغان ابتداءعدان آلنغان براسمدر (كَالرَّفْعَةِ مِنَ الْأَرْتِفَاعِ) ارتفاعدان
آلنغان رفعت کبی (وَالْحَلْفَةُ مِنَ الْأَخْتِلَافِ) اختلاف دن آلنغان خلفه کبی تورلیله نمک تردد
معناسندک (وَهَذِهِ) اوشبو عام بولغان بدعت (هِيَ الْمَقْسَمُ فِي عِبَارَةِ الْفَقَهَاءِ) فقیهلرنك عبارتندک
بولنه طورغان بدعتدر (يَعْنُونَ بِهَا) اول عام بولغان بدعتدن قصد قیلورلار (مَا) شول
نرسه نی (أَحَدَتْ بَعْدَ الصَّرِّ الْأَوَّلِ مُطْلَقًا) مطلقا صدر اولک یعنی رسول اکرم واصعب کرام
صوکنده چغارلمش بولدی کیرک عبادت و کیرک عادت بولسون (وَمَعْنَى شُرْعِيٍّ خَاصٍّ) دخی
بدعت ایچون خاص بولغان شرعی بولغان معناسی بار (وَهُوَ الزِّيَادَةُ فِي الْتَيْنِ) اول خاص
بولغان معنی دینده آرتدرودر (أَوِ النَّقْضَانُ مِنْهُ) یایسه دیندن کیمتودر (الْأَحَادِثَانُ بَعْدَ
الصَّعَابَةِ) اول آرتدرو برلن کیمتو صحابه لر زمانه سندان صوکنک حادث بولغان بولور
(بِغَيْرِ إِذْنٍ مِنَ الشَّارِعِ) شارعنك رخصتندن باشقه (لِأَقْوَالٍ وَأَفْعَالٍ) شارعنك رخصتی سوز برلنده
بولماس دخی اشلو برلندک بولماس (وَلَا صَرِيحًا وَلَا إِشَارَةً) دخی شارعنك رخصتی آشکارده بولماس
دخی اشاره برلندک بولماس (فَلَا تَتَنَاوَلُ الْعَادَاتُ أَصْلًا) بس خاص معناسی برلن بولغان بدعت
اصلا عادتلرنی شامل بولماس (بَلْ تَقْتَصِرُ عَلَى بَعْضِ الْأَعْتِقَادَاتِ) بلکه خاص بولغان بدعتنی

اعتقاد لار نك بعضسنه قسقار تلمش بولور (وَبَعْضُ صُورِ الْعِبَادَاتِ) دخى عبادت صورة لرينك بعضسنه قسقار تلمش بولور (فَهِنَّ) بس اوشبو خاص بولغان بدعت (هِيَ مُرَادُهُ عَلَيْهِ السَّلَام) پيغمبر عليه السلام مراديدر (كُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ) ديگان سوزندن (بَدَلِيلُ قَوْلِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پيغمبر عليه السلامك سوزينك دليل بولوى برلن سوزى اوشبودر (فَعَلَيْكُمْ) بس يابوشكز (بُسْنَتِي) من سنتمه (وَسُنَّةَ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمُهَدِّيِينَ) دخى توغر يلقغه كونامش بولغان حق يولره بولغان خليفه لرنك سنتمه (وَقَوْلِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دخى پيغمبر عليه السلامك سوزينك دليل بولوى برلن سوزى اوشبودر (أَنْتُمْ أَعْلَمُ بِأَمْرِ دُنْيَاكُمْ) سز ميندن دنيا اشكزنى بلسگوچيره كسر (وَقَوْلِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دخى پيغمبر عليه السلامك سوزينك دليل بولوى برلن سوزى اوشبودر (مَنْ أَحَدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا) بر كشي بزلك اوشبو دينمزده چغارسه (مَا لَيْسَ مِنْهُ) ديندن بولماغان نرسه في (فَهُوَ رَدٌّ) بس اول نرسه مردوددر (وَالْبِدْعَةُ فِي الْأَعْتَادِ) اعتقادده بولغان بدعت (هِيَ الْمُتَبَادِرَةُ مِنْ أَطْلَاقِ الْبِدْعَةِ) بدعتنى مطلق ذكردن متبادردر يعنى ذهن گه آشغوچيدر (وَالْمُبْتَدِعُ وَالْمُهْوِي وَاهْلُ الْأَهْوَاءِ) دخى مبتدعنى هوانى اهل الاهوانى مطلق ذكردن اعتقادده بولغان بدعت متبادردر (فَبَعْضُهَا كُفْرٌ) بس اعتقادده بولغان بدعتك بعضسى كفردر الله تعالى باشقه جسم لر كبي جسم ديب اعتقاد قيلمق كبي (وَبَعْضُهَا لَيْسَتْ بِهِ) اعتقادده بولغان بدعتك بعضسى كفر توگلكدر (وَلَكِنَّهَا) لكن اوشبو اعتقادده بولغان بدعت كفر بولماسده (أَكْبَرُ مِنْ كُلِّ كَبِيرَةٍ فِي الْعَمَلِ) عملده بولغان هر بر الوغ گناهان الوغراقدر (حَتَّى الْقَتْلُ وَالزَّانَا) حتى كشي اولترو برلن زنا قيلودان ده الوغراقدر (وَلَيْسَ فَوْقَهَا إِلَّا الْكُفْرُ) اوشبو اعتقادده بولغان بدعتن گناهك اوستن هيچ نرسه يوقدر مگر كفردر (وَالْخَطَا فِي الْأَجْتِهَادِ فِيهِ) اعتقادده جتهدنك اجتهادنده خطأ قيلوى (لَيْسَ بَعْدَهُ) عذر توگلكدر (بِخِلَافِ الْأَجْتِهَادِ فِي الْأَعْمَالِ) عملرده جتهدنك اجتهادينك خطاسينك خلافتچه يعنى عمله خطأ عذر بولسه بلكه خطاسى بر ابرنده اجتهادى ايچون ماجور بولا ديمشدر (وَضُدُّ هَذِهِ الْبِدْعَةِ) اوشبو اعتقادده بولغان بدعتك ضدى (أَعْتَادُ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ) اهل السنه والجماعت اعتقاديدر (وَالْبِدْعَةُ فِي الْعِبَادَةِ) عبادتده بولغان بدعت (وَأَنْ كَانَتْ دُونَهَا) اگرچه اعتقادده بولغان بدعتن قباحتلكده توبان بولسه ده (لَكِنَّهَا) لكن عبادتده بولغان بدعتك (أَيْضًا)

ینده اعتقادده بولغان بدعت کبی (مُنْكَرٌ وَضَلَالٌ) قباحتدر و آرزونلقدردر (لَا سِيْمًا)
 بیگراک قباحت بولور (اِذَا ضَامَتْ) هر قایجان عبادتده بولغان بدعت تارلق بیرسه (سُنَّةٌ
 مُؤَكَّدَةٌ) محکم وقوی بولغان سنت که (وَمُقَابِلُ هَذِهِ الْبِدْعَةِ) اوشبو عبادتده بولغان بدعتنک
 ضدی (سُنَّةُ الْهُدَى) سنت هدی در (وَهِيَ) اول سنت هدی (مَا) شوندا این سنت در
 (وَاطْبٌ عَلَيْهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه السلام اول سنت اوزرینه
 دائمچیلق قیلدی (مِنْ جِنْسِ الْعِبَادَةِ) عبادت جنسندن (مَعَ التَّرْكِ أَحْيَانًا) بعض وقتلارنک
 قویو برلن (أَوْعَدَمَ الْأَنْكَارِ عَلَى تَارِكِهِ) یاکنه قویوچی کشی اوزرینه انکار ایتمار
 و آچولانماو برلن (كَلَّا عَنكَافٍ) رمضاننک آخرغی اوننک روزه بولوب مسجده تورو کبی
 (وَأَمَّا الْبِدْعَةُ فِي الْعَادَةِ) اما عادهده بولغان بدعت (كَلَّمُنْخَلٍ) ایلهک استعمال قیلو کبی
 (فَلَيْسَ فَعَلُهَا ضَلَالَةً) بس عادتده بولغان بدعتنی قیلو آرزونلقدردر (بَلَّ تَرَكٌ
 أَوْلَى) بلسکه آرتوق و افضلنی قویو بولا (فَتَرَكُهَا أَوْلَى) بس عادتده کی بدعتنی قویو قیلوغه
 قاراغانک آرتوغراق بولا (وَضُدُّهَا السُّنَّةُ الزَّائِمَةُ) عادتده بولغان بدعتنک ضدی سنت
 زائمه در (وَهِيَ) اول سنت زائمه (مَا) شول سنت در (وَاطْبٌ عَلَيْهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)
 پیغمبر علیه السلام اول سنت اوزرینه دائمچیلق قیلدی (مِنْ جِنْسِ الْعَادَةِ) عادت
 جنسندن (كَلَّا بِنْدَاءِ بِالْيَمِينِ) اوک قول اوک آباق برلن باشلاو کبی (فِي الْأَفْعَالِ الشَّرِيفَةِ)
 شریف اشلرده (وَبِالْيَسَارِ) صول قول صول آباق برلن باشلاو کبی (فِي الْحَسِيَسَةِ) نجار اشلرده
 (فَهِيَ مُسْتَحَبَّةٌ) بس سنت زائمه مستحبه یعنی کورکام اشدر (فَطَهَّرَ) بس بلندی (أَنَّ
 الْبِدْعَةَ بِالْمَعْنَى الْأَعْمَ) درستلسکه عام معناسی برلن بدعت (ثَلَاثَةُ أَصْنَافٍ) اوچ صنفدر
 (مُرْتَبَةٌ فِي الْقُبْحِ) قباحت لسکه برسی صوکنده برسی بولوب ایلك قباحتی اعتقادده بدعتدر
 آندان توبه نرا کی عبادتده کی بدعتدر ایلك توبه فی عادتده کی بدعتدر (فَإِذَا عَلِمْتَ هَذِهِ)
 بس اوشبولارنی بلسهک سین (فَالْمَنَارَةُ) بس مناره یعنی منارهنک بدعت بولا توروب
 مستحبه بولوی (عَوْنٌ لَا عِلَامَ وَقْتُ الصَّلَاةِ) نماز وقتن بلدررگه یاردم در یعنی یاردمچیدر
 (الْمُرَادُ مِنَ الْأَذَانِ) اعلام اذان دان مقصود ایدی (وَالْمَنَارُ وَتَصْنِيفُ الْكُتُبِ) دخی
 مدرسه لر کتاب چغار و لار یعنی بدعت بولا توروب بلارنک مستحبه بولوی (عَوْنٌ لِلتَّعْلِيمِ
 وَالتَّبْلِيغِ) علم اوبره توگه یاردمچیدر مدرسه لر دیننی امت که ایرشدر و گه یاردمچیدر کتاب

تصنيف ايتولر (وَرَدُ الْمُتَّبَعَةِ بِنَظْمِ اللَّائِلِ) دليل لر ترتيب ايتب بدعت ايبالرينى
 رد قيلونك بدعت بولا توروب واجب بولوى (نَهَى عَنِ الْمُتَكَرَّرَاتِ) قباحت اشلردن طيودر
 يعنى طيو بولغانلقى ايچون (وَذَبُّ عَنِ الدِّينِ) دخى دينده طعنندن طيودر (فَكُلُّ مَا دُونَ
 فِيهِ) بس بلارنك هر برسى اذن بيرلش نرسه لدر (بَلْ مَا أَمْرُ بِهِ) بلكه بيورلمش
 نرسه لدر (وَعَمَّ وَقُوعُهُ فِي الصَّخْرِ الْأَوَّلِ) بواشلرنك اسلامنك باشنك واقع بولماوى يعنى
 بواشلرنك بعضى مستحب بعضى واجب بولسه رسول اكرم واصحاب كرام زماننده نه
 اوچون بولماغان ديسك جواب بييره من (أَمَّا لَعْنَمُ الْأَحْتِيَاجِ) ياكه بواشلرنك بولماوى بواشگره
 احتياج بولماغانلقى ايچون (أَوْ لَعْنَمُ الْقُدْرَةِ سَبَبِ عَمِّ الْمَالِ) يايسه مالنك بوقلغى
 سببلى بو نرسه لدر بولماغانلقى ايچون (أَوْ لَعْنَمُ التَّفَرُّغِ لَهُ) يايسه بو اشلرگه
 صحابه لر نك بوش— اماغانلقلارى ايچون (بِالِاسْتِغْثَالِ بِالْأَهَمِّ) بيگراك مقصود بولغان
 نرسه لر برلن شغللنو سببلى بو تقديم الاهم قاعدى افرط درجه ده فائده لى اش بولسه ده
 بزده مونك حاضر اسمى گنه قالغان كل اشمز بوقاعدنك خلافتجه (أَوْ لِنَحْوِ ذَلِكَ) يايسه مونك
 كى باشقه سببلر ايچون (وَلَوْ تَبِعْتَ) دخى اگر تيكشرساك سين (كُلُّ مَا) هر آنداين
 نرسه نى (قِيلَ فِيهِ بَدْعٌ حَسَنٌ) اول نرسه ده كوركام بدعت بار ديلمش بولدى (مَنْ جَنَسَ
 الْعِبَادَةَ) عبادت جنسندن (وَجَمَعَتْهُ مَا ذُوْنَ نَافِيَةٍ) اول نرسه نى اذن بيرلش تابارسون (مَنْ أَلْشَّارِعَ)
 الله تعالى يارسول الله جانبندان (إِشَارَةٌ أَوْ دَلَالَةٌ) نصنك اشارتى طريقي برلن يايسه دلالتى
 طريقي برلن (ثُمَّ أَعْلَمَ) مونك صوكنك بل سين (أَنْ فَعَلَ الْبَدْعَ) درستلك بدعتنى قيلو (أَشَدُّ
 ضَرَرًا) ضرر يوزندن قاطير اقمدر (مَنْ تَرَكَ السُّنَّةَ) سنتنى قوبودان (بِدَلِيلٍ أَنْ الْفُقَهَاءَ)
 شول دليل برلن كم درستلك فقيه لر (قَالُوا) ايتديلر (إِذَا تَرَدَّدَ فِي شَيْءٍ) بر نرسه ده شك قيلنسه
 (بَيْنَ كَوْنِهِ سُنَّةً) اول نرسه نك سنت بولو آراسى برلن (وَبَدْعَةً) دخى بدعت بولو آراسنده
 (فَتَرَكَهُ لَازِمًا) بس اول نرسه نى قوبوق لازمدر (وَأَمَّا تَرَكَ الْوَأَجِبَ) اما واجبنى قوبو (هَلْ هُوَ)
 ايا اول واجبنى قوبو (أَشَدُّ مِنْ فَعْلِ الْبَدْعِ) ضررده بدعتنى قيلودان قاطير اقمى (أَوْ
 عَلَى الْعَكْسِ) يايسه مونك كيرسنجه مى يعنى بدعتنى اشله و ترك واجب دان ضررده قاطير اقمى
 (فِيهِ اشْتِبَاهٌ) بس مونده شهبه بار (حَيْثُ صَرَّحُوا) شولره وشچه كم آچق بيان ايتديلر فقهاء
 (فَيَمُنُ) شول كشى حقنده (تَرَدَّدَ فِي شَيْءٍ) بر نرسه ده شيك قيلدى (بَيْنَ كَوْنِهِ بَدْعَةً) اول

نرسه نڭ بدعت بولو آراسى برلن (وَأَجِبًا) دخی واجب بولوی آراسنده (أَنَّهُ) درستلكده اول كشی (يَفْعَلُهُ) قیلور اول واجبى ديب تصريح قیلدیلار (وَفِي الْخُلَاصَةِ مَسْئَلَةٌ) خلاصه ده بر مسئله بولغوچیدر (تَدُلُّ عَلَى خِلَافِهِ) فقها نڭ تصريحى نڭ خلافته دلالت قیلور یعنی بدعتنى قویونڭ واجبى قیلوغه مقدم بولوینه (حَيْثُ قَالَ) شول ره وشچه كه خلاصه ده ایتدی (إِذَا شَكَ فِي صَلَاتِهِ) بر كشی نمازنده شيك قیلسه (أَنَّهُ) درستلكده اول شيك قیلوچی كشی (هَلْ صَلَّاهَا أَمْ لَا) ایا اوشبو نمازینی او قودیمو یا كه یوقمو (أَنْ كَانَ فِي الْوَقْتِ) اگرده شيك وقتده بولسه یعنی شول صلوة مشكوكه نڭ وقتى چقماسدان بورون بولسه (فَعَلَيْهِ) بس اول شيك قیلوچیغه واجب بولور (أَنْ يُعِيدَهَا) اول نمازنی قايتارماقلى (وَأَنْ خَرَجَ الْوَقْتُ) واگر وقت چقسه (ثُمَّ شَكَ) مونڭ صوكنده شيك قیلسه (لَأَشَىٰ فِيهِ) بوشيكده هيچ نرسه يوق یعنی قضاء لازم توگل چونكه بوتقدیر وقتنده او قوغان بولسه قضاده قیلسه بوقضاء بدعت بولسه اگرده وقتنده او قوموغان بولسه قضاء واجب بولسه بس قضاء قیلماو جانبى ترجیح ایتو ترك بدعت نڭ فعل واجب كه تقدیمی برلن عمل بولا (وَلَوْ كَانَ الشَّكُّ فِي صَلَاةِ الْعَصْرِ) اگرده شيك ایتدی نمازنده بولسه (يَقْرَأُ) قرأت اوقور (فِي الرَّكْعَةِ الْأُولَىٰ وَالثَّلَاثَةِ) اولگی ركعت برلن او چونچی ركعتك (وَلَا يَقْرَأُ) دخی قرأت اوقوماس (فِي الثَّانِيَةِ وَالرَّابِعَةِ) ايكنچی ركعت برلن دورتنچی ركعتك (أَنْتَهَىٰ) خلاصه داغى مسئله تامنه ايرشدی (وَتَعْيِينُ الْأَوْلِيِّينَ لِلْقُرْآنِ) اولگی ايكي ركعتنى قرأت ايچون بيلگولمك (فِي الْفَرَضِ) فرضك (وَأَجِبٌ) واجبدر (وَقَدْ أَمَرَ بِتَرْكِهِ) حالبوكه بوو واجبى ترك برلن امر قیلندى (حَتَّىٰ) صاقلانو ايچون (عَنْ أَحْتِمَالٍ وَقُوعِ النَّقْلِ) نفلنڭ تشواحتمالندن (بَعْدَ الْعَصْرِ) ايكندى صوكنده (وَهُوَ) حالبوكه نفل نڭ ايكندى صوكنده تشوى (بِدْعَةٍ مَكْرُوهَةٍ) بدعتدر مكر وهدر بس ترك بدعت فعل واجب كه مقدم بولدى (فَالتَّطْبِيقُ) بس قول فقهاء برلن خلاصه داغى مسئله آراسنده تطبيق یعنی برسنى ايكنچسینه موافق قیلو (أَمَّا بِحَمْلِ الْبِدْعَةِ) يا فعل واجب ترك بدعت كه مقدم ديگانده گی بدعتنى حمل قیلو برلن بولور (عَلَىٰ مَا) شول بدعت اوزرينه (لَمْ يَنْهَ عَنْهُ بِمُخْصَصِهِ) اول بدعت نڭ خصوصندان نهى قیلنمادی (۲) (أَوْ الْوَأَجِبِ) يایسه ترك بدعت كه فعل واجب مقدم ديگانده گی واجبى حمل قیلو برلن (عَلَىٰ مَعْنَى الْفَرَضِ) فرض قطعى معناسنه (۲) خلاصه مسئله سنده نهى خصوصندن بولغان چونكه رسول اکرم اوقات نله ده نمازدان نهى ایتكان

(أَوِ الْوَاجِبِ الْمُسْتَقَلِّ) يابسه واجبى حمل قیلو برلن مستقل بولغان واجب که (لَا الضَّمْنَى) بر نرسه ضمننک بولغان واجب که حمل قیلماو برلن قرأت ایچون اولسگی ایکی رکعتنى تعیین واجب ضمنى (أَوْ بِالْحَمْلِ عَلَى الرَّوِّ ابْتِئَانًا) يابسه بر جهتهدن ایکی روایت که حمل برلن جواب بیررمز (وَاللَّهُ تَعَالَى أَعْلَمُ) الله تعالى بلسگوچیرا کدر (فَإِنْ قِيلَ) بس اگر اینلسه (مَا قَدْ سَبَقَ) اوتکانده ذکر قیلنغان نرسه یعنی کتاب سننکه تمسکنک وجوبی (ذَلَّ عَلَى) اوشبونک اوزرینه دلالت قیلدی (أَنَّ الْكِتَابَ وَالسُّنَّةَ) درستلکده قرآن برلن سنت (كَافِيَانِ فِي أَمْرِ الدِّينِ) دین اشنده ینکوچیلردر (وَأَنَّ) دخى درستلکده (مَا لَمْ يَثْبُتْ بِأَحَدِهِمَا) کتاب برلن سننک ایکسینک برسی برلن ثابت بولماغان نرسه (بِدَعْوَةٍ وَضَلَالَةٍ) بدعتدر دخى آرزونلقدردر (فَكَيْفَ يَسْتَقِيمُ قَوْلُ الْفُقَهَاءِ) بس نچک فقیهلرنک سوزلری توغرى بولور (الْأَدْلَةُ الشَّرْعِيَّةُ أَرْبَعَةٌ) شریعت دلیللری دورت دیگان سوزلری (قُلْنَا) اینورمز جوابده (لِأَنَّ الْجَمَاعَ مِنْ سُنَدٍ) اجماع ایچون دلیلدن چاره یوق (بِأَحَدِهِمَا) کتاب برلن سننک برسی برلن (حَالًا) حاضرده (أَوْ مَالًا) یا که کلاچکده (عَلَى الصَّحِيحِ) درست سوزگه بناء (وَلِلْقِيَاسِ) دخى قیاس ایچون چاره یوق (مَنْ أَصَلَ ثَابِتٌ بِأَحَدِهِمَا) کتاب برلن سننک برسی برلن ثابت بولغان اصلدان (فَإِنَّهُ مُطَهَّرٌ) بس درستلکده اول قیاس حکمنی بلدروچیدر (لِأَمْتِنَتِ) حکمنی اثبات قیلوچی توگلدر (فَمَرَجَعُ الْأَحْكَامِ) بس حکم شرعیلرنک قایتناچق اور نلاری (وَمَثْبُتُهَا) دخى شریعت حکملرینى اثبات قیلوچی (إِثْنَانِ فِي الْحَقِيقَةِ) حقیقتده ایکیگنده در یعنی کتاب برلن سنت (فَطَهَّرَ مِنْ هُنَا) بس اوشبو کتاب سننکه تمسکنک وجوبندن بدعتندن صاقلانونک لزومندن بلندی (أَنَّ مَا يَدَّعِيهِ بَعْضُ الْمُتَصَوِّفَةِ) درستلکده یوق صوفیلقنى دعوی قیلوچی بعض متصوفلرنک دعوی قیلغان نرسه سی (فِي زَمَانِنَا) بزرنک زمانمزه (إِذَا أَنْكَرَ عَلَيْهِمْ) هر قیچان اول متصوفلار اوزرینه انکار قیلنسه (بَعْضُ أُمُورِهِمْ) بعض اشلری (الْمُخَالِفِ لِلشَّرْعِ الشَّرِيفِ) شرع شریف که خلاف بولغان بعض اشلری یعنی شول وقت دعوی قیلورلار (أَنَّ حَرَمَةَ ذَلِكَ) درستلکده اوشبو سز انکار قیلغان نرسه نک حراملغى (فِي الْعِلْمِ الظَّاهِرِ) ظاهر علمده در (وَأَنَا أَصْحَابُ الْعِلْمِ الْبَاطِنِ) بزمتصوفلر علم باطن ایهلریمز (وَأَنَّهُ حَلَالٌ فِيهِ) وبو سز انکار قیلغان نرسه علم باطنده حلالدر (وَأَنْكُمْ) دخى سز یعنی علم ظاهر

ایبیه لری (تَأْخُذُ وَنَ مِنْ الْكِتَابِ) عملکنزنی دخی اعتقادکنزنی قرآنن آلاسز (وَأَنَا
 نَأْخُذُ مِنْ صَاحِبِهِ) حالبوکه بزعمل برلن اعتقادمزنی قرآن نک ایبیه سننن آلامز (مُمَّصَلًى
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قرآن نسلک ایبیه سی محمد علیه السلام اول (الله تعالى طرفندان رسول
 اللهغه بیرلگاج گویا که ایبیه سی رسول بولا) (فَأَذَا أَشْكَلَ عَلَيْنَا مَسْئَلَةٌ) بس هر قایچان
 بزگه بر مسئله مشکل و بلمسز بولسه (اسْتَفْتَيْنَاهَا مِنْهُ) اول مسئله ده قرآن ایبیه سننن یعنی
 رسول الله دن فتوی استه یمز (فَأَنْ حَصَلَ قِنَاعَةٌ فِيهَا) بس اگرده رسول الله نک فتوا سننن
 قناعت حاصل بولسه بیک خوش (وَالْأَى) اگرده قناعت حاصل بولماسه (رَجَعْنَا إِلَى
 اللَّهِ تَعَالَى بِالذَّاتِ) بالذات یعنی واسطه سز الله تعالی نک اوزینه قایتامز (فَنَأْخُذُ مِنْهُ)
 بس علممزنی اعتقادمزنی الله تعالی دن آلامز (وَأَنَا بِالْحَلْوَةِ) دخی درستلکده بز خلقنن
 یالغزلقده بولو برلن (وَهَمَّةٌ شَيْخِنَا) دخی ایبیه رگان ایشانمز نک همتی برلن (نَصَلُ إِلَى
 اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی گه ایرشه مز (فَتَنَكَّشُفُ لَنَا الْعُلُومُ) بس بزگه هر نرسه نی بلومنکشف
 بولا آچق بولا (فَلَا نَحْتِاجُ إِلَى الْكِتَابِ) بس بز کتاب قار اوغه محتاج بولمیز
 (وَالْمُطَالَعَةَ وَالْقِرَاءَةَ عَلَى اسْتِزَادِ) دخی کتاب مطالعه قیلوغه دخی اسناد آلدنن درس
 اوقوغه محتاج بولمیز (وَأَنَّ الرُّصُولَ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى) دخی درستلکده الله تعالی گه ایرشو
 (لَا يَكُونُ) بولماس (إِلَّا بِرَفْضِ الْعِلْمِ الظَّاهِرِ) مگر علم ظاهرنی قویو برلن گنه بولور
 (وَالشَّرْعِ) دخی شریعتنی قویو برلن گنه بولور (حاصل الله تعالی دن قورقماو برلن گنه
 بولور) (وَأَنَا) دخی درستلکده بز (لَوْ كُنَّا عَلَى الْبَاطِلِ) اگرده باطللقده بولساق
 ایدی (لَمَا حَصَلَ لَنَا) البته بزگه حاصل بولماس ایدی (تِلْكَ الْحَالَاتِ السَّنِيَّةِ) اوشبو
 سنت که منسوب بولغان بلند حاللر (وَالْكَرَامَاتِ الْعَلِيَّةِ) دخی بیوک کرامتلر (مِنْ
 مُشَاهَدَةِ الْأَنْوَارِ) کوکنگی نورلارنی کورودن بولغوجی اول کرامتلر (وَرُؤْيَا الْأَنْبِيَاءِ الْكِبَارِ)
 دخی الوغ پیغمبرلرنی کورودن بولوجی (وَأَنَا) دخی درستلکده بز (إِذَا صَدَرَ مَثَا
 هر قایچان بزذن صادر بولسه (مَكْرُوهٌ أَوْ حَرَامٌ) مکروه یا که حرام بولغان اش (نُبَهْنًا)
 اویغاتلمش بولورمز بو اشدن (فِي النَّوْمِ) یوقوده وقتده (بِالرُّؤْيَا) درست بولغان توش
 برلن (فَتَعْرِفُ بِهَا) بس اول رؤیا برلن بلورمز (الْحَلَالَ وَالْحَرَامَ) حلال برلن حرامنی
 (وَأَنَّ مَا فَعَلْنَا) دخی درستلکده بز قیلغان نرسه (مِمَّا قُلْتُمْ أَنَّهُ حَرَامٌ) سز حرام دیب ایتمکان

نرسه دن (لَمْ نُنْهَ عَنْهُ) اول نرسه دن بز نهی قيلنما دق (فی المَنَام) یوقوده (فَعَلِمْنَا أَنَّهُ حَلَالٌ) بس بلدك درستلكه اول نرسه حلال در (وَغَيْرُ ذَلِكَ) دخی موندان باشقه لر بعض متصوفلار دعوی قيلغان نرسه (مِنَ التَّرَهَاتِ) باطل اشلردن (كُلُّهُ الْحَادُّ) بوبعض متصوفلار دعوی قيلغان نرسه لرنك هر برسی قرآندن سنت دان میلدر (وَضَلَالٌ) دخی آرزونقلدر (اذْفِيهِ اِزْ دِرَاةٌ) آنك ایچون بونرسه لرنك هر برسنه خورلاو بولغوچيدر (لِلشَّرِيعَةِ الْحَنِيفِيَّةِ) باطلدن حق غه آوشغوچی بولغان شریعتنی (وَالْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ النَّبَوِيَّةِ) دخی قرآن برلن بیغمبر علیه السلام سنتنی خورلاو بولغوچيدر (وَعَدَمِ الْأَعْتِمَادِ عَلَيْهِمَا) دخی کتاب برلن سنتکه اعتماد قیلماو بولغوچيدر (وَتَجْوِيزِ الْخَطَا وَالْبُطْلَانِ فِيهِمَا) دخی کتاب الله برلن سنت رسولده خطانی درست کورو بولغوچيدر (أَلْعِبَادُ بِاللَّهِ تَعَالَى) صییناچق اورن الله تعالی گه در (فَالْوَاجِبُ عَلَى كُلِّ مَنْ يَسْمَعُ) بس هر بر ایشنکان کشیگه واجبدر (مِثْلَ هَذِهِ الْأَقَاوِيلِ الْبَاطِلَةِ) اوشبونك کبی باطل بولغان سوزلرنی (الْأَنْكَارُ عَلَى قَائِلِهِ) اینوچی کشیگه انکار ایتو (وَالْجُزْمُ بِبُطْلَانِ مَقَالِهِ) دخی ایتوچی کشینك سوزینك باطل بولوبنی قطع قیلو واجب (بِلَا شَكِّ وَلَا تَرَدُّدٍ) شیکدن واویلاودن باشقه (وَلَا تَوْقُفٍ وَلَا تَلَبُّثٍ) دخی توقناودن وکیچگودان باشقه (وَالْآ) اگر انکار قیلماسه یا که انکار قیلوبده شک و تأخیر ایتسه (فَهُوَ مِنْ جُمْلَتِهِمْ) بس اول کشی اول باطل سوزلرنی ایتوچیلر جهله سنندن بولور (فَيَجْزِمُ بِالزَّنْدَقَةِ عَلَيْهِمْ) بس بو باطل سوزلرنی ایتوچیلرگه وانکار ایتماو چیلرگه زندقه یقلف و دینسزلک برله حکم قیلنمش بولور (وَقَدْ صَرَّحَ الْعُلَمَاءُ) تحقیقی عالمر تصریح قیلدیلار (بِأَنَّ الْأَلْهَامَ لَيْسَ مِنْ أَسْبَابِ الْمَعْرِفَةِ بِالْأَحْكَامِ) درستلكه الهام یعنی قلبکه ملک واسطه سی برلن تشکان بر معنی در اما حکملرنی بلو اسبابندن توگل (وَكَذَلِكَ الرَّؤْيَا فِي الْمَنَامِ) اوشاندق حکملرنی بلو اسبابندن توگل یوقوده کورگان توش (خُصُوصًا) بیگرا که احکام شرعیه نی بلو اسبابندن توگل الهام برلن رؤیا (إِذَا خَالَفْنَا) هر قابچان بو الهام برلن رؤیا مخالف بولسه لار (كِتَابُ الْعَلِيمِ الْعَلَامِ) هر نرسه نی بلوچی الله تعالی نك قرآنینه (أَوْ سُنَّةُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) یایسه محمد صلی الله علیه و سلمه نك سنتینه (وَقَدْ قَالَ) تحقیقی ایتدی (سَيِّدُ الطَّائِفَةِ الصُّوفِيَّةِ) صوفیه جماعتینك خوجه سی وباشی (وَآمَامُ أَرْبَابِ الطَّرِيقَةِ) دخی طریقت ایه لرینك امامی (جُنَيْدُ الْبَغْدَادِيِّ) بغدادلی حضرت جنید رضی الله عنه یعنی امام طریقت محمد جنید (عَلَيْهِ)

اول حضرت جنید اوزرینه بولسون (رَحْمَةُ الْهَادِي) بتون عالمنی حق لغغه کوندرگوچی
 الله تعالی نك رحمتی (هجرتدن ایکی یوز توقسان یدی سنه ده وفات طریقتنی آنا برطوغان
 قارنکشی اولان سری سقطیدن اخدایتکان سری سقطی معروف الکرخیدن کرخی داود الطائی دن
 داود الطائی حسن البصریدن حسن البصری حضرت علیدن دیگانلر لکن اصل سوزگه قاراغانه
 حسن البصرینک حضرت علیگه ملاقتین تصدیق ایتمیورلر حضرت جنید رضی الله عنه نك سوزی
 اوشبودر (الطَّرُقُ كُلُّهَا مَسْئُودَةٌ) سلوک الله تعالی گه وصول طریقی هر برسی باغلانمشدر
 (الْأ) مگر باغلانمش بولماس (عَلَى مَنْ) شول کشی اوزرینه (اِقْتَنَى) ایه روی اول
 کشی (اَثَرَ الرَّسُولِ عَلَيْهِ السَّلَام) پیغمبر علیه السلامنک ازینه (وَقَالَ) دخی حضرت
 جنید ایتدی (مَنْ لَمْ يَحْفَظِ الْقُرْآنَ) برکشی قرآننی یادینه آلماسه (وَلَمْ يَكُنْ بِالْحَدِيثِ)
 دخی حدیثنی یازماسه یعنی برکشی قرآنک بولغان حدیثک بولغان احکامنی رعایه وجمع
 قیلماسه (لَا يُقْتَدَى بِهِ) اول کشی گه ایه رلمش بولماس (فِي هَذَا الْأَمْرِ) اوشبو الله تعالی گه
 وصول امرنک (لَإِنَّ عَلَمَنَا) آنک ایچون درستلکک بزنگ معارف الهیهنی بلومز (وَمَنْ هَبْنَا
 هَذَا) دخی اوشبو مذهبمز یعنی سلفی وخلق منهبی (مُعَيَّدٌ بِالْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ) قرآن
 وحدیث برلن قیدلنگان وبرکتلنگاندر (وَقَالَ السَّرِيُّ السَّقَطِيُّ) حضرت سری سقطی
 (حضرت جنید رضی الله عنه نك آناسی برلن برتوغمه قرداشی هم استادی معروف
 الکرخی رضی الله عنه نك شاگردی هجرتدن ایکی یوز ایللی یدیچی بیلک وفات) اول ایتدی (الَّتِصُوفُ
 اسْمٌ) صوفیلیق وایشانلق اسمدر (لِثَلَاثَةِ مَعَانٍ) اوچمعناغه (وَهُوَ) اول صوفی وایشان
 (الَّذِي) شوند این کشیدر (لَا يُطْفَى نُورٌ مَعْرِفَتُهُ) معرفت نوری سوندرماس (نُورٌ وَرَعَهُ)
 تعوالق نورینی (وَلَا يَنْكُمُ) دخی سویله شمهز (بِبَاطِنِ فِي عِلْمٍ) علمده باطن ویاشرن
 بولغان نرسه برلن (يُنَاقِضُهُ عَلَيْهِ) اول باطنگه مناقض و مخالف بولور (ظَاهِرُ الْكِتَابِ)
 قرآننک ظاهری (وَلَا تَعْمَلُهُ) دخی صوفی بولغان وایشان بولغان کشینی یوکله مهس
 (الْكَرَامَاتُ) کرامتلر (عَلَى هَتِكَ مِمَّارِ اللَّهِ) الله تعالی نك عمرملرینک حرمتینی
 همگه یعنی بمر وگه (خیر ایشانلق موندان عبارت بولغانده بیکده گوزل برشی ایکان
 معرفت برلن جماع ایکان لکن حاضرده بوتعریف صادق بولغان آدم تابلماس یاکه
 آرتابولور کبریت احمر وزبرجد اخضردر اوشبو زمانده معروف بولغان توارث برلن

برگان بر طریقت دیو یرتله تورغان نرسه بار لکن مونسى تقوالقى بولماى شقوالقى دیمآگه
 لایقدر بوسند ان مقصده مجرد شهرت هم نمندر نظم (عَجِبْتُ مِنْ شَيْخٍ وَمِنْ زَهْدٍ * وَذَكَرَهُ النَّارَ
 وَأَهْوَالَهَا * وَيَكْرَهُ أَنْ يَشْرَبَ فِي فِصَّةٍ * وَيَسْرِقُ الْفِصَّةَ أَنْ نَالَهَا) البته زمانمز داغى
 صوفیلار مننك حاللرى شولدر (وَقَالَ أَبُو يَزِيدَ الْبَسْطَامِيُّ) رحمه الله ابو یزید البسطامى
 ایندى اسمى طیفور بن عیسی ایکیوزده آلتمش برنجى سنه ده وفات (لِبَعْضِ أَصْحَابِهِ)
 بعض یولد اشلارینه (قُمْ بِنَا) تور بزنگ برلن (حَتَّى نَنْظُرَ إِلَى هَذَا الرَّجُلِ) اوشبو ایرگه
 قارارمز (الَّذِي) شوندا این ایردر (قَدْ شَهَرَنَنْفَسَهُ بِالْوَلَايَةِ) اوزینى وليلك وایشانلق
 برلن مشهور ایندى (فَكَانَ) بس بولدى بوایر (رَجُلًا مَقْصُودًا) زیارتى قصد قیلنمش
 ایر (مَشْهُورًا بِالزُّهْدِ) تقوالقى برلن مشهور بولدى (فَمَضَيْنَاهُ إِلَيْهِ) بس بوایرگه اوتدك
 یعنی یانندان اوتدك (فَلَمَّا خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ) بس بوایر ایوندن چقغان زمانده (وَدَخَلَ
 الْمَسْجِدَ) دخى مسجدك كرگان زمانده (رَمَى بِرُاقِهِ) توكرکینى تاشلادی یعنی تکردى
 (تُجَاهَ الْقِبْلَةِ) قبله طرفنه (فَانصَرَفَ أَبُو يَزِيدَ) بس ابو یزید البسطامى دوندى (وَلَمْ يُسَلِّمْ
 عَلَيْهِ) بوایشان بولغان ایرگه سلامك بیرمادى (وَقَالَ) دخى ابو یزید ایندى (هَذَا رَجُلٌ
 غَيْرُ مَأْمُونٍ) اوشبو ایرمأمون (اشانچلى) کشى توگل (عَلَى آدَبٍ مِنْ آدَابِ رَسُولِ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه السلامنك ادبلرنن بولغان بر ادب اوزرینه ده (فَكَيْفَ
 يَكُونُ مَأْمُونًا) بس نچك مأمون بولسون (عَلَى مَا يَدَّعِيهِ) اوزینك دعوى قیلغان
 نرسه سى اوزه رینه (یعنى ایشانلقغه (عَجَبًا) ابو یزید البسطامى حضرتلرى بزنگ زمانمزده
 اشطان بالاقلارونى چغارب و اشطان باولارونیده کورساتوب بین رؤس الاشخاص آلت
 تناسللرینى توتوب استبراء قرطوب برگان ایشانلارنى کورسه نى اشلگان ونى ایبتکان
 بولورایدى ایکان؟ (وَقَالَ) دخى ایندى ابو یزید رحمه الله (لَوْ نَظَرْتُمْ إِلَى رَجُلٍ) اگر
 بر ایرگه قاراساگز (وَقَدْ أُعْطِيَ مِنَ الْكِرَامَاتِ) تعقیق اول کشیگه کوب کرامتلردن
 بیرلمش بولدى مثلا هوادا شارسز اوچدى اولکتر ترگزدى طى مسافه قیلدى (حَتَّى تَرَوَّعَ
 فِي الْهَوَاءِ) حتى هواده بر نرسه گه توتونماى توگه ره کلنب توردى (فَلَا تَغْتَفُوا بِهِ) بس اول
 ایرگه ایشان وشيخ دیو آلدانماگز (حَتَّى تَنْظُرُوا) تا فکر قیلوب قاراماینچه بوایرنى
 (كَيْفَ تَجْعَلُونَهُ) نچك تابارسز اول ایرنى (عِنْدَ الْأَمْرِ وَالنَّهْيِ) الله تعالى نك قوشقان

وطیغان اشلرنده (وَحَفَظَ الْحُدُودَ) دخی الله تعالی نڭ بنده لربنه چیکله گان چیکلرنده
 (وَأَدَاءَ الشَّرِيعَةِ) دخی شریعتنی اوتوده (تاغلار قدرملتکه ضررلاری کورنب تورغان
 متشیخلارغه آلدانب یرگان کشیلرگه عبرت) (وَقَالَ أَبُو سُلَيْمَانَ الدَّارَانِيُّ) دخی ابوسلیمان
 رحمه الله ایتدی (هجرتدن ایکیوزده اون بشنچی سنه ده وفات) (رَبُّمَا تَقَعُ فِي قَلْبِي) کوب وقتده
 منم کوکلمه تشه در (النَّكْتَةُ مِنْ نُكْتِ الْقَوْمِ) قومنڭ یعنی صوفیه نڭ نچکه بولغان سرلرنن
 بر سر (آیمما) کوب کونلرده (فَلَا أَقْبَلُ مِنْهُ) بس اول سرنی قلبمدن قبول ایتمام (الْأَبْشَاهِدِينَ
 عَدْلَيْنِ) مگر ایکی عادل شاهد برله نڭنه قبول ایتمامون (مِنْ الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ) اول شاهد لر
 قرآن برلن حدیثدن بولغوجی (وَقَالَ ذُو النَّوْنِ الْمِصْرِيُّ) رحمه الله (ذُو النَّوْنِ الْمِصْرِيُّ
 ایتدی) اسمی ثوبان بن ابراهیم ایکیوزده قرق بشنچی یلده وفات (وَمِنْ عَلَامَاتِ
 الْمَحَبَّةِ لِلَّهِ تَعَالَى) دخی الله تعالی گه محبت نڭ علامت لرننددر (مُتَابِعَةُ حُبِيبِ اللَّهِ مُحَمَّدٍ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) الله تعالی نڭ دوستی محمد علیه السلام گه ایبرو (فِي أَخْلَاقِهِ وَأَفْعَالِهِ)
 محمد علیه السلام نڭ خلقلارنک و اشلرنده (وَأَوَامِرِهِ وَسُنَنِهِ) دخی امرلرنک و سنتلرنده (وَقَالَ
 بَشْرُ الْحَافِي) دخی بشر الحافی رحمه الله ایتدی ابو نصر بشر الحافی هجرتدن ایکیوزده یکرمی
 یدنچی یلده وفات) (رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْمَنَامِ) رسول اکرم صلی الله
 علیه وسلمنی یوقوده وقتک کوردم (فَقَالَ لِي) بس میکا رسول الله ایتدی (يَا بَشْرُ) ای بشر
 (هَلْ تَدْرِي بِمِ رَفَعَكَ اللَّهُ) بله سونمه ، نرسه سبیلی الله تعالی سینی بیوک مرتبه گه کوتهدی
 (مِنْ بَيْنِ اقْرَانِكَ) زمانداشلار و آراسندان (قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ لِأَيِّ) ایتدم مین ای الله نڭ
 رسولی بلمیم دیو (قَالَ بِاتِّبَاعِكَ لِسُنَّتِي) رسول الله ایتدی منم سنتمه ایبرو و و نڭ سبیلی
 (وَخِدْمَتِكَ لِلصَّالِحِينَ) دخی ایندگولرگه خدمت اینو نڭ سبیلی (وَنَصِيحَتِكَ لِاخْوَانِكَ) دخی
 قرداشلرکا ایندگولک تلاب نصیحت قیلو نڭ سبیلی (وَمَحَبَّتِكَ لِاصْغَابِي) دخی منم صحابه لرمه
 محبت نڭ سبیلی (وَأَهْلَ بَيْتِي) دخی منم ایو جماعتلرمه محبت نڭ سبیلی یعنی شول سبیلر ایچون
 الله تعالی سینی بیوک مرتبه گه کوتهدی (وَهَذَا) اوشبو سبیلر (الَّتِي بَلَّغَكَ مَنَازِلَ الْأَبْرَارِ)
 ایندگولر و الله تعالی گه مقرر یلر مرتبه سنه ایرشدرگان سبیلردر (وَقَالَ أَبُو سَعِيدٍ الْخِرَازِيُّ) دخی
 ابوسعید رحمه الله ایتدی (اسْمِي أَحْمَدُ بْنُ عَيْسَى هَجَرْتَنِي ابِكِيوزَ يَتَمَشُّ يَدِي سَنَةً
 وَفَاتِ كُلِّ بَاطِنٍ) هر بر باطن علم (تصوف) (يُخَالِفُهُ ظَاهِرٌ) اول باطن علم گه ظاهر علم

خلاف بولسه (فَهُوَ بَاطِلٌ) بس اول باطن علم باطلدر (وَقَالَ مُحَمَّدُ بْنُ الْفَضْلِ) فضل اوغلی محمد رحمه الله ایندی (هجرتدن اوچبوز اون توقزنجی سنه ده وفات (ذَهَابُ الْإِسْلَامِ عَنْ أَرْبَعَةٍ) اسلام ننگی بنوی دوره نرسه دندر (لَا يَعْلَمُونَ) برسی شول عمل قیلماسلار (بِمَا يَعْلَمُونَ) بلنگان نرسه لری برلن (وَيَعْلَمُونَ) وایکنجسی عمل قیلورلار (بِمَا لَا يَعْلَمُونَ) بلنگان نرسه لری برلن (وَلَا يَتَعَلَّمُونَ) اوچونجسی اویره نمه سلر (مَّا يَعْلَمُونَ) عمل قیلغان نرسه لری یعنی علم حال اویره نمه سلر (وَالنَّاسُ) دخی دورتنجسی آدم لری (مَنْ التَّعَلَّمَ) علم اویره نودن (يَمْنَعُونَ) طیارلار (كُلُّ مَا ذُكِرَ) هر نرسه که ذکر قیلنمش بولدی (مَنْ كَلَّمَ سَيِّدَ الطَّاغُتَةِ) صوفیه جماعتینگی باشی حضرت جنید سوزندن (إِلَى هُنَا) بو اورنغه قدری (مَنْقُولٌ مِنْ رِسَالَةِ الْقَشِيرِيِّ) قشیری رساله (کتاب) سندان کوچرلمشدر (اسمى عبد الكريم ابو القاسم بن هوازن هجرتدن دوره یوزده اوتز بدنجی سنه ده وفات (أَنْظُرْ) بس عبرت وانصاف کوزی برلن قاراغل (أَيُّهَا الْعَاقِلُ الطَّالِبُ لِلْحَقِّ) ای حقنی استه گوجی عقللی بولغان آدم (أَنَّ هَؤُلَاءِ) درستلکه اوشبو ذکر قیلنغان مبارک لری: جنید، سری، ابویزید، ابوسلیمان، ذوالنون، بشر الحافی، ابوسعید، محمد بن الفضل (عُظَمَاءُ مُشَافِحِ عُلَمَاءِ الطَّرِيقَةِ) طریقت عالم لری ننگی مشایخ لری ننگی الوغلار بدر (وَكُبْرَاءُ أَرْبَابِ السُّلُوكِ إِلَى اللَّهِ وَالْحَقِيقَةِ) دخی الله تعالی نی وحقه یقننی معرفت که سلوک ایه لرینگی یعنی سالك بولغان کشیلرننگی الوغلار بدر (وَكُلُّهُمْ يُعْظَمُونَ الشَّرِيعَةَ) بولارنگی بارچاسی شریعتنی الوغلار لار (وَيَبْنُونَ عُلُومَهُمُ الْبَاطِنَةَ) دخی باطن علم لری بنی بلاء قیلور لری (عَلَى السِّيَرَةِ الْأَحْمَدِيَّةِ) پیغمبر علیه السلام غه منسوب بولغان طبیعت وخلق اوزرینه (وَالْمَلَّةُ الْحَنِيفِيَّةُ) دخی باطللقدان بر طرفه بولغان ملت اوزرینه (فَلَا يُغْرَنُكَ) بس آلداماسون سینی (طَامَاتُ الْجَهَالِ الْمُتَنَسِّكِينَ) کوچانب عبادت اظهار قیلوچی نادان ایشانلرننگی دین گه ضرر بیره تورغان اشلری (وَشَطَّعَهُمْ) دخی نادان و بوزوق ایشانلارنگی شریعت چینگندن اوتولری (الْفَاسِدِينَ) اوزلری بوزوقلاردر اول شیخ لری (الْمُفْسِدِينَ) باشقه کشیلرنیده بوزوغوچیلردر اول شیخ لار (الضَّالِّينَ) توغری یول (صراط مستقیم) دان اوزلریده آرزوغوچیلاردر (الْمُضَلِّينَ غَيْرَهُمْ) دخی باشقه کشیلرنیده آرزوغوچیلاردر (بَعْدَ أَنْ كَانُوا) بولغانلری صوکنده اول شیخ لار (زَائِعِينَ عَنِ الشَّرْعِ الْقَوِيمِ) توغری بولغان شریعت دن باطل غه آوشقانلار (وَمَا تُلِينُ عَنِ الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ) دخی

توغرى بولغان يولدن كه كرى بولغه آوشقانلار (خارجين عن مناہج علماء الشريعة) شريعت علماسينڭ يوللارندن چقغوجيلار (ومارقين) دخى چقغانلارى حالده اول شىخلار (عن مسالك مشايخ الطريقة) طريقت نڭ چن شىخلارينڭ سلوك قيلغان يوللارندن (قالويل) بس الوغ عذاب (كل الويل لهم) الوغ عذابنڭ كلسى اول بالغان شىخلرگه در بو اشلرندن دونمه سهر (ولمن اتبعهم) دخى بو دين ميقر و بلرى بولغان شىخلر كه اهرگان كشىلرگه در (او حسنوا امرهم) يايسه اهر ماينچه گنه بو شىخلرنڭ اشلرىنى كوركام گه صايغان كشىلرگه در (فهم) بس باطل بالغان آچه جيار ايچون دينى صاتقان شىخلر مريدلرى برلن بارچه سينك (قطاع طريق الله) الله تعالى نڭ بولينى كيسوچيلردر (على العابدين) عبادت قيلوچى چن قللارنڭ بولينى (يلبسون الحق بالباطل) بو بوزوق شىخلر حقنى باطل برلن قاطشطورلار (ويكنمون الحق) دى حقنى باشورلر (وهم يعلمون) حالبوكم حقنى بلورلر (وكى فى هذا المقام نطق طويل وكلام جزيل لكن مخالفة الاعداء لا يرخصنى بذكره اللهم احفظنا فى جميع الاوقات عن شرور هذه الجهال وضرائر هذه السفال ثم احفظنا عن المتابعة بوم!

(الفصل الثالث) اولگى باب نڭ اوچونچى فصلى (فى الاقتصاد فى العمل) عملك اور تاچه بولو بياننده در (آيات) عملده اور تاچه بولونڭ درستلگينه دلالت ايتوچى آيتلر جمعسى يديدر (يريد الله) تلهر الله تعالى (بكم) سز لرگه يعنى مكلفرگه (اليسر) يتگللكنى (ولا يريد بكم العسر) دخى تلهمهس الله تعالى سز لرگه آغرلقنى بو آيت بقره سوره سنك (يريد الله) تلهر الله تعالى (ان يخفف عنكم) سزلردن بيكل قيلماقلقنى (وخلق الانسان ضعيفا) دخى آدم ضعيف ياراتامش بولدى بو آيت نساء سوره سنده (ما يريد الله) تلهمهس الله تعالى (ليجعل عليكم) سز نڭ اوزر كزگه قيلونى (من حرج) دينك تارلقدان و آغرلقدن بو آيت مائده سوره سنده (يا ايها الذين آمنوا) اى ايمان كيترگان آهملر (لا تعرموا) حرام قيلماگز (طيبات ما أحل الله) الله تعالى حلال قيلغان نرسه لر نڭ خوش بولغانلارىنى وطبيعت كه ضررلى بولماغانلارىنى (ولا تعتدوا) دخى حلال دن حرامغه اوتمهگز (ان الله لا يحب المعتدين) درستلكده الله تعالى حلال دن حرامغه اوتوچيلرىنى دوست كورماس بو آيتك مائده سوره سنك (قل) ايت سين اى محمد (صلى الله عليه وسلم)

كعبة الله تیره سنه بالان است طواف قیلوچیلارغه (مَنْ حَرَّمَ) كم حرام ایتدی (زینة الله
 الَّتِي) الله تعالی نك شوندا این زینتنی (یعنی کیملرنی) (أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ) چغاردی الله
 تعالی اول زینتنی قیللاری ایچون (وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ) دخی رزقدان طبیعت که
 ضرری بولماغانلارینی كم حرام ایتدی یعنی هیچ كم حرام ایتکان یوق (قُلْ) ایت سین
 ای محمد (هِيَ) اول زینت برلن رزقدان طیب بولغانی (لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا)
 دنیا تکرلگننه بالنات ایمان کیترگان کشیلر ایچوندر باشقه لارغه بالعرضدر (خَالِصَةً) اول
 زینت برلن رزق طیب مؤمنون که خاصدر (يَوْمَ الْقِيَامَةِ) قیامت کوننده (كَذَلِكَ) اوشبو
 آیروب بیان قیلغان کبی (نُفِصِلُ الْآيَاتِ) مکلرگه دلالت قیلا تورغان آیتلرنی آیروب
 وآچق ایتوب بیان قیلورمز (لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ) بلگان قوم ایچون بو آیت اعرافی سورهنده
 (طُه) رسول اکرم نماز اوقغانده بر آیاغنی کوته روب بر آیاغنی بیرگه باصوب تورادر
 ایدی الله تعالی (طُه) دیدی یعنی ابکی آیاغنک برلنده بیرگه باص (مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ
 الْقُرْآنَ) بز سینک اوزه رکا قرآنی ایتدر مادک (لِتَشْقَى) سینک مشقتلر مکلگنک ایچون یعنی
 بر آیاغنک اوزه رینه گنه باصوب مشقتله لب نماز اوقووک ایچون بو آیت (طُه) سورهنده
 (وَمَا جَعَلْ عَلَيْكُمْ) قیلما دی الله تعالی سز نك اوزه رکرگه (فِي الدِّينِ) دینده (مَنْ حَرَجَ)
 مشقتدن وآغرلقدن هیچ نهرسه نی بو آیت حج سورهنده

(الْأَخْبَارُ) عملده اقتصادنك جوازینه دلالت قیلغان حدیثلر جمعسی اون در (خ م)
 بخاری برلن مسلم روایت قیلالر (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت انس دن (أَنَّهُ قَالَ)
 درس نلکده حضرت انس ایتدی (جَاءَ رَهْطًا) بر جماعت کیلدی (رَهْطٌ دَبُو أَوْ جَدْنٌ أَوْ نَفْعٌ)
 قدری خاتون جنسی بولماغان جماعت که ایتله (إِلَى بُيُوتِ أَزْوَاجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه السلام خاتونلارینك ایلورینه (بَسْتَلُونَ) صورار لار (عَنْ عِبَادَةِ
 النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه السلام نك عبادتینه ك کیفیتندن (فَلَمَّا أُخْبِرُوا)
 بس بو جماعت پیغمبر علیه السلام نك خاتونلاری طرفندن خبر بیرلگان لری زمانده
 رسول الله نك عبادتی نك رهوشندن (كَأَنَّهُمْ تَقَالُوهَا) گویا که بو قوم رسول اکرم نك عبادتن
 آرزغه صایدیلر (قَالُوا) ایتدی لر (فَأَبَيْنَ نَعْنُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بز
 قایدا رسول الله دان یعنی بز نك عبادتمز كوب دیدیلر (قَدْ غَفُرَ لَهُ) تحقیق رسول

الله نك يار لوقانمش بولدى (مَا تَقَمَّ مِنْ ذَنْبِهِ) گناهسينك السكه بولغانى (وَمَا تَأَخَّرَ)
 دخى صوكنده بولغانى (قَالَ أَحَدُهُمْ) بو جماعت نك برسى ايتدى (أَمَا أَنَا) آگاه اولوئز
 مين (فَأَصَلَّى اللَّيْلَ أَبَدًا) بتون عمرمه بتون كيچده نماز اوقيم (وَقَالَ الْآخَرُ) دخى
 اول جماعت نك ايكنچيسى ايتدى (وَأَنَا أَصُومُ النَّهْرَ) مين بتون زماننى روزه توتام
 (وَلَا أَفْطُرُ) هيچ روزه سز بوليم (وَقَالَ الْآخَرُ) دخى اوچونچيسى ايتدى (وَأَنَا أَعْتَزِلُ النِّسَاءَ)
 مين خاتونلاردان آيورولام (وَلَا أَتَزَوِّجُ أَبَدًا) منگو جفت له نيميم (فَجَاءَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بس رسول الله كيلدى (إِلَيْهِمْ) بو جماعت كه (فَقَالَ) بس ايتدى رسول الله
 (أَنْتُمْ الَّذِينَ قُلْتُمْ كُنَّا وَكُنَّا) سز مى اوشنداق اوشنداق ايتوچيلر حاصل ماقتانوچيلار
 (وَاللَّهِ إِنِّي لَأَعْشَاكُمْ) الله ايله قسم ايتوب ايتمه من مين سزدن قور قوچوچيراقمون (لله تعالى)
 الله تعالى رضالغى ايچون (وَأَتَقَاكُمْ لَهُ) دخى مين الله تعالى ايچون سزدن تقواراق مون
 (وَلَكِنِّي) آلاى بولسه ده مين (أَصُومُ وَأَفْطُرُ) روزه ده توتامون روزه سزده بولام (وَأَصَلَّى
 وَأَرَقُدُ) دخى نمازده اوقيمون ويوقليمونك (وَأَتَزَوِّجُ النِّسَاءَ) دخى خاتونلارده آلامون
 بواشلىر مينم سنتلرمدى (فَمَنْ رَغِبَ عَنْ سُنَّتِي) ايتدى بركىشى منم سنتلرمن يوز دوندرسه
 (فَلَيْسَ مِنِّي) اول كشى منم امتلرمن توگل (وَزَادَ فِي رِوَايَةِ النَّسَائِيِّ) نسائى روايتنده
 آرطردى (وَقَالَ بَعْضُهُمْ لَا آكُلُ اللَّحْمَ) ديگان سوزلرني معناسى بعضلار ايتدى هم بعض وقتك
 ايت آشامام (خ . م .) بخارى برلن مسلم روايت قيلالر (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا)
 حضرت عائشه دن (أَنَّهُ) درستلكك شان (صَنَّعَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شَيْئًا)
 پيغمبر عليه السلام برشيني كوركام ايتوب اشله دى (وَرَخَّصَ فِيهِ) دخى بوشيني اشله وگه
 باشقه لارغه ده رخصت بيردى (فَتَنَزَّهُ عَنْهُ قَوْمٌ) بس بوشيني اشلامككن اصحابن بر جماعت
 طيولريلار يعنى اشلامه ديلر (فَبَلَغَ ذَلِكَ) بس اوشبو اشله مه و خبرى ايرشدى (النَّبِيُّ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پيغمبر عليه السلام كه (فَخَطَّبَ) صوكره وعظ ايتدى (فَحَمَدَ اللَّهُ تَعَالَى)
 بس رسول اكرم ونبي محترم صلى الله عليه وسلم سوزينك باشنده حمد ايتدى
 (ثُمَّ قَالَ) مونك صوكنده ايتدى (مَا بَالُ أَقْوَامٍ) نيدر شوندا اين قوم نك حالى (يَتَنَزَّهُونَ)
 منعله نرلسر (عَنِ الشَّيْءِ الَّذِي أَصْنَعُهُ) مين اشله گان نرسه ني اشله و دن (فَوَ اللَّهُ) بس
 جناب الله برلن قسم ايتوب ايتمه مون (إِنِّي لَأَعْلَمُهُم بِاللَّهِ) درستلككده مين صحابه لرگه

قاراغانده الله تعالى نى آرتوغراق بلوچيمون (وَاَشَدَّهُمْ لَهُ) دخى آلارغه قاراغانده
الله تعالى رضاسى ايچون قاطيراقمون (خَشِيَّةٌ) قورقو يوزندن (خ د) بخارى برلن
ابو داود روايت قىلالار (عَنْ أَبِي جَحِيْقَةَ) ابو جحيفه دن (اِنَّهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وسلم) درستلكه پيغمبر عليه السلام (آخَى بَيْنَ سَلْمَانَ وَآبِي الدَّرْدَاءِ) سلمان الفارسى برلن
ابوالدرءا حضرتلرى آراسنده قرداشلك قىلدى يعنى برسنى ايكنجهسنه دوست قىلدى
(فَنَزَرَ سَلْمَانُ أَبَا الدَّرْدَاءِ) بس حضرت سلمان ابوالدرءاغه زيارت ايندى (فَرَأَى أُمَّ الدَّرْدَاءِ
مُبْتَدَلَةً) بس سلمان الفارسى ابوالدرءا آناسنى خدمت كييومىنى كيگان كوردى (فَقَالَ
لَهَا) بس سلمان الفارسى ابوالدرءا آناسينه ايندى (مَا شَأْنُكَ) نيدر سبب بوخدمت كييمىنى
كييوكرگه (فَقَالَتْ) بس ابوالدرءانك آناسى ايندى (أَخُوكَ أَبُو الدَّرْدَاءِ) قرداشيك
ابوالدرءا (لَيْسَ لَهُ حَاجَةٌ فِي الدُّنْيَا) آنك دنياده حاجتى يوق يعنى اول دنيادان يوز
دوندردى (فَجَاءَ أَبُو الدَّرْدَاءِ) بس ابوالدرءا كىلدى يعنى قايتدى (فَصَنَعَ لَهُ طَعَامًا) بس
ابوالدرءا سلمان الفارسىغه طعام ياصادى (فَقَالَ لَهُ كُلْ) بس ابوالدرءا سلمان الفارسىغه
آشادىدى (فَأَتَى صَائِمٌ) بس درستلكه مين روزهمون ديدى (قَالَ مَا أَنَا بِأَكْلٍ حَتَّى تَأْكُلَ) سين
برگه آشامىنجه مين آشاميم ديدى سلمان الفارسى (فَأَكَلَ مَعَهُ) بس ابوالدرءا سامان
الفارسى برلن برگه آشادى (فَلَمَّا كَانَ اللَّيْلُ) بس كيچ بولغان زمانده (ذَهَبَ أَبُو الدَّرْدَاءِ
يَقُومُ) ابوالدرءا كيچ اوياغ تورماغه آيرولوب كىندى (فَقَالَ نَمٌ) بس سلمان الفارسى
ابوالدرءاغه يوقلا ديدى (فَنَامَ) بس ابوالدرءا يوقلا دى (ثُمَّ ذَهَبَ يَقُومُ) مونك صوگندك
ينه ابوالدرءا كيچ اوياغ تورماغه كىندى (فَقَالَ نَمٌ) بس سلمان الفارسى ينه ابوالدرءاغه
يوقلا ديدى (فَنَامَ) بس ابوالدرءا يوقلا دى (فَلَمَّا كَانَ آخِرُ اللَّيْلِ) بس كيچنك آخرى
بولغان زمانده (قَالَ سَلْمَانُ) سلمان الفارسى ابوالدرءاغه ايندى (قُمْ الْآنَ) منه حاضر
تور ديدى (فَقَامَا وَصَلِّيَا) بس هرايكسى تورديلار وتهجد نمازىنى قىلديلار (فَقَالَ لَهُ
سَلْمَانُ) بس ابوالدرءاغه سلمان الفارسى ايندى (إِنَّ لِرَبِّكَ عَلَيْكَ حَقًّا) درستلكه
سينك اوزركده ربك ايچونده حق بار (وَأَنَّ لِنَفْسِكَ عَلَيْكَ حَقًّا) درستلكه نفسك
ايچون حق باردر. (فَأَعْطَى كُلَّ ذِي حَقٍّ حَقَّهُ) بس هر حق ايهسنه حقىنى بىر
(وَأَنَّ لِأَهْلِكَ عَلَيْكَ حَقًّا) دخى سينك اوزركده خاتونك وبالالارك ايچونده حق بار

(فَأَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بس ابوالدرداء پیغمبر علیه السلام غه کیلدی
 (فَذَكَرَ ذَلِكَ لَهُ) بس ابوالدرداء رسول اکرمگه حضرت سلمانک تعلم و تربیه سنی ذکر
 ایندی (فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بس پیغمبر علیه السلام ایندی (صَدَقَ سُلْمَانُ)
 سلمان راست ایندی دیدی (بِوَايِكِي مَبَارَكِنَاكِ بَرَسِي نَهْدَه مَلْحَدِن بَاشِقَه دِيه چك سوزم
 بوق ایسه ده سلمان الفارسی رضی الله عنه نك تعلم و تربیه سنه تحسین ایتمکن تلمنی
 طبا آلمادوم بوتعلیمی و تربیه سیده رسول اکرم صحبتنده کوب توردقینک ثمره سیدر)
 (خ م) بخاری برلن مسلم روایت قیلالار (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت انسدن (أَنَّهُ قَالَ)
 درستلکده حضرت انس ایندی (دَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه السلام
 کردی (الْمَسْجِدَ) مدینه مسجدینه (فَإِذَا حَبَلٌ مَمْدُودٌ) بس شول وقتنده برصوزلمش یب بار
 (بَيْنَ السَّارِيَتَيْنِ) مسجدنک ایکی باغاناسی آراسنده (فَقَالَ) بس رسول الله ایندی (مَا هَذَا
 الْحَبْلُ) نیدر اوشبویب (قَالُوا) بلوچیلر ایندیلر (حَبْلٌ لَزَيْنَبٍ) ججش قزی زینب ایچون
 بولغان یبدر (فَإِذَا فُتِرَتْ) بس هر قیچان عبادت قیلوب آرسه وضعیفلسه (تَعَلَّقَتْ بِهِ)
 بویبکه یابشه (فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بس پیغمبر علیه السلام ایندی (لَا حَلْوَهُ) بلای
 قیلاماغز چیشکیز یبنی دیو (لِيُصَلَّ أَحَدُكُمْ) سز نك برا گوگز نماز او قسون (نَشَاطُهُ)
 شادلغی وحضوری حالنده (فَإِذَا فُتِرَ) بس هر قیچان ضعیف لنب یالقاولی حاصل بولسه
 (فَلْيَقْعُدْ) بس اولتورسون (د) ابوداود روایت قیلا (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)
 حضرت انسدن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام
 ایندی (لَا تُشَدُّ دَوَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ) نفسلر کزگه قاطیلق قیلما کز یعنی آغر عمللر یو کلاما کز
 (فِي شِدَّةِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ) بس قاطیلق قیلور الله تعالی سز لرگه (فَإِنَّ قَوْمًا شَدُّوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ)
 آنک ایچون سزدن الک بولغان قوم (یهودلر نصارالار) نفسلرینه قاطیلق قیلدی لار
 (فَشَدَّ عَلَيْهِمْ) بس اول قومگه قاطیلق قیلنمش بولدی (فَتَلَكَ بِغَايَاهُمْ فِي الصَّوْمِ) بس
 اوشبو قاطیلق قیلغان قوم صومعه لارده قالوچیلاردر (وَالذِّيَارِ) دخی یورتلاردا قالوچیلاردر
 (رَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا) آرتوق صوفیلقنی چغاروچیلار بولغانلاری حالده (مَا كَتَبْنَا هَا عَلَيْهِمْ)
 اول قوم اوزرینه اول آرتوق صوفیلقنی فرض قیلما دوق بز (خ م) بخاری برلن مسلم
 روایت قیله لار (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده

ابوهریره ایندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام ایندی
 (أَنَّ هَذَا الَّذِي يُسْرُ) درستلکده اوشبو دین (یعنی اسلام دینی) ینگل دیندر (وَلَنْ
 يُشَادَّ الَّذِينَ أَهَدَّ) دیننی هیچ برکم قاطی و آغرقیلماس (الْأَغْلَبَةُ) قیلدیه دین بوکشیگه
 کوچلی و غالب بولور یعنی تیوشنچه دیننی توتا آلماس (فَسَدُّوا وَقَارِبُوا) بس دیننی
 توغری و توغریلغنه یاقن قیلوگز (وَأَبْشُرُوا) دخی شادلاندروغز (وَأَسْتَعِينُوا بِالْعَدْوَةِ
 وَالرُّوحَةِ) دخی دین و دنیا اشلرکیزگه ابرته وکیچه توروشو برلن یاردم استاگز
 (وَبَشَىءٍ مِنَ النَّارِ) دخی کیچ اولنده بر آزیسیر برلن یاردم استاگز (وَالْقَصْدَ الْقَصْدَ)
 دخی اورتاچه بولوغه یایشکز افراط تفریطکه کنماگز (وَزَادَ فِي رِوَايَةِ تَبْلُغُوا) بر روایتده
 تبلغوا دیگان سوزنی آرتدردی الخ یعنی هراشده اورتاچه بولساگز مقصودلار و کزغه
 ایرشرسز (فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى) بس درستلکده الله تعالی (قَدْ جَعَلَهُ سَهْلًا) تعقیق دیننی ینگل
 قیلدی (زَطَبَ حَب) بزارطبرانی ابن حبان روایت قیلالار (عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ
 تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت عباسنک اوغلندان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت عباسنک اوغلی
 ایندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ایندی پیغمبر علیه السلام (أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ)
 درستلکده الله تعالی (يُحِبُّ) یاراتادر (أَنَّ تُوْتِي رُحْمَهُ) رخصتلیرنک اشله نمش بولوینی
 (كَمَا يُحِبُّ أَنْ تُوْتِي عِرَائِمَهُ) نناک عزیزتلیرنک قیلنوین یاراتادر ایدی رخصت
 بر حکمنی آغزلاندان ینگلر لکگه برعدرسبیلی اوزگارتو عزیزت حکمنی هیچ برعدر
 سبیلی اوزگارتمای شول حالنچه عمل قیلو (خندظطخز) امام احمد بزارطبرانی ابن خزیمه
 روایت قیلالار (عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت عمرنک اوغلندان (أَنَّ النَّبِيَّ
 صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام ایندی (أَنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى)
 درستلکده الله تعالی (يُحِبُّ) یاراتادر (أَنَّ تُوْتِي رُحْمَهُ) رخصتلیرنک قبول ایتولمش بولوینی
 (كَمَا يُحِبُّ أَنْ تُوْتِي مَعْصِيَتَهُ) نناک گناهینک اشله نمش بولوینی مکروه کوره در ایدی (وَفِي
 رِوَايَةِ غَزَّ) ابن خزیمه روایتده (كَمَا يُحِبُّ أَنْ تُتْرَكَ مَعْصِيَتُهُ) در یعنی نناک گناهینک
 قویلمش بولوینی یاراتادر ایدی معناسنک (ططك) طبرانی روایت قیله معجم کبیر برلن
 معجم اوسطده (عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ) ابوالدرداودن (وَوَائِلَةُ بِنُ الْأَسْقَعِ) دخی اسقع اوغلی
 وائله دن (وَأَبِي أَمَامَةَ وَأَنَّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ) دخی ابو امامه برلن انسدن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ

صلى الله عليه وسلم قال (درستلكه پیغمبر علیه السلام ابتدی (ان الله تعالى يحب) درستلكه الله تعالى ياراتادر (ان تقبل رخصه) رخصتلىرىنىڭ مقبول بولۇپتى (كما يحب) نىڭ نىڭ ياراتادرايدى (مغفرة ربه) رېسى نىڭ يارلوقاماغنى (خ م) بخارى بىرلىن مسلم روايت قىلالار (عن عبد الله بن عمرو بن العاص رضى الله عنهما) عاص اوغلى عمر ونىڭ اوغلى عبد الله دن (انه قال) درستلكه عبد الله بن عمر وايتدى (اخبر رسول الله صلى الله عليه وسلم) رسول اكرم خېرى بېرىلىش بولدى يعنى بىر كىشى خېرى بېرىدى خېرى بو طريق (اتى اقول) درستلكه مېن ايتەمەن (والله لا صومن النهار) الله ايسلە قىسىم ايتب ايتامن كوندىز لىدە روزە توتارمون (ولا قومن الليل) دىخى كىچىلەردە اويياغ تىرورومون (ما عشت) دىنباە تورك بولغان حاملە (فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم) بس رسول اكرم ايتدى (انت الذى تقول ذلك) اوشبوسوزنى ايتىكەن كىشى يعنى سېنىمى عمر م بوينچە كوندىز روزە توتارمون كىچى اويياغ تورومون دىب ايتاسون (فقلت) بس ايتىم مېن دى حضرت عبد الله (بابى و امى) اطام انا م سىكا فدا بولسون (قد قلته يا رسول الله) تحقيق اوشبوسوزنى ايتىم اى الله نىڭ رسولى (قال) ايتدى رسول الله (فانك) بس درستلكە سېن (لا تستطيع ذلك) اوشبو اشكە يعنى كوندىز روزە توتب كىچى اويياغ تورماغە كوچك يىتماس (فصم و افطر) بس رسول الله ايتدى سېن بىر وقت روزە توت بىر وقت اغز آچ يعنى روزە بولمە (ونم و قم) و بىر وقت كىچى يوقلا و بىر وقت اويياغ تور (و صم من الشهر ثلثة ايام) دىخى هر آيدان اوچكون روزە توت (فان الحسنة بعشر امثالها) چونكە درستلكە بىر ايدىگولك اوزى كىبى اون الش ايدىگولك بىر ايدىدە (و ذلك مثل صيام الدهر) اوشبو هر آيدان اوچكون روزە توتو بىن بىلنى روزە توتو كىبىدەر (قلت) ايتىم مېن دى حضرت عبد الله ايتە (فانى اطيع افضل من ذلك) بس درستلكە مېن هر آيدان اوچ ككون آرتوق روزە توتماغەدە طاقت توتام دىو (قال) ايتدى رسول اكرم (فصم يوماً و افطر يومين) بس آلاى بولسە بىر كون روزە توت ايكى كون افطار ايت (قلت) ايتىم مېن دى حضرت عبد الله (فانى اطيع افضل من ذلك) درستلكە مېن اوشبو وندىن آرتوق روزە توتوغادە طاقت توتام دىب (قال) ايتدى رسول الله (فصم يوماً و افطر يوماً) آلاى بولسە بىر كون روزە توت بىر كون افطار قىل (و ذلك صيام داود عليه السلام) اوشبو رەشەك قىلو داود عليه السلام

روزه سیدر . (وَهُوَ أَحَدُ الصَّيَامِ) بر کون توتوب بر کون توتماو روزه لارنک آرتوغراقی دیدی
 (وَفِي رِوَايَةٍ أَفْضَلُ الصَّيَامِ) بر روایتی افضل الصیام کیلگان روزه لرنک آرتوغراقی دیمک
 بولادر . (قُلْتُ) ایتم مین دی حضرت عبدالله ایته (فَأَنِّي أَطِيقُ أَفْضَلَ مِنْ ذَلِكَ) بس
 درستلکه مین اوشبووندان آرتوق روزه توتوغاده طاقت توتام دیو (فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بس رسول اکرم ایتمی (لِأَفْضَلُ مِنْ ذَلِكَ) اوشبو بر کون روزه توتوب بر
 کون توتماوداندان آرتوق بولغان روزه یوق دیدی (وَزَادَ فِي رِوَايَةٍ) دخی بر روایتی
 آرتردی یعنی رسول اکرم ایتمی (فَإِنَّ لِحَسَدِكَ عَلَيَّ حَقًّا) چونکه درستلکه سینک اوزرک
 تنک ایچون حق بار (وَأَنَّ لِرُؤُوسِكَ عَلَيَّ حَقًّا) دخی خاتونک ایچون سینک اوزرک حق
 بار (وَأَنَّ لِرُؤُوسِكَ عَلَيَّ حَقًّا) دخی زیارة قیلوچیلاروک ایچون سینک اوزرک حق بار
 (وَفِي رِوَايَةٍ أُخْرَى) دخی ایکنچی روایتی بو ره وشچه یعنی رسول الله ایتمی (أَلَمْ أُخْبِرْ)
 خبر بیرلادمی مین (أَنَّكَ تَصُومُ النَّهْرَ) درستلکه سین (عبدالله بن عمر) بتن یلنی روزه
 توتاسون (وَتَقْرَأُ الْقُرْآنَ كُلَّ لَيْلَةٍ) دخی هر کیچه ده قرآن اوقیسون دیو (فَقُلْتُ) بس
 ایتم مین دی حضرت عبدالله (بَلَى يَا نَبِيَّ اللَّهِ) بلی شولای قیلامون ای الله (تعالی) ننگ پیغمبری
 (وَأَنِّي) دخی درستلکه مین (لَمْ أُرِدْ بِذَلِكَ) اوشبونک برلن یعنی روزه توتوب ره هم قرآن اوقوب
 تله مدم (الْأَخِيرَ) مگر ایند گولکنی تله دوم (وَفِيهَا قَالَ) دخی بو روایتی رسول الله حضرت
 عبدالله غه ایتمی (وَأَقْرَأُ الْقُرْآنَ فِي كُلِّ شَهْرٍ) هر آید بر مرتبه قرآن اوقو یعنی ختم ایت
 (قَالَ) ایتمی حضرت عبدالله (قُلْتُ) ایتم مین دیو (يَا نَبِيَّ اللَّهِ) ای الله ننگ پیغمبری
 (أَنَا أَطِيقُ أَفْضَلَ مِنْ ذَلِكَ) مین اوشبو آید بر مرتبه دن آرتوق قرآن اوقوغاده یعنی ختم ایتوگده
 طاقت توتام (قَالَ) ایتمی رسول الله (فَأَقْرَأُهُ فِي سَبْعِ) آلائی بولسه یدی کوند بر ختم ایتب اوقو
 (لِأَتَزِدَ عَلَيَّ ذَلِكَ) اوشبو یدی کوند بر ختمگه آرتدماد یدی (قَالَ) ایتمی حضرت عبدالله (فَشَدَّدْتُ)
 بس اوزمه قاطیلق قیلدم (فَشَدَّدْتُ عَلَيَّ) بس رسول الله مینم اوزرمه قاطیلق قیلدی
 (وَقَالَ لِي النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بس پیغمبر علیه السلام ایتمی میکا (أَنَّكَ لِاتَنَرِي)
 درستلکه سین بلمی سون (لَعَلَّكَ يَطُولُ بِكَ عُمْرُكَ) شاید سینک عمرک اوزون بولور
 (قَالَ) ایتمی حضرت عبدالله (فَصُرْتُ إِلَى اللَّهِ) قَالَ لِي النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بس
 مین پیغمبر علیه السلام میئا ایتکان باشکه اورلدم یعنی ایرشدم (فَلَمَّا كَبُرْتُ) بس

الوغب بولوب قارتايغانم زمانه (وَدَدْتُ) آرزو قيلدوم (اِنِّي كُنْتُ قَبْلْتُ) مين قبول قيلغان بولسامي (رُخْصَةَ نَبِيِّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پيغمبر عليه السلامك رخصتني ديو (وَزَادَ فِي رِوَايَةٍ) دخي ايكنچي روايتك آرتدردي بوسوزني (لِأَصَامَ) روزه توتمادي (من صَامَ الْأَبَدَ) بتن يلني روزه توتقان كشي يعني بوروزهغه كوب ثواب بولمادي (ثَلَاثًا) بوسوزني رسول الله اوج مرتبه ايتدي (وَزَادَ فِي رِوَايَةٍ) دخي ايكنچي روايتك آرتدردي بوره وشچه (وَكَانَ يَقْرَأُ عَلَى بَعْضِ أَهْلِهِ) حضرت عبد الله اوي جماعتينك بعضسنه اوقيدر ايدى يعني توكلاتادرايدى (أَلَسْبَعُ مِنَ الْقُرْآنِ) قرآنن يدى الشندن بريني (بِالنَّهَارِ) كوندزده (وَاللَّيْلِ يَقْرُؤُهُ) دخي كوندزاوقغان يديدن برالشيني (يَعْزُضُهُ مِنَ اللَّيْلِ) كيچدن عرض قيلادر ايدى يعني كيچكي نمازدا قرأت ايتوب اوقيدر ايدى (لِيَكُونَ أَخْفَ عَلَيْهِ بِاللَّيْلِ) كيچ تكرر قيلغانه اوزينه (عبد الله بن عمره) يكل بولسون ايچون (وَأِذَا ارَادَ أَنْ يَتَّقَوِيَ) هرقيچان حضرت عبد الله آروغاچ قوت حاصل ايتوني تلهسه (أَفْطَرَ أَيَّامًا) برنيچه كونلر روزه توتميدر ايدى (وَأَعْصَى) دخي روزه توتماغان كونلرني صانيدر ايدى (وَصَامَ مِثْلَهُنَّ) دخي روزه توتماغان كونلرني قدر ياكادان روزه توتادر ايدى (كَرَاهَةً أَنْ يَتْرَكَ شَيْئًا) برنرسهني يعني ايزگولكني قويوني مكروه كورگانلگي ايچون (فَارَقَ عَلَيْهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله دن آيورلغاندا عهد قيلغان ايزگولكلردن (وَفِي أُخْرَى) دخي ايكنچي روايتك (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلكك پيغمبر عليه السلام ايتدي (إِنَّ أَحَبَّ الصِّيَامِ) درستلكك روزه لارنك سوبوكليراگي (صِيَامُ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامِ) داود عليه السلامك روزه سيدر (وَأَحَبُّ الصَّلَاةِ) دخي نفل نمازلارينك سيوكليراگي (صَلَاةُ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامِ) داود عليه السلامك نمازي در (وَكَانَ يَنَامُ نِصْفَ اللَّيْلِ) داود عليه السلام كيچنك يارطسني يوقلار بولدى (وَيَقُومُ ثُلُثَهُ) دخي كيچنك اوجدن بريني اوياغ تورور بولدى (وَيَنَامُ سُدُسَهُ) دخي كيچنك آلتى دان بريني يوقلار بولدى (وَكَانَ) دخي بولدى داود عليه السلام (بِصَوْمِ يَوْمًا وَيُفْطِرُ يَوْمًا) بركون روزه توتار بولدى و بركون افطار قيلور بولدى .

(أَقْوَالُ الْفُقَهَاءِ) عملك اورتاچه بولو حقنك فقيه لرنك سوزلرني (قَالَ فِي الْأَخْتِيَارِ) اختيار اسملي كتابك ايتدي (لِأَجْوَازِ الرِّيَاضَةِ) رياضت درست بولماس (بِتَقْلِيلِ الْأَكْلِ)

آشاونی آزابتو برلن (حَتَّى يَضَعَ عَنْ أَدَاءِ الْفَرَائِضِ) فرض نمازلارنی آباق اوزره توروب اوقودان ضعیف لنگانگه قدری (قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ایتندی بیغمبره م (اِنَّ نَفْسَكَ مَطِيئَتُكَ) درستلکله نفسک آطلاناچق حیوانک کبیدر (فَارْفُقْ بِهَا) بس نفسکاشفتت ومرحمت قیل (وَلَيْسَ مِنَ الرَّفْقِ) نفسکا شفقت ایتودن توگل (اَنْ تُجِيعَهَا) نفسنی آج توتماقلغنی (وَتُدْبِهَا) دخنی نفسنی ارتمکلگنی یعنی ضعیف لتمکلگنی (وَلَا تَرَكَ الْعِبَادَةَ لِأَيُّجُونُ) آنک ایچون عبادتنی قویماقلق درست بولماس (فَكُنْ مَا يُفِضُ إِلَيْهِ) اوشنداق عبادتنی قویوغه اولاشدرغان نرسه (آچلق) ده درست بولماس (وَقَالَ فِيهِ أَيْضًا) یندهه اختیارده ایتندی (الْكَسْبُ أَنْوَاعٌ) کسب دوره تورلیدر (فَرَضٌ) هرکمگه فرضدر برسی (وَهُوَ الْكَسْبُ بِقَدْرِ الْكِفَايَةِ لِنَفْسِهِ وَلِعِيَالِهِ) فرض بولغان کسب کسب ایتودر اوزینه هم اوزینه نفقهسی فرض بولغان کیشیلرگه یتارلک قدر (وَقَضَاءُ ذِيُونِهِ) دخنی بورچلارینی اوتارگه یتارلک قدر کسب ایتودر (ثُمَّ قَالَ) مونک صوکنده اختیارده ایتندی (فَإِنْ تَرَكَ الْأَكْتِسَابَ بَعْدَ ذَلِكَ) ایتندی اگرده فرض قدرنی کسب قیلغان صوکنده کسب ایتونی قویسه (وَسَعَهُ) درست بولور اول کشیگه کسبدن طوقطالو اگرده ملتینه باشقه چه فائده تیگرردی کشی بولسه اما بولای بولماغانده کسبنی آرطرب هر بیلک ملت فقیر لرینه زکاتدن هم نافله دن یاردم ایچون کسب ایتو تیویوش بولور. (وَقَالَ) دخنی اختیارده ایتندی (وَإِنْ اِكْتَسَبَ) اگر کسبنی کوب ایتسه (مَا يَمْلِكُهُ لِنَفْسِهِ وَعِيَالِهِ) اوزینه دخنی ابو جماعتلرینه حاجت وقتقه قالدرلر نرسه نی (فَهُوَ فِي سَعَةٍ) اول کسبه ده البته اختیارلیدر (فَقَدْ صَحَّ) چونکه تحقیق ثابت بولدی (اِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) درستلکله بیغمبر علیه السلام (اَدَّخَرَ) قالدردی جیبوب صاقلادی (قُوَّتَ عِيَالِهِ) ابو جماعتلرینک آزوغنی (سَنَةً) بریل (وَمُسْتَعَبٌ) دخنی کسبنک ایکنچی نوعسی مستعبر (وَهُوَ) اول مستعب بولغان کسب (الزِّيَادَةُ عَلَى ذَلِكَ) اوشبو یتهرلک قدرینه آرتوق بولغان کسبر (لِيُوَاسِيَ بِهِ) اوزینه یتهرلکن آرتوق برلن شفقت قیلحق ایچون (فَقِيرًا) یارلی ومحتاج کشیگه (أَوْلِيَجَازِي بِهِ) یایسه کفایتدن آرتوق برلن الش بیرو ایچون (قَرِيبًا) یاقن قردهشکه (فَإِنَّهُ أَفْضَلُ) بس درستلکله کفایت قدرندن آرتوقنی کسب ایتو آرتوغراقدر (مِنَ النَّخْلِي لِنَقْلِ الْعِبَادَةِ) نفل عبادت ایچون کسبدن بوشانوب طورودان

(لَا نَمَنْعُكَ النَّفْلَ تَخَصُّهُ) چونکه نفلنڭ فائدهسى عبادت ايتوچپينڭ اوزينه گنه خاص بولور
 (وَمَنْعَةُ الْكَسْبِ) اما كسبنڭ فائدهسى (لَهُ وَلِغَيْرِهِ) اوزينه ده اوزندن باشقه غه ده بولور
 (قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بيغمبر عليه السلام ايتدى (خَيْرُ النَّاسِ) آدملرنڭ ايزگوره كى
 (مَنْ يَنْفَعُ النَّاسَ) آدملرگه فائده قىلغان كشىدر (انتهى) اختياردى سوز آخرينه ايرشدى
 بو حديث شريف نڭ مقتضاسى قىلغان براهن نڭ فائدهسى قىلوچپينڭ اوزينه عود قىلسه و برسپنڭ
 اوزندن باشقه غه ده فائدهسى اوتسه البته غيرگه فائدهسى اوتكانى آرتوقدر بس صدقه نڭ ايڭ آرتوق
 اوزنيك مکتبلر و مدرسه لر و عمومى ملت يوليئه صرف قىلغانلار يدر و عمللرنڭ ايڭ آرتوغيدى
 تعليم و تربيه اولاد مسلمين در فافهم* (وَقَالَ فِي التَّائِرَاتِ) دى تاتارخانيه اسملى كتابى
 ايتدى بوره و شچه (يَكْرَهُ) مكروه و قبيح بولور (أَنْ يَجْتَمَعَ قَوْمٌ) بر قومنڭ جيو لما قلى
 (فَيَعْتَرِلُونُ فِي مَوْضِعٍ) بر اوروندى خلقدان آيورولغانلارى حالى (وَيَمْنَعُونَ عَنِ الطَّيِّبَاتِ)
 دى خوش و يغمشى آشاملى و اچملىكلردن طيورولغانلارى حالى (يَعْبُدُونَ اللَّهَ تَعَالَى فِيهِ) اول
 اوروندى الله تعالى گه عبادت قىلغانلارى حالى (وَيُقَرِّغُونَ أَنْفُسَهُمْ) اوزلرينى بو شاتقانلارى
 حالى (لِذَلِكَ الْعِبَادَةِ) اوشبو عبادتكه (وَكَسْبُ الْحَلَالِ) حالبوكم حلال بولغان كسب (وَلِزُومِ
 الْجُمُعَةِ وَالْجَمَاعَاتِ) دى جمعه و جماعت نمازلارينه دائم بولو (فِي الْأَمْصَارِ) شهر و قريه لردى
 (أَحَبُّ وَالزَّمُّ) سويكايه ك و لازمه كدر (انتهى) تاتارخانيه ده گى سوز آخرينه ايرشدى*
 (فَأَنْ قُلْتَ) ايتدى اگربعث قىلوب ايتسه ك (يُعَارِضُ مَا دَكَّرْتَ) سين ذكر قىلغان نرسه
 (رياضتدن و كسب قىلما و دان طيو) قارشى كيله در (مَانُقَلَّ عَنِ السَّلْفِ) سلفدن يعنى اصحاب
 و تابعين دن كوچرلگان نرسه گه (عَنْ شِدَّةِ الرِّيَاضَاتِ) اول سلفدن كوچرلگان نرسه قاطى
 بولغان رياضتلردن بولغوجى (وَكَثْرَةِ الْمُجَاهَدَاتِ) دى توروشولار نڭ كوبلىكندن
 بولغوجى (وَالْاجْتِهَادِ فِي الْعِبَادَاتِ) دى عبادتلردى توروشودان بولغوجى (كَصِيَامِ النَّهْرِ)
 بتن عمرنى روزه توتوكبى (وَالْوَصَالِ) دى بتن يلىنى توتاشدان روزه توتوكبى (وَالْقِيَامِ
 فِي كُلِّ اللَّيَالِي) دى بتن كيدچلردى بوقلاماى اوياغ توروكبى (وَالْاجْتِنَابِ عَنِ الشُّبُهَاتِ)
 دى شبهه لردن صاقلانو كبى (وَالطَّيِّبَاتِ) دى حلال بولغان نرسه لردن صاقلانو كبى يعنى
 آرنغه آشاو آرنغه اچوكبى (وَالخْتِمِ) دى قرآن ختم قىلو كبى (فِي كُلِّ يَوْمٍ) هر بر كونه (مَرَّةً
 أَوْ مَرَّتَيْنِ) بر ياكه ايكى مرتبه (بَلْ مَرَّاتٍ كَثِيرَةً) بلكه كوب مرتبه لر (قُلْنَا أَوَّلًا) جوابك اول ايتورمز

(لَا مُعَارَضَةَ بَيْنَ الْوَحْيِ وَغَيْرِهِ) وحی برلن وحی بولغان نرسه آراسنده قارشو کیلشمک یوق
 یعنی سلفدن منقول بولغان نرسه لر وحی توگل (حَتَّىٰ يُحْتَجَّاجَ إِلَى الْجَوَابِ) تا کم جوابقه
 محتاج بولنور ایدی (فَعَلَيْكَ الْآخِذُ بِمَا ثَبَتَ بِالْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ) ایندی لازم بولسون قرآن
 وسنتکه یابوشماقلق (وَنَانِيَا) دخی ایکنجهی جواب بیرهمز (اِنَّا نَمْنَعُ) بزمنع قیلامز (صَحَّةُ
 الرَّوَايَةِ عَنْهُمْ) سلفلردن کوچرلرلگان روایتنک درسته لگینی (اذَلَمْ يَقْعُ عَنْهَا) آنک ایچون سلفلردن
 ک کوچرلرلگان نرسه لردن واقع بولمادی (بَعَثَ وَتَفْتِيْشِ) استهو وتیکشرو (بَلْ اَكْثَرُهَا) بلکه
 سلفلردن کوچرلرلگان نرسه لرلنک کوبسی (خَالِ عَنِ السُّنَدِ) سنددن ودلیلدن بوشدور
 (بِخِلَافِ الْكِتَابِ) قرآن نک خلافتجه (وَالْاَخْبَارِ النَّبَوِيَّةِ) هم پیغمبر علیه السلام گه نسبت
 بیرلگان خبرلرلنک خلافتجه بلار هر ایکسی اوزلری دلیل (فَلَا مُسَاوَاةَ فِي النَّقْلِ) بس
 قرآن وحديث برلن سلفدن کوچرلرلگان نرسه آراسنک ک کوچرلرده برابرلک یوق (فَكَيْفَ
 يَنْتَصِرُ التَّعَارُضُ) بس نچک ایکی آراهه تعارض صورتلنسون یعنی نچک برسی ایکنچسینه
 قارشو دلیل بولسون (وَنَالْنَا) دخی اوچونجهی جواب بیرهمز (اِنَّ الْمَنْعَ عَنِ التَّشْدِيدِ فِي
 الْعِبَادَةِ) درستلک عبادتده قاطبلقدان طیو (مُعَلَّلٌ بِعَلَّتَيْنِ) ایکی علله برلن علله لنگاندن
 (لَمَبَّةٍ) برسی علله لیه در (هِيَ) اول علله لیه (الْاَفْضَاءُ اِلَى اَهْلَاكِ النَّفْسِ) ریاضت نک نفسنی
 هلاک ایتوگه اولاشدرویدر البته اهلاک نفس حرام (وَلَا تُلْقُوا بِاَيْدِيكُمْ اِلَى التَّهْلُكَةِ)
 آیتو برلن منهی (اَوْ اَضَاعَةَ الْحَقِّ الْوَاجِبِ لِلْغَيْرِ) یایسه باشقه کشی ایچون واجب بولغان
 حقنی ضائع قیلوغه اولاشدرودر مثلا اولاد ازواج حقنی کبی (اَوْ تَرَكَ الْعِبَادَةَ) یایسه
 عبادتنی قویوغه اولاشدرودر (اَوْ تَرَكَ مَدَامَتَهَا) یایسه عبادتده دائم چیلق قیلونی قویوغه
 اولاشدرودر (وَأْتِيَةٌ) ایکنجهی علله انیه در (هِيَ) اول علله انیه (اِنَّ نَبِيْنَا مُحَمَّدًا صَلَّى اللهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) درستلک پیغمبرمز محمد علیه السلام (اُرْسِلَ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِيْنَ) الله تعالی طرفندان
 بتن عالمگه رحمت ایتب ببه لرلدی (وَهُوَ مُؤَيَّدٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ) دخی رسول اکرم الله تعالی
 قاشندان برکنلمش وقوت بپه لرلشدر (فَيَقْوَىٰ عَلٰى مَا) بس رسول اکرم شوندی عبادتده قادر
 بولورکه (لَا يَقْوَىٰ عَلَيْهِ اَحَادُ الْاُمَّةِ) اول عبادت اوزرینه امت نک آدملری قادر بولماسلار
 (وَأَنَّهُ) دخی درستلک پیغمبر علیه السلام (أَخْشَى النَّاسَ مِنَ اللّٰهِ تَعَالَى) الله تعالی دن
 آدملرنک ایکی قورقوجسیدر (وَأَتَقَاهُمْ) دخی آدملرنک ایکی تقواسیدر (وَأَعْلَمَهُمُ بِاللّٰهِ)
 دخی آدملرنک الله تعالی نی ایکی بلگوجسیدر (فَلَا يَنْصُرُ مِنْهُ الْبُخْلُ) بس رسول اکرم دن

صار انلق صورتلنماس (وَتَرَكَ النَّصْحَ) دخی نصیعت یعنی کشیگه فائده تلهوونی قویوی
 صورتلنماس (وَلَا التَّوَانِي وَلَا التَّكَاسُلُ) دخی ضعیف لك وبالقاولق صورتلنماس (وَلَا الْجَهْلُ)
 دخی نادانلق صورتلنماس (فِي أَمْرِ الدِّينِ) دین اشنه (فَلَوْ كُنَّ فِي الْعِبَادَةِ) ایندی اگر عبادتده
 بولسه (وَالْقُرْبُ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى) دخی الله تعالی گه یاقن بولوده بولسه (طَرِيقٌ أَفْضَلُ وَأَنْفَعُ)
 آرتوغراق و آدملر ایچون فائده لیرهك یول (غَيْرُ مَا هُوَ فِيهِ) پیغمبر علیه السلام بولغان
 بولدان باشقه (لَفَعَلَهُ) البته اول طریقنی رسول اکرم قیلور ایدی (أَوْبَيْنَهُ) یایسه اول
 طریقنی بیان قیلغان بولور ایدی (وَحَثَّ عَلَيْهِ) دخی اول طریق اوزرینه قزقدرغانده بولور
 ایدی (فَنَجَزِمُ قَطْعًا) شولای بولغاچ شیکسز بله مز (أَنَّ جَمِيعَ مَا) درستلکده شول طریقنی
 بارچهسی (هُوَ عَلَيْهِ) اول پیغمبر علیه السلام اول طریق اوزرینه ایسی (أَفْضَلُ وَأَنْفَعُ)
 آرتوغراق و آدملر ایچون فائده لیرهك (وَأَقْرَبُ إِلَى مَعْرِفَةِ اللَّهِ تَعَالَى) دخی الله تعالی نی
 تانوغه یاقنراق (وَرِضَاهُ) دخی الله تعالی نك رضاسنه یاقنراق در دیو (مَنْ كُلُّ مَا عَدَاهُ) بو
 طریق باشقه بولغانلرنك بارچهسندنه فائده برهان ایکی تورلی برهان لمی
 برهان انی برهان لمی علاوه دن معلول گه استدلال نار برلن توتون بارلق غه استدلال کبی
 برهان انی معلول دن علاوه گه استدلال توتون برلن نارغه استدلال کبی (فَيَحْمِلُ مَا رُوِيَ
 عَنْهُمْ) بس سلفندن روایت قیلنغان نرسه حمل قیلنور (عَلَى) اوشبونك اوزرینه (أَنَّهُمْ)
 درستلکده سلفلر (فَعَلُوا ذَلِكَ التَّشْدِيدَ) اوشبو قاطیقنی قیلدیلار (أَمَّا مُدَاوَاةُ
 لِأَمْرٍ مِنَ الْقُلُوبِ) یایسه قلب آورولارینه دارو بولسون ایچون (أَوْلَى كَوْنِ
 الْعِبَادَةِ عَادَةً لَهُمْ) یایسه سلفلر گه عبادت عادت بولغانلقی ایچون (وَطَبْعًا) دخی
 طبیعی برینگل اش بولغانلقی ایچون (كَالْغَدَاءِ لِلصَّحِيحِ) سلامت آدمگه آزوق
 طبیعی بولغان کبی (فَيَتَلَكَّدُونَ بِهَا) بس سلفلر آغر عمللر برلن لندتلسگانلر بولور
 (بِلا إِضَاعَةَ حَقِّ) الله تعالی نكده وبنده نكده حقینی ضائع قیلودن باشقه (وَلَا تَرَكَ مُدَاوَمَةَ)
 دخی عبادتده دایمچیلق قیلونی قویودن باشقه (وَلَا اِعْتِقَادَ) دخی اعتقاد قیلودن باشقه
 (أَنَّهُ أَفْضَلُ) درستلکده اول تشدید آرتغراقدر دیوب (مِمَّا) شول عبادتدن (كَانَ عَلَيْهِ)
 اول عبادت اوزرنده بولدی (أَفْضَلُ الْبَشَرِ) بتون مخلوقاتنك آرتنی محمد علیه السلام
 (أَوْ قَالَهُ) یایسه ایندی اول عبادتنی یعنی رسول اکرم اینکان یاکه قیلغان عبادتدن

آرتق بولونی اعتقاد قیلودن باشقه (وَأَمَّا نَبِينَا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) اما بزنگ پیغمبر محمد علیه السلام (نَقَدَ بَلَغَ الدَّرَجَةَ الْعُلْيَا) بس تحقیق بلند درجه گه ایرشدی (مَنْ الْكَمَالِ) کمالدن (وَهِيَ) اول بلند درجه (أَنْ لَا يُمْنَعُ) رسول اکرمنگ طیولش بولماویدر (عَنْ تَوَجُّهِ الْقَلْبِ) عالم قدسکه قلبینک یونه لمکندن (بَشَىء) هیچ نرسه برلن (لَا التَّكَلُّمُ مَعَ الْخَاقِ) خاق برلن سویلهشوده منع قیاماس (وَلَا الْأَكْلُ وَلَا الشَّرْبُ) دخی آشاو و اچوده منع قیلاماس (وَلَا النَّوْمُ) دخی یوقوده منع قیلاماس (وَلَا مُلَامَسَةُ النِّسَاءِ) دخی خاتونلارنی اجماع هم لمسه منع قیلاماس (وَتَكُونُ الْخَلِطَةُ) دخی رسول اکرمنگ خلق برلن قاطشوی بولور (وَالْعَزَائَةُ) دخی خلقدن آیرلوی بولور (سَوَاءً) برابر (فاختصاره علیه السلام) بس پیغمبر علیه السلامنگ قسقارطووی (علق بعض العبادۃ الظاهرة) ظاهره عبادت لرنگ بعضسینه (لکونها أَفْضَلُ لَهُ وَلَا مَتَهُ) رسول اکرمگه دخی امتنه اول ظاهر عبادت لر آرتق بولغانغی ایچون (وَتَلْفِذُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَائِمٌ) رسول اکرمنگ عبادت برلن لتلمه گی همیشه در (لَا يَخْتَصُّ بِالْعِبَادَاتِ الظَّاهِرَةِ) ظاهر عبادت لرگه گنه خاص بولماس (وَقَدْ بَلَغَ بَعْضُ الْمَشَائِخِ) تحقیق بعض مشایخ ایرشدی (إِلَى حَيْثُ) شول اورنغه (كَأَنَّ لَهُ حِطًّا) اول بعض مشایخ ایچون الش بولدی (مَنْ هَذِهِ الدَّرَجَةِ) اوشبو بلند درجه دن (حَتَّى قَالَ) تا کم بعض مشایخ ایتدی (مَنْ رَأَى الْآنَ صَارَ زَنْدِيقًا) بر کشی مینی حاضر زمانده (یعنی درجه علیه گه واصل بولغان زمانده) کورسه زندیق بولوب اورلور (وَهَنْ رَأَى قَبْلُ) وبر کشی مینی نهایتگه ایرشماسدن بورن کورسه (صَارَ صَدِيقًا) دوست و اشانوجی بولوب اورلور (حَيْثُ كُنَّ) شونک ایچون کم اول بعض مشایخ بولدی (فِي نَهَائَتِهِ) نهایتنده یعنی کمالنگه ایرشکان صونک (يُقْتَصَرُ مِنَ الْعِبَادَاتِ الظَّاهِرَةِ) ظاهر عبادت لردن قصاتور بولدی (عَلَى الْفَرَائِضِ وَالْوَاجِبَاتِ وَالسُّنَنِ) فرضلار و اجبلر سنتلر اوزرینه (وَيَأْكُلُ) دخی آشار بولدی (وَيُشْرِبُ) دخی اچهر بولدی (وَيَنَامُ) دخی یوقلار بولدی (كَالْعَوَامِ) عوام ناس کبی (وَفِي بَدَائَتِهِ) دخی کمالت استه ونک باشنده (يَجْتَمِعُ وَيُرْتَضُ) تورشور و ریاضت قیلور بولدی (فَمَنْ رَأَى اجْتِهَادَهُ) بس بر کشی بوشیخنک تورشنی کورسه (يَجْتَنِبُ كَاجْتِهَادِهِ) آنک تورشوی کبی توروشر بولدی (حَتَّى يُصِيرَ صَدِيقًا) تا کم دوست بولوب اورلور بولدی (وَمَنْ رَعَاهُ فِي نَهَائَتِهِ) وبر کشی کمالنگه ایرشکان وقتنگه کورسه بوشیغنی (يُنْكِرُ الْاجْتِهَادَ) تورشون

انکار قیلور بولدی (وَالطَّرِيقَةَ) دخی طریقتنی انکار قیلور بولدی (أَصْلًا) بتونلهی
 (فَيُخَافُ عَلَيْهِ الْكُفْرُ) بس اول کشی اوزرینه کفردن قورقلمش بولور شونک ایچون
 زندیق بولوب اولور (وَلَوْ تَأَمَّلْتَ فِيمَا كَتَبْنَا سَابِقًا) اگرده اوتکانه بز یازغان نرسه ده
 اویلاساک (وَمَا نُقِلَ عَنْهُمْ) دخی سلفردن کوچرلگان نرسه ده اویلاساک (وَجَدْتَ فِي أَكْثَرِهَا)
 اوتکانه یازغان نرسه لر نرک کوبرا گنه تابارسون (إِشَارَةً إِلَى هَذَا) اوشبو اوچونچی جوابه
 اشارت (فَيَخْلُو مَا نُقِلَ عَنِ السَّلَفِ) بس سلفدن کوچرلگان نرسه لر بوش بولور (مَنْ
 التَّشْدِيدِ) سلفدن کوچرلگان نرسه دینده قاطیلقدان بولغوچی (عَنِ الْعَلْتَيْنِ الْمَذْكُورَتَيْنِ)
 ذکر قیلنمش ایکی عله دن یعنی برهان لی برلن انی دن (وَهَذَا) اوشبو اوچونچی جواب
 (هُوَ الْمَعْمَلُ الصَّحِيحُ) درست بولغان حملدر (وَالْحَقُّ الصَّرِيحُ) دخی آچق بولغان حقدر
 (فَلَا تُفْرَطُ فِي حَقِّهِمْ) بس سلفی مقننه افراط قه ده کیتمه (وَلَا تُفْرَطُ) دخی تفریط قه ده
 کیتمه (وَأَبْتَعُ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا) دخی افراط برلن تفریط آراسنده اورتاچه
 بولغان بولنی ازله (وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ)
 دیبوب ابتکل . معناسی (الحمد لله) دخی الله تعالی گه حمد اولسون (الَّذِي) شوندا این
 الله تعالی در (هَدَانَا لِهَذَا) بزلرنی اوشبو عملک اورتاچه بولوغه کوندردی (وَمَا كُنَّا
 لِنَهْتَدِيَ) بز توغر یلغنه کونله چک بولداق (لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ) اگر الله تعالی کوندرمه سه
 یعنی مگر الله تعالی کوندرگان وقتک غنه کونلور بولدی .

(أَلْبَابُ الثَّانِي فِي الْأُمُورِ الْمُهَمَّةِ فِي الشَّرِيعَةِ الْمُحَمَّدِيَّةِ)

ایکنچی باب محمد صلی الله علیه وسلم شریعتنک مقصود بولغان اشلر بیاننده در (وَهِيَ)
 اول شریعتنک مقصود بولغان اشلر (ثَلَاثَةٌ) اوچدر (نُبَيِّنُ كُلًّا مِنْهَا) اوچدن هر برسینی بیان
 قیلورمز (بِتَوْفِيقِ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی نرک موقف قیلوی برلن (فِي فَصْلِ عَلَى حِدَةٍ) اوزینه بر فصله
 (الْفَصْلُ الْأَوَّلُ فِي تَصْحِيحِ الْأَعْتِقَادِ وَتَطْبِيقِ لِمَنْهَبِ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ) معناسی اولگی
 فصل (فِي تَصْحِيحِ الْأَعْتِقَادِ) اعتقادنی درستلهو بیاننده در (وَتَطْبِيقِ لِمَنْهَبِ أَهْلِ السُّنَّةِ
 وَالْجَمَاعَةِ) دخی اعتقادنی اهل السنه و الجماعت منهبنه موافق قیلو بیاننده در (وَجُمْلَتُهُ)
 اهل السنه و الجماعت منهبنه بولغان اعتقادنک جمله سی (أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى وَاحِدٌ) درستلکه

الله تعالی بر در (لَا يَشْبَهُهُ شَيْءٌ) الله تعالی که هیچ نرسه او خشاماس ذاتنده و صفاتنده
 (لَيْسَ بِجِسْمٍ) الله تعالی جسم توگلدر (وَلَا عَرَضٌ) دخی الله تعالی باشقه نرسه برلن
 تورغوچی نرسه توگلدر (وَلَا جَوْهَرٌ) دخی الله تعالی جوهر توگل (یعنی اذن شارع
 اولمادقندن یا که منحیز اولمادقندن جوهرنی الله تعالی که اطلاق درست توگلدر)
 (وَلَا مُصَوَّرٌ) دخی الله تعالی صوره ایسی توگل (وَلَا مُتَنَاهٍ) دخی الله تعالی بر زمانه یا بر
 مکانده نهایتی بولغان نرسه توگل (وَلَا مُتَحَيِّزٌ) دخی الله تعالی بوشلقندان عبارة بولغان
 اورونده توگل (وَلَا يُطْعَمُ وَلَا يُشْرَبُ) دخی آشاماس و اچمهس اول (لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ) اوزی
 بالا توغدمادی و هیچ کمدن اوزیده توغمدادی (وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفْوًا أَحَدٌ) دخی الله تعالی که
 هیچ کم تیک بولمادی (وَلَا يَتَمَكَّنُ بِمَكَانٍ) دخی الله تعالی بر اورونده اورونلاماس
 (وَلَا يَجْرِي عَلَيْهِ زَمَانٌ) دخی الله تعالی اوزرنده زمانه یورمهس (وَلَيْسَ لَهُ جِهَةٌ مِنْ الْجِهَاتِ
 السَّبْتِ) دخی الله تعالی که آلتی جهندن (است آست آل آرت اوک صول) بر جهنده یوقدر
 (وَلَا هُوَ فِي جِهَةٍ مِنْهَا) دخی الله تعالی اوزیده آلتی جهندن بر جهنده توگلدر (وَلَا يَجِبُ عَلَيْهِ
 شَيْءٌ) دخی الله تعالی اوزرینه هیچ نرسه واجب بولماس (وَلَا يَجُلُ فِيهِ حَادِثٌ) دخی
 الله تعالی ده هیچ یوقدان بار بولغان نرسه حلول ایتمهس (حَكِيمٌ) الله تعالی هر بر نرسه نی
 تیوشنچه بلگوچیدر (لَا يَقَعُلُ شَيْئًا إِلَّا بِحِكْمَةٍ) الله تعالی هیچ نرسه نی قیدماس مگر حکمت برلن
 قیلور (وَفَائِدَةٌ) دخی فائده برلن قیلور (فَعَالٌ لِمَا يَشَاءُ) الله تعالی هر تلگان نرسه سینی
 قیلغوچیدر (بَلَاءٌ اِيْجَابٍ) اختیارسز بولودان باشقه (مُنَزَّةٌ) پاکر الله تعالی (عَنْ صِفَاتِ
 النُّقْصَانِ كُلِّهَا) هر بر کیملک کیتره تورغان صفتلاردان (مُتَّصِفٌ بِصِفَاتِ الْكَمَالِ كُلِّهَا) دخی
 هر بر کمال صفتلاری برلن صفتلانغوچیدر (وَلَيْسَ لَهُ) دخی الله تعالی ایچون یوقدر
 (كَمَالٌ مُتَوَقَّعٌ) کتولمش بولغان کمال (قَدِيمٌ اَزْلَى اَبَدِيٍّ) همیشه بارد و منگوبولاچا قدر الله تعالی
 (لَهُ) الله تعالی ایچون بولغوچیدر (صِفَاتٌ قَدِيمَةٌ قَائِمَةٌ بِنَاتِهِ) الله تعالی نلک ذاتی برلن تورغوچی
 بولغان منگو همیشه بولغان صفتلار (الله تعالی نلک ذاتی برلن قائم نلک معناسی باشقه نرسه
 برلن قائم توگل معناسنده) (لَا هُوَ وَلَا غَيْرُهُ) اول صفتلار الله تعالی نلک ذاتنه عینده توگل
 و باشقه ده توگلدر (یعنی اول صفتلارنی الله تعالی نلک ذاتنه عین دینه باشقه دینه اعتقاد
 لازم توگل بلکه الله تعالی اوزینی کلام قدیمده نیندای صفتلار ایله صفتلان و نیندای

اسمرايله تسميه ايتكان شول صفتلار برلن صفتلاب وشول اسمرايله تسميه ايتو لازمدر
 موندان تجاوزالحاد وظلمدرنتا كه الله تعالى قرآنده (وَذُرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ
 سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ) ديگان حاصل كلام باب عقائده صواب هم الله تعالى
 قاشنده مرضى بولغان طريقى شارع اثبات ايتكان برسه ني اثبات ايتب وشارع نفى
 ايتكان نرسه ني نفى ايتب ماعداسندن سكوتدر (هذا ما سنخ بهالى) (وهى
 اول الله تعالى نك ذاق برلن قائم بولغان صفتلار (الْحَيَوَةُ) توركلك صفتى الله تعالى
 جانسز اوزينه مناسب صفت ايله تركدر (وَالْعَلْمُ) دخى صفتى الله تعالى هر نرسه ني
 اويرنهمى بيلگوجيدر (وَالْقُدْرَةُ) دخى كوچ يتمك صفتيدر الله تعالى نك آلتسز هر
 نرسه كه كوچى يتكوجيدر (وَالسَّمْعُ) دخى ايشتمك صفتى الله تعالى هرتاوشنى قلاقسز
 ايشتكوجيدر (وَالْبَصْرُ) دخى كورمك صفتى الله تعالى هر كوروله تورغان نرسه ني كوزسز
 كورگوجيدر (وَالْأَرَادَةُ) دخى تله و صفتى الله تعالى اوزينه لائق صفت ايله تلهر وهر
 تلهگه نن بولمدر . (وَالتَّكْوِينُ) دخى يوقدان بار قيلمق صفتى الله تعالى هر نرسه ني يوقدان
 بار قيلغوجيدر (وَالسَّكْلَامُ) دخى سويله شمك صفتى الله تعالى سويله شور تلسز وياكاقسز
 قرآن سويله دكى سوزيدر (الَّتِى) شونداين كلام (لَيْسَ مِنْ جِنْسِ الْحُرُوفِ) اول كلام
 حرفلر جنسندن توگلدرد (وَالْأَصْوَاتِ) دخى تاوشلار جنسندن توگلدرد (وَالْقُرْآنُ كَلَامُ اللَّهِ تَعَالَى)
 دخى قرآن الله تعالى نك سوزيدر (غَيْرُ مَخْلُوقٍ) يوقدان بار بولغان توگلدر باشقه صفت
 لارى كى قديمدر (وَرُؤْيَا اللَّهِ تَعَالَى بِالْأَبْصَارِ) دخى الله تعالى ني كوزلر برلن كورمكلك
 (جَائِزَةٌ فِي الْعَقْلِ) عقلغه قاراغانده درستدر يعنى عقل محال بولوى برلن حكم ايتماس
 (وَأَجِبَةٌ بِالنَّقْلِ) نقلغه يعنى كتاب برلن سننكه قاراغانده واجيدر (فِي الدَّارِ الْآخِرَةِ) آخرت
 يورطنده كورمكلك (فَيُرَى) بس الله تعالى كورلش بولور (لِأَنَّهُ مَكَّانٌ) كورله كى اورونده
 بولوب توگل (وَلَا عَلَى جِهَةٍ) دخى آلتى جهتن برجهنده بولوب توگل (مِنْ مُقَابَلَةٍ) قارا
 قارشى بولمقدان بولغوجى اول جهت (وَأَتَّصَلَ شُعَاعٌ) دخى كوروجى نك كوزندن شعاع
 چغب الله تعالى كه توتاشووندان باشقه (وَثُبُوتِ مَسَافَةٍ) كوروجى برلن كورلش آراسنده
 مسافه نك ثبوتندن باشقه (وَالْعَالَمُ) دخى الله تعالى كه باشقه بار بولغان نرسه (بِجَمِيعِ
 أَجْزَائِهِ) بارچه جزلرى برلن يعنى كوكلر وبييرلر كوكلرده وبييرده بولغان نرسه لر برلن
 (وَصَفَايَةِ) دخى بارچه صفتلارى برلن يعنى عرضلار هر كبلر بسيطلار برلن (وَلَوْ أَفْعَالٌ)

العباد) گرچه بنده لرنڭ اشله گهن اشلری بولسه ده (خَيْرُهَا وَشَرُّهَا) بنده لرنڭ اشله گهن اشلری بونڭ
 ایندگوسیده ویاوزیده (حادث) بلارنڭ هر برسی عدم دن وجودکه چغارلمشدر یعنی بار
 بولولاری الله تعالی نڭ بار قیلوی برلندر بار بولودن اول یوقلق واقع بولغان امتداد
 مقدراری بار معناسی برلن توگل چونکه یوقدان بار بولو ایچون بوضرور توگل دینده
 اعتقاد واجب بولغان حدوت محدث نڭ وجودی غیر نڭ ایجادی برلن بولمق موندان
 آرتوغنی اثبات فضول وحقدان میلدر (بَخْلَقَ اللهُ تَعَالَى) عالم الله نڭ یاراطوی برلن
 بار بولغاندر (لَا خَالِقَ غَيْرُهُ) الله تعالی دن باشقه عالمی یاراطوچی یوقدر (وَتَقْدِيرُهُ وَعَلَمُهُ)
 دخی عالم نڭ بار بولوی الله تعالی نڭ تقدیری وعلمی برلندر (وَأَرَادَتُهُ وَقَضَائِهِ) دخی
 الله تعالی نڭ تلهوی وحکم قیلوی برلندر (وَلِلْعِبَادِ) دخی بنده لری ایچون بولغوچیدر
 (اخْتِيَارَاتٍ لِأَفْعَالِهِمْ) اشله گان اشلری ایچون اختیارلار (بِهَا يُثَابُونَ) اول بنده لری فعل
 اختیارلاری برلن ثواب بیرلمش بولولار (وَعَلَيْهَا يُعَاقَبُونَ) دخی بنده لری فعل اختیارلاری
 اوزرنده عذاب قیلنورلار (وَالْحَسَنُ مِنْهَا) دخی حسن افعال عباد جمله سنندن (بِرِضَاءِ
 اللهُ تَعَالَى) الله تعالی نڭ رضاسی برلندر (وَمَحَبَّتِهِ) دخی الله تعالی نڭ محبتی برلندر
 (وَالْقَبِيحُ مِنْهَا) دخی قبیح افعال عباد جمله سنندن (لَيْسَ بِهِمَا) الله تعالی نڭ رضاسی
 و محبتی برلن توگلدر فائده حسن قبیح نڭ دورت معناسی بار برسی حسن بر نرسه نڭ
 طبیعتکه موافق بولوی اندلی طعاملر کبی قبیح بر نرسه نڭ طبیعتکه مخالف بولوی آچی
 ولتتسز طعاملر کبی ایکنچی معنالاری حسن بر نرسه نڭ کمال صفتی بولوی علم کبی
 قبیح بر نرسه نڭ نقصان صفتی بولوی جهالت کبی اوچونچی معنالاری حسن بر نرسه نڭ
 مقصودقه موافق بولوی مصلحتلی اش کبی قبیح بر نرسه نڭ مقصودقه مخالف بولوی مصلحتسز
 اش کبی دورتنچی معنالاری حسن بر نرسه نڭ دنیاده ماقنوالی بولوغه سبب بولوب
 آخرتده ثوابلی بولوغه سبب بولوی فرض واجب وکورکام عمللر کبی قبیح بر نرسه نڭ
 دنیاده خورلانمش بولوغه سبب بولوب آخرتده عذابقه تیوشلی بولوغه سبب بولوی حرام
 مکروه و بوزق عمللر کبی بواورنده دورتنچی معنالاری مراد

(وَالثَّوَابُ فَضْلٌ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى) یخشی عمللرگه اجر بیرمک الله تعالی دن مرحمتدر (وَالْعِقَابُ
 عَذَابٌ) ویاوز اشلر برابرنده عذاب قیلمق الله تعالی دن عدلک (مَنْ غَيْرِ اجْتَابِ) الله تعالی گه
 باشقه نڭ الله تعالی گه ثواب بیرودن وعذاب قیلونی واجب قیلنندن باشقه (وَلَا وَجُوبَ عَلَيْهِ)

دخی ثواب بیرو برلن عذاب قیلوالله تعالیٰ گه واجب بولودن باشقه (وَلَا اسْتَحْقَاقَ مِنَ الْعَبْدِ)
 دخی بنده طرفندن مستحق بولودن باشقه (وَالْاِسْتِطَاعَةَ مَعَ الْفِعْلِ) استطاعت فعل برلن برگه در
 یعنی فعلدن اَلْكَ دَهْ صَوْنُكْ توگلدن فائده استطاعت نك ایسکی معناسی بار برسی اسباب
 وَاَلَاتِنَا سَلَامَتِلْگِی برسی بنده براشنی اشله ونی قصد قیلغانده الله تعالیٰ نك بنده شول
 اشنی اشله وگه قدرتنی خلف قیلوی شول قدرت صفتینه استطاعت دیلر شول فعل برلن
 برگه معناسنده اَوَّلْگِی معناسی برلن استطاعت فعلدن مقدم (وَتُطْلَقُ) دخی استطاعت
 اطلاق قیلنه (عَلَى سَلَامَةِ الْاَسْبَابِ وَالْاَلَاتِ) سببلرنك آلنلرنك سلامت بولوینه حواسنك
 اعضانك سلامت بولوی کبی (وَصَحَّةُ التَّكْلِيفِ) دخی امر نهی برلن تکلیفنك درستلگی
 (تَعْتَمِدُ عَلَيْهَا) سببلرنك آلنلرنك سلامت بولوی معناسی برلن بولغان استطاعتکه مبنی
 بولا (وَلَا يُكَلِّفُ الْعَبْدُ) دخی بنده کویله نمیش بولماس یعنی الله تعالیٰ کویله مهس بنده نی
 (بِمَا لَيْسَ فِي وُسْعِهِ) آنك طاقتنده بولماغان نرسه برلن (وَالْمَقْتُولُ) دخی اولنلرلش
 آدم (مَيِّتٌ بِأَمَلِهِ) اجلی یتیم اولگاندر یعنی الله تعالیٰ تقدیر قیلغان وقتند اولگاندر
 اما اجلندن اَلْكَ اولمگاندر (وَالْاَجَلُ وَاَهْلٌ) دخی اجل برگنده در (وَالْحَرَامُ رِزْقٌ) دخی
 حرامه حلال کبی رزقندر (وَكُلُّ) دخی هر بر جان ایهسی (يَسْتَوْفِي رِزْقَ نَفْسِهِ) اوزینك
 رزقینی کامل آلور (وَلَا يَأْكُلُ أَحَدٌ) وهیچ برکشی آشاماس (رِزْقٌ غَيْرُهُ) باشقه کشینك
 رزقینی (وَلَا غَيْرُهُ) دخی باشقه کشیده آشاماس (رِزْقُهُ) بوکشینك رزقینی (وَعَذَابُ
 الْقَبْرِ) دخی قهر عذاب (لِلْكَافِرِينَ) کافرلر ایچون (وَلِبَعْضِ عَصَاةِ الْمُؤْمِنِينَ) دخی
 گناهلی مؤمنلرنك بعضسی ایچون (وَتَنْعِيمُ اَهْلِ الطَّاعَةِ فِيهِ) دخی طاعت اهلیننی قبرده
 نعمتلرندرو (بِمَا يَعْلَمُهُ اللهُ) الله تعالیٰ نك اوزی بلگان نعمتی ایلهن (وَيُرِيدُهُ) دخی الله
 تعالیٰ نك اوزی تله گان نعمتی ایلهن (وَسَوْأَلُ مُنْكَرٍ وَنَكِيرٍ) دخی منکر و نکیر اسملی ایکی
 فرشته نك قبرده صورای (وَالْبَعْثُ) دخی قبرلردن قوبارلو (وَالْوَزْنُ) دخی قیامت
 کونده عمللرنك ایزگوسنی ویاوزیننی اولچه و (وَالْكِتَابُ) دخی اینگو ویاوز عمللر
 یازلغان عمل دفترلری (وَالسُّؤَالُ) دخی قیامت کونده حساب وقتنده الله تعالیٰ نك بنده لردن
 دنیاده قیلغان اشلردن صورای (وَالْحَوْضُ) دخی جنتده بولغان طاتلی شرابلی کول
 (وَالصَّرَاطُ) دخی جهنم اوستینه قورولغان کوپر (وَشَفَاعَةُ الرَّسُولِ) دخی عذابنی بهرو

ایچون یاکه الوغ مرتبه لرگه مندر و ایچون پیغمبرلرنک یاردملری (وَالْأَخْيَارُ) دخی ایندگو
 آدملرنک یاردملری (لَأَهْلِ الْكِبَائِرِ) الوغ گناه اهللرینه (وَوَعِيْرَهُمْ) دخی الوغ گناهلی
 بولغان آدملردن باشقه لارغه (وَالْجَنَّةُ وَالنَّارُ) دخی اجماح برلن تموغ (الْمَوْجُودَاتَانِ الْآنُ)
 حاضر زمانده باردلار (الْبَاقِيَتَانِ) همیشه بار بولوب قالغوجیلاردر (لَا تَفْنِيَانِ) اصلا
 بتمه سلر اوزلریک (وَلَا أَهْلُهُمَا) دخی اجماح برلن تموغ اهللریک اصلا بتمه سلر (وَالْمَعْرَاجُ) دخی
 آشماق (لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبرعه م ایچون (فِي الْيَقِظَةِ) اویاغاق (بِشَخْصِهِ)
 صورة جسمانیه (تنی) سی بران (مَنْ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ) مسجد حرامدن (إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى)
 مسجد اقصاغه یعنی بیت المقدسکه (ثُمَّ إِلَى السَّمَاءِ) مونک صوکنک یعنی مسجد اقصا دان
 کوکنک (ثُمَّ) مونک صوکنک یعنی کوکنک آشقاننک صوکنک (إِلَى مَا شَاءَ اللَّهُ) الله تعالی تله کن
 اورنلارغه (مَنْ الْعُلَى) بلند اورنلاردان (وَمَا) دخی شول نرسه (أَخْبَرَهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه السلام خبر بیردی اول نرسه نی (مَنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ) قیامت علامتلردن
 (مَنْ خُرُوجِ الدَّجَالِ) یالغانچی دجالنک چغونندان (وَدَابَّةِ الْأَرْضِ) دخی دابة الارضنک
 چغونندان (وَيَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ) دخی یأجوج مأجوجنک چغونندان (وَنَزُولِ عِيسَى عَلَيْهِ
 السَّلَامُ) دخی عیسی علیه السلامنک اینوندن (مَنْ السَّمَاءِ) کوکن (وَطُلُوعِ الشَّمْسِ مِنْ
 مَغْرِبِهَا) دخی قیاشنک مغربدن طوونندان (وَنَحْوِ ذَلِكَ) دخی موندان باشقه لاردان
 (كُلُّهُ حَقٌّ) اوشبو عذاب قبردن باشلاب ذکر قیلنغان نرسه لرنک (احوال قیامت نلک)
 هر برسی حق در وهر برسینه شارع بیان قیلنغانچه ایمان کیتردک و تصدیق ایتدک مگر
 شارعدن کیفیت لری بیان قیلنماغانلاری نلک کیفیتنه کرشمه ی اصللارینه اوشاندق
 (وَالْكَبِيرَةُ) دخی الوغ گناه (لَا تُخْرِجُ الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ) مؤمن بنک نی چغارماس (مَنْ الْإِيمَانَ)
 ایماندان (وَلَا تُدْخِلُهُ فِي الْكُفْرِ) دخی الوغ گناه مؤمن بنده نی کفرگه کرتمه س (وَلَا تُدْخِلُهُ
 فِي النَّارِ) دخی الوغ گناه مؤمن بنده نی منگو تموغدهه قالدرماس (وَلَا تُجَبِّطُ طَاعَتَهُ) دخی
 الوغ گناه مؤمن بنده نلک قیلغان ایزگو عبادت لرینی جویماس یعنی یوق قیلماس (وَاللَّهُ
 تَعَالَى) دخی الله تعالی (لَا يُغْفَرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ) اوزینه شرک اشلنگان اشنی یارلقاماس
 (وَيَغْفَرُ) دخی یارلقار (مَا دُونَ ذَلِكَ) اوشبو شرکنن باشقه گناهنی (لَمَنْ يَشَاءُ) تله گان
 کشی سنکنی (وَيَجُوزُ الْعُقَابُ) دخی عذاب قیلودرست بولور (عَلَى الصَّغِيرَةِ) کوچک

گناه اوزرینه (وَلَوْ مَعَ اجْتِنَابِ الْكَبَائِرِ) گرچه الوغ گناهلاردان صاقلانو برلن بولسه ده (وَالْعَفْوُ) دخی عفو درست بولور (عَنِ الْكَبَائِرِ) الوغ گناهلاردان (وَلَوْ بِلَا تَوْبَةٍ) گرچه توبه سز بولسه ده (وَاللَّهُ تَعَالَى) دخی الله تعالی (يُجِيبُ الدَّعَوَاتِ) دعالارنی قبول ایتمار (وَيَقْضِي الْحَاجَاتِ) دخی حاجتلرنی اوتهر (تَفْضُلًا) بنده لرینه شفقت یوزندن (وَالْإِيمَانُ وَالْإِسْلَامُ) دخی ایمان برلن اسلام (وَاحِدٌ) حکمه بردر یعنی شریعتده برکشیکه مسلم اطلاق قیلنسه مؤمنده اطلاق قیلنه وبرکشیکه مؤمن اطلاق قیلنسه مسلمده اطلاق قیلنه (وَهُوَ) اول ایمان (تَصْدِيقُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه السلامکه چن کوکل برلن اوشانودر (فِي جَمِيعِ مَا) شول نرسه لرنگ بارچه سنده (عُلْمٌ بِالضَّرُورَةِ) یقینا و قطعاً بلنمش بولدی (جَمِيعُهُ بِهِ) پیغمبر علیه السلامنگ اول نرسه لرنی کیترماکلیگی (وَالْأَقْرَابُ بِهِ) دخی پیغمبر علیه السلامنگ الله تعالی قاشندان کیترماکلیگی یقینا و قطعاً معلوم بولغان نرسه ننگ هر برسنی تل ایله حقدر دیب ایتودر (وَالْأَعْمَالُ) دخی عمللر (خَارِجَةٌ عَنِ حَقِيقَتِهِ) ایماننگ حقیقتندن چغوچیدر (فَلَا يَزِيدُ وَلَا يَنْقُصُ) بس ایماننگ حقیقتی طاعت معصیت برلن آرتماسده کیمماسده یعنی ایزگو عمل برلن آرتماس یاوز عمل برلن کیمماس (وَيَصِحُّ أَنْ يَقُولَ) دخی ایتوی درست بولور (مَنْ) شول کشینک (وُجِدَا فِيهِ) اول کشیده تصدیق برلن اقرار تابلمش بولدیلار (أَنَا مُؤْمِنٌ حَقًّا) مین حق مؤمن دیو (وَلَا يَنْبَغِي) تیموش بولماس (أَنْ يَقُولَ) تصدیق برلن اقرار تابلغان کشینک ایتوی (أَنَا مُؤْمِنٌ أَنْشَاءُ اللَّهُ) اگر الله تعالی تلهسه مین مؤمن دیو چونکه بو وقتک تصدیقنک شیک وهمله نه (وَالْإِيمَانُ بِهَذَا الْمَعْنَى) دخی تصدیق اقرار معناسی برلن ایمان (مَخْلُوقٌ) بوقدان بار بولغاندر (وَكَسْبِيٌّ) هم کسبیدر یعنی اسباب سبیلی اختیار برلن حاصلدر (وَأَمَّا بِمَعْنَى هِدَايَةِ الرَّبِّ تَعَالَى) اما الله تعالی ننگ کوفدروی معناسی برلن (لِعِبَادِهِ) اوزینک بنده سنی (إِلَى مَعْرِفَتِهِ) اوزینى (اللَّهُ تَعَالَى) نى تانوغه (فَقَبِيرٌ مَخْلُوقٌ) بس مخلوق توگدر بلکه قدیمدر (وَأَيْمَانُ الْمُقَلَّدِ) دخی ارکان اسلامنی دلیل سز کشیکه ایار و بکنه اعتقاد قیلغان کشینک ایمانی (صَحِيحٌ) درستدر (وَلَكِنَّهُ) لکن مقلد (أَنْتُمْ بَتَرَكِ الْأَسْتِنْدَالَ) دلیل استاوانی قدیو سبیلی گناهلیدر (وَفِي أَرْسَالِ الْأَنْبِيَاءِ وَالرُّسُلِ) دخی الله تعالی ننگ پیغمبرلرنی هم رسوللرنی بیهارونده بولغوجیدر (بِالْمُعْجَزَاتِ) معجزه لر برلن

(وَالْكِتَابِ) دخی كتابلار برلن (الْمُنزَلَةَ عَلَيْهِمْ) اول كتابلار پیغمبرلرگه ایندرلمش ایدی (مِنَ الْبَشَرِ) آدم بولغان پیغمبردن (إِلَى الْبَشَرِ) آدم بولغان امتکه (حِكْمَةً بِالْعَقَّةِ) الوغ وکامل حکمت بولغوجی در (اللهُ تَعَالَى) خلقغه تبلیغ احکام ایچون یباریده کتابی بولسه (رسول) کتابی بولاسه (نبی) بولور نبوتنی انکار قیلوچیلارنڭ طلبی وقتنک نبوة دعواسی قیلغان کشینڭ قولنده عادتده وقوعسی ممکن بولماغان هم منکرلرنی مثلنی کیتیرمکن عاجز قیلغان روشچه صادر بولغان اشکه معجزه دیلر (وَهُمْ) اول پیغمبرلر (مَبْرُؤُنَ مِنَ الْكُفْرِ) کفردن پاکلردر (وَمِنَ الْكِبَائِرِ) دخی الوغ گناهلاردان پاکلردر (وَالصَّغَائِرِ الْمُنْفَرَةِ) دخی امت بولغان خلقنڭ طبیعتنی نفرتلندره تورغان کچک گناهلاردان پاکلردر (كَسْرَقَةَ لُقْمَةَ) برقابوم قدر طعام اوغرلاو کبی (وَتَفْنِينَ حَبَّةً) دخی سودا وقتنده اولجه وده بر اورلنی کیمتو کبی (وَتَعْمَدَ الصَّغَائِرِ غَيْرَهَا) دخی امتلرنڭ طبیعتلرنی نفرتلندرمی تورغان کچک گناهلارنی قصدا قیلودان هم پاکلردر (بَعْدَ الْبُعْثَةِ) پیغمبر بولوب مبعوث بولغان صوکنده (وَأَوْلَاهُمْ) دخی پیغمبرلرنڭ اولگسی (آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ) آدم علیه السلام (وَآخِرُهُمْ وَأَفْضَلُهُمْ) دخی پیغمبرلرنڭ ایڭ ایزگوسی و آرتوغی (مُحَمَّدٌ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) محمد پیغمبر علیه السلام (وَلَا يُعْرَفُ يَقِينًا) دخی شیکسز بلنماس (عَدْدُهُمْ) پیغمبرلرنڭ سانی (وَلَا تَبْطُلُ رِسَالَتُهُمْ) دخی پیغمبرلکری باطل بولماس (بِالْمَوْتِ) اولو برلن (وَهُمْ) دخی پیغمبرلر (أَفْضَلُ مِنَ الْمَلَائِكَةِ) فرشتهلردن آرتوغراقدر (الَّذِينَ هُمْ عِبَادُ اللَّهِ) شوندا این فرشتهلردر آلا الله تعالی نڭ خاص قللاریدر (مُكْرَمُونَ) حرمتلیلردر آلا (لَا يُسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ) الله تعالی گه سوز برلن الک بولماسلار یعنی الله تعالی نڭ امرندن اوتماسلر (وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ) دخی فرشتهلر الله تعالی نڭ امری برلن عمل قیلورلار (وَلَا يُوصَفُونَ بِمَعْصِيَةٍ) دخی فرشتهلر گناه برلن صفتلانماسلار (وَلَا يُذَكَّرُونَ وَلَا تُنَوَّتُ) دخی فرشتهلر ایرلک برلنک و خاتونلق برلنکده صفتلانماسلار (وَلَا يَأْكُلُ وَلَا شَرِبَ) دخی آشاو برلنکده و اچو برلنکده صفتلانماسلار (وَكُلَّوْا مِنْهَا) دخی آشاو اچوگه لازم بولغان نرسهلر برلنکده صفتلانماسلار بول غائط و مونڭ کبیلر ایله (وَرُسُلُ الْمَلَائِكَةِ) دخی فرشتهلردن بولغان رسوللر (أَفْضَلُ مِنْ عَامَةِ الْبَشَرِ) پیغمبر بولماغان ایزگو آدملردن آرتوغراقدر (الَّذِينَ هُمْ) شوندا این پیغمبر بولماغان ایزگو آدملر (أَفْضَلُ مِنْ عَامَةِ الْمَلَائِكَةِ) پیغمبر بولماغان

فرشته لردن آرتوغراقدر (وَكْرَامَاتُ الْأَوْلِيَاءِ) دخی ولیلرنڭ كرامتلىرى (حَقُّ) حق در*
 (الله تعالى نى حق معرفت برلن معرفت قیلوب دنیادان اعراض اینب آخرتکه اقبال
 اینب طاقت قدرگناهان صافلانوب طاعة اللهغه دائمچیلغ قیلوب اسلام ملنى ایچون
 عزیز جاننى آیاماغان كشىگه (ولى) دیوله بزچه ایشان دیمکدر (بنم عقلم ایسه
 بوتعریف که مصداق اولان ایشان ذاتنى بو عصرلرده بولور دیو حکم ایتو توگل بولماوی ایله
 جزم ایتمکه در) وشول مبارک آدمنڭ دعواى نبوتدن باشقه على خلاف العادة قولنده
 صادر بولغان اشکه کرامت دیلر (أما بزم زمانم داغی متشیغلارنڭ هرکون اوتوز بیرگه
 آشفه باروب ایکشردن ۶۰ چین آیاق چای اچولرندن و حیوان تحمل ایتمی تورغان
 درجه ده آشاولارندان باشقه کرامتلىرى و خارق عادتلىرى کورنمه یدر کرامتلىرى ده حاجت
 توگل ایسی خلغنى بالقولفغه و قورقافلغه اویره تب ملنکه ضرر ایتولرینه جان رنجمکن در
 بوزمانده هم ملت خادمی اولان شیغلار بر آزا ولسه ده النادر کالمعدوم وللا کثر حکم الكل
 کبی قاعن لرگه قاراب قضیه مزنی موجبه کلیه صورتنڭ ایتنڭ * (من قطع المسافة البعيدة)
 یراق مسافه نى قطع قیلودان بولغوجی اول کرامت (فی المدة القليلة) آزمتمده آصف
 بن برخیانڭ عرش بلقیسنی سلیمان علیه السلامگه کیتوروی کبی (و ظهرو الطعام
 و الشراب و اللباس عند الحاجة) دخی حاجت وقتده طعامنڭ شرابنڭ کیملرنڭ ظاهر
 بولوندان بولغوجی نتا که بو کرامت حضرت مریم حقنده بولغان (و الطیران فی الهواء)
 دخی هواده اوچودان بولغوجی نتا که جعفر الطیار ایله لقمان السرخسیده بولغان (و المشى
 على الماء) دخی صواوزنڭ باتمای یرودن بولغوجی نتا که بشر الحافیده بولدی دیگانلر
 (پراخود برله صواستنده یری بلمگان ایشانلارغه عبرت) * (و کلام الجماد و العجماء)
 دخی جانسن نرسه لرنڭ و تلسن حیوانلارنڭ سویله شوندن بولغوجی سلمان الفارسى برلن
 ابوالدرداء آلندن طبقتنڭ تسبیح ایتوی کبی دخی اصحاب کهننڭ ایتلرنڭ سویله شوی
 کبی (و غیر ذلک) دخی موندان باشقه لاردان بولغوجی نتا که حضرت عمر مدینه دن
 نهاوننده کی عسکر نى کورب هم عسکرگه تاغ آرتندان دشماننڭ هچومنى کورب عسکر
 باشی ساریه گه ای ساریه تاغدان صاق بول دیگان ساریه هم ایشنگان هر ایکسینه
 کرامت بولا (و یكون ذلك) بو کرامت بولور (لرسولها معجزة) شول امتنڭ رسولى ایچون
 معجزه بولور (و لا یبلغ درجة النبى) دخی هیچ برولى پیغمبر درجه سینه ایرشمى (لکن
 بوزمانده تل برلن ایرشدر مهسه لرده فعلا اوتکار بده یبه ره لر) (و لا یصل) دخی هیچ

برولى ايرشمەس (الى حَيْثُ) شول اورنغه (يَسْقُطُ عَنْهُ) اول وليدن تشهر (الْأَمْرُ وَالنَّهْيُ) امر برلن نهى يعنى خطاب شارع (وَأَفْضَلُهُمْ) دخى خليفه بولوده وامانكە متولى بولوده وليلر نڭ ايك آر توغى (أَبُوبَكْرُ الصِّدِّيقِ) عبد الله بن ابى قحافه ابوبكر الصديق در (رضى الله عنه) (ثُمَّ عُمَرُ الْفَارُوقُ) مونڭ صوڭنده ابوحفص عمر الفاروق در بن الخطاب (رضى الله عنه) (ثُمَّ عُمَانُ ذُو النُّورَيْنِ) مونڭ صوڭنده ابوعمر و عثمان بن عفان ذوالنورين در (رضى الله عنه) (ثُمَّ عَلِيُّ الْمُرْتَضَى) مونڭ صوڭنده ابوالحسن بن ابى طالب على المرتضى در (رضى الله عنه وكرم الله وجهه) اصحاب كرام آراسنى تفضيله كوب تورلى سوزلر بولسدهده شيخ شهاب الدين ابوحفص السهروردي نڭ (اعلام الهدى) نام اثر ندهگى سوز مناسب كورله در شيخ ابوحفص ايتە در اگر بنم نصيحتمنى قبول ايتسەك صحابه لرنى تفضيل مسئله سنده تلكنى طى وكلسينه محبت ايت اعتقاد بابنده كلسنه محبت قيلولوك يته برسنى ايكنچسندن تفضيل لازم توگل هم ابوبكر و عمر عثمان على رضى الله عنهم لرنڭ خليفه لگينى اعتقاد قيلدى هم محى الدين ابن العربى خلافتده تقديم افضليت كه دلالت قيلمى خلافت بر مسئله تفضيل ايكنچى مسئله ديدار هم بواورونده اقتضاء مقامگه قاراب امام شعرانى سوز نيه نقل ايتونى صواب كوره مزامام شعرانى ايتە دوره خليفه نڭ خلافتده برسنى نڭ ايكنچسنة تقديمى عمر لرى سببلى چونكه دور تسندهده هر وجه دن خلافتكە صلاحيت بار بس خلافتده سابق بولولارى برلن گنه نص قاطع بولماغانده برسنى ايكنچسندن تفضيل تيوش توگل البته عام الله ده سابق بولدى ابوبكر رضى الله عنه نڭ حضرت عمر دن و حضرت عمر رضى الله عنه نڭ حضرت عثمان دن و حضرت عثمان رضى الله عنه نڭ حضرت على رضى الله عنه دن مقدم وفات بولولارى بس الله تعالى خلافتده اجلى سابق بولغاننى تقديم ايتدى اجلى صوڭ بولغاننه امام شعرانى يته ايتە در بزخلفاء اربعه نڭ ترتيبنده جمهورگه مخالفت قيلمىمىز بارى تقديم علاوه مخالفت قيلامىز جمهور تقديم علاوه فضلن بز تقدم زمانى ديمىز و بز هم شولاي ديمىز سزده شولاي ديبوگىز كثرة الوفاق نفاق مخالفت ديه قورقماگىز! (اللهم ارنا الحق حقا وارزقنا اتباعه وارنا الباطل باطلا وارزقنا اجتنابه) ربنا لاترغ قلوبنا بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب) * (وَخَلِيفَتُهُمْ) دخى بودورت خليفه نڭ خليفه لگى (عَلَى هَذَا التَّرْتِيبِ) اوشبو بعض عالمر اثبات قيلغان افضليت ترتيبى اوزه رينه در (أَيْضًا) يته ده يعنى ايك افضل ابوبكر هم اول خليفه در وهكندا (ثُمَّ سَائِرُ الصَّحَابَةِ) مونڭ صوڭنده آدملر نڭ خليفه لردن

صرفك ايلك آرتوغى باشقه صحابه لردر (رَضِيَ اللهُ تَعَالَى) الله تعالى راضى بولغاى ايدى
 (عَنَّهُمْ) اول صحابه لردن (أَجْمَعِينَ) بارچه سندان (وَنَكَفُّ عَنْ ذِكْرِهِمْ) صحابه لردنى ذكردن
 تلملرمزنى وكوكلملرمزنى طيامز (الْأَبْغِيْر) مگر ايزگولك برلن ذكردن تلملرمزنى وكوكلملرمزنى
 طييميز (وَنَشَهُ) دخی اجماح برلن گواھلق بييره مز (لِلْعَشْرَةِ الْمُبَشِّرَةِ) رسول اکرم طرفندن
 بشارت بييرلگان اون صحابه گه *

(اون صحابه ابوبکر عمر عثمان علی طلحه زبير سعد سعید ابو عبیده بن الجراح
 عبد الرحمن بن عوف (وفاطمة) دخی حضرت فاطمه رضی الله عنهاغه اجماح برلن گواھلق
 بييره مز (وَالْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ) دخی حضرت حسن برلن حضرت حسين رضی الله عنهما لارغه
 اجماح برلن گواھلق بييره مز (وَعَبْدُ اللَّهِ) دخی موندان باشقه لارغه اجماح برلن گواھلق
 بييره مز (مَنْ) شول صحابه لردن (بَشَّرَهُمْ بِهَا) جنت برلن سيونچ بييردى آلارغه
 (رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پيغمبر عليه السلام حضرت خديجه و عائشه رضی الله
 عنهما لار کبی هم حضرت مريم برلن حضرت آسیه رضی الله عنهما ديگانلر بعضيلر لکن
 حضرت آسیه گه قرآن شريفه هم جنت ايله بشارت بار (لَا) اجماح برلن گواھلق
 بييرميز (لِغَيْرِهِمْ بَعِيْنَهُ) رسول الله بشارت بييرگان كشي لردن باشقه غه تعيين لهب اما بو
 زمان مريدلرى ايشان لارينه شهادت ايله يمين ايله بشاره بييرلر (ثُمَّ التَّابِعُونَ) مونك
 صونك يعنى صحابه لردر صونك صحابه لردر ايهر گوجيلر آرتوق (ثُمَّ تَابِعُوا التَّابِعِينَ) مونك
 صونك تابعون گه ايهرگان كشي لردر آرتوق * (وَالْمُسْلِمُونَ لِأَبْنِ لَهُمْ) مسلمانلار آلا رايچون
 چاره بوقدر (من امام) امام بيلگوله و دن امامنك شرطلارى (قَادِرٌ عَلَي تَنْفِيهِ الْأَحْكَامِ) شريعت
 حكملرين اوييره تمه گه کوچى يتكوجى بولسون اول امام (مُسْلِمٌ حُرٌّ مُكَلَّفٌ) مسلمان آزاد عاقل
 بالغ بولسون اول امام (ظَاهِرٌ قُرَيْشٍ) ظاهر و قريش نسلندن بولسون اول امام رسول اکرم نك
 نصر بن كنانه اسملى باباسندان بولغان بالالار توبه ن گه قاراب قريش تسميه قيلنسه
 (وَلَا يُشْتَرَطُ) دخی شرط قيلنماس (أَنْ يَكُونَ هَاشِمِيًّا) امامنك هاشم نسلندن بولوى (وَلَا
 مَعْصُومًا) دخی گناھدان خالى بولوى (وَلَا أَفْضَلُ زَمَانَهُ) دخييده زماننك ايلك افضل
 بولوده شرط قيلنماس (وَلَا يَنْعَزَلُ) دخی امام امامتندن صورلماس (بِقِسْفٍ
 وَجُورٍ) بوزوقلق و ظالملى برلن بو مساله جمله اماملارى حقنك اده شوبله در . اكرده فسق
 اشله بده آنى باشرسه من اومتك بولونماسه البته مونك امامنى بر مرتبه جنائتى ايچون عزل

درست توگلدەر . (وَتَجُوزُ الصَّلَاةُ) دخی اقتداء قیلوب نماز اوقو درست بولور (خَلْفَ كُلِّ
 بَرِّوَفَاجِرٍ) هر بر ایزگو ویاوز کشی آرتنك (وَ يُصَلِّي عَلَيْهِ) دخی هر بر یاوز واینگو
 کشی اوزهرینه جنازه نمازی اوقلور (وَيَجُوزُ الْمَسَّحُ عَلَى الْخُفَّيْنِ) دخی ایکی چیتنك
 اوزرینه مسح قیلو درست بولور (فِي الْحَضَرِّ وَالسَّفَرِ) اویئده سفردهده (وَلَا يَحْرَمُ نَبِيذُ
 الْجَبْرِ) دخی چولمك ده خرما دان یا که یوزم دن آچتب یاصالغان اچمكك حرام بولماس
 (اِنْ لَمْ يَكُنْ مُسْكِرًا) اگرده ایسرتکوچی بولماسه قواص ، یورط صراسی ، صلاکبی آچی
 اچملکر ایسرتو صفتلاری بولماسه درستدر بعض ایشانلارنك قواص اچمگان بولوب
 صرفیلانولری صافونلق ونادانلقدر . (وَفِي دُعَاءِ الْأَحْيَاءِ لِلْأَمْوَاتِ) دخی تَرَكَ آدملرنك
 اولوکر ایچون دعاسنك بولغوچیدر (وَصَدَقْتَهُمْ عَنْهُمْ) دخی ترکلرنك اولوکر ایچون
 صدقه بیروونك بولغوچیدر (نَفَعَهُمْ) اولوکرگه فائده (وَفَضْلُ الْأَمَّاكِنِ حَقٌّ) دخی بعض
 اورونلارنك آرتوقلغی حقدر مکه مدینه بیت المقدس کبی (وَالْعِلْمُ أَفْضَلُ مِنَ الْعَقْلِ)
 دخی علم عقلدان آرتوغراقدر (وَأَطْفَالُ الْمُشْرِكِينَ) دخی مسلمان بولماغان کشیلرنك صببی
 وقتنك اولگان بالالاری (لَا يُدْرِي) بلنمهس (أَهْمُ فِي الْجَنَّةِ) ایا آلاز اجماعنامی (أَمْ فِي
 النَّارِ) یا ایسه تموغنامی یعنی آلازغه حکم ایتمیمز لکن شریعت دلیللرن تیکشرسك
 آلازنی تاموغلق دییونی سویمی مز (وَلِلْكَفَرَةِ حَفْظَةٌ) دخی ایمانسزلار ایچون صاقچی
 فرشتهلر باردر (وَالْمَعْدُومُ لَيْسَ بِشَيْءٍ) دخی یوق نرسه شیء وثابت توگلدەر (وَالسَّحَرُ
 وَقَعٌّ) دخی سحر واقع در یاوز آدمنك عادتک بولمی تورغان کفر یا حرام بولغان اشنی
 احداث قیلووینه سحرچیلک وقیلغان اشینهده سحر دیورلر (وَأَصَابَةُ الْعَيْنِ) دخی کوز
 آفتی نك تیوی (جَائِزَةٌ) درستدر یعنی کوز تیویوب خسته له نو بار اشدر مونی یاش بالاده
 تیز بلنه در (وَكُلُّ مُجْتَمَعٍ) هر بر جمتهد (مُصِيبٌ ابْتَدَأَ) باشه حقلقنك در (اِی بِالنَّظَرِ إِلَى الدَّلِيلِ)
 یعنی دلیلگه قاراغانك اصابت اینوچیدر یعنی حقهه ایرشکوچیدر (وَقَدْ يُخْطِئُ) بعض
 وقتنك جمتهد خطا قیلور (فِي الْأَنْتِهَاءِ) حقهه ایرشووونك (بِالنَّظَرِ إِلَى الْحُكْمِ) حکمگه قاراو برلن
 (لِأَنَّ الْحَقَّ) آنك ایچون الله تعالی قاشنك حق (وَاحِدٌ مُعَيَّنٌ) بیلگولی بولغان برنرسه گنه در

۲) اما بلمك كبرهك نادان قرأندن خبرسز خطا اونوچیلار آرتونده ایرکلی حالده اوقو درست توگلدەر.

۳) یاوز کسهگه جنازه اوقولور یعنی ایسرتکچ ايله اولوچی ؛ گناه اوستنده یا اوزن اوزی اولتروچی بولارده مسلمانلاردر بولارزاده جنازه اوقولور.

دليلگه قاراغانده حق نك كوب بولوى ممكن (وَالتَّصَوُّصُ) دخى نصلار يعنى آينلر حديثلر
 (تُجَمَلُ عَلَى ظَوَاهِرِهَا) ظاهر لغت حسبلى فهم قيلنغان ظاهر معنالرينه حمل قيلنورلار
 (اِنْ اَمَكَّنَ) اگردە ظاهر معنالرينه حمل قيلو ممكن بولسه (وَالعُدُولُ عَنْهَا) دخى ممكن
 بولغانده نصلار نك ظاهر معنالارندان كوچو (اِلَى مَعَانٍ) شونداين معنالارغه (يَدَّعِيهَا
 اَهْلُ الْبَاطِنِ) اول معنالارنى باطن اهللرى دعوى قيلور (وَرَدُّ النَّصُوصِ) دخى نصلارنى
 يعنى ثبوتى قطعى بولقان آينلارنى وهديثلارنى رد قيلو (وَاسْتِحْلَالُ الْمَعْصِيَةِ) دخى
 گناهنى حلالغه صايوكيرهك الوغ وكيرهك كچك گناه بولسون لىكن هراملغى متفق عليه
 بولسه (وَالاسْتِخْفَافُ بِالشَّرِيعَةِ) دخى شريعتنى خورلاو ويينگلىگه صايو (وَالْيَأْسُ مِنْ
 رَحْمَةِ اللَّهِ تَعَالَى) دخى الله تعالى نك رحمتندن اميد كيسو (وَالْأَمْنُ مِنْ عَذَابِهِ وَسَخَطِهِ)
 دخى الله تعالى نك عذابندن و آچوونندان امين بولو (وَتَصْدِيقُ الْكَاهِنِ) دخى غيبدن
 خبر بيروچيگه چن كوكل برلن اشانو (فِيمَا يُخْبِرُهُ) اول كاهن نك خبر بيركان نرسه سنده
 (مِنَ الْغَيْبِ) غيبدن (كَلِّهُ) اوشبو اشلر نك بارچهسى يعنى والعدولدن باشلانغان
 اشلر نك بارچهسى (كَفَّرَ) كفردر (قَالَ فِي التَّاتَارِخَانِيَةِ) تاتارخانيه اسملى كنايه ايتدى
 (مَنْ قَالَ بِجُودِ صِفَةٍ) بركىشى الله تعالى نك برصفتى نك بوقدان بار بولوى برلن
 ايتسه (مَنْ صَفَاتِ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالى نك صفتلارندان (فَهُوَ كَافِرٌ) بس اول كشى كافر
 (وَفِيهَا) دخى تاتارخانيه ده (سُمِّلَ عَنْ قَوْمٍ) تاتارخانيه مصنفى بر قومدن صورالمش
 بولدى اول قوم ايتديلر (ذَاتِ بَارِي جَلَّتْ قُدْرَتُهُ مَحَلُّ حَوَادِثٍ مِيكَوَيْنَدِ) الوغ قدر تلى
 الله تعالى نك ذاتى حادثلرگه محل ديلر (مَا حُكِّمُوهُمْ) اول قوم نك حكى نرسه ديب
 صورالمش بولدى (قَالَ) تاتارخانيه ايهسى ايتدى (كَافَرُشُدْنَ بِى شَكِّ) برده شكسز كافر
 بولودر آلار نك حكى ديدى (وَفِيهَا) دخى تاتارخانيه ده (سُمِّلَ) تاتارخانيه مصنفى
 صورالمش بولدى (عَمَّنْ قَالَ) شول كشيمن كم اول كشى ايتدى (بَأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى عَالِمٌ
 بِذَاتِهِ) درستلىكده الله تعالى ذاتى برلن عالمدر يعنى ذاتى عين عامدر (وَلَا يَقُولُ لَهُ)
 دخى الله تعالى گه ايتمهس (اَلْعَلْمُ) علم در ديب (قَادِرٌ بِذَاتِهِ) الله تعالى ذاتى برلن قادر
 (وَلَا يَقُولُ لَهُ) دخى الله تعالى گه ايتمهس (اَلْقُدْرَةُ) قدرت ديب اوشنداق باشقه صفتلارونده
 ايتمهس (وَهُمْ الْمُعْتَزِلَةُ) بلاى ايتوچيلر معنزله لردر اوشنداق فلاسفه لردر چونكه بلار هر ايكسى

الله تعالى نك صفتى عين ذاتى ديلر (هَلْ يُعْزَمُ بِكُفْرِهِمْ) ايا بلارنك كفرى برلن حكم
 قيلنورمى (أَمْ لَا) ياكه قيلنماسمى (قال) تاتارخانيهده صاحبى ايتدى (يُعْزَمُ بِكُفْرِهِمْ)
 بلارنك كافر بولولارى برلن حكم قيلنه (لَأَنَّهُمْ يَنْفُونَ الصَّغَاتِ) آنك ايچون بلار صفتنى
 نغى قيلولار (وَمَنْ نَفَى الصَّغَاتِ فَهُوَ كَافِرٌ) وبركشى الله تعالى نك صفتنى نفى قيلسه كافر در
 (صفات عين ذات ديگان سوزدن صفاتنى نفى بولوييلغنى آلو افراط مشكل ومع ذلك
 افراط الوغ بولغان تكفيرگه كرشكانلر اما صفت عين ديمه كده اصلا كفر بولماسقه كبرهك
 اول صفت نك زائد وعين بولمق مسئلهسى اصول ديندن توگل دليلگه مبنى بولغان
 برمسله نناكه محقق الدوانى بويله بيان قيلمش ايكنچى فلاسفه اصل صفتنى وثمره
 صفتنى انكار قيلميلار بلكه ذات واجب هيچ نرسهگه احتياج سرغنه ممكناتنك انكشافنده
 كفايه قيلاديلر بوكمال توحيد بولمى؟ (وفيها) دغى تاتارخانيهده (ان اعتقد) اگر
 بركشى اعتقاد قيلسه (ان لله رجلاً) درستلكه الله تعالى ايچون رجل بولغوجيدر آيات
 معناسنده (وهى الباهرة) اول رجل اعضا در ديو اعتقاد قيلسه (يُكْفَرُ) بوكشى كافر
 بولور (وفيها) دغى تاتارخانيهده (وَمَنْ قَالَ) وبركشى ايتسه (بأن الله تعالى جسم
 درستلكده الله تعالى جسمدر (لأك الأجسام) باشقه ممكن بولغان جسملر كى توگلدر ديو
 (فهو مبتدع) بس بوكشى بدعت اهلندندر (ليس بكافر) اما كافر توگلدر (وفيها) دغى
 تاتارخانيهده (وَمَنْ قَالَ) وبركشى ايتسه (الله عالم في السماء) الله تعالى كوكك عالمدر ديو
 (ان أراد به) اگرده الله تعالى كوكك عالمدر ديگان سوزندن قصد قيلسه (المكان)
 كوكك اورن بولوينى يعنى كوكك متمكن ديسه (كفر) كافر بولور (وان أراد به) اگرده الله تعالى
 كوكك عالمدر ديگان سوزندن قصد قيلسه (مجرد الحكاية) بالغز حكايت قيلونى (عما جاء
 في ظاهر الأخبار) ظاهر خبرلرده كيلگان نرسه دن (أأمنتُم من في السماء) آيتى كى
 هم (يَنْزِلُ رَبُّنَا كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا) حدى كى (لَأَتَكْفُرُ) بوصورتك كافر بولماس
 (وان لم يكن له نية) اگرده الله تعالى كوكك عالم ديگان سوزنده ايتوچى ايچون برده
 قصد بولماسه (يَكْفُرُ عِنْدَ أَكْثَرِهِمْ) كوب عالملر قاشنده كافر بولور (وفي التَّجْبِيرِ) دغى
 تجبير اسملى كتابه (وهو الأصح) اوچونچى صورتك كافر بولو درست راك روايت در ديدى
 (وعليه الفتوى) دغى كافر بولوى اوزرينه در فتوى ديدى (وفيها) دغى تاتارخانيهده

(نَهَ مَكَانِي زَنُو خَالِي نَهَ تَوْدَرِ هَيْچِ مَكَانِي) معناسی هیچ بر اورون سیندن بوش بولغوجی
 توگلدن همک سین هیچ بر اورنک توگلسون . سین هیچ اورنک توگل سون دیو خطاب الله
 تعالی گه بولسه (فَهَذَا كُفْرٌ) بس اوشبوسوز کفردر (وَفِيهَا) دخی تاتار خانیهده (رَجُلٌ قَالَ)
 بر ایرایتسه (عَلِمَ خُدا دَرَهُمَهَ مَكَانِي هَسْتِ) الله تعالی ننگ علمی هر بر اورونده بار دیو
 (هَذَا خَطَاٌ) اوشبو سوز خطادر (وَفِي النَّصَابِ) نصاب الاحتساب اسملی کتابده (وَالصَّوَابُ
 اَنْ يَقُولَ) توغری سوز شول اینودر (كُلُّ شَيْءٍ مَّعْلُومٌ لِلَّهِ تَعَالَى) هر نرسه الله تعالی گه
 معلوم در دیو (وَفِيهَا) دخی تاتار خانیهده (رَجُلٌ وَصَفَ اللّٰهَ تَعَالَى) بر ایر الله تعالی نی
 صفت لاسه (بِالْفَوْقِ اَوْ بِالْتَحْتِ) است یاکه آست برلن یعنی الله تعالی استه یاکه
 آسته دیسه (فَهَذَا تَشْبِيهٌ وَكُفْرٌ) بس بوصفتلاو الله تعالی نی جسم لرگه اوخشاتودر هم
 کفردر (وَفِيهَا) دخی تاتار خانیهده (رَجُلٌ قَالَ) بر ایرایتسه (يَجُوزُ اَنْ يَّفْعَلَ اللّٰهُ تَعَالَى)
 الله تعالی ننگ قیلوی جائز (فَعَلًا لِاحْكَمَةٍ فِيهِ) حکمت بولماغان اشنی (يَكْفُرُ) کافر
 بولور (لَاِنَّهُ) آننگ ایچون درستلکنده بو کشی (وَصَفَ اللّٰهُ تَعَالَى بِالسَّفَهَةِ) الله تعالی نی
 حماقت برلن صفت لادی (وَهُوَ كُفْرٌ) الله تعالی نی حماقت برلن صفت لادی کفرلکدر (وَفِيهَا)
 دخی تاتار خانیهده (وَلَوْ قَالَ) دخی اگر بر ایرایتسه (خُدايُ بُوَدُ وَهَيْچِ نَبُوْدُ) الله تعالی
 بولدی وهیچ نرسه بولمادی یعنی (كَانَ اللّٰهُ وَلَمْ يَكُنْ شَيْءٌ²) دیسه (وَبَاشَدُ وَهَيْچِ نَبَاشَدُ)
 ودخی الله تعالی بولور اما هیچ نرسه بولماس یعنی (يَكُونُ اللّٰهُ وَلَا يَكُونُ شَيْءٌ²) دیسه
 (فَقَدْ قِيلَ) بس تعقیق ایتلدی (السُّطْرُ الثَّانِي) ایکنچی جز یعنی الله تعالی بولور
 هیچ نرسه بولماس دیگان سوز (مَنْ كَلَّمَ الْمَلَاحِدَةَ) قرآن ننگ باطنده یابشوچی ملاحده
 سوزندندر (فَإِنَّ ظَنَّهُمْ) چونسکه درستلکنده ملاحده ننگ گمانلاری (أَنَّ الْجَنَّةَ وَمَا فِيهَا)
 درستلکنده اجماع و اجماع اولغان نرسه لر (مَنْ الْخُورِ الْعَيْنِ) حور قرلارندان بولغوجی
 (لِلْفَنَاءِ) بتو ایچون یارادلمشلا در (وَهُوَ) اول باطل گمان (كُفْرٌ عِنْدَ بَعْضِ الْمَشَايخِ)
 بعض مشایخ قاشنک کفردر (وَخَطَاٌ عَظِيمٌ عِنْدَ الْبَعْضِ) وبعض مشایخ قاشنک الوغ خطادر
 (وَفِيهَا) دخی تاتار خانیهده (مَنْ أَنْكَرَ الْقِيَامَةَ) بر کشی قیامتنی انکار قیلسه (أَوَ الْجَنَّةِ
 أَوَ النَّارِ) یایسه اجماعنی یا که تموغنی انکار ایتسه (أَوَ الْمِيزَانَ أَوَ الْحِسَابِ) یایسه میزاننی
 یاکه حسابنی انکار ایتسه (أَوَ الصِّرَاطِ) یایسه صراطنی انکار ایتسه (أَوَ الصَّحَائِفِ)

بیاسه دفترلر نی انکار ایتسه (الْمَكْتُوبَةَ فِيهَا أَعْمَالُ الْعِبَادِ) اول کاغدلرده (دفترلرده) بنده لرنلنک عمللمری یازلمش ایتدی (يَكْفُرُ) کافر بولور انکار ایتوچی (وَفِيهَا) دخی تاتار خانیه ده (وَمَنْ قَالَ) وبر کشی ایتسه (أَنَّ الْمِيزَانَ) درستلکده میزان (عِبَارَةً عَنِ الْعَدْلِ نَقَطَ) بالفض الله تعالی نلنک عادلانه حکمتدن عبارت دیو (وَلَا يَكُونُ مِيزَانًا) دخی میزان بولماس (يُوزَنُ بِهِ الْأَعْمَالُ) اول میزان برلن عمللر اولچنه در ایتدی بناری الله تعالی نلنک عدالتی گنه دیسه (فَهُوَ مُبْتَدِعٌ) بس بوکشی بدعت اهلندندر (وَلَيْسَ بِكَافِرٍ) کافر توکلدر (وَفِيهَا) دخی تاتار خانیه ده ایتدی (وَمَنْ أَنْكَرَ عَذَابَ الْقَبْرِ) وبر کشی قبر عذابنی انکار ایتسه (فَهُوَ مُبْتَدِعٌ) بس بوکشی بدعت اهلندندر (وَمَنْ أَنْكَرَ) وبر کشی انکار ایتسه (شَفَاعَةَ الشَّافِعِينَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) قیامت کوننک شفاعت قیلوچیلارنلنک شفاعتنی (فَهُوَ كَافِرٌ) بس بوکشی کافردر (وَفِيهَا) دخی تاتار خانیه ده ایتدی (وَمَنْ قَالَ) وبر کشی ایتسه (بِتَخْلِيدِ أَصْحَابِ الْكِبَائِرِ) الوغ گناه ایه لرنلنک منگو قالوی برلن (فِي النَّارِ) تموغل (فَهُوَ مُبْتَدِعٌ) بس اول کشی بدعت ایه سیدر (وَفِيهَا) دخی تاتار خانیه ده (وَلَوْ أَنْتَكَرُ رُؤْيَا اللَّهِ تَعَالَى) اگرده الله تعالی نی کورونی انکار ایتسه (بَعْدَ الدُّخُولِ فِي الْجَنَّةِ) اجماعقه کرگاننلنک صوکنده (يَكْفُرُ) کافر بولور (وَكُنَادًا) دخی اوشانداق (لَوْ قَالَ لَا أَعْرِفُ عَذَابَ الْقَبْرِ) قبر عذابن بلمیم دیسه (فَهُوَ كَافِرٌ) بس اول کشی کافردر (وَفِيهَا) دخی تاتار خانیه ده ایتدی (يَجِبُ اكْفَارُ الْقَدْرِيَّةِ) قدریه لرنی کافر دیمک واجب بولور (فِي نَفِيهِمْ) قدریه نلنک نفی قیلولارنده (كَوْنِ الشَّرِّ بِتَقْدِيرِ اللَّهِ تَعَالَى) یاوزلنلنک الله تعالی نلنک تقدیری برلن بولوینی (وَفِي دَعْوَاهُمْ) دخی قدریه لرنی دعوالارنده کافر دیمک واجب بولور (أَنَّ كُلَّ فَاعِلٍ) درستلکده هر بر اش قیلوچی (خَالَفَ فَعَلَ نَفْسَهُ) اوزینلک اشینی یاراتقوچی دیب دعوالارنک (وَفِيهَا) دخی تاتار خانیه ده ایتدی (يَجِبُ اكْفَارُ الْكَيْسَانِيَّةِ) کیسانیه لرنی کافر دیمک واجب بولور (فِي أَجَازَتِهِمُ الْبَدَاءِ) اۆل بولماغان فکرنلنک صوکره ظاهر بولوینی جائز کورولرنده (عَلَى اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی اوزرینه (وَيَجِبُ اكْفَارُ الرَّوَافِضِ) دخی روافضنی کافر دیمک واجب (فِي قَوْلِهِمْ) روافضنک سوزنده (بِرُجُوعِ الْأَمْوَاتِ إِلَى الدُّنْيَا) اولکلرنلک ایکنچی مرتبه دنیاغه قایتولری برلن (وَبِتَنَاسُخِ الْأَرْوَاحِ) دخی جانلارنلک برتندن ایکنچی تنگه کروی برلن ایتولارنک اکفار واجب بولور (وَأَنْتَقَالَ

رُوحِ الْآلَةِ) دخی الله تعالیٰ نك رُوحینك كوچوی برلن ایتولرنده اكفار واجب بولور
 (إِلَى الْأُمَّةِ) اون ایکی امامغه بواماملار كلسی حضرت علی کرم الله وجهه ورضی الله عنه
 اولادن اول اماملار (علی المرتضیٰ حسن وحسین (علی السجاد زین العابدین) محمد
 الباقر جعفر الصادق (موسی السکاتم) (علی الرضی) محمد التقی علی التقی حسن
 العسكري) محمد القائم المنتظر المهدي (وَأَنَّ الْأُمَّةَ الْمَكُورِينَ) دخی درستلکده
 ذکر قیلنغان اماملار (عندهم) روافض قارشنده (آلهه) الهلاردر (وَبَقَوْلِهِمْ) دخی
 بوروافضنی اكفار واجب بولور سوزلری برلن (بَخْرُوجِ إِمَامٍ بَاطِنٍ) باطن بولغان
 امامنك چغوی برلن (وَتُعْطِيهِمُ الْأَمْرَ وَالنَّهْيَ) دخی روافضنی اكفار واجب بولور الله
 تعالیٰ نك امری برلن نهینی بسوش قیلور برلن ایتولری سبیلی (إِلَى أَنْ يَخْرُجَ الْأَمَامُ
 الْبَاطِنُ) باشرن بولغان امامنك چغوینه قدر (حضرت علینك محمد القائم اسملی اوغلی
 (سُرْمَنَ رَأَى) دیگان اورنده غائب دیلر باطن امامسن مرادلاری شول) (وَبَقَوْلِهِمْ) دخی
 روافضنی اكفار واجب روافضنك ایتولری سبیلی (إِنَّ جِبْرَائِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ) درستلکده
 حضرت جبرائیل (غَلَطَ فِي الْوَحْيِ إِلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه السلامگه
 ومیده باكلشلق قیلدی (دُونَ عَلِيٍّ ابْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) ابو طالب اوغلی
 علیگه وحیدن باشغه یعنی وحی حضرت علیگه تیوش ایدی دیلر (وَهُؤُلَاءِ الْقَوْمُ) اوشبور
 قوم یعنی روافض (خَارِجُونَ عَنِ مِلَّةِ الْأِسْلَامِ) اسلام ملتندن چغوچیلاردر (وَأَحْكَامُهُمْ
 أَحْكَامُ الْمُرْتَدِّينَ) اول خوارجلرنك حکم لریده مرتدلر حکمی کبیلر (وَيَجِبُ الْكُفْرُ الْخَوَارِجِ)
 دخی خوارج طائفه سنی کافر صابماق واجب بولور (فِي الْكُفْرَانِ جَمِيعِ الْأُمَّةِ) خوارجنك
 جمیع امت محمد علیه السلامنی کافر صایولارنده (وَفِي الْكُفْرَانِ عَلَى ابْنِ أَبِي طَالِبٍ) دخی
 ابو طالب اوغلی حضرت علینی کافر ایتولرنده (وَعُثْمَانُ بْنُ عَفَّانٍ) دخی عفان اوغلی
 حضرت عثماننی کافر ایتولرنده (وَطَلْحَةُ وَالزُّبَيْرُ) دخی حضرت طلحه ایله حضرت زبیرنی
 کافر ایتولرنده (وَعَائِشَةُ) دخی حضرت عائشه نی کافر صایولارنده (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمْ)
 الله تعالیٰ هر قایوسندن راضی بولغای ایدی (وَيَجِبُ الْكُفْرُ يَزِيدِيَّةً) دخی یزیدین
 انیسه نك اصحابنی کافر دیمك واجب (فِي أَنْتَظَارِ نَبِيِّ مِنَ الْعَجَمِ) عجم دن بر پیغمبرنی

کتوب طرولارنده (يَنْسُخُ مَلَكٌ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) اول عجم دن بولغان پیغمبر محمد علیه السلامک دیننی وملتنی نسخ قیلور دیلر (وَيَجِبُ الْكَفَّارُ النَّجَارِيَّةَ) دخی حسین بن النجارنک اصعبانی کافر ایتمک واجب (فِي نَفْيِهِمْ صِفَاتُ اللهِ تَعَالَى) الله تعالی نك صفتلارینی نفی ایتولرندہ (وَفِي قَوْلِهِمْ) دخی سوزلرندہ کافر ایتمک واجب بولور (أَنَّ الْقُرْآنَ جَسْمٌ) درستلکده قرآن جسم در (أَذَا كُتِبَ) هر قایچان یازلمش بولسه (وَعَرَضَ إِذَا قُرِئَ) عرضدر هر قایچان او قلمش بولسه دیو (وفیها) دخی تاتار خانیه ده در (وَإِخْتَلَفَ النَّاسُ) آدملر تورلی فکرده بولدی (فِي الْكَفَّارِ الْمَجْبُورَةِ) جبریه لر نی کافر صایوده (فَمَنْهُمْ) ایندی آدملردن بعضیلر (مَنْ أَكْفَرَهُمْ) جبریه لر نی کافر دیگان کشیلر بار (وَمَنْهُمْ) دخی آدملردن بعض (مَنْ أَبِي أَكْفَارِهِمْ) جبریه لر نی کافر دیمکن باش تارتقان کشیلر بار (وَالصَّوَابُ) توغری سوز (اَكْفَارُ مَنْ) جبریه دن شول کشیلر نی کافر دیمک (لَمْ يَرَلْعَبْدٌ) بنده ایچون اعتقاد قیلما دی (فَعَلًا أَصْلًا) اصلا فعل بار دیب یعنی ایرک ایله اش قیلوچیاق بار دییوب . (وَيَجِبُ أَكْفَارُ مَعْمَرٍ) دخی قدریه دن معمر نی کافر دیمک واجب (فِي قَوْلِهِ أَنَّ الْإِنْسَانَ غَيْرَ الْجَسَدِ) درستلکده آدم تن جسد گه باشقه دیگان سوزنله (وَأَنَّهُ) دخی درستلکده آدم (حَيٌّ قَادِرٌ مُخْتَارٌ) ترکدر کوچی یتکوجیدر هم اختیار لیدر (وَأَنَّهُ لَيْسَ بِمُتَعَرِّكٍ وَلَا سَاكِنٍ) دخی درستلکده انسان حرکتلننوجیده وتیک تور وچیده توگلدر (وَلَا يَبُوزُ عَلَيْهِ) انسان اوزرینه درست بولماس (شَيْءٌ مِنَ الْأَوْصَافِ الْجَائِزَةِ عَلَى الْأَجْسَامِ) جسملر اوزرینه درست بولغان صفتلاردان هیچ بر صفت درست بولماس بومسئله ده سبب تکفیر الوهیت لوازمندن بولغان نرسه نی انسانغه اثبات بولسه کرک الله اعلم بوقسه نفس امرگه خلاف بولو ایچونکنه کفر بوقدر طاشنی بره و آغاچ دیه ایکن آنی تکفیر ایتولمیدر . (وَيَجِبُ) دخی واجب بولور (اَكْفَارُ قَوْمٍ مِنَ الْمُعْتَرَلَةِ) معتزله دن بر قومنی کافر ایتمک (بِقَوْلِهِمْ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يُرَى شَيْئًا وَلَا يُرَى) الله تعالی هیچ نرسه نی کور مه سده هم اوزی کورلمشده بولماس هیچ بروقتده دیگان سوزلری ایله (وَيَجِبُ اَكْفَارُ الشَّيْطَانِيَّةِ الطَّارِقِ) دخی شیطان مسلکنده بولغان طارق محمد بن النعماننی کافر دیمک واجب (فِي قَوْلِهِ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يُعْلَمُ شَيْئًا) درستلکده الله تعالی هیچ نرسه نی بلمهس (أَلَا إِذَا أَرَادَهُ وَقَدَّرَهُ) مگر اول نرسه نی تلاسه و تقدیر ایتسه گنه بلور دیگان سوزنله

(وَفِيهَا) دخی شیطانیه ده باردرد (مَنْ يَقُولُ بِقَوْلِ جَهْمٍ) جهم بن صفوان سوزی برلن ایتکان
 کشی یعنی الله تعالی هیچ نرسه نی بولوندان بورون بلمی الله نلک علمی حادث و بونلک
 کبی باطل سوزلر (فَهُوَ) بس جهم بن صفوان (خَارِجٌ عِنْدَنَا مِنَ الدِّينِ) بز نلک قارشمزده
 دیندن چغوچیلدر (فَلَا نُصَلِّي عَلَيْهٖ) بس جهم بن صفوان اوزرینه جنازه نمازی اوقومابز
 (وَلَا نَتَّبِعُ جَنَازَتَهٗ) دخی آنلک جنازه سنه ده ایهرمه بز (وَأَمَّا صِنْفُ الْقَدْرِيَّةِ) امام قدریه دن
 بر صنف (الَّذِينَ) شوندا این صنفدر (يُرَدُّونَ الْعِلْمَ لَهُ تَعَالَى) الله تعالی نلک علمینی رد
 قیللار یعنی بلگانن بلمی دیبهلر (فَكَذَلِكَ عِنْدَنَا) بس بز نلک قاشمزده آلارده
 اوشاندا قدر یعنی دیندن چغوچیلاردرد (وَتَفْسِيرُ رَدِّ الْعِلْمِ) علمنی الله تعالی گه رد
 ایتولرینلک معناسی (انَّهُمْ يَقُولُونَ) قدریه دن بو صنف ایتهلر (انَّ اللَّهَ تَعَالَى يَعْلَمُ كُلَّ
 شَيْءٍ عِنْدَ كَوْنِهِ) الله تعالی بارلقده بولغان هر نرسه نیده بله در. (وَأَمَّا الشَّيْءُ الَّذِي لَمْ
 يَكُنْ) اما موجود بولماغان نرسه (فَإِنَّهُ لَا يَعْلَمُهُ اللَّهُ تَعَالَى حَتَّى يَكُونَ) اما ایندی الله
 تعالی موجود بولماغان نرسه نی بلمی موجود بولغانغه قدر (فَهُوَ لِأَنَّ) بس اوشبو ذکر
 قیلنغان باطل منهبلر (كُفَّارًا) کافرلردر (لَا تَنْزُوجُ مِنْ نَسَائِهِمْ) آلازلک خاتونلارندان
 هیچ قایوسون جفتله نمیمز (وَلَا نَزْوَجُهُمْ) دخی خاتونلارمزن آلازغه جفتلندر میمز (وَلَا نَتَّبِعُ
 جَنَازَتَهُمْ) دخی جنازه لرینه ایهر میمز (وَأَمَّا الْمُرْجِيَّةُ) اما مرجئه لر (فَإِنْ ضَرَبْنَا مِنْهُمْ)
 درستلکده مرجئه منهبلندن برتورلیسی (يَقُولُونَ نُرْجِيهِ أَمْرَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْكَافِرِينَ
 إِلَى اللَّهِ تَعَالَى) مؤمنلرنلک دخی کافرلرنلک اشلرینی تابشرامز الله تعالی گه دیلر (فَيَقُولُونَ)
 بس مرجئه دن بوتورلیسی ایتولرلر (الْأَمْرُ فِيهِمْ) مؤمنلر برلن کافرلرده بولغان اش
 (مُفَوَّضٌ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی گه تابش رلمشدر (يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ) الله تعالی تله گن
 کشیسینی یارلقار (مِنَ الْمُؤْمِنِينَ) مؤمنلردن (وَالْكَافِرِينَ) دخی کافرلردن (وَيُعْتَبُ مَنْ
 يَشَاءُ) دخی الله تعالی آنلاردان تله گن کشیسینی عذاب قیلوردیلر (وَيَقُولُونَ) دخی
 ایتولرلر مرجئه دن بوتورلیسی (لَهُ تَعَالَى) الله تعالی ایچوندرد (الْأُولَى وَالْآخِرَةُ) دنیاده
 آخرتک (كَمَا تَرَى) نتاکه بز اعتقاد قیلورمز دیلر (يُعْتَبُ مَنْ يَشَاءُ) الله تعالی تله گن کشیسینی
 عذاب قیلور (مِنَ الْمُؤْمِنِينَ) مؤمنلردن (فِي الدُّنْيَا) دنیاده (وَيُنْعَمُ مَنْ يَشَاءُ) دخی الله تعالی تله گن
 کشیسینی نعمتلندرد (مِنَ الْكَافِرِينَ) کافرلردن (وَذَلِكَ) دخی الله تعالی نلک بو طریق قیلوی

یعنی مؤمنلرگه ده کافرلرگه ده برابر اش قیلوی (منه عدل) الله تعالی دن عدالتدر (فَكَذَلِكَ فِي الْآخِرَةِ) بس دنیا داغی کبی اوشندا ق آخرتده یعنی الله تعالی نك کافر نی نعمته ندرب مؤمن نی عذاب قیلوی درست دیلر (فَيَسْؤُنَ حُكْمَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى) بس مرجئه دن بوجماعت مؤمن برلن کافر حقنده آخرت حکمی ایله دنیا حکمنی برابر کورلر (فَهُؤُلَاءِ ضَرْبٌ مِنَ الْمُرْجَةِ) اوشبولار مرجئه دن بر طائفه در (وَهُمْ كُفَّارٌ) دخی بلار کافرلدر (وَكَذَلِكَ الضَّرْبُ الْآخِرُ مِنْهُمْ) اوشاندا ق مرجئه دن ایکنچی تورلیسیک کافرلدر (الَّذِينَ) شوندا این کشیلدر ایکنچی تورلیسی (يَقُولُونَ) ایتورلر (حَسَنَاتُنَا مَقْبُولَةٌ) ایندگولکرمز مقبولر (وَسَيِّئَاتُنَا مَغْفُورَةٌ) دخی یاوزلقلارمز بارلقانمشدر (وَالْأَعْمَالُ) دخی عمللر (بَيَّسَتْ بِفَرَايضِ فَرَضَلارِ توگل بلکه کلسی نفللر (وَلَا يَقْرُونَ بِفَرَايضِ الصَّلَاةِ) دخی نماز نك فرضلاری برلنده اقرار قیلیمیلار (وَالزَّكْوَةَ وَالصِّيَامَ) دخی زکوة نك هم روز نك فرضلاری برلنده اقرار قیلیمیلار (وَسَائِرِ الْفَرَايضِ) دخی باشقه فرضلار برلنده اقرار قیلیمیلار حج جهاد کبی (وَيَقُولُونَ) دخی ایتورلر (هَذِهِ فُضَائِلٌ) اوشبو فرضلار کلسی فضیلتلر دیو (مَنْ عَمِلَ بِهَا) بر کشی اوشبو فرضلر برلن عمل قیلسه (فَحَسَنٌ) بس کورکام در (وَمَنْ لَمْ يَعْمَلْ) و بر کشی اوشبو فرضلار برلن عمل قیاماسه (فَلَا شَيْءَ عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینه هیچ گناه یوقدر دیلر (فَهُؤُلَاءِ أَيْضًا كُفَّارٌ) بس اوشبو مرجئه نك ایکنچی صنفیک ده کافرلدر اولگی صنفی کبی (وَأَمَّا الْمُرْجَةُ الَّذِينَ) اما مرجئه لردن شول کشیلر (يَقُولُونَ) ایتورلر (لَا نَتَوَكَّلُ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ) گناهللی مؤمنلر نی ولی وباش ایتوب توتیمیز (وَلَا نَتَّبِعُهُمْ مِنْهُمْ) دخی بو گناهللی مؤمنلردن بیزیمیزده دیب (فَهُؤُلَاءِ الْيَتَبَعَةُ) بس مرجئه نك بو اوچونچی تورلیسی بدعت ایهلریدر (وَلَا تُخْرِجُهُمْ مِنْهُمْ) مرجئه لرنك اوچونچی صنفی بدعتلری چغارماس (مَنْ الْإِيمَانِ) ایماندان (إِلَى الْكُفْرِ) کفرگه (وَأَمَّا الْمُرْجَةُ الَّذِينَ) اما شوندا این مرجئه لر یعنی دورتنچی تورلسی (يَقُولُونَ) ایتورلر (نُرْجِي أَمْرَ الْمُؤْمِنِينَ) مؤمنلرنك اشلرینی تابشرامز (إِلَى اللَّهِ) الله تعالی گه (فَلَا نُنزِلُهُمْ) بس مؤمنلر نی تنزیل قیلیمیز (جَنَّةٍ) اجماعقه (وَلَا نَارًا) دخی تموغغه یعنی اجماعلی ده تموغلی ده دیب حکم قیلیمیز (وَلَا نَتَّبِعُهُمْ مِنْهُمْ) دخی مؤمنلردن بیزیمیز (وَنَتَّبِعُهُمْ فِي الدِّينِ) دخی دینک مؤمنلر نی ولی وباش توتامز (فَهُمْ عَلَى السَّنَةِ) بس بومرجئه نك دورتنچی صنفی سنت اوزرینه در

(فَالزَّمْ قَوْلَهُمْ) بس مرجه نك سوزينه بابش (وَعَنْبِهِ) دخی مرجه نك سوزینی توت یعنی دورتنچی صیفینك (وَأَمَّا الْخَوَارِجُ) اما خوارج (فَمَنْ لَمْ يَرِدْ قَوْلَهُمْ) بس خوارجنك سوزلری نك رد قیلماغانلری (شَيْئًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ) الله تعالی نك كتابندان هیچ بر نرسه نی (وَكَانَ خَطَاؤُهُمْ عَلَى وَجْهِ التَّأْوِيلِ) دخی خطالاری تأویل وجهسی اوزرینه بولغانلاری (بِتَأْوِيلُونَ) تأویل قیلورلار (أَنَّ الْأَعْمَالَ إِيْمَانٌ) درستلكده ایزگو عمللر ایماندر (يَقُولُونَ) ایتورلر (أَنَّ الصَّلَاةَ إِيْمَانٌ) درستلكده نماز ایماندر (وَكُنْدَلِكُ الصَّوْمِ) دخی اوشانداق روزهده ایماندر (وَالزَّكَاةُ) دخی زكاتك ایماندر (وَكُنْدَلِكُ جَمِيعِ الْفَرَائِضِ) اوشانداق بارچه فرضلارده ایماندر (وَالطَّاعَاتِ) دخی بارچه طاعتلرده ایماندر (فَمَنْ أَتَى) بس بر كشی بارلقغه كیتورسه (بِالْإِيْمَانِ بِاللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی گه ایمان ایتونی (وَمَلَائِكَتِهِ) دخی الله تعالی نك فرشته لرینه ایمان ایتونی (وَكُتِبَهُ) دخی الله تعالی نك كتابلارینه ایمان ایتونی (وَرَسُولُهُ) دخی الله تعالی نك رسوللرینه ایمان ایتونی (وَالْيَوْمِ الْآخِرِ) دخی آخرت كونینه ایمان ایتونی (وَجَمِيعِ الطَّاعَاتِ) دخی بارچه عبادتلرینه ایمان كیتورسه (فَهُوَ مُؤْمِنٌ) بس بو كشی مؤمندر (وَمَنْ تَرَكَ شَيْئًا) وبر كشی بر نرسه نی قالدرسه (مِنَ الطَّاعَاتِ) عبادتلردن (كَفَرَ) اول كشی كافر بولور (وَيَقُولُونَ) دخی خوارجلر ایتورلر (الزَّانِي يَكْفُرُ) زنا قیلوچسی آدم كافر بولور (حِينَ يَزْنِي) زنا قیلغان وقتنده (وَشَارِبُ الْخَمْرِ يَكْفُرُ) دخی خمر اچوچسی آدم كافر بولور (حِينَ يَشْرَبُ) خمر اچكان حالنده (وَكُنْدَا يَقُولُونَ) دخی اوشانداق كافر بولور ديب ایتورلر (فِي جَمِيعِ مَا) شول گناهلارنك بارچه سنده (نَهَى اللَّهُ عَنْهُ) طیبسی الله تعالی اول گناهدان (يُكْفَرُونَ النَّاسَ) آدملرنی تكفیر قیلورلار (بِتَرْكِ الْعَمَلِ) ایندگو عملنی قویو برلن (فَهُؤُلَاءِ تَأْوَلُوا) بس اوشبو خوارج شریعت خبرلرنی تأویل ایتدیلر (وَأَخْطَاؤُهُمْ) دخی غطا قیلدیلار (فَهُمْ مُبْتَدِعَةٌ) بس بوخوارج بدعت ایالریدر (فَأَيَّاكُمْ وَقَوْلَهُمْ) بس خوارجنك سوزلرندن صاقلان سین (وَلَا تَقُلْ بِقَوْلِهِمْ) دخی خوارجنك سوزلری برلن ایتمه سین (وَأَجْتَنِبُهُمْ وَاحْتَرَهُمْ) صاقلان وقورق سین خوارجلر سوزین ایتودن (وَفَارَقَهُمْ وَخَالَفَهُمْ) دخی خوارجدان آبرول وخلافك قیل سین آنلارغه (وَأَمَّا مَنْ لَمْ يَرَأِ الْمَسْحَ عَلَى الْخُفَيْنِ) اما ایکی چیتك اوزرینه مسحنی اعتقاد قیلماغان كشی

(فَقَدْ رَغِبَ) بس تحقیق یوز دوندردی (عَنْ سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر
 علیه السلام ننگ سننندن (فَهُوَ عِنْدَنَا مُبْتَدِعٌ) بس اول کشی بزنگ قاشمزده بدعت ایه سیدر
 (فَلَا تَخْتَفُهُ أُمَّامًا) بس اول کشینی امام توتماسین (فِي صَلَاتِكَ) نماز کنده (وَلَا تَوْقَرُهُ)
 دخی اول کشینی الوغلاماسین (وَلَا تَخْتَلِفُ إِلَيْهِ) دخی اول کشی گه آرالاشماسین (فَأَنَّهُ
 صَاحِبُ بَدْعَةٍ) چونکه درستلکده چیتک که مسعنی اعتقاد قیلماغان کشی بدعت ایه سیدر
 (انْتَهَى) تاتار خانیه ده گی سوز آخرینه ایرشدی (فَعَلَيْكَ) بس لازم بولسین (أَيُّهَا
 السَّالِكُ) ای آخرت بولینه کروجی (بِالْحَيْدِ) تورشوغه (وَالْتَّشْمِيرِ) دخی صرغانب آشغوب
 توروشورغه (فِي تَحْصِيلِ الْبَلِيغِينَ) یقیننی حاصل ایتوده (بِمَنْهَبِ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ)
 اهل السنه والجماعة منهبی برلن (وَأَلَا دُعَانُ لَهُ) دخی اهل السنه والجماعت منهبی نه
 شکسز اشانو برلن (وَعَايَةِ النَّيِّقِطِ) دخی غبی لسکن غایت اویغانو برلن (وَالْتَّنْبَهِ) دخی
 غفلت بوقوسندان اویغانو برلن (وَالْتَّضَرُّعِ) دخی الله تعالی گه بالبارو برلن (وَالْأَسْتَعَانَةَ
 بِاللَّهِ) دخی الله تعالی دن یساردم استه و برلن (حَتَّى لَا تَزَلَ قَدَمُكَ) آیاغک تایماسون
 ایچون (وَلَا يَزُولَ اعْتِقَادُكَ) دخی حق بولغان اعتقادک آوشماسون ایچون (بِاضْلَالٍ مُضَلٍّ)
 آزدروچینگ آزدروی برلن (وَتَشْكِيكَ مَشْكِكَ) دخی شیککه تشر وچینگ شیککه تشر وی برلن
 (فَأَنِّي قَدْ سَمَعْتُ) بس درستلکده مین تحقیق ایشتم (عَنْ بَعْضِ مَنصُوقَةِ زَمَانِنَا) زمانمزده
 تصدیق دعواسی قیلوچیلارنگ بعضسندن (حَكَى عَنْ شَيْخِهِ) شیخندن حکایت قیلدی
 (أَنَّ وَاحِدًا مِنْ أَقْرَبَائِهِ) درستلکده شیخنگ یاقنلارندان بر کشی (کیه وی بولسه کرهک)
 (يَرَى اللَّهَ) الله تعالی نی کورر (كُلَّ يَوْمٍ) هر کونده (مَرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ) بریا که ایکی مرتبه
 (بِزَنكِ زَمَانِمَزْدَه بُولْسَاكْ مَوْنِدَانِ آرتوقلاری ده ایشتنکن بولور ایدک) (وَأَنَّ مُوسَى عَلَيْهِ
 السَّلَامُ) دخی درستلکده موسی علیه السلام (مَعَ كَوْنِهِ كَلِيمَ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی برلن
 سویله شوچی بولا توروبده (لَمْ يَتَيَسَّرْ لَهُ) موسی علیه السلام گه میسر بولمادی (ذَلِكَ)
 اوشبو الله تعالی نی کورو حتی هر کون ایکی توگل عمرنده بر کورو میسر بولمادی
 (وَقِيلَ لَهُ) دخی موسی علیه السلام گه الله تعالی طرفندان ایتلدی (لَنْ تَرَانِي) البته مینی
 کورمه سسون دیب (وَهَذَا الْكَلَامُ) اوشبو سوز (رُبَّمَا يَسْمَعُهُ الْغَافِلُ) کوب وقتنی بو
 سوزنی بر غافل کشی ایشتورده (بَعَثَتْ) کینهت (فَيُظَنُّ أَنَّهُ صَحِيحٌ) بو سوز درستدر دیو

گمان قیلور (أَوَيْشُكُّ) بایسه شك قیلور (وَهَذَا) حالبوکه اوشبوسوز (تَفْضِيلٌ لَغَيْرِ النَّبِيِّ) پیغمبردن باشقه فی آرتوق قیلو بولا (عَلَى مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَام) موسی علیه السلام اوزهرینه (بَلْ عَلَى جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ) بلکه بارچه پیغمبرلر اوزهرینه آرتق قیلوبولا (فَإِنَّ رُؤْيَا اللَّهِ تَعَالَى) چونکه الله تعالی فی کورو (أَعْلَى الْمَرَاتِبِ) مرتبه لرنگ ایگی بلندیدر (وَلَمْ يَنْبَسِرْ لِأَهْدٍ فِي الدُّنْيَا) الله تعالی فی کورو دنیاده هیچ کم گه میسر بولمادی (سَوَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بزنگ پیغمبرمز محمد علیه السلامدان باشقهغه (وَقَدْ اخْتَلَفَ فِيهِ) تحقیق رسول اکرم ننگ کوز ایله کوروونده اختلاف قیلندی بعضلار قلب ایله گنه کوردی دیورلر (وَقَدْ عَرَفَتْ فِيمَا سَبَقَ) تحقیق اوتکانده بلدک سین (أَنَّ اعْتِقَادَ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ) درستلکده اهل السنه و الجماعه (أَنَّ الْوَلِيَّ) درستلکده پیغمبر بولماغان ایزگوکشی (لَا يَبْلُغُ دَرَجَةَ النَّبِيِّ) پیغمبر مرتبه سینه ایرشمهس (فَضْلًا عَنْ أَنْ يَتَجَاوَزَهَا) قیدا پیغمبر مرتبه سنندن اوتوی یعنی پیغمبر مرتبه سنه بتوی ممکن بولماغاچ اوتوی بیگوره کده ممکن توکل (وَقَدْ ذُكِرَ فِي شَرْحِ الْمَوَاقِفِ) تحقیق شرح موافقه ذکر قیلندی (وَشَرْحِ الْمَقَاصِدِ) دخی شرح مقاصده ذکر قیلندی (أَنَّ الْأَجْمَاعَ) درستلکده امتنگ اتفافی (مُنْعَقِدٌ) باغلانغوجیدر (عَلَى) اوشبوننگ اوزهرینه (أَنَّ الْأَنْبِيَاءَ) درستلکده پیغمبرلر (أَفْضَلُ مِنَ الْأَوْلِيَاءِ) ولیلردن آرتوغراقدر (وَذُكِرَ فِي شَرْحِ الْعَقَائِدِ) عقاید شرحنده ذکر قیلندی (أَنَّ تَفْضِيلَ الْوَلِيِّ) درستلکده ولینی آرتوق قیلماق (عَلَى النَّبِيِّ) پیغمبر اوزهرینه (كُفْرٌ وَضَلَالٌ) کفرلکدر و آزغونلقدر (كَيْفَ) نیچک کفر و ضلالت بولماسون (وَهُوَ تَحْقِيقٌ لِلنَّبِيِّ) ولینی نبی گه آرتوق قیلو نبینی خورلاودر (وَخَرَقَ لِلْأَجْمَاعِ) دخی اجماعی برطودر (وَسَمِعْتُ عَنْ بَعْضِ الْخَلَوْتِيَّةِ) صوفیه ننگ بعض سنندن ایشتم مین (أَنَّ مَا عَدَا مُحَمَّدَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) درستلکده محمد علیه السلامن باشقهسی (مِنَ الْأَنْبِيَاءِ) پیغمبرلردن (لَمْ يَبْلُغُوا مَرْتَبَةَ الْأَسْمِ السَّابِعِ) بدچی اسم مرتبه سنه ایرشمه دیلر (بَلْ وَقَفُوا فِي السَّادِسِ) بلکه آلتونچی اسمده توقنادیلار (وَلَمْ يَتَجَاوَزُوهُ) هم آلاز اول اسمندن اوتمه دیلر (وَأَنَا قَدْ جَاوَزْتَاهُ) تحقیق بزله یعنی صوفیه لر آلتونچی اسمندن اوتدک (وَهَذَا مِثْلُ الْأَوَّلِ) اوشبو آلتونچی مرتبه دن اوتدک دیگان سوزلریده اولسگی سوزلری کبی یعنی الله تعالی فی کوره مز دیگان سوزلری کبی کفردر ضلالدر (وَقَالَ) دخی خلوتیه دن اوشبو بعض ایتمدی (أَنَّ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)

درستلکده حضرت ابوبکر (لَمْ يَبْلُغْ دَرَجَةَ الْإِرْشَادِ) ارشاد یعنی مرشدک مرتبه سینه
 ایرشمه دی (وَأَنَا نَتَجَاوَزُ) بزار یعنی خلوتیه لراوته ربز (مَرْتَبَةَ الْأَصْحَابِ) صحابه لر
 مرتبه سندن نعود بالله من سوء قواهم (وَهَذَا) اوشبو ابوبکر رضی الله عنه حقنغی سوز
 (قَدْ حُجَّ فِي أَفْضَلِ الْأَوْلِيَاءِ) ولیلرنک ایك آرتوغی طوغروسنک قد حد رتل تیرودر (وَطَعْنٌ فِي أَفْضَلِ
 هَذِهِ الْأُمَّةِ) دخی بوامتنک آرتوقلاری بولغان صحابه لر حقنغه طعندر (بَلَّ فِي سَيِّدِنَا) بلکه
 خواجه مز رسول اکرمده طعندر (وَسَيِّدِ الْأَوْلِيَاءِ وَالْآخِرِينَ) اولگیلرنک وصوئگیلرنک
 خواجه سی (رَسُولِ اللَّهِ وَحَبِيبِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) الله تعالی نک رسولی بتن عالمنی تربیه
 ایتوچی الله تعالی نک دوستی اول (وَقَدْ خَرَجَ خ م) تعقیف بخاری برلن مسلم چغاردی
 (عَنْ عُمَرَ بْنِ حَصِينٍ) حصین اوغلی عمراندن (وَأَبْنِ مَسْعُودٍ) دخی حضرت مسعود
 اوغلی عبد الله دان (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) الله تعالی هر ایکسندن راضی بولغای ایدی
 (أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام ایتدی
 (خَيْرَ النَّاسِ قَرْنِي) آدملرنک ایزگوره کمری مینم زمانمداغیلاردر یعنی صحابه لردر
 (ثُمَّ الَّذِينَ يَكُونُهُمْ) مونک سوکنده صحابه لرگه یاقتلار دور یعنی تابعونلار (ثُمَّ الَّذِينَ
 يَكُونُهُمْ) مونک سوکنده تابعونغه یاقتلار دور یعنی اتباع التابعین لار (ثُمَّ يَفْشُوا الْكُتُبَ)
 مونک سوکنده بالغان فاش بولور (فَلَا تَعْتَمِدُوا أَقْوَالَهُمْ وَأَفْعَالَهُمْ) بس بالغان فاش
 بولغان قرننک آدملرینک سوزلرینه و اشلرینه تایانماکز (قَرْنٌ حَقْنَدَهُ) تورلی روایت
 بولسه ده یوزیل بولووی احتمال اقربردر رسول اکرم برغلامغه (عَشْرَ قُرْنًا) دیگان یعنی
 یوزیل باشا معناسنده بوغلام یوزیل باشاگان بعثه رسولدن بوزیگرمی بلغه قدر قرن
 صحابه دیلر آندان سوک یوز توقسان بلغه قدر تابعون قرنی آندان سوک ایکی یوز
 یگرمی قدر اتباع التابعین قرنی (وَخَرَجَ م) دخی مسلم چغاردی (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ
 تَعَالَى عَنْهَا) حضرت عائشه دن (أَنَّهُ) درستلکده شآن (سَمَّلَ رَجُلٌ) بر ابر صورادی (النَّبِيَّ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام دن (أَيْ النَّاسِ خَيْرٌ) آدملرنک قایوسی ایزگودیدو (قَالَ)
 رسول اکرم جوابده ایتدی (الْقَرْنُ الَّذِي أَنَا فِيهِمْ) مین بولغان زمانده بولغان آدملر
 دیو یعنی صحابه لر (ثُمَّ الثَّانِي) مونک سوکنده ایکنچی قرنک بولغان آدملر یعنی تابعون
 (ثُمَّ الثَّلَاثُ) مونک سوکنده اوچونچی قرنده بولغان آدملر یعنی اتباع التابعین (وَخَرَجًا)

دخى بخارى برلن مسلم چغاردىلار (عَنْ الْحَدِيثِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت خدرىدىن
 (أَنَّهُ قَالَ) درستلىكده حضرت خدرى ايتدى (قال رسول الله صلى الله عليه وسلم) پيغمبر
 عليه السلام ايتدى ديو (لَا تُسَبُّوا أَصْحَابِي) صحابه لرمنى سوكمه كز (فَأَنَّ أَحَدَكُمْ) بس
 درستلىكده سزنىك برگز (لَوْ أَنْفَقَ مِثْلَ أُحُدٍ ذَهَبًا) اگر احد تاغى قدر آلتوننى الله تعالى
 بولنده صرف قىلسه (مَا بَلَغَ مِنْ أَحَدِهِمْ) صحابه لر انفاق قىلغان بر مصدقده نك ثوابينه ده
 ابرشمهس (وَلَا تُصِفُهُ) دخى اول مذكى يارطيسنى صدقه قىلو ثوابينه ده ابرشمهس (مد)
 صاعنىك دورتنن برى ابكى قداق بولا نصيف بر قداق بولا يعنى صحابه لردن ابكى
 قداق ياكه بر قداق آلتون تصدق قىلغان كشى صحابه بولماغان كشىنىك احد تاغى قدرى
 آلتون صدقه سندن آر تغراق ثوابته واصل بولا (وَوَجَّحَتْ) ترمضى چغاردى (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ
 بْنِ مَغْفَلٍ) مغفل اوغلى عبد الله دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلىكده عبد الله ايتدى (سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پيغمبر عليه السلامدن ايشتم میندى (يَقُولُ) ايتدر (اللَّهُ اللَّهُ
 فِي أَصْحَابِي) صحابه لرم حقنك الله دن قورقكز (لَا تَتَخَفُوهُمْ غَرَضًا مِنْ بَعْدِي) صحابه لرمنى
 میندن سوك اوق آتا تورغان هدف توتماكز يعنى صحابه لرمه قباحت سوز ايتمه كز
 (فَمَنْ أَحَبَّهُمْ) بس كمدر صحابه لرمنى دوست كورور (فَبُحِبِّي أَحَبَّهُمْ) بس اول كشى نینى دوست
 كوروى برلن دوست كوردى (وَمَنْ أَبْغَضَهُمْ) وكمدر صحابه لرمه آچولانور (فَبِغْضِي أَبْغَضَهُمْ) بس
 ميئا آچولانوى سببلى صحابه لرمه آچولاندى (وَمَنْ آذَاهُمْ فَقَدْ آذَانِي) وكمدر صحابه لرنى رنجتسه
 مینى رنجتدى (وَمَنْ آذَانِي فَقَدْ آذَى اللَّهُ) وكمدر مینى رنجتسه تحقيق الله تعالى نى رنجتدى
 (وَمَنْ آذَى اللَّهُ تَعَالَى) بروه الله تعالى نى رنجتسه (فَيُوشِكُ أَنْ يَأْخُذَهُ) بس صحابه لرمنى رنجتكان
 كشىنى الله تعالى نك توتماقلى ياقن بولور يعنى الله تعالى آچو برلن تيزدن جاننى آلور
 (وَوَجَّحَتْ م) دخى مسلم چغاردى (عَنْ أَنَسِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت انسدن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) درستلىكده پيغمبر عليه السلام (قَالَ لِأَبِي بَكْرٍ وَعُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى
 عَنْهُمَا) حضرت ابوبكر برلن حضرت عمرگه ايتدى (هَذَا) اوشبو ابكى يعنى ابوبكر
 برلن عمر (رضي الله عنهما) سيدا كهول اهل الجنة اجماح اهللىرى جكتلر ينك خوجه سيدر
 اوتز باشمن اوتب ايللى برگه قدر يتكآنجه كهول ديوله ايللى بردن سوك شيخ ديوله
 (مَنْ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ) اولكى آدملردن و سوغى آدملردن (الَّتِي تَبَيَّنَ وَالْمُرْسَلِينَ)

مگر پیغمبر لر برلن رسوللردن بولغان اهل جنتنك جگنلرینك خوجه سی توگل (وخرجت) ترمندی چغاردی (عن الخدری رضی الله عنه) حضرت خدریدن (ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قال) درستلکده پیغمبر علیه السلام ایتدی (ما من نبی) پیغمبردن هیچ کم یوقدر (الأول و وزیران) مگر بولسیسه اول پیغمبرگه ایکی وزیر باردر (من اهل السماء) کوك اهلندن (و وزیران) دخی ایکی وزیر باردر (من اهل الأرض) بیر اهلندن (فأما وزیرای من اهل السماء) اما کوك اهلندن مینم ایکی وزیرم (فجبریل ومیکائیل) حضرت جبرائیل برلن حضرت میکائیل در (وأما وزیرای من اهل الأرض) اما بیر اهلندن بولغان ایکی وزیرم (فأبو بکر وعمر) حضرت ابوبکر برلن حضرت عمر در (وخرجت) دخی بخاری چغاردی (عن محمد بن الحنفیة) حنیفه اوغلی محمد بن (قلت لأبی) محمد بن الحنیفه ایتنه آتام حضرت علیگه ایتدم میندی (أی الناس خیر بعد رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم صوئنده آدملرنك قایوسی اینگو (قال) ایتدی آتام علی (أبو بکر) ابوبکر در (ثم من) مونك صوئنده کم اینگو دیب صورادم (قال عمر) حضرت عمر دیدی (وخصیت أن أقول ثم من) مونك صوئنده کم اینگو دیو صوراماغه قورقدم (فیقول عثمان) حضرت عثمان دیدگان بولور ایدی (قلت ثم أنت) مونك صوئنده سین اینگو دیدم (قال) ایتدی آتام (ما أنا) ایماسون مین (الأرجل من المسلمین) مگر مسلمانلردن برابرمون (وخرجت) ترمندی چغاردی (عن عائشة رضی الله عنها) حضرت عائشه دن (أنها قالت) درستلکده حضرت عائشه ایتدی (سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول اکرم دن ایشندم (یقول) ایته در (لا ینبغی) تیوش بولاس (لقوم) شوندا این قومگه (فیهم أبو بکر) اول قوم اچند ابوبکر بار ایدی (أن یؤمهم غیره) باشقه کشینی امام اینو (وخرجت) دخی ترمندی چغاردی (عنها ایضا) ینه ده حضرت عائشه دن (أن عمر بن الخطاب) درستلکده خطاب اوغلی حضرت عمر (رضی الله تعالی عنه) حضرت عمر دن الله تعالی راضی بولغای ایدی (قال) ایتدی (أبو بکر سیدنا وخیرنا) ابوبکر خوجه مز و اینگو مزدر (وأحبنا الی رسول الله صلی الله علیه وسلم) دخی رسول اکرم گه سوکلیره کمزدر (وخرجت) دخی ترمندی چغاردی (عن جابر رضی الله عنه) حضرت جابر دن (أنه) درستلکده شائن (قال عمر لأبی بکر رضی الله تعالی عنها) حضرت عمر حضرت ابو بکرگه ایتدی (یا خیر الناس

بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ) رسول الله صوڻڪنڊ اي آدميلرنڪ ايزگوره گي ديوب (وَقَالَ فِي التَّاتَارِخَانِيَةِ) دخی تاتارخانيه ده ايتدي (لَوْ قَالَ) اگر بر کشي ايتسه (عُمَرُ وَعُمَانُ وَعَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمْ) حضرت عمر حضرت عثمان حضرت علي (لَمْ يَكُونُوا أَصْحَابًا) صحابه بولماديلر ديوب (لَا يَكْفُرُ) كافر بولماس (وَيَسْتَحَقُّ اللَّعْنَةَ) دخی لعنت كه تيوشلي بولور (وَلَوْ قَالَ) دخی بر کشي ايتسه (أَبُو بَكْرٍ الصِّدِّيقِ) حضرت ابوبكر (لَمْ يَكُنْ مِنَ الصَّعَابَةِ) صحابه دن بولمادي ديوب (كَفَّرَ) كافر بولور (لَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى سَمَاءُ صَاحِبًا) آنڱ ايجون الله تعالي ابوبكر رضی الله عنه فی صاحب ديب آنادي (بِقَوْلِهِ) اوزينڱ قرآنه غي سوزي برلن (أَذِيقُوا لَصَاحِبِهِ) شول وقت محمد (صلى الله عليه وسلم) يولداشينه ايتدي (لَا تَعَزَّزْنَ أَنْ اللَّهُ مَعَنَا) حسرتلنمه الله تعالي بزنگ برلن ديوب مشرڪلر غار تيرهسنه جيولغاچ ابوبكر الصديق قورقه باشلاغان ايتدي رسول اكرم ايكي كشي حقنك في ظن ايتسن اوچونجي الله تعالي بولغانك يعنى قورقارغه تيوش توگل ديتدي (وَفِي الظَّهْمِيَّةِ) ظهيريه اسملو كتابك ايتدي (وَمَنْ أَنْكَرَ) بر كشي انكار ايتسه (إِمَامَةَ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ) حضرت ابوبكرنڱ امام بولوين (فَهُوَ كَافِرٌ) بس اول كشي كافر در (فِي الصَّحِيحِ) درست روايتده (وَكَذَلِكَ) دخی اوشنداق كافر بولور (مَنْ أَنْكَرَ خِلَافَةَ عُمَرَ) حضرت عمرنڱ خليفه لكن انكار ايتنكان كشي (فِي أَصْحَابِ الْأَقْوَالِ) سوزلرنڱ درستره كنك (انْتَهَى) تاتارخانيه ده گي سوز آخرينه ايرشدي.

(الْفَصْلُ الثَّانِي) ايكنچي باب نڱ اوچ فصلن دن ايكنچي فصلي (فِي الْعُلُومِ الْمَقْصُودَةِ لِغَيْرِهَا) باشقه نرسه اوچون مقصود بولغان علملر بياننده در علم نڱ نفس مقصود بولغان بار اعتقاديات كبي نفس مقصود بولمغان بار فقه كبي (وَهِيَ ثَلَاثَةٌ أَنْوَاعٍ) باشقه نرسه ايجون مقصود بولغان علملر اوچ تورليدر (مَأْمُورٌ بِهَا) آنڱ برلن امر قيلنغانلري بار (وَمَنْهَى عَنْهَا) دخی آنار دان نهى قيلنغانلري بار (وَمَنْدُوبٌ إِلَيْهَا) دخی مستحب بولغانلري بار

(النَّوْعُ الْأَوَّلُ فِي الْمَأْمُورِ بِهَا) اولگي نوعسي امر قيلنغان علملر بياننده در (وهو صنفان) مأمور بولغان علملر ايكي صنف در (الصَّنْفُ الْأَوَّلُ) اولگي صنفی (فِي فُرُوضِ الْعَيْنِ) فرض عين بولغان علم لرده در هر بر كشي گه فرض بولغان علمني فرض عين ديلر (وهو علمُ الْحَالِ) فرض عين بولغان علم حال علميدر (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالي ايتدي

(فَاسْئَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ) علم اهلندن صورت کز (ان کنتم لا تعلمون) اگر بلمهس بولسائز
 (مج) ابن ماجه چغاردی (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت انس دن (أَنَّهُ قَالَ)
 درستاسک حضرت انس ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه السلام
 ایتدی دیو (طَلَبُ الْعِلْمِ) علم استمه کلک (فَرِيضَةٌ) فرضدر (عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَمُسْلِمَةٍ) هر بر
 مسلمان ایر برلن وهر بر مسلمان خاتونغه (قَالَ فِي تَعْلِيمِ الْمُتَعَلِّمِ) دیگان کتابه ایتدی (وَيَفْتَرُضُ
 عَلَى الْمُسْلِمِ) هر بر اسلام دینند بولغان کشی که فرض بولور کیره ک ایر و کیره ک خاتون بولسون
 (طَلَبُ مَا) شول علمنی استمه کلک (يَقَعُ لَهُ) اول علم مسلمان بولغان کشی که توشهر (في حاله) دنیده ترک
 بولغان حالند (في آي حال كان) کیره ک قایو حاله بولسون (فَأَنَّهُ لَا بُدَّ لَهُ) چونکه مسلمان بولغان کشی که
 چاره یوقدر (من الصَّلوات) بیش وقت نمازدان (فَيَفْتَرُضُ عَلَيْهِ) بس اسلام دیننده
 بولغان هر بر مسلمانغه فرض بولور (عَلِمُ مَا) شول نرسه نی بلسو (يَقَعُ لَهُ) اول مسلمان
 کشی که توشهر (في صَلَاتِهِ) نمازنده (بِقَدْرِ مَا) شول قدرلی بلسو فرض بولور (يُؤَدِّي بِهِ)
 اول قدر برلن اوته لمش بولور (فَرَضُ الصَّلوةِ) نماز نك فرضی (وَيَجِبُ عَلَيْهِ) دخی
 مسلمان کشی اوزه رینه واجب بولور (بِقَدْرِ مَا) شول مقدار بلسو (يُؤَدِّي بِهِ الْوَأَجِبُ) اول
 مقدار برلن نماز نك واجب اوته لمش بولور (لأن ما ينوَسَلُ به الى اقامة الفرض) آنك ایچون
 آنك برلن فرضنی اوته وگه ایر شلمش نرسه (يَكُونُ فَرَضًا) فرض بولور اول (وَمَا يَنْوَسَلُ
 به الى اقامة الواجب) آنك برلن واجب اوته وگه ایر شلمش نرسه (يَكُونُ وَاجِبًا) واجب
 بولور (وَكذلك في الصوم) اوشانداق نماز داغی کبیدر روزه دهده حکم یعنی روزه فرض
 برلغان کشی که روزه نك فرضنی اوته رلك قدر علم فرض روزه نك واجبنی اوته رلك قدر
 علم واجب در (وَالزَّكوةِ) دخی اوشانداق نماز داغی کبیدر زکات دهده حکم (ان كان له مال)
 اگرد اول مسلمان نك مالی بولسه یعنی زکوة فرض بولغان کشی که زکوة نك فرضنی
 اوته رلك قدر علم فرض واجبنی اوته رلك قدر علم واجب (وَالْحَجِّ) دخی نماز داغی کبیدر
 حجه دهده حکم (ان وجب عليه) اگرد هج اول مسلمان کشی که واجب بولسه یعنی حج
 واجب بولغان کشی که حج نك فرضنی اوته رلك قدر علم فرض واجبنی اوته رلك قدر علم
 واجب (وَكذلك) دخی اوشانداق نماز داغی کبیدر (في البيوع) صاتو آلوده بولغان
 حکم (ان كان يتجر) اگرد صاتو آلو قیلور بولسه یعنی سودا گر بولغان کشی که سودا نك

فرضی اوتہرلک قدر علم فرض واجبی اوتہرلک قدر علم واجب (انتهی) تعلیم المتعلم کی سوز آخرینہ ایرشدی (ثُمَّ قَالَ) مونک صوکنده تعلیم المتعلم ایندی (وَكُلُّ مَنْ اشْتَغَلَ) هربرکشی شغلنسه (بَشَى مِنَ الْمُعَامَلَاتِ) معاملہ لردن برنرسہ برلن (وَالْحَرْفُ) دخی هنرلردن برنرسہ برلہ (يَفْتَرِضُ عَلَيْهِ) اول کشیگہ فرض بولادر (عَلَّمَ التَّحْرُزَ) صاقلانونی بلو (عَنِ الْحَرَامِ) فیہ) اول نرسہ ده حرام غہ تشودن (وَكَذَلِكَ يَفْتَرِضُ عَلَيْهِ) اوشانداق علم حال فرض بولغان کبی مسلمان کشیگہ فرض بولادر (عَلَّمَ أَحْوَالَ الْقَلْبِ) قلب حاللرینی بلو (مَنْ التَّوَكَّلَ) اشنی الله تعالی گہ تابشردن بولغوچی (وَالْإِنَابَةَ) دخی الله تعالی گہ قایتودن بولغوچی (وَالْحَشِيَّةَ وَالرِّضَاءَ) دخی الله تعالی دن قورقودن وهر اشده الله تعالی گہ راضی بولودن بولغوچی (فَإِنَّهُ وَقَعَ فِي جَمِيعِ الْأَحْوَالِ) بس درستلکده مسلمان مده عمرندہ ذکر قیلنغان حاللرنزک ہمہ سینہ تشکوچیدر (انتهی) تعلیم المتعلم کی سوزنک مقصود قدریسی آخرینہ ایرشدی (ثُمَّ قَالَ) مونک صوکنده ینہ تعلیم المتعلم ایندی (وَكَذَلِكَ فِي سَائِرِ الْأَخْلَاقِ) اوشنداق قلب حاللرندن بولغان حکم کبیدر باشقه خلقلارده بولغان حکملرده (نَحْوُ الْجُودِ وَالْبُهْلِ) جواردلق و صارنلق کبی (وَالْجَبْنَ وَالْجُرَاةَ) دخی قورقافل و باطرچیلق کبی (وَالْتَكْبِيرَ وَالتَّوَاضُعَ) دخی تکبرلک و توبانچیلک کبی (وَالْعَفَّةَ) دخی کشی قولنده بولغان نرسہ دن صاقلانو کبی (وَالْإِسْرَافَ وَالتَّغْيِيرَ) دخی شریعت قوشقانندن آرتق صرف قیلو و کیم صرف قیلو کبی (وَعِظْمُهَا) دخی موندن باشقه خلقلار کبی (فَإِنَّ الْكِبْرَ وَالْبُهْلَ) بس درستلکده تکبرلک ہم صارنلق (وَالْجَبْنَ وَالْإِسْرَافَ) دخی قورقافل برلن اسراف (حَرَامٌ) حرامدر (وَلَا يُمَكِّنُ التَّحْرُزُ عَنْهَا) بودورت قباحت خلقندن صاقلانو ممکن بولماس (الْأَعْلَمُهَا) مگر بودورت قباحت خلقنی اوزلرین بولو برلن گنه (وَعَلِمُ مَا يُضَادُّهَا) دخی بو دورت قباحت خلقنه دشمان بولغان دورت کورکام خلقنی بلو برلن گنه یعنی جوواردلق باطرچیلق توبانچیلک عفت (فَيَفْتَرِضُ عَلَى كُلِّ إِنْسَانٍ عِلْمَهَا) بس هر بر آدمگہ بو خلقلارنی بلمک فرض بولور (انتهی) تعلیم المتعلم سوزی بو اورنده بتدی (حَاصِلُهُ) تعلیم المتعلم سوزینک حاصلی (أَنَّ الْعِلْمَ تَابِعٌ لِلْمَعْلُومِ) درستلکده بلو بلنمش نرسہ گہ ابارگوچیدر (فَإِنْ كَانَ فُرْضًا أَوْ حَرَامًا) بس اگر بلنمش نرسہ فرض یا کہ حرام بولسه (فَفَرَضٌ) بس بو ایکسنی بلو فرضدر (وَأَنْ وَاجِبًا أَوْ مَكْرُوهًا) واگر بلنمش نرسہ واجب یا کہ مکروه بولسه

(فَوَاجِبٌ) بس بو ایكسنى باو واجبر (وَأَنْ سُنَّةً) واگر بلنمش نرسه سنت بولسه (فَسُنَّةٌ) بس بلو سنندر (وَأَنْ نَفْلًا) واگر بلنمش نرسه نفل بولسه (فَنَفْلٌ) بس بلو نفلندر (وَكَذَلِكَ الْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ) اوشنداق علم حال معلومگه ابارگان كبيدر ايزگو اش برلن قوشوده (وَالنَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ) دخى ياوزاشدن طيوده يعنى فرضنى قيلو برلن حرامنى قيلماو برلن امر فرض واجبنى قيلو مكرهنى قيلماو برلن امر واجب سنت بران امر سنت نفل برلن امر نفل (غَيْرٌ) اوشبووندان باشقه (أَنَّهُمَا) درستلكده امر معروف برلن نهى عن المنكر (عَلَى سَبِيلِ الْكِفَايَةِ) كفايه طريقى اوزرينه فرضدر يعنى قومدن بعضى كشى قيلسه قالغانلار اوستندن تشهر (وَعِلْمُ الْعَالِ) حال علمى (عَلَى سَبِيلِ الْعَيْنِ) فرض عين طريقى اوزرينه فرضدر يعنى فرق شول قدرگنه (وَمَنْهُ) دخى فرض عين جمله سنندندر (اعْتِقَادُ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ) اهل السنه و الجماعت اعتقادى (الَّذِي سَبَقَ ذِكْرُهُ) شونداين اعتقاد كم ذكرى اوتدى (وَتَنْوِيرُهُ) دخى فرض عين جمله سنندندر اهل السنه و الجماعت اعتقادى نورا ندر ماقلق (بِالْأَسْتِدْلَالِ) دليل استناو برلن (لِلْخُرُوجِ عَنِ التَّقْلِيدِ) كشيگه ابار و بكنه اعتقاد قيلودان چغو ايچون .

(الصَّنْفُ الثَّانِي) مأموربه بولغان علمده بولغان نوع اولنك ايكي صنفدان ايكنچى صنفى (فِي فُرُوضِ الْكِفَايَةِ) فرض كفايه بولغان علمدر بياننده در فرض كفايه شول بعض كشى قيلغانده قالغانلارنك استندن تشار برسیده قيلماسه كسى گناهملى بولور (وَهُوَ) اول فرض كفايه بولغان علم (مَا يَتَعَلَّقُ بِحَالِ غَيْرِهِ) باشقه نرسه نك حالنه متعلق بولغان علمدر (أَعْنَى) قصد قيلامون بو علمدن (الْفَقْهَ كُلَّهُ) بتن فقه علمنى (وَعِلْمَ التَّفْسِيرِ) دخى تفسير عامنى (وَالْحَدِيثَ) دخى حديث علمنى (وَالْأُصُولِيَّيْنَ) دخى اصول كلام برلن اصول فقه عامنى (وَالْقِرَاءَةَ) دخى قرأت علمنى (وَأَمَّا الْحِسَابُ) اما حساب علمى (فَمُحْتَاجٌ إِلَيْهِ) بس حساب علمنه محتاجدر (كَثِيرٌ مِنَ الْمَسْأَلِ) شريعت مسئله لرندن كوبسى (خُصُوصًا الْقِرَائِيَّضُ) بيگرا كه فرائض علمى محتاج بولور (فَلَمَّا قَالُوا) حساب علمى محتاج ايله بولغانلقى ايچونده چن عالما رايتديلر (هُوَ رُبُّ الْعَامِ) حساب بتن علمنك دورتدن بريدرديو (لَأَنَّهُ نَصْفُ الْفَرَايِضِ) آنك ايچون حساب علمى فرائض علمينك يارطسيدر فرائض بتن علمنك يارطسى بس حساب دورتدن برى بولا (فَلَا يَبْعُدُ أَنْ يَكُونَ فَرَضٌ كِفَايَةً) بس

حساب علمینک فرض کفایه بولوی عقلغه یراق توگل بلکه بیک یاقن وحقدر (وَقَدْ
 صَرَّحَ الْغَزَالِي بِهِ) امام غزالی رحمه الله تعالی حسابینک فرض کفایه بولوی برلن آچق بیان
 قیلدی (فی الْأَحْيَاءِ) احياء اسملی کتابنده (وَأَمَّا الْعُلُومُ الْعَرَبِيَّةُ) اما علوم عربیه یعنی
 نحو صرف معان بیان لغت اشتقاق عروض قافیہ علم الخط قَرْضُ الشَّعْرِ وَالْإِنْشَاءُ محاضرات
 توارینخ (ففی بَسْتَانِ الْعَارِفِينَ) بستان العارفین اسملی کتابده ایتدی (اَعْلَمَ) بل سین
 (أَنَّ الْعَرَبِيَّةَ) درستلکده علوم عربیه (لَهَا فَضْلٌ عَلَى سَائِرِ الْأَلْسِنَةِ) علوم عربیه نك باشقه،
 تلر اوزرینه آرتوقلغی بولغوجیدر (فَمَنْ تَعَلَّمَهَا) بس برکشی علوم عربیه نی ایرانسه
 (أَوْعَامَ غَيْرِهِ) یایسه علوم عربیه نی باشقه کشیگه ایراتسه (فَهُوَ مُاجِرٌ) بس اول کشی ثوابلیدر
 (لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى) آنک ایچون درستلکده الله تعالی (أَنْزَلَ الْقُرْآنَ بِلُغَةِ الْعَرَبِ) قرآننی
 عرب تلی ایله ایندردی (فَمَنْ تَعَلَّمَهَا) بس برکشی علوم عربیه نی ایرانسه (فَأَنَّهُ) بس
 درستلکده اول کشی (يَفْهَمُ بِهَا) علوم عربیه سببلی فهم قیلور (ظَاهِرَ الْقُرْآنِ) قرآنک
 ظاهر معناسنی (وَمَعَانِي الْأَخْبَارِ) دخیه خبرلرنک معنالرینسی (انْتَهَى) بستان سوزی
 بندی. (وَالَّذِي يَقْتَضِيهِ الْأَصْلُ) قاعده تلاگان نرسه (أَعْنَى) قصد قیلامون مین اول
 قاعده دن (أَنْ مَا يُتَوَسَّلُ بِهِ إِلَى الْفَرْضِ) درستلکده آنک برلن فرضغه ایرشلنه تورغان نرسه
 (فَرَضٌ) فرضدر (وَكَذَلِكَ فِي الْوَأَجِبِ) اوشنداق در حکم واجبه ده هم یعنی آنک برلن
 واجبه ایرشلنه تورغان نرسه واجبه (وَغَيْرِهِ) دخی موندان باشقه لارده هم حکم اوشنداقدر یعنی
 سننکه ایرشوگه سبب بولغان نرسه سنت نفلگه ایرشوگه سبب بولغان نرسه نقل (كَوْنَهَا فَرَضٌ
 كِفَايَةً) یعنی قاعده تلاگان نرسه علوم عربیه نك فرض کفایه بولوی (لِأَنَّ الْعُلُومَ الشَّرْعِيَّةَ) آنک
 اوچون علوم شرعیه (مُتَوَقَّعَةٌ عَلَيْهِا) علوم عربیه اوزرینه توقنداغوجیدر (الْأَنْوَعُ الْغَائِي)
 باشقه نرسه ایچون مقصود بولغان علملرده بولغان اوچ نوعنک ایکنچسی (فِي الْمَنْهَى عَنْهَا)
 او قودان طيلمش بولغان علملر بیاننده در (وَهُوَ) اول منهی بولغان علملر (مَا زَادَ عَلَى
 قَدْرِ الْحَاجَةِ) حاجت قدرینه آرتوق بولغان علملر (مِنْ عِلْمِ الْكَلَامِ وَعِلْمِ النُّجُومِ) کلام
 علملر دخی نجوم علملر بولغوجی (أَمَّا الْأَوَّلُ) اما اولگسی یعنی کلام علمی (فَقَدْ قَالَ
 فِي الْخِلَاصَةِ) تحقیق خلاصه ده ایتدی (تَعَلَّمَ عِلْمَ الْكَلَامِ) کلام علمنی ایرانو (وَالنَّظَرُ فِيهِ)
 دخی کلام علمنده چومو (وَالْمُنَاطَرَةُ وَرَاءَ الْحَاجَةِ) دخی حاجتدن طش مناظره قیلو (مِنْهُ)

عنه) آناردان طييلمشدر (انتهى) خلاصه ده غى سوز آخرينه ايرشدى (وَقَالَ فِي الْبَزَازِيَّةِ) بزازيه ده ابتداى (وَدَفَعَ الْحَصْمَ) اسلام غه دشمان كشى نك شهبه سنى يبارو (وَأَثْبَاتُ الْمَنَهَبِ) حق مذهب (دين) نى اثبات قيلو (يُحْتَاجُ إِلَيْهِ) آنارغه محتاج بولنور البته بزازيه سوزى حق لكن حاضر زمانده چروب بتگان منهبلر نى ابطال ايچون تزلگان كلام البته حاضر شيكسز منهى عنه حاضرده خصم لار ايكنچى كلام ده ايكنچى كيره ك (وَفِي الثَّاتَارِ خَانِيَّةٍ وَفِي النَّوَازِلِ) تاتار خانيه برلن نوازلك ابتداى (قَالَ أَبُو نَصْرٍ) ابو النصر ابتداى (بَلَّغَنِي) خبر ايرشدى ميكا (أَنَّ حَمَادَ بْنَ أَبِي حَنِيفَةَ) درستلكده امام اعظم اوغلى حماد (كَانَ يَتَكَلَّمُ فِي عِلْمِ الْكَلَامِ) كلام علمنده سيلاشور بولدى (فَنَهَاهُ عَنِ ذَلِكَ أَبُوهُ) بس حماد نى علم كلام ده سيلاشودن يعنى مناظره قيلودان آتاسى يعنى امام اعظم طيدى (فَقَالَ لَهُ ابْنُهُ) بس امام اعظم غه اوغلى ابتداى (قَدَرَأَيْتَكَ) تحقيق كوردم مين سيني (تَتَكَلَّمُ فِي عِلْمِ الْكَلَامِ) كلام علمنده سيلاشه در ايدك (فَمَا بِالْكَ) بس نيدر سينك حالك (تَنَهَانِي عَنْهُ) علم كلامه سيلاشودن ميني طياسون (قَالَ لَهُ) امام اعظم اوغلى حماد قه ابتداى (يَابُنِي) اى كهك اوغلم (كُنَّا نَتَكَلَّمُ) بز سيله شه در ايدك (وَكُلُّ وَاحِدٍ مِّنَا) دخى بزلردن هر برمز (كَانَ الطَّيْرُ عَلَى رَأْسِنَا) گويا باشم زده قونغان قش بار ايدى يعنى بيك احتياط ايله سيله شه در ايدك (مَخَافَةَ أَنْ نَزَلَ) زلت وخطاغه تشومردان قورقو ايچون (وَأَنْتُمْ تَتَكَلَّمُونَ الْيَوْمَ) سز سيله شه سز بو كونده (وَكُلُّ وَاحِدٍ يُرِيدُ) حالبوكه سزلردن هر برگز تليدر (أَنْ يَزَلَ صَاحِبُهُ) يولد اشى خطاغه تشونى (وَأَرَادَ أَنْ يَكْفُرَ صَاحِبُهُ) دخيده ايبده شى كافر بولونى تليدر . (وَمَنْ أَرَادَ أَنْ يَكْفُرَ صَاحِبُهُ) وبر كشى بولد اشى نك كافر بولونى تلاسه (فَقَدَّ كَفَرَ قَبْلَ أَنْ يَكْفُرَ صَاحِبُهُ) يولد اشى كافر بولماسدان بورون تحقيق اول اوزى كافر بولور (امام اعظم قران قشغار و امثالهما شاگردلرينك مناظره سنى كورسه نه ديور ايدى ايكان؟) (وَعَنْ أَبِي اللَّيْثِ الْحَافِظِ) ابو الليث الحافظدن كوچرلدى (وَهُوَ كَانَ بِسَمَرْقَنْدٍ) ابو الليث الحافظ سمرقنده بولدى (مُتَقَمًّا فِي الزَّمَانِ) زمانه لك بولدى (عَلَى الْفَقِيهِ أَبِي اللَّيْثِ) فقيه ابو الليث اوزرينه (قَالَ) ابتداى ابو الليث الحافظ (مَنْ اشْتَغَلَ بِالْكَلامِ) بر كشى علم كلام برلن شغلنسه (مُحِي اسْمُهُ عَنْ دَفْتَرِ الْعُلَمَاءِ) اول كشى نك اسمى عالمدر دفترندن جويلمش بولور (وَعَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) دخى امام اعظم دن كوچرلدى (قَالَ) ابتداى امام اعظم (يَكْرَهُ الْخَرُوضُ)

فِي الْكَلَامِ) علم کلام که چومو مکروه بولور (مَا لَمْ تَعَفْ شُبُهَةً) شبهه تشمگاندِه (فَإِذَا وَقَعَتْ
 شُبُهَةٌ) بس هر چنان شبهه تشسه (وَجَبَ إِزَالَتُهَا) شبهه نی یبارمک واجب بولور (كَمَنْ يَكُونُ
 عَلَى شَاطِئِ الْبَحْرِ) در با یاننده بولغان کشی کبی (يَنْبَغِي) تیوشلی بولور اول کشی که
 (أَنْ لَا يُوَقَعَ نَفْسُهُ فِي الْبَحْرِ) اوزینی دریاغه تشرماسسرلک (فَإِنْ وَقَعَ) بس اگر دریاغه
 تشسه (وَجَبَ عَلَيْنَا أَخْرَاجُهُ) اول کشینی بزگه چغارو واجب بولور (انتهی) تاتار خانیه
 سوزی آخرینه ایرشدی (أَقُولُ) ایتورمن دی مصنف (أَفَادَ) امام اعظم ننگ صوئغی سوزی
 افاده قیلدی (أَنَّهُ فَرَضَ كَفَايَةَ) درستلکده علم کلام فرض کفایه در (لَكِنَّ) آلی
 بولسه ده (لَا يَنْبَغِي) تیوشلی بولماس (أَنْ يُعَلِّمَهُ) علم کلام نی ایراتمکک (أَوْ يَتَعَلَّمَهُ)
 یایسه علم کلامنی اویره نمکک (الَّا) مگر تیوش بولور (كُلُّ ذِكْرٍ مُتَدَبِّرٍ) هر بر دیندار
 زیره کشیگه گنه (مُجْتَدٍ) توروشوچی بولغان (وَالْأَلَّا) اگرده دیندار بولوب زیره بولغان
 کشی بولماسه (يُخَافُ عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینه قورقلور (الْمَيْلُ إِلَى الْمَنَاهِبِ الْبَاطِلَةِ)
 باطل منهبارگه آشووندان (وَأَمَّا الثَّانِي) اما ایکنچیسسی یعنی نجوم علمی (ففي سنن د)
 ابو داودننگ سنننده کیلدی (عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ) حضرت عباس ننگ اوغلندن (مَرْفُوعًا)
 حدیث مرفوع بولوب (حدیث رسول اکرمگه اضافه قیلنسه مرفوع صحابییگه اضافه قیلنسه
 موقوف تابعیگه اضافه قیلنسه مقطوع نامنده بولا (مَنْ أَقْتَبَسَ عِلْمًا مِنَ النُّجُومِ) برکشی
 نجومندن بر علمنی اویره نسه (أَقْتَبَسَ شُعْبَةً مِنَ السَّحَرِ) سحرندن بر قطعنه نی اویره ندی
 (زَادَ) گناهنی آرتدردی (مَا زَادَ) نجومندن اویره نونی آرتدرغان مدتده (اما نجومندن
 قریده و صوده قارانغولق و قتلارنده آداشماسلق قدری دخی قبله بلورلک و نماز وقتی
 بلورلک قدری بلو تیوشلگی ایکنچی حدیث برلن ثابت بس اولگی حدیثندن مراد
 بومقداردن آرتوغی بولسه کیرهک (وَقَالَ فِي الْخُلَاصَةِ) دخی خلاصه ده ایندی (وَتَعَلَّمَ عِلْمَ
 النُّجُومِ) نجوم علمنی اویره نو (قَدَرُ مَا) شول قدر (يُعَلِّمُ بِهِ) اول قدر برلن بلنور
 (مَوَاقِيتُ الصَّلَاةِ) نماز و قتلاری (وَالْقِبْلَةُ) دخی قبله (لَا بُاسَ بِهِ) بو قدرنی اویره نوده
 ضرر یوق (وَالزِّيَادَةُ حَرَامٌ) موندن آرتقنی اویره نو حرامدر (آه) (وَفِي بُسْتَانِ الْعَارِفِينَ)
 بستان العارفینده ایندی (وَلَوْ تَعَلَّمَ مَنْ عِلْمَ النُّجُومِ) اگرده علم نجومندن اویره نسه
 (مَقْدَارًا) شول قدرنی (يُعْرِفُ بِهِ الْقِبْلَةَ) اول قدر برلن قبله تانلمش بولور (وَأَمْرٌ

الحساب) دخی حساب امری تانلمش بولور (فَلَا بَأْسَ بِهِ) بس بو قدر علم نجوم اویره نوده ضرر یوق (وَلَا يَزِيدُ عَلَيْهِ) بو قدر اوزرینه آرتدیرماس (إِذَا تَعَلَّمَ) هر قایچان اویره نسه (مقداراً) شول قدرنی (يُعْرِفُ بِهِ الْقِبْلَةَ) اول قدر برلن قبله تانلمش بولور (وَأَمْرُ الْحِسَابِ) دخی حساب امری تانلمش بولور (انتهى) بستان العارفینده گی سوز تمام (۲) بولدی (*) (وَفِي تَعْلِيمِ الْمُتَعَلِّمِ) تعلیم المتعلمده ایتدی (وَعَلَّمَ النُّجُومَ بِمَنْزِلَةِ الْمَرَضِ) نجوم علی آورو منزلنده در (فَتَعَلَّمَهُ حَرَامًا) بس نجوم علمنی اویره نو حرامدر (لَأنَّهُ يَضُرُّ وَلَا يَنْفَعُ) آنک ایچون نجوم علمی ضرر بیرر اما فائده بیرمهس (وَالْهَرَبُ مِنْ قَضَائِهِ تَعَالَى وَقَدَرِهِ) دخی الله تعالی نك قضاسندن و تقدیرندن قاجو (غیر ممکن) ممکن توکل (انتهى) تعلیم المتعلمده گی سوز آخیرینه ایرشدی (أَقُولُ) ایتور من دی مصنف (فَمَا هُوَ الْحَرَامُ مِنْ عِلْمِ النُّجُومِ) بس نجوم علمندن حرام بولغان نرسه (مَا يَتَعَلَّقُ بِالْأَحْكَامِ) حکم لرگه متعلق بولغان نرسه در (كَقَوْلِهِمْ) منجم لرنك سوزی کبی (إِذَا وَقَعَ كُسُوفٌ) هر قایچان قویاش توتولو واقع بولسه (أَوْ خُسُوفٌ) یایسه آی توتولو واقع بولسه (أَوْ زَلْزَلَةٌ) یایسه بیر سلکنو واقع بولسه (فِي زَمَانٍ كُنَّا) اوشانداق زمانده مثلاً فلان آیه (سَيَقَعُ كُنَّا) اوشانداق اشلر واقع بولور مثلاً آچلق یا که توقلق بولور ویا که خرابلق بولور یا که الوغ کشی اولور یا که قوتلی یغمور بولور کبیلر (وَأَمَّا مَعْرِفَةُ الْقِبْلَةِ) اما قبله نی بلو (وَالْمَوَاقِيتِ) دخی نماز وقتلارون بلو (فَتَحْصُلُ بِالْعِلْمِ الْمَسْمُومِ بِالْهَيْئَةِ) هیئت برلن آتالغان علم برلن حاصل بولور (فَلَمَّا كُنَّا) بس قبله برلن وقت بولغانلاری زمانده (شُرْطَى آدَاءِ الصَّلَاةِ) نمازنی اوته وگه شرط (لَزِمَ مَعْرِفَتَهُمَا) قبله برلن وقتنی بلو لازم بولدی (بِالتَّحَرِّيِ) کوکل برلن اویلاب (وَالْأَمَارَاتِ) دخی علامتلر برلن (وَهَذَا الْعِلْمُ) اوشبو قبله برلن وقتغه متعلق بولغان هیئت علمی (مِنْ جُمْلَةِ أَسْبَابِ التَّحَرِّيِ) کوکل برلن اویلاو اسبابندندر (وَالْمَعْرِفَةِ) دخی بلو اسبابندندر (فِي جَزَاءِ الْأَشْتِغَالِ بِهِ) بس

(۲) بو سوزلر آچق بلدرهلر اسلام شریعتنده قبله ایله حساب یعنی آی طوغو کبی اشلر بلورلك قدر نجوم علمینی اوگره نك درست بولونی وانما بو قدرنی اوگره نو درست بولفاچ اول قدرنی بر قومدن برگنه کشتنك بولساده اوگره نكکی فرض بولورغه تیوش واقعا آی باشلارن بلو رمضانغه کرو و آندن چغر قربان عیدن اوتو و باشقه دینی بیرملرنی وقتنده قیلو ایجون مسلمانلار آی مسئله سننی قویاش مسئله سی کبی بلک تیوشدر یعنی قویاش با یو ایله قویاش چقونی نیچوک بله مز آئیده شویله بلک لازمدر مصحح شا کر جان

نجوم بىرلن شغله نو درست بولور (وَأَمَّا أَنْ يَجِبَ) اما نجوم بىرلن شغله نونك واجب بولوى
 (فَلَا) بس ثابت توگل (أَدْلَانِ عَصَارَ لِلْأَسْبَابِ) آنك ايچون سببلرنك بولونوى يوق (فيه)
 اول نجوم علمنه يعنى معرفت سببلرىنى نجوم علمندن باشقه ده ده بولوممكن مثلا هيئت علمنده (وَلَا يَلْزَمُ
 الْيَقِينُ فِيهِمَا) قبله بىرلن وقتده شيكسىز بلوچيلك لازم توگل (بَلْ يَكْفَى الظَّنُّ) بلكه وقت
 بىرلن قبله ده ظن كفايه قىلا (وَأَنَّهُ) دخى درستلىكده هيئت علمى (يَحْتَاجُ إِلَى ذِكَاةٍ)
 زيره كلك كه محتاج بولا (وَقُوَّةَ حَسَنٍ) دخى مبادىدن مطالبكه تيز كوچه تورغان قوتلك
 بولويته محتاج بولا (وَحَيَالَ وَجَدَ كَثِيرٍ) دخى خيالغه وكوب توروشوغه محتاج بولا (فَلَا
 يَقَعُ التَّكْلِيفُ بِهِ) بس هيئت علمى بىرلن تكليف واقع بولمى (لِكُلِّ أَحَدٍ) هر بركشى ايچون
 (أَدْلَايُكَافُ اللَّهُ نَسْتًا) آنك ايچون الله تعالى هيچ كمنى كوچله مهس (الْأَوْسَعَهَا) مگر طاقنى
 قدرگنه تكليف قىلور (وَأَيْضًا تَحْتَاجُ مَعْرِفَةَ الْقِبْلَةِ بِالْهَيْئَةِ) ينه علم هيئت بىرلن قبله نى بلو
 محتاج بولادر (إِلَى مَعْرِفَةِ عَرْضِ كُلِّ بَلَدٍ) هر شهر نك ياصيلغنى بلوگه (وَطَوْلُهُ) دخى
 هر بىر شهر نك اوزونلغنى بلوگه (وَلَا تُمْكِنُ تِلْكَ الْمَعْرِفَةُ) اوشبو هر شهر نك ياصيلغنى
 واوزونلغنى بلومكن بولماس (الْأَبْتَقَالِيَوْمَنْ) مگر شول كشيگه ايه رو بىرلن گنه ممكن بولور
 (لَا تُعْرِفُ عَدَالَتَهُ) اول كشينك عادل لسكى بلمهس (فَلَا يُوجِبُ الْعَمَلُ) بس هيئت علمى
 عملنى موجب بولماس (وَأَمَّا سَائِرُ عُلُومِ الْفَلَسَفَةِ) اما باشقه فلسفه علملرى (فَالْمَنْطِقُ
 دَاخِلٌ فِي الْكَلَامِ) بس منط كلامگه كركوچيدىر بس منطق نك حكى كلام نك حكى كبيدر
 (وَعِلْمُ الْهَيْئَةِ مُبَاهٍ) هندسه علمى مباحدر (خَوَاصُ مَقَادِرِي يَعْنِي خِطَّ سَطْحِ جِسْمِ
 تَعْلِيمِي نِي بِلْدَرِه تَوْرغان علمگه هندسه ديلر (وَالْأَلْهِيَاتُ) حكمة الهيدلر (مَا يُخَالِفُ مِنْهَا
 الشَّرْعُ) الهياتدن شريعته مخالفى بولغانى (فَجَهْلُ مُرَكَّبٍ) بس جهل مركبدر (لَا يَجُوزُ
 تَحْصِيلُهُ) شريعته خلاف بولغان الهياتنى حاصل ايتو درست توگل (وَلَا النَّظْرُ فِيهِ) دخى
 شريعته خلاف بولغان الهياتده اويلاوده درست توگل (الْأَعْلَى وَجْهَ الرَّدِّ) مگر رد قىلو
 طريقي اوزرينه گنه اويلاو درست (وَقَدْ اسْتَقْصَى فِي الْكَلَامِ) دخى ردنى تيوشنچ، تيكشردى
 كلام علمنده (وَمَا يُؤَافِقُهُ) الهياتدن شريعته موافى بولغانى (فَدَاخِلٌ فِي هَذَا الْكَلَامِ أَيْضًا)
 ينده شول علم كلامگه داخلدر (وَالطَّبِيعِيَّاتُ) دخى علوم طبيعده كوكلر يولدىلار علمندن
 دخى بلار آستنده بولغان اجسام مفرده دن بعث قىلا تورغان علمگه علم طبيعى ديلر

(مَا خَالَفَ مِنْهَا الشَّرْعَ) علوم طبیعیہ دن شریعت کہ خلاف بولغانی (فَمَبْنَى عَلَى الْإِهْيَاتِ)
 الہیاتکے مبنیہ (وَقَدْ عَرَفَتْ حَالَهَا) تحقیق الہیاتنکے حالینے بلذک (وَمَا لَمْ يُخَالَفِ) علوم
 طبیعیہ دن شریعتکے خلاف بولماغانی (لَمْ يُمْنَعْ مِنْهُ) آناردان منع قیلنمادی (وَأَمَّا السَّحْرُ)
 اما سحر علمی (وَالنَّيْرُ نَجَاتٌ) دخی نیرنجات علمی شعبہ ہم دیولہ (استعداد دلار کیفیتنی
 بلوشول استعداد دلار برلن نفوس بشریہ عناصرده تأثیرنکے ظہورینہ قادر بولا تورغان
 علمگہ نیرنجات ہم شعبہ دیورلر (وَنَعُوهُمْ) دخی بوایکسی کبی علملر (مَنْ الشُّرُورُ
 وَالْمُعَاصِي) یاوزلقلاردان وگناہلاردان بولغوچی (فَيَجُوزُ تَعَلُّمَهَا) بس بلارنی اویرہ نودرست بولور
 (لِلْأَحْتِرَازِ عَنْهَا) بلاردان صاقلانو ایچون (كَمَا قِيلَ) ننا کہ ایتلدی (عَرَفْتُ الشَّرَّ لِلشَّرِّ
 لَكِن لَتَوَقَّيْهِ) معناسی: یاوزلقنی بلدمہین اما بلوبدہ آنی قیلو ایچون توگل بلکہ بلکہ سدن
 آکا توشمہس ایچوندیر. یعنی یاوزلقدان صاقلانو ایچون (وَمَنْ لَمْ يَعْرِفِ الشَّرَّ) ویرکشی
 یاوزلقنی بلکہسہ (وَيَجْهَلُهُ) دخی یاوزلقنی طانوماس بولسہ (يَقَعُ فِيهِ) اول یاوزلقغہ توشہر
 (وَأَمَّا الْمُنَاطَرَةُ) اما بحث قیلشو (وَالْحَيْلَةُ فِيهَا) دخی مناظرہدہ حیلہ قیلو (فَقِيَ الْخُلَاصَةَ) بس
 خلاصہدہ ایتدی (الْتَّمُويَةُ) بالغان بولوب حق برلن بویالغان سوز برلن سویلہشو
 (وَالْحَيْلَةُ فِي الْمُنَاطَرَةِ) دخی مناظرہدہ حیلہ قیلو (ان تَكَلَّمَ) اگر سویلاشسہ (مُتَعَلِّمًا
 مُسْتَرشدًا) حقلقنی استہگوچی عام اویرہ نوچی برلن (أَوْ تَكَلَّمَ عَلَى الْأَنْصَافِ) یایسہ انصاف
 اوزرینہ سویلہشسہ (بَلَا تَعْنَتُ) حقنی انکاردان باشقہ (يَكْرَهُ) مکروہ بولور یعنی بالغان
 سوز برلن سویلہشو (وَكُنَا) اوشاندق مکروہ بولور (أَذَاتَكَلَّمَ) ہر قیچان سویلہشسہ (غَيْرُ
 مُسْتَرشدٍ) حقنی استہمگہن کشی برلن (لَكِن عَلَى الْأَنْصَافِ) لکن انصاف اوزرینہ سویلہشسہ
 (بَلَا تَعْنَتُ) حقنی انکاردان باشقہ (فَإِنْ تَكَلَّمَ) بس اگر سویلہشسہ (مَع مَنْ يُرِيدُ التَّعْنَتَ) حقنی
 انکارنی تلی تورغان کشی بران (وَيُرِيدُ أَنْ يَطْرُقَهُ) دخی اول سویلہشو چینی ہلاکتکہ تاشلاونی
 تلی تورغان کشی برلن سویلہشسہ (لَا يَكْرَهُ حِينَئِذٍ) بووقتہ مکروہ بولاس (أَنْ يَحْتَمَلَ كُلَّ حَيْلَةٍ)
 ہر ہر حیلہ برلن حیلہ قیلاما قلق (لِيَنْفَعَ عَنْ نَفْسِهِ) بسو متعنتنکے ضررینی اوزندن
 یبہر مک ایچون (لَآنَ الْحَيْلَةَ لِدَفْعِ التَّعْنَتِ) آنکے ایچون عنادنی یبہر وایچون حیلہ (مَشْرُوعَةً)
 مشروعہ (قال) خلاصہدہ ایتدی (وَسَمِعْتُ الْقَاضِيَ الْأَمَامَ) امام قاضیخانہدان ایشتم
 (يَقُولُ) ایتہدر (أَنْ أَرَادَ تَخْجِيلَ الْخَصْمِ) اگرده خصم نی اویالتونی تلہسہ (يَكْفُرُ) کافر بولور

(قَالَ رَأَيْتُ فِي مَوْضِعِ آخِرٍ) خلاصه ده ایندی ایکنچی اور ونگه کوردم دی (وَعَنْدِي لَا يَكْفُرُ) مینم قاشمه کافر بولماس (الْأَنَّهُ) لکن درست لکن خصمنی او بیا لتونی تله گان کشی (يُخْشِي عَلَيْهِ) اول کشی اوزه رینه قور قلمش بولور (الْكَفْرُ) کفردن (انْتَهَى) خلاصه داغی سوز آخرینه ایرشدی (أَقُولُ) ایتورمن دی مصنف (وَالْأَوَّلَى فِي زَمَانِنَا) بزنگ زمانمزه آرتوق یعنی هجرت من توقز یوز سکسن حدودنده (أَنْ لَا يُنَاطَرَ أَحَدًا) هیچ کم برلن مناظره قیلماو (أَذَقَلَمَا يُوجَدُ) آننگ ایچون آزغنه تابلور یعنی برده تابولماس (مَنْ يُرِيدُ أَظْهَارَ الصَّوَابِ) توغر یلغنی تله گان کشی (هَجَرْتَن مَلِكٌ) اوچ یوز یکرمی اوچنچی یللار داغی اماملارنگ مجلسرده مناظره لاریننگ حالی نچک ایکن؟ ان شاء الله اظهار صوابنی فکرینه ده آلغان کشی یوقدر غرضلاری محض اظهار فضل در خیر آلائی بولسه ده عوام و بعض اضل من العوام بولغان اماملارده حضرتلر مجلسنه اوتردم الوغ سوزلر ایله مناظره لار بولدی دین خصوصنه دیوالله تعالی گه حمدلر ایتب چغالار) لکن بزنگ حضرتلر علماء مجلسلرنده اوزلری سویمه گن برداملا نیندی مسالهنی بولساده شریعتده درست دیسه تگی ملالار دشمانلقلرندن خلاف باقدان کرشه لر «النوع الثالث في المندوب اليها» باشقه نرسه ایچون مقصود بولغان علملرده گی اوچ نوعدن اوچونچسی کورکام بولغان علملر بیاننده در (وَهِيَ) اول کورکام بولغان علملر (مَعْرِفَةُ فُضَائِلِ الْأَعْمَالِ) عمللرننگ فضیلتلرینی بلودر (وَنَوَافِلِهَا) دخی عمللرننگ نفالرینی بلودر (وَسُنَنِهَا) دخی عمللرننگ سنتلرینی بلودر (وَمَكْرُوهَاتِهَا) دخی عمللرننگ مکروهلرینی بلودر (وَفُرُوضِ الْكِفَايَةِ) دخی فرض کفایه لرینی بلودر (فِيهَا وَجَدَ الْقَائِمُ) تورغز وچی کشی بولغانده (بِهَا) اول فرض کفایه نی (وَالْتَمَعْتُ فِيهَا) دخی عمللرننگ دخی فضیلتلرنده چومونی بلودر یعنی بیك تیره ن فکر ایله فکر قیلودر (وَالْتَوَعَّلْتُ) دخی معرفتنی کوب قیلودر (فِي أدلَّةِ فُرُوضِ الْعَيْنِ وَالْكَفَايَةِ) فرض عینلرننگ فرض کفایه لرنگ دلیللرنده (وَوُجُوهُهَا) دخی بو فرضلارنگ وجهلرنده (وَمِنْهَا الطَّبُّ) دخی کورکه م بولغان علملر جمله سندندر طب علمی (قَالَ فِي بُسْتَانِ الْعَارِفِينَ) بستان العارفین اسملو کتابده ایندی (يُسْتَحَبُّ الْمَرْجُلُ) ایرگه کورکه م بولور (أَنْ يَعْرِفَ مِنَ الطَّبِّ) طب عامندن بلمک (مَقْدَارًا) شول مقدارنی (يَمْتَنِعُ بِهِ) اول مقدار برلن طب بولوب صاقلانا آلور (عَمَّا يَضُرُّ بَدَنَهُ) ته نینه ضرر بیره تورغان نرسه دن (انْتَهَى) بستان العارفین ده گی سوز آخرینه ایرشدی (وَلَا يَجِبُ) دخی طب علمی واجب بولماس (لِأَنَّ التَّدَاوِيَّ لَا يَجِبُ)

چونکه دارو قیلو واجب بولماس کشی اوزن اوزی خسته لکگه توشرو یاسکه
 ضعیفه ندر و حرام بولغاچ البته بواشردن صاقلانوی واجب بولور بس خسته لک ابرشکاج
 آنی بیبه رگه طروشوده واجب بولور (قَالَ فِي الْخُلَاصَةِ) خلاصه ده ابتدی (رَجُلٌ اسْتَطْلَفَ
 بَطْنَهُ) برابرنک اوچی یردی (أَوْرَمَتْ عَيْنَاهُ) یایسه ایکی کوزی آغردی (فَلَمْ يُعَالَجْ)
 بس دارو قیلمادی (حَتَّى أَضَعَّهُ) تا آرووی ضعیف لندردی بو کشینی (وَمَاتَ) دخی
 شول آورو برلن اولدی بو کشی (لَأَئِثْمٌ عَلَيْهِ) بو کشی اوزه رینه گناه یوقدر (لکن
 طبیب حاذق بولغانده بارونی واجب دیماگه قوتمزدن کیلمه سه ده بارماونی الوغ حماقت
 وکفران نعمت دیمز) (وَفَرَّقَ بَيْنَ هَذَا وَبَيْنَ مَا) اوشبو دواء قیلماو سبیلی اولو برلن
 اوشبو کله چکمه گی مسئله آراسنده آیورما بار (إِذَا صَامَ وَلَمْ يَأْكُلْ) بر کشی روزه توتسه
 و آشامسه (حَتَّى مَاتَ) تا اولسه (وَهُوَ قَادِرٌ) حالبوکه بو کشی نک آشاوغه کوچی یتسه
 (فَأَنَّهُ يَسَائِمٌ) بس درستلکده آشامای اولگان کشی گناهلی بولور (وَالْفَرْقُ) فرق نرسه
 اولگی مسئله ده گناهلی بولمادی موند گناهلی (أَنَّ الْأَكْلَ مَقْدَارُ قُوَّتِهِ) درستلکده قوتی قدر آشاماق
 (فَرَضُ) فرض عین در (لَأنَّ فِيهِ شَبَعًا بِيْتَمِينِ) آنک ایچون آشوده شکسز معلوم بولغان توفیق
 بار (فَإِذَا تَرَكَ الْأَكْلَ) بس هر قیچان آشاونی قویسه (كَانَ مُدْلِفًا لِنَفْسِهِ) اوزینی هلاک
 ایتوچی بولا (وَلَا كُنْتُ لِكَ الْمُعَالَجَةِ) اما دارو قیلو اوشاندق توگل یعنی فرض توگل (لَأنَّ الصَّحَّةَ
 بِالْمُعَالَجَةِ) آنک ایچون دارو برلن سلامتله نسو (غَيْرُ مَعْلُومٍ) بیلگولی توگل (فیه کلام)
 (وَقَالَ فِي فُصُولِ الْعِمَادِي) فصول العمادی دیگان کتابده ابتدی (اعْلَمْ) بل سین
 (أَنَّ الْأَسْبَابَ الْمُزِيلَةَ لِلضَّرَرِ) درستلکده ضررنی یبار کوچی سبیلر (تَنْقَسُمُ إِلَى مَقْطُوعٍ بِهِ)
 شکسز بولغانغه بولنور (كَالْمَاءِ الْمُزِيلِ لِضَرَرِ الْعَطَشِ) صوصاو ضررینی یباره تورغان
 صو کبی (وَالْجُوعِ الْمُزِيلِ لِضَرَرِ الْجُوعِ) دخی آچلف ضررینی یباره تورغان ایکمک کبی
 (وَالِي مَظْنُونِ) دخی احتمالی بولغانغه بولنده در (كَالْفَصِّ وَالْحِجَامَةِ) بانقه صالندرو وقان
 آلدرو کبی (وَشُرْبِ الْمُسَهْلِ) دخی اچ یباره تورغان دارونی اچو کبی^(۲) (وَسَائِرِ أَسْبَابِ

(۲) بر کشینک اچی قاطب نیچه کوانر طشه جفودان طوقطالوب آورسه اچی آورطه باشلاسه بو
 کشی ایچون سنامکی بو طوالته واجیدر چونکه سنامکی نک اچ بیبه روی قطعی باشقه طیبیلار مصلحت کورگان
 دوارنکده حکمی شفالاری بولویغنی قوتلی بولان نرسه لندردن بس دوا ایتو واجب بولور مصحح شا کر جان

الطَّبِّ) دخی طب نك باشقه سبیلری کبی (أَعْنَى) تلیمون مین باشقه سبیلرندن (مُعَالَجَةَ
 الْبُرُودَةَ بِالْحَرَارَةِ) صالقونلغنی اسیلک برلن دارو قیلونی (وَالْحَرَارَةُ بِالْبُرُودَةِ) دخی
 اسیلکنی صالقوناق برلن دارو قیلونی (وَهِيَ الْأَسْبَابُ الظَّاهِرَةُ فِي الطَّبِّ) بو سبیلر
 طبه ظاهر بولغان سبیلردر (وَأَلَى مَوْهُوم) دخی وهمی بولغان نرسهگه بولنه در (كَالْكَيِّ
 اوط برلن قزدروب باصوب دوا قیلو کبی (وَالرُّقِيَّةِ) دخی اوشکروب دارو قیلو کبی
 (أَمَّا الْمَقْطُوعُ بِهِ) اما ضررنی یباره تورغان سبیلرنک قطعی بولغانی (فَلَيْسَ تَرَكُهُ مَنْ
 التَّوَكَّلِ) قطعی بولغان سبینی قویو توکل دن توکل (بَلْ تَرَكُهُ حَرَامٌ) بلکه قطعی بولغان
 سبینی قویو حرام (عِنْدَ خَوْفِ الْمَوْتِ) اولمن قورقو وقتنک (وَأَمَّا الْمَوْهُومُ) اما وهمی
 بولغان سبیلر (فَشَرَطُ التَّوَكُّلِ تَرَكُهُ) بس توکل نك شرطی وهمی بولغان سبینی قویو در
 (أَذْ بِهِ) آنک ایچون وهمی سبینی قویو برلن (وَصَفَى صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول اکرم
 صفتلادی (الْمُتَوَكِّلِينَ) توکل قیلوچیلارنی (وَذَلِكَ فِي حَدِيثٍ) رسول اکرم نك صفتلادی
 حدیث ده در (بَلَّغْنَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) اول حدیث بزگه رسول اکرم دن
 ایرشدی (فِيمَا رَوَاهُ ابْنُ مَسْعُودٍ) ابن مسعود رضی الله عنه روایت قیلغان نرسه ده
 (أَنَّهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ) در سنلک پیغمبر علیه السلام (قَالَ) ایتدی (أُرِيْتُ الْأُمَّمُ بِالْمَوْسَمِ)
 منی مرسمنک بتون پیغمبرلرنک ایتدی میکا کوسترلمش بولدی (فَرَأَيْتُ أُمَّتِي) بس
 ایتدی کوردم (قَدْ مَلَأُوا السَّهْلَ وَالْجَبَلَ) تحقیق تیگز بییرلرنی و تاغلارنی تولنورغانلار
 (فَاعَجَبْنِي كَثْرَتُهُمْ وَهَيْئَتُهُمْ) شو لچاقده مینی ایتدی کوبلگی و کورنشلری عجب لندردی
 (فَقِيلَ لِي) بس میکا ایتدی (أَرْضِيَّتْ) ایا راضی بولمکمو دیو (فُلْتُ نَعْمَ) بلی راضی
 بولدم دیدم (قَالَ) ایتوچی ایتدی (وَمَعَ هَوْلَاءِ) اوشبو ایتدی برلن برگه (سَبْعُونَ أَلْفًا
 يَسْتَخْلُونَ الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ) اجماقه حسابسز کره طورغان یتمش مک کشی بار (قِيلَ
 مَنْ هُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ) ایتلمش بولدی آلا ر کملرای الله نك رسولی دیوب (قَالَ) ایتدی
 رسول الله (هُمْ الَّذِينَ) آلا شوندا این آدم لردر (لَا يَكْتَوُونَ) (کبی) برلن دارو
 قیلماسلار (وَلَا يَرْقُونَ) دخی (رقی) ایله دارو قیلماسلار (وَلَا يَتَطَيَّرُونَ) دخی
 شوملانماسلار (وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ) اما ریلری اوزره رینه اشلرینی تابشورلار (فَقَامَ
 عُكَّاشَةُ) بس عکاشه اسمو صحابه آیتاق اوزره توردی (فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ) بس ایتدی

ای الله نك رسولى (اُدْعُ اللهَ اَنْ يَجْعَلَنى مِنْهُمْ) الله تعالى گه دعاء قیل الله تعالى مینى اول كشیلر جمله سنن قیلغای ایدى (فِقَالَ) بس رسول اکرم ایتدى (اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ مِنْهُمْ) ای الله عكاشه نى آلار جمله سنن قیلغای ايدك ديو (فِقَامَ آخِرٍ فِقَالَ) بس ايكنچى صحابه آياق اوزره تورديك ايتدى (اُدْعُ اللهَ اَنْ يَجْعَلَنى مِنْهُمْ) ای الله نك رسولى الله تعالى گه دعاء قیل الله تعالى مینى آلار جمله سنن قیلغای ایدى (فِقَالَ صلى الله عليه وسلم) بس رسول اکرم ایتدى (سَبَقْتُ لَهَا عُكَّاشَةً) بو غصلت ده سيكا عكاشه الك بولدى ديو رسول اکرم نك بو طريق ايتوى صور اغوجى نك منافى بولوى ايچون ياكه بو دعاغه اهلىنى بولماغانلى ايچون ياكه الله تعالى دن اذن بولماغانلى ايچون بولور (وَاَقْوَاهَا السُّكِيُّ)^(۳) موهوم بولغان سبيلرنك ايك قوتلىسى تيمر قزدروب باصوب دارو قيلودر (ثُمَّ الرُّقِيَّةُ) مونك صوكنك اشكرب دارو قيلودر (وَالطَّيْرَةُ آخِرُ دَرَجَاتِهَا) شوملانو موهوم سبيلرنك ايك صوكنى درجه سى در و شرعا منكر و قبيح در (وَالْاَعْتِمَادُ عَلَيْهَا) بواوچ سبب اوزرينه تايانو يعنى (كى رقيه) طيره گه (وَالْاَتِكَالُ عَلَيْهَا) دى بواوچ سبب اوزرينه تابش و لو (غَايَةُ التَّعَمُّى فِي مَلَاظَمَةِ الِاسْبَابِ) سبيلرنى ملاحظه ده چو مونك غايه سيدر (وَاَمَّا الدَّرَجَةُ الْمُنْتَوَسِطَةُ) اما سبيلرنك اورتا درجه سى (وَهِيَ الْمَطْنُونَةُ) اورتا درجه سى ظنى بولغان سبيلدر (كَالْمُدَاوَاةِ) دارو قيلوكى (بِالْاَسْبَابِ الظَّاهِرَةِ عِنْدَ الْاَطْبَاءِ) طبيب لار قاشند ظاهر بولغان سبيل برلن (فَعَلَّهُ) بس ظنى بولغان سبيلرى قيلو (لَيْسَ مُنَافِضًا لِلتَّوَكُّلِ) توكل گه منافى بولماس (بِغَلَاظِ الْمَوْهُومِ) وهى بولغان سببى قيلونك خلافتجه اول توكل گه منافى (وَتَرَكَهُ لَيْسَ مَحْظُورًا) دى ظنى بولغان سببى قوبولرى ممنوع توكل (بِغَلَاظِ الْمَقْطُوعِ بِهِ) قطعى بولغان سبب نك خلافتجه آنى قوبو حرام (بَلْ قَدْ يَكُونُ) بلكه ظنى بولغان سببى قوبو بعض وقت بولور (اَفْضَلُ مِنْ فَعَلِهِ) قيلودان آرتغراق بولور (فِي بَعْضِ الْاَحْوَالِ) بعض حاللرده (وَفِي حَقِّ بَعْضِ الْاَشْخَاصِ) دى بعض كشيلىر حقنده (فَهُوَ) بس ظنى بولغان سبب (عَلَى دَرَجَةِ بَيْنِ الدَّرَجَتَيْنِ) ايكى درجه آراسنده بولغان بدرجه اوزرنده در يعنى قيلو برلن

(۳) تيمر قزدروب دوا ايتو شش تولمه كيبلىنى ترو اوچون بولورغه كيرهك اما هر بر آوروغه توكلدره بوده بلوب قلنسه قائده سز بولماس قان آلدرو قانى كوب ياكه قانى بوزق كسه را ايچون البته قائده ليدر لكن هر بر باشى آورغان كسه گه قان آلا ايله بو يورور ياراماس قان آلدرو طبييلر قتواسندن باشقه مطلق فرض ايله درست توكل بلكه حرامدر چونكه كوز سز قلوغه عدر گه باش سز لاولى بولوغه سبب بولادرمصحح شاكرجان.

آراسته در (انتهی) فصول عمادیه غی سوز آفرینه ایرشدی (أقول) ایتور من دی مصنف (مُرادُه)
 فصول عمادی ننگ مرادی (بالتوکل) توکلدن مرادی (کماله) کمال توکلدر (أذْأصلُه فرض) آننگ ایچون
 توکلنگ اصلی فرضدر (وهو) اول اصل توکل (أَنْ يَعْتَقِدَ أَنْ لَا خَالِقَ) عالمانه هیچ بریار اطوچی
 یوق دیب اعتقاد قیلودر (وَلَا مُؤْتَرَفَ فِي شَيْءٍ) دخی هیچ نرسده اثر بیروچی یوق دیب
 اعتقاد قیلودر (الْإِلَهُ) مگر برالله تعالی گنده در یاراطوچی و اثر بیروچی اما دارولارداغی
 اثر ظاهر یکنه در (فَالشَّفَاءُ لَيْسَ الْأَمْنَةُ تَعَالَى) بس شفاء بیرمک هیچ نرسده ن بولماس مگر
 الله تعالی دن بولور (وَأَنَّهُ) دخی در سنلکده شأن (جَزَتْ عَادَتُهُ) الله تعالی ننگ عادتی جردی
 (بِرَبِّطِ الْمُسَبِّبَاتِ) سبب لشمش نرسه لر نی به بله و برلن (بِالْأَسْبَابِ) سببلرگه (فَالْتَشَبُّهُ
 بِالْأَسْبَابِ) بس عادی بولغان سببلرگه کرشو (عَلَى هَذَا الْأَعْتِقَادِ) اوشبو و اعتقاد اوزرینه یعنی
 تأثیری الله تعالی دن دیب اعتقاد اوزرینه (لَا يُنَاقِضُ هَذَا التَّوَكُّلَ) اوشبو توکل گه منافی
 بولماس یعنی اصل توکل گه (مَظْنُونَةٌ أَوْ مَوْهُومَةٌ) کیرهک مضمون سببلر بولسون کیرهک موهوم
 بولغان سببلر بولسون (وَلَوْ لَمْ يَعْتَقِدْ هَذَا) اگرده اوشبونی یعنی تأثیرنی الله تعالی دن دیب
 اعتقاد قیلماسه (بَلْ اعْتَقَدَ أَنَّ الشَّفَاءَ مِنَ الدَّوَاءِ) بلکه شفانی دارودان دیب اعتقاد قیلسه
 (فَالْمَظْنُونُ) بس ظنی بولغان سبب گه کرشو (بَلِ الْمُتَيَقِّنُ) بلکه قطعی بولغان سبب کرشوده
 (يُنَاقِضُ بِهَذَا التَّوَكُّلَ) اوشبو اصل توکل گه منافی بولا (أَيْضًا) یندهده وهمی سببکه کرشو منافی
 بولغان کبی (وَأَمَّا كَمَالُ التَّوَكُّلِ) اما کمال توکل (فَالْاعْتِمَادُ وَالْإِتْكَالُ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى) بس
 الله تعالی گه تایانودر دخی الله تعالی گه اشلرنی طابشرودر (بِلَا اسْتِقْصَاءِ) آرتوق تیکشورودن
 باشقه (وَلَا تَعَمُّقَ فِي مُمْلَحَظَةِ الْأَسْبَابِ) دخی سببلرنی ملاحظهده چرمودان باشقه (فَهَذَا مُسْتَحَبٌّ)
 بس کمال توکل کورکم اشدر (يُنَاقِضُهُ التَّشَبُّهُ) بو کمال توکل گه منافی بولور کرشمه کلک
 (بِالسَّبَبِ الْمَوْهُومِ) وهمی بولغان سبب گه (فَتَرِكَ الْكَيْ وَالرُّقِيَ) بس (کی) برلن دخی (رقی)
 برلن دارو قیلونی قویو (مُصْتَحَبٌّ) کورکم اشدر (لِأَوْجِبِ) واجب توکلدر (قَالَ فِي بُسْتَانِ
 الْعَارِفِينَ) بستان العارفين اسملو کتابده ایندی (وَأَمَّا الْأَخْبَارُ الَّتِي) اما شونفد این خبرلر
 (وَرَدَتْ فِي النَّهْيِ) دارو قیلودن طیو حفته کیلیدی (فَأَنَّهَا مَنْسُوخَةٌ) بس در سنلکده اول
 خبرلر منسوخدر یعنی آلا برلن عمل قیلنمی (الْأَثَرِي) ایعبرت کوزک برلن قارامیسونمی
 (إِلَى مَا رَوَى جَابِرٌ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت جابر روایت قیلغان نرسه گه (أَنَّ النَّبِيَّ

صلى الله عليه وسلم) درستلكده پيغمبر عليه السلام (نَهَى عَنِ الرَّقِيِّ) اوشكروب دواء
 قيلولدان طيبدى (وَكَانَ عِنْدَ آلِ عَمْرٍو بْنِ حَزْمٍ) حزم اوغلى عمرونىڭ اهلى اچند بولدى (رُقِيَّةٌ)
 اشكره تورغان نرسه (يُرَقُونَ بِهَا) اول اوشكره تورغان نرسه برلن اوشكروب بولدىلار
 (عَنِ الْعُقْرَبِ) چاياندان (فَأَتَا النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بس پيغمبر عليه السلام گه كيلدىلار
 (فَعَرَضُوا عَلَيْهِ) بس پيغمبر عليه السلام اوزرينه وقعه نى بيان ايتدىلار (وَقَالُوا) دخى ايتدىلار (أَنْتَ
 نَهَيْتَ عَنِ الرَّقِيِّ) سين اشكروب دارو قيلمقدان طيغان ايدىڭ ديو (فَقَالَ مَا أَرَى بِهِ بَأْسًا)
 بس رسول اكرم رقيه ضرر كورمىم (مَنْ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ) سزدن برزنىڭ كوچى
 يتسه (أَنْ يَنْفَعَ أَخَاهُ) قرداشينه فائده بيررگه (فَلْيَفْعَلْ) بس رقى برلن دارو قيلسون
 ديدى (وَيَحْتَمِلْ) دخى احتمال توتادر (أَنَّ النَّهْيَ عَنِ الرَّقِيِّ) درستلكده اشكروب دواء
 قيلولدان طبو (الَّتِي) شول كشيلى بولور (بِرَى الْعَافِيَةَ فِي الدَّوَاءِ) اول كشى سلامتلىكى
 داروده اعتقاد قيلغان بولور (مَنْ نَفْسُهُ) دوانىڭ اوزندن (وَأَمَّا إِذَا عَرَفَ) اما هر قيجان
 بلسه (أَنَّ الْعَافِيَةَ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى) درستلكده سلامتلك الله تعالى دندر (وَالدَّوَاءُ سَبَبٌ) دخى
 دارو سلامتلىوگه سبب ديو (لِلْبَأْسِ بِهِ) اشكروب دواء قيلمقد ضرر يوق (وَقَدْ جَاءَتْ
 الْأَثَارُ) صحابه لردن اثرلر كيلدى (فِي الْإِبَاهَةِ) دواء قيلونىڭ حلال بولونده (الْأَيْرِي) ايا
 كورمىسونمى (أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) درستلكده پيغمبر عليه السلام (أَمَّا جُرْحُ
 يَوْمَ أُحُدٍ) احد صوغشى كوندك جراحتلىگان زمانك (دَاوَى جُرْمَهُ) جراحتلى دارو قيلدى
 (بِعِظْمِ قَدْبَلِي) چرگان سويهك برلن (وَرُوِيَ) دخى كوچرلىدى (أَنَّ رَجُلًا مِنَ الْأَنْصَارِ) درستلكده
 انصاردان برابر (رُمِيَ فِي أُكْعَلِهِ) قولدىڭ غى تامورغه دشمان طرفندان آتمش بولدى
 (بِمَشْقَصٍ) ياصى اوق برلن (فَأَمَرَ بِهِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بس بوايرگه رسول
 اكرم بيوردى (بِالنَّارِ) اوط برلن دواء قيلورغه (وَرُوِيَ) دخى كوچرلىدى (أَنَّ النَّبِيَّ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) درستلكده پيغمبر عليه السلام (كَانَ يُرَقِّي) اشكروب بولدى
 (بِالْمُعَوَّذَتَيْنِ) قل اعوذ برب الفلق هم قل اعوذ برب الناس سورسى برلن (وَالْأَثَارُ فِيهِ)
 دارو قيلو حقنده بولغان اثرلر (أَكْثَرُ مَنْ أَنْ تَحْصِي) صانالمش بولماقدان كوبرهك
 (أَنْتَهُ) بستان سوزى بتدى (ثُمَّ) مونىڭ صوكنده (أَنَّ عَدَّ الْكَيْ) درستلكده قزدروب
 باصوب دوا قيلونى صانامالقى (مِنَ الْمَوْهُومِ) موهوم سبب جمله سندن (لَيْسَ بِكُلِّي) كل

توگلدن (بَلَّ قَدْ يَكُونُ مِنَ الْمَطْنُونِ) بلکه بعض وقت مظنون سبیدن هم بولا (بَلَّ مِنَ الْمُتَيَقَّنِ) بلکه یقینی سبیدن بولور (فَلَمَّا) بس اوشبو (کی) یقینی سبیدن بولغانلغی ایچوندا (أَمَرَ بِالْحَسْمِ) شریعتده اوط برلن (کی) قیلورغه قوشلدی یعنی قاینانغان مایغه طغو بران امر قیلندی (فِي قَطْعِ يَدِ السَّارِقِ) اورلاغان کشینک قولونی کيسوده قانی توقناسون ایچون (لَيْلًا يُفْضَى إِلَى الْهَلَاكِ) قولونی کيسو هلاک بولوینه اولاشدرماسون ایچون (وَعَدَّ التَّمْطِيرَ مِنَ الْمَوْهُومِ) شوملانونی موهوم سبیدن صاناو (يُوجِبُ الْجَوَازَ) شوملانونک درست بولوینی واجب ایته (كَقَرِينَيْهِ) ایکی یاقنی کبی یعنی (کی) بران (رقیه) کبی (بَلَّ هُوَ مَرَامٌ) بلکه شوملانوحرامدر (أَخْتَلَى فِي كَوْنِهِ كُفْرًا) شوملانونک کفر بولونده اختلاف قیلندی (ذَكَرَهُ قَاضِيغَانٌ وَغَيْرُهُ) مونی قاضیغان وباشقه لار ذکر قیلدی (فَطَهَّرَ) بس بلندی (أَنَّ الطَّبَّ لَيْسَ بِفَرْضٍ) درستلکده طب علمی فرض توگل (بَلَّ هُوَ مُسْتَعَبٌّ عِنْدَنَا) بلکه طب علمی بزنگ قاشمزده کورکام اشدر (وَقَالَ الْغَزَالِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى) امام غزالی ایتدی (فِي الْأَمْيَاءِ) احیاده (أَنَّهُ فَرَضُ كِفَايَةِ) درستلکده طب علمی فرض کفایه در (فَإِذَا فَرَعَ السَّالِكُ مِنْ فَرَضِ الْعَيْنِ) هر قیچان علم یولینه یروچی فرض عیننی تحصیلن بوشاسه (وَوُجِدَ مَنْ يَقُومُ بِفَرَضِ الْكِفَايَةِ) فرض کفایه برلن توروچی تابلسه (أَوْلَمَّ يُوجَدُ) یایسه تابلامسه (فَفَعَّلَهُ أَيْضًا) بس ینده فرض عین کبی فرض کفایه نیده حاصل ایته (فَلَهُ الْخِيَارُ) بس اول کشی گه اختیار (أِنْ شَاءَ أَقْبَلَ عَلَى الْعِبَادَةِ) تلاسه عبادت صاری یونالور (وَأَنْ شَاءَ أَقْبَلَ عَلَى الْعِلْمِ الْمُنْتَوَبِ إِلَيْهِ) واگر تلاسه مستعب بولغان علم صاری یونالور (فَهَذَا أَفْضَلُ مِنَ الْأَوَّلِ) بس مستعب بولغان علم صاری یونه لو اولدن یعنی عبادت که یونه لودن آرتوغراق در (الْآيَاتُ) عام ننگ آرتوق وکورکام صفت ایدکینه هم عام اهلی ننگ آرتوقلغینه دلالت قیلا تورغان آیتلر جمعسی اون بر آیت (وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا) الله تعالی آدم علیه السلامگه هر بر معنالی سوزنی اویره تدی (ثُمَّ عَرَّضُوهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ) موننگ صوکنده الله تعالی شول معنالی سوزلرنی فرشته لار اوزرینه اظهار قیلدی (فَقَالَ) بس ایتدی الله تعالی (أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ) اوشبو معنالی سوزلر برلن مکنا خبر بیرگز (أَنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ) اگر خلیفه بولورغه بز تیوشلی دیگان سوزکرده راست بولساگز (قَالُوا) فرشته لار

ایندیلر (سُبْحَانَكَ) پاکلیمز سینی هر بر کیمچیلکن (لَا عِلْمَ لَنَا اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا) بزگه هیچ نرسه نی بلویوق مگر سین بلدرگن نرسه نی بلوگنه (اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ) درستلکن سین گنه سین هر نرسه نی بلگوچی وهر نرسه نی حکمت ایله قیلغوچی (قَالَ يَا آدَمُ) ایتدی الله تعالی ای آدم (علیه السلام) (اَنْبِئُهُمْ بِاسْمَائِهِمْ) فرشته لرنک عاجز بولغان اسم لرنن یعنی مسمی لرنان فرشته لرگه خبر بیر (فَلَمَّا اَنْبَأَهُمْ بِاسْمَائِهِمْ) بس تیزدن آدم علیه السلام فرشته لرنک عاجز بولغان اسم لرنن خبر بیرگان زمانه فرشته لرگه (قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَكُمْ) الله تعالی ایتدی ای فرشته لرم سز لره ایتدی می (اِنِّي اَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ) درستلکنه مین کولکرده بولغان غیب لرنی بلورن (وَالْاَرْضِ) دخی بیرلرده بولغان غیب لرنی بلورن (وَاَعْلَمُ مَا تَبْتُونَ) دخی سز ظاهر قیلغان نرسه لرنی بلورن (وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ) دخی سز یاشرگان نرسه نی بلورن دیو بو آیت بقره سوره سنه (وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ) کنگه بولسه ده حقیقه علم بیرلسه (فَقَدْ اُوْتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا) اول کشیگه کوب ایندگولک بیرلمش بولغان بولدی بو آیت هم بقره سوره سنه (وَمَا يَعْلَمُ تَاوِيلَهُ) قرآنک متشابه بولغان آیت نک تؤولن بلماس (اِلَّا اللّٰهُ) مگر الله تعالی گنه بلور (وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ) دخی علم ده ثابت بولغان کشیلر گنه بلور بو تقدیرده علمانی مدح ظاهر اگریده (اِلَّا اللّٰهُ) ده وقی لازم دیساک بو تقدیرده آیت نک معناسی علم ده ثابت بولغان کشیلر ایتورلر متشابهات حکمات نک کلسی الله تعالی دن دیب ایمان کیتردک دیب بو تقدیرده مدح قبلبری حقدان میل قیلغان کشیلرگه نسبه بولا بو آیت آل عمران سوره سنه (شَهِدَ اللّٰهُ) گواهلغ بیردی الله تعالی (اِنَّهُ) درستلکنه شأن (لَا اِلَهَ اِلَّا هُوَ) حق لف اوزرنه، قلسلف قیلنمش ذات بوقدر مگر اول الله تعالی گنه در (وَالْمَلٰٓئِكَةُ) دخی فرشته لر گواهلغ بیردی (وَاُولُو الْعِلْمِ) دخی علم ایبه لری گواهلغ بیردی (فَاَتَمَّا بِالْقِسْطِ) عدلک برلن قائم بولغان حاله الله تعالی گواهلغ بیردی بو آیتده آل عمران سوره سنه (وَلٰكِنْ كُوْنُوْا رَبّٰنِيْنَ) لکن تربیه قیلوچی کامل عالم بولوکز (بِنَا) شول نرسه برلن (كُنْتُمْ) بولوکز سز (تَعْلَمُوْنَ الْكِتٰبَ) کتابنی ایره تور بولوکز (وَبِنَا) دهی شول نرسه برلن تربیه قیلوچی کامل عالم بولوکز (كُنْتُمْ) بولوکز سز (تَتَرَسُوْنَ) کتابدان درس ایتور بولوکز بو آیت هم آل عمران سوره سنه (وَقُلْ) ایت سین ای محمد (رَبِّيْ زِدْنِيْ هَلْمًا) ای ربم علمنی آرندر دیو بو آیت طاها سوره سنه (وَتِلْكَ الْاَمْثَالُ) اوشبو

قرآنك مثاللری (نَضْرُبُهَا لِلنَّاسِ) اول مثاللرنی آدملرگه بیان قیلورمز (وَمَا يَعْقِلُهَا
 إِلَّا الْعَالَمُونَ) قرآن مثاللرینک فائده سیننی بلمهس مگر عالملر بلوربو آیت (عنکبوت)
 سورهنده (أَنَّ فِي ذَلِكَ) درستلکمه اوشبوتللمرکزینک و تسلرکزینک تورلی بولونده بولغوچیدر
 (آيَاتٍ لِلْعَالَمِينَ) عالملر ایچون علامتلر بولغوچیدر بو آیت (روم) سورهنده (أَنَّمَا يَخْشَى
 اللَّهُ) الله تعالی دن باری قورقار (مَنْ عِبَادَهُ) الله تعالی نك قلالرندان (الْعُلَمَاءُ) عالملرگنه
 قورقار بو آیت (فاطر) سورهنده (قُلْ) آیت سین ای محمد (هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ)
 ایابرابر بولورمی شوندا این کشیلر بلور (وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ) دخی شوندا این کشیلر آلا
 بلمهسلر البته بلمگه نلر بلمگه نلردن آرتوق معناسنده بو آیت (زمر) سورهنده (يُرْفَعُ اللَّهُ)
 کوتهر الله تعالی (الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ) سزلردن (یعنی صحابه لردن) ایمان کیترگان کشیلرنی
 (وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ) دخی علم بیلرگنه کشیلرنی (دَرَجَاتٍ) کوب درجه لرگه بو آیت
 (مجادله) سورهنده (الْأَخْبَارُ) علم نك و علم اهلینک آرتوقلغی بیاننده کیلگان حدیثلر
 (دت) ابو داود برلن ترهنی روایت قیلالار (عَنْ كَثِيرِ بْنِ قَيْسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) قیس اوغلی
 کتیردن (أَنَّهُ) درستلکمه شآن (قَدِمَ رَجُلٌ مِنَ الْمَدِينَةِ) مدینه دن برابیر کیلدی (عَلَى أَبِي الدَّرْدَاءِ)
 ابو الدرداء اوزرینه (وَهُوَ بَدْمَشْتِي) ابو الدرداء شام دمشقند ایدی (فَقَالَ لَهُ أَبُو الدَّرْدَاءِ)
 بس بو ایرگه ابو الدرداء ایتدی (مَا أَقْدَمَكَ يَا أَخِي) ای قرداشم نی کیتوردی سیننی یعنی
 کیلوگنا سبب نرسه دیو (قَالَ حَدِيثٌ بَلَّغَنِي) میکا ایرشکان بر حدیث کیتردی (أَنَّكَ تَحُدُّهُ)
 اول حدیثنی سین سویله شه سوک ایکان (عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه
 السلامن (قَالَ) ابو الدرداء ایتدی اول ایرگه (أَمَا جِئْتَ لِحَاجَةٍ) حاجت ایچون کیلمه دکمی
 (قَالَ لَا) بو ایر ایتدی یوق حاجت ایچون کیلمه دم (قَالَ أَمَا قَدِمْتَ لِتِجَارَةٍ) صاتو ایچونده
 کیلمه دکمی دیدی ابو الدرداء (قَالَ لَا) بو ایر ایتدی یوق صاتو ایچونده کیلمه دم (قَالَ
 مَا جِئْتُ) بو ایر ایتدی مین کیلمه دم (الْأَفِي طَلَبِ هَذَا الْحَدِيثِ) مگر اوشبو حدیثنی
 استه ر ایچون کیلمم دیدی (قَالَ) ابو الدرداء ایتدی (فَأَنِّي قَدِ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) درستلکمه مین رسول الله دن ایشندم (يَقُولُ) رسول الله ایته در ایدی (مَنْ
 سَلَكَ طَرِيقًا) بر کشی بولغه کرسه (يَبْتَغِي فِيهِ عِلْمًا) اول بولده علم استه سه (سَلَكَ اللَّهُ
 تَعَالَى بِهِ) کرتر الله تعالی بو کشیننی (طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ) اجماعه کروگه سبب بولغان بولغه

(وَأَنَّ الْمَلَائِكَةَ) دخی درستلکده فرشته لر (لَتَضَعُ أجنَحَتَهُمَا) البتہ قناتلارنی قویارلار
 (اَكْرَامًا وَرِضًا لَطَالِبِ الْعِلْمِ) علم استه گوجیکه حرمنله و وراضی بولولاری ایچون (وَأَنَّ
 الْعَالَمَ) دخی درستلکده عالم کشی (لَيَسْتَغْفِرُ لَهُ) اول عالم ایچون بارلقاو استه لر
 (مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ) کولکرده و بیبرلرده بولغان منلر ذاتلر (حَتَّى الْمِحْتَبَانِ فِي الْمَاءِ)
 تا صوده غی بالقلر (وَفَضَّلُ الْعَالَمَ عَلَى الْعَابِدِ) دخی عالم کشینک عبادت قیلومی کشیکه
 آرتقلغی (كَفَضْلِ الْقَمَرِ عَلَى سَائِرِ الْكَوَاكِبِ) آینک باشقه یلدزلر اوزرینه آرتقلغی
 کبیلر (وَأَنَّ الْعُلَمَاءَ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ) دخی درستلکده عالمر پیغمبرلرنک وارثلریدر
 (وَأَنَّ الْأَنْبِيَاءَ) دخی درستلکده پیغمبرلر (لَمْ يُورَثُوا دِينَارًا) آلتوننی میراث قالدردا دیلر
 (وَلَا دَرَهَمًا) دخی کیشنی میراث قالدردا دیلر (أَنَّمَا وَرَثُوا الْعِلْمَ) اما باری علمنیکنه
 میراث قالدردیلر (فَمَنْ أَخَذَ بِهِ) بس برکشی علم آلسه (فَقَدْ أَخَذَ بِحِطِّ وَأَفْرٍ) تحقیق
 کامل الشنی آلدی علملرنک ورثه الانبیاء پیغمبرگه وارث بولولاری رسولمز محمد صلی الله علیه
 وسلم من قالغان هر بر صفت و خلقلرده بولوب اول دعوت اینکان یولغه دعوت ایتمک
 دیگان سوزدر (طب) طبرانی روایت قیلا (عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت
 ابن عمر دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت ابن عمر ایندی (قال رسول الله صلى الله
 عليه وسلم) پیغمبر علیه السلام ایندی دیدی (أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ الْفَقْهُ) عبادتنک آرتغراقی
 فقه در فقه دیو امام اعظم قاشنک نفسنک ضررینه و فایده سینه بولغان نرسه فی بلوگه اینله
 امام شافعی قاشنده شریعتنک علمی بولغان حکملرینی دلیللرننن چغاروب بلوگه اینله
 (وَأَفْضَلُ دِينِ الْأِسْلَامِ) دخی اسلام دینی نک آرتغراقی (الْوَرَعُ) تقوالقدر (طط)
 طبرانی اوسطنک روایت قیلدی (عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت ابن
 عباس دن (عن رسول الله صلى الله عليه وسلم) حضرت ابن عباس رسول الله دن روایت
 قیلدی (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده رسول الله ایندی (قَلِيلُ الْعِلْمِ) عامنک آزی (خَيْرٌ مِنْ
 كَثِيرِ الْعِبَادَةِ) عبادتنک کوبسندن اینگودر (طط) طبرانی اوسطنده روایت قیلدی (عَنْ
 ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت ابن عباس دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت
 ابن عباس ایندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایندی دی (مَنْ جَاءَ
 أَجْلَهُ) برکشینک اجلی کیلسه (وَهُوَ يَطْلُبُ الْعِلْمَ) حالبوکم بوکشی علم استه بولسه

(لَقِيَ اللَّهَ تَعَالَى) بولغور بوكشى الله تعالى گه (وَلَمْ يَكُنْ) اما بولماس (بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّبِيِّينَ) بوكشى برلن پيغمبرلر آراسنده (الْأَدْرَجَةَ النَّبُوَّةَ) مگر پيغمبرلك درجه سى بولور يعنى باشقه فضيلتلرده برابر بولورلار (طك) طبرانى كبيرنده روايت قيلدى (عَنْ ثَعْلَبَةَ) حضرت ثعلبه دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت ثعلبه ايندى (قال رسول الله صلى الله عليه وسلم) رسول الله ايندى ديو (يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِلْعُلَمَاءِ) الله تعالى عالمرگه ايتور (يَوْمَ الْقِيَامَةِ) قيامت كونده (أِذَا قَعَدَ عَلَى كُرْسِيِّهِ) هر قايجان كرسي سى اوزرينه كيفيت سزا اولتور و برلن اولتورسه (لِفَضْلِ عِبَادِهِ) قللارنى آيرو ايجون (أَنِّي لَمْ أَجْعَلْ عِلْمِي) يعنى الله تعالى ايتور مين علمنى قيلمادم (وَحِلْمِي) دخى شفقتىنى قيلمادم (فِيكُمْ) سزلرده يعنى عالمرده (الْأَثْمَ) مگر قيلدم ايسه (وَأَنَا أُرِيدُ أَنْ أَغْفِرَ لَكُمْ) حالبوكه مين سزنى يارلقاوانى تليمون (وَأَلْأَبَالَى) وهيچ بر كمن قورقميمون (صب) اصفهاني روايت قيللا (عَنْ أَبِي أَمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابو امامه دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت ابو امامه ايندى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پيغمبر عليه السلام ايندى ديو (يُجَاءُ بِالْعَالَمِ وَالْعَابِدِ) قيامت كونده عالم برلن عبادت قيلوچى كينرلمش بولور (فَيُقَالُ لِلْعَابِدِ) بس عبادت قيلوچيغه ايتلور (أَدْخَلَ الْجَنَّةَ) اجماعقه كر (وَيُقَالُ لِلْعَالِمِ قَفِي) عالم گه ايتلمش بولور توقطا يعنى اجماعقه كرمى تور (حَتَّى تَشْفَعَ لِلنَّاسِ) آدملرگه شفاعت قيلغانوكا قدر ديو (صب) اصبهاني روايت قيللا (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت عمر اوغلى عبد الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت عبد الله ايندى (قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پيغمبر عليه السلام ايندى ديو (فَضْلُ الْعَالِمِ عَلَى الْعَابِدِ) عالم نك عبادت قيلوچى اوزرينه آرتوقلغى (سَبْعُونَ دَرَجَةً) يتمش درجه در (مَا بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ) هر ايكي درجه آراسنده بولغوچيدر (حَضْرُ الْفَرَسِ سَبْعِينَ عَامًا) جوگرك آطنك يتمش يل آشغوب قطع قيلغان مسافه سى قدر (وَذَلِكَ) اوشبونابت (لَأَنَّ الشَّيْطَانَ يَبْتَدِعُ الْبِدْعَةَ) آنك ايجون شيطان بدعتنى چغاره (فَيَبْصُرُهَا الْعَالِمُ) بس چن عالم كشى اول بدعتنى كوره (فَيَنْهَى عَنْهَا) بس اول بدعتن آدملرنى طيبيا (وَالْعَابِدُ مُقْبَلٌ عَلَى عِبَادَةِ رَبِّهِ) عبادت قيلوچى الله تعالى نك عبادتينه بونه له (لَا يَتَوَجَّهُ إِلَيْهَا) بدعت كه بونه لمى يعنى كورمى (قطن هق) دار قطنى برلن بيهقى روايت قيللار (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ

تعالی عنه) حضرت ابوهریره دن (عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ابوهریره رسول
 الله دان روایت قیلا (مَا عُبِدَ اللَّهُ بِشَيْءٍ) الله تعالی هیچ نرسه برلن عبادت قیلنمش بولمادی
 (أَفْضَلَ مِنْ فِقْهِ فِي دِينِ اللَّهِ) الله تعالی نلک دیننده بولغان فقه دن آرتوق بولغان
 نرسه برلن (وَلَفَقِيهٌ وَاحِدٌ) دخی بر عالم کشی (أَشَدُّ عَلَى الشَّيْطَانِ)
 شیطان اوزرینه قاطیرا قدر (مَنْ أَلْفَى عَابِدًا) مَلِكٌ عِبَادَتِ قَيْلُوجِي كَشِيدِن (وَلِكُلِّ شَيْءٍ
 عِمَادٌ) وهر بر نرسه ایچون ترهك باردر (وَعِمَادُ الدِّينِ الْفَقْهُ) دین نلک تره گی علمدر
 (وَقَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ) دخی حضرت ابوهریره ایتدی (لَآنَ أَجْلَسَ سَاعَةً) بر ساعت اولتورماقلم
 (فَأَفَقَهُ) بس اول بر ساعتک علم اویره نمه کلگم (أَحَبُّ إِلَيَّ) میکا سیوکلیره کدر (مَنْ أَحْيَاءُ
 لَيْلَةَ الْقَدْرِ) قدر کیچین اویاغ اوتکارودن (وَفِي رِوَايَةٍ) ابوهریره دن ایکنچی روایت
 (لَيْلَةَ أَلَى الصَّبَاحِ) تاغنه قدر بر کیچنی اویاغ اوتکارمکن (ت) ترمینی روایت قیلا
 (عَنْ أَبِي أَمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابو امامه دن (أَنَّهُ) درستلکده شاعن (ذُكِرَ لِرَسُولِ
 اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلَانِ) رسول اللهغه ایکی ایرنی ذکر قیلندی (أَحَدُهُمَا عَابِدٌ)
 ایکی ایرنلک برسی عبادت قیلوجیدر (وَالْآخَرُ عَالِمٌ) وایکنچی ایر عالمدر (فَقَالَ) بس رسول
 الله ایتدی (فَضَّلُ الْعَالِمُ عَلَى الْعَابِدِ) عالم ایرنلک عابد ایر اوزرینه آرتوقلغی (كُفِّضَ
 عَلَى أَدْنَاكُمْ) مینم سز نلک آرا کرده ایلک توبه نلکز اوزرینه آرتوقلغی کبیدر دیو (ثُمَّ قَالَ
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) مونلک صوکنک رسول الله ایتدی (أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى) وَمَلَأَتْكُنْهُ
 درستلکده الله تعالی دخی آنلک فرشته لری (وَأَهْلَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ) ودخی کوک و بیر
 اهللری (حَتَّى النَّمْلَةِ فِي جُحْرِهَا) تا اویاسنداغی قرمسه لار (وَالْحَيْتَانِ فِي الْبَحْرِ) دخی
 دریاداغی بالقلار (يُصَلُّونَ عَلَى مُعَلِّمِ النَّاسِ الْخَيْرِ) آدملرگه ایند گولکنی اویره توچی گه
 دعا قیلورلار و مغفرت طلب قیلورلار و ثناً ایترلر (مَج) ابن ماجه روایت قیلا (عَنْ عُمَانَ بْنِ
 عُمَانَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) عفان اوغلی حضرت عثمان دان (عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) حضرت
 عثمان پیغمبر علیه السلام دان روایت قیلا (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام ایتدی
 (يَشْفَعُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) قیامت کوننده شفاقت قیلور (الْأَنْبِيَاءُ) پیغمبرلر (ثُمَّ الْعُلَمَاءُ) مونلک
 صوکنده عالمر (ثُمَّ الشُّهَدَاءُ) مونلک صوکنده شهیدلر (ط) طبرانی کبیرنده روایت قیلا
 (عَنْ مُعَاوِيَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت معاویه دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت معاویه ایتدی (سَمِعْتُ
 رَسُولَ

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ) رسول الله دان ايشتم ايتنه در ايدى (يَأَيُّهَا النَّاسُ) اى آدميلر
 (أَمَّا يَحْصُلُ الْعِلْمُ بِالتَّعَلُّمِ) بودر باشقه توگل در علم حاصل بولماس مگر ايرانو برلن حاصل بولور
 (وَالْفُقْهَ بِالتَّفْقَهُ) دخی فقه علمى فقه علمن ايرانو برلن حاصل بولور (وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ) كمگه در تله ر الله
 تعالى (به) اول كشي گه (خَيْرًا) ايند گولكنى (يُفْقَهُهُ فِي الدِّينِ) الله تعالى اول كشينى دينه
 عالم ايتهر (أَمَّا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ) الله تعالى نكڭ قللا زندان الله تعالى دن قورقار (الْعُلَمَاءُ)
 عالمترگنه (الله تعالى دن قورقماغان صورى عالمترنكڭ حصردان عالم حقيقى بولماوى بلنه)
 (بر) عبد البر اوغلى روايت قيبلا (عَنْ مُعَاذٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت معاذ دان (أَنَّهُ قَالَ)
 در ستلكه حضرت معاذ ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ايتدى (تَعَلَّمُوا الْعِلْمَ)
 علمنى ايرانوگز (فَإِنَّ تَعَلَّمَهُ لِلَّهِ تَعَالَى) آنكڭ ايچون علمنى الله تعالى دن قورقو ايچون ايرانو
 (خَشِيَةً) الله تعالى دن گنه قورقودر (وَطَلَبَهُ عِبَادَةً) دخی علمنى استه و عبادتدر (وَمِنَازُ كَرَّتُهُ
 تَسْبِيحًا) دخی علمنى ذكر قيلوشو تسبيح در (وَالْبَحْثُ عَنْهُ جِهَادٌ) دخی علمن تيكشرو صوغشدر
 (وَتَعْلِيمُهُ لِمَنْ لَا يَعْلَمُهُ) دخی علمنى بلمگان كشي گه ايرانو (صَدَقَةٌ) صدقه در (وَبِنْدَاهُ لِأَهْلِهِ) دخی
 علمنى اهلينه صرف قيبلو (قُرْبَةٌ) الله تعالى گه ياقنلقدر (لَآئِنَهُ مَعَالِمُ الْحَلَالِ وَالْحَرَامِ) آنكڭ ايچون
 علم حلال برلن حرامغه علامتدر (وَمِنَارٌ سُبُلُ أَهْلِ الْجَنَّةِ) دخی اجماح اهلينكڭ بوللا رينكڭ
 نور اورنيدر (وَهُوَ الْأَنْبِيَاؤُ فِي الْوَحْشَةِ) واول علم بالغزلقد و قورقنچلقده يولد اشدر
 (وَالصَّاعِبُ فِي الْغُرْبَةِ) دخی يورطندن و بولد اشلارندان آيرواوب غريب بولغان كشي گه
 ايداشدر (وَالْمُحْتَتُّ فِي الْخَلْوَةِ) دخی ده خلوتده سوزله شوچى در (وَالدَّلِيلُ
 عَلَى السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ) دخی شادلقلارغه دليلدر (وَالسَّلَاحُ عَلَى الْأَعْدَاءِ) دخی دشمانلارغه
 قورالدر (وَالزَّيْنُ عِنْدَ الْأَخْلَاءِ) دخی دوستلار قاشنده زينتدر (يَرْفَعُ اللَّهُ بِهِ) كوته رر الله
 تعالى اول علم برلن (أَقْوَامًا) كوب قوم لرنى يعنى علم ايلالرينى الوغ درجه لرگه (فَيَجْعَلُهُمْ)
 بس قيلور الله تعالى عالملى (فِي الْخَيْرِ قَادَةً) ايند گولك گه سرگوچى (وَأُمَّةً يُقْتَنَصُ انْفَارُهُمْ)
 دخی اورلرينه ايلارمش اماملار قيلور الله تعالى عالملى (وَيُقْتَنَصُ بِفَعَالِهِمْ) دخی اشلرينه
 ايلارمش اماملار قيلور الله تعالى عالملى (وَيُبْنِيهِمْ إِلَى آرَائِهِمْ) دخی فكرلرينه قايتلمش
 اماملار قيلور الله تعالى عالملى (وَتَرَعَّبُ الْمَلَائِكَةُ فِي خَلْتِهِمْ) دخی فرشته لر اول عالملى نكڭ
 محبته قزوغورلار (وَبَأَجْنَعَتَهَا تَمْسَحُهُمْ) دخی فرشته لر اول عالملى نكڭ قناتلارى ايله سپارلار

(يَسْتَغْفِرُ لَهُمْ) اول عالمير ايچون يارلقاماق استمه (كُلُّ رَطْبٍ) هر بر روحاني لار (وَيَابَسُ) دخی هر بر جسمانيلار (وَحَيْثَانُ الْبَحْرُ) دخی دريانك بالقلاری (وَهُوَ أَمُّهُ) دخی دريانك باشقه حيوانلاری (وَسَبَاعُ الْبَيْرِ) دخی قوری بيزنك برطعج حيوانلاری (وَأَنْعَامُهُ) دخی قوری بيزنك دورت آياقلى حيوانلاری (لَأَنَّ الْعِلْمَ حَيَوَةُ الْقُلُوبِ) آنك ايچون علم كوكلنك ترك بولوويدر (مَنْ مَوْتُ الْجَهْلِ) نادانلق اولمندن (وَمَضَابِيحُ الْأَبْصَارِ) دخی كوزلرنك شميدر يعنى نورويدر (مَنْ الظُّلْمُ) قارانغولقلاردان (يَبْلُغُ الْعَبْدُ بِالْعِلْمِ) بئنه علم برلن ايرشر (مَنْ أَرَادَ الْأَخْيَارَ) ايندگولر مرتبه سنه (وَالْتَرَجَاتُ الْعُلَى فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ) دخی دنيا ده و آخرت ده بلندن مرتبه لرگه (وَالْتَفَكَّرُ فِيهِ) دخی علمه فكر قيلو (يَعْدُلُ الصِّيَامُ) كوب كونلر روزه لارغه برابر كيلور (وَهُدَّ أَسْتَهُ تَعْدُلُ الْقِيَامُ) دخی علمدن درس كوب اينو كيجلر اوياغ توروغه برابر كيلور يعنى ثوابه (بِهِ تُوَصَّلُ الْأَرْحَامُ) علم برلن قرداشلك لرى توتاش قيلنور يعنى حقلارونى اوتنه لنور (وَبِهِ يُعْرَفُ الْحَلَالُ وَالْحَرَامُ) دخی علم برلن حلال برلن حرامنى بلنور (وَهُوَ أَمَامُ الْعَمَلِ) علم عملنك اماميدر (وَالْعَمَلُ تَابِعُهُ) دخی عمل علمگه ايارگوچيدر (يُلْهَمُهُ السُّعْدَاءُ) علمنى الهام قيلنمش بوور ايندگولرگه يعنى الله تعالى ايندگولر قلبنه تاشلار علمنى (وَيَعْرِضُهُ) دخی علمدن محروم بولور (الْأَشْقِيَاءُ) ياوزلار (بِح) ابن ماجه روايت قيلدى (عَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابو ذردن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت ابوذر ايندى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ايندى ديو (يَا أَبَا ذَرٍّ) اى ابوذر (لَأَنَّ تَعْدُو) سينك ايرته گه كروك (فَتَعْلَمُ آيَةَ مِنَ الْقُرْآنِ) بس قرآنن بر آيت اويره نمه كلگك ويلمه كلگك (خَيْرٌ لَكَ) سينك ايچون ايندگوره كدر (مَنْ أَنْ تُصَلِّيَ مِائَةَ رَكْعَةٍ) يوز ركعت نماز اوقودن (مَنْ النَّوَافِلِ) نفل نمازلاردن (وَلَأَنَّ تَعْدُو) دخی سينك ايرته گه كروك (فَتَعْلَمُ بِأَبَا مِنَ الْعِلْمِ) بس علمدن بريابنى اويره نمه كلگك ويلمه كلگك (عَمَلٌ بِهِ أَوْلَمُ يُعْمَلُ) كيره اول علم برلن عمل قيلنسون وكيره عمل قيلنماسون (خَيْرٌ لَكَ) سينك ايچون ايندگوره كدر (مَنْ أَنْ تُصَلِّيَ أَلْفَ رَكْعَةٍ) ملك ركعت اوقماغكندن (جمعى اون اوچ حديث)

(أَقْوَالُ الْفُقَهَاءِ) علمنك هم علم اهلينك فضيلتينه دلالت قيبلاطورغان فقيه لرنك سوزلرى (فِي الْخُلَاصَةِ) خلاصه ده ايندى (سُئِلَ أَبُو بَكْرٍ) حضرت ابوبكر صورالشمش بولدى (عَنْ

قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ لِلْمُتَفَقِّهِ (عالم كشی ایچون قرآن اوقودن (هی افضل ام درس الفقه) قرآن
 اوقو آرتقمی یایسه فقه دن درس ایتو آرتقمی (قال) خلاصه ده ایتدی (حکی عن ابي
 مطيع البلخي) ابو مطيع البلخي دن حکایت قيلندی (انه قال) درستلکده ابومطيع
 البلخي ایتدی (النظر في كتب اصحابنا) صحابه یعنی فقهامزنکي کتابنه قاراو (من غير
 سماع) اشتودن باشقه عنه یعنی نفس قاراو (افضل من قيام الليل) کیچن عبادت برلن
 اویاغ اوتکارودن آرتغراقدر (وعن الامام ابي بكر محمد بن الفضل البخاري رحمه الله تعالى)
 فضل اوغلی امام ابوبکر محمد البخاریدن کوچرلدی (انه سئل عن الفقيه) محمد بن
 الفضل فقیه حالندن صورالمش بولدی (هل يصلي صلوة التسبيح) فقیه بولغان کشی
 تسبیح نمازینی اوقورمی دیو (قال) ایتدی محمد بن الفضل (تلك طاعة العامة) تسبیح
 نمازی عوامنک عبادتی دیدی اما فقیه گه درس ایتو تیوش دیدی (فقیل له) بس فضل
 اوغلی محمد که ایتلیدی (فلان الفقيه يصلي صلوة التسبيح) فلان عالم تسبیح نمازی
 اوقی دیو (قال) فضل اوغلی محمد جوابده ایتدی (هو عندي من العامة) اول سین فقه
 دیگان کشی مینم قاشمه عوامدن دیدی (انتهى) خلاصه سوزی بتدی (وفي التجنيس)
 دخی تجنیس اسملی کتابده ایتدی (الرجل اذا تعلم بعض القرآن) ایر هر قایچان
 قرآننک بعضنی اویره نسه (ولم يتعلم الكل) کلینی اویره نمه سه (فاذا وجد فراغا) بس
 هر قایچان بوش وقت تابسه (كان تعلم القرآن افضل) بوشیگه قرآن اویره نو آرتغراق
 بولور (من صلوة التطوع) نفل نمازندن (لان حفظ القرآن على الأمة) آنک ایچون
 امت اوزرینه قرآننی بلو کیره ک کوکلن کیره ک قرآنغه قاراب بولسون (فرض كفاية) فرض
 کفایه در (وتعلم الفقه) دخی فقهنی اویره نو (اولي من ذلك كله) اوشبونک کلستندن
 آرتقدر یعنی کل قرآننی حفظ قیلودن (انتهى) تجنیس سوزی بتدی (وفيه) دخی تجنیس
 (أيضا) بنده ده (طلب العلم والفقه) علم وفقه استمه مک (والعمل به) دخی علم برلن عمل
 ایتمک (اذا صحت النية) هر قایچان نیت درست بولسه یعنی علمی ایله اولاد ملتنی
 جهالندن قوتقارونی نیت قیلسه (افضل من جميع أعمال البر) ایندگو عمه لرنک همه سنندن
 آرتغراقدر (لقوله عليه الصلوة والسلام) پیغمبر علیه السلامنک سوزی بولغانغی
 ایچون (ما عبد الله) الله تعالی هیچ معبود بولمادی (بشي افضل من فقه في الدين)

دینده علمدن آرتق بولغان نرسه برلن (وَلَا نَهْ أَعْمُ نَفْعًا) و دیگر علم فائده یوزندن
 عامراق (لَا نَفْعُهُ) آنک ایچون علمنک فائدهسی (يَرْجِعُ إِلَيْهِ) علم ایسه نه ده قایتا
 (وَأَلَى غَيْرِهِ) دخی باشقه کشیگه ده قایتا اگر اویره تسه (وَنَفْعُ غَيْرِهِ مِنَ الْأَعْمَالِ) عمللردن
 علم گه باشقه سینک فائدهسی (يَرْجِعُ إِلَى الْعَامِلِ خَاصَّةً) خالصق یوزندن عمل قیلغوچیغه غنه
 قایتا (قَالَ الْعَبْدُ الضَّعِيفُ) ضعیف بنده ایندی (مراد مصنفی هدایه) (عَصَمَهُ
 اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی اول ضعیف بنده نی خطادان صاقلغای ایدی (وَكُنَّا الْأَشْتَغَالُ بِالرِّيَاضَةِ)
 اوشانداق حاجت قلدردان آرتوغراق علمنی تحصیل برلن شغاله نو (بَعْدَ مَا تَعَلَّمْ) ایرانگان
 صوکنده (قَدَرُ مَا يُحْتَاجُ إِلَيْهِ) حاجت بولغان قدرینی (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (إِذَا كَانَ لَا يُدْخِلُ
 النَّقْصَانَ) هر قیچان کیمچیلک کرتمه س بولسه (فِي قِرَائَتِهِ) اوزینک فرض عبادت لرینه (وَهُوَ
 الصَّحِيحُ) بو درست سوزدر (لَمَّا قُلْنَا) بز اینکان نرسه اوچون یعنی علم نك فائدهسی عام
 دیگان سوزمز ایچون (وَصَحَّةُ النَّيَّةِ) دخی نیت نك درستلگی (أَنْ يُطَلَّبَ بِهِ) علم استه و برلن
 استه مه کلکدر (وَجَهَّ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی رضاسنی (وَاللَّارُ الْآخِرَةَ) دخی آخرت یورطینی
 (وَلَا يَنْوِي بِهِ) دخی علم استه و برلن قصد قیلماز سزلقدر (طَلَبَ الدُّنْيَا) دنیا استه ونی (وَقِيلَ
 دَخِيَ اَيْتَلِي (إِذَا أَرَادَ) هر قیچان تلاسه علم استه گوچی (أَنْ يُصَحَّحَ نَيْتُهُ) قصدن درستلاونی
 (يَنْوِي الْخُرُوجَ مِنَ الْجَهْلِ) نادانلقدان چغوینی قصد قیلور (وَمَنْفَعَةُ الْخَلْقِ) دخی خلق غه
 عام ایراتب فائده بیرونی قصد قیلور (وَأَحْيَاءُ الْعِلْمِ) دخی علمنی ترگزونی قصد قیلور
 (بو قیلگنه بولسه ده شیکسز حق در البته علم استه و دن نیت تعلیم بولور غه کبرک (انتهی)
 تجنیس سوزی آخرینه ایرشدی (وَفِي بُسْتَانِ الْعَارِفِينَ) بستان العارفین اسملو کتابنه
 ایندی (فَإِذَا لَمْ يَقْدِرْ عَلَى تَصْحِيحِ النَّيَّةِ) بس هر قیچان علم استه گوچی قصدینی درستلرگه
 گوچی ینمه سه (فَالْعِلْمُ أَفْضَلُ مِنْ تَرْكِهِ) بس بو وقتنه ده هم علم ایرانو علم ایرانونی قویودان
 آرتوغراق (لَآ نَهْ) آنک ایچون علم ایرانوچی (إِذَا تَعَلَّمْتَ الْعِلْمَ) هر قیچان علم ایرانسه
 (فَآنَهْ يَرْجِعُ) بس درستلکک شأن امید ایتلمش بولور (أَنْ يُصَحَّحَ الْعِلْمُ نَيْتَهُ) علم نك علم
 ایرانوچی نك قصدین درست قیلور (قَالَ مُجَاهِدٌ رَحِمَهُ اللَّهُ) حضرت مجاهد ایندی (طَلَبْنَا
 الْعِلْمَ) علمنی استه دک (وَمَا لَنَا فِيهِ) یوق ایدی بز نك ایچون علم استه و ده (كَثِيرٌ مِنَ النَّيَّةِ)
 نیت دن کوبی یوق ایدی (خیر بز نك کوبمزده نیت بار جمعیه روحانیه طرفندان متریکه

کاتبی بولوب بلش آشاو) (ثُمَّ رَزَقْنَا اللَّهُ فِيهِ) مونك صوئنه علم ده ایرشدردی الله تعالی
 بزلرگه (تَصْحِيحُ النِّيَّةِ) نیت فی درستلاونی (أَنْتَهَى) بستان العارفین سوزی آخربینه ایرشدی
 (وَفِيهِ) دخی بستان العارفین ده در (قَالَ بَعْضُهُمْ) عالم لرنك بعضی ایندی (تَعَلَّمْنَا الْعِلْمَ)
 علمنی ایراندك (لِغَيْرِ وَجْهِ اللَّهِ) الله تعالی رضاسندن باشقه ایچون (فَأَبَى الْعِلْمُ) بس علم
 باش تارتدی (أَنْ يَكُونَ) بولما قلفدان (أَلَّا اللَّهُ) مگر الله تعالی رضاسی ایچونگنه بولما قلف دن
 باش تارتمادی (وَالظَّاهِرُ) بو بعض عالمك سوزندن ظاهر (أَنْ مُرَادَهُ) درستلك بو
 بعض نك علمدن مقصودی (الْعُلُومُ الزَّاجِرَةُ) الله تعالی دن قورقونچی علملر در (بَدَلِيلِ قَوْلِهِ)
 بستان ایاسینك یعنی فقیه ابو الیث نك سوزینك دلیلی برلن (فِيهَا سَبَقَ) اوتكانك کی
 سوزینك اول سوزی اوشبودر (وَإِذَا أَخَذَ الْإِنْسَانُ) هر قیچان آدم آلسه (حَظًّا وَافْرَامًا
 الْفَقْهَ) علم فقه دن كامل الشنی (يَنْبَغِي أَنْ لَا يَقْتَصِرَ عَلَى الْفَقْهِ) فقه علمی اوزرینه
 قسقارتماز سرف تیوش (وَلَكِنْ يَنْظُرُ فِي عِلْمِ الرَّهْبِ) لکن زاهدك علمنه قارار (وَفِي كَلَامِ
 الْحُكَمَاءِ) دخی حکیم لر سوزینه قارار (وَشَمَائِلِ الصَّالِحِينَ) دخی ایندگولرنك اخلاقنه قارار
 (فَإِنَّ الْإِنْسَانَ) چونکه درستلك آدم (إِذَا تَعَلَّمَ الْفَقْهَ) هر قیچان فقه فی ایرانسه (وَلَمْ يَنْظُرْ
 فِي عِلْمِ الرَّهْبِ وَالْحِكْمَةِ) زاهدك و حکمت علمنه قاراماسه (قَسَاؤَبُهُ) اول کشینك کوکلی
 قارالور (وَالْقَلْبُ الْفَاسِي بَعِيدٌ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى) دخی قاره کوکل الله تعالی دن یرا قدر (أَنْتَهَى)
 بستان سوزی بندی (فَإِذَا كَانَ الْحَالُ هَذَا فِي النَّقْهِ) بس هر قیچان حال علم فقه ده شول بولسه یعنی
 قلب قارالوی بولسه (فَمَا ظَنُّكَ) بس نیدر اویوک (بَسَائِرِ الْعُلُومِ الْغَيْرِ الزَّاجِرَةِ) الله تعالی دن
 قورقوغه سبب بولمغان باشقه علملر حقنه یعنی بلار بیگرا کک کوکلنی قارالته (قسوة قلب فی
 اشرف الاشياء) بولغان فیاض مطلق بولغان الله تعالی نك صفتنه اضاغه سببن بلمیم مرادنه در
 یقیناشونی ای تورمن که قساوة که سبب علم بولمای باشقه نرسه بولور) (وَفِي التَّجَنُّبِ) دخی
 تجنیس ده ایندی (رَجُلٌ تَفَقَّهَ) برابیر فقه ایراندی (ثُمَّ اسْتَعْلَى بِالْعِبَادَةِ) مونك صوئنه
 عبادت برلن شغللندی (وَأَمْتَنَعَ عَنِ التَّعْلِيمِ) علم ایراتودن طیبلی (فَإِنَّ كَانَ النَّاسُ)
 بس اگر آدملر بولسه (اسْتَعْنَوْا عَنْهُ بِغَيْرِهِ) بوکشیدن باشقه کشی بولو سببلی موکسر
 بولسالار (أَجْزَاهُ) بوکشیکه عبادت برلن شغللنو درست بولور (كَمَا فَعَلَهُ دَاوُدُ الطَّائِي
 رَحِمَهُ اللَّهُ) نناکه فقه فی تعلم صوئنه عبادت برلن شغللنونی قیلدی داود الطائی (فَأَنَّهُ

تَعَلَّمَ الْعِلْمَ) بس درستلکده داود الطائى علم ايراندى (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظمين (ثُمَّ اشْتَغَلَ بِالْعِبَادَةِ) مونڭ صوڭنده عبادت برلن شغللندى (وَاعْتَزَلَ النَّاسَ) دخى آدملردن آيرولدى (وَلَمْ يَشْتَغَلْ بِالْتَّعْلِيمِ) علم ايراتو برلن شغللنمادى (وَهَذَا) اوشبو عبادت برلن شغللنونڭ درستلکى (لَأَنَّهُ اخْتَفَى بِالْفَاضِلِ) آنڭ ايجون عبادت برلن شغللنو آرتوق بولغان نرسه نى توتودر (وَأَنَّ كَانَ التَّعْلِيمُ أَفْضَلَ) گرچه علم اويره تو آرتوغراق بولسه ده (لَأَنَّ نَفْعَهُ أَوْفَرَ) چونكه علم اويره تونڭ فائدهسى كوברה كدر (فَلَا يَكُونُ بِهِ بَأْسٌ) بس عبادت برلن شغللنوده ده ضرر بولماس (أَنْتَهَى) تجنيس سوزى آخرينه ايرشدى (وَالْحَاصِلُ) سوزنڭ قسهسى (أَنَّ الْعِبَادَةَ الْمُتَعَدِّيَةَ إِلَى الْغَيْرِ) درستلکده فائدهسى اوزندن باشقه غه اوتوچى عبادت (أَفْضَلُ مِنَ الْقَاصِرَةِ) فائدهسى قيلوچينڭ اوزينه گنه بولغان عبادتدن آرتوغراقدر (لَأَنَّ خَيْرَ النَّاسِ) آنڭ ايجون آدملرنڭ ايزگوسى (مَنْ يَنْفَعُ النَّاسَ) آدملرگه فائده بيريوچى كشيدير (ثُمَّ الْمُتَعَدِّيَةُ نَوْعَانِ) مونڭ صوڭنده فائدهسى اوزندن باشقه غه اوتوچى عبادت ايكى تورليدير (أُخْرَوِي) برسى آخرتده باشقه كشيگه ده فائدهسى بولغان عبادتدر (وَهُوَ) آخرتده فائدهسى باشقه كشيگه ده اوتكان عبادت (أَفْضَلُ مِنْ جَمِيعِ أَعْمَالِ النَّبِيِّ) ايزگو عمللرنڭ بارچه سندن آرتوغراقدر (أَذْهُو) آنڭ ايجون آخرتده فائدهسى باشقه كشيگه ده بولا تورغان عبادت (عَمَلُ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) پيغمبرلرنڭ عمليدير (وَبِهِ فَضَّلُوا) وبوعمل برلن پيغمبرلر باشقه خلقدان آرتوق قيلندى (خَرَجَ دِيْلَمُ) ابومنصور الديلمى چغاردى (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) مسعود اوغلى حضرت عبد الله دان (عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) حضرت عبد الله رسول الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده رسول الله ايتدى (مَنْ تَعَلَّمَ بَابًا مِنَ الْعِلْمِ) برکشى علمدن بربابنى اويرانسه (لِيُعَلِّمَ النَّاسَ) آدملرگه ايراتمك ايجون (أُعْطِيَ ثَوَابَ سَبْعِينَ صَدِيقًا) اول كشيگه رسول الله نى افراط درجه تصديق قيلوچى يتمش كشينڭ ثوابى بيرلور (وَلَدْنَا قَالَ فِي التَّجْنِيسِ) اوشبو حد يئنده گى فضيلت ايجونك تجنيسده ايتدى (إِذَا تَعَلَّمَ رَجُلَانِ) هر قيجان ايكى ايرعلم ايرانسه (عِلْمُ الصَّلَاةِ أَوْ غَيْرَهُ) نماز ياكه باشقه علمنى (أَحَدُهُمَا يَتَعَلَّمُ لِيُعَلِّمَ النَّاسَ) برسى آدملرگه ايراقرا ايجون ايرانسه (وَالْآخَرُ لِيَعْمَلَ بِهِ) ايكنجهسى اوزى اول علم برلن عمل قيلو ايجون ايرانسه (فَالَّذِي يَتَعَلَّمُ لِيُعَلِّمَ غَيْرَهُ) كشيگه ايراترا ايجون ايرانگانى (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر اوزى عمل قيلور ايجونگنه ايرانگانندن (لَأَنَّ مَنَفْعَهُ) آنڭ ايجون كشيگه

ايره ترايچون ابرانلنگان علمنك فائدهسى (أَكْثَرُ لِلنَّاسِ) آدملر ايچون كوبرا كدر (وَأَبْلَغُ
 فِي أَمْرِ الدِّينِ) دخی دین اشنه كاملر اكر (أَنْتَهَى) تجنیس سوزى بندى (وَدُنْيَوِيٌّ) دخی
 فائدهسى باشقه كشيگه ده بولا تورغان علمنك دنيواى بولغانى (كَالصَّدَقَةِ) صدقه بيرو
 كىبى (وَالْإِعَانَةِ) دخی باردم قیلوكىبى (وَالدَّلَالَةِ) دخی ايزگولككه دلالت قیلوكىبى
 (وَالشَّفَاعَةَ) دخی ايزگولككه باردم كىبى (وَبِنَاءِ الْقَنَاطِرِ) دخی كوپرلر بنا قیلوكىبى
 (وَتَحْوِهَا) دخی مونك كىبى نرسه لر كىبى مدرسه لر مكتبلر مسجلر بنا قیلوكىبى (وَتَسْوِيَةَ
 الطَّرِيقِ) دخی بوللارنى تيگزلتوكىبى (وَأَمَامَةَ الْأَذَى عَنْهَا) دخی يوللاردان كشى رنجته
 وكشى گه ضرر بيره تورغان نرسه لرنى يبارو كىبى (فَهَذَا) بس اوشبو فائدهسى اوزندن
 باشقه غه ده اوته تورغان عبادتنك دنيواى بولغانى (مُتَوَسِّطَةً بَيْنَهُمَا) فائدهسى اوزندن
 باشقه غه اوته تورغان اخروى عبادت برلن فائدهسى قیلوچينك اوزينه گنه خاص بولغان
 عبادت آراسنده اور تاچه سيدر (دُونَ الْأَوَّلِ) فائدهسى اوزندن باشقه غه اوته تورغان
 عبادتنك اخروى بولغانندن ثوابه توبانرا كدر (وَفَوْقَ الْقَاصِرَةِ) دخی فائدهسى قیلوچينك
 اوزينه گنه خاص بولغان عبادتنن ثوابه استندر (كَالصَّلَاةِ وَالصَّوْمِ وَالتَّكْوِينِ) فائدهسى
 قیلوچى نك اوزينه گنه خاص بولغان عبادت نماز روزه ذكر كىبى (وَالدُّعَاءِ) دخی دعاء
 كىبى (فَلَذَا) بس اوشبونك ايچون يعنى فائدهسى باشقه كشى گه اوته تورغان عبادتنك
 دنيواى بولغانى فائدهسى قیلوچى نك اوزينه خاص بولغان عبادتنن آرتوق بولغانلىقى
 ايچون (كَأَنَّ الْأَشْتَغَالَ بِأَمْرِ النِّكَاحِ) نكاح امرى برلن شغللنو بولدى (وَالْكَسْبِ لِأَجْلِ التَّصَدُقِ)
 دخی صدقه بيرو ايچون كسب قیلو بولدى (أَفْضَلَ مِنَ النَّخْلِ لِلْعِبَادَةِ) عبادت ايچون
 بوشانودان آرتوغراق (فَعَلَيْكَ أَيُّهَا السَّالِكُ) بس اى علم استاوبولينه كروچى كشى يابوش سين
 (بِالْحَيْدِ) توروشوغه (وَالْمُواظَبَةِ فِي تَحْصِيلِ الْعِلْمِ) دخی علم حاصل ايتوده دايم ييلق قیلوغه
 (فَلَا تُصْغِ) بس قلاق صالماسين يعنى توكلاماسين (إِلَى تَرْهَاتِ جَهْلَةِ الْمُتَصَوِّفَةِ فِي زَمَانِنَا) بزتك
 زمانمزداغى (هَجْرَتِنِ تَوْقِرِ يَوْمِ سَكْسَانِجِي يَلِ زَمَانِي) صوفيلك وایشانلنى دعواسى قیلوچى
 نادانلارنك باطل سوزلرينه (يَقُولُونَ) ايترلر اول نادان ايشانلار (الْعِلْمُ حِجَابٌ) انوار
 قدسنى مشاهده دن علم برده در (وَأَنَّهُ يَحْضُلُ بِالكَشْفِ) دخی علم كشف برلن حاصل بولا
 (فَلَا حَاجَةَ إِلَى الكَسْبِ) بس علمنى كسب كه حاجت يوق ديلر (فَإِنَّهُ لَكُنْبٌ) بس درستلكده نادان

ایشانلارنڭ بوسوزلری یالغاندر (وَضَلَالٌ) دخی آرزونلقدر (وَأَضْلَالٌ) دخی کشی آزدردور
 (فَإِنَّ الْعِلْمَ فُرْضٌ) بس درستلکده علم حاصل اینو فرضدر (وَإِنَّهُ بِالْعِلْمِ) دخی درستلکده
 علم ایرانوبرلن حاصلدر (لَمَّا) شول دلیل ایچون (قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) اول دلیلنی رسول الله
 ایندی یعنی علم ایرانو برلن حاصل دیندی (وَأَنَّ مَا أَخَذَهُ) دخی درستلکده علم نڭ آلنگان
 اورنی (كِتَابُ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی نڭ قرآنیدر (وَسِنَّةٌ حَبِيبِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دخی الله
 تعالی نڭ دوستی رسول اکرم حدیثیدر (لَمَّا) شول دلیل ایچون (بَيْنَاهُ سَابِقًا) اول دلیلنی
 اوتکانده یعنی قرآنغه تمسک بابنده بیان قیلدی (وَأَنَّ الصَّحَابَةَ) دخی درستلکده صحابه لدر
 (خَيْرُ هَذِهِ الْأُمَّةِ وَأَفْضَلُهَا) اوشبو محمد علیه السلام امت نڭ اینگوره کی و آرتوغراقیدر (فَأَنَّهُمْ
 اجْتَمَعُوا) بس درستلکده صحابه لدر توروشدیلار دلیل لردن حکملر چغاروده (وَأَخْتَلَفُوا) دخی
 تورلیندیلر دلیلگه قاراب (وَاسْتَدَلُّوا بِالْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ) دخی قرآن هم حدیث برلن دلیل
 استادیلر (وَلَمْ يَقُلْ أَحَدٌ مِنْهُمْ) صحابه لردن هیچ کم ایتمادی (أَلَهُمْ إِلَى) مڭا الهام قیلندی
 (أَنَّهُ حَرَامٌ أَوْ حَلَالٌ) فلان نرسه حرامدر یا که حلال در دیو (أَوْغَيْرُ ذَلِكَ) بایسه موندان باشقه در
 یعنی مکروهدر یا مستعبر دیو (فَإِنْ ادَّعَوْا) بس اگرده نادان ایشانلار دعوی قیلسالار
 (أَنَّهُمْ كُشِفُوا) درستلکده اول نادان ایشانلار کشف قیلندیلار یعنی قلبمزگه فلان نرسه نڭ
 حراملغنی یا حلال لکنی الله تعالی صالدی دیو دعوی قیلسالار (وَوَصَلُوا إِلَى مَا لَمْ يَصِلِ الصَّحَابَةُ)
 دخی صحابه لدر ایرشمگان نرسه گه ایرشیلر یعنی ایرشک دیب دعوی قیلسالار (فَهُمْ
 مُبْتَدِعُونَ) بس بونادان ایشانلار بدعت ایالریدر (خَارِجُونَ عَنِ مَنَهَبِ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ)
 اهل السنه و الجماعت منهدندن چغوچیلاردر (وَلَوْ سُئِلَ أَحَدُهُمْ) اگر نادان ایشانلار نڭ
 برسی صورالمش بولسه (عَنِ الْأَخْلَاقِ الْمُنْمُوَّةِ) قباحت خلقلاردان (مِثْلَ الرِّبَا وَالْكِبْرِ) ربا
 و تکبرلک کبی (وَالْعُجْبِ وَالْحَسَدِ وَالْحَقْدِ) دخی اوزینه اوزی ایس کیتو و کوچیکلک و دشمانلغنی
 قلبه صاقلو کبی (أَوْ عَنِ عِلَاجِهَا) بایسه بوقباحت خلقلارنی بترونڭ داروندان صورالمش
 بولسه (أَوْ عَنِ الْأَخْلَاقِ الْحَمِيدَةِ) بایسه ماقتاولو خلقلاردان صورالمش بولسه (مِثْلَ النَّيَّةِ وَالتَّوْبَةِ)
 اینگو قصد و توبه کبی (وَالْتَوَكُّلِ وَالصَّبْرِ) دخی اشنی الله تعالی گه تابشرو و صبر قیلو کبی
 (وَالرِّضَا بِالْقَضَاءِ وَالشُّكْرَ عَلَى نِعْمَائِهِ) دخی الله تعالی نڭ قضا سینه راضی بولو نعمت لرینه شکر قیلو
 کبی (أَوْ طَرِيقَ تَحْصِيلِهَا) بایسه بو کورکام خلقلارنی حاصل اینو بولندان صورالمش بولسه (أَوْ تَقْوِيَةَ

ضعیفها) یایسه ماقتاولو خلقلارنڭ ضعیفلرین قوتلو قیلو یولندن صورالمش بولسه
 (بَهْت) عاجز وحیران بولور هیچ جوابقه کوچی بیتمهس (وَخَجَل) وقزارور واویالور
 (وَخَاطَ فِي كَلَامِهِ) دخی سوزینه باطل سوزلر قاتشدور (وَتَكَلَّمَ بِالشَّطْحِ) دخی باطل دعویلر
 برلن سویله شر (وَالطَّمَامَاتِ) دخی بالغان سوزلر برلن سویله شر (بَلْ لَوْ سُئِلَ) بلکه نادان
 ایشانلارنڭ برسدن صورالمش بولسه (عَنْ فَرَائِضِ الصَّلَاةِ) نمازنڭ فرضلارندن (وَالْوُضُوءِ)
 دخی طهارتنڭ فرضلارندن (وَالْأَسْتِنْجَاءِ) دخی استنجاء فرضلارندن (تُحْيِرَ وَأَضْطَرَبَ) حیران
 بولور وقاتلر (بَلْ بَعْضُهُمْ) بلکه نادان ایشانلارنڭ بعضی (لَمْ يَصْحَحْ اعْتِقَادَهُ بَعْدُ)
 همیشه اعتقادینی درستلهمدی (وَيَبْظُنُّ) دخی گمان قیلور (أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى) درستلکده الله
 تعالی (فِي السَّمَاءِ) کوکله در دیو (وَأَنَّهُ تَعَالَى عَالِي صُورَةٍ) دخی الله تعالی صورت اوزرینه در
 دیو (وَبَعْضُهُمْ يَعْتَقِدُ) دخی نادان ایشانلارنڭ بعضی اعتقاد قیلور (أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يُرِيدُ
 الْقَبَائِحَ وَالْمَعَاصِيَ) درستلکده الله تعالی قباحت اشرنی وگناهلارنی تلهمهس دیو (وَبَعْضُهُمْ
 يَعْتَقِدُ) نادان ایشانلارنڭ بعضی اعتقاد قیلور (أَنَّهُ مُوجِدٌ لِفَعْلِهِ) درستلکده بنه اوزی
 اوز اشین یاراتوچیدر دیو (وَأَكْثَرُهُمْ) دخی نادان ایشانلارنڭ کوبراگی (يُصَلُّونَ بِلَا
 تَعْدِيلِ أَرْكَانٍ) فرضلارنی تیگزله ودن باشقه نماز او قورلار (وَلَا تَجْوِدُ قُرْآنَ) دخی قرآنی
 درست ایتوب او قودن باشقه نماز او قورلار (وَمَعَ هَذِهِ الْفَضَائِحِ) وبو رسوایلقلاری برلن
 (يَدْعُونَ) نادان ایشانلار دعوی قیلورلار (أَنَّهُمْ وَأَصْلُونُ مُكْشَفُونَ) درستلکده اول
 نادان ایشانلار کمالتکه ایرشکوچیلر وکشف قیلنمشلار دیو (فَهَيْهَاتَ هَيْهَاتَ) بس بو
 دهوالار کاسی حقدان نیچه چاقرملار یرا قدر (نَعَمْ أَنَّهُمْ وَأَصْلُونُ إِلَى الشَّيْطَانِ) بلسی اول
 نادان ایشانلار شیطانغه ایرشکوچیلر در (مَغْرُورُونَ بِأَمَانِيهِ) شیطاننڭ مقصودلاری برلن
 آلدانمشلاردر (عَامِلُونَ بِوَسَاوِسِهِ) شیطاننڭ وسوسه لری برلن عمل قیلغوچیلاردر (وَلَا يَبْعُدُ أَنْ
 يَبْعَ لِبَعْضِهِمْ) دخی یراق توگل بعض نادان ایشانلارغه تشوی (كُشِفَ حَسِّيٌّ) صورتی بولغان کشف
 (لِبَعْضِ الْأَشْيَاءِ) بعض نرسه لرده (أَوْ نَحْوَهُ) یاکه مونڭ کبی یوقوداغی خیالدر (مِنْ خَوَارِقِ الْعَادَاتِ)
 عادتنی بورتقوچی و بوزغوچی نرسه لردن (بِمُقْتَضَى الرِّيَاضَاتِ) ریاضتلارنڭ تله وی برلن (أَوْ أَرَاءَ
 الشَّيْطَانِ) یایسه شیطاننڭ کورسه توی برلن (مَكْرًا) حیلله ایچون (وَأَسْتَدْرَاجًا مِنَ اللَّهِ تَعَالَى)
 دخی الله تعالی دن عذابنی کپچکدر و ایچون ومهلت ایچون (كَمَا نُقِلَ) نتا که بو اش

كوچرلدى (عَنْ بَعْضِ الْكُفَرَةِ الْمُتْرَاضِينَ) رياضت چىگۈچى بعض كافرلردن (فَيَظُنُّونَ أَنَّهُ كِرَامَةٌ وَوَلَايَةٌ) بس نادان ايشانلار بواشلىرىنى كرامت واينگولك ديوگمان قىلورلار (فَيَفْتَرُونَ بِهِ) بس اول اشلىر بىرلە غرورلانورلار (وَقَدْ سَمِعْتَ سَابِقًا) تحقيقى اوتكاندە ايشىدىڭ (قَوْلَ سُلْطَانِ الْعَارَفِينَ أَبِي بَزِيدِ الْبَسْطَامِيِّ) عارفلارنىڭ پادشاهسى ابويزيد البسطامى سوزىنى آنىڭ سوزى اوشبودر (لَوْ نَظَرْتُمْ إِلَى رَجُلٍ) اگىر بىراىرگە قاراساڭىز (أَعْطَى مِنَ الْكِرَامَاتِ) اول اىرگە كرامتلردن بىيرلىگان (حَتَّى تَرْبَعُ فِي السَّمَاءِ) تا هواده هېچ نىرسەگە باسماينچە توگەرەكلەنب تورادر (فَلَا تَغْتَرُّوهُ) بس اول اىرگە آلدانماڭىز وتىزىگنە مريد بولماڭىز (حَتَّى تَنْظُرُوا) فكر قىلوب قاراماينچە (كَيْفَ تَجِدُونَهُ) نچىك تابارسىز اول ايرنى (عِنْدَ الْأَمْرِ وَالنَّهْيِ) الله تعالى نىڭ امرىنى اوتەگەندە وطىغان نىرسە سىندىن طيپىلوندى، (وَحَفِظَ الْمُدُودَ) دىخى الله تعالى نىڭ چىكلرىنى صاقلاونسە (وَأَدَاءَ الشَّرِيعَةِ) دىخى شرىعت حكملرىنى اوتەودە (أَنْتَهَى) سوز آخىرىنە ايرشىدى (فَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِهِمْ) بس الله تعالى گە صغنامىز نادان ايشانلارنىڭ ياوزلىغىدىن (وَأَقْوَالِهِمْ وَأَفْعَالِهِمْ) دىخى نادان ايشانلارنىڭ سوزلىرىدىن واشلىرىدىن (فَأَنَّهُمْ شِيَاطِينُ الْإِنْسِ) درىستلىكە نادان ايشانلار آدم شىطانلارىدىر (وَقَطَّاعُ طَرِيقِ اللَّهِ) دىخى الله تعالى نىڭ شرىعت بولىنى كىسوچىلردىر (وَحُصْمَاءُ حَبِيبِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دىخى الله تعالى نىڭ دوستى محمد عليه السلامنىڭ دشمانلارىدىر خىر تەسىن مصنىف گە *

(الفصل الثالث في التقوى) اوج باب نىڭ ايكىنچى بابى نىڭ اوجونچى فىلى تقوالق بىياندردىر (وهو ثلثة أنواع) اوجونچى فىل اوج نوعدر (النوع الأول في فضيلتها) اولگى نوع تقوالقنىڭ فضىلىنى وصفىت ممدوحە اولوى بىياندردىر (اعلمم أولاً) اول بل سىن (اننى اردت) مېن تلامد (ان اورد) كىترونى (جميع الآيات الثالثة على فضيلة التقوى) تقوالقنىڭ آرتوقلىغىنە دلالت قىلات تورغان آيتلرنىڭ ھەمەنى (فوجدتها تجاوزت) بس تقوالقنىڭ فضىلىنە دلالت قىلات تورغان آيتلرنى اوتەرتابىم (مائة وخمسين) يوز ايللى آيتىدىن (ووجدت صريح الأمر بها) تقوالق بىرلن آچق امر بولوب كىلگان آيتلرنى تابىم (فيها) يوز ايللى آيت اچىدە (أكثر من أربعين) قىرق آيتىدىن كوبراك (فاقتصرت من المكررات) بس بىر حكمت اىچون قات قات ذكر قىلىنغان آيتلردىن قىسقارتىم (على

وَأَمَّةً) بر آیت اوزرینه (وَلَمْ أَرَأِ تَرْتِيبَ الْمُصَحَّفِ) قرآنده غی ترتیبینی رعایه قیلمادم
 (كَمَا رَأَيْتُ فِيمَا سَبَقَ) نناکه اوتکانده یعنی اعتصام فصلنده وباشقه لارده رعایه قیلغان
 ایدم (تَقْدِيمًا لِلْمُنَاسِبَةِ الْمَعْنَوِيَّةِ) معنوی بولغان مناسبتنی الک قیلوا ایچون .
 (الآيَاتُ) تقوالقنک فضیلتنه دلالت قیلا تورغان آیتلر (انْ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ) درستلکده
 الله تعالی قاشنده سرنک ایکی هرمتلوکز (آتَقِيكُمْ) تقوارا قکزدر بو آیت حجرات سورهنده
 (انَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ) بودرکم باشقه توگلدر عبادتنی قبول قیلور الله تعالی (منَ الْمُتَّقِينَ) کفردن
 یا که گناهان صاقلانوجیلاردانغه بو آیت مائده سورهنده (انْ أَوْلِيَاؤُهُ) ایماس الله تعالی نکی
 وایلمری وایزگولری (الْمُتَّقُونَ) مگر کفردن صاقلانوجی لاردر بو آیت انغال سورهنده
 (وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ) الله تعالی شرکن صاقلانوجیلارغه یاردم بیروچیدر بو آیت جائیه
 سورهنده (انَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ) درستلکده الله تعالی فرضلارنی اوتاوده والله تعالی نکی
 عهدینه وفا قیلوده اوزنسن قورقوجیلارنی دوست کورر (بو آیت برأت سورهنده
 فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ) بس اوزکزی ماقتاماکز (هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ اتَّقَى) الله تعالی بلورکم متقی
 ایکنی یعنی اخلاص ایله عمل قیلوب اطاعت قیلغان کشیننی بو آیت (نجم) سورهنده
 (وَأَعْلَمُوا) بلسکزلر (أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ) درستلکده الله تعالی طاعتنی قبول ایتمچی هم
 اوزنسن قورقوجی لار برلن برکه در بو آیت (بقره) سورهنده (وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى) عاقبه
 حمیده یعنی ایزگولک که ایرشوتقوی ایالری ایچوندر بو آیت (طه) سورهنده (وَالْعَاقِبَةُ
 لِلْمُتَّقِينَ) دخی عاقبه حمیده یعنی سعادت ابدیه که ایرشومتقی لرایچوندر یعنی الله تعالی
 راضی بولماغان اشلردن صاقلانوجیلار ایچوندر بو آیت (قصص) سورهنده (وَالْآخِرَةُ عِنْدَ
 رَبِّكَ) ربکی قاشنده جنت (لِلْمُتَّقِينَ) الله تعالی که خلالق قیلودان قورقوجیلار ایچوندر
 بو آیت (زخرف) سورهنده (وَأَنَّ لِلْمُتَّقِينَ) دخی الله تعالی دن قورقوجیلار ایچوندر
 (لِعَسْنِ مَا ب) قایناچق اورون نکی کورکامی بو آیت (صاد) سورهنده (وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ
 مِنْ رَبِّكُمْ) ربکزدن بولغان مغفرتکه آشوغکز (وَجَنَّةٍ) دخی اجماقه آشوغکز (عَرَضُهَا
 السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ) اول اجماقنک کیلگی کولرو بیدرلر کیلگی کبیدر (أَعَدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ)
 اول اجماقنی شرکن والوغ گناهلاردان وکچک گناهلارغه دایمچیلق قیلودان صاقلانوجیلار
 ایچون حاضرلنمش بولدی بو آیت (آل عمران) سورهنده (تِلْكَ الْجَنَّةُ) اوشبو اجماق

(الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا) شونداين اجماعدا آني بزبيرمرزقللارومزدان (مَنْ كَانَ تَقِيًّا) گناهدان صاقلانوچي بولغان كشيلىرگه بو آيت (مريم) سوره سنده (وَسَيَقُ الَّذِينَ اتَّقَوْا) شرمكن صاقلانغان كشيلىر سرلمش بولور (الى الْجَنَّةِ) اجماعه (زُمرًا) تورلى تورلى جماعت ايتب (حتى اذ اجاؤها) تا كم هرقيچان متقيلا اجماعه كيلسه لر (وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا) دخى اجماعنك ايشكلىر آچلسه (وَقَالَ لَهُمْ خُزَنَّتْهَا) متقيلا رغه اجماعنك صاقييلارى ايتر (سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ) سرگه سلامتلك بولسون خوش كيلنيز (فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ) بس اجماعه كرگز منگو قالغانوزكر حاله (الْآيَاتِينَ) ايكي آيتنى كامل ايت (قَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي) دخى متقيلا شونداين الله تعالى گه حمدلر اولسون (صَدَقْنَا وَعَدَّهُ) وعدا سنى بزگه راست قيلدى (وَأَوْرَثْنَا الْأَرْضَ) دخى اجماع بييرينى بزكه ملك ايتب بييردى (نَبَوًّا مِنْ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ) اجماعدان تلاگان اورنمرغه اينهرمز (فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ) بس دنيا ده عمل قيلغان آدملرنك اجرلىرى ني خوش بولدى (وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ) دخى فرشته لرنى طواف قيلوچيلار كوررسن (مَنْ حَوْلَ الْعَرْشِ) عرش تيره سندن (يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ) ربلرينك حمدى برلن تسبيح ايتكلرلى حالده يعنى تلنذا تعبدا توگل چونكه يوم قيامت ده تكليف يوق (وَقَضَىٰ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ) اجماع اهلى برلن تموغ اهلى آراسنده حلق برلن حكم قيلندى (وَقِيلَ) ايتلى يعنى اجماع اهلىرى تشكر ايچون ايترلر (الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) بتون عالم ني تربيه ايتوچى الله تعالى گه حمد وئنالار اولسون ديو بو آيت (زمر) سوره سنده (وَلَدَارُ الْآخِرَةِ) دخى آخرت يورطى يعنى اجماع (خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا) شرك وگناهلاردان صاقلانوچيلار ايچون اينگو دولت در (أَفَلَا تَعْقِلُونَ) بس ايا بلماسعزمى بو آيت يوسف سوره سنده (وَلَا جُرُ الْآخِرَةِ) البته آخرت اجرى يعنى جنت (خَيْرٌ) دنيا اجرندن اينگودر (لِلَّذِينَ آمَنُوا) ايمان كيترگان كشيلىر ايچون (وَكَانُوا يَتَّقُونَ) دخى گناهدان صاقلانور بولغان كشيلىر ايچون در بو آيت يوسف سوره سنده (وَأُزِلَّتِ الْجَنَّةُ) دخى اجماع ياقن قيلندى (لِلْمُتَّقِينَ) گناهدان صاقلانوچيلارغه بو آيت شعراء سوره سنده (مَثَلُ الْجَنَّةِ) اجماعنك صفتى (الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ) شونداين اجماع كه متقى لارگه وعده قيلندى بو آيت محمد عليه السلام سوره سنده (وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ) متقى لارنك يورطى (يعنى جنت) ني خوش بولدى (جَنَّاتٌ عَنُنَّ) اول متقيلا رنك يورطى عدن اجماعلاريدر

(يَدْخُلُونَهَا) کررلر متقیلار اول اجماح لارغه (تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ) اول اجماح لارنگ آستندان یلغلهار آغار (لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ) متقیلار ایچون اجماحده تلاگان نرسه لری باردر (كَذَلِكَ) اوشنداق (يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ) الله تعالی گناهدان صاقلانوچیلارنی الشهر (الَّذِينَ) شوندا این کشیلردر اول متقیلار (تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ) فرشته لر وفات ایترلر آلارنی یعنی جانلارونی آلورلار (طَيِّبِينَ) شرکنن پاک بولغانلاری حالده (يَقُولُونَ) ایترلر فرشته لر (سَلَامٌ عَلَيْكُمْ) سرگه سلامتک بولسون (أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ) اجماحده کرگز (بِمَا) شول نرسه سبیلی (كُنْتُمْ) بولگنر سز (تَعْمَلُونَ) عمل قیلور بولگنر اول نرسه نی بو آیت (نَعْل) سوره سنده (أَنَّ الْمُتَّقِينَ) در سنلکده گناهدان صاقلانوچیلار (فِي مَقَامٍ أَمِينٍ) ایهمینلک ایسای بولغان اورنده در (فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ) باشجه لارده وچیشمه لرده در (يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَأَسْتَبْرَقٍ) کیارلر آلارنچکه وقالون جفاکنن بولغان کییلرنی (مُنْقَابِينَ) برسی برسنه قارشی بولغانلاری حالده اولتورولار (كَذَلِكَ) زوَجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ) اوشنداق یعنی جنتلر وچیشمه لر ایله حرمتلگان کبی گناهدان صاقلانوچیلارنی حور قزلاری برلن جفت لندر رمز (يَدْعُونَ فِيهَا) جنت ده استارلر متقیلار (يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ) هر برلن تلی یمشلرنی (آمِنِينَ) اول یمشلرننگ ضررندان امین بولغانلاری حالده (لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ) جنت ده تاتماسلار اولسنی (الْأَلَمُوتَةَ الْأُولَى) دنیا داغی اولسگی اولمدن باشقانی تاتوماسلار (وَوَقَّاهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ) دخی اول متقیلارنی الله تعالی جحیم عذابندان صاقلار (فَضْلًا مِنْ رَبِّكَ) بو اکراملر ربکنن شفقت بوزندن (ذَلِكَ) هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ) اوشبو الوغ مرتبه لرگه ایرشو الوغ بولغان سعادتدر بو آیت دخان سوره سنده (أَنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ) در سنلکده گناهدان صاقلانوچی آدملر اجماحلاردا وتورلی نعمتلرده در (فَا كِهِنَّ) نعمتلنگانلری ولسنلنگانلری حالده (بِمَا) آتَاهُمْ رَبُّهُمْ) ربلری بیرگان نعمتلر برلن (وَوَقَّاهُمْ رَبُّهُمْ) دخی گناهدان صاقلانوچی کشیلرنی ربلری صاقلار (عَذَابَ الْجَحِيمِ) تموغ عذابندان (كُلُوا وَاشْرَبُوا) ای متقیلار اجماح ننگ لذتندر نهمتلرندن آشاغز وطاقلی اچمک لرنندن اچکز (هَنِيئًا) سوکشلی بولغان حالده اول طعام وشراب (بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ) دنیا ده قیلغان عملگنر سبیلی (مُنْكَسِينَ) تیانغالاری حالده متقیلار اوتورولار (عَلَى سُرُرٍ مَصْفُوفَةٍ) صف صف تزلگان سریرلر

اوزرينه (وَزَوَجْنَاهُمْ) دخى جفتلن در رمز بزدي الله تعالى اول متقيلارنى (بعور عين)
 حور قزلارى برلن بسو آيت طور سوره سنده (انَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلَالٍ وَعُيُونٍ)
 درستللكه گناهدان صاقلانوجيلار آچاق كولا گه لر نده در دخى چيشمه لرده در
 (وَقَوْا كَه) دخى تورلى بمشله در (مَمَائِشْتَهُمْ) آرزو قيلغان بمشله نندن (كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا)
 سكلشكان حاله آشاگز و اچكز اجماع نعمتلر نندن و اچمكلر نندن (بمأ) شول عمل سببلى
 (كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ) اول عملنى دنيا ده قيلور بولدكز (انئا) درستللكه بزردى الله تعالى اينه
 (كُنْتُ لِكَ نَجْزَى الْمُحْسِنِينَ) ايند گولك قيلوجيلارغه اوشندا ق الش بير رمز بو آيت (مرسلات)
 سوره سنده (انَّ لِلْمُتَّقِينَ) درستللكه گناهدان صاقلانوجى كشيلىر ايچون بولغوجيدر (مغازا)
 سعادت اورنى (حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا) بافچه لار ويوزملر بولغوجيدر (وَكُوَاعِبَ أَتْرَابًا) دخى
 مسه لرى قالفغان همه سى برياشه گى قزلار بولغوجيدر (يعنى اون بيىدى اون سكلز ياشنه گى)
 (وَكَأْسًا دِهَاقًا) دخى صاف بولغان اچلرى اچمك برلن تولو كاسه لر بولغوجيدر (لَا يَسْمَعُونَ
 فِيهَا) جنت ده اچكان حاللر نده ايشنما سلىر (لَغْوًا) باطل سوزنى (وَلَا كُتَابًا) دخى برسى نداق
 سوزينى برسى يالغانغه توتونى (جَزَاءً مِّن رَّبِّكَ) اوشبو اكراملر ربك دان الش بيرو يوزنندن
 (عَطَاءً حِسَابًا) يتارلك و كوب بيرو يوزنندن بو آيت (نبأ) سوره سنده (وَتَزَوَّدُوا) آخرت
 ايچون آزق حاضرله كز (فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى) چونكه درستللكه آخرت ايچون حاضرلنگان
 آرقلارنك ايلك ايند گوسى تقوالقدر (وَاتَّقُونِي) وقورقكز بنم عذابمىن (بأولى الألباب)
 اى عقل ايللرى بو آيت بقره سوره سنده (وَلِبَاسُ التَّقْوَى) تقوالق كييمى (ذَلِكَ خَيْرٌ)
 اوشبو تقوالق كييمى زينت كييمىن ايند گودر (بو آيت اعراف سوره سنده (أُولَئِكَ
 الَّذِينَ) اوشبولار شوندى كشيلىر در (أَمْتَعَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ) الله تعالى آلارنك كوكللرينى امتعان قيلدى
 (لِلتَّقْوَى) تقوالق ايچون يعنى الله تعالى كوكللرين صاف و پاك قيلدى تقوالقنى بلدر و
 ايچون بو آيت حجرات سوره سنده (وَمَنْ يُعْظَمْ شَعَائِرَ اللَّهِ) كمدر الله تعالى نك شعائرينى
 يعنى هدبلرن الوغلاسه (فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ) بس درستللكه اول شعائرنى الوغلاو
 قلبلرنك تقوالق اياسى بولغان كشيلىر نندر يعنى قلبلر ينك تقوالغندان كيلگوجيدر (بو
 آيت حج سوره سنده (أَفَمَنْ) اياشول كشيمة (أَسَسَ بُنْيَانَهُ) دين نك بناسنى نيگزه دى (عَلَى
 تَقْوَى مِنَ اللَّهِ) الله تعالى دن قورقو اوزرينه (وَرِضْوَانٍ) دخى الله تعالى نك رضالغى اوزرينه

(خَيْرٌ) ايند گومه؟ (أَمْ) يابسه شول كشي ايند گومه؟ (أَسَسَ بُنْيَانَهُ) ديننگ بناسنى نيگزله دى
 (عَلَى شَفَا جُرْفٍ هَارٍ) يمرلرگه ياقنلاشقان آستى قوش بولغان نرسه ننگ طرفى اوزرينه
 يعنى نفاق اوزرينه (فَانْهَارْ بِهِ) بو بنا بانيسى برلن تشهر (فِي نَارِ جَهَنَّمَ) جهنم اوطينه
 (وَاللَّهُ) الله تعالى (لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ) ظالم قومنى توغر يلقغه كوندرماس بو آيت توبه
 سوره سنه (وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ) الله تعالى ايتنه رحمتم دنيا ده هر نرسه نى صيدردى
 (فَسَأَلْتُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ) بس رحمتم نى آخرته گناهدان، كفردن صاقلانغان كشييلرگه
 يازارمون بو آيت (اعراف) سوره سنه (هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ) قرآن نوردور و تقوالق اياالرينى
 توغر يلقغه كوندرو چيدر بو آيت بقره سوره سنه (وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ) دخى قرآن متقيلرگه
 وعظدر بو آيت هم بقره سوره سنه (وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ) دخى قرآن متقيلرگه وعظدر بو آيت
 انبياء سوره سنه (يَا أَيُّهَا النَّاسُ) اى آدملر (أَعْبُدُوا رَبَّكُمْ) ربكزگه عبادت قيلوئز (الَّذِي
 خَلَقَكُمْ) شوندا اين ربكز ياراتدى سزنى (وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ) دخى سزدن الك بولغان
 آدملر نى ياراتدى (لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ) گناهلاردان صاقلانوجى بولوئز نى اميد ايتكانكز مالله
 الله تعالى گه عبادت قيلوئز بو آيت بقره سوره سنه (وَأَذْكُرُوا مَا فِيهِ) قرآنك بولغان
 نصيحت لرنى وحكم لرنى ايسكزده توتوئز (لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ) گناهدان صاقلانماقكز ايچون بو
 آيت اعراف سوره سنه (وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ) سزنگ ايجون قصاص بولغوجيدر (حَيَوةٌ) الهغ
 تركلك (يَا أُولِي الْأَلْبَابِ) اى عقل اياالرى (لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ) كشي اولترو دن صاقلانماقكز ايچون
 بو آيت بقره سوره سنه (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا) اى ايمان كيترگان آدملر (كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ)
 سزگه روزه فرض قيلندى يعنى رمضان آينده (كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ) نتا كه سزدن
 بورون بولغان كشييلرگه فرض قيلنغان ايدى (لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ) روزه سببلى نفسلر كز نى جيئب
 گناهدان صاقلانماقكز ايچون بو آيت ده بقره سوره سنه (كَذَلِكَ) اوشبو بيان كمى (يَبِينُ
 اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ) الله تعالى علامت لرينى آدملرگه بيان قيلور (لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ) آدملر
 حرام دان صاقلانسونلر ايچون بو آيتك بقره سوره سنه (وَأَنْذَرْتَهُ) اى محمد قرآن برلن قورق
 (الَّذِينَ يَخَافُونَ) قورقغان كشييلر نى (أَنْ يَخْشَرُوا إِلَى رَبِّهِمْ) ربلرى صارى قوبارلمش
 بولودان (لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ) آلا رغه ربلرندن باشقه يوقدر (وَلَى وَلَا شَفِيعَ) ياردم
 بيروچى وشغاعت قيلوچى (لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ) كفردن و گناهدان صاقلانسون ايچون قورق

بو آیت انعام سوره سنده (ذَلِكُمْ) سزنىڭ اوشبو تورلى بدعت يوللارينه ايار ماوئز (وَصِيكُمْ بِهِ) اول ايار ماوئز برلن بيوردى الله تعالى سزلىرگه (لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ) آرزونلقدن وتارالودان صاقلانماق لغئز ايچون بو آيت ده انعام سوره سنده (اعذلو) دوستلار كزده و دشمانلار كزده عادل بولوئز (هُوَ اقْرَبُ لِلتَّقْوَى) عدللك اوطن صاقلانوغه ياقنراقدر بو آيت مائده سوره سنده (وَأَنْ تَعْفُوا) برگزنىڭ برگزىدن عفو قىلوى يعنى حقندن كىچوى (اقْرَبُ لِلتَّقْوَى) گناهدان صاقلانوغه ياقنراق در بو آيت بقره سوره سنده (وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا) اكرده يهودلر محمد صلى الله عليه وسلم گه ايمان كىنورسه لر (وَاتَّقُوا) دخى كىفردن صاقلانسه لر (لَمُتُوبَةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ) الله تعالى قاشندان بولغان ثواب (خَيْرٌ) اينگودر بو آيتده بقره سوره سنده (وَأَنْ تَصْبِرُوا) اكرده منافق لارنىڭ اذالرينه صبر ايتسا كز (وَتَتَّقُوا) دخى الله تعالى حرام قىلغان نرسه لردن صاقلانسا كز (لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا) منافقلارنىڭ حيله لرى سزه هيچ نرسه ضرر بىرماس بو آيت آل عمران سوره سنده (بَلَى) رېئزنىڭ سزگه اوچ ملك فرشته ايندرب ياردم بيروى يتار بدر صوغشنىڭ (ان تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا) اكر صبرلق قىلسا كز والله تعالى گه گناه قىلمق دن وحبىبنه مخالفت قىلماقدان صاقلانسا كز (يَأْتُوكُمْ مِنْ فَوْرِهِمْ هُنَا) اوشبو ساعتلردنن آشغوب و آچولانب مشركلر كىلور سزگه (يُمِدُّكُمْ رَبُّكُمْ) آلا ر كىلگان حاله رېئز سزگه ياردم بىرر (بِغَمْسَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ) فرشته لردن بش ملك فرشته برلن (مُسَوِّمِينَ) علامتلىگانلرى حاله اول فرشته لر بو آيت آل عمران سوره سنده (وَأَنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا) اكر قاطىلقلارغه صبر ايتسا كز و گناهدان صاقلانسا كز (فَإِنَّ ذَلِكَ) بس درستلىكده اوشبو صبر (مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ) اشارنىڭ لازم بولغانندان در بو آيت ده آل عمران سوره سنده (وَأَنْ تَصْلَحُوا) اكر بوزغان اشكزنى تونك قىلسا كز (وَتَتَّقُوا) دخى كله چكك الله تعالى دن قورقسا كز (فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ) بس درستلىكده الله تعالى بولدى (غَفُورًا رَحِيمًا) گناهلارنى يارلقاغوى و رحمت قىلغوى بو آيت نساء سوره سنده (وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا) اكر كتاب اهلى يعنى يهود برلن نصارى ايمان كىتيرسه لر ايدى (وَاتَّقُوا) دخى گناهدان صاقلانسالار ايدى (لَكَفَرْنَا عَنْهُمْ) ارتر و عفو قىلور ايدك اول كتاب اهلندن (سَيِّئَاتِهِمْ) ياوزلقلارونى (وَلَا دَخَلْنَاَهُمْ جَنَاتِ النَّعِيمِ) دخى اول اهل كنانبى نعمتلى و اجماح لرغه كرتر

ایدیك بو آیت مائده سوره سنده (وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا) اگر قریه یا که شهر اهلی ایمان کیترسه لر ایدی (وَأَتَقُوا) دخی شرک و گناهدن صافلانسالار ایدی (لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم) اول قریه یا که شهر اهلی اوزرینه آچار ایدیك (بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ) کوکلردن و بیرلردن برکتلرنی (وَلَكِنْ كَفَبُوا) لکن ایمان کیترمدایلر اسلام دیننی بالغانغه توتدیلر (فَأَخَذْنَا مِنْهُم) بس توتدق بز اول ایمان کیترملگان قریه یا که شهر اهلینی تورلی عذابلر برلن (بِمَا) شول عمللری سببلی (كَانُوا يَكْفُرُونَ) اول عمللرنی کسب قیلور بولدیلر بو آیت اعراف سوره سنده (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا) ای ایمان کیترملگان آدملر (ان تَتَّقُوا اللَّهَ) اگر ده الله دن قورقساگز گناه قیلماساگز (يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا) قیلور الله تعالی سرگه حق برلن باطل آراسنی آیورا تورغان هدایت (وَيُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ) دخی سز لردن یاوزلق لاروغزنی ارتر و عفو قیلور (وَيَغْفِرَ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ) و دخی سز لرنک گناه لارگزنی یارلقار (وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ) والله تعالی الوغ فضل و مرحمت ایاسیدر بو آیت انفال سوره سنده (وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ) کملردر الله تعالی گه و آنک رسولینه اطاعت قیلسه (وَيُخْشِ اللَّهَ وَيَتَّقَهُ) دخی الله تعالی دن قورقسه و دخی الله تعالی گه گناه قیلودان صافلانسه (فَاُولَئِكَ) بس اوشبو کیشیلر (هُمْ) آلا رغه (الْفَائِزُونَ) منگو بولغان ایزگولکگه ابر شوچیلر بو آیت نور سوره سنده (وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ) کملر گناه قیلوده الله تعالی دن قورقسه (يَجْعَلْ لَهُ) قیلور الله تعالی اول کشیگه (مَخْرَجًا) حرامدن حلالغه چغونی (وَيَرْزُقْهُ) دخی رزقلاندرر الله تعالی اول کشیننی (مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ) حساب قیلماغان اورندن بو آیت طلاق سوره سنده (وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ) کملر الله تعالی دن قورقسه (يَجْعَلْ لَهُ) قیلور الله تعالی اول کشی گه (مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا) اوزینک امرندن بنگل لکنی بو آیتک طلاق سوره سنده (وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ) کملر الله تعالی دن گناه قیلوده قورقسه (يُكَفِّرْ عَنْهُ) ارتر الله تعالی اول کشینن (سَيِّئَاتِهِ) یاوزلقلارونی (وَيُعْظِمْ لَهُ) دخی اول کشی گه الوغ قیلور الله تعالی (أَجْرًا) ثوابنی بو آیت ده طلاق سوره سنده (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا) ای ایمان کیترملگان آدملر (اتَّقُوا اللَّهَ) الله تعالی دن قورقغز گناه قیلماگز (وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا) دخی توغری وحق سوزنی ایبتگز (يُصَلِّحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ) سز لرنک عملکزنی تورك قیلور الله تعالی (وَيَغْفِرَ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ) و سز لرنک گناه لارگزنی یارلقار الله تعالی بو آیت احزاب سوره سنده (وَأَتَّقُوا اللَّهَ) الله تعالی دن

قورقئز (لَعَلَّكُمْ تَفْلَحُونَ) شاید فلاح استاگانئز حالده فلاح تابارسز بو آیت آل عمران
 سوره سنده (فَاتَّقُوا اللَّهَ) بس الله تعالى دن قورقئز (لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ) شکر قیلماقلئز ایچون
 بو آیت ده آل عمران سوره سنده (وَاتَّقُوا اللَّهَ) الله تعالى دن قورقئز (لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ) رحمت
 قیلنمش بولوئز ایچون بو آیت حجرات سوره سنده (وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى) ایندگولک
 وتقولق اوزرینه یاردم بیرشکز بو آیت مائده سوره سنده (أَوْأَمَرَ بالتَّقْوَى) یایسه تقولق
 برلن امر قیلدی یعنی الله تعالى تقولق برلن امر قیلدی دیو مدح ایندی بو آیت علق
 سوره سنده (وَأَقَمَ وَصِيئَاتِ الَّذِينَ) تعقیق شوندا این کشیلرگه امر قیلدی (أَوْتُوا الْكِتَابَ مِنْ
 قَبْلِكُمْ) اول کشی لرگه کتاب بیرلمش بولدی سزدن الک یعنی اوتکان پیغمبرلر امنی
 (وَأَيَّاكُمْ) دخی سز لرگه امر قیلدی (أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ) الله تعالى نی برله ئز والله تعالى گه اطاعت
 قیلوئز دیو بو آیت نساء سوره سنده (قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ) عبسی علیه السلام حواریبون گه ایندی
 مائده صوراولارنه الله دان قورقئز (أَنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ) اگر ایمان کینرگان بولسا ئز بو آیت
 مائده سوره سنده (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا) ای ایمان کینرگان آدملر (اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ) چن
 قورقو برلن الله تعالى دن قورقئز بو آیت هم آل عمران سوره سنده (فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ)
 طاقت ئز یتکان قدر الله تعالى دن قورقئز جمعسی آلتمش اوج آیت (فَمَا مِنْ خَاصَّةٍ مِنْ
 خِصَالِ الْخَيْرِ) ایندگو خصلت (یعنی صفت) لاردان هیچ صفت بوق (أَكْثَرُ ذِكْرًا) ذکر یوزندن
 کوبراک (وَنَاءً) دخی ماقتاویوزندن کوبراک (فی کتاب الله تعالى) الله تعالى نئک قرآننه
 (مِنَ التَّقْوَى) تقوی دان یعنی ایئک کوب منکور وممدوح قرآننه تقولقدر (فَتأملُ فِيمَا
 كَتَبْنَا) بس بز یازغان نرسه ده اویلا نغل (مِنَ آيَاتِ الْكُرْيمَةِ) هرمتلو آیت لردن (كَيْفَ كَانَ الْمُتَّقِي)
 نچک تقوی آدم بولدی (عِنْدَ اللَّهِ) الله تعالى قاشنده (أَكْرَمَ) هرمتلی (وَمَقْبُولِ الطَّاعَةِ) دخی
 طاعتی قبول قیلنمش بولدی (وَوَلِيَّهُ) دخی الله تعالى نئک وایسی بولدی (وَحَبِيبُهُ)
 دخی الله تعالى نئک دومتی بولدی (وَكَيْفَ كَانَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ) دخی الله تعالى متقی بولغان آدم گه
 نچک بولدی (وَلِيًّا) یاردمچی بولدی (وَمُحِبًّا) دخی دوست کوروچی بولدی (وَمَزَكِيًّا) دخی
 پاکلاوچی وماقتاویوچی بولدی (وَنَاصِرًا) دخی یاردم بیروچی بولدی (وَكَيْفَ كَانَ لَهُ الْعَاقِبَةُ)
 ودخی نچک متقی بولغان آدم گه عاقبه همیده بولدی (وَالْآخِرَةُ) دخی آخرت بولدی (وَمُحْسِنٌ
 مَّآبٍ) دخی قایتاچق اوروون نئک کورکامی بولدی (وَكَيْفَ أُعِدَّتْ لَهُ الْجَنَّةُ) دخی نچک اجماح

متقی آدم ایچون حاضرلنمش بولدی (وَأُورِثَتْ وَأُزْلِفَتْ) ونچك متقی آدم گه اجماعنی ملك ایتب بیرلمش بولدی ویاقن قیلندی (وَوُعِدَتْ لَهُ) دخی جنت نی متقی کشی گه وعدا قیلندی (وَكَانَتْ لَهُ) دخی جنت متقی کشی گه بولدی (دَارًا) تور اچق بورط (وَكَيْفَ كَانَتْ التَّقْوَى) ونچك تقوالق بولدی (لِلْآخِرَةِ) آخرت ایچون (زَادًا) آزوق (وَلِبَاسًا) دخی کیم (وَكَيْفَ أُضِيفَتْ) ونچك تقوالقنی اضاغه قیلندی (إِلَى الرَّئِيسِ الشَّرِيفِ) شریف بولغان باش اعضاغه (یعنی قلب که) (وَأَمْتَعْنَهَا) دخی قلبنی تقوالق برلن امتحان قیلندی (وَكَيْفَ جُعِلَتْ سَبَبًا لِلْخَيْرِيَّةِ) ونچك تقوالقنی ایندگولک گه سبب قیلندی (وَكِتَابَةُ الرَّحْمَةِ) دخی رحمت یازوغه سبب قیلندی (وَكَيْفَ خُصَّ لَهَا) ونچك تقوالق قه خاص قیلندی (كُونَ كِتَابَ اللَّهِ تَعَالَى هَذَا) الله تعالی نك قرآنی نك کوندرگوچی بولوی (وَمَوْعِظَةً وَذِكْرَى) دخی قرآن نك وعظ و ذکر بولوی (وَكَيْفَ جُعِلَتْ) ونچك تقوالقنی قیلندی (غَايَةً لِلْعِبَادَةِ) عبادتکه غایه قیلندی (وَالذَّبِّينَ) دخی ذکرگه غایه قیلندی (وَالْقِصَاصِ وَالصِّيَامِ) قصاصغه وروزغه غایه قیلندی (وَالتَّبِيئِينَ وَالْأَنْدَارِ) دخی بیانغه و قورقتوغه غایه قیلندی (وَالتَّوْصِيَةِ وَالْعَمَلِ وَالْعَفْوِ) دخی امر قیلوغه عدالنکه عفوگه غایه قیلندی (وَكَيْفَ كَانَ شَرْطًا) ونچك تقوالق شرط بولدی (وَسَبَبًا) دخی سبب بولدی (لِلْمَثُوبَةِ ثَوَابِغِهِ) (وَدَفْعِ الْكَيْدِ) دخی دشمانلاردن حیله نی یباروگه (وَالْإِمْتِنَادِ) دخی فرشته لر برلن یاردم بیروگه (وَأَتْيَانِ مَا) دخی شول نرسه نی کینروگه سبب و شرط بولدی (يَجِبُ الْعَزْمُ عَلَيْهِ) اول نرسه اوزرینه عزم واجب بولور (وَالْمَغْفِرَةَ وَالرَّحْمَةَ) دخی مغفرتکه ورحمتکه سبب بولدی (وَتَكْفِيرِ السَّيِّئَاتِ) دخی یاوز لقلارنی ارتوگه سبب بولدی (وَأَدْخَالِ الْجَنَّةِ) دخی اجماعقه کرتوگه سبب بولدی (وَفَتْحِ الْبَرَكَاتِ) دخی برکاتلرنی آچوغه سبب بولدی (وَالْتَّفَرُّقَةَ بَيْنَ الْحَقِّ وَالْبَاطِلِ) دخی حق برلن باطل آراسینی آیروغه سبب بولدی (وَالْفَوْزِ) دخی سعاده ابدیه گه ایرشوگه سبب بولدی (وَالخُرُوجِ مِنَ الْمَضَاقِ) دخی دنیا و آخرت تارقلرندن چغوغه سبب بولدی (وَالرِّزْقِ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ) دخی حساب ایتمه گن اورندن رزق کیلوگه سبب بولدی (وَالْيُسْرِ) دخی یکللسگه سبب بولدی (وَأَعْظَامِ الْأَجْرِ) دخی الله تعالی نك ثوابنی الوغ قیلوینه سبب بولدی (وَأَصْلَاحِ الْعَمَلِ وَالْفَلَاحِ) دخیله عملنی تورتک قیلوغه همام مقصودغه ایرشوگه (وَالشُّكْرِ) دخی الله تعالی نك نعمت لرینه شکر قیلوغه سبب بولدی (وَكَيْفَ أَمَرَ) ونچك الله تعالی امر قیلدی (بِالتَّعَاوُنِ عَلَيْهَا) تقوالق اوزرینه یاردم بیرشو برلن (وَمَدْحِ الْأَمْرِ بِهَا) دخی تقوالق برلن

قوشونی مافتادی (وَوَصَّىٰ بِهَا) دخی تقوالق برلن بیورلدی (الْأُولَؤْنِ وَالْآخِرُونَ) اولگی
 آدملر و صوئگی آدملر (وَجُعِلَتْ مَقْتَضَى الْأَيْمَانِ) دخی تقوالقنی ایماننک تله گان نرسه سی
 قیلندی (وَأَمْرٌ بِتَعْصِيلِ حَقِيقَتِهَا) دخی تقوالقنک حقیقتنی حاصل اینو برلن بیورلدی
 (وَكَمَالِهَا) دخی تقوالقنک کمالنی حاصل اینو برلن بیورلدی (بِقَدْرِ الْأَسْتَطَاعَةِ) طاعت
 قدری برلن (فِيهَا الطَّالِبُ لِلْآخِرَةِ) بس ای آخرتنی استاگوچی (السَّالِكُ فِي طَرِيقِهَا)
 آخرت بولینه کروچی کشی (إِنْ كُنْتَ ضَادِقًا فِي دَعْوَاكَ) اگرده دعواکنده راست بولساڭ
 (أَكْبَهْتَ عَلَيَّهَا) تقوالق اوزرینه لازم بولورسون (وَصَرَّتْ عَاشِقًا) دخی عاشق بولوب اور و لورسون
 (مُسْتَهْتِرًا لَهَا) تقوالقغه دائم بولوب اورول (بِحَيْثُ لَا يَعُوقُكَ) شول روشچه سیننی منع قیلماسون
 (عَنْهَا) اول تقوالقمن (عَائِقٌ) هیچ بر منع قیلوچی (أَصْلًا) بروقت (وَلَوْ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ)
 اگر آدم برلن جن بر گه جیولسالارده (عَلَى ذَلِكَ) اوشبو تقوالقمن سیننی طیوا اوزرینه (وَلَكِنَّ
 اللَّهُ يَضِلُّ مَنْ يَشَاءُ) لكن الله تعالی تله گن کشی سیننی آزدور (وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ) وتله گن
 کشی سیننی کوندور (بِيَدِهِ الْخَيْرُ) اول الله تعالی ننگ قدرت قولنده در هر بر ایزگولک
 (وَهُوَ) دخی اول الله تعالی (عَلَى كُلِّ شَيْءٍ) هر بر نرسه اوزرینه (قَدِيرٌ) کوچی یتکوچیدر
 (الْأَخْبَارُ) تقوالقنک فضیلتنه دلالت قیلا تورغان خبرلر یعنی حدیثلر (هَذَا) احمد بن
 حنبل روایت قیلا (عَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابودردن (أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ قَالَ) درستلکنه پیغمبر علیه السلام ایندی (لَهُ) اول ابودرگه (أَنْظُرْ) اعتبار قیلوب
 قارا (فَأَنَّكَ لَسْتَ بِمَغْبِرٍ) سین ایزگو تو گلسون (مَنْ أَحْمَرُ) قزلدن یعنی آدم من (وَلَا أَسْوَدُ)
 دخی قارادن یعنی جنن (أَلَا أَنْ تَفْضُلُهُ) مگر فاضل بولوب اور لمکلکک رقتنده احمر برلن
 اسودنک هر برسندن ایزگو بولورسون (بِالنَّقْوَى) تقوالق برلن (هَقٌّ) بیهمقی روایت قیلا
 (عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت جابردن (قَالَ) حضرت جابر ایندی (خَطْبَنَا رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله خطبه او قودی بزگه (فِي أَوْسَطِ أَيَّامِ التَّشْرِيقِ) تشریق
 کونلرینک اورتاسنده (فَقَالَ) بس رسول الله ایندی (يَا أَيُّهَا النَّاسُ) ای آدملر (إِنْ رَبَّكُمْ)
 درستلکنه سرنک ربکنز (وَاحِدٌ) بدر (لِأَفْضَلِ لِعَرَبِيٍّ عَلَى عَجَمِيٍّ) عرب ایچون عجم اوزرینه
 آرتقلف یوق (وَلَا لِعَجَمِيٍّ عَلَى عَرَبِيٍّ) دخی عجم ایچون عرب اوزرینه آرتقلف یوق
 (وَلَا لِأَحْمَرَ عَلَى أَسْوَدٍ) دخی قرل کشینک قارا کشیگه آرتقلفی یوق (وَلَا لِأَسْوَدٍ عَلَى أَحْمَرَ) دخی

قارا كشي ايچون آرتوق لى يوق قزل كشي اوزرينه (وَأَنَّ أَبَاكُمْ وَاحِدٌ) دخى درستلكه
 سزنىڭ آتاڭز بردر (الْأَبَ التَّقْوَى) مگر تقوالى بولمگنه آرتوقلى بولور (انَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ)
 درستلكه الله تعالى قاشنده سزنىڭ ايڭ حرمتلوڭز (اتَّقَاكُمْ) تقواراڭكزدر (الْأَهْلُ بَلَغَتْ)
 آگاه اولوڭز ايا اوزمه ايندرلنگان قرآننى سزگه ايرشدردهمى (قَالُوا بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ)
 صحابه لر ايتدىلر بلى اى الله (تعالى) نىڭ رسولى ايرشدردىڭ (قَالَ) ايتدى رسول الله
 (فَلْيَبْلُغِ الشَّاهِدَ الْغَائِبَ) بس مينم زمانمده حاضر بولغان كشي مينم زمانمده حاضر بولمغان
 كشي گه ايرشدرسن (هَقُّ طَطْصٍ) بيهقى دخى طبرانى معجم اوسط برلن معجم صغيرنده
 روايت قيلالار (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابو هريره دن (أَنَّهُ قَالَ)
 درستلكه حضرت ابو هريره ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ) رسول الله ايتدى ديدى (إِذَا كَانَ)
 يَوْمُ الْقِيَامَةِ) هر قاچان قيامت كوني بولسه (أَمَرَ اللَّهُ تَعَالَى مُنَادِيًا) بر ندا قيلوچيغه الله
 تعالى بيورور (يُنَادِي) ندا قيلور اول ندا قيلوچى (أَلَا) آگاه اولوڭز (أَتَى جَعَلْتُ
 نَسَبًا) درستلكه مين آرا كزده رحمتمه توتاشوغه سبب بولغان نسب قيلم (يعنى تقوالى)
 (وَجَعَلْتُمْ نَسَبًا) دخى سزنى بر كزنى بر كزگه نسب قيلم يعنى قرداشلىڭ (فَجَعَلْتُ أَكْرَمَكُمْ
 اتَّقَاكُمْ) بس ايڭ حرمتلوڭزنى متقى راڭكزنى قيلم (فَابَيْتُمْ) بس سوزدن باش تارتكز
 (أَلَا) مگر باش تارتماڭز (أَنْ تَقُولُوا) نسبى اعتبارده ايتوڭزدرن (فُلَانُ بْنُ فُلَانٍ) فلان
 اوغلى فلان (خَيْرٌ مِنْ فُلَانُ بْنُ فُلَانٍ) فلان اوغلى فلان دان اينگودر (فَالْيَوْمَ) بس
 اوشبو قيامت كوننده (أَرْفَعُ نَسَبِي) اوزم نىڭ نسبىنى كوته رومن يعنى تقوالىنى (وَأَضَعُ
 نَسَبَكُمْ) وسزنىڭ نسبىڭنى توبه ن قويا رومن (يعنى قرداشلىڭ نسبىنى) (أَيُّنَ الْمُتَّقُونَ)
 متقى بولغان آدملر قايدا ديونداه قيلنور (حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ رَوَى عَنْ أَبِي
 ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابو ذردن (أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) درستلكه
 پيغمبر عليه السلام (قَالَ) ايتدى (سِنَّةُ أَيَّامٍ) آلتى كون (يَا أَبَا ذَرٍّ) اى ابودر
 (اعْقَلْ مَا يُقَالُ لَكَ بَعْدُ) آلتى كون صوئنده سيڭا ايتله چهك نرسه نى كوت (فَلَمَّا كَانَ
 الْيَوْمَ السَّابِعُ) بس يدنچى كون بولغان زمانه (قال) رسول الله ايتدى (أوصيك بتقوى الله)
 الله تعالى گه خلالقى قيلودان قورقور برلن بيورامون سيڭا (في سرّ امرِك وَعَلَانِيَتِهِ) اشلىڭ نىڭ
 ياشرننده و آشكاره سنده (وَإِذَا أَسَأْتَ فَأَحْسِنِ) وهر قيچان بر كشي گه ياوزلى قيلساڭ

تیردن اول کشی گه ایندگولک قیل (وَلَا تَسْأَلُنَّ أَحَدًا شَيْئًا) وهیچ کشیدن هیچ نرسه تله نمه
 وصوراما (وَأَنْ سَقَطَ سَوْطُكَ) واگرچه قامچق تشب قالسده آلوب بیر دیو صوراما
 اوزک تشب آل (وَلَا تَقْبِضَنَّ أَمَانَةً) دخی امانت آلمما احتمال خیانت قیلورسون (قش)
 قشیری روایت قیلا (عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابو سعیددن (أَنَّهُ)
 درستلکده شان (جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بر ایر رسول اکرم گه کیلدی
 (فَقَالَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ) بس بو ایر ای الله نك پیغمبری دیدی (أَوْصِيَنِي) میکا بیخشی اش
 برلن امر قیل (فَقَالَ لَهُ) بس رسول الله بو ایر گه ایتدی (عَلَيْكَ بِتَقْوَى اللَّهِ) الله تعالی دن
 قورقوغه لازم بول (فَأَنَّهُ جَمَاعٌ كُلُّ خَيْرٍ) بس درستلکده تقوالق هر بر ایندگولکنی
 چیغوچیدر (مَج) ابن ماجه روایت قیلا (عَنْ أَبِي أَمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابوامامه دن
 (عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ابوامامه پیغمبر علیه السلام دان کوچردی (أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ)
 درستلکده رسول الله ایتر بولدی (مَا اسْتَفَادَ الْمَرَاءُ) ایر فائده آلمادی (بِعَدِّ تَقْوَى اللَّهِ)
 الله تعالی دن قورقغان نك صونك (خَيْرًا) ایندگولکنی (مَنْ زَوْجَةٌ صَالِحَةٌ) ایندگو خاتوندان
 (أَنْ أَمَرَهَا) اگر ایر اول خاتونغه امر قیلسه (أَطَاعَتْهُ) ایر گه اطاعت قیلور (وَأَنْ
 نَظَرَ إِلَيْهَا) واگر اول خاتونغه ایر قاراسه (سَرَّتْهُ) شادلاندرور ایرینی (وَأَنْ أَقْسَمَ
 عَلَيْهَا) واگر اول خاتون اوزرینه ایر قسم ایتسه (أَبْرَتْهُ) راست قیلور ایرینی یعنی
 یمینده (وَأَنْ غَابَ عَنْهَا) واگر ایری خاتوندان ضائب بولسه سفر گه کیتسه (نَصَحَتْهُ
 فِي نَفْسِهَا) اوزنده ایرینه فائده تلهر یعنی ایری غیبه سنك عفتنی صاقلار (وَمَالَهُ) دخی
 ایرینك مالند فائده تلهر ایرینه یعنی مالنی صاقلار (طَب) طبرانی روایت قیلا (عَنْ ابْنِ
 عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت عباس اوغلندن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت عباسنك اوغلی
 ایتدی (أَقْبَلَ نَبِيُّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه السلام آلدی برلن ایله ندی
 (مَنْ الْغَزَاةِ) غازیلاردان (أَوْ سَرِيَّةً) یا ایسه بر قطعه عسکردن (دورة بوز قدر عسکرنی
 سربه) دیرلر (فَدَعَا فَاطِمَةَ) بس رسول الله حضرت فاطمه نی چاقردی (فَقَالَ يَا فَاطِمَةُ) بس
 رسول الله ایتدی ای قزم فاطمه (أَشْتَرِي نَفْسَكَ مِنْ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی دن اوزکنی
 صاتوب آل یعنی عدا بندن (فَاتَى لَا أُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا) بس درستلکده مین سیندن هیچ
 نرسه نی بیبه ره آلمیم (وَقَالَ لِنِسْوَتِهِ مِثْلَ ذَلِكَ) دخی رسول الله خاتونلارینه ده اوشبونك کبی

ایتدی یعنی اوزگرنی الله تعالی نك عذابندن ساتوب آلکز مین سزدن الله تعالی نك
 عذابن بیبهره آلیم (وَقَالَ مَثَلُ ذَلِكَ لَعْنَتَهُ) دخی رسول الله یاقن قرداشلرینه ده اوشبونك
 کبی ایتدی یعنی اوزگرنی الله تعالی نك عذابندن ساتوب آلکز دیو (ثُمَّ قَالَ) مونك
 صوکنه رسول الله ایتدی (مَا بَنُو هَاشِمٍ) هاشم بالالاری ایهس (بِأَوْلَى النَّاسِ بِأُمَّتِي) اتمهنگی
 آدملرنك آرتوغراقی (إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِأُمَّتِي) اتم اچنه آدملرنك آرتوغراقی (الْمُتَّقُونَ)
 متقیلردر (وَلَا قُرَيْشٌ بِأَوْلَى النَّاسِ بِأُمَّتِي) دخی اتم اچنه قریشلر آدملرنك ایندگولری
 و آرتوقلاری توگل (إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِأُمَّتِي الْمُتَّقُونَ) درسنلکه اتم اچنه آدملرنك الله
 تعالی گه یاقنراغی متقیلردر (وَلَا الْأَنْصَارُ بِأَوْلَى النَّاسِ بِأُمَّتِي) دخی انصار یعنی مدینه
 صحابه لری اتم اچنه آدملرنك آرتوغراقی توگل (إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِأُمَّتِي الْمُتَّقُونَ)
 درسنلکه اتم اچنه آدملرنك آرتوغراقی متقیلردر (أَمَّا أَنْتُمْ مِنْ رَجُلٍ وَامْرَأَةٍ) بودر باشقه
 توگل درسز بر ایر وبر خاتوندان سز یعنی آدم آتامز ایله هوأ آتامزدان (وَأَنْتُمْ كَجَمَامِ
 الصَّاعِ) وسز صاوت اچینه تولترلغان اولق لار کبی سز یعنی همهگز ذات ونسب جهتمندن
 برابر سز (لَيْسَ لِأَحَدٍ عَلَى أَحَدٍ فَضْلٌ) هیچ بر آدم ایچون ایکنچی آدم اوزرینه آرتوقلای
 یوقدر (إِلَّا بِالتَّقْوَى) مگر تقوالی برلن گنه (وَالْأَحَادِيثُ فِي هَذَا الْبَابِ) تقوالی بابنده
 کیلگان حدیثلر (كَثِيرَةٌ جَدًّا) بیک کوبدر (وَالْعَقْلُ أَيْضًا) یینه ده عقل (يُدُلُّ عَلَى أَفْضَالِيَّةِ
 التَّقْوَى) تقوالی نك آرتوقلغینه دلالت قیلا (مَنْ غَيْرَهَا) باشقه صفت لاردان (مَنْ الطَّاعَاتِ)
 عبادتلردن (لِأَنَّ التَّحْلِيَّةَ بَعْدَ التَّخْلِيَّةِ) آنك ایچون قلبن کورکام خلقلار برلن زینت لهو
 قباحت خلقلاردان بوشاتو صوکنه در (وَالْتَزْيِينَ بَعْدَ التَّطْهِيرِ) کورکام صفت لار ایله
 زینت لهو قباحت صفت لاردان پاکلاغان صوکنه بولور (فَالْأَوَّلُ بَدْوَنَ الثَّانِي) بس کورکام
 عبادت لر برلن زینتلنو یاوزلقلاردان پاکلانودان باشقه (لَا يُفِيدُ) فائده بیرمهس (وَعَكْسُهُ)
 ومونك کیریبسی یعنی یاوزلقلاردان پاکلانو اینگو عبادت لر برلن زینت لنودن باشقه
 (يُفِيدُ) فائده بیرر (فَهِيَ الْأَسَاسُ) بس تقوالی نیگذدر (لِجَمِيعِ خِصَالِ الْخَيْرِ) اینگو صفتلارنك
 بارچه سنه (فَخُنَّهَا بِقُوَّةٍ) بس تقوالغنی قوت برلن توت (وَأَمْرٌ قَوْلَكَ) دخی قومکا امر قیل
 (يَأْخُذُوا بِأَحْسَنِهَا) تقوالی نك کورکامنی توتو برلن (فَأَنَّ فِيهَا) بس درسنلکه تقوالی ده
 بولغوچیدر (سَعَادَةُ الدَّارَيْنِ) دنیا و آخرت نك ایندگولکی (وَالْفُوزُ بِالْحَيَاتَيْنِ) دخی دنیا

و آخرت تركلكى نه ايرشو (يُسْرِنَا اللهُ تَعَالَى وَ اَيَاكُمْ) ينگل قيلغاي ايدى الله تعالى
 تقولقنى بزلرگه وسزلرگه (أَنَّهُ) درستلكده اول الله تعالى (أَلْبَرُّ الرَّحِيمُ) ايندگولك
 قيلغوچيدر ور رحمت قيلغوچيدر (الْجَوَادُ الْكَرِيمُ) يومار ددر ور رحمتليدر
 (النَّوْعُ الثَّانِي فِي تَفْسِيرِهَا) تقولق بيانسد بولغان اوچونچى فصل نك اوج نوعسينك
 ايكنچسى (تقولق تفسيرندهدر (هِيَ فِي اللُّغَةِ مِنْ وَقَاهُ) تقولق لغنده وقاه ديگان سوزدن
 آلنغان (وَقَاهُ صَانَهُ) معناسته يعنى صاقلادى آنى ديمك بس تقوى صاقلانو معناسته
 بولا (وَالْوَقَايَةُ فِرْطُ الصِّيَانَةِ) وقاية بولسه افراط صاقلانو معناسته (أَصْلُهَا وَقِيًا) تقوى نك
 اصلى وقيادر (قُلِبَتْ وَأَوْهَاتَاءٌ) تقوى نك واوى تاغه ايلندر لى (كَمَا فِي تُكْلَانِ)
 نناكه تكلاننك واوى تاغه ايلندر لگان ايدى چونكه تكلان اصلده وکلان (وَتَجَاهُ) دعى
 نناكه تجاهنك واوى تاغه ايلندر لگان چونكه تجاه اصلده وجاه (وَيَأْتِيهَا وَأَوًا) دعى
 وقيانك ياسى واوغه ايلندر لى (كَمَا فِي بَقْوَى) نناكه بقوينك ياسى واوغه ايلندر لگان
 ايدى چونكه اصلده بقيادر (وَالْفُحَا لِلتَّائِبِ) تقوى نك الفى تائب ايجوندر (لَقَوْلِهِ
 تَعَالَى) الله تعالى نك سوزى بولغانلقى ايجون (عَلَى تَقْوَى مِنْ اللَّهِ) على تقوى من الله
 ديگان سوزى يعنى تنوينسز كيلگان غير منصرف بولغانغه كوره (وَفِي الشَّرْبِ عَظَمًا لَهَا مَعْنِيَانِ)
 شريعتك تقوى غه ايكى معنى بار (عَامٌ) برسى عامدر (وَهُوَ الصِّيَانَةُ) عام بولغان معناسى
 صاقلانودر قورقودر (وَالْاجْتِنَابُ) دعى صاقلانودر (عَنْ كُلِّ مُضَرٍّ فِي الْآخِرَةِ) آخرتده
 ضرر بيره تورغان نرسه نك هر قابوسندان (فَلَهُ عَرَضٌ عَرِيضٌ) بس تقوينك عام بولغان
 معناسته كيلك بولغان كيلك بار (بِقَبْلِ الزِّيَادَةِ وَالنَّقْصَانِ) آرتونى وكيمونى قابل بولادر
 (أَدْنَاهُ الْاجْتِنَابُ مِنَ الشَّرِكِ) تقوينك عام بولغان معنى سينك ايك توبدن مرتبهسى شركدن
 صاقلانودر (الْمُغْلَدُ فِي النَّارِ) تهرغده منگو قالدر وچى شركدن (وَأَعْلَاهُ) تقوى نك عام
 بولغان معناستك ايك بلند درجهسى (الْتَّنَزُّهُ) صاقلانودر (عَمَّا يَشْغُلُ سِرَّهُ عَنِ الْعَقِّ تَعَالَى)
 الله تعالى دن قلبنى شغلندره تورغان هر نرسه دن (وَالْتَّبَهُ إِلَيْهِ بَشْرًا شَرِه) دعى دنيا دان
 بمنزله كيسلوب الله تعالى گه ميل قيلودر (هُوَ التَّقَى الْعَقِيقَى) بومعنا برلن بولغان تقولق
 حقيقى تقولقندر (الْمُرَادُ بِقَوْلِهِ تَعَالَى) الله تعالى نك سوزندن مراددر (تَقْوَى اللَّهِ حَقِّ تَقَاتِهِ)
 الله تعالى دن چن قورقو ايله قورقنر ديگان سوزندن مراددر (وَمَخَاصُ) تقوى نك ايكنچى

معناسى خاصدر (وَهُوَ) اول تقوينك ايكنجى معناسى (الْمُتَعَارَفُ فِي الشَّرْعِ) شرعه معروف بولغان معنادر (الْمُرَادُ عِنْدَ الْأُطْلَاقِ) تقوينك خاص معناسى مراددر مطلق ذكر قيلنغانده (وَعَدَمُ الْقَرِينَةِ) دخى عام معناسى آلوغه دلالت قيلاتورغان نرسه بولماغانده (أَعْنَى) تليمون تقوى نك خاص معناسندن (صِيَانَةُ النَّفْسِ) نفسنى صاقلانوى (عَمَّا) شول نرسه دن (تَسْتَعْفُ بِهِ) اول نرسه برلن نفس تيوشلى بولور (الْعُقُوبَةُ) عذابقه (مَنْ فَعَلَ) قيلودان حرام كىي (أَوْ تَرَكَ) بياسه قويدان فرض كىي (فَاجْتَنَابُ الْكِبَائِرِ) بس الوغ گناهلاردان صاقلانو (لَا زَمُّ فِيهِ) تقوى نك خاص معناسنده لازمدر (بِالْإِتِّفَاقِ) بنن عالمرنك اتفاقي برلن (وَأَمَّا الصَّغَائِرُ) اما تقوى نك خاص معناسنده كچك گناهلاردان صاقلانو (فَقِيلَ لَا) اينلىدى لازم توگل ديب (لَأَنَّهُمْ كَفَرُوا) آنك ايچون كچك گناهلار ارتلمشدر (عَنْ مُجْتَنِبِ الْكِبَائِرِ) الوغ گناهلاردان صاقلانوچويدان (فَلَا يُسْتَعْفُ بِهَا الْعُقُوبَةُ) بس كچك گناهلار برلن عذابقه تيوشلى بولنمى (وَقِيلَ نَعَمْ) دخى اينلىدى تقوى نك خاص معناسنده كچك گناهلاردان صاقلانو لازم ديب (لَأَنَّ بَعْضَ الْمُفَسِّرِينَ) آنك ايچون مفسرلرنك بعضى (حَمَلَ الْكِبَائِرَ فِي الْآيَةِ الْكَرِيمَةِ) آيت كريمه ده كباثرى حمل قيلدى (عَلَى أَنْوَاعِ الشَّرْكِ) شركنك نوعلرينه (فَلَمْ يَتَّعِنِ التَّكْفِيرُ) بس كچك گناهلارنى ارتو بيلگولى بولمادى (وَقَدْ سَبَقَ) تحقيق اوتدى (أَنَّ الْعِقَابَ عَلَى الصَّغِيرَةِ) درست لكده كچك گناه اوزرينه عذاب (جَائِزَةٌ) درستدر (وَلَوْ مَعَ اجْتِنَابِ الْكِبَائِرِ) گرچه الوغ گناهلاردان صاقلانو برلن بولسه ده (عِنْدَ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ) اهل السنه والجماعت قاشنده (وَإِيضاً لَمْ يَنْبَغِ تَغَايُرُهُمَا بِالذَّنَاتِ) ينده ده الوغ گناه برلن كچك گناهنك بالذات باشقه بولووى بلنمه دى ونابت بولمادى (وَعَلَى التَّسْلِيمِ) الوغ گناه برلن كچك گناهنك بالذات باشقه بولووى نابت بولووينه مسلم بولغان تقديرده ده (لَمْ يُعْلَمْ يَقِيناً عَدَدُ الْكِبَائِرِ) الوغ گناهلارنك صانى شكسز بلنمه دى (قِيلَ سَمِعَ) يدى دييلدى (وَقِيلَ سَبْعُونَ) دخى يتمش دييلدى (وَقِيلَ سَبْعُمِائَةٍ) دخى يدى يوز دييلدى (وَعَبَّرَ ذَلِكَ) موندان باشقه صانلار اينولىدى اون ايكى يوز بيگرمى ديگان كىي (قَالَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پيغمبر عليه ايتدى (فِيمَا أَخْرَجَهُ ت) ترمندى چغارغان حديث ده (وَحَسَنُهُ مِجَّ وَحَكٌ) دخى ابن ماجه برلن حاكم كوركهم دييوب حكم قيلغان حديث ده (وَصَحِيحُهُ) دخى ابن ماجه برلن حاكم صحيح ديب حكم قيلغان حديث ده (عَنْ عَطِيَّةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت عطيه دن (عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

علیه وسلم) حضرت عطیه رسول اللہ دن کوچردی (أَنَّهُ قَالَ) درستلکه رسول اللہ ایتدی
 (لَا يَبْلُغُ الْعَبْدُ بِنَدِّهِ أَيْرِشْمَهَس (أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُتَّقِينَ) متقیلردن بولماقلق غه (حَتَّى
 يَدْعَ مَا) شول نرسه نی قویغانغه قدر (لَا بَأْسَ بِهِ) اول نرسه ده ضرر بوقدر (حَدْرَامًا)
 شول نرسه دن صاقلانو ایچون (بِهِ بَأْسٌ) اول نرسه ده ضرر بولغوجیدر (يَقُولُ الْعَبْدُ
 الضَّعِيفُ) ضعیف بنده ایتر (یعنی مصنف) (عَصَمَهُ اللَّهُ تَعَالَى) صاقلای ایدی اللہ تعالی
 اول ضعیف بنده نی خطالاردان (هَذَا الْحَدِيثُ نَصٌّ) بو حدیث صریحدر (فِي لُزُومِ اجْتِنَابِ
 الصَّغَائِرِ) تقوی ننگ خاص معناسنده کچک گناهلاردان صاقلانوننگ لزومنده (لَأَنَّهَا) آننگ
 ایچون کچک گناهلار (بَعْدَ الْأَغْمَاضِ عَمَّا ذَكَرَ) ذکر قیلنغان نرسه دن کوز بومغان صوکنده
 (وَمُسَاعَدَةِ الْحَصْمِ) دخی خصم گه کیفک لک بیرگان ننگ صوکنده یعنی کچک گناهلار الوغ
 گناهلاردن صاقلانو برلن بته دیگان سوزینه تسلیم بعدنده (مِمَّا لَا بَأْسَ بِهِ) آناردان
 ضرر بولماغان نرسه دن متقی بولغان کشیگه ضرر بولماغان نرسه نی قویو لازم (بَلْ يَزِيدُ)
 بلکه ضعیف بنده سوزنده آرتدورور (وَيَقُولُ) دخی ایترور (كَلِمَةً مَا) حدیث ده (مَا لَا
 بَأْسَ) دیگانده گی (مَا) دیگان سوز (عَامَّةً) عام در یعنی شاملدر (لِكُلِّ مَا) هر آندالاین
 نرسه نی (فِيهِ اِحْتِمَالُ الْحُرْمَةِ) اول نرسه ده حرمت احتمالی باردر (وَالْأَفْضَاءُ إِلَى الْحُرْمَةِ)
 دخی حرام بولوغه اولاشدرو احتمالی بولغوجیدر (كَعُمُومِ مَا الثَّانِيَةِ) ایکنجهی ماننگ یعنی
 (مِمَّا بِهِ بَأْسٌ) دیگانده گی ماننگ عام بولووی کبی (الْحَرَامُ) حرامنی هام بولووی
 کبی (وَأَمَّا الْحَلَالُ الْخَالِصُ عَنِ الشُّبْهَةِ) اما شبهه دن صاف بولغان حلال (فَلَا يَتَنَاوَلُهُ عَرَفًا)
 بس شبهه دن صاف بولغان حلالنی مالا باس دیگان سوز عرفده شامل توگل (وَأَنْ تَنَاوَلَهُ
 لُغَةً) اگرچه لغتده مالا باس دیگان سوز شبهه دن صاف بولغان حلالنی شامل بولسه ده
 (خ م) بخاری برلن مسلم روایت قیلالر (عَنِ النَّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) بشیر
 اوغلی حضرت نعماندان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکه حضرت نعمان ایتدی (سَمِعْتُ رَسُولَ
 اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول اللہ دان ایشتیم (يَقُولُ) ایتده در (الْحَلَالُ بَيْنَ) حلال
 ظاهر (وَالْحَرَامُ بَيْنَ) دخی حرام ده ظاهر (وَبَيْنَهُمَا مُشْتَبِهَاتٌ) حلال برلن حرام آراسنده
 بلمسز نرسه لر بار (لَا يَعْلَمُونَ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ) اول بلمسز نرسه لر نی آدملزدن کوب
 کشی بلمس (فَمَنْ اتَّقَى الشُّبْهَاتِ) بس برکشی شبهه لردن صاقلانسه (اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ)

دینی ایچون خطردان بیزونی استهدی (وَعَرَضَهُ) دخی بوزصوی ایچون خطردن بیزونی استهدی (وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ) وبرکشی شبهه لرگه تشسه حرام غه تشار (کَالرَّاعِي) کتوچی کبی (يُرْعَى حَوْلَ الْحِمَى) کیرته تیره سنده اوپلاتور حیوانلارنی (يُوشِكُ) یاقندر (أَنْ يَقَعَ فِيهِ) کیرته اچینه تشووی (أَلَا) آگاه اولوئز (أَنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى) درسئلکده هر بر پادشاه ایچون آدملرنی کرودن صاقلی تورغان چیک بار (أَلَا) آگاه اولوئز (وَأَنَّ حِمَى اللَّهِ مُأَرَمُهُ) درسئلکده الله تعالی نئک کرودن صاقلی تورغان چیگی حرام لریدر شبهه لر اول چیک نئک یاننده (أَلَا) آگاه اولوئز (وَأَنَّ فِي الْجَسَدِ) دخی درسئلکده تنده بولغوچیدر (مُضَغَّةٌ) بر ایت کیسه گی (إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ) هر قیچان اول ایت کیسه گی تزوک بولسه بتن تن تزوک بولور (وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ) وهر قیچان اول ایت کیسه گی بوزوق بولسه بتون تن بوزوق بولور (أَلَا) آگاه اولوئز (وَهِيَ الْقَلْبُ) اول ایت کیسه گی کوئلدر (وَأَيْضًا) وینه ده (الْمَعْنَى اللُّغَوِيُّ) تقوی نئک لغت معناسی یعنی افراط صاقلانو (مُرْعَى فِي الشَّرْعِيِّ) شریعت معناسند رعایه قیلنمش در چونکه منقولده معنای اصلی معتبر (وَفَرَطُ الصِّيَانَةِ) لغت معناسی بولغان افراط صاقلانو (يَقْتَضِي الْأَجْتِنَابَ) صاقلانونی تلیدر (عَنِ الصَّغَائِرِ وَالشُّبُهَاتِ) کچک گناهلاردان وشبهه لردنه (أَيْضًا) وینه ده الوغ گناهلاردان صاقلانونی تلاگان کبی (لَكِنَّ الْأَحْتِرَازَ عَنِ جَمِيعِ الشُّبُهَاتِ) لکن بارچه شبهه لردن صاقلانو (لَا يُمَكِّنُ فِي هَذَا الزَّمَانِ) اوشبو زمانده ممکن توگل (عَلَى مَا) شول نرسه گه بنا (سَيِّجِي) تیز کلور اوچونچی بابده (أَنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى) اگر الله تعالی تلهسه (فَخَرَجَ) بس تقوی ده صاقلانونئک لازم بولونندن چقدی (مَاعِدَا الشُّبُهَةِ الْقَرِيبَةِ مِنَ الْحَرَامِ) حرام غه یاقن بولغان شبهه دن باشقه سی یعنی حلال گه یاقن بولغان شبهه (لَأَنَّ الطَّاعَةَ بِقَدْرِ الطَّاقَةِ) آنئک ایچون طاعت طاقت قدر لیکنه در (فَتَعَيَّنَ) بس بیلگولی بولدی (لِزُومِ اجْتِنَابِ كُلِّ حَرَامٍ) هر بر حرام دان صاقلانونئک لازم بولوی (وَمَكْرُوهٌ تَحْرِيْمًا) هر بر حرام غه یاقن بولغان مکروه دان صاقلانونئک لازم بولوی (فِي تَعَقُّقِ النَّقْوَى) تقوی نئک متعقی بولوننده (هَذَا مَاعِنْدِي) اوشبو ذکر قیلنغان نرسه لر مینم قاشمه بولغان نرسه در (وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ) کامل بلو الله تعالی قاشنده در.

(النَّوعُ الثَّلَاثُ) تقوی ده بولغان اوچونچی فصل نك اوجونچی نوعسی (فی مجریها)
 تقوالق یوری تورغان اعضالاردادر (اعلم) بل سین (انَّ التَّقْوَى) در سنلكده تقوالق
 (لَا تَعْصِلُ) حاصل بولماس (الْأَبَاجِئُ الْمُنْكَرَاتُ) مگر منكر وقبیح بولغان اشلردن صاقلانو
 برلن گنه حاصل بولور (وَالْمَنْهَى عَنْهَا) دخی شریعتده طیبیلغان اشلردن صاقلانو برلن گنه
 حاصل بولور (وَأَتِيَانِ الْمَعْرُوفَاتِ) دخی شریعتده كوركام بولغان اشلرنی قیلو برلن گنه
 حاصل بولور (وَالْمَأْمُورُ بِهَا) دخی شریعتده امر قیلنغان اشلرنی قیلو برلن گنه حاصل
 بولور (أَذْ تَرَكَ الْمَأْمُورَ بِهِ) آنك ایچون شریعتده امر قیلنغان اشنی قویو (مَّمَا) شول
 نرسه جمله سنندندر (يُسْتَحَقُّ بِهِ) اول نرسه سببلی تیوشلی بولنور (الْعُقُوبَةُ) عذابقه
 (وَلَكِنَّ الْمُنْبَادِرَ) لکن فهم گه آشغوب کیلوچی نرسه (منها) اول تقوی دن (وَمِنَ النَّوْبِ)
 دخی گناهلاردان (فِي أَوَّلِ السَّمَاعِ) اؤل ایشتوده فهم گه آشغوب کیلوچی نرسه (الْوُجُودِيَّاتُ)
 معنالارنك بارلق بلنگان گناهلردر (كَالزَّنَا وَشُرْبِ الْخَمْرِ) زنا وخمر اچوكبی (لَا الْعَدَمِيَّاتُ)
 معنالارنده یوقلق بلنگان گناهلر فهم گه متبادر توگل (مِثْلُ تَرْكِ الصَّلَاةِ) نماز قویو کبی
 (وَالصَّوْمِ) دخی روزه قویو کبی (فَلَمَّا) بس اوشبو معنالارنك بارلق بلنگان گناهلر فهم گه
 متبادر بولغانلقی ایچون ومعنالارنده یوقلق بلنگان گناهلر فهم گه متبادر بولماغانلقی
 ایچون (لَمْ يُعَدَّ مِنَ الْكِبَائِرِ) نماز وروزه قویو کبی معنالارنك یوقلق بلنگان گناهلارنی
 الوغ گناهلاردان صانالمادی (مَعَ كَوْنِهِ مِنَ أَكْبَرِ الْكِبَائِرِ) نماز روزه قویو کبی بولغان
 معنالارنده یوقلق بلنگان گناهلارنك الوغ گناهلارنك الوغراقی بولووی برلن ده (فَلَمَّا كُرِّ
 الْوُجُودِيَّاتُ مُفَصَّلًا) بس معنالارنده بارلق بلنگان گناهلارنی آبروب بیان و ذکر قیلورمز
 (ثُمَّ الْعَدَمِيَّاتُ جُمْلًا) مونك صوكنك معنالارنك یوقلق بلنگان گناهلارنی اجمالا ذکر قیلورمز
 (فَنَقُولُ) بس ایتورمز (الْمُنْكَرُ) شرعا قباحت اش (أَمَّا فَحْصُوصٌ بَعْضُ مَعِينٍ) یابیلگولی
 بولغان اعضاغه خاصلانور (أَوَّلًا) یایسه بیلگولی بولغان اعضاغه خاصلانماس (وَالْأَوَّلُ)
 اولگسی یعنی بیلگولی بولغان اعضاغه خاص بولغانی (فِي الْغَالِبِ ثَمَانِيَّةً) كوب وقتده سیگردر
 (قَلْبٌ) كوكل گه خاص بولغان گناهدر برسی (وَأُذُنٌ) دخی قلاق غه خاص بولغان گناهدر ایکنچسی
 (وَعَيْنٌ) دخی كوزگه خاص بولغان گناهدر اوچونچسی (وَلِسَانٌ) دخی تل گه خاص بولغان گناهدر
 دورنچسی (وَيَدٌ) دخی قولغه خاص بولغان گناهدر بیشنچی (وَبِطْنٌ) دخی قورصاق غه

خاص بولغان گناهدر آلتونچسی (وَفَرَجَ) دخی عورة که خاص بولغان گناهدر یدنچسی
 (وَرَجُلٌ) دخی آباق غه خاص بولغان گناهدر سیکزنجسی (فَعَلَى السَّالِكِ) بس تقوالق بولینه
 کرگان کشی گه واجب بولور (أَنْ يَحْفَظَ كُلَّ عَضْوٍ) هر بر اعضانی صاقلاماقلق (مَنْ كُلِّ مَعْصِيَةٍ)
 هر بر گناهن (حَتَّى يَكُونَ لَهُ مَلَكَتٌ) آخرت بولینه کرگان کشی گه گناه قیلماو قلبند برکنلگان
 بر صفت بولغانغه قدر (فَيَنْخَرُطُ فِي سَلَكِ الْمُتَّقِينَ) بس اگرده هر بر اعضاسنی گناه قیلماو غه
 عادتندرسه متقیلر بیینه تزلور (فَلَا بُدَّ مِنْ تَسَعَةِ أَصْنَافٍ) بس توقز صنف دان چاره یوق
 (الْصَّنْفُ الْأَوَّلُ فِي مُتَكَرَّرَاتِ الْقَلْبِ) اولگی صنف قلبند صادر بولغان یاراماز اشلر بیاننددر
 (وَأَفَاتِهِ) دخی قلب گه کیلگان آفتلر بیاننددر (اعْلَمْ) بل سین (أَنَّ أَصْلَاحَهُ) درستلکده
 کورگانی تزوک قیلو (أَهْمٌ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ) هر نرسه دن مقصودرا قدر (أَذْهُو مَلِكٌ مُطَاعٌ) آنای
 ایچون کورگول بوی صرنلمش پادشاهددر (نَافِعُ الْحُكْمِ) حکمی یرگوجیدر (وَالْأَعْضَاءُ رَعِيَّةٌ) بارچه
 اعضا قلب که ایبارگوجیدر (وَعُدَامٌ لَهُ) دخی قلب که خدمتچیلردر (فَلَمَّا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) شونک ایچون ده رسول الله ایندی (الْأَ) آگاه اولورکز (وَأَنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً) تنه بر
 ایت کیساکمی باز (الْحَدِيثُ) حدیثنی آخرینه قدر اوکلز یعنی شول ایت کیساکمی تزوک
 بولسه بتن تن تزوک بولا وشول ایت کیساکمی بوزوق بولسه بتن تن بوزوق بولا (وَأَصْلَاحُهُ)
 دخی قلبنی تزوک قیلو (تَخْلِيَّتُهُ عَنِ الْأَوْصَافِ النَّمِيَّةِ) قابنی قباحت خلقلاردان وصفقلاردان
 بوشالتودر (وَتَحَايَتُهُ بِالْأَوْصَافِ الْحَمِيدَةِ) دخی قلبنی کورگام خلقلار وصفقلار برلن بیزا کلاودر
 (فَلَا بُدَّ حِينَئِذٍ) بس بو وقتده چاره یوق در (مِنْ قَسْمَيْنِ) ایکی قسم دن (الْقَسْمُ الْأَوَّلُ) اولگی
 قسم (فِي تَفْسِيرِ الْخُلُقِ) خلقنی تفسیرده در ومعناسنی بیاننددر (وَبَيَانِ مَنْشَاهِ) دخی خلقنک
 اصلنی بیاننددر (وَتَقْسِيمِهِ إِلَى الْمَمُومِ وَالْمَمُوجِ) دخی خلقنی خورلانمش خلق برلن ماقتالمش
 خلقغه بواو بیاننددر (وَطَرِيقِ إِزَالَةِ الْأَوَّلِ) دخی خورلانمش یاوز خلقنی بترو طریقنی بیاننددر
 (وَعِلَاجِهِ أَجْمَالًا) دخی یاوز خلقنک قسقلق برلن داروی بیاننددر (وَتَحْصِيلِ الثَّانِي) دخی
 ماقتالولو خلقنی حاصل ایتو بیاننددر (وَأَبْقَائِهِ) دخی حاصل ایتکان نای صوئنده ماقتالولو
 خلقنی همیشه قالدر و بیاننددر (وَحِفْظِ صِحَّتِهِ) دخی ماقتالولی خلقنک سلامتلگن صاقلاو بیاننددر
 (وَتَقْوِيَّتِهِ) دخی ماقتالولی خلقنی قوتلهو بیاننددر (أَجْمَالًا أَيْضًا) ینه ده قسقلق طریقی
 برلن (فَنَقُولُ) بس ایتورمز (الْخُلُقُ مَلَكَتٌ) خلق نفسکه سوکشان بر کیفیت در

(تَصَدَّرُ عَنْهَا) اول کیفیت دن بارلق غه کیلور (الْأَفْعَالُ النَّفْسَانِيَّةُ) اختیاری بولغان
 اشر اعتقادلار عمللر سوزلر کبی (بَسْهُوْلَةٌ مِنْ غَيْرِ رَوِيَّةٍ) ینگلک برلن اویلاودان
 باشقه غنه (وَيُمْكِنُ تَغْيِيرُهُ) واول خلقنی اوزگارتو ممکن بولور (لَوْ رُودَ الشَّرْعُ بِهِ)
 خلقنی اوزگارتو برلن شریعت کیلگانلگی ایچون نتا که رسول اکرم (حَسَنُوا أَخْلَاقَكُمْ)
 دیگان یعنی خلقلار کزنی کورکام قیلوئز اگر خلقنی کورکام قیلو ممکن بولماسه رسول اکرم
 امر قیلماس ایدی هم مشاهده برلن ده معلوم مدنی آدملرده خلقی زیاده درجه ده کورکام
 (وَأْتَفَاقُ الْعُقَلَاءِ) دخی کامل عقللی آدم لرنلک خلقنی اوزگرتونلک ممکن بولوینه اتفاقلاری
 ایچون (وَالْتَجْرِبَةُ شَاهِدَةٌ) دخی تجربه گواهدر خلقنی اوزگارتونلک ممکن بولوینه (وَتَخْتَلِفُ
 الْأَسْتَعْدَادَاتُ فِيهِ) خلقنی اوزگرتوده حاضرلنولر تورلیچه بولور بره ونلک استعدادی قوتلی
 بره ونلک ضعیفی (بِحَسَبِ الْأَمْزَاجَةِ) طبیعت لرحسبلی (وَمِنْ شَأْنِهِ) دخی خلقنک اصلی (قُوَى النَّفْسِ)
 نفس ناطقه نلک قوه لریدر (وَهِيَ ثَلَاثٌ) خلقنک اصلی بولغان نفس ناطقه نلک قوه سی اوچدر
 (النُّطْقُ) برسی قوه نطقیه در یعنی سویله شو قوه سیدر (وَهُوَ) اول نطق قوه سی (قُوَّةُ الْأَدْرَاكِ)
 بلوقوه سیدر (فَاعْتَدَاهُ) بس نطق قوه سینلک اورتاچه سی (الْحِكْمَةُ) حکمتدر (وَهِيَ) اول حکمت
 (مَلَكَةٌ لِلنَّفْسِ) نفس ناطقه ده سوکشان برکیفیتدر (تُنْفِرُ بِهَا الصَّوَابَ عَنِ الْخَطَاةِ) نفس ناطقه
 اول قوه برلن توغریلنی خطادن آیروب بلور (وَأَفْرَاطُهُ الْجَرَبُوتَةُ) قوه نطقیه نلک افراط
 یعنی آرتق طرفی جریزه اسمنده در (وَهِيَ) اول جریزه (مَلَكَةٌ أَدْرَاكِ) بلو ملکه سیدر
 (تَدْعُو) اول ملکه ایسنی اوندهر (إِلَى الْأَطْلَاعِ مَا لَا يُمْكِنُ ادْرَاكُهُ) بلوی ممکن بولماغان
 نرسه که تشنوگه (كَالْمُتَشَابِهَاتِ) قرآنده وحدینک معناسی بلنمه گن نرسه کبی (وَبَعَثَ
 الْقُدْرَ) تقدیر یعنی کبی (أَوْ تَصَدَّرُ بِهَا) هم جریزه ملکه درکه آنلک برلن وجودکه کیلور
 (أَفْعَالٌ) شوندا این اشر (يَتَضَرَّرُ بِهَا الْغَيْرُ) اول اشر برلن باشقه لرح ضررلنور (وَتَفْرِيطُهُ)
 دخی قوه نطقیه نلک کیم طرفی (الْبِلَادَةُ) بلادت اسمنده در (وَهِيَ مَلَكَةٌ) اول بلادت نفس
 ناطقه ده رسوخ ایتنکان برکیفیتدر (بِهَائِقَتَصْرُ ضَاحِبُهَا) اول کیفیت برلن ایاسی قسقار تور
 (عَنْ ادْرَاكِ الْخَيْرِ وَالشَّرِّ) ایزگولکنی ویاوزلنی بلودن ضررنی وفائلنی بلودن (وَالْغَضَبُ) دخی
 نفس ناطقه نلک ایکنچی قوه سی قوه غضبیه در یعنی آچوقوه سی (وَهُوَ) اول آچوقوه سی (حَرَكَةُ النَّفْسِ)
 نفسنلک تیبره نویدر (دَفْعًا لِلْمَنَافِرِ) نفسنی نفرتلندره تورغان نرسه فی بیرو ایچون

(فَاعْتَدِ لَهُ الشُّجَاعَةَ) بس آچو قوه سی ننگ اور تاجه سی شجاعت یعنی باطر چینیق اسمنده بولور (وَهِيَ مَلَكَةٌ) شجاعت نفس ناطقه ده رسوخ ایتکان بر کیفیت در (يُقَدِّمُ بِهَا) اول کیفیت برلن ایه سی کرشر (عَلَى أُمُورٍ) شوندا این اشلرگه (يُنَبِّغِي أَنْ يُقَدِّمَ عَلَيْهَا) اول اشلرگه کرشو تیوش اییدی (وَأَفْرَاطُهُ التَّهَوُّرُ) دخی آچو قوه سیننگ آرتقی طرفی تهور اسمنده بولور (وَهُوَ مَلَكَةٌ) تهور نفس ناطقه ده رسوخ ایتکان بر کیفیتدر (بِهَا يُقَدِّمُ عَلَى أُمُورٍ) اول کیفیت برلن ایه سی کرشر شوندا این اشلرگه (لَا يُنَبِّغِي أَنْ يُقَدِّمَ عَلَيْهَا) اول اشلرگه کرشو تیوشلی بولماس (وَتَفْرِيطُهُ الْجُبْنُ) دخی آچو قوه سیننگ کیم طرفی جبن اسمنده بولور (وَهُوَ هَيْئَةٌ رَاسِخَةٌ) دخی اول جبن نفسده سوکشان بر کیفیتدر (بِهَا يَعْجَمُ) اول کیفیت برلن ایه سی طییلور (عَنْ مُبَاشَرَةٍ مَا يُنَبِّغِي) تیوشلی اشکه کرشودن (وَالشَّهْوَةُ) دخی نفس ناطقه ننگ اوچونچی قوه سی قوؤ شهویه در (وَهِيَ حَرَكَةُ النَّفْسِ) قوؤ شهویه نفسنگ تپیره نویدر (طَلَبًا لِلْمَلَأِيمِ بِهَا) نفسگه مناسب بولغان نرسه نی استه و ایچون (فَاعْتَدِ لَهَا الْعَقَّةَ) بس قوه شهویه ننگ اور تاجه سی عنت اسمنده بولور (وَهِيَ مَلَكَةٌ) عنت نفسده رسوخ ایتکان بر کیفیتدر (بِهَا يُبَاشِرُ الْمُشْتَهِيَاتِ) اول کیفیت برلن ایه سی نفس تله گان نرسه لرگه کرشر (عَلَى وَفْقِ الشَّرْعِ وَالْمُرُوءَةِ) شریعت که موافقت اوزرینه دخی کمال انسانیت گه موافقت اوزرینه (وَأَفْرَاطُهَا الشَّرُّ) دخی قوه شهویه ننگ آرتقی طرفی شره اسمنده بولور (وَالْفُجُورُ) دخی فجور اسمنده بولور (وَهُوَ مَلَكَةٌ) شره نفسده راسخ بولغان بر کیفیت در (بِهَا يَتَنَاوَلُ الْمُشْتَهِيَاتِ) اول کیفیت برلن ایه سی نفسی تله گان نرسه لرنی تناول قیلور (مُطْلَقًا) مطلقا کیره ک حلال و کیره ک حرام بولسون (وَتَفْرِيطُهَا الْخُمُودُ) قوه شهویه ننگ کیم طرفی خمود اسمنده بولور (وَهُوَ مَلَكَةٌ) اول خمود نفس ده رسوخ ایتکان کیفیت در (بِهَا يَقْصُرُ عَنِ اسْتِنْفَاءِ مَا يُنَبِّغِي) اول کیفیت برلن ایه سی کیچمیلک قیلور تیوشلی بولغان نرسه نی کامل آلودن (وَالْأَوْسَاطُ) کورکام واورتا بولغان خلتلار حکمت عفت شجاعت (تَحْصُلُ بِاسْتِخْدَامِ الْأَوَّلِ) اول ننگ یعنی قوه نطقیه ننگ خدمت ایتوی برلن حاصل بولور (وَالْآخِرِينَ) دخی قالغان ایکسی طابولور (وَالْأَطْرَافِ) دخی طرفلار یعنی جربزه بلادت تهور جبن شره خمود (تَحْصُلُ بِاسْتِخْدَامِ أَهْمَائِهَا) قوه غضبیه برلن قوه شهویه ننگ قوه نطقیه گه خدمت ایتوی برلن حاصل بولور (وَالْأَطْرَافِ) دخی آلتی طرف (مُطْلَقًا) مطلقا یعنی کیره ک بوزوق عرض قاطناشسون کیره ک قاطناشماسون (وَالْأَوْسَاطِ) دخی اورتالار (الْمَشُوبُ بِهَا

خَرَضَ غَرَضُ فَاسِدٍ) اول اور تالار برلن بوزوق غرض غه مر یصلق قاطناشقان (رَدَائِلُ) قباحت خلقلاردر حاصل بر کشیده حکمت عفت شجاعت تابولسه اول کشی گوزهل خلقلی آدم بولانناکه (كَلَّا طَرَفِي الْأُمُورِ ذَمِيمٌ وَخَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا) دیگانلر (فَكُلُّ خَلْقٍ مُذْمُومٌ) بس هر بر قباحت خلق (ناش منها) اطراف برلن غرض فاسد قاطناشقان اوساطلن وجودگه کیلوچیدر (وَعَلَّاجُهُ الْكُلِّيُّ الْأَجْمَالِيُّ) بردن هر بر قباحت خلقلارنك مرضنی بتره تورغان دارو (مَعْرِفَةُ حَقَائِقِ الْأَمْرَاضِ) آورولار کبی ضررلی بولغان یاوز خلقلارنك حقیقتنی بلودر (كَالْكِبَرِ وَالْبُهْلِ) تکبرلک وسارانلق کبی (وَعَوَائِلُهَا) دخی اول یاوز خلقلارنك ضررلرین بلودر (وَأَسْبَابُهَا وَأَضْدَادُهَا) دخی اول یاوز خلقلارنك سببلرینی و دشمانلارینی بلودر یعنی کورکه م خلقلارنی (وَفَوَائِدُهَا وَأَسْبَابُهَا) دخی یاوز خلقلارنك دشمانلاری بولغان کورکام خلقلارنك فائدهلرینی وسببلرینی بلودر (ثُمَّ مَعْرِفَةُ وُجُودِ الْأَمْرَاضِ فِي نَفْسِهِ) مونك صوئندک اوزنک آورولار کبی ضررلی بولغان یاوز خلقلارنك بولووینی بلودر (بِالتَّقْنِيصِ وَالتَّامُّلِ) تیکشرو و اویلاو برلن (وَأَخْتِيَارُ مَنْ يَنْبَهُهُ عَلَى عَيْبِهِ) دخی عیبی اوزرینه اویغاتا تورغان بر آدم نك خبر بیرووی برلن (مَنْ أَصْدَقَاءُ الصِّدْقِ) راست بولغان دوستلاردان (وَتَفْخِصُ قَوْلِ أَعْدَائِهِ) دخی اوزی حقنده دشمانلرینك سوزینی تیکشرو برلن (فَأَنْتُمْ يَنْظُرُونَ إِلَى عَيْبِهِ) چونکه درستلکده دشمانلاری بو کشی نك عیبی اوزرینه قارارلار یعنی عیبنی تیکشرلر (وَيَذَكِّرُونَهُ بِهَا) دخی بو کشینی عیبی برلن ذکر قیلورلار (وَالنَّظَرُ إِلَى النَّاسِ) دخی آدمیلرنك عیبلرینه قاراو برلن (فَأَنْتُمْ مَرَاتٌ) بس درستلکده آدملر اوز عیبکنی بلور ایچون کزگولر کبیدر نناکه رسول اکرم (الْمُؤْمِنُ مَرَاتٌ الْمَرْءُ مِنْ فَيْرِي فِي عَيْبِ غَيْرِهِ عَيْبٌ نَفْسِهِ) دیگان یعنی بر مؤمن ایکنچی مؤمن گه کزگو کبیدر کشی لمر عیبی ایچنده اوز عیبلرینی ده کورر (وَتَذَكُّرَةٌ لِكُلِّ طَالِبٍ مُسْتَبْصِرٍ) دخی آدملر هر بر بصیرت ایه سی حقلقنی استه گوچی بولغان کشی گه وعظدر (ثُمَّ تَمَيِّزُ اسْبَابِهَا) مونك صوئندک آنك سببلرن آیورب بلمکدر (ثُمَّ أَلَاةُ الْأَسْبَابِ) مونك صوئندک یاوز خلقلارنك سببلرینی بیهر و برلن بولور علاج (وَأَرْكَابُ الْفَضِيلَةِ الْمُقَابِلَةِ) دخی یاوز خلقلارغه قارشی بولغان کورکام خلق غه کرشو برلن بولور (وَالتَّكْلُفُ فِي تَحْصِيلِهَا) دخی کورکام فضیلت فی حاصل ایتوده کوجانوب برلن بولور (إِذَا الْأَمْرَاضُ) آنك ایچون آورولار (تُعَالَجُ بِالْأَضْدَادِ) دشمانلاری برلن دارو قیلنورلار (كَمَا أَنَّ

الصَّحَّةُ) نناکه درستلکه تن سلامت لکی (تَحْفَظُ بِالْأَنْدَادِ) مثللری برلن صاقلانور
 یعنی آورولار برلن (ثُمَّ التَّعْنِيفُ) مونک صوکنده قاطیلیق برلن یاوز خلقلارنی بتروگه
 طرشور (بِالتَّعْطِیرِ) اوزینه عارلکنی نسبت بیرو برلن (وَالْتَوْبِیْحُ) دخی شلته قیلو
 برلن (فِي السَّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ) یاشرنده و آشکارده (ثُمَّ الرِّذِيلَةُ الْمُقَابِلَةُ) مونک صوکنده
 کورکام خلقیغه دشمان بولغان یاوز خلقیغه کرشو برلن (فَلْيَحْفَظْ) بس بو یاوز خلقیغه
 کرشکانده اوزینی صاقلاسون (حَتَّى لَا يَتَجَاوَزَ إِلَى الطَّرْفِ الْأُخْرَى) ایکنچی طرفه یعنی هلاکت گه
 اومه سون ایچون (ثُمَّ الرِّيَاضَاتُ الشَّقَائِقَةُ) مونک صوکنده یاوز خلقلارنی بتررگه ترشور
 نفس گه مشقتلی آغر اشلرنی یوکلهو برلن (كَالْمُنُورِ وَالْإِيمَانِ) نندرو یمینلر کبی
 (وَالْعُهُودِ) دخی اشانچلی وعده لر کبی (عَلَى التَّزَامِ الْأَعْمَالِ الشَّقَائِقَةِ) مشقتلی عمللرنی
 اوزینه لازم ایبتواوزینه کوب کیچ اویاغ تورولاروکوب وقت روزه لار توتوکبی (حَتَّى تُنْعِنَ)
 نفس قبول ایبتسون ایچون (مَا هُوَ أَسْهَلُ مِنْهَا) مشقتلی عمللردن ینگلرهک بولغان نرسه فی
 (بِالطَّيِّبِ وَالسُّهُولَةِ) خوشلق وینگلرک برلن (وَأَسْتَمَاعِ مَا) دخی شول حدیثلرنی ایشتو
 برلن یاوز خلقلارنی بتروگه توروشور (وَرَدَّ فِي ذَمِّ سُوءِ الْخُلُقِ) یاوز خلقلارنی خورلاوده
 کیلدی اول حدیثلر (أَجْمَالًا) بردن (وَتَفْصِيلًا) دخی آبروم یعنی بردن خورلاب دخی
 آبروم آبروم خورلاب کیلگان حدیثلرنی ایشتو برلن (وَالثَّانِي) ایکنچسی یعنی آبروم
 آبروم یاوز خلقلارنی خورلاب کیلگان حدیثلر (سَيِّئِي ۲ انشاء الله تعالی) اگر الله
 تعالی تلهسه تیز کلور (فِي الْقِسْمِ الثَّانِي) ایکنچی قسم ده (وَأَمَّا الْأَوَّلُ) اما اولگسی
 یعنی یاوز خلقلارنی بردن خورلاب کیلگان حدیثلر (فَمَنْهُ) بسس بوحدیثلر
 جمله سنندر (مَا خَرَجَ صَب) اصبهانی چغارغان نرسه (عَنْ مَيْمُونِ بْنِ مِهْرَانَ رَضِيَ اللَّهُ
 تَعَالَى عَنْهُ) مهران اوغلی حضرت میمونسن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکه حضرت میمون
 ایندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایتمدی دیدی (مَا مِنْ ذَنْبٍ)
 هیچ گناه دان یوقدر (أَعْظَمَ عِنْدَ اللَّهِ) الله تعالی قاشنده الوغ بولغان گناه (مَنْ
 سُوءِ الْخُلُقِ) یاوز خلقدان (وَذَلِكَ) اوشبو یاوز خلقنک الوغ گناه بولووی
 (لِأَنَّ صَاحِبَهُ) درستلکه یاوز خلقنک ایسه سی (لَا يَخْرُجُ مِنْ ذَنْبٍ) هیچ بر گناه دان چقماس
 (الْأَوْقَعُ فِي ذَنْبٍ) مگر چقدی ایسه ایکنچی الوغ گناهغه تشهر (وَخَرَجَ طَط) طبرانی اوسطنور وایت

قیلمی (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا) حضرت عائشه دن (أَنَّهَا قَالَتْ) درستلکده حضرت عائشه ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه السلام ایتدی دیدی (الْشُّؤْمُ سُوءُ الْخُلُقِ) شوملق یعنی مبارکسزلیک یاوز خلقلی بولودر (طط صب) طبرانی اوسطنده هم اصبهانی روایت قیلدیلار (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا) حضرت عائشه دن (عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) حضرت عائشه رسول الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام ایتدی (مَأْمُونٌ شَيْءٌ) گناهان هیچ نرسه یوقدر (الْأَلَةُ تَوْبَةٌ) بولدی ایسه اول نرسه گه توبه باردر (الْأَصْحَابُ سُوءِ الْخُلُقِ) مگر یاوز خلق ایسه گه توبه یوقدر (فَأَنَّهُ لَا يُتُوبُ مِنْ ذَنْبٍ) بس درستلکده یاوز خلق ایسه بر گناهان توبه قیلماس (الْأَعَادُ فِي شَرِّ مَنْهُ) مگر توبه قیلسه توبه قیلغان گناهسندان یاوز راق بولغان گناهغه کیری قایتور (طط کط حق) طبرانی کبیر برلن او سطنده دخی بیهقی روایت قیلدیلار (عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت عباس نکی او غلندان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت عباس نکی او غلی ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایتدی دیو (أَلْخُلُقُ الْحَسَنُ يُدَيِّبُ الْخَطَايَا) کورکام خلق گناهلارنی ارتر (كَمَا يُدَيِّبُ الْمَاءُ الْجَائِدُ) نناکه صو قراونی ارتهدر ایدی (وَأَلْخُلُقُ السُّوءُ تُفْسِدُ الْأَعْمَالَ) دخی یاوز خلق عمللرنی بوزار (كَمَا يُفْسِدُ الْخَلُّ الْعَسَلَ) نناکه سرکه بال نکی طعمنی بوزادر ایدی (وَالْأَوْسَاطُ الْغَالِيَةُ عَنِ الْغُرُضِ الْفَاسِدِ) بوزوق ویاوز غرضدان بوش بولوب اورتاچه بولغان خلقلار یعنی حکمت عفت شجاعت (فَضَائِلُ) فضیلتلر وکماللردر (فكل خلق محمود) بس هر بر کورکام خلق (ناش منها) بوزوق غرضدن بوش هم اورتاچه بولغان خلقلاردان وجودکه کیلوچیدر (مُتَفَرِّدَةً) کیرهک اورتاچه بولغان خلقلار نکی بالغزلارندان وجودکه کیلسون (أَوْ جَمْعًا) یا یسه ایکسی جیولغان حالده ایکسنن وجودکه کیلسون (بَعْضُهَا) بعضسندان بارلقغه کیلسون (أَوْ مِنْ جَمْعِهَا) یا یسه اوچسی برگه جیولغان حالده اوچسنن وجودکه کیلسون (الْمُسَمَّى بِالْعَدَالَةِ) اوچسی عدالت برلن آتالمش ایدی (فَمَنْ حَصَلَ لَهُ) بس بر کشی گه کورکام خلق ماصل بولسه (بِكَسْبٍ) کسب برلن (أَوْ طَبَعٍ) یا یسه طبیعتده بولو برلن (فَلْيَحْفَظْهُ) بس صاقلاسون اول کورکام خلقنی (بِمُلَازِمَةِ أَهْلِهِ) کورکام خلق اهلی نکی صحبتنه دوام ایتو برلن (وَعَدَمِ صُحْبَةِ الْأَشْرَارِ) دخی یاوزلار برلن صحبت قیلماو برلن (وَأَبَائِهِ وَالْأَسْتِرْسَالِ) وکورکام خلق ماصل بولغان کشی نفسنی هواسنه ایهرتب

بیه ر و دن صافلانسون (فی الماهی) لهو و لغو اشلرده (والمزاج) کشی رنجته تورغان اویون
 سوزلرده (والمراء) دخی قچقر و شوده (وَلْيُرَضُّ نَفْسُهُ) دخی نفسنی ریاضت که صالحسون
 (بوظائف علمیه او عملیه) علمی بولغان یا که عملی بولغان وقتی اشلر برلن علم ایره نو
 و ایره تو کبی مطالعه قیلو نفل عبادت لر برلن مشغول بولو کبی (فَلْيَذْكَرْ جَلَالَتَهُ) بس
 کورکام خلقنک الوغلو قن ایسنه توتسون (وَدَوَامُهُ وَصَفَاءُهُ) و کورکام خلقنک همیشه بولو وینی
 و صافلغنی ایسنه توتسون (وَحَقَارَةُ الدُّنْيَا) و دنیا نک حقیرلکنی ایسنه توتسون (وَزَوَالُهَا
 وَنُكْدُهَا) و دنیا نک بتووینی و آغرلغنی ایسنه توتسون (وَبِاسْتِمَاعِهَا) دخی شول حدیث لر نی
 و آیت لر نی ایشتو برلن نفسنی ریاضت که صالحسون (وَرَدِّ فِي حُسْنِ الْخُلُقِ) اول حدیث لر
 و آیت لر کورکام خلق حقنه کیلدی (اجملاً) کورکام خلق لر نک کلسنی بردن شامل بولو
 وجه سی اوزرینه کیلگان حدیث لر نی و آیت لر نی ایشتو برلن (وَتَفْصِيلاً) دخی بره بره منی
 آبروب شامل بولغان حدیث لر نی و آیت لر نی ایشتو برلن (وَالثَّانِي) ایکنچسی یعنی بره
 بره منی آبروب شامل بولغانی (سَيَجِيءُ انْشَاءُ اللَّهِ تَعَالَى) ایکنچسی قسمه اگر الله
 تعالی تله سه تیز کیلور (وَمَنْ الْأَوَّلُ) اؤلگسندن در یعنی بره بره منی بردن شامل
 بولغان نرسه دندر (قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی نک رسول اکرم که اینکان سوزی (أَنَّكَ لَعَلَى خُلُقِ
 عَظِيمٍ) درستلکه سین ای محمد صلی الله علیه وسلم الوغ بولغان کورکام خلق اوزرنه سون
 (وَقَوْلُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دخی اولگسی جمله سنندندر رسول الله نک سوزی
 (فِيمَا خَرَجَهُ طَك) طبرانی کبیرنک چغارغان حدیث ده (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت
 انس دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکه حضرت انس ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)
 رسول الله ایتدی دیدی (إِنَّ الْعَبْدَ) درستلکه بنه (لَيَبْلُغُ بِحُسْنِ خُلُقِهِ) کورکام خلقی
 سه بی برلن البته ایرشر (عَظِيمَ دَرَجَاتِ الْآخِرَةِ) آخرت نک درجه لرینک ای نک الوغسینه
 (رَشْرَفَ الْمَنَازِلِ) دخی آخرت منزل لرینک شرافتنه (وَأَنَّهُ لَضَعِيفُ الْعِبَادَةِ) حالبوکم اول
 بنه عبادتی ضعیف بنه در (وَأَنَّهُ لَيَبْلُغُ بِسُوءِ خُلُقِهِ) دخی درستلکه بنه یا اوز خاقتی سببلی
 ایرشر (أَسْفَلَ دَرَكَةٍ فِي جَهَنَّمَ) جهنم ده بولغان مرتبه نک ای نک توباننه گرچه عبادت کوب
 بواسه ده (حَدَّثَنَا حَك) احمد بن حنبل بیهقی حاکم روایت قیلدی لار (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابو هریره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکه حضرت ابو هریره ایتدی

(سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ) رسول الله دان ایشتدم ایتسه در ایدی (بُعِثْتُ) بیغمبر ایب الله تعالی طرفندن یبارلدم (لَأَتَمَّ مَكْرَمَ الْأَخْلَاقِ) حرمتلی بولغان کورکام خلقلارنی تمام قیلماقم ایچون یعنی بیان ایتب (طب د) طبرانی برلسن ابو داود روایت قیلالار (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت انس دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکه حضرت انس ایتدی (قال رسول الله صلى الله عليه وسلم) رسول الله ایتدی دیو (ذَهَبَ حُسْنُ الْخُلُقِ) کورکام خلق ایاسی آلوب کیتدی (بِخَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ) دنیا و آخرتک اینگولسکینی یعنی ایرشوبرلن (طط) طبرانی اوسطندر روایت قیلدی (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابو هریره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکه حضرت ابو هریره ایتدی (سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله دان ایشتدم (يَقُولُ) ایتسه در ایدی (مَا حَسَنَ اللَّهُ خُلُقَ رَجُلٍ) الله تعالی کورکام قیلمادی بر ایرنک طبیعتنی (وَوَخَّلَهُ) دخسی صورتنی (فَيُطْعِمُهُ النَّارَ) بس طبیعتن و صورتن کورکام قیلسه اول کشینی اوطقه طعاملندر ایماس یعنی اوطقه کرتماس (هق) بیهقی روایت قیلدی (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابو هریره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکه حضرت ابو هریره ایتدی (قال رسول الله صلى الله عليه وسلم) رسول الله ایتدی دیدی (يَا أَبَا هُرَيْرَةَ) ای ابو هریره (عَلَيْكَ بِحُسْنِ الْخُلُقِ) کورکام خلق غه لازم بول (قَالَ) ابو هریره ایتدی (وَمَا حَسَنُ الْخُلُقِ يَا رَسُولَ اللَّهِ) ای رسول الله حسن خلق نرسه (قَالَ عَم) ایتدی رسول الله (تَصَلُّ مِنْ قِطْعِكَ) سیندن آیرلغان کشی گه توتاشلق قیلورسون یعنی اوزنسی دشمان کورگان کشینی ده دوست کوررسن (وَتَعَفَوْا عَمَّنْ ظَلَمَكُ) سیکنا ظلم قیلغان کشی دن عفو اینارسون (وَتَعْطَى مِنْ حَرَمِكَ) سینی معروم قیلغان کشی گه بیررسون یعنی انعام قیلورسون (فَعَلَيْكَ أَيُّهَا السَّالِكُ) بس ای آخرت بولینه کروچی کشی لازم بول سین (بِتَخَالِيفَةِ قَلْبِكَ عَنِ الرِّدَائِلِ) کوکلسنی قباحت خلق لاردان بوشاتوغه (وَتَعَلِّمْتَهُ بِالْفَضَائِلِ) وکولنی کورکام خلقلار برلن زینت لوگه (فَإِنَّ التَّصَوُّفَ) بس درستلکه صوفیلق (عِبَارَةٌ) عبارتدر (عَنْهُمَا) بوایکسندن یعنی کوکلسنی یاوز خلقلاردان پاکلاب کورکام خلقلار برلن زینتله و دن (أَذِ قِيلَ فِي تَفْسِيرِهِ) آنک ایچون تصوفنک معناسنه ایتدی (هُوَ) اول تصوف (الْخُرُوجُ مِنْ كُلِّ خُلُقٍ دَنِيٍّ) هر بر قباحت خلقان چغودر (وَاللُّغُوبُ فِي كُلِّ خُلُقٍ سُنِّيٍّ) وهر بر کورکام بولغان سنتکه منسوب بولغان خلقغه کوردر (الْقِسْمُ الثَّانِي)

ايكنچى قسم (فى الأَخْلَاقِ النَّمِيْمَةِ) قىامت و شرعا منموم بولغان خلقلار بىياننده در (وَتَفْسِيْرُهَا) دى ياوز خلقلارنىڭ معنالرى بىياننده در (وَغَوَاثِلُهَا) دى ياوز خلقلارنىڭ ضررلارى بىياننده در (وَعَلَاجُهَا) دى ياوز خلقلارنى بتره تورغان نرسه لىر يعنى دارولار بىياننده در (تَفْصِيْلًا) آيروب آيروب بىياننده در (اَعْلَمَ) بل سين (اِنِّى تَتَّبَعْتُهَا) درستلىككە مېن ياوز خلقلارنى تىكشردم (فَوَجَدْتُهَا سَيِّئًا) بس ياوز خلقلارنى آلتىمش تابىم (اَلْاَوَّلُ الْكُفْرُ بِاللّٰهِ) برسى الله تعالى گە كفر لىكەر (اَلْعِيَاذُ بِاللّٰهِ تَعَالٰى مِنْهُ) كىفردن صىبىناچق اورن الله تعالى گنده در (وَهُوَ اَعْظَمُ الْمُهْلِكَاتِ) وكفر هلاك ايتوچى نرسه لىرنىڭ ايكى الوغسىدر (عَلَى الْاِطْلَاقِ) مطلق لىق اوزرىنه يعنى تىلاسه نىندى نوعسى بولسون (فَتَقَوْلُ) بس ايتورمز (وَبِاللّٰهِ التَّوْفِيْقُ) الله تعالى نىڭ ياردىمى بىرلىندىر سىبىنى مسىب كە موافق قىلو (هُوَ) اول كىفر (عَدَمُ الْاِيْمَانِ) ايمان نىڭ يوقلىغىدر (عَمَّنْ) شول كىش بىن (مَنْ شَانَهْ اَنْ يَكُوْنَ مُؤْمِنًا) اول كىشى نىڭ شۇنىندىر مؤمن بولۇ (وَ الْاِيْمَانِ) دى ايمان (هُوَ) اول ايمان (التَّصْدِيْقُ بِالْقَلْبِ) كوئل بىرلىن اشانودىر (بَجَمْعِ مَا) شول نرسه نىڭ بارچە سىنه (جَاءَ بِهِ) اول نرسه نى كىتوردى (مُحَمَّدٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) محمد عليه السلام (مَنْ عِنْدَ اللهِ تَعَالٰى) الله تعالى قاشىندان (وَالْاِقْرَارِ بِهِ) دى رسول الله كىتىرگان نرسه نىڭ ھەم سى بىرلىن تل ايله ايتوب اقرار قىلودىر (عِنْدَ عَدَمِ الْمَانِعِ) اقراردان منع قىلوچى نرسه يوق وقتىدە تىلسىزلىك و قوتلى آورو و كوچلاو كىبى لىر (حَقِيْقَةٌ) كىرك اول اقرار بىرلىن تصدىق حقىقى بولسون (وَحُكْمًا) و دى اول اقرار بىرلىن تصدىق حكىمى بولسون يعنى اقرارده تصدىق حقىقه تابلسون عاقل باغ آدم كىبى (اَوْ مَكَّمًا فَقَطْ) يابىسه اقرار بىرلىن تصدىق حكىمى گنه بولسون صبى و مېنون كىبى (وَتَفْسِيْرُ الْكُفْرِ) كىفرنى تفسىر قىلو (بِالْاِنْكَارِ) رسول اكرم نىڭ الله تعالى قاشىندان كىتىرگان نرسه سىنى انكار بىرلىن (لَيْسَ بِجَمَاعٍ) بو تفسىر افراد كىفرنى كىسنى جىغوچى توگل (اَخْرُوجِ الشَّكَّ) رسول الله نىڭ الله تعالى دن كىتىرگان حكملرنىڭ شىك قىلوچى كىشى نىڭ شىگى نىڭ چىغوى اىچون شىك كىرايدى تعريف صادق توگل چونكە انكار يوق (وَخَلُو النَّهْنُ) دى زھنى بوش بولغان كىشى نىڭ كىفرى نىڭ چىغوى اىچون (عَنْهُ) اول كىفر تعريفندن و حالانكە اول رسول اكرم نىڭ الله تعالى قاشىندان كىتىرگان حكملرنىن زھن نىڭ بوش بولوى كىرايدى موڭا كىفر تعريفى صادق بولمى چونكە انكار يوق (فَاعْلَمِ الْاَوَّلَ) بس

اَوَّلَسْكَی تعریفی که بناء یعنی کفرنی عدم الایمان عما من شأنه ان یکون مؤمنادیب تعریفی که
 بناء (بَيْنَهُمَا تَقَابُلُ الْعَدَمِ وَالْمَلَكَةِ) ایمان برلن کفر آراسنده تقابل تقابل العدم والمملکه بولا
 (وَعَلَى الثَّانِي) ایکنچی تعریفی که بناء یعنی کفرنی انکار برلن تعریفی که بناء (تَقَابُلُ
 التَّضَادِّ) ایمان برلن کفر آراسنده تقابل تضاد بولا تقابل دورت تورلی تضاد تضایف عدم
 والمملکه ایجاب والسلب تقابل تضاد شول ایکی مفهوم وجودی بولورلارده برسنی ایکنچسندن
 باشقه تعقل ممکن بولور بلارنک برمحلده اجتماعسی درست توگل اما برمحلن ارتفاعسی
 درست سواد برلن بیاض کبی بر جسم ده برمحلده معا وجودلری ممکن توگل ارتفاعلاری
 درست نناکه جسم احمده اگرده ایکی مفهوم وجودی بولوب برسنی ایکنچسندن باشقه
 تعقل ممکن بولماسه تقابل تضایف بولا ابوة بنوة کبی بلارنک اجتماعسی درست ارتفاعلری
 درست اگر ایکی مفهوم ننگ برسی وجودی ایکنچی سی عدمی بولسه عدمی ننگ شأنندن وجودینی
 قبول ایتو بولسه تقابل العدم والمملکه بولاعمی برلن بصر کبی اگرده ایکی مفهوم ننگ برسی
 وجودی برسی عدمی بولوبده عدمی ننگ شأنندن وجودینی قبول ایتو بولماسه تقابل
 الایجاب والسلب بولا بلارنک اجتماعسی ده محال ارتفاعسینه محال انسان برلن انسان کبی لر
 (وَالْكَفْرُ ثَلَاثَةٌ أَنْوَاعٍ) کفراوچ تورلیدر (جَهْلِيٌّ) جهالتدن کیلگان کفردر برسی (وَسَبْبُهُ)
 کفرجهلی ننگ سببی (عَدَمُ الْأَصْغَاءِ) قلاق صالماودر (وَالْأَلْتِمَاتِ وَالْتَأَمُّلِ) دخی التفات
 قیلماودر واولیلاماودر (فِي الْآيَاتِ) الله تعالی ننگ وجودینه وصفاتلرینه دلالت قیلاتورغان آیتلرده
 (وَالدَّلَائِلِ) دخی الله تعالی ننگ بارلغنه وصفاتنه دلالت قیلاتورغان عقل دلیللرینه (كَكْفَرِ الْعَوَامِ)
 نادانلارنک کفری کبی (وَالْجَهْلُ) دخی نادانلق (هُوَ) اول نادانلق (الثَّانِي مِنْ آفَاتِ الْقَلْبِ)
 کوئل آفتلرندن آلتمش قباحت خلقندن ایکنچی در وهو عدم العلم عن من شأنه ان یکون عالما
 (وَهُوَ) اول جهل (نوعان) ایکی تورلیدر (بَسِيطٌ) مرکب بولماغان جهل در یعنی ایهسی
 اوزی ننگ نادانلغنی بلور (وَأَصْحَابُهُ) دخی جهل بسیطنک ایالری (كَالْأَنْعَامِ) دورت
 آیاقلی حیوانلار کبیدر (لِقَدْحِهِمْ) یوق قیلغانلقلاری ایچون جهل بسیط ایهلری (مَا)
 شول نرسه فی (بِهِ يُمْتَازُ الْإِنْسَانُ) اول نرسه برلن آدم آیرلور (عَنْهَا) دورت آیاقلی
 حیوانلاردان (بَلْ هُمْ أَضَلُّ) بلکه جهل بسیط ایهلری دورت آیاقلی حیوانلاردان
 آزغونراقلاردر (لِتَوَجَّهَهَا) دورت آیاقلی حیوانلار یونالگانلکلری ایچون (نَحْوُ كَمَا لَاتَهَا)

اوزلرى نىڭ طبيعتلىرى تىلاگان كىمالت لىرىنىھى يعنى آلا رھىمىشھ اوزلرىنىھى فائىدھى نىرسھى
 استايلىر ضررلى نىرسھىدىن صاقلانالار اما نادانلارنىڭ اوزلرىنىھى ايلكى ضررلى نىرسھى جھالت
 وايلكى فائىدھى نىرسھىدھى علم شولاي بولاتور بەك جھالتىن صاقلانمىلار علمنى استھىمايلر (فما و جب
 عامھى) بس بلوى واجب بولغان نىرسھى (مما سبق) اوتكانلىكى نىرسھىلردىن يعنى فرضلاردان
 واجبلردىن (حرم جھلھ) اول نىرسھى نى بلمھو حرام (ومالا) بلوى واجب بولماغان نىرسھى (فلا) بس
 اول نىرسھى نى بلمھو حرام توگىل (وعلاجه) دىكى جھىل بسىطىنى بىترھى تورغان دارو (بعم معرفه غوائلھ)
 جھىل بسىطىنىڭ ضررلارنى بىلگان نىڭ صوئىدھى (وقوائد العلم) دىكى علم نىڭ فائىدھى لىرىنى بىلگان نىڭ
 صوئىدھى (مما سبق فى فضل العلم) علم نىڭ فضىلىتىنىڭ اوتكان نىرسھىلردىن يعنى آيتلر حدىثلر
 قول فقىھىلردىن (والتعلم) علم ابرانودىر (وقد يحصل) بعض وقت آدم گھى حاصل بولور
 (بسبب تعارض الأدلة العقلية) دليل عقليلارنىڭ بىرسىنىڭ ايكىنچىسىنھى قارشى كىلوى سببلى (جھل) بىر
 نادانلىق حاصل بولور (يسمى حيرة) حيرانلىق دىب آتالور اول نادانلىقنى (وشكاً وتردداً)
 دىكى شىك تردد دىب آتالور (وتوقفاً) دىكى توقتاو دىب آتالور (فعلاجه) بس حيرانلىق
 بىرلن آنالغان نادانلىقنى بىترھى نىڭ داروى (ممارسة القواعد العقلية) عقلغھى نىسبىت بىرلگان
 قاعىلرگھى توتاشودىر (كالمَنطَفِ وَغَيْرِه) منطق كىبى ومنطق غھى باشقھى معان اصول جىل كىبىلر
 (حتى يطلع) تابو متخىر بولغان نادان كىشى عقلى قاعىلرگھى توتونغان نىڭ صوئىدھى تشىر
 (على شرط أهله) مھىل قىلغان شرط اوزرىنىھى (أو اعتبره) بايسھى دليلدھى اعتبار قىلغان شرط
 اوزرىنىھى (ولم يكن معتبراً فى أحد الدلائل) حالبوكم اول شرط بىرسى ايكىنچىسىنھى قارشى كىلگان
 دليل لىرنىڭ بىرسىدھى معتبر بولماغان ايدى (في زوال التعارض) بس بىر دليل نىڭ ايكىنچى دليل گھى
 قارشى كىلوى كىتار (فالخيرة وتعارض الأدلة الشرعية) بس حيرانلىق دىكى دليل شرعىلارنىڭ
 بىرسىنىڭ ايكىنچىسىنھى قارشى كىلوى (قد لا يمكن دفعه) بعض وقت حيرانلىق بىرلن دليل شرعىلارنىڭ
 بىرسىنىڭ ايكىنچىسىنھى قارشى كىلوى بىبارو مھىل بولماس (بأن لا يعلم التاريخ) دليل شرعىلارنىڭ
 نزول تارىخلىرى بىلنھى بىرلن (وامتنع الترجيح) دليل شرعىلارنىڭ بىرسىنى ايكىنچىسىنھى
 ترجىح قىلومھال بولور (بالأسباب المرجحة) ترجىح قىلوجى سبىلر بىرلن (فيوجب الشك
 والتوقف) بس شىكىنى وھىكم دھى توقتاونى واجب ايتار (فلنا توقف) بس شونىڭ اچىدھى ھىكم دھى
 توقتادى (بعض المجتهدين فى بعض المسائل) مھتھىدلارنىڭ بعضىسى مسئلھىلارنىڭ بعضىسىدھى

(كَأْتُمْنَا الثَّلَاثَةَ) بىزنىڭ اۈچ امامىز كىبى يعنى امام اعظم وامام ابويوسف وامام محمد رحمهم الله تعالى (فِي سُورِ الْبَقْلِ وَالْحُمَارِ) قاچىر بىرلن ايشا كنىڭ سۆزلرىنىڭ يعنى ايشاك بىرلن قاچىر نىڭ سۆزلرى نىڭ پا كلاۈچى بولو ونىڭ شىك دىدىلر (وَأَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) دىخى امام اعظم كىبى (فِي أَطْفَالِ الْمُشْرِكِينَ) مشركلرنىڭ بالالارنىڭ تۇقى ايندى يعنى اجماخىدە يا تموغى بولولارنىڭ (وَوَقْتُ الْخِتَانِ) دىخى بالانىڭ سنت كە بىيرو وقتىنىڭ تۇقى ايندى بلاغىتىن كىمى يا كە صوگمى بولونىڭ (وَدَّهْرٌ مُنْكَرٌ) دىخى نكرە بولغان دهر لفظىدە تۇقى ايندى يعنى ابد كە مھمول مى يا كە توگمى (وَمُرْكَبٌ) دىخى جھل نىڭ ايكىنچى نوعسى مركب بولغان نادانلىقىر يعنى بوجھل مركب نىڭ اياسى اوزىنىڭ بلماۈىنى دەبلەس (هُوَ) اول مركب بولغان جھل (اعْتِقَادٌ غَيْرٌ مُطَابِقٌ) واقع كە موافق بولماغان اعتقاددر (وَهُوَ شَرٌّ مِنَ الْأَوَّلِ) مركب بولغان جھل اولدىن يعنى بسىط بولغان جھل دن يا اوزراقدر (مَرَضٌ مُزْمَنٌ) دۈانى قايىل بولماغان آورودر (لِأَنَّ صَاحِبَهُ يَعْتَقِدُ) آنىڭ اىچون جھل مركب نىڭ اياسى اعتقاد قىلادىر (أَنَّهُ عَلِمَ) درستلىككە جھلى علم در دىو (وَكَمَالٌ) دىخى كمال در دىو (لِاجْهَلٍ) نادانلىق توگلىر دىو (وَمَرَضٌ) دىخى آورو توگلىر دىو (فَلَا يَطْلُبُ أَزَالَتَهُ وَعِلَاجَهُ) بس جھل مركب نىڭ اياسى جھلىنى بىهرونى هم بىهرو علاجنى استەمەس (أَلَا أَنْ يَطَّلِعَ عَلَى فُسَادِهِ بَغْتَةً) مگر علاجنى استەر اول جھلنىڭ بوزوقلىغىنە كىنت تشنسه (بِعْنَايَةِ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالى نىڭ ياردىمى بىرلن شول وقتىنە جھلىنى بىهرونى استەر (وَالنَّوْعُ الثَّانِي كُفْرٌ جُجُودِيٌّ وَعِنَادِيٌّ) دىخى كفرنىڭ ايكىنچى نوعسى انكاردان و دشمانلىقتىن كىلگان كفرلىكىدر (وَسَبْبُهُ) كفر ججودىنىڭ سىبى اۈچدىر (الْأَسْتَكْبَارُ) تكبرلىك در بىرسى يعنى الوغلىق استاۈدر (وَسَيِّجِيٌّ ۞ انْشَاءُ اللَّهِ) تكبرلىك نىڭ بىنچى تىز كىلور انشاء الله (كُكْفُرُ فِرْعَوْنَ وَمَلَأَتْهُ) فرعون نىڭ دىخى آنا ابارگان قومىنىڭ كفىرى كىبى فرعون نىڭ قومى نىڭ كفىرى كفر ججودى بولوغە دليل (لِقَوْلِهِ تَعَالَى) الله تعالى نىڭ سوزى بولغانلىقى اىچون (فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ) بس فرعونلر حقىنى قبول ايتودن الوغلاندىلار و متكبر قوم بولدىلار (فَقَالُوا) بس فرعونلر ايتدىلر (أَنْوَمْنَا لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا) اوزمىز كىبى ايكى آدم كە ايمان كىتدەزمى البتە كىتدەمىز معناسىدە ايكى آدمدىن موسى عليه السلام بىرلن هارون عليه السلام مراد (وَقَوْمَهُمَا لَنَا عَابِدُونَ) حالبوكم اول ايكى آدم نىڭ يعنى موسى بىرلن هارون (عليهما السلام) نىڭ قومى بىزگە عبادت قىلوچىلار (وَقَوْلُهُ تَعَالَى) دىخى الله تعالى نىڭ سوزى اىچون (وَجَعَلُوا

بها) كافر لر الله تعالى نك آيتلرینی انكار ايتديلر (وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ) اوزلری اول
 آيتلرنك الله تعالى آيتلری ايكاننی شيكسز بلديلر (ظُلْمًا وَعُلُوًّا) چيكن اوتولری
 ايچون وتكبرلكلری ايچون انكار ايتديلر (وَخَوْفُ عَدَمِ وُضُوعِ الرَّيَاسَةِ) دخى كفر
 ججودينك ايكنچى سببى باشلقنك ايرشمه وندن قورقودر (أَوْزُؤَالَهَا) يابسه ريسلك نك
 كيتووندن قورقودر (كُكْفَرُ هِرْقَل) هرقل نك كفرى كهي (وَحُبُّ الرَّيَاسَةِ الدُّنْيَوِيَّةِ)
 دخى كفر ججودى نك اوچونچى سببى دنياوى بولغان ريسلكنى سويودر (هُوَ) اول
 دنياوى بولغان ريسلكنى سويو (الْفَالْتُ مِنْ أَمْرَاضِ الْقَلْبِ) آلتمش قباحت خلقدان
 بولغان كوئل آورولارينك اوچونچسى در (وَهَى مَلِكِ الْقُلُوبِ) ريسلك آدملرنك
 كوئلرينى ملك لهدردر (وَيُسُّى جَاهًا) وبو ريسلكنى سويونى جاه ومرتبه ديب آتالا
 (وَشَرَفًا وَصِيْتًا) دخى شرافت ديب دخى كوركام ذكر وتاوش ديب آتالا (ت س) ترمضى
 برلن نسائى روايت قيلدیلار (عَنْ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) مالك اوغلى حضرت كعب بن (عَنْ
 النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) حضرت كعب رسول الله دن روايت قيبلا (أَنَّهُ قَالَ) درستلكه
 رسول الله ايتدى (مَا ذُئِبَانُ جَائِعَانِ) ايمهس ايكى آچ بورى (أُرْسِلًا فِي غَنَمٍ) قويلار
 اچينه يبهرديلر (بِأَفْسَدَ لَهَا) قويلار ايچون بوزوغراق ايمهس (مَنْ حَرَصَ الْمَرْءُ عَلَى
 الْمَالِ) ايرنك مال اوزرينه حرصلغندان (وَالشَّرْفُ لِدِينِهِ) دخى دينى ايچون شرافتكه
 حرصلغندان يعنى مال برلن دينده شرافت گه حرصلق آچ بوريلرنك قويلارغه ايتكان
 ضررندان آرتوغراق دينگه ضررلى در (هق) بيهقى روايت قيلدى (عَنْ أَنَسِ رَضِيَ
 اللَّهُ عَنْهُ) حضرت انس دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكه حضرت انس ايتدى (حَسْبُ أَمْرِي
 مِنَ الشَّرِّ) ايرگه ياوزلقمن بيتهر (إِلَّا مِنْ عَصَمَهُ اللَّهُ تَعَالَى) مگر الله تعالى صاقلاغان
 ايرگه گنه ياوزلق بولماس (أَنْ يُشِيرَ النَّاسُ إِلَيْهِ بِالْأَصَابِعِ) اول ايرگه آدملرنك بارماقلارى
 برلن اشاره قيلولارى (فِي دِينِهِ) دين ايچون (وَدُنْيَاهُ) دخى دنياسى ايچون (فِي) بو
 اورونده لام تعليل معناسنده (عُتِبَتْ امْرَأَةٌ فِي هِرَّةٍ) ده گى كهي (ديمام) ديلى روايت
 قيلدى (عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) حضرت عباسنك اوغلندن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكه
 حضرت عباسنك اوغلى ايتدى (قَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) پيغمبر عليه السلام ايتدى
 ديدى (حُبُّ التَّنَاءِ مِنَ النَّاسِ) آدملردن ماقتاوانى سويو (يُعْمَى) حقنى كورودن

صوقر قیلور (وَيْصُمُ) وحقنی ایشتودن چوقراق قیلور (وَسَبَّهُ ثَلَاثَةً) دنیاوی رئیسلسکنی سویونلک سببی اوچدر (أَحَدُهَا التَّوَسُّلُ بِالْجَاهِ) اوچ سببنلک برسی مرتبه برلن ایرشونی استاودر (إِلَى مَا حُرِّمَ) حرام قیلنغان نرسه لرگه (مِنْ مُشْتَهَيَاتِ النَّفْسِ) نفس آرزو قیلغان نرسه لردن (مُرَادَاتِهَا) دخی نئسنلک مقصودلارن ان (وَهَذَا حَرَامٌ) اوشبو حرامغه ایرشونی استاوی ایچون دنیاوی رئیسلسکنی سویو حرامدر (وَأَنبَاهَا التَّوَسُّلُ بِهِ) دنیاوی رئیسلسکنی سویونلک ایکنچی سببی مرتبه برلن ایرشونی استاودر (إِلَى أَخْفِ الْحَقِّ) کشیده بولغان حقنی آلو اوزرینه (وَتَعْصِيلُ الْمُرَادِ الْمُسْتَحَبِّ) دخی مستحب و مشروع بولغان مقصودنی حاصل ایتو اوزرینه (أَوِ الْمُبَاحِ) یایسه مباح بولغان مقصودنی حاصل ایتو اوزرینه (أَوْ دَفْعُ الظُّلْمِ) یایسه ظلمنی یبارو اوزرینه (وَالشَّوْاعِلِ) دخی عبادتدن شغللندروچی نرسه لرنی یبارو اوزرینه (وَالْتَفَرُّغُ لِلْعِبَادَةِ) دخی عبادت که بوشانو اوزرینه (أَوِ إِلَى تَنْفِيذِ الْحَقِّ) یایسه حقلقنی یرتو اوزرینه (أَوْ اعْزَازِ الدِّينِ) یایسه دیننی الوغلاو اوزرینه (أَوْ إِصْلَاحِ الْخُلُقِ) یایسه خلقنی تزوک قیلو اوزرینه (بِالْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ) ایسنگو اش برلن امر قیلو برلن (وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ) وقباحت اشدن طیبو برلن (فَهَذَا) بس اوشبو مقصودلارغه ایرشونی استاوی ایچون دنیاوی ریاست (أَنْ خَلَا عَنْ الْمَخْطُورِ) اگرده شریعتده منع ایدلنگان اشدن بوش بولسه (وَالتَّلْبِيسِ) دخی حقنی باطل لری برلن قاطناشدرودان بوش بولسه (وَتَرْكِ الْوَاجِبِ وَالسُّنَّةِ) دخی واجبنی دخی سنتنی قویودان بوش بولسه (فَجَائِزٌ بَلْ مُسْتَحَبٌّ) بس بو وقتده دنیاوی ریاستنی سویو درستدر بلکه ده ثوابلی اشدر (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى حِكَايَةَ عَنِ الصَّالِحِينَ) الله تعالی ایزگولردن حکایت یوزندن ایتدی (وَاجْعَلْنَا لِمُنْتَقِينَ أُمَّامًا) دخی ایزگولرگه امامت نی و ریاستنی قیللق بز معناسنده (وَالْأ) اگرده دنیاوی رأیسلک شرعا منع قیلنغان نرسه دن بوش بولاسه (فَلَا) بس دنیاوی رأیسلک درست بولماس ایدی (لِأَنَّ النَّيَّةَ لَا تُؤَثِّرُ فِي الْمَعْرَمَاتِ) آنلک ایچون حرام لارده نیت اثر ایتماس (وَالْمَكْرُوهَاتِ) دخی مکروه لارده نیت اثر ایتماس (وَأَثْلُهَا التَّلْتِدُ بِهِ) دخی دنیاوی رأیسلکنی سویونلک اوچونچی سببی مرتبه برلن لذتلنودر (نَفْسِهِ) نفس مرتبه برلن (وَوَظَنُّهُ كَمَا مَا) دخی مرتبه نی کمال ظن قیلودر (وَهَذَا) دخی نفس لذتلنو و کمال ظن ایتو ایچون رئیسلسکنی سویو (كَحَبِّ الْمَالِ لِلنَّعْمِ) حیوان کبی صییلانوب یا طو ایچون مال سویو کبیدر

(وَالْتَأَذَ بِهِ) دخی مال برلن لندتلنو ایچون مال سویو کبیدر (فَانْ خَلَا عَنْ الْمُخْطُورِ) بس
 لندتلنو ایچونگنه وکمالت ظن ایتو ایچونگنه رأیسلکنی سویو شرعا منع قیلنغان نرسه دن
 بوش بولسه (فَلَيْسَ بِحَرَامٍ) بس بو رأیسلکنی سویو حرام توگلدر (وَلَكِنَّهُ مَفْهُومٌ) ولكن
 قبامتدر (لَكُونُ صَاحِبِهِ) بو نیت ایچونگنه مرتبه وریاست ایاسی نك بولغانلقی ایچون
 (مَقْصُورَ الْهَمِّ) همتی و قصدی قسقا تاش (عَلَى مُرَاعَاةِ الْخَلْقِ) خلقنی رعایه اوزرینه یعنی
 خلق نك بو کشینى ماقناوی وغورلاماوی اوزرینه (وَخَوْفِ تَعَادُيْتِهِ إِلَى الْمَرَاتِ) دخی بو نیت
 ایچون بولغان ریاست نك اولاشدرو وندان قورقو ایچون تورلی ریالار اوزرینه (لِأَجْلِهِمْ)
 خلق نك ماقناولاری ایچون (وَالْتَفَاقِ) دخی مفاقلق اوزرینه اولاشدرو وندان قورقو
 ایچون (بِإِظْهَارِ مَا لَيْسَ فِيهِ) اوزنده بولماغان نرسه فی ظاهر قیلوی سبیلی (مِنَ الْكَمَالَاتِ)
 کماللردن (لِإِقْتِنَاصِ قُلُوبِهِمْ) آدملر نك کوکللرینی اویالاتو وچلب ایتو ایچون (وَالْتَلْبِيسِ)
 دخی حقنی باطللق برلن قاطناش روغه اولاشدرو وندان قورقو ایچون (وَالْخَدْعَةِ وَالْكَتْبِ
 وَالْعَجَبِ) دخی حیلگه ویالغانغه واوزینه اوزی ایس کیتوبینه اولاشدرو وندان قورقو
 ایچون (وَنَعْوَاهَا) ومونك کبی شرعا منع ایدلگان اشلرگه اولاشدرو وندان قورقو ایچون
 بو نیت ایچونگنه ریاستنی سیبو قباحت بولا (وَعِلَاجُهُ) دخی ریاستنی سویونی بترونك
 دارووی (أَنْ يَعْلَمَ) بلمك لکدر (أَنَّهُ لَيْسَ بِكَمَالٍ حَقِيقِيٍّ) درستلکده رأیسلک حقیقی
 بولغان کمالت توگلدر (لِفَنَائِهِ وَكُتُوبِهِ) ریاست فانی بولغانلقی ایچون هم ریاستنه ضررلی
 اشلر بولغانلقی ایچون (وَمَعْرِفَةُ غَوَائِلِهِ الْمُنْكَوْرَةِ) دخی بترو علاجی رأیسلک ذکر قیلنغان
 ضررلارنی بلودر (وَأَنْ يَعْمَلَ) دخی حب الریاستنی بترونك علاجی اشلر مملکدر (مَا يُسْقَطُ
 الْجَاهَ مِنْ قُلُوبِ الْخَلْقِ) خلق نك کوکللرندن مرتبه فی توشره تورغان نرسه لرنی (مَنْ
 الْأُمُورِ الْحَسِيْسَةِ الْمُبَاحَةِ) مباح بولغان چار اشلردن (كَمَا رَوَى) نناکه روایت قیلندی
 (أَنَّ بَعْضَ الْمُلُوكِ) درستلکده پادشاهلار نك بعضی (قَصَّ بَعْضَ الرَّهَادِ) زاهدلار نك
 بعضیسی زیارتن قصد قیلدی (فَلَمَّا عَلِمَ بِقُرْبِهِ مِنْهُ) بس زاهد پادشاه نك یاقن بولوینی
 بلگان زمانده (اسْتَدْعَى طَعَامًا وَبَقْلًا) طعام وقوشوب آشارغه بریاشلچه اسنادی قیار
 وباشقه لار کبی (وَأَخَذَ بِأَكْلِ بَشْرِهِ) زاهد حرصلق برلن آشارغه کرشدی (وَيُعْظُمُ اللَّقْمَةَ)
 قابومینی الوغ قیلغان حالده (فَلَمَّا نَظَرَ إِلَيْهِ الْمَلِكُ) بس پادشاه زاهدکه قاراغان زمانده

(سَقَطَ مِنْ عَيْنِهِ) زاهد پادشاهنڭ كوزندن (اعتبارندان) تشدى (وَأَنْصَرَفَ) دخی زاهدن پادشاه دوندى (فَقَالَ الزَّاهِدُ) بس زاهد ايتدى (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَرَفَكَ عَنِّي) سيني ميندن دوندرگان الله تعالى گه حملر بولسون (وَأَقْوَى الطَّرْقُ فِي قَطْعِ حُبِّ الْجَاهِ) مرتبه سييوني كيسوده بوللارنڭ ايڭ قوتليسى (الْأَعْتِزَالُ عَنِ النَّاسِ) آدملردن آيرلودر (الى مَوْضِعِ الْحُمُولِ) شهرتسزلك اورنينه بونالودر مثلا كشي سز اورنلارغه (وَأَمَّا الْجَاهُ) اما مرتبه (بِلا حُبِّ لَهُ) مرتبه نى سييودن باشقه (وَلَا حِرْصَ عَلَيْهِ) دخی مرتبه اوزرينه حرصلقدن باشقه (لِلذِّئَةِ الْعَاجِلَةِ) دنيا لنى ايچون (فَلَيْسَ بِمُتَمَوِّمٍ) بس بو مرتبه شريعتده خورلانمش توگلدن (فَأَيُّ جَاهٍ) بس قايو مرتبه در (أَعْظَمُ مِنْ جَاهِ الْأَنْبِيَاءِ) بيغمبرلر مرتبه سننن الوغ بولغان مرتبه (وَالْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ) دخی خلفاء راشدين مرتبه سننن الوغ بولغان مرتبه يعنى ابوبكر عمر عثمان على حسن رضى الله تعالى عنهم لر (وَالسَّبَبُ الثَّلَاثُ لِلْكَفْرِ الْجُودَى) دخی كفر جودى گه اوچونچى سبب (خَوْفُ النَّمِّ وَالتَّعْيِيرِ) آدملرنڭ خورلاوندن وعارلندرونن قورقودر (كَكْفَرِ أَبِي طَالِبٍ) حضرت ابوطالبنڭ كفى كى ابوطالبنڭ ايمانته نى قدر روايت لر بار بومسئله ده بزسكوت ايتهمز هم مؤمن بولو طرفنى قوتليمز عجباً بزنىڭ علمامز كيره كماس اشلرگه كرشكانلر رسول اكرم نڭ (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا عَلَى الْإِسْلَامِ) هم (إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ سَفَعْتُ لِأَبِي وَآمِي وَعَمِّي أَبِي طَالِبٍ وَأَخِي فِي الْجَاهِلِيَّةِ) واما الهاماديشلرى بولا تروب نيچك براو دقتده كفر ايله حكم قيلماغه جرأت قيلالار خير (لكل جوادكوبة) ديمشلر اولگى حديثنى ابن عباس وايكنچسنى ده ابن عمر مرفوعا روايت قيلالار رضى الله تعالى عنهم (وَهُوَ) اول خورلاودن قورقو (الرَّابِعُ مِنْ مُنْكَرَاتِ الْقَلْبِ) آلتمش ياورلقلاردن وقلب نڭ منكراتننن قلبنن دورتنچسى برلن (وَالْخَامِسُ) بشنچسى آلتمش قباحت خلقندن (حُبُّ الْمَنَاحِ وَالنِّعَاءِ) ماقتاو برلن ايزگواثنانى سييودر (وَهُمَا) اول منكرات قلبنن دورتنچسى برلن بشنچسى يعنى خورلاودن قورقوايله ملهمنى سييو (كُحْبُ الرِّيَاسَةِ) ريسلكنى سييو كبيدر (سَبَبًا وَمُكَمَّلًا وَعِلَاجًا) سبب و حكمت و علاج (غَيْرُ) اوشبوندان باشقه ده يعنى مگر فرق شول غنه (أَنَّ السَّبَبَيْنِ الْأَوَّلَيْنِ) در سنلكلك اولگى ايكى سبب يعنى حرامغه ايرشو برلن حق آلوغه ايرشو (فِي الْأَوَّلِ) اولك يعنى ذممن قورقوده (عَمُّ التَّوَسُّلِ) توسلنڭ بولماوى (وَالثَّلَاثُ) دخی اوچونچيسنده يعنى حب رياست ده (أَلْتَأَلَّمُ بِشُعُورِ النِّقْصَانِ)

کیمیچیلکنی بلو برلن کوئل ننگ رنجویدر (وَعَدَمَ مَلِكِ الْقُلُوبِ وَالْحَشْمَةِ فِيهَا) هم قبلبرنی
 ملك لنماو برلن دخی قبلبرده الوغلاوننگ یوقلغی برلن کوئل ننگ رنجویدر (وَعَلَاجُهُ)
 دخی خورلاودن قورقوننگ بئره تورغان داروی (أَنْ تُحْضِرَ قَلْبَكَ) کوئلکنی حاضر قیلوئدر
 (أَنَّ التَّامَّ) درستلکده خورلاوچی کشی (أَنْ كَانَ صَادِقًا) اگرده مینی خورلاونده راست
 بولسه یعنی خورلاغان نرسه سی مینده بولسه (فَقَدْ عَرَفْنِي) بس تحقیق بلمگان نرسه منی
 بلردی میکا (وَذَكَرْنِي) و بلمگان و اونوتقان نرسه منی ایسه تشردی (وَنَبَّهْنِي عَلَى عَيْبِي)
 دخی عیبم اوزرینه اویغاتدی مینی (فَإِنْ كَانَ مُمَكِّنَ الزَّوَالِ) بس اگرده خورلاغان کشیننگ
 خورلاغان نرسه سی ننگ بتوی ممکن بولسه (فَأَجْتَنِبُ فِي إِزَالَتِهِ) بس اول نرسه نی بتروده
 تروش (فَهُوَ نِعْمَةٌ) بس اول بلمگان نرسه نی بلردو یا که اونوتقان نرسه نی ایسکه تشرو یا که
 عیب اوزرینه اویغاتو نعمتدر (تُوجِبُ الْفَرْحَ بِهَا) اول نعمت اوزی ایله شادلانوی
 واجب اینده (وَالْحُبَّ وَالثَّنَاءَ وَالْمَكَافَاةَ) دخی محبتنی کورکام ثناتی وقارشی ایزگولک ایتونی
 واجب اینده (لِمُعْطِيهَا) اول نعمتنی بیروچی کشیگه یعنی خورلاوچیغه (وَلَوْ أَرَادَ قَلْبِي وَطَعْنِي)
 اگرچه خورلاوچی میکا ضررنی و طعن قیلونی تله سه ده (أَذْنَيْتَهُ لَا تَوَثِّرُ فِيهَا) آننگ ایچون خورلاوچی
 ننگ قصدی اول نعمت ده اثر ایتمی (وَلَا تُخْرِجُهَا) دخی اول نعمتنی چغارمی (مَنْ أَنْ تَنْفَعَلِي)
 اول نعمت ننگ میکا فائده بیرونن (بَلْ تَزِيدُ) بلکه خورلاوچی ننگ بوزوق قصدی ایکنچی
 نعمتنی آرتدره (لِالصِّيْرَةِ ذِمَّةً حَيْثُ لَمْزًا) خورلاوی بو وقتده طعن بولوب اورلگانلکی
 ایچون (وَعَيْبَةً) دخی غیبت بولوب اورلگانلکی ایچون (فَيَكُونُ) بس بو وقتده خورلاوچی کشی
 بوزوق قصدی سببلی بولور (مُهْدِيًا إِلَيَّ) میکا کوندرگوچی بولور (بَعْضُ حَسَنَاتِهِ) اوزیننگ
 بعض ایندگولکلرینی (أَوْ مُنْقِدًا لِي) بیاسه مینی قنقاروچی بولور (مَنْ بَعْضُ ذُنُوبِي)
 بعض گناهلار منان (فَتَضَاعَفَ النِّعْمَةُ) بس نعمت کویایور (فَإِنَّ الْأَلَمَّ) بس رنجوقایدیه (وَأَنْ
 لَمْ يُمْكِنَ زَوَالُهُ) واگر خورلاوچی خورلاغان نرسه ننگ کیتوی ممکن بولماسه مثلا غیبی لک یابراعضاننگ
 ضعیف لگی کبی (يَحْصُلُ لِي النِّعْمَةُ الثَّانِيَةَ) میکا اولگی نعمت بولماسه ده ایکنچی
 نعمت حاصل بولا مثلا بعض حسناتن هدییه ایتو یا که بعض سیئاتن قنقارو (وَأَنْ كَانَ
 كَاذِبًا) واگر خورلاغان نرسه سنده یالغانچی بولسه یعنی خورلاغان نرسه سی مینده بولماسه
 (فَقَدْ بَهْتَنِي) بس تحقیق میکا بهتان قیلدی (وَأَضَرَّ نَفْسَهُ) دخی اوزینه ضرر ایتدی (وَحَصَلَ

لِي النَّعْمَةُ الثَّانِيَّةُ) دخی ایکنچی نعمت میکما حاصل بولدی (أَكْثَرُ وَأَعْظَمُ مِنَ الْأَوَّلِ) ایکنچی نعمت اولگی نعمت دن یعنی کوبرهك والوخراق در بعض حسناتن هدییه یا که بعض سیئات دن قنقارو (فَالْأَلَمُ مِنَ النَّوْمِ) بس خورلاودان رنجو (أَمَّا يَحْصُلُ) بودر باشقه توگل در حاصل بولور (لَمَنْ قَصَرَ نَظْرُهُ) فکری قسقارتلغان بولغان کشی گه (عَلَى الثُّنْيَا) دنیا اوزرینه (وَأَمَّا طَالِبُ الْآخِرَةِ) اما آخرتنی ایسته وچی (فَالْحَاصِلُ لَهُ) بس آخرتنی استه وچی کشی گه خورلاودان حاصل (الْفَرْحُ وَالنَّشَاطُ) شادلق وسیونچکنه (وَالسَّبَبُ الثَّلَاثُ فِي حُبِّ الْمَدْحِ) ماقتاوانی سییوده اوچونچی سبب (التَّلَذُّدُ) لذتلنودر (بشُعُورِ النَّفْسِ الْكَمَالِ) نفسنک کمالنی بلوی برلن (بِتَعْرِيفِ الْمَادِحِ) ماقتاوانی نلک ماقتاوانی بلدروی برلن (أَوْ تَذْكِيرِهِ) بایسه ماقتاوانی ایسکه توشرووی برلن (فِي الصِّدْقِ) راست بولغان ماقتاوده (وَبشُعُورِ هَامَلِكِ قَلْبِ الْمَادِحِ) دخی ماقتاوانی نلک کولیننی ملک لنوی نفسنک بلوی برلن (وَسَبَبِيَّتُهُ) دخی ماقتاوانی نلک کولیننی ملک لنونک سبب بولوننی بلو برلن (لِمُلْكِ قُلُوبِ الْأَخْرِيْنَ) باشقه کشیلرنلک کوللریننی مالک بولوغه (وَمَشَمَّتْهَا) دخی باشقه کشیلرنلک الوغلاوینه سبب بولوننی بلو برلن (وَعَلَاجُ الثَّانِي) ایکنچی نلک داروی یعنی ماقتاوانی نلک وباشقه کشیلرنلک کولیننی مالک بولوی نفسنک سییوننی بتره تورغان دارو (قَدْ سَبَقَ) تحقیق اوتدی یعنی ملک قلوب کمال وهمی گنه (وعلاج الاوّل) اولکسی نلک علاجی یعنی بلدرو ایسکه تشررو برلن نفسنک کمالنی سییوننی بتره تورغان دارو (أَنْ كَانَ الْكَمَالُ دُنْيَاوِيًّا) اگر کمال دنیاوی بولغان کمال بولسه مثلا بایلق هنرلر کبی (فَكَانَ الثَّانِي) بس بتره علاجنه ایکنچی کبیر یعنی بو کمال وهمی کمال گنه (وَأَنْ كَانَ أُخْرُوِيًّا) اگرده کمال کمال اخیروی بولسه (فَعَلَاجُهُ الْعِلْمُ) بس بلدرو ایسکه تشررو برلن نفسنک کمالنی سییوننی بتره نلک علاجی فائدهلی عامدر (وَالْعَمَلُ بِهِ) دخی علم برلن عملدر (فَقَطُّ) یالغز یعنی باشقه علاج بوقدر (وَحَيْرَتُهُمَا وَنَفْعُهُمَا) دخی علم برلن عملنک ایندگولکی وفائدهلری (مَوْقُوفَةٌ عَلَى اسْتِجْمَاعِ الشَّرَايِطِ) شرطلارنی جیوغه توقتاالمشدر (كَالْإِخْلَاصِ فِي الْعَمَلِ) عملده اخلاص کبی (وَعَدَمِ الْأَخْبَاطِ بِالْكَفْرِ إِلَى الْمَوْتِ) اولسگانگه قدر کفر سببلی عملنک باطل بولماوی کبی (وَالْأَمْرُ) اگر علم برلن عمل شرطلارونی جیماسالار (فَيَنْقَلِبُ أَنْ شَرًّا وَضَرًّا) بس علم برلن عمل یاوزلقغه وضررگه ایله نرلر (فَيُوجِبُ بَانَ الْمَا وَهَزْنَ) بس علم برلن عمل کولل رنجوی ایله هسرتن گنه واجب ایته لرلر (وَهِيَ مَجْهُولَةٌ مَشْكُوكَةٌ) اول شرطلار یعنی شرطلارنک جیولوی بلمسز در وشیکلیدر (بَلْ عَمَّهَا ظُنُونَةٌ) بلاسکه

اول شرطلارنڭ بوقلغى ظن قىلنمش در (غالبًا) كوب وقتك (لَا نَ النَّفْسُ) آنڭ ايچون نفس (لامارة بالسوء) ياوزلق برلن امر قىلوچيدر (وَشَيَاطِينِ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ) دخى آدم وجن شيطانلارى (صَارِقَةً عَنْهَا) بوشرطلاردان دوندرگوجيدر (فَسَبَّيْتُهُمَا لِلْخَشْيَةِ وَالْوَجَلِ) بس علم برلن عملنڭ خشية وقورقوغه سبب بولولارى (أُولَىٰ وَآخِرَىٰ) آرتوغراقدر وباقنراقدر (منها) اول علم برلن عملنڭ سبب بولوندى (لِلْفَرَحِ وَالْأَمْنِ) شادلقغه والله تعالىنڭ عذابندان ايمين بولوغه (عِنْدَ سَأَلِكَ طَرِيقَ الْآخِرَةِ) آخرتنى استه و يولينه كرگان كشى قاشنده (فَلَمَّا) بس اوشبو علم برلن عملنڭ الله تعالى دن قورقوغه سبب بولولارنڭ ايمين بولوغه سبب بولولارندان آرتوغراق بولوى ايچوندته (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى ايندى (انْمَا يَخْشَى اللَّهَ) بودر باشقه توگلدن الله تعالى دن قورقار (مَنْ عِبَادَهُ) قللارندان (الْعُلَمَاءُ) عالملرگنه قورقار ديدى (وَفَسَّرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دخى رسول الله تفسير ايندى (قَوْلَهُ تَعَالَى) الله تعالىنڭ سوزينى (وَالَّذِينَ) شونداين كشىلر (يُؤْتُونَ) بيدرلر (مَا اتَّوَا) بيدرگان نرسه لرينى يعنى صدقه لار و ايزگو عمللر (وَقُلُوبُهُمْ وَجَلَةٌ) وكوكللرى قورقوجيدر (بِالَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ) رسول اكرم ايزگو عمللر قىلغان كشىلر برلن تفسير قىلدى بس اولگى آيتدن علمنڭ الله تعالى دن قورقوغه سبب بولوى بلندى ايكنچى آيتدن عملنڭ الله تعالى دن قورقوغه سبب بولوى بلندى (وَسَيَجِيءُ زُرَّ الْمَدْحِ فِي آفَاتِ اللِّسَانِ) مهنڭ ضررلارى آفات اللساننى بيانده كيلور (ان شاء الله تعالى) اكر الله تعالى تلهسه (وَالنَّوْعُ الثَّلَاثُ كَفْرُكُمْ) كفرنڭ اوچونچى نوعسى كفر حكيمدر (وَهُوَ) اول كفر حكيمى (مَا) شونداين نرسه در (جَعَلَهُ الشَّارِعُ أَمَارَةً التَّكْذِيبِ) شارع اول نرسه نى رسول الله كينرگان نرسه نى يالغانغه توتوغه علامت قىلدى (كَاسْتَخْفَى مَا) شول نرسه نى ينگلرگه صايووخورلاو كىي (يَجِبُ تَعْظِيمُهُ) اول نرسه نى الوغلاو واجب بولور (مَنْ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى دن بولغوجى الوغلاو واجب بولغان نرسه (وَمَلَأْتِكُمْ) دخى الله تعالىنڭ فرشته لرندن بولغوجى (وَكُتُبِهِ) دخى الله تعالىنڭ كئابلارندان بولغوجى (وَرُسُلِهِ) دخى الله تعالىنڭ رسوللرندن بولغوجى (وَالْيَوْمِ الْآخِرِ) دخى آخرت كونندن بولغوجى (وَمَا فِيهِ) دخى آخرت كوننده بولغان نرسه لر دن بولغوجى عقاب ثواب حوض ميزان صراط كبيلر (وَالشَّرِيعَةَ) دخى شريعتن بولغوجى (وَعُلُومَهَا) دخى شريعت علملرندن بولغوجى (وَالرِّضَاءَ بِكُفْرِ

نَفْسِهِ) العیاذ بالله اوزینک کفرینه راضی بولو (كُفْرٌ مُطْلَقًا) مطلق کفردر کیرهك کورکام گه صایوب بولسون کیرهك بولماسون (وَبِكُفْرٍ غَيْرِهِ) دخی باشقه کشی نك کفرینه راضی بولو کفردر (اسْتَحْدَانًا لَهُ) کفرنی کورکام صایغان حاله (بِالْإِتِّفَاقِ) عالملا اتفاق برلن کفردر (وَمُطْلَقًا عِنْدَ الْبَعْضِ) بعض عالملا قاشنده باشقه کشینک کفرینه راضی بولو مطلقا کفردر کبردک کورکام گه صایوب بولماسون کیرهك بولماسون (وَأَلْتَكَلُّمُ بِمَا يُوجِبُهُ) کفرنی واجب ایته تورغان سوزنی سویله مکالمک (طایعًا) اختیار برلن (مَنْ غَيْرُ سَبْقِ اللِّسَانِ) تلگه خطا لک برلن کفرنک الک بولوندان یعنی عارض بولوندان باشقه (عَالِمًا) بلسگانی حاله (بَأَنَّهُ كُفْرٌ) درستلمکده اوشبو سوز کفر سوز در دیو (كُفْرٌ) بوسویله شو کفر لکدر (بِالْإِتِّفَاقِ) عالملا نك اتفاق برلن (وَجَاهِلًا بِهِ) اول سوزنک کفر سوز ایکننی بلمگان حاله کفر سوز بران سویله شو کفر در (هِنْدَ عَامَّةِ الْعُلَمَاءِ) کوبرهك عالملا قاشنده (وَكُنَّا الْفَعْلُ) اوشنداق کفر سوز برلن سویله شو کبیدر کفر اشنی اشله وده یعنی کفر ایکانونی بلب اشله سه بالاتفاق کفردر بلمای اشله سه کوبرهك عالملا قاشنده کفردر (وَلَوْ هَزَلًا) گرچه هزل قیلوب یعنی اویناب سویله سه وده و اشله سه وده (وَمُرَاحًا) دخی مزاح قیلوب یعنی شایارب سویله سه وده و اشله سه وده (بَلَا اِعْتِقَادِ مَدْلُولِهِ) کفرنک مدلولینی اعتقاددان باشقه (بَلَّ مَعَ اِعْتِقَادِ خِلَافِهِ) بلکه مدلول کفرنک خلافنی اعتقاد برلن بولسه وده (فَأَنَّهُ) بس درستلمکده بوکش (يَكْفُرُ بِهِ) بو اشنی و سوزی برلن کافر بولادر (عِنْدَ اللَّهِ) الله تعالی قاشنده (أَيْضًا) ینده یعنی آدملا قاشنده کافر بولغان کبی (فَلَا يُفِيدُهُ) بس کفر اشنی اشله گان کشیگه فائده بیری کفرنی بیهر وده (اعْتِقَادُ الْحَقِّ) کوکلی برلن حقنی اعتقاد قیلو چونکه کفر اشنی شرعا تکذیب علامتی قیلنغان (وَسَبَبُهُ) دخی کفر حکمی نك سببی (قَصْدُ اِظْهَارِ الظَّرَافَةِ) زیره کلکنی بلمدرونی قصد قیلودر (وَالْبَلَاغَةُ) دخی سوزده فصاحتنی بلمدرونی قصد قیلودر (وَأَثْبَانِ الْأَمْرِ الْغَرِيبِ) دخی عجب اشنی کیترونی قصد قیلودر (وَتَطْيِيبِ الْمَجَالِسِ) دخی مجلسنی خوش قیلوونی قصد قیلودر (وَأَضْعَاكِ الْحَاضِرِينَ) دخی مجلسه حاضر کشیلرنی کلمدرونی قصد قیلودر (بِالْهَزْلِ) اویون برلن (وَالْهَزْوُ) دخی مسخره برلن (وَالْمُزَاحُ) دخی شایارو برلن (وَشِدَّةُ الْغَضَبِ) دخی کفر حکمینک سببی آچونک قاطیلغیدر (وَالضَّجْرُ) دخی قاب تنره وینک قاطیلغیدر (وَبِالْجَمَلَةِ) کفر حکمی نك سببنده سوزنک حاصلی

(الْخَفَّةُ) کفر حکمی که سبب عقلتک ینگل لگیدر (وَالشَّرُّ عَلَى الْکَلَامِ الْمَحَاكَاةُ) دخی سوزلرگه هم مکایت قیلنغان شیلرگه حرصلقدر (وَعَمَّ حُفْظُ اللِّسَانِ وَالْأَعْضَاءِ) دخی تلن وباشقه اعضالارنی صاقلاماودر (وَعَدَمُ الْمُبَالَأَةِ فِي أَمْرِ الدِّينِ) دخی دین اشنده چیرکانمه ودر (وَعَلَّاجُهُ) دخی کفر حکمینی بترونک علاجی (أَنْ يَعْرفَ أَوَّلًا) اَوَّلَ بِلْمِکَلِکِدِر (آفَاتُ الْکُفْرِ بَعْدَ الْإِيْمَانِ) ایمان صوکنداغی کفرنک آفتلرین (مَنْ حَبَطَ الطَّاعَاتِ کُلَّهَا) بتن عبادتلرنک باطل بولونندان بولغوجی اول آفتلر (وَذَهَابُ النَّکَاحِ) دخی ایر برلن خاتون آراسنه نکاحنک کیتونندن بولغوجی (وَحَلَّ دَمِهِ) دخی قانینک حلال بولونندان بولغوجی (وَمُرْمَةٌ ذَبِيعَتِهِ) دخی بوغازلاغان حیوانینک حرام بولونندان بولغوجی (وَالْعَدَنَاتُ الْمُغْلَدَّةُ فِي النَّارِ) دخی تموغه منگو بولغان عدا بدن بولغوجی (لَوْمَاتٌ بِسُوءِ التَّوْبَةِ) اگر توبه سز اولسه (وَتَانِيًا) دخی ایکنچی مرتبه بلودر کفر حکمینک علاجی (آفَاتُ اللِّسَانِ) تل آفتلرین (مِمَّا سَيَجِيءُ) شول نرسه دن بولغوجی تل آفتلری بیانی تیزکلور (أَنشَأَ اللهُ تَعَالَى) اگر الله تعالی تلهسه (ثُمَّ مَلَازِمَةٌ الصُّمْتِ) مونک صوکنک کفر حکمینک علاجی قصدا تیک توروغه دوام ایتودر (وَالسُّكُوتِ) دخی سکوت ایتوگه دوام ایتودر (وَحُفْظُ اللِّسَانِ وَالْأَعْضَاءِ) دخی تلن صاقلاوغه اعضالارنی صاقلاوغه دوام ایتودر (وَالجِدِّ) دخی ترشوغه دوام ایتودر (وَتَرَكَّ الْهَزْلَ وَالْهَزْوُ) دخی اویوننی مسخره نی قویوغه دوام ایتودر (وَنَعُوْ ذَلِكْ) دخی مونک کبی سبیلر (مِنَ الْاَسْبَابِ) عقلنک ضعیف لگینه دلالت قیلا تورغان سبیلردن (وَالدُّعَاءِ) دخی کفر حکمی نک علاجی دعاءگه دوامدر (وَالنَّضْرُعُ لِلَّهِ تَعَالَى) دخی الله تعالیگه یالباروغه دوامدر (أَنْ يَحْفَظَهُ مِنَ الْکُفْرِ) کفردن الله تعالی نک صاقلاوین صوراب (خصوصًا الدُّعَاءَ الَّذِي خصوصًا شونداین دعاغه دوامدر (رَوَاهُ أَبُو مُوسَى الْأَشْعَرِيُّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ) اول دعانی حضرت ابو موسی روایت قیلدی (خَرَجَهُ حُدُطِب) اول دعانی احمد بن حنبل طبرانی چغاردی (فَقَالَ) بس ابو موسی ایتدی (خَطَبْنَا رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ) رسول الله برکونک بزگه خطبه او قوددی (فَقَالَ) بس رسول الله ایتدی (يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا هَذَا الشِّرْكَ) ای آدملر اوشبو یاشرن شرکمن صاقلانوکمز (فَأَنَّهُ أَخْفَى مِنْ دَبِيبِ النَّمْلِ) بس درستلکده یاشرن شرک یاشرنره کدر قرمسته بر ووندنده (فَقَالَ لَهُ) بس رسول اللهغه ایتدی (مَنْ شَاءَ اللهُ أَنْ يَقُولَ) الله تعالی ایتووین تله گان صحابه (وَكَيْفَ نَنْقِيهِ) نچک اول یاشرن شرکمن صاقلانورمز

(هُوَ أَخْفَى مِنْ دَبِيبِ النَّمْلِ) حالبوكم اول ياشرن شرك قمر مستقه يرووندن ده ياشرن زره ك
 ايدى (يَا رَسُولَ اللَّهِ) اى الله نك رسولى ديو (قال) رسول الله جوابده ايتدى (قُولُوا)
 ايتوگز (اللَّهُمَّ) اى الله (إِنَّا نَعُوذُ بِكَ) درستلكده بز سيگنا صغنامز (أَنْ نُشْرَكَ بِكَ
 شَيْئًا) هيچ نرسه نى سيگنا شركت قاتمقدان ياشرن و آشكاره شركدن (نَعْلَمُهُ) بلگانى
 حالده اول شركنى (وَأَسْتَغْفِرُكَ) دخى يارلقامق استايمز سيندن (لَمَّا) شول شرك ايجون
 (لَا نَعْلَمُهُ) بلمايمز اول شركنى (وَوَجَّهَهُ يَعْلى) بو حديثنى يعلى چغار دى (من حديث
 حُدَيْقَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت حديفه نك حديثندن (وَزَادَ) دخى حديئده حضرت
 حديفه آرتدر دى (يَقُولُ) ايتور ديدى بو دعانى (كُلَّ يَوْمٍ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ) هر كونده اوچ مرتبه
 (وَعَائِلَتُهُ الْعُظْمَى) دخى كفر نك الوغ ضررى (حَرَمَانُ دُخُولِ الْجَنَانِ) اجماخقه كرودن
 محروم بولودر (وَالْعَنَابُ الْمُؤَبَّدُ فِي النَّيْرَانِ) دخى تموغده منگو بولغان عذابدر (وَسَبَبُ
 الْإِيْمَانِ) دخى ايمان نك سببى (النَّظَرُ وَالنَّأْمُلُ) فكرله و اويلاودر (فِي الْآيَاتِ الدَّلَالَةِ
 عَلَى وُجُودِ الْبَارِئِ) الله تعالى نك بارلغينه دلالت قيبلا تورغان آيتلرده (وَأَتَّصَفَهُ بِأَوْصَافِ
 الْكَمَالِ) دخى الله تعالى نك كمال صفتلار برلن صفتلانوينه دلالت قيبلا تورغان آيتلرده
 (وَتَنَزَّهُ عَنْ صِفَاتِ النُّقْصَانِ) دخى الله تعالى نك كيمچيلك كيتره تورغان صفتلاردان پاك
 بولووينه دلالت قيبلا تورغان آيتلرده (وَعَلَى نَهْوَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دخى محمد عليه
 السلام نك بيغمبر بولووينه دلالت قيبلا تورغان آيتلرده (وَأَيْضًا) يينه ده ايمان نك سببى (تَيَقِنُ التَّائِبُ
 فِي النَّارِ) تموغده منگو قالونك شيكسز بولوويدر (أَنْ مَاتَ عَلَى الْكُفْرِ وَالْإِنْكَارِ) اگر كفر دخى انكار
 اوزرنده اولسه (وَرَجَاءُ دُخُولِ الْجَنَّةِ دَارِ الْقَرَارِ) دخى منگولك قرار يورطى بولغان اجماخقه
 كرونى اميد ايتودر ايمانغه سبب (وَفَائِدَتُهُ الْعُظْمَى) ايمان نك الوغ فائدهسى (الْنَّجَاةُ مِنَ
 التَّائِبِ الْمَتَّكُورِ) ذكر قيلنغان منگو تموغده قالدان قتلودر (وَالْفَوْزُ بِالْخَوَلِ الْمَزْبُورِ
 دخى معلوم بولغان اجماخقه كروگه ايرشودر (وَرَزَقْنَا اللَّهُ وَأَيَّاكُمْ) ايرشدر گاي ايدى الله
 تعالى بزلرگه و سز لرگه (الْنَّجَاةُ مِنْ نَيْرَانِهِ) تموغ او طلارندن قتلونى (وَالْتَلُّدُ فِي جَنَانِهِ)
 اجماخلارنده لذتلونى (أَنَّهُ) درستلكده اول الله تعالى (الْكَرِيمُ الْغَفُورُ) كرم ايه سيدر
 و گناهلارنى يارلقاغوچيدر (وَالشَّادِسُ) آلتمش قباحت خلقلاردن آلتونچيسى (اعْتِقَادُ
 الْبِدْعَةِ) بدعتنى اعتقاد قيلودر (وَسَبَبُهُ) دخى بدعتنى اعتقاد قيلونك سببى (اتِّبَاعُ

الْهُوَى) نفس آرزوسنه ایه رودر (وَالْاعْتِمَادُ عَلَى الْعَقْلِ) یالغز عقل اوزرینه تاپانودر
 (وَالْاَعْجَابُ بِالرَّأْيِ) دخی اوز فکرینه عجبیلنودر (وَالْتَقْلِيدُ) دخی دلیلسن کشیگه ایه رودر
 (فَأَمَّا اتِّبَاعُ الْهُوَى) اما نفس آرزوسنه ایه رو (فَهُوَ السَّابِعُ مِنْ آفَاتِ الْقَلْبِ) آلتمش
 قباحت خلقلاردان قلب آفتلرنندن یدنچسیدر (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی ایتدی (فَلَا
 تَتَّبِعُوا الْهُوَى) بس نفس آرزوسنه ایه رهمه کز (أَنْ تَعْدِلُوا) حق دان آوشماقلغکز نلک
 قباحتلکی ایچون دخی الله تعالی ایتدی (وَلَا تَتَّبِعِ الْهُوَى) نفس تلهاگان نرسه گه ایه رهمه سین
 (فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ) بس هواغه ایه رو سیننی الله تعالی یولندان آزدورور دخی
 الله تعالی ایتدی (وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ) اما بر کشی قیامت کوننده ربسی آلدوننده
 تورودان قورقسه (وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهُوَى) دخی نفسنی استه گان نرسه سنندن طیسه
 (فَأَنَّ الْجَنَّةَ) بس درستلکده اجماح (هِيَ) اول اجماح (الْمَأْوَى) بو کشینک باراچق
 اورنیدر دخی الله تعالی ایتدی (أَرَأَيْتَ) ایاکوردگمی ای محمد (علیه السلام) (مَنْ)
 شول کشیننی (اتَّخَذَ اللَّهُ هَوَاهُ) معبودلرینی نفسی تلهاگان نرسه توتدی یعنی نفسی
 تلهاگان نرسه گه گنه عبادت قیلدی دخی الله تعالی ایتدی (وَاتَّبَعَ هَوَاهُ) دنیانی
 اختیاردنه نفس آرزوسنه ایه ردی (فَمَثَلُهُ) بس اول کشینک صفتی (كَمَثَلِ الْكَلْبِ)
 ات کبیر (أَنْ تَحْمَلَ عَلَيْهِ) اگر اول ات اوزرینه حمله قیلساک یعنی قویساک
 (يَلْهَثُ) تلینی چغارر (أَوْ تَتْرُكُهُ) یایسه اول اتنی سین حمله قیلمی قویساک
 (يَلْهَثُ) تلینی چغارور دخی الله تعالی ایتدی (وَاتَّبَعَ هَوَاهُ) نفس آرزوسنه
 ایه ردی (وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطًا) دخی آنک اشی ضائعلق وهلاکک بولدی (دخی الله
 تعالی ایتدی (بَلْ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا) اوزلرینه کفر یا که فسق سبیلی ظلم ایتکان کشیلر
 ایه ردیلر (أَهْوَاهُ) نفسلری تلهاگان نرسه لرگه (بِغَيْرِ عِلْمٍ) بلودن باشقه دخی الله تعالی
 ایتدی (وَمَنْ أَضَلُّ) کمدر آزغونراق (مَنْ اتَّبَعَ هَوَاهُ) نفسی تلهاگان نرسه گه ایه رگان
 کشیدن یعنی آناردن آزغون هیچ کم یوقدر (وُخْرِجَ ز) بزار چغاردی (هَنْ اَنْسِ رَضِي
 الله عنه) حضرت انسدن (عن النبی صلی الله علیه وسلم) حضرت انس رسول الله دن (أَنَّهُ
 قَالَ) درستلکده رسول الله ایتدی (فِي آخِرِ حَدِيثِ طَوِيلٍ) اوزون حدیث نلک آخرنده
 (أَمَّا الْمَهْلَكَاتُ) اما هلاک ایتوچی نرسه لر (فَشُحُّ مُطَاعٌ) بس بوی صونلمش سارانلقدر

(وَهُوَ مُتَّبِعٌ) دخی ایبارلمش نفس آرزوسیدر (وَاعْجَابُ الْمَرْءِ نَفْسُهُ) دخی ایرنڭ اوزینه اوزی عجبلینویدر (وَوَجَّحَ دُنْيَا) دخی ابن ابی الدنیا چقاردی (عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت علیمن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت علی ایتدی (قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام ایتدی دیو (إِنَّ أَشَدَّ مَا) درستلکده شول نرسه نڭ قاطیراغی (أَخَافُ عَلَيْكُمْ) اول نرسه دن سرنڭ اوزرگزگه قورقارمون (خَصْلَتَانِ) ایکی تورلی اشدر (اتَّبَاعُ الْهَوَى) برسی نفس آرزوسنه ایهرودر (وَطُولُ الْأَمَلِ) ایکنچسی اولومنی اونوتوب دنیاده بقاء امیدین اوزون قیلودر (فَأَمَّا اتِّبَاعُ الْهَوَى) اما نفس آرزوسنه ایهرودر (فَأَنَّهُ يُعْدَلُ بِكَ) بس درستلکده نفس آرزوسنه ایهرودر (عَنْ الْحَقِّ) حق بولغان شریعتگه ایهرودن (وَأَمَّا طُولُ الْأَمَلِ) اما دنیاده ترکلک امیدین نڭ اوزون بولووی (فَأَنَّهُ) بس درستلکده دنیاده ترکلک امیدین نڭ اوزون بولووی (يُجَبِّبُ إِلَيْكَ الدُّنْيَا) سیگنا دنیانی سییوکل قیلور (وَوَجَّحَتْ) دخی ترمنی چقاردی (عَنْ شَدَّادِ بْنِ أَوْسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) اوس اوغلی حضرت شداددن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام ایتدی (الْكَيْسُ) عاقل زیرهك كشي (مَنْ دَانَ نَفْسَهُ) نفسنه غالب بولغان کشیدر (وَعَمَلٌ لَمَّا بَعْدَ الْمَوْتِ) دخی اولم سوکنک کیلهچک نرسه ایچون عمل قیلغان کشیدر (وَالْعَاجِزُ) دخی عاجز کشی (مَنْ اتَّبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا) نفسنی نفسی تلگان نرسه گه ایهرتکان کشیدر (وَتَمَنَّا عَلَى اللَّهِ تَعَالَى) دخی الله تعالی اوزرینه سبینه کرشمگان نرسه فی امید ایتوچی کشیدر یعنی الله تعالی نڭ طاعتنده نقصان قیلا توروب جنت امید ایتهر (فَالْهَوَى) بس هوی لفظی (مَصْدَرٌ هَوِيَهُ يَهْوَاهُ هَوَى يَهْوًا) نڭ مصدریدر (أَيُّ أَحَبَّهُ وَأَشْتَهَاهُ) هویه بهوان نڭ معناسی بر نرسه فی سویدی وسویهر و آرزو قیلدی وقیلور معناسنده (وَالنَّفْسُ بِالطَّبَعِ) نفس طبیعتی نڭ تلهوی برلن گنه باشقه سبیلردن باشقه (مِثَالَةٌ إِلَى الشَّرِّ أَمَارَةٌ بِالسُّوِّ) یاوزلق غه آوشوچیدر هم یاوزلق برلن بیور وچیدر (فَاتِّبَاعُ هَوَاهَا) بس نفس نڭ تلگان نرسه سینه ایهرودر (يُزِدِي وَيُهْلِكُ لِأَهْمَالَةٍ) شیکسز دنیا و آخرتده خراب و هلاک قیلور (أَمَّا فِي غَيْرِ الْمُبَاهَاتِ) امامباحلاردان باشقه ده یعنی حرام لارده مکروه لارده نفس آرزوسینه ایهرون نڭ هلاک ایتوی (فَطَاهَرٌ) بس بیلگولیدر (وَأَمَّا فِيهَا) امامباحلارده نفس آرزوسینه ایهرون نڭ هلاک ایتووی (فَبَعْدَ كُونِهِ صَعَّةٌ بِهَيْمِيَّةٍ) نفس آرزوسینه

ایارونک حیوانلار صفنی بولوی سوکنده ده (وَرُكُونَا إِلَى الدُّنْيَا الدَّنِيَّةِ) دخی قباحت بولغان دنباغه آوشو بولوی سوکنده ده (وَشُغْلًا شَاغِلًا عَنِ الطَّاعَةِ) دخی الله تعالی نك عبادتنن شغللندر وچی شغل بولغان نك سوکنده ده (وَزَادَ الْآخِرَةَ) دخی آخرت آرزو غندن شغللندر وچی شغل بولغان نك سوکنده ده (مُقْضَى إِلَى الْمَحْظُورِ) مباحلاردا نفس آرزوسینه ایارو شرعا منع قیلنغان نرسه لرگه اولاشدر وچیدر (وَجَارَّ إِلَى الشَّرِّ) دخی یاوزلقلارغه تارتوچیدر (وَمُؤَدَّ إِلَى الْفُجُورِ) دخی یاوزلقلارغه ایرشدر گوچیدر (وَحَمَى لِلْحُرَامِ) دخی نفس آرزوسینه ایارو حرامغه چیک داشدر (وَمَا أَوْى لِلْأَلَامِ وَالْأَثَامِ) دخی نفس آرزوسینه ایارو رنجولرنك وگناهلارنك قایتاچق اورنیدر (وَصَاحِبُهُ) دخی هوی نك ایاسی (خُسَيْسٌ دَنِيٌّ) توبان مرتبه لی اشلی کشیدر (لَيْتِمُ رَذِيلٌ) شومدور و قباحتدر (بَلْ هُوَ خَنْزِيرٌ الشَّهْوَةِ) بلکه هوی ایاسی شهوت خنزیریدر (خَادِمٌ مُطِيعٌ) شهوت که وهواغه خدمتچیدر بوی صونوچیدر (وَعَبْدٌ ذَلِيلٌ) دخی خور بولغان قلدر (وَأَنْشُدُوا) دخی علماء آوقودیلار (نُونُ الْهَوَانِ مِنَ الْهَوَى مُسْرُوقَةٌ * فَصْرِيْعُ كُلِّ هَوَى صْرِيْعُ هَوَانٍ) حقاره معناسنده بولغان هوان لفظی نك نونی نفس آرزوسی معناسنده بولغان هوی لفظندن اورلانغاندر یعنی هوی اصلده هوان بس هربر نفس آرزوسی آستنك یغلوب اسیر بولغان کشی حقارت آستنده یغلوب اسیردر یعنی نفس آرزوسینه ایارگان کشی خور ورسوایدر (وَمُقَابِلُهُ الْمُجَاهَدَةُ) هویغه ایارونك ضدی مجاهدهدر یعنی نفس برلن صوغش قیلودر (وَهِيَ فَطَمُ النَّفْسِ عَنِ الْمَأْوُفَاتِ) مجاهده نفسنی عادتلنگان نرسه لرندن کیسودر (وَحَمَلُهَا عَلَى خِلَافِ هَوَاهَا) دخی نفسنی آرزو قیلغان نرسه سینك خلافته یوکلادر (فِي هُمُومِ الْأَوْقَاتِ) وقتلارنك کوبرا کنه (فَهِيَ بَضَاعَةُ الْعِبَادِ) بس مجاهد عبادت قیلوچیلارنك کسب ابته تورغان ماللاریدر (وَرَأْسُ مَالِ الزُّهَادِ) دخی دنیادان کوکللرینی دوندرگان زاهدلرنك مال باشیدر (وَمَدَارُ صِلَاحِ النَّفْسِ) دخی نفسلرنك توز کلکینك دوران قیلا تورغان اورنیدر (وَتَنَلِيلُهَا) دخی نفسلرنی ذلیل وحقیر قیلونك دوران قیلا تورغان اورنیدر (وَمَلَأُكَ تَقْوِيَةَ الْأَرْوَاحِ) دخی روحلارنی قوتلارونك مناطیدر وباش سببیدر (وَتَصْفِيَتُهَا) دخی روحلارنی صافلاوغه مناطدر (وَوُصُولُهَا) دخی روحلارنك مکاشفه لرگه وصولینه مناطدر (فَعَلَيْكَ أَيُّهَا السَّالِكُ) بس لازم بول سین ای آخرت یولینه کرگان

كشى (بِالتَّشْمُرِ) بِيك ترو شوغه (فِي مَنَعِ النَّفْسِ عَنِ الْهَوَى) نفسنى آرزو قىلغان نرسه سندن طبيوده (وَحَمَلَهَا عَلَى الْمَجَاهِدَةِ) دخی نفسنى مجاهده گه يوكلادوه (أَنَّ شِئْتَ مِنْ اللَّهِ الْهُدَى) اگردە الله تعالى من توغرى يولغه كونلونی تلاساک (كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) ننا که الله تعالى ایتدی (وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا) شونداين آدملر بزنک عبادت مزده توروشدیلار (لِنَهْدِيَهُمْ) البته اول آدملرني کوندر رمز (سُبُلَنَا) اوزلر مزگه ايرشدره تورغان توغرى يولغه (وَمَنْ جَاهَدَ) دخی الله تعالى ایتدی برکشی مجاهده قیلسه یعنی آغر عبادت لرده توروشسه (فَأَنَّمَا يُجَاهِدُ) بودر باشقه توگلدر اول کشى توروشر (لِنَفْسِهِ) اوزی ایچون یعنی فائده سی اوزینه بولور (أَنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ) درستلکده الله تعالى بتن هالمدن مؤکسدر یعنی هیچ برسینه محتاج توگلدر (ثُمَّ أَعْلَمَ) مونک صوکنده بل سین (أَنَّ الْمَنُومَ فِي اتِّبَاعِ الْهَوَى فِي الْمُبَاهَاةِ) درستلکده مباحلارده نفس آرزوسنه اياروده قباحت بولغانی (الْأَضْرَارُ عَلَيْهِ) نفس آرزوسنه اياروگه دوام ایتودر (أِذْ طَبِعَ الْبَشَرَ) آنک ایچون آدمنک طبیعتی (لَا يَتَّعَمَلُ الْمُخَالَفَةَ الْكُلِّيَّةَ) بتولای نفس که خلافت قیلونی يوکلی آلماس (وَلِأَنَّهُ) دخی آنک ایچون نفس که بتولای قارشى کیلو (يُؤَدِّي إِلَى الْغَلْوِ وَالْأَفْرَاطِ) چیکدن اوتوگه وافرط کینوگه اولاشدرادر (وَقَتَّمَرَفِي الْأَقْتِصَادِ) تحقیق عملده اورتاچه بولوفصلنک اوتدی (أَنَّهُ مَنَّهُ عِنْدَهُ) درستلکده عبادتک آرتوق کینوشرعا نهی قیلنغاندر (وَلِأَنَّهُ) دخی آنک ایچون عبادتک آرتوق چیکدن اوتو (يُورِثُ الْمَلَالَةَ وَالسَّامَةَ) بالقاولغنی وکیمیچیلکنی کیتره (الْمُؤَدِّيَةَ) اولاشدرغوچی اول بالقاولق (إِلَى عَدَمِ الْمُدَاوِمَةِ الْمُنْمُومِ جَدًّا فِي الْعِبَادَةِ) عبادتک بیک قباحت بولغان عدم مداومتکه یعنی دوام ایتماوگه (وَلَنَا) اوشبو بالقاولق قباحت بولغانلقی ایچوندە (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایتدی (يَا أَيُّهَا النَّاسُ خُذُوا مِنَ الْأَعْمَالِ) ای آدملر عمللردن آلوکز (مَا تُطِيقُونَهُ) طاقتلرکز یتکن عملنی (فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى) بس درستلکده الله تعالى (لَا يَمَلُّ) اعراض قیلماس (حَتَّى تَمَلُّوا) سز یوز دوندر ماینچه (وَأَنَّ أَحَبَّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى) دخی درستلکده الله تعالى گه عمل لرنک ایگ سو بولکیسی (مَادَامَ وَأَنْ قَلَّ) همیشه بولغان عملدر گرچه آزغنه بولسه ده (خَرَجَهُ خ م) بوهدیثنی بخاری برلن مسلم چغاردی (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا) حضرت عائشه دن (وَفِي رَوَايَةٍ مُسْلَمَ) دخی مسلمنک روایتک (خُذُوا مِنَ الْعَمَلِ) عملدن توتوکز (مَا تُطِيقُونَ)

طاقمکثر ینکان عملنی (فَوَاللَّهِ) بس الله تعالی ایله قسم ایتمون ایتمون (لَا یَسْأَمُ اللَّهُ) الله تعالی عبادتکزدن اعراض قیلماس (حَتَّى تَسْتَمْتُمُوا) سز یالقاوانغانغه قدری (وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) دخی حضرت علیدن کوچرلی (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت علی ایندی (رَوْحُوا الْقُلُوبَ) کوئلرکزنی شادلاندر وکمز (فَانْهَأْ) بس درستلکده کوئلر (إِذَا أُكْرِهَتْ أَعْيَتْ) هر قیچان عملر اوزرینه کوچلانمش بولسه لار عاجز بولورلار (وَعَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ) دخی ابوالدردأدان کوچرلی (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده ابوالدردأ ایندی (إِنِّي لَأَسْتَجِمُّ نَفْسِي) درستلکده مین نفسینی راحتلندرهم (بِاللَّهِمَّ) نفس لندتنه تورغان مباح نرسه برلن (لِيَكُونَ عَوْنًا لِي عَلَى الْحَقِّ) نفسم نك راحتلنوی حقلق اوزرینه میکا یاردم بولسون ایچون (فَيُحِينُكَ) بس اوشبو نفسنی راحتلندر و تیوش بولغان وقتنده (لَابَدًا أَحْيَانًا) بعض وقتلارده چاره یوق (أَنْ يَتَنَاوَلَ مِنَ الْمُشْتَهَيَاتِ الْمُبَاهَاةِ) مباح بولغان نفسنك آرزو قیلغان نرسه لرندن تناول قیلماقلقدان (اسْتِرَاحَةٌ مِنَ التَّعَبِ) عبادت مشقتلرندن نفسنی راحت لندر و ایچون (وَتَعْرِزًا عَنِ السَّامَةِ) دخی یالقاوانقدان صاقلانو ایچون (وَتَحْرِيبًا لِلنَّشَاطِ عَلَى الْعِبَادَةِ) دخی عبادت اوزرینه شادلقنی حرکت لندر و ایچون (فَلَمَّا) بس نفسنی بعض وقتنده مباح نرسه لرنی تناول برلن راحتلندر و تیوش بولغانلقی ایچون (قَالَ الْأَمَامُ حُجَّةَ الْإِسْلَامِ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام حجة الاسلام الغزالی ایندی (لَوْ سَكَنَ نَشَاطُهُ) اگر نفسنك عبادتده شادلغی توقناسه (وَوَضَعَفَ رَغْبَتَهُ) دخی عبادتده نفسنك رغبتی ضعیف لنسه (وَعُلِمَ) دخی بلنسه (أَنَّ التَّرَفَّهَ) درستلکده نفسنی راحت لندر و نعمتلندر (بِالنَّوْمِ أَوِ الْعَدِيثِ أَوِ الْمَزَاحِ) یوقو یاخود سوز یاخود او یون برلن در (فِي سَاعَةٍ تَرُدُّ نَشَاطَهُ) نفسنك شادلغنی قایتاره تورغان زمانه (فَدَلَّكَ) بس اوشبو نفسنی راحت لندر (أَفْضَلُ لَهُ) عبادت قیلوچیغه آرتوغراقدر (مَنْ أَدَاءَ الصَّلَاةِ مَعَ الْمَلَالِ) یالقاوانق برلن نمازنی اوتاودن (فَفِي الْحَقِيقَةِ هَذَا) بس درستلکده اوشبو شادلقی حاصل ایتمار ایچون مباحلارده نفس آرزوسینه ایارمك لك (اتِّبَاعٌ لِلشَّرْعِ) شریعت که ایارودر (لِاللَّهْوَى الْمُحَضِّ) یالغز نفس آرزوسینه ابرو توگلدر (وَالْعُجْبُ) بدهنی اعتقادکه سبب بولغان عجب (سَيَجِيءُ أَنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى) اگر الله تعالی تلاسه بیانی تیز کلور (وَالتَّقْلِيدُ) دلیلسر کشی که ایارو (فَهُوَ الثَّمَانُ مِنْ أَفَاتِ الْقَلْبِ) آلتمش

یاوز خلقدان کوئل آفتلرندن سیکزنجسی در (وَهُوَ الْأَقْنَدَاءُ بِالْغَيْرِ) تقلید باشقه کشی گه ایارودر (بِمُجَرَّدِ مَسْنِ الظَّنِّ) یالغز اول کشی حقنک کورکام گمان قیلوبیرلن (مَنْ غَيْرِ حُجَّةٍ وَتَحْقِيقٍ) دلیل دن وحقلاودان باشقه (وَذَالِ الْأَيُّجُوزِ) کشی گه بولای ایارودرست توگل (فِي الْأَعْتِقَادِيَّاتِ) عقائد اسلامیه نلک اصولنده (بَلْ لَا بُدَّ لَهُ) بلکه مؤمن کشی گه چاره بوقدر (مَنْ نَظَرَ وَاسْتَدْلَالَ) اویلاودان و دلیل استاودن (وَلَوْ عَلَى طَرِيقِ الْأَجْمَالِ) گرچه قسقالق یولی اوزرینه بولسه ده (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی ایندی (قُلْ) ایت سین ای محمد (انظروا) فکر قیلوگز (مَآذًا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ) کوکلرده و بیبرلرده نرسه بارلوغنده دیو (وَالْآيَاتُ فِيهِ) تفکر حقنده کیلگان آیتلر (وَفِي ذَمِّ الْمُقَلِّدِينَ فِي الْأَعْتِقَادِ) دخی اعتقاده کشی گه ایاروچیپلرنی خورلاوده کیلگان آیتلر (كَثِيرَةٌ جَدًّا) بیك کوبدر (وَالْإِجْمَاعُ مُنْعَقَةٌ) دخی امت نلک اتفافی باغلانغوچیپدر (عَلَيْهِ) تفکر نلک هم اعتقاده دلیل استاوندک و جوبی اوزرینه (فَالْمُقَلِّدُ آثِمٌ) بس اعتقاده کشی گه ایاروچی گناهیلدر (وَأَنْ كَانَ إِيْمَانُهُ صَحِيحًا عُنْدَنَا) گرچه بز نلک قاشمزده ایمانی درست بولسه ده (رسول اکرم واصحاب کرام اعتقادندنان بولماغان قدماء معتزله دن آلنگان بعض اعتقادلارنی یعنی اشعری گه متابعه علامه تغتازانی چغارغان اعتقاد لر گه بز نلک تقلید مز نچک ایکان؟ (وَأَمَّا التَّقْلِيدُ فِي الْأَعْمَالِ) اما عمللرده کشی گه ایارو (فَجَائِزٌ) بس درستدر دلیل گه تمسکدن عاجز بولغان کشی ایچون امدلیل برلن استدلال گه قادر بولغان کشی گه عمل گه هم تقلید درست بولماسه کبیرک (لَمَنْ كَانَ عَدْلًا جَمْتَهْدًا) مجتهد بولغان عادل بولغان کشی گه (وَلَكِنْ لَمَّا انْقَطَعَ الْأَجْتِهَادُ) لکن اجتهاد زمانی کیسلگان زمانده (مَنْ زَمَانٌ طَوِيلٌ) اوزون زماندان بیرلی یعنی هجرتدن دوره یوز ییل سوکدان بیرلی بو بر سوز (لکن زمان هریت زمانی بولفاچ الحاق احق بالاتباع قاهده سنه بناء قیلوب الله تعالی نلک رحمتی هجرتدن دوره یوز ییل تمامنده بتدی دیگان سوزدن عبارت بولغان اجتهاد زمانی نلک بتوی حقنک بر آرز سوز سوبله مه گه مجبور اولدق مجتهد ایکی تورلی مجتهد مطلق مجتهد فی منهد امام مجتهد مطلق دلیللردن احکام شرعیه نی چغاروده مستقل بولغان کشی مجتهد فی منهد امام شول اوزی ایارگان امام نلک اصولینی وادله سنی یغشی بلب امامی نلک منهدنه بیانی بولماغان احکامنی شول امام نلک اصل لرندن و دلیل لرندن چغاروچی کشی (کتاب سنت اجماع قیاس برلن عمل ایتنونلک و جوبینه دلالت قیلغان آیتلر حدیث لر البته عام برز مانغه ویا بر شخص گه خاص توگل بوقدرینی هیچ کمگه انکار ایتنو درست بولماسه کبیرک اجتهاد زمانی بتدی دیمه ک الله تعالی نلک رحمتی بتدی دیمه گه عبارت گنه باشقه بولوب مضمونده بردر هم علما نلک بونعمت عظیمه نلک بنما وینه

هم الله تعالى نك رحمتينك دوامنه باروچيلردن كوبر (شكر الله مساعيتهم ونور مراقبتهم) بو جمله دن بعض عالمر ديمش (الاجتهاد فرض دائم وحق قائم الى قيام الساعة) ديو هم محمد بن عبد الكريم الشهرستاني رحمه الله ملل نعل كتابنده (النصوص متناهية والوقايح غير متناهية وما لا يتناهى لا يضبطه ما يتناهى فالاجتهاد والقياس واجب الاعتبار حتى يكون بعد كل حادثة اجتهاد) بويله ديمش ينهده اجتهاد زمانيك مجتهدلرده هجرتدن دورت يوز يللرده بتسه آندان صوك حادث بولغان مسائل جديده حقنك بزنگ شريعتمز بلارغه يتشمه گان دييورمزمى حالبوكه (ونزلنا عليك القرآن تبيانا لكل شيء) هم (اليوم اكملت لكم دينكم واتممت عليكم نعمتي) كبي آية مبارك لرنك مقتضاسى دين اسلامنك احكام اسلاميه حقنك كافل وكامل بولويدر هم رسول اكرم نك خاتم النبيين بولوينك فلسفه سيد شولدر خير بخارى علماسى كبي هر بر ضرور مسائل مهمه جديده حقنك «جائز نباشد» ديمه گه اورون بولساده اول هم اجتهاد زمانى بتكانك ممكن بولماسه كبره ك چونكه عدم جواز دليلنى قايدان آلا؟ ينهده (قول المجتهد دليل المقلد) ديگان سوز سو استعمالده بورتوله در بو سوزنك معناسى هر مجتهد بولغان كشيگه ادله شرعيه گه تمسك يارامى غيرگه تقليد دن چاره يوق ديگان سوز توگل چونكه جائز مجتهد بولماغان كبي مقلده بولماس مستدل بولور بلكه بو سوزنك معناسى دليل شرعيمن عاجز بولويده تقليدكه مضطر بولغان كشى نك قاشنده فعلنى ترك گه ياكه تركنى فعل گه ترجيح قيبلا تورغان دليل يوق مگر مجتهد سوزى گنه ديگان معناده شونك كبي صلابت فى المنهه واجب ديگان سوزده مونك معناسى فقيه واحدنك قولينه تقليد واجب معناسنده توگل بلكه رسول اكرم واصحاب كرام وتابعين عظام حضرتلردن ثابت بولغان طريقتده ثبات واجب معناسنده بو اورنك كوب يازونى نفسم اقتضا ايتسهده معاندلر عنانندن خوق ايدوب رافعى حضرتلرينك سوزى ايله قصر كلام ايتمه گه مضطر اولدم بز دن بيوك لر سويلر ديو تمنى ايدم قال الرافعى (لا واجب الا ما اوجبه الله ورسوله ولم يوجب الله ورسوله على احد من الناس ان يتمنهب بيمينه رجل من الامة فيقلده فى دينه كل ما يأتى منه ويرد غيره) نعم عوام ناسنى بر منهه دن ايكنچى منههكه انتقالن نهى واجب متأخرون بر منهه دن ايكنچى منهه گه انتقال خصوصنده الوغ تشديد ايله تكفيرگه چاقلى بارسه لرده حسن ظن بوللو بالكلية دليلسز انتقال قيلو حقنك بولور ديمز يابسه ادله شرعيه نك مقتضاسى ايله عمل ايتب اصول اربعه گه تمسك ايتوب آلارنك موجبى برلن عمل انتقال توگل ديورمز (انحصار) يعنى اجتهاد زمانى كيسلگاج بولندى (طريق معرفة منهه المجتهد المقلد)

ایارلمش بولغان مجتهدنک مندهنی بلو طریقی ایکی نرسه گه بولندی (فی نقل کتاب) برسی کتابنک کوچروینه بولندی (معتبر مُتداول) معتبر و مستعمل بولغان کتابنک (بَيْنَ الْعُلَمَاءِ التَّقَاة) اوشانچلی عالمر آراسنده معتبر و مستعمل بولغان کتابنک کوچروینه (مُصَحَّح) درست دیب حکم قیلنغان کتابنک کوچروینه (لَمَنْ) شول کشی ایچون مصحح بولور (قَدَرَعَلَى مُطَالَعَتِهِ) اول کشی اول کتابنی مطالعه گه قادر بولدی (وَاسْتِخْرَاجِهِ) دخی اول کتابنک معنالارونی چغاروغه قادر بولدی یعنی شول کشی اول کشی اول کتابنی صحیح دیب حکم ایتنکان بولور (وَإِخْبَارِ عَدْلٍ) دخی ایکنچی عادل کشی ننگ خبر بیروینه بولندی (مَوْثُوقٌ بِهِ) اول عالم گه اشانامش در (فِي عِلْمِهِ وَعَمَلِهِ) علمنه هم عملنه (فَلَا يَجُوزُ الْعَمَلُ بِكُلِّ كِتَابٍ) بس هر بر ک کتاب برلن عمل درست توگل (وَلَا يَقُولُ كُلُّ مَنْ) دخی هر آندالاین کشی ننگ سوزی برلن عمل درست توگل (تَزَيَّا بِزِي الْعُلَمَاءِ) عالمر صورتی برلن صورتلندی اول کشی (وَمُقَابِلُ اعْتِقَادِ الْبِدْعَةِ) بدعتنی اعتقادنک ضدی (اعْتِقَادُ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ) اهل السنه و الجماعت اعتقادیدر (وَسَبَبُهُ) اهل سنت و الجماعت اعتقادنی سببی (الْتَّمَسْتُكَ بِالسُّنَّةِ) رسول اکرم سوزینه یابشودر (وَمَا) دخی شول نرسه گه یابشودر (عَلَيْهِ الصَّحَابَةُ) اول نرسه اوزرنک صحابه لر بولدی (وَاجْمَاعُ الْأُمَّةِ) دخی امتنک اتغاق بولدی (وَتَرَكُ الْهَوَى) دخی اهل السنه و الجماعتنک اعتقادنی سببی نفس آرزوسنی قویودر (وَالْأَعْجَابُ بِالرَّأْيِ) دخی اوز فکرینه عجبونونی قویودر (مَعَ النَّظَرِ وَالْإِسْتِدْلَالِ) فکر و دلیل استا و برلن (أَوِ التَّقْلِيدِ بِصَاحِبِهِ) یایسه فکری دلیلی بولماسه فکر یایسه دلیل ایاسنه ایار و برلن (وَلَوْ مَعَ اِثْمٍ) گرچه گناه برلن بولسه ده اول ایاروده.

(وَالتَّاسِعُ الرَّيَاءُ) آلتمش قباحت خلقدن توقونچی سی ریادر (وَفِيهِ سَبْعَةٌ مَبَاحَثٌ) دخی ریاده یدی بحث باردر (الْمَبْحَثُ الْأَوَّلُ) اولگی بحثنی (فِي تَعْرِيفِهِ وَتَقْسِيمِهِ) ریاننک تعریفنه هم بولونده در (هُوَ) اول ریاننک تعریفنی (أَرَادَةُ نَفْعِ الدُّنْيَا) دنیا فائده سنی تلاودر (بِعَمَلِ الْآخِرَةِ) آخرت عملی برلن (أَوْ دَلِيلِهِ) یایسه آخرت عملی ننگ دلیلی برلن (أَوْ أَعْلَامُهُ أَحْدَامَ النَّاسِ) یایسه آخرت عملنی آدملردن بر کشی گه بلدرودر (مَنْ غَيْرًا كَرَاهٍ مُلْجِيٌّ) عاجز قیلوچی کوچلاودن باشقه (أَلْبَاعَثُ عَلَى نَفْسِهِ) نفس عمل اوزرینه باعث بولغان بلدرودن باشقه (وَضَدُهُ الْإِخْلَاصُ) دخی ریاننک دوشمانی اخلاصدر (وَهُوَ) اول اخلاص (تَجْرِيدُ قَصْدِ التَّقَرُّبِ)

الی الله تعالی) الله تعالی که یاقنلق قصدینی صورماقلق در (بالطاعة) عبادت برلن یاقنلق
 قصدینی (عَنْ نَفْعِ الدُّنْيَا) دنیا فائده سندان (وَالْأَعْلَامِ السَّابِقِ) دخی اوتکاندا کی بلدرودن
 یعنی آدملرگه بلدرودن (وَيُثْمَرُ الْأَحْسَانَ) دخی اخلاص احساننی توغدرور (وَهُوَ) اول احسان
 (أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ) سینک الله تعالی اوزرینه عبادت قیلماقلقک در (كَأَنَّكَ تَرَاهُ) گویا سین الله
 تعالی نی کوررسون (فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ) بس اگر سین الله تعالی نی کورماسا گنه (فَإِنَّهُ يَرَاكَ)
 بس درستلکده الله تعالی سینی کورر (وَقَدْ يُطَلِّقُ الرِّيَاءَ) بعض وقت ریا اطلاق قیلنور
 (عَلَى حُبِّ الْمَنْزِلَةِ) مرتبه سوبواوزرینه (وَقَصْدَهَا فِي قُلُوبِ النَّاسِ) دخی آدم لرنک کوکلرنه
 مرتبه نی قصد قیلو اوزرینه (بِأَعْمَالِ الدُّنْيَا) دنیا عمللری برلن (وَهَذَا) مرتبه سوبودن عبارت
 بولغان ریا (رِيَاءُ أَهْلِ الدُّنْيَا) دنیا اهلی نك ریاسیدر (وَالْأَوَّلُ بِقِسْمَيْهِ) اولگی ریا هر
 ایکی قسمی ایله یعنی آخرت عملی ایله دنیا فائده سنی تلاودخی آخرت عملنی کشی گه
 بلدرو (رِيَاءُ أَهْلِ الدِّينِ) دین اهلی نك ریاسیدر (فَالْقِسْمُ الْأَوَّلُ) بس ریاندک اولگی قسمی
 یعنی آخرت عملی ایله دنیا فائده سنی تلاو (إِنْ لَمْ يُقَارَنْهُ) اگرده اول دنیا فائده سنی
 تلاوگه یاقن بولماسه (إِرَادَةُ نَفْعِ الْآخِرَةِ) آخرت فائده سنی تلاو (فَهُوَ رِيَاءٌ مُحْضٌ) بس بوریا
 صاف ریادر وضرر خالصدر (وَأَنْ قَارَنْتَهُ) واگر آخرت عملی ایله دنیا فائده سنی تلاوگه
 آخرت فائده سنی تلاوده یاقن بولسه (فَرِيَاءٌ تُخْلِيطُ) بس ایکی اراده نی قاطناشدرو ریاسیدر
 (أَمَّا غَالِبٌ أَوْ مَغْلُوبٌ أَوْ مُسَاوٍ) بس دنیا فائده سی برلن آخرت فائده سنی تلاو قاطناشقان
 زمانه دنیا فائده سنی تلاو آخرت فائده سنی تلاودن کوب بولور یایسه آز بولور یایسه
 هر ایکیس برابربولور (فَالْجُمْلَةُ خَمْسَةُ أَقْسَامٍ) بس ریاندک بارچه قسمی بش قسم در (وَالْمُرَادُ
 مِنْهُ نَفْعُ الدُّنْيَا) ریادان دنیا فائده سی مقصود بولغانی (أَمَّا خَالِقٌ) یامقصود الله تعالی می (وَأَمَّا
 مَخْلُوقٌ) یا که مقصود مخلوقمی (وَنَفْعُ الدُّنْيَا) دخی دنیا فائده سی (أَمَّا جَاهٌ) یا که مرتبه می (أَوْ
 مَالٌ) یایسه مالی (أَوْ قِضَاءُ شَهْوَةٍ) یایسه نفس آرزوسنی اوتامی (أَوْ دَفْعُ ضَرَرٍ رَيْسِيرٍ) یایسه
 آزغنه ضرر نی یبارومی (وَكُلُّ مِنْهَا) بو ریالاردان هر برسی (أَمَّا لِلتَّوَسُّلِ إِلَى عَمَلِ
 الْآخِرَةِ) یایسه آخرت عملینه ایرشو ایچون بولور (أَوَّلًا) آخرت عملینه ایرشو ایچون
 بولماس (وَالْأَوَّلُ) اولگیس یعنی آخرتکه ایرشو ایچون دنیا فائده سنی تلاو (مَنْ الْخَالِقُ
 تَعَالَى) الله تعالی دن بولسه (لَيْسَ بِرِيَاءٍ) بو ریا توکلدر (لَوْ رُوِدَ صَلَوةُ الْأَسْتِسْقَاءِ) یغمور

تلاو نمازی شریعتنه کیلگانلکی ایچون (وَالْأَسْتِخَارَةَ) دخی دنیا ایندگولکنی استاونمازی شریعتنه کیلگانلکی ایچون (وَالْحَاجَةَ) دخی دنیا حاجتینک نمازی شریعتنه کیلگانلکی ایچون (وَنَعْوَهَا) دخی مونک کبی نرسه لر منلا اجره برلن امامت ایتو خطیب لک ایتو تعلیم تدریس ایتو کبی بلار همه سی آخرت عملی برلن دنیا فائده سنی تلاو بولا آخرت عملنه ایرشو ایچون (وَعَبْرُهَا) دخی ریانک موندان باشقه لاری یعنی دنیا فائده سنی تلاو و آخرت گه توسل ایچون بولماغانی (كُلُّهُ) بارچه سید (رِبَاءٌ) رباء در (وَأَنْ كَانَ أَعْلَامُ الْغَيْرِ) اگر آخرت عملینی اوزندان باشقه غه بلدر و بولسه (بَاعْتًا عَلَى مُجْرَدِ الْأَظْهَارِ) بالغز عملنی بلدر و گه گنه سبب بولسه (لِلْأَقْتِنَاءِ) باشقه کشی بو عملنی قیلوچیغه ایبارسون ایچون (وَنَعْوَهُ) دخی مونک کبی کورکام سبب ایچون (مَنْ النَّيَاتِ الصَّالِحَةِ) ایندگو نیت لردن (لَا عَلَى نَفْسِ الْعَمَلِ) نفس عملگه سبب بولماسه (فَلَيْسَ رِبَاءٌ) بس باشقه کشیگه آخرت عملینی بلدر و رباء بولماس یعنی بو ایندگو نیت برلن بلدرسه درست بولور.

(الْمَبْحَثُ الثَّانِي) رباء داغی ایکنچی بحث (فِيمَا) شول نرسه ده در (بِهِ الرِّبَاءُ) اول نرسه برلن رباء بارلوق غه کیلور یعنی رباغه آلت بولور (وَهُوَ خَمْسَةٌ) رباء آنک برلن بار بولا تورغان نرسه لر بش در (الْأَوَّلُ الْبَدَنُ) اولگسی تندر (وَذَلِكَ) اوشبو تن برلن بولغان رباء (بِأَظْهَارِ التَّحْوَلِ) کشی گه آروقلقنی بلدر و برلن بولور (لِيُدَلَّ عَلَى قَلَّةِ الْأَكْلِ) آز آشاغانلقغه دلالت قیلسون ایچون اول آروقلق (وَشِدَّةِ الْجَهَادِ فِي الْعِبَادَةِ) دخی عبادته تور و شونک قاطی لغیه دلالت قیلسون ایچون (وَعَلَبَنَةِ خَوْفِ الْآخِرَةِ) دخی آخرت قورقوی نلک کوبلکینه دلالت قیلسون ایچون (وَأَظْهَارِ الْأَصْفَرَارِ) دخی تن برلن رباء تسه صاریلقنی بلدر و برلن بولور (لِيُدَلَّ عَلَى سَهْرِ اللَّيْلِ) تسنک صاریلغی کیچ اویاغ تورغانلقغه دلالت قیلسون ایچون (وَكَثْرَةِ الْخُزْنِ فِي الدِّينِ) دخی دینه قایغونلک و کبلگینه دلالت قیلسون ایچون (وَذُبُولِ الشَّقَاتَيْنِ) دخی تن برلن رباء ایکی ایرنن کیبدر و برلن بولور (وَحَفْضِ الصَّوْتِ) دخی تاوشنی توبان قیلو برلن بولور یعنی آقرون سیلاو برلن بولور (لِيُدَلَّ عَلَى الصَّوْمِ) ایرنلرنک کیبوی برلن تاوشنک آقرونلغی روزه ایکانلکگه دلالت قیلسون ایچون (وَضَعْفِ الْجُوعِ) دخی آچلق ضعیف لکینه دلالت قیلسون ایچون (وَوَقَارِ الشَّرْعِ) دخی شریعتنه الوغلاوغه دلالت قیلسون ایچون (وَحُلُقِ الشَّارِبِ)

دخى تن برلن رياء ميبوقنى كيته رو برلن بولور سنت كه دوام ايتوينه دلالت قيلسون
ايچون (وَاطْرَاقُ الرَّأْسِ) دخى تن برلن رياء باشنى سلكو برلن بولور آدم لردن يوز دوندر وگه
دلالت قيلسون ايچون (وَالْمَهُودُ فِي الْحَرَكَةِ) دخى تن برلن رياء يورگان ده وقار و آقرنلق
اوزه يرو برلن بولور اينگو آدم لردن اشى بولغانلىق ايچون (وَنَحْوُ ذَلِكَ) دخى تن برلن
رياء بلار كى اشلر برلن بولور مثلا كوزينى بومو كى مراقبه ده ديوظن ايتسونلر ايچون
بوسى دين اهلينك رياسى (وَرِيَاءُ أَهْلِ الدُّنْيَا) دنيا اهلينك تن برلن رياسى (بِإِظْهَارِ السَّمَنِ)
سيمزلكنى بيلر و برلن بولور (وَصَفَاءُ اللَّوْنِ) دخى تسنك صافلغن بيلر و برلن بولور (وَأَعْتِدَالُ
الْقَامَةِ) دخى بوينى شم كى تيگز ايتو برلن بولور (وَحَسَنُ الْوَجْهِ) دخى يوزنى كوركام ايتو برلن
بولور (وَنُظَافَةُ الْبَدَنِ) دخى تنينك پاكلىكى و صافلىق برلن بولور (وَنَجْوَاهَا) دخى مونك كى بيلر
برلن بولور كشى آلدنك قوت ظاهر قىلو كى (وَالثَّانِي الزَّيُّ) رياء آنك برلن حاصل بولا تورغان
نرسه لرنك ايكنچسى هيئت و ظاهر صورتدر (كَلْبَسُ الصُّوفِ) يون كى يم كىو كى (وَتَشْمِيرُهُ) دخى
كىيمنى كوتارو كى (إِلَى قَرِيبٍ مِنْ نِصْفِ السَّاقِ) بالترينك يارطسندان ياقن بولغان
اورونغه قدر (وَعَلِيظُ الثِّيَابِ الْمُرَقَّعِ) دخى ياماولى قالون كى يم كىم كى (وَالطَّيْلَسَانِ)
دخى طيلسان كىم كى طيلساننى رداء مدور بوضع على الرأس ديب تعريف ايتكانلر موندان
باشلق كى نرسه بولوى بلنه (ثَوْبٌ يَلْبَسُ فِي أَيَّامِ الشِّتَاءِ) ديب بعضيلارنك تعريفندن
بيشمت كى صورغان كى يم بولوى بلنه (لِيُظْهَرَ) ظاهر بولسون ايچون بو كى يملرنى
كىيونك سببى (أَنَّهُ مُتَّبِعٌ لِلسَّنَةِ) درسلكده بو كى يملرنى كى يوچى رسول اكرم نك سنتنه
ايه رگوچيدر (وَلْتَنْصَرَفَ إِلَيْهِ الْأَعْيُنُ) دخى بو كى يملرنى كى يگان آدم گه آدم لرنك كوزلرى
دونسون ايچون (بِسَبَبِ تَمَيُّزِهِ) آنك آدم لردن آيرلوى سببلى (وَلْبَسُ الثِّيَابِ الْمُخْرَقَةِ)
دخى يورتق كى يملر كى يو كى (وَالْوَسْخَةُ) دخى كرلى كى يملر كى يو كى (لِيُدَلَّ بِهِ) بو
كى يملرنى كى يو دلالت قيلسون ايچون (عَلَى اسْتِغْرَاقِ الْهَمِّ بِالذِّينِ) كوكل قصدى
دين قايغوسينه چومغان ايكانلك كه (وَعَدَمُ تَفَرُّعِهِ لِلْخِيَاطَةِ) دخى تگوگه بوشاي آلماغانلغينه
دلالت قيلسون ايچون (وَالْغَسْلُ) دخى يووغه بوشى آلماغانلغينه دلالت قيلسون ايچون
(أَوْ عَلَى التَّوَاضُّعِ وَكَسْرِ النَّفْسِ) يايسه توبانچيلىك كه ونفسنى صندروغه دلالت قيلسون
ايچون (وَالْفَقْرُ وَالرَّهْدُ) دخى فقيرلك گه و دنيا دان يوز دوندرگانلك گه دلالت قيلسون

ایچون (وَلَوْ كُفَّ) اگر بو مرائی کوچلمش بولسه (أَنْ يَلْبَسَ ثَوْبًا وَسَطًا نَظِيفًا)
 اورتاچه وپاک بولغان کیمنی کیمک برلن (لَكَانَ عِنْدَهُ بِمَنْزِلَةِ النَّبِيعِ) بو صافی بولغان
 کیمنی کیبو بو کشی قاشنده بوغازلاو منزلنده آغر بولا (لِخَوْفٍ أَنْ يَقُولَ النَّاسُ)
 آدمارنک ایتووندن قورقو ایچون (رَغِبَ فِي الدُّنْيَا وَرَجَعَ عَنِ الزُّهْدِ) دنیاغه قزو قدی
 زاهدلکنن کیری قایتدی دیو (وَمَنْهُمْ) دخی کیم برلن ریالانوچیلاردن بعضی (مَنْ)
 شول مرائی لردر (بُرِيدُ الْقَبُولِ) مقبول بولونی تلار (عِنْدَ أَهْلِ الدُّنْيَا) دنیا اهلی قاشنده
 (مَنْ الْمُلُوكِ وَالْأَغْنِيَاءِ) پادشاهلاردان وپایلاردان بولغوچی (وَعِنْدَ أَهْلِ الصَّلَاحِ) دخی
 توز کلک و تقوالق اهلی قاشنده (فَلَوْ لَبَسَ الْحَلَقَةَ وَالْمُسَخَّةَ) بس اگر بو مرائی اگرده
 ایسکی و کرلی کیم کیسه (أَزْدَرَّتْهُ أَهْلُ الدُّنْيَا) بو مرائینی دنیا اهلندن بولغان جماعت
 حقیرگه صایی (وَلَوْ لَبَسَ الْفَاخِرَةَ) و اگر ماقتاولی یغشی کیم لر کیسه (رَدَّتْهُ أَهْلُ الدِّينِ)
 دین اهلندن بولغان جماعت ردقیلور یعنی قبول ایتماس بومر ائینی (وَلَا يَعْلَمُ زُهْدَهُ وَصَلَامَهُ)
 دخی بو مرائی نکی اهل دین قاشنده توز کلکنی و زاهدلگی بلنمی بو مرائی نکی مقصودی
 اهل دین برلن اهل دنیا نکی هر ایکسنه یاراق ایسی (فَيَطْبُؤْنَ الْأَصْوَابَ الرِّقِيقَةَ)
 بس فریقین گه یاراونی قصد قیلغان مرائی لر نچکه جون مامقلی کیملرینی استارلر (وَالْأَكْسِيَّةَ
 الرِّقِيقَةَ) دخی نچکه جهنن یاصالغان کیملرینی استارلر (مِمَّا) شول کیملردن (قِيَمَتُهَا
 قِيَمَةُ نِيَابِ الْأَغْنِيَاءِ) اول کیملرنک قیمت یایلار کیمینک قیمت یی بولور (وَهَيَّتُهَا
 هَيْئَةُ نِيَابِ الصَّالِحَاءِ) و اول کیملرنک صورتی ایزگولر کیمینی نکی صورتی کبی بولور
 (فَيَلْتَمِسُونَ الْقَبُولَ عِنْدَ الْفَرِيقَيْنِ) بس بو مرائی لر ایکی فرقه یعنی اهل دین ایله
 اهل دنیا قاشنده مقبول بولونی استارلر (وَلَوْ كُفُّوا) اگرده بو فریقین قاشنده مقبول
 بولونی تله گان مرائی لر کوچله نمش بولسه لر (لَبَسَ خَشَنًا أَوْ وَسَخًا) قالون یا که کرلی
 کیم کیبو برلن (لَكَانَ عِنْدَهُمْ كَالنَّبِيعِ) بو مرائی لار قاشنده قالون یا که کرلی کیم کیبو
 بوغازلاو کبی آغر بولور (خَوْفًا) قورقغانلاری ایچون (مَنْ السَّقُوطِ) توشودن (مَنْ أَعْيَنَ الْمُلُوكِ
 وَالْأَغْنِيَاءِ) پادشاهلار همه پایلارنک کوزلرندن (وَلَوْ كُفُّوا) و اگرده بو مرائی لر کوچلمش
 بولسه لر (لَبَسَ مَا يَلْبَسُهُ الْأَغْنِيَاءُ) پایلار کیده تورغان کیمنی کیبو برلن (لَعَظَمَ عَلَيْهِمْ) بو اش
 آلاغه الوغ و آغر بولور (خَوْفًا مِمَّنْ أَنْ يُقَالَ) ایتمش بولودان قورقو ایچون (رَغِبُوا فِي الدُّنْيَا)
 دنیاغه کوکل قویغانلر دیو (وَأَنْ لَا يَعْلَمَ) دخی بلنمش بولودان قورقو ایچون (أَنَّهُمْ)

درستلکده بو مرئی لر (من اهل الدین و الصلح و الزهد) دین و توزکک و زاهدلک اهلنمن بولوچیلقلاری (بوسی دین اهلی نك ریاسی (و ریاء اهل الدنيا) دخی دنیا اهلی نك ریاسی (بالثیاب النفیمة) قیمتلی کییملر برلن بولور (و الامر اکب الرفیعة) دخی بیوک قیمتلی یغشی و یورغا آطالر برلن بولور (و المساکن الواسعة) دخی کیلک بولغان تورا تورغان اورنلار بولور یعنی ایولر برلن (یلبسون فی بیوتهم) دنیا اهلی بولغان مرئیلر ایولرنه کیارلر (الٹیاب الحشنة) قالون وناچار کییملرنی (و لا یخرجون بها) اول قالون وناچار کییملر برلن ایولرندن چقماسلار .

(و الثالث القول) ریاء آنک برلن حاصل بولا تورغان نرسه لر نك اوچونجسی سوزدر (کالوعظ) ریاء برلن وعظ قیلو کبی (و النطق بالحکمة) دخی حکمت سوزلر برلن ریالانوب سوزلاو کبی (و الاخبار و الآثار) دخی ریاء برلن رسول اکرم نك خبرلری و اصعب کرام نك اثرلری برلن سوزلاو کبی (اظهارا لغزارة العلم) علم نك کوبلگنی بلدرو ایچون (و دلالته) دخی وعظ برلن نطقی دلالت قیلسون ایچون (علی شدة العناية بأحوال السلف) اوتکانه گی ایزگولرنک ماللری برلن قصدینک قوتلی ایکانه (و کتتبریک الشفتین بالتکر) دخی ذکر برلن ریاء لانوب ایکی ابرننی سلکتوکبی الله تعالی نك ذکر برلن شغللنوبینه دلالت قیلسون ایچون (و کالامر بالمعروف) دخی ایزگواش برلن امر قیلوکبی (و النهی عن المنکر) دخی یاوزاشدن طیبوکبی (بمشهد من الخلق) خلقدان حاضر بولونغان اورنده یعنی کشیلر آلدنده (و اظهار الغضب للمنکرات) دخی قباحت اشلرگه ریاء لانوب آچونی بلدرو کبی (و اظهار الأسف) دخی قایغونی ظاهر قیلوکبی (علی مقارفة الناس للمعاصی) آدملرنک گناهلارنی کسب ایتوبینه (و ترقیف الصوت بقراءة القرآن) دخی تاوشنی قرآن اوقغانه نچکه قیلو کبی (لیبدل بئلك) اوشبواشلی دلالت قیلسون ایچون (علی العز و الخوف) قایغوغه والله تعالی دن قورقوغه (و کادعاء حفظ القرآن و العدیث) دخی قرآننی یادلاغانلقنی هم حدیثنی یادلاغانلقنی دعوی قیلوکبی (و لقاء الشیوخ) دخی ایشانلارغه یولقونی دعوی قیلو کبی (و ذکر ما فعله من الطاعات) دخی عبادتلردن اوتکانده قیلغان عبادتلرنی ذکر قیلوکبی (و الرد علی من یروی الحدیث) دخی حدیثنی کوچرگان کشیگه رد قیلوکبی (بیان خلل فی نقله) حدیثنی کوچر و ونده

ضررني وکیمچیلکنی بیان قیلو برلن (اَوْصَحَّته) یایسه حدیث نك در ستلکنه نقصانی
 بیان برلن (اَوْلَقْطَه) یایسه حدیث نك لفظنده کیمچیلکنی بیان برلن (لِيُعْرَفَ) بلنمش
 بولسون ایچون (اَنَّهُ) درستلکه حدیث روایت قیلغان کشینی رد قیلوچی کشی (بَصِيرٌ
 بِالْاَحَادِيثِ) حدیثلرده کامل علمی باردردیو (وَكَالْمُجَادِلَةِ) دخی مناظره قیلوکی سوز
 برلن بولغان رباء (عَلَيَّ قَصْدِ اَفْحَامِ الْعُصْمِ) دشماننی عاجز قیلو قصدی اوزرینه (لِيُظَهَّرَ
 لِلنَّاسِ قُوَّتُهُ) مناظره قیلوچی کشینك آدملرگه قوه سی ورتبه سی بارلغی بلنسون ایچون
 (فِي الْعِلْمِ وَالِدِينِ) علم ده دخی دینده (وَنَحْوِذَلِكَ) دخی مونك کبی ریا لار بو ذکر قیلنغان
 ریا لار اهل دین نك سوز برلن بولغان ریا لاری (وَرِیَاءُ اَهْلِ الدُّنْيَا) دخی دنیا اهلی نك
 سوز برلن بولغان ریا سی (بِالْاَشْعَارِ وَالْاَمْثَالِ) شعرلر و مثل لر برلن بولور (وَاِظْهَارِ الْفِصَاةِ
 وَالْبِلَاغَةِ) دخی سوزده فصیح لکنی و اوستالکنی بلدرو برلن بولور (وَالثَّرَابِ الْعَمَلِ) رباء
 آنك برلن حاصل بولا تورغان نرسه لر نك دورتنجسی عملدر (كِتَابِ طَوِيلِ الْمُصَلَّى)
 نماز او قوچینك اوزون قیلوی کبی (الْقِيَامِ وَالرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ) قیامنی رکوعنی دخی
 سجدنی (وَتَعْدِيلِ الْاَرْكَانِ) دخی عمل برلن بولغان رباء رکنلرنی رباء لانب تیگزلاو کبی
 یعنی قومده جلسده تمام قرار لانب بتوکبی (وَاطْرَاقِ الرَّاسِ) دخی نمازده باشینی
 سلکب اوطرو کبی (وَتَرْكِ الْاَلْتِفَاتِ) دخی یاق یاغینه قاراونی قویوکبی (وَاِظْهَارِ الْهُدُو
) دخی نمازده وقارنی بلدرو کبی (وَالسُّكُونِ) دخی قرار لانونی بلدرو کبی (وَتَسْوِيَةِ
 الْقَدَمَيْنِ وَالْبَدَنِ) دخی ایکی آباغنی هم تننی تیگز توتوکبی (فِي مَحْضَرِ النَّاسِ) یعنی
 بواشلرنی قیلور آدملر حضورنده (دُونَ الْعُلُوَّةِ) بوش اورونده قیلماس یعنی کشی
 کورمگانه (وَقَسِّ عَلَيْهَا) اوشبو ذکر قیلنغان نماز عملندگی ریاغه قیاس قیل (سَائِرِ الْعِبَادَاتِ)
 باشقه عبادت لرده گی ریاسینیک بواهل دین ریاسی (وَرِیَاءُ اَهْلِ الدُّنْيَا) دخی دنیا اهلی نك
 عمل برلن ریاسی (بِالْتَبَخُّرِ) بریاقدان بریاقغه آوشو برلن بولور (وَالْاِخْتِيَالِ) دخی
 تکبرلک برلن بولور (وَتَقَرُّبِ الْغُطِيِّ) دخی آدوم لارنی برسنی برسنه یاقن قیلو برلن
 بولور یعنی واق واق آطلاو برلن (وَالْاِخْتِدَابِ اطْرَافِ النَّيْلِ) دخی ایتاک چابولارینی توتو
 برلن بولور (وَنَعْوِهِ) دخی مونك کبیلر برلن بولور .

(وَالْخَامِسُ الْأَصْحَابُ وَالزَّائِرُونَ) ريباء آنڭ بىرلن حاصل بولاتورغان نىرسه لىزىڭ بىشنىچسى بولداشلار وزيارت قىلوچىلاردىر يعنى بلار بىرلن ريبالانور (كَمَنْ) شول كىشى كىبى بولداشلار وزيارت قىلوچىلار بىرلن ريبالانوچى (يَفْرَحُ بِكَثْرَتِهِمْ) صحابه لىزىڭ وزيارت قىلوچىلار لىزىڭ كوبلىگى بىرلن شادلانور (وَبِمَشِيهِمْ خَلْفَهُ) دىخى بولداشلار لىزىڭ وزيارت قىلوچىلار لىزىڭ آرتىدان يىروى بىرلن شادلانور (عِنْدَ ذَهَابِهِ إِلَى الْجُمُعَةِ أَوِ الدَّعْوَةِ) جمعه غه يايىسه آش قه بارغان وقتىندە (وَبَيَّاهِي بِهِمْ) دىخى بولداشلار لىزىڭ وزيارت ايتوچىلار لىزىڭ بىرلن ماقتانور (وَلَا يَنْهَبُ وَحَدًّا) هيچ قايدا يالغىزىغنه بارماس (لِيُقَالَ) ايتلىمون ايچون (أَنَّهُ) درىستلىككە بويارىن لارى كوپ بولغان مرئى (مُرَشِدٌ كَامِلٌ) خلقنى توغرىلىق غه كوندىرگوچى كامل ايشاندىر (لَهُ أَتْبَاعٌ كَثِيرَةٌ) بوياشانغە كوپ ايه رگان كىشىلر باردر دىبو بودىن اهلى نڭ ريباسى (وَرِبَاءُ أَهْلِ الدُّنْيَا) دىخى دنيا اهلى نڭ ريباسى بولداشلار نڭ وكيلوچى آدم لىزىڭ كوبلىگى بىرلن (لِيُقَالَ) ايتلىسون ايچون (أَنَّهُ) درىستلىككە كوپ بولداشى وكوپ وزيارت قىلوچىسى بولغان باى (ذُو قُدْرَةٍ وَقُوَّةٍ) الوغ قدرت والوغ قوت اياسىدىر (وَوَثْرَةٌ وَعَبِيدٌ) والوغ بايلىق وكوپ قىللار اياسىدىر (وَوَحْدَمٌ كَثِيرَةٌ) دىخى كوپ خادىم لىزىڭ اياسىدىر دىبو يعنى بورىبالارنى ظاهر قىرىنەلر بىرلن بىنور هر كىمدە بولوى لازم توگىل

(الْمَبْدِئَةُ الثَّلَاثُ) ريباده بولغان يدى بىجى نڭ اوچونچىسى (فيمما) شول نىرسه بياننەدر (لَهُ) اول نىرسه ايچون قىلىنور (الرِّبَاءُ) ريبا يعنى ريباء نڭ سببلىرى (وَهُوَ) اول ريبا آنڭ ايچون قىلىنە تورغان نىرسە لىزىڭ (الْجَاهُ) مرتبه در (وَأَسْتِمَالَةُ الْقُلُوبِ) دىخى آدم لىزىڭ كوكلىرىنى اوزىنە آوشدرونى استاودر (أَمَّا لِنَاتِهِ) نفس مرتبه نفس آدم لىزىڭ قىللىرىنى اوزىنە آوشونى استاودر ايچون بولور ريباء (وَأَمَّا لِلتَّوَسُّلِ بِهِ) يايىسه مرتبه بىرلن و آدم لىزىڭ كوكلىرىنى اوزىنە آوشدرو بىرلن ايرىشو ايچون بولور (إِلَى مَعْصِيَةِ) گناه غه (أَوْ مَبَاحِ) يايىسه حلال گه (أَوْ طَاعَةِ) يايىسه عبادت گه (فِي اعْتِقَادِهِ) اوزىنڭ اعتقادىندە عبادت ياكە مباح بولغان نىرسە گه (وَقَدْ تَكُونُ هُنَا الثَّلَاثَةُ) گاه وقت بو اوچىسى (گناه عبادت مباح) بولور لار (أَعْرَاضًا مِنَ الرِّبَاءِ) ريبادىن مقصودلر (بِغَيْرِ تَوَسُّطِ جَاهٍ) مرتبه نى قصد قىلىسونڭ واسطه بولوندىن باشقە (فَتِلْكَ أَرْبَعَةٌ) بس اوشبو ريبا آنڭ ايچون قىلىنە تورغان نىرسە لىزىڭ دورتىدر يعنى نفس مرتبه معصيت طاعت مباح (وَلِكُلِّ) و بودورتىن هر بىرى ايچون (يَقَعُ الرِّبَاءُ) (يَقَعُ الرِّبَاءُ)

ایکی ریاء تشه برسی اهل دین ریاسی برسی اهل دنیا ریاسی (أَمَّا الْأَوَّلُ) اما اولگسی
 یعنی نفس مرتبه ایله آدم لرننگ کوللرینی میل قیلدرو ایچون دینده بولغان ریاء
 (فَلَمَنْ يَقْصُدْ) شول کشی کبیر قصد قیلور (بِعِبَادَتِهِ) عبادتی برلن (أَنْ يَشْتَهَرَ بِالزُّهْدِ
 وَالْإِرْشَادِ) زاهدک و مرشدک برلن شهرت چغارونی (وَكثيرة المریدین وَالْأَحْبَاءِ) دخی
 مریدلر کوبلگی و دوست لارننگ کوبلگی برلن شهرت چغارونی (وَكَمَنْ) دخی شول کشی
 کبیر (يَمْشِي عَجَلًا) یالغز یورگاندہ آشغوب یرور (فَيَطَّلِعُ عَلَيْهِ النَّاسُ) بس بوکشیننگ
 آشغوب یروینه آدم لر تشنر (فَيَبْئُرُكَ الْعَجَلَةُ) بس آشغوب یروینی قویار (كَيْلًا يُقَالُ)
 ایتلمش بولماسون ایچون (أَنَّهُ) درستلکده آشغوب یروچی مرائی (مَنْ أَهْلُ اللَّهْوِ وَالسَّهْوِ)
 غفلت اهلندن و سهو اهلندن ایکن دیب (لَأَمِنْ أَهْلِ الْوَقَارِ) وقار والوغلف اهلندن توگل
 ایکن دیب (وَمَنْهُمْ) دخی دینده نفس مرتبه برلن ریالانوجیلاردن بعضیلار (مَنْ) شول
 کشیلردر (أَذَا سَمِعَ هَذَا) هر قایچان اوشبو سوزنی ایشتسه لر یعنی بوکشی غفلت و سهو
 اهلندن وقار اهلندن توگل ایکن دیگان سوزنی (اسْتَجَى) اویالور (أَنْ يُخَالَفَ مَشِيَهُ فِي الْخَلْوَةِ)
 آولاقده وقت یروینک خلاف بولوندان (مَشِيَهُ بِمَرَأْنٍ مِنَ النَّاسِ) آدم لردن کورلمش بولغان
 اورونده یروینه یعنی کشیلر آلدونده یروینه (فَيُكَلِّفُ نَفْسَهُ) بس اوزینی کوچلر
 (الْمَشِيَةَ الْحَسَنَةَ) کورکام یروگه (فِي الْخَلْوَةِ) آولاقده (أَيْضًا) یندهده کشی آراسنده
 کورکام یورگان کبی (حَتَّى إِذَا رَأَاهُ النَّاسُ) تاکم آدم لر آنی کورسه ده (لَمْ يَفْتَقِرْ)
 اِلَى التَّغْيِيرِ) یرشونی اوزگار توگه محتاج بولماس (وَيَظُنُّ) دخی بومرائی گمان قیلور
 (أَنَّهُ تَخَلَّصَ بِهِ) درستلکده بومرائی اوشبو کورکام یروگه کوچلنبد عادت لنوی برلن
 قنولدی دیو (مَنْ الرِّيَاءِ) ریادان (وَقَدْ تَضَاعَفَ بِهِ رِيَاؤُهُ) حال بوکم بسو کوچلنبد
 کورکام یروگه عادت لنوی برلن ریاسی ایکی الش بولدی (فَأَنَّهُ) بس درستلکده بو کشی
 (أَنَّمَا يَحْتَمِنُ مَشِيَتَهُ فِي خَلْوَتِهِ) خلوتده یروینی کورکام قیلا (لِيَكُونَ كَذَلِكَ فِي الْمَلَأَةِ) اوشنداق
 آدم لر آراسنده یروی ده کورکام بولسون ایچون (لِلْأَحْيَاءِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى) خلوتده یرونی
 کورکام قیلوی الله تعالی دن اویالغان لف ایچون توگل (وَكَذَلِكَ) دخی اوشنداقدر (مَنْ)
 شول کشی (يَسْبِقُ مِنْهُ الضَّعْفُ) اول کشیدن کلو سابق بولور یعنی صاور بولور (أَوْ يَبْدُو
 مِنْهُ الْمُزَاحُ) یایسه اول کشیدن اویون سوز ظاهر بولور (فَيَخَافُ أَنْ يُنْظَرَ إِلَيْهِ) بس اوزینه

قارالمش بولودان قورقار (بَعَيْنُ الْأَعْتَقَارِ) خورلاو كوزى برلن (فَيَتَّبِعُ ذَلِكَ بِالْأَسْتَعْفَارِ) بس اوشبو كلوينه ياكه مزاحنه تيزدن استغفارنى ايارتر (يعنى استغفرالله) ديور (وَيَتَنَفَّسُ الصُّعْدَاءَ) آغر وقايغو صولارى برلن صولار (وَيَقُولُ) دخى ايتير (مَا أَعْظَمَ غَفْلَةَ الْأَدْمَى مِنْ نَفْسِهِ) آدملرنك اوزندن غافلگىنى عجب الوغ بولدى ديو (وَاللَّهُ تَعَالَى يَعْلَمُ مِنْهُ) حالبوكم الله تعالى بو كشىدن بله در (أَنَّهُ لَوْ كَانَ فِي خَلْوَةٍ) درستلكده بو كشى اكرده كشى بولماغان اولاق اورونده بولسه (لَمَا كَانَ يَثْقُلُ عَلَيْهِ) البته بو كشى اوزرينه آغر بولماس ايدى (ذَلِكَ) اوشبو كلو برلن اويون سوز (وَأَنَّمَا يُخَافُ) بودر باشقه توكلدر بو كشى قورقادر (أَنْ يَنْظُرَ إِلَيْهِ) اوزينه قارالمش بولودان حقارت كوزى برلن (لَا بَعَيْنُ التَّوْقِيرِ) الوغلاو كوزى ايله قارالمش بولماودان (وَكَلَّتْ) دخى دينده عمل برلن مرتبه ايچون ريبالانوجى شول كشى كبيدر (يَرَى جَمَاعَةً) بر جماعتنى كورر (يَتَهَيَّجُونَ) تهجد نمازنى او قورلار (أَوْ يَصُومُونَ أَوْ يَتَصَدَّقُونَ) يايسه روزه توتارلار يايسه صدقه بيررلر (فَيُؤَافِقُهُمْ) بس بو جماعتنى كوروچى مرئى بو جماعت گه عمللرنه موافقت قيلور يعنى تهجد نمازنى او قور ياكه روزه توتار ياكه صدقه بيرر (خَيْفَةَ أَنْ يَنْسَبَ إِلَى الْكَسَلِ) يالقاولق غه نسبت بيرلودن قورقو ايچون (وَيَلْحَقُ بِالْعَوَامِ) دخى عوام غه توتاشد رلمش بولودان قورقو ايچون (وَلَوْ خَلَا بِنَفْسِهِ) واگر اوزيگنه خلوتكده بولسه (لَكَانَ لَا يَفْعَلُ شَيْئًا مِنْهُ) اوشبو اشلردن هيچ بريسنى قيلماس يعنى تهجد روزه صدقه دان (وَكَلَّتْ) دخى دينك مرتبه ايچون ريبالانوجى نك مثالى بو كشى كبي (يَعْطِشُ يَوْمَ عَرْفَةَ أَوْ عَاشُورَاءَ) عرفه ياكه عاشوراء كونده صوصار (فَلَا يَشْرَبُ) بس صوصاچماس (خَوْفًا مِنْ أَنْ يَعْلَمَ النَّاسُ) آدملرنك بلوندىن قورقو ايچون (أَنَّهُ غَيْرُ صَائِمٍ) درستلكده بو كشى روزه توكلدر ديو (وَأَنْ اضْطَرَّ إِلَيْهِ) اكر صوصاچمه عاجز واختيار سز بولسه (ذَكَرَ لِنَفْسِهِ عُنْدًا) اوزى ايچون عندر ذكر قيلور (تَصْرِيحًا) آشكاره قيلوب يعنى آورو ياكه مسافر من ديور (أَوْ تَعْرِيفًا) يايسه اشارت وكنايه برلن (بِأَنْ يَتَعَلَّلَ) بوق عليه بار كورساتو برلن (بِمَرَضٍ اقْتَضَى فِرْطَ الْعَطَشِ) آرتق صوصاوانى تلاگان آورو برلن عليه لنور (أَوْ يَقُولُ) يايسه ايتير (أَفْطَرْتُ تَطْيِيبًا لِقَلْبِ فُلَانٍ) فلان كشى نك كوكلينى خوش قيلو ايچون آغزمنى آچدم ديو (وَقَدْ لَا يَذْكُرُ ذَلِكَ) بعض وقت عندرنى ذكر قيلماس (مُتَّصِلًا بِشْرَبِهِ) اچوينه توتاشقوچى بولغان عندرنى (كَيْلًا يُظَنَّ) گمان قيلنمش بولماسون ايچون (أَنَّهُ

يَعْتَدُ رِيَاءً) درستلكه بو كشي رياء ايچون عنرلنه ديو (وَأَسْكَنَهُ يَصْبِرُ) لكن بومرائي صبر قيلور (ثُمَّ يَذْكُرْ عَنْرَهُ) مونك هوئنده عنريني ذكر قيلور (فِي مَعْرَضِ حِكَايَةٍ) حكايت مقامند يعني حكايت كه مناسب ايتب (مِثْلُ أَنْ يَقُولَ) ايتوكبي (أَنَّ فُلَانًا مُحِبٌّ لِلْأَخْوَانِ) درستلكه فلان كشي قرداشلرني دوست كور وچي (شَدِيدُ الرَّغْبَةِ) قزغوي قاطي (فِي أَنْ يَأْكُلَ الْإِنْسَانُ مِنْ طَعَامِهِ) طعامندن اينكچي آدم نك آشاوندك (وَقَدْ أَلْحَ الْيَوْمَ عَلَيَّ) تعقيق منم اوزمه بو كوندك آشارغه كوچلادي (وَلَمْ أَجِدْ بَدَأًا مِنْ تَطْيِيبِ قَلْبِهِ) اول كشي نك كوكليني خوش قيلماقدان چاره تابمادوم ديو (وَمِثْلُ أَنْ يَقُولَ) دخي ايتوكبي (أَنَّ أُمَّيَ ضَعِيفَةُ الْقَلْبِ مُشْفَقَةٌ عَلَيَّ) درستلكه منم آنام ضعيف وچكه كوكللي وميكا شفقتلي كشي (تَنْظُنُّ) گمان قيلادور (أَنِّي لَوَضَعْتُ يَوْمًا) درستلكه مين اگربركون روزه توتسام (مَرَضْتُ) آورورمون ديب (فَلَا تَدْعُنِي أَنْ أَصُومَ) بس روزه توتوغه ميني قويمي يعني راضي بولمي ديو (وَأَمَّا الْمَخْلُصُ) اما اخلاصلي وتوغري كشي (فَلَا يُبَالِي) بس چيركانمي وقورقمي (كَيْفَ نَظَرَ الْخَلْقَ إِلَيْهِ) اول اخلاصلي كشي كه خلق تلاسه نچك قاراسون يعني كيرك الوغلاو كوزي ايله وكيرك حقارتلو كوز ايله (فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ رَغْبَةٌ فِي الصَّوْمِ) بس اگراخلاصلي كشي نك روزه ده رغبتني بولماسه (وَقَدْ عَلِمَ اللَّهُ تَعَالَى ذَلِكَ) حالبوكم تعقيق الله تعالى بلدي رغبتني بوقلقتني (مَنْ الْمُغْلَصُ) اخلاصلي كشي دن (فَلَا يُرِيدُ أَنْ يَعْتَقِدَ غَيْرَهُ) بس مخلص الله تعالى دن باشقه نك اهتقاد قيلويني تلاماس (مَا يُخَالِفُ عِلْمَ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالى نك بلوينه خلاف بولغان نرسه ني (فَيَكُونُ مُلْتَبِسًا) بس اگرده اخلاصلي كشي الله تعالى نك بلوينه خلاف بولغان نرسه ني اعتقاد ايتوني تلاسه عمليني رياء برلن قاطناشدر وچي بولور (وَأَنْ كَانَ لَهُ رَغْبَةٌ فِي الصَّوْمِ) واگراخلاصلي آدم نك روزه ده قزغوي بولسه (فَنَعَى بَعْلَمَ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالى نك بلوي برلن قناعتلنور (وَلَمْ يُشْرِكْ فِيهِ غَيْرَهُ) دخي بو عملك الله تعالى دن باشقه ني شريك ايتماس (الْآنَ يَخْطُرُ لَهُ) مگراخلاصلي آدم نك كوكلينه تشكان وقتك (أَنَّ فِي أَظْهَارِهِ) درستلكه بو عملني مثلا روزه ني بلدروده بولغوچيدر (اِقْتِدَاءً غَيْرَهُ بِهِ) باشقه كشي نك بو عملك بو كشي كه ايارمك لسكي (فَيُظْهِرُ) بس بو وقتكه عملني بلدرور (وَكَمَنْ) دخي شول كشي كبي نفس مرتبه دنياويه ايچون ريبالانور (يُرِيدُ) تلار اول كشي (بِأَظْهَارِ الشُّجَاعَةِ) بهادرلقتني بلدرور برلن (وَحُسْنِ التَّنْبِيرِ) دخي تدبير نك كوركام لسگيني بلدرور

برلن (الأمارة والوزارة) اميرلكنى دخى وزيرلكنى (ونحوهما) دخى بوايكسى كيبيرنى
 مثلا وليلكنى (وأما الثانى) اما مرتبه ايچون لكن نفس مرتبه ايچونگنه توگل بلكه اول
 مرتبه برلن گناهغه ايرشو ايچون بولغان رياء (فكمن يرائى) بس شول كشى كيبير
 ربالانور (بعبادته) عبادتى برلن (ويظهر التقوى) دخى گناهدان صاقلانونى بلدر
 (والورع) دخى شبيه لردن صاقلانونيه بلدر (والامتناع من أكل الشبهات) دخى
 شبيه لرنى آشودان طيبلونيه بلدر (ليعرف بالأمانة) امين لك وتوغريلق برلن
 معروف بولسون ايچون (فيؤتى القضاء) بس قضاغه متولى قيلنور يعنى قاضى لق
 منصبى بيرولور (أوالأوقاف) يايسه وقق لارغه متولى قيلنور (أومال الأيتام) يايسه
 وديعت لرگه مودع قيلنور يعنى صاقلارغه بيرلور (فياخذها ويحجدها) بس اوشبو
 منكورلرنى آلورده هم انكار قيلور (وكمن) دخى مرتبه برلن گناهغه ايرشو ايچون
 ربالانوجى شول كشى كيبير (يظهر زى التصوف) صوفيلق صفتنى بلدر (وهيئة الخشوع)
 دخى الله تعالى دن قورقو صفتنى بلدر (وكلام الحكمة على سبيل الوعظ) دخى وعظ
 يولى اوزرينه حكمت سوزينى ظاهر قيلور (والتذكير) دخى ايسكه تشرمك طريقى
 اوزرينه (ليجيب الى امرأة أو غلام) برخاتونغه ياكه برغلامغه سييوكلى بولووى ايچون
 (لأجل الفجور) بوخاتون ياكه غلام برلن قباحت اش قيلور ايچون (وكمن) دخى شول
 كشى كى گناهغه وسيله ايتب مرتبه ايچون ربالانوجى (يعضد مجلس العلم) علم مجلسنه
 حاضر بولور (أوماق الذكر) يايسه ذكر حلقه لرينه حاضر بولور (بملاحظة النسوان)
 خاتونلارنى قاراو برلن (أوالصبيان) يايسه صبى لارنى قاراو برلن يعنى شولارنى قاراو
 ايچون (وكمن) دخى گناهغه ايرشو ايچون مرتبه ايچون ربالانوجى شول كشى كيبير
 (يظهر الشجاعة وحسن السياسة) بهادرلغنى دخى دولت اشلرنده فكرينك توغرى لغى
 برلن سياست نك كوركام لگنى بلدر (والضبط) دخى رعيه نك حاللرينى تيوشنچه
 صاقلانوى بلدر (ليصل الى ولاية أو وصاية) ولى بولوغه ياكه وصى بولوغه ايرشسون ايچون
 (فيتمكن) بس ولى ياكه وصى بولسه قادر بولور (من المحرمات المشتبهات له) اوزى ايچون
 آرزو قيلنمش حراملرنى قيلوغه (وأما الثالث) اما اوچنچمى يعنى مباحغه ايرشوگه وسيله ايتب
 مرتبه ايچون ربالانوجى (فكمن يرائى بعبادته) عبادتى برلن ربالانوجى كى (ليبتد له الأموال)

بور يالانويغهمالار صرف قيلنسون ايچون (وَتَرَعَبَ فِي نِكَاحِهِ النَّسَاءَ) دخی بور يالانويچينڭ نكاحنه خاتونلر قزقسون ايچون (ذَكَرَى كُوب كَشِينِڭ دَرْدِي شِبْرَه كَدِيگان سوزنى ده ايشنكلن بولسه اول خاتونلر) (وَلَيْسَارَعُ فِي خَدْمَتِهِ أَوْ حَاجَتِهِ النَّاسُ) دخی اولر يالانويچينڭ خدمتنه هم حاجتنه آدملر آشقسون ايچون (وَكَمَنْ يُخَفِّقُ الصَّلَاةَ وَيَتْرُكُ التَّعْدِيلَ) دخی مباحغه ايرشوگه وسيله ايتب جان ايچون ريباعلانويچينڭ مثالي شول كشي كبي نمازنى ينگل او قور فرضلارنى تيگزلونى قويار يعنى طمانينه لرنى (وَالْآدَابُ) دخی ادب لرنى قويار (فِي الْخَلْوَةِ) آولاقده (وَيُطِيلُهَا) دخی اوزون قيلور نمازنى (وَيُرَاعِي التَّعْدِيلَ) دخی فرضلارنى تيگزلونى ده رعايه قيلور (وَالْآدَابُ) دخی نمازنى ادب لرينى ده رعايه قيلور (فِي الْمَلَأَةِ) كشي آراسنك (فَرَارًا مِنْ آيْنَاهِ النَّاسِ) آدم لرنى رنجنورندان قاجو ايچون (بِمَنْمَتِهِ وَغَيْبَتِهِ) بو مراتبى خورلاو وغيبت قيلوبرلن (لَا طَلَبًا لِلْمَدْحِ مِنْهُمْ) آدم لردن ماقتاوانى استه و ايچون توگل (وَلَا ثَوَابًا مِنَ اللَّهِ تَعَالَى) دخی الله تعالى دن ثوابنى استه و ايچون ده توگل (وَكَمَنْ) دخی شول كشي مباحغه ايرشوگه وسيله ايتب مرتبه ايچون ريباعلانويچى (يُصَلِّي أَوْ يَقْرَأُ أَوْ يَهْلُلُ) نماز او قور ياكه قرآن او قور ياكه تهليل ايتر (لَاخَذَ الْمَالَ) مال آلو ايچون (وَالْتَلَّنْ ذَبَهُ) دخی مال برلن لتلنو ايچون (وَكَا الْمَثَالَ الْآخَرَ لِلثَّانِي) دخی مباحغه ايرشوگه وسيله ايتب مرتبه ايچون ريباعلانويچينڭ مثالي حرامغه وسيله ايتب مرتبه ايچون ريباعلانويچينڭ صوڭغى مثالي كبي يعنى وليلك گه ووصيلغغه ايرشو ايچون بهادرلق حسن سياست اظهار قيلو (لِيَصِلَ إِلَى الْمُشْتَهَاتِ مِنَ الْمُبَاحَاتِ) موندان مرادى مباحلردن بولوبه نفسى آرزو لاغان نرسه لرگه ايرشمك (وَأَمَّا الرَّابِعُ) اما دور تنچسى يعنى اوز اعتقادنك عبادت گه وسيله ايتب مرتبه ايچون ريباعلانويچى (فَكَا الْمَثَالَ الثَّانِي لِلثَّلَاثِ) اوچونچى قسم نك ايكنچى مثالي كبي يعنى مباحغه ايرشوگه وسيله ايتب مرتبه ايچون ريباعلانويچينڭ خلوتك نمازنى ينگل او قورى تعديل اركاننى ادب لرنى قالدر ووى خلق آراسنك نمازنى اوزون او قورى تعديل اركاننى رعايه قيلووى هم ادب لرنى رعايه قيلووى كبي (إِذَا كَانَ غَرَضُهُ) هر قيچان بور يالانويچى نك مقصودى بولسه (صِيَانَةُ النَّاسِ عَنِ الْمَعْصِيَةِ) آدملرنى گناهدان صاقللاو (بِالْغَيْبَةِ وَالنِّمَمِ) بور يالانويچينى غيبت قيلو وخورلاو برلن (وَكَا الْمُتَعَلَّمِ) دخی اوز اعتقادنك عبادت گه ايرشوگه وسيله ايتب مرتبه ايچون ريباعلانويچينڭ مثالي علم اويره نوچى كشي كبي (بِرَأْيِ بَطَاعَتِهِ) علم اويره توچيگه عبادتى برلن ريباعلانور (لِيَنَالَ عِنْدَ الْمُعَلَّمِ رُتَبَةً) علم اويره توچى قاشنده مرتبه گه ايرشسون

ایچون (فیتعلم منه علماً نافعاً) بس مرتبه گه ایرشسه معلمندن فائده لی علم اویره نر (و کألولد) دخی عبادت گه وسیله ایتوب مرتبه ایچون ریاءلانوچینک مثالی بالا کبی (یرائی بعلمه) علمی برلن ریاءلانوور (لیمیل الیه قلب ابویه) بالاغه آتا آناسینک کوکلی آوشسون ایچون (فیکون باراً لهما) بس بووقت بالا آتا آناسینه ایندگولک قیلوچی ورضالقلارونی آلوچی بولور (وکمن) دخی عبادت گه وسیله ایتوب مرتبه ایچون ریاءلانوچینک مثالی شول کشی کبی (یرائی عند الأغنیاء) بایلار قاشنده ریاءلانوور (لینال منهم مالاً) بایلاردان مالغه ایرشسون ایچون (یتغنه غده للعبادة) بوکشی اول مالنی عبادتگه وسیله ایتوب توتار (أویرائی) یایسه ریاءلانوور (عند الأمراء والوزراء والقضاة) امیرلر هم وزیرلر هم قاضیلار قاشنده (الینال منهم جاهاً ومنصباً) امیرلردن وزیرلردن قاضیلاردان مرتبه گه و بیوک منصب قه ایرشو ایچون (لیتفرغ به للعبادة) اول مرتبه برلن عبادتگه بوشانماقلق ایچون (ودفع الشواغل والظلم) دخی شغللرنی ظلملرنی بیبه رو رگه بوشانماقلق ایچون (أولینقده) یایسه مرتبه سی برلن یورتر ایچون (قوله فی الأمر بالمعروف) ایندگو اش برلن امر قیلوداغی سوزینی (والنهی عن المنکر) دخی یاوزاشدن طیوداغی سوزینی (وعلیه) اوشبو اعتقاد مرئیده عبادت بولغان نرسه گه وسیله ایتوب مرتبه ایچون ریاءغه محمولدر (قوله صلی الله علیه وسلم) پیغمبر علیه السلامک سوزی (ان ما یزغ السلطان) درستلکده سلطان دوندرگان و بیبزدرگان نرسه (اکثر ما یزغ القرآن) قرآن دوندرگان نرسه دن کوبره کدر یعنی منصب ایسه سنک سوزینک اثر ایتونه قوتی بارلقدان کنایه در (وکمن) دخی عبادتگه وسیله ایتوب مرتبه ایچون ریاءلانوچینک مثالی شول کشی کبی (یعطی له) اول کشیگه بیدرلش بولور (دراهم مسماة) آتالمش معلوم درهملر (عینها واقف اوغیره) کیرهک اول درهملرنی وقف قیلوچی تعیین ایتسون کیرهک باشقه کشی تعیین ایتسون (لیقرأ جزء من کلام الله تعالی کل یوم) هر کونه الله تعالی نلک قرآنندن برالش اوقسون ایچون (أویصلی رکه کد) یایسه فلان قدر رکعت نماز اوقسون ایچون (أویسبح أو یهلل) یایسه تسبیح (سبعان الله) یا که تهلیل (لا اله الا الله) ایتسون ایچون (أو یقر أو یصلی علی النبی صلی الله علیه وسلم) یایسه تکبیر (الله اکبر) یایسه رسول اکرم گه صلوات (اللهم صل وسلم علی سیدنا محمد وعلی آل سیدنا محمد) ایتسون ایچون (ویعطی ثوابه للمعطى) وبونماز قرأت قرآن تسبیح تهلیل تکبیر صلوات دان

هر برسی ننگ ثوابی بیبر یعنی باغشلار درهم لرنی بیروچی کشی گه (أَوْلَاهُ أَبُوهُ) یایسه درهم لرنی بیروچی کشینگ آتبا و آناسینگ برسینه (فَيَقْعَلُ ذَلِكَ الْمُسْكِينُ) بس اوشبو عبادت خدمتنه حق برلن یاللانغان مسکین قیلور (تِلْكَ الْعِبَادَةُ) اوشبو بیلگولی عبادتلرنی (طَمَعًا لِلْمَالِ) مالنی امید ایتو ایچون (لِيَجْعَلَهُ عُدَّةً وَقُوَّةً) اول مالنی وسیله وقوت قیلو ایچون (لِلْعِبَادَةِ) عبادت گه (وَيَبْظُنُّ) دخی یاللانوب عمل قیلوچی مسکین ظن قیلور (بَلْكَه يَقِينُ دَه قِيلُور) (أَنَّهُ حَلَالٌ) درستلکده بو طریق یاللانوب عمل قیلو کسب در حلال در دیو (لَهُ) اوزینه (وَأَنَّ ثَوَابَهُ يَصُلُّ إِلَى الْأَمْرِ) دخی درستلکده بو یاللانوب قیلغان عبادتنگ ثوابی امر قیلوچیغه یعنی آقچه بیروچیگه ایرشر دیو (وَأَنَّهُ فِي طَاعَةِ) دخی درستلکده بو یاللانوب عمل قیلوچی اوزینی عبادتده در گمان قیلور (عَمَلِهِ إِخْلَاصٌ كَبِيرٌ كَمْسَهُ بِالغَزِّ تِيْمَه لِرِصَانَاوِ يَتَسَه الْبَتَه عِبَادَتِدَه بُولُور ثَوَابِي دَه ايرشه ياكه عمل برلن برگه اخلاصنی ده صاتوب آلور) (وَكَمَنْ) دخی عبادت که وسیله ایتوب مرتبه ایچون ربألانوجینگ مثالی شول کشی کبی (يُصَلِّي أَوْ يَهْلُلُ فِي الْمَلَاءِ) آدملر آراسنک نقل نمازی اوقور یا که تهلیل ایتور (لِمُجَرَّدِ ارَاءَةِ النَّاسِ) بالغز آدملرگه کورسه تو ایچون (لِيَقْتَدُوهُ) آدملر بو مرائی گه ایه رسونلر ایچون (وَيَتَعَلَّمُوا مِنْهُ كَيْفِيَّةَ الْعَمَلِ) دخی آدملر بومرائیدن عمل ره وشینی اوبیره نسونلر ایچون (وَيَصِيرُ سَبَبًا لَطَاعَتِهِمْ) دخی بومرائی آدملرنگ طاعت قیلو وینه سبب بولوب اورلسون ایچون (وَلَوْ لَمْ يَرَهُ النَّاسُ) اگرده بو مرائی نی آدملر کورمهسه (لَمْ يَفْعَلْ) بو اشلرنگ هیچ برسینی قیلماس (وَهَذَا أَيْضًا رِيَاءٌ) اوشبو بالغز کشیگه کورسه توب مقتدا به لک یا که کیفیت عملنی تعلیم ایچون قیلنغان اش ینه ده ریادر هم افراط الوغ پالیتیگادر بو ریاءنگ هر بر قسمی بزنگ خاتمده بولسه ده دورتنچی قسمی بیگروه شائع هم بیک الوغ پالیتیگه بولدغندن بو قسم ریاءدان متشیخ لرنگ کوبسی بیک الوغ فائدلر قزاقده لار (بِخِلَافِ مَا) شول ریاءنگ خلافچه (لَوْ كَانَ قَصْدُ الْاِقْتِدَاءِ) اگرده آدملرنگ بومرائی گه ایه رووینی قصد قیلووی بولسه (بَاعْتِثًا عَلَى مُجَرَّدِ الْاِظْهَارِ) بالغز عملنی بلدروگه سبب بولسه (لَا الْاِحْتِثَاتِ) عملنی باشلاب قیلوغه سبب بولماسه (فَإِنَّهُ لَيْسَ بِرِيَاءٍ) بس درستلکده بور ریاء ضررلی ریاء توگلدلر (بَلْ هُوَ مُسْتَعَبٌ) بلکه بو ریاء کورکام اشدر بو ریاءلار دین اهلی ننگ ریاسی (وَرِيَاءٌ أَهْلُ

الدُّنْيَا) دخی عبادت که وسیله ایتب مرتبه ایچون دنیا اهلی ننگ ریائی (بأظهار الشُّجَاعَةِ
وَنَحْوَهَا) بهادرلقنی وباشقه جوماردلقی وجگت لك كبی صفاتلرنی ظاهر قیلو برلن بولور
(لِيَصَلَ إِلَى وِلَايَةِ) ولیلک گه ورئیسلك گه ایرشو ایچون (لِيُنْفِذَ أَحْكَامَ الشَّرْعِ) بو ولیلک
برلن شریعت حکملرینی یورتو ایچون (وَيُصَلِّحَ النَّاسَ) دخی آدملرنی اصلاح قیلو ایچون
(وَيَرْفَعُ الظُّلْمَ وَالْمُنْكَرَاتِ) دخی ظلم لرنی وقباحت اشلرنی خلف آراسندن کوتهر و ایچون
(الْمَبْعَثُ الرَّابِعُ) رباعده بولغان یدی بحث دن دورتنچی بحث (فِي الرَّيَاءِ الْحَقِيِّ)
یاشرن رباده در (وَعَلَامَاتِهِ) دخی یاشرن رباعده ننگ علامتلری بیاننده در (اعلم) بل سین
(أَنَّ الرَّيَاءَ قَدْ يَكُونُ خَفِيًّا) درستلکده رباعده بعض وقت یاشرن بولا (إِلَى أَنْ يَكُونَ
أَخْفَى مِنْ دَبِيبِ النَّمْلِ) قرمسقه یرووندن ده یاشرن بولغانغه قدر (فَتُتَّجَّاجُ إِلَى مَعْرِفَتِهِ)
بس رباعده بلوده محتاج بولنور (إِلَى عَلَامَاتِ) علامتلرگه (منها) اول علامتلردن (أَنْ يَسِرَّ
بِاطْلَاعِ النَّاسِ عَلَى طَاعَتِهِ) آدملرننگ عبادتی اوزرینه تشنوی برلن شادلانوویدر (وَمَنْهُمْ
لَهُ) دخی آدملرننگ بو عبادت قیلوچینی مافتساوی برلن شادلانوویدر (مَنْ غَيْرِ أَنْ
يُلَاحِظَ اقْتِدَاءَ غَيْرِهِ) اوزندن باشقه کشی ننگ ایهر وینی ملاحظه قیلودان باشقه (به) بو
عبادت قیلوچیغه (أَوْ اطَاعَتَهُمْ لِلَّهِ تَعَالَى) یایسه الله تعالی گه آدملرننگ بوی صونوینی ملاحظه دن
باشقه (فِي مَدْحِهِمْ وَمُحِبَّتِهِمْ لِلْمَطِيعِ) طاعت قیلوچینی مافتساوولارنده و محبت قیلولارنده (أَوْ يَسْتَدَلُّ بِهِ)
یایسه آدم لرننگ بو عابدننگ عبادتنه تشنوی برلن و مدح ایتلولری برلن استدلال قیلودن باشقه
(عَلَى حُسْنِ صُنْعِ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی ننگ اشینک کورکاملکی اوزرینه (وَنظَرَهُ) دخی بو عابد که
الله تعالی ننگ قاراوی ننگ کورکاملگی اوزرینه (حَيْثُ سَتَرَ الْقَبِيحَ) شول ره و شچه کم الله تعالی
بو عابدن قباحت اشینی اورتدی (وَأَظْهَرَ الْجَمِيلَ) بو عابدننگ کورکامل اشینی ظاهر قیلدی
(فَيَكُونُ فَرِحُهُ) بس بو عابدننگ شادلانوو بولور (بِجَمِيلِ نَظَرِ اللَّهِ تَعَالَى لَهُ) الله تعالی ننگ
بو عابدکده کورکامل قاراوی سبیلی (لِابْحَمَدِ النَّاسِ) آدم لرننگ مافتساوی سبیلی بولماس
(وَقِيَامِ الْمَنْزِلَةِ فِي قُلُوبِهِمْ) دخی آدم لرننگ کوکلرنده الله تعالی ننگ بو عابدننگ مرتبه سنی
تورغزووی سبیلی بولماس (وَقَدْ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) تحقیقی الله تعالی ایتدی (قُلْ) ایت ای
محمد (عليه السلام) آدم لرنگه یعنی سوبله (بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ) الله تعالی ننگ احسانتی و رحمتی

برلن (فَبَدَّلَكَ فَلْيَفْرَحُوا) بس اوشبوالله تعالى ننگ احسان ورحمت قیلووی برلن شادلانسونلار
 (اَوْيَسْتَدَلُّ) يایسه استدلال قیلودان باشقه (باظهارالله تعالى الْجَمِيلُ) الله تعالى ننگ
 بو عابد ننگ کورکام اشلرینی ظاهر قیلووی برلن (وَسْتَرِ الْقَبِيحَ) دخی قباحت اشلرینی
 ارتوی برلن (فِي الدُّنْيَا) دنیاده یعنی بلار برلن استدلال قیلودان باشقه (اِنَّهُ تَعَالَى
 كَذَلِكَ) درستلکده الله تعالى اوشنداق (يَفْعَلُ بِهِ فِي الْآخِرَةِ) آخرتده هم بو عابد که شول
 طریق قیلور یعنی کورکام اشلرینی اطهار قیلور قباحت اشلرینی اورتريعی الله تعالى ننگ
 بلای قیلووینه استدلالدن باشقه (كَمَا جَاءَ فِي الْخَبْرِ) نتا که خبرده کیلدی جامع صغیره
 روایت قیلنغان حدیثده حدیث ننگ عبارت (مَأْسَرُ اللَّهِ عَلَى عِبْدِهِ فِي الدُّنْيَا ذَنْبًا الْأَسْتَرَّ
 عَلَيْهِ فِي الْآخِرَةِ) معناسی الله تعالى بر بنده ننگ دنیاده گناهسنی وارتهه آخرتده هم ارتر
 خلقی غه بلدرمهس (فَإِنَّ السُّرُورَ بِأَحَدٍ هَذِهِ الْأَرْبَعَةِ) بس درستلکده اوشبو دورت نرسه ننگ
 برسی برلن شادلانوی یعنی عابد ننگ عبادتده آدم لرمطاع بولغانده عبادت قیلوچی آدم
 باشقه کشیلر ننگ ایه رووینه یا که بو عابدنی محملرنده الله تعالى که آدم لرننگ اطاعت
 قیلولاری تابلووند یا که الله تعالى ننگ دنیاده بو عابد ننگ قباحت اشینی ستر قیلوب
 کورکام اشینی ظاهر قیلووی ننگ آخرتده هم شولای قیلووینه استدلالده یا که آدم لرننگ
 ماقتاوی برلن الله تعالى ننگ کورکام صنعینه استدلالده شادلانوی (حَقٌّ لَا يُدُلُّ عَلَى الرَّيَاءِ)
 حقدر ریاغه دلالت قیلماس (وَلَكِنْ كَثِيرًا مَا) لکن کوب وقتنی (يَدْخُلُهُ تَبَيُّسٌ)
 بوشادلانوغه ابلیس ننگ اخلاصنی ریا برلن قاطناشدر ووی کرشر (فَلْيَكُنْ عَلَى بَصِيرَةٍ)
 بس آخرت یولینه کروچی کشی کورو واویاغلق اوزرنده بولسون یعنی ابلیس
 حیلده سنه تشماسون (وَمَنْهَا) دخی یاشرن ریاننگ علامتلرنندر (أَنْ يُحِبَّ أَنْ يُوقِرَهُ النَّاسُ)
 آدم لرننگ اوزینی الوغلاوینی سو بووی (وَيَتَّوَعَّلِيَهُ) دخی آدم لرننگ اوزینه ثنا ایبولرینی
 سو بووی (وَيَنْشَطُوا فِي قَضَاءِ حَوَائِجِهِ) دخی آدم لرننگ اوزی ننگ حاجتلرینی اوته وده
 قزغولارینی سو بووی (وَأَنْ يُسَامِعُوهُ فِي الْبَيْعِ وَالشِّرَاءِ) دخی آدم لرننگ اوزینه ساتو آلوده
 ینگل لک قیلووینی سو بووی یعنی اوزینه ساتقاندن آرزان بهایله ساتوب اوزندن آلغانده
 قیمت بهایله آلولارینی سو بووی (وَأَنْ يُوسَعُوا لَهُ فِي الْمَكَانِ) دخی اوزینه آدم لرننگ
 اورونده کیلک قیلووینی سو بووی (فَإِنْ قَصَرَ فِيهِ مُقَصِّرٌ) بس اگرده بومرائی که اورون

بېرو خصوصندە بركېچىلىك قىلوچى كېچىلىك قىلسە يعنى اورون بېرمەسە (تَقُلْ عَلَى
 قَلْبِهِ) بومرائى نىڭ كوڭلى اوزرىنە آغرىبولور (وَوَجَدَ لَكَ اسْتِبْعَادًا) دخى كېچىلىك
 قىلوچىنىڭ كېچىلىك قىلووى ايچون براقغە صابوچىلىقنى تابار يعنى بواشنى عجبكە
 صابور (كَانَ نَفْسُهُ تَتَقاضى الاحترام) گوبياكە نفسى آدم لردن حرمتلەرنى تەلەر (عَلَى التى
 اخفاها) آدم لردن ياشرن قىلغان عبادتلىرى اوزرىنە (وَلَوْ لَمْ يَكُنْ سَبَقَتْ مِنْهُ تِلْكَ الطَّاعَةُ)
 اگردە بومرائى دن اوشبو ياشرن عبادتلىرى لك وصادر بولماغان بولسە ايدى (لَمَا كَانَ
 يَسْتَبْعُدُ ذَلِكَ) البتە اوزى حقنە كېچىلىك قىلوچىنىڭ كېچىلىك قىلووونى براقغە وعجبكە
 صايغوچى بولماس ايدى (وَمَهْمَا لَمْ يَكُنْ) قايوغنە زمان عبادت قىلوچى كشى قاشندە
 بولماسە (وَجُودُ الْعِبَادَةِ كَعَمَمًا) عبادت نىڭ بولووى بولماوى كىبى (فِيمَا يَنْعَلِقُ بِالْغَلْفِ)
 خلق غە توتاشقان اشده (لَمْ يَكُنْ وَجُودُهَا) اول عبادت نىڭ بولووى بولماس (خَالِيًا
 عَنْ شَوْبِ خَفِيٍّ مِنَ الرِّبَاءِ) رىادان ياشرن بولغان نرسە نىڭ قاطشوروندان بوش بولماس
 (وَمَهْمَا ادْرَكَتْ نَفْسُهُ) قايوغنە زمان عبادت قىلوچىنىڭ نفسى بلسە (تَفَرَّقَ) آيورمانى (بَيْنَ
 أَنْ يَطَّلِعَ عَلَى عِبَادَتِهِ انْشَانِ) عبادتى اوزرىنە آدم نىڭ تشنوى آراسى برلن (اَوْبَهِيمَةً)
 يابىسە آدم دن باشقە حيوان نىڭ تشنوى آراسى نىڭ (فَفِيهِ شَعْبَةٌ مِنَ الرِّبَاءِ) بس بو عبادتتە
 رىاءدان بر بوتاق بار يعنى بركيسەك (اِلَّا) مگر رىاء بولماس (أَنْ يُقَارَنَهُ) عبادتنىڭ
 آدمگە بلنووى برلن حيوانغە بلنووى آراسى نىڭ آيرما بولوغە ياقن بولغان وقتىدە (الْمَلَاظَمَةُ
 وَالْاسْتِدْلَالُ السَّابِقَانِ) اوتىكاندەگى ملاحظە ياكە استدلال يعنى عبادتنىڭ بلنوسىدىن
 باشقە لارنىڭ ايوروونى ملاحظە قىلسە ياكە الله تعالى نىڭ صنعى نىڭ كوركاملكىنە استدلال
 قىلسە (وَقَلِيلٌ مَا هُمْ) لىكن ملاحظە برلن استدلال اهللى آز بولور (فَلْيَكُنْ عَلَى بَصِيرَةٍ)
 بس عبادت قىلوچى اوياغلق اوزرىندە بولسون (وَحَدَّرَ مِنَ التَّلْبِيسِ) دخى ابليس نىڭ
 حيله سىدىن صاقلانو اوزرىندە بولسون (فَإِنَّ النَّاقِبَ) بس درستلىككە صاف عبادت برلن رىاء
 برلن قاتناشقان عبادتنى آيروچى بولغان الله تعالى (بَصِيرٌ) كورگوچىدىر (لَا يَخْفَى عَلَيْهِ
 قَلِيلٌ وَلَا صَغِيرٌ) الله تعالى اوزرىنە آز عملكە وكچكەنە عملكە ياشرن بولماس (وَمِنْهَا) دخى
 ياشرن رىاء نىڭ علامتلىرىندىر (اِنَّهُ) درستلىككە عبادت قىلوچى كشى (لَوْ كَانَ لَهُ صَاحِبَانِ)
 اگردە عبادت قىلوچى كشى نىڭ ابكى يولداشى بولسە (غَنِيٌّ وَقَفِيرٌ) بر يولداشى باى

و برسید فقیر بولسه (وَوَجَدَ عِنْدَاقْبَالِ الْغَنِيِّ) دخی بای بولغان بولداشی قارشى کیلگان وقتک تابسه (زِيَادَةُ هَزَّةٌ فِي نَفْسِهِ) اوزنده آرتوق شادلىق (لا كُرَاهِهِ) باينك قارشى كيلوى ومرحمت قيلوى ايچون فقير قارشى كيلگانك بوشادلقنى تابماسه البته بو رياء بولا (الا) مگر بای بولغان بولداشی قارشى كيلگانده آرتوق شادلانوى رياء بولماس (اِذَا كَانَ فِي الْغَنِيِّ زِيَادَةُ عِلْمٍ) هر قیچان بای بولداشندك فقيرگه قاراغانك آرتوق علم بولسه (اَوْ وَرَعٍ) يايسه آرتوق تقوالق بولسه (اَوْ صَدَقَةٌ سَابِقَةٌ) يايسه اولده گى دوستلق بولسه (اَوْ نَحْوُهَا) يايسه مونك كبی فقير بولداشندك بولماغان ماقناولى صفتلار بولسه مثلا ملت فائده سنه اعانتلرى بولسه (فَمَنْ كَانَ اسْتِرْوَاحُهُ) بس برکشينك راحتلنوى بولسه (اِلَى مُشَاهَدَةِ الْاَغْنِيَاءِ) بايلارنى كوروگه (اَكْثَرَ) فقيرلرنى كوروگه بولغان راحتلنوندن كوبرهك (بَدُونِ مَا ذَكَرَ) ذكر قيلنغان سببلردن باشقه سبب برلن يعنى علم ورع صداقة سابقه دن باشقه سبب برلن (فَهُوَ مُرَاءٍ) بس بو كشى رياءلق قيلغوجى در (وَمَنْ الْعَلَامَاتِ الْمُخْتَصَّةِ) دخى ياشرن رياءك خاص بولغانى نك علامتلرندن (بِالْعَالَمِ وَالْوَاعِظِ وَالشَّيْخِ) عالم دخى وعظ قيلغوجى هم قارت كشيگه خاص بولغان علامتلرندن (اَنَّهُ) درستلكك شأن (لَوْ ظَهَرَ) اگر بولسه (مَنْ هُوَ اَحْسَنُ مِنْهُ) بوكشيدن كوركامرهك بولغان كشى (وَعَظًا) وعظه (وَاَعَزُّرُ عِلْمًا) دخى بو كشيدن علمك الوغراق و آرتوغراق كشى (وَالنَّاسُ اَشَدُّ لَهُ قُبُولًا) دخى بو كوركامرهك واعظنى عالمهك كشيني آدملر قبول اينو يوزندن قاطيراق و آرتوغراق بولسالار (سَاءُهُ وَحَسَنُهُ) بومرائى بو كوركامرهك واعظنه ياكه عالمهك كشينك اشينه قايفرور هم بلارغه حسد قيلور (نَعْمٌ لِابَّاسٍ) بلى ضرر يوق (بِالْغَبْطَةِ) بوكوركام واعظ برلن عالمهك كشيدك بولغان وعظ برلن علم نك مثلنى اميد ايتوده (وَمِنْهَا) دخى عالم واعظ شيخقه خاص بولغان ياشرن رياءك علامتلرندن در (اَنَّ الْاَكْبَرَ) درستلكك الوغلاق (اِذَا حَضَرَ الْمَجْلِسَ) بومرائى نك علم ياكه درس ياكه باشقه بر مجلسنه حاضر بولسالار (يَغْيُرُ كَلَامَهُ) سوزين اوزگارتتر (عَمَّا) شولر ووشندن (كَانَ عَلَيْهِ) الوغلاق كيلمه سدن اول اولره وش اوزرنه ايدى (تَصْنَعًا) سوزنى تزا توده كوچلنگان حالده (وَاسْتِمَالَةً لِقُلُوبِهِمْ) دخى الوغلاق كوكل لرينك اوزينه آوشونى استگان حالده (نَعْمٌ) بلى ضرر يوق (لَوْ زَادَ) الوغلاق حاضر بولغانك صوئنده آرتدرسه (مَا يَتَعَلَّقُ بِاصْلَاحِهِمْ) الوغلاقنى اصلاخ قيلوغه متعلق بولغان نرسه لرنى (بِلُطْفِ وَرَفْقٍ) يومشاقلق وشفقت برلن

(لَيْسَتْ رَجْمَهُ إِلَى التَّوْبَةِ) اول الوغلا رنی توبه گه کرتو و کیترو ایچون (وَالصَّلَاح) دخی تزکلمگه کرتو و کیترو ایچون (لِحَسَنَ ذَلِكَ) البته اوشبو کورکام بولا یعنی آرندرو (وَلَكِنَّ مَحَلَّ تَلْبِيسٍ) لکن ابلیسنک مکری حیله سی اورنی (فَإِنْ اشْتَبَهَ عَلَيْهِ) بس بلمسر و مشکل بولسه عبادت قیلوچی اوزرینه یعنی ریا بولورمی بولاسمی دیوشیک قیلسه (فَلْيَنْظُرْ إِلَى الْخَلْقِ بَعَيْنٍ وَاحِدَةٍ) بس خلق غه برکوز برلن قاراسون یعنی بای برلن فقیرنی تمیز قیلماسون .

(الْمُبَاحِثُ الْخَامِسُ) ریانک یدی بعثندن بشنچی بعثی (فِي أَحْكَامِ الرِّيَاءِ) ریانک حکم لرنده در (اعْلَمْ) بل سین (أَنَّ الرِّيَاءَ بِعَمَلِ الدُّنْيَا) درستلکده دنیا عملی برلن ریا (لَا يَحْرُمُ) حرام بولماس (أَنَّ خَلَا عَنِ التَّلْبِيسِ) اگر حیله دن خالی بولسه (وَالتَّزْوِيرِ) دخی واقع گه خلاف سوزدن خالی بولسه (وَلَمْ يَتَوَسَّلْ بِهِ) دخی اول ریا برلن ایرشلمش بولماسه (إِلَى الْمُنْهَى عَنْهُ) شریعتده طویلغان نرسه گه (وَلَكِنْ) آلابده بولسه (أَنَّ كَانَ لِلْعَظْمَاءِ الْعَاجِلِ) اگرده ریادنیاشی ایچون بولسه (فَمَتَمُّومٌ) بس قباحندر (وَالْأَفْمَسْتَعَبُّ) اگر ریادنیاشی ایچون بولماسه بس کورکامدر (لَمَّا بَيْنَا فِي حُبِّ الرِّيَاسَةِ) شول دلیل ایچون کم آنی رایسلکنی سیبو حقنده بیان ایتدک یعنی مباح بولغان حقنی آلو یا که ظلمنی بیارو ایچون ومونک کبیلر ایچون رایسلکنی سیبو درست بلکه کورکام دیگان یدی (وَأَمَّا الرِّيَاءُ فِي الْعِبَادَةِ) اما عبادتده ریا (فَحَرَامٌ كُلُّهُ) بس اول ریانک هر برسی حرامدر (بِجَمِيعِ أَنْوَاعِهِ) بارچه نوعلری برلن (بَلْ إِنَّ كَانَ فِي أَصْلِ الْعِبَادَةِ) بلکه اگرده ریا اصل عبادتده بولسه (كَمَنْ) شول کشی کبی (يُصَلِّيَ الْفَرَضَ عِنْدَ النَّاسِ) آدملر قاشنده فرض نمازنی اوقور بولسه (وَلَا يُصَلِّيَ فِي الْخَلْوَةِ) آولاقده یعنی کشی آلدنده بولماغانده اوقماس بولسه (فَكَفَّرَ عِنْدَ الْبَعْضِ) بعض عالملر قاشنده بو اصل عبادتده گی ریا کفردر (قَالَ فِي التَّائِبَاتِ خَانِيَةَ وَفِي الْيُنَابِيعِ) تاتارخانیه دخی ینابیع دیگان کتابلارده ایتدی (قَالَ اِبْرَاهِيمُ بْنُ يُوْسُفَ) یوسف اوغلی ابراهیم ایتدی (لَوْصَلَّى رِيَاءً) اگرده ریا ایچون نماز اوقسه (فَلَا أَجْرَ لَهُ) بس اول کشیگه ثواب یوق (وَعَلَيْهِ الزُّورُ) دخی اول کشی اوزرینه گناه بولور (وَقَالَ بَعْضُهُمْ يَكْفُرُ) دخی عالملرنک بعضی ریا ایچون نماز اوقسه کافر بولور دیدی (انْتَهَى) تاتارخانیه برلن ینابیع سوزی آخیرینه ایرشدی (وَمَنْ قَالَ بِكُفْرِهِ) ریا ایچون نماز اوقغان کشینک کفری برلن ایتکان کشیلر جمله سنندندر

(الْفَقِيهُ أَبُو الْوَالِيَةِ رَحِمَهُ اللَّهُ) فقيه ابواللیث (ذَكَرَهُ فِي تَنْبِيهِ الْغَافِلِينَ) فقيه ابواللیث
 بومسئله فی تنبیه الغافلین اسملی کتابنده ذکر ایتدی (فَاعْلَظْ فِيهِ) بس فقیه ابواللیث
 بومسئله ده بیک قاطیلق قیلدی (حَيْثُ جَعَلَهُ مُنَافِقًا تَامًّا) شول روشجه کم قاطیلق قیلدی
 حتی ریبا ایچون نماز اوقغان کشینی کامل منافق قیلدی (فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ) تموغدان
 توبه نگی قاطلاوند قیلدی (مَعَ آلِ فِرْعَوْنَ) فرعوننگ اوزی هم قومی برلن برگه (وَهَامَانَ)
 هم فرعوننگ وزیر بولغان هامان برلن برگه (وَكُونَ غَرَضَهُ مِنْهُ) بومرائننگ ریاسندن
 مقصودی ننگ بولوی (الطَّاعَةُ) عبادت قیلوبولوی (كَصِيَانَةِ النَّاسِ عَنِ الْغِيْبَةِ) آدملرنی
 غیبندن صاقلاو کبی عابدننگ ریاسنده (وَتَحْصِيلِ الْعِلْمِ النَّافِعِ) دخی فائدهلی علمنی حاصل
 ایتو کبی متعلم ریاسنده (وَبِرِّ الْوَالِدَيْنِ) دخی آتا و آناغه ایزگولک قیلونی حاصل ایتو
 کبی بالالار یاسنده (وَالْمَالِ عُدَّةً لِلْعِبَادَةِ) دخی عبادت که وسیله ایتب مالنی حاصل ایتو
 کبی (وَقُوَّةً عَلَيْهَا) دخی عبادت اوزرینه قوت ایتب (وَتَفَرُّغًا لَهَا) دخی عبادت که
 بوشانماق ایچون مال حاصل ایتو کبی (وَدَفْعًا لِمَانِعِهَا) دخی عبادتنی منع قیلاتورغان
 نرسه فی یبارو ایچون (وَالْجَاهُ كَذَلِكَ) دخی اوشنداق مرتبه حاصل ایتو کبی یعنی مرتبه
 برلن ایزگو عملگه ایشو ایچون (بَعْدَ تَسْلِيمِ صَدَقَتِهِ لَا يُفِيضُ) یعنی مرائی ننگ ریادان مقصودی
 عبادت بولو چیلدی ریبا ننگ حرام لغنی یباروده فائده بیرمی (وَلَا يَجْعَلُهُ حِلَالًا) دخی ریبا نی حلالده
 قیلدی (لَأَنَّهُ تَلْبِيسٌ) آننگ ایچون مرائی ننگ ریادان غرضی اوشون نرسه لر بولوی ابلیس
 حیلده سیدر (وَكُنْبٌ) دخی الله تعالی قاشندک یالغاندر (فَعَلَى) مرائی ننگ اوزی یاصاغان
 یالغانیدر (وَصُورَةٌ اسْتِهَانَةٌ) دخی خورلاو صورتیدر (وَأَسْتِهْزَاءٌ لِلَّهِ تَعَالَى) دخی الله تعالی
 ایچون مسخره صورتیدر (بِخِلَافِ مَا) شول عمل ننگ خلافتجه (لَوْ كَانَ قَصْدُهُ) اگرده عمل
 قیلو چیلننگ مقصودی بولسه (مِنْ عِبَادَتِهِ) عبادتندن مقصودی (وَطَلَبُهَا) دخی عبادتی برلن
 استواندن مقصودی (الْمَالِ وَالْجَاهِ الْمُنْكَورَيْنِ) ذکر قیلنغان مال برلن ذکر قیلنغان
 مرتبه فی (أَبْتَدَأَ) باشه (مَنْ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی دن یعنی عمل ننگ باشندوق مقصودی
 الله تعالی برلور (وَلَمْ يَرِدْ) دخی تله ماس اوشبو عبادت برلن (ارَاءَةَ النَّاسِ وَأَسْمَاعَهُمْ) آدملرگه
 کورساتونی وایشندرونی (فَأَنَّهُ حِلَالٌ لِأَرْبَابِهِ) بس درستلکده بور ووشجه عبادت حلال ریبا توگلدر
 (كُلَّمَا سَبَّ) نناکه اوتدی (لَأَنَّهُ لَيْسَ فِيهِ تَلْبِيسٌ) آننگ ایچون بو عبادتده حیلده بیوقدر (وَلَا صُورَةٌ

استهانته) دخی خورلاو صورتی ده بوقدر (نعم) بلی بسو عبادت ریاء بولور (لو کان مقصوده منهما) اگرده مال برلن مرتبه دن مقصودی بولسه (الْحَظُّ الْعَاجِلُ) دنیا الشی (فَرِیَاءٌ لِأَجَلٍ) بس بو عمل ریاء در حلال بولاس (لأنه) آنک ایچون بو عابد (جعل عبادة الله) الله تعالی نلک عبادتنسی قیلدی (آلة وشبکة) قورال و آو (للدنیا) دنیا ایچون یعنی دنیانی آولارغه (وقد وضعها الله تعالی) حالبوکم تحقیق الله تعالی وضع قیلغان ایدی عبادتنی (لنفع الآخرة) آخرت فائدهسی ایچون (وفیه) دخی عبادتنی دنیا آولاوغه آو قیلودا بولغوجیدر (قلب الموضوع) الله تعالی طرفندان وضع قیلنغان نرسه فی ایلندرو (فلا یفیئه) بس ریائی بتروده بو عابد که فائده بیرماس (کون ارادته من الله تعالی) عبادت قیلوجیدنک تلاوی نلک الله تعالی دن بولوی (لا من الخلق) خلق دان بولماوی (قال الله تعالی) الله تعالی ایتدی (ومن کان یرید حرث الدنیا) بر کشی دنیا فائده سنی تلاسه (نوته منها) بو کشیگه دنیادان فائده بیررمز (وماله فی الآخرة من نصیب) و بو کشی گه آخرته الش بوقدر (واما تأثیره فی الطاعة) اما ریائک عبادتک اثر ایتوی (فالمغلوب) بس ریائک اخلصدن مغلوب بولغانی یعنی آزاراق بولغانی (ینقص أجرها) عبادت ثوابینی کیم قیلادر (ولا یبطلها) دخی عبادتنی بتونلای باطل قیلما یسر (والمساوی) دخی عبادتک ریائک اخلص برلن برابر بولغانی (والمغالب) دخی ریائک اخلصدان کوب بولغانی (والمخض) دخی صاف ریاء بولغانی (یبطلها) عبادتنی بتونلای باطل قیلادر (لعدم التیة فیها) بو اوچسندک عبادتک باعث بولغان نیت بولماغانلق ایچون یعنی ریاء برلن اخلص برابر بولغانک یا که ریاء اخلصدان غالب بولغانک یا یسه همض ریاغنه بولغانک (وهی شرط فی کل عبادة) حالبوکه نیت هر بر عبادتک شرطدر (من حیث انها عبادة) عبادتک عبادت بولوی حیثیتندن (لقوله صلی الله علیه وسلم) رسول الله نلک سوزی بولماغانلق ایچون (انما الأعمال) بودر باشقه توکلدر عمللرنک درستلگی (بالنیات) نیتلر برلندر (ولکل امری مانوی) و هر بر آدم ایچون نیت قیلغان نرسه سی بولغوجیدر (رواه عمر رضی الله عنه) بو حدیثنی حضرت عمر روایت قیلدی (وهذا حدیث مشهور) دخی اوشبو حدیث مشهور حدیثدر (أخرجه الأئمة الستة) بو حدیثنی حدیث اماملارینک آلتسی چغاردی یعنی بخاری مسلم ابو داود ترمذی نسائی ابن ماجه (الأمالکا) مگر مالک موطنک بو حدیثنی چغارمادی (والتیة) دخی نیت (ارادة التقرب بالعمل) عمل

برلن الله تعالى گه یافنلقنی تلاودر (الْبَاعِثَةُ إِلَيْهِ) اول تلاو عمل گه باعث بولغان سبب
 ایدی (الْمُتَّصِلَةُ بِأَوَّلِهِ حَقِيقَةً أَوْ مُكَمَّلًا) اول نیت عمل نلک اُولینه حقیقه توتاشوچی ایدی
 یایسه حکما توتاشوچی ایدی حقیقه توتاشقان قلب نیتی نلک نمازدا تکبیر تحریمه گه
 توتاشوی کبی حکما توتاشوی تکبیر تحریمه دن تعوذگه یا که ثناغه قدر کیچککان نیت کبی
 بونیت برلن نمازدرستدر (وَالْإِرَادَةُ) نیت تعریفنه اراده لفظی (اِحْتِرَازٌ عَنْ مُجَرَّدِ التَّلَفُّظِ
 بِاللِّسَانِ) بالغز تل برلن نیت نی سیله شدن صاقلانودر یعنی عبادت نلک درستلگی ایچون بالغز
 تل برلن نیت کفایه قیلمی (وَمَدِیْثُ النَّفْسِ) دخی نفس نلک نیت برلن سیله شوندان صاقلانودر
 عبادت نلک درستلکی ایچون بوده کفایه قیلمی (وَالْتَقَرُّبُ) دخی نیت تعریفنه تقرب لفظی (عَنْ
 الرِّيَاءِ الْمَحْضِ) بالغز اخلاص سز بولغان ریأدان صاقلانودر بو شریعتنه عبادت بولمی
 (وَالْبَاعِثَةُ) دخی نیت تعریفنه الباعثة دیگان سوز (عَنْ الْقَصْدِ الْمُسَاوِي) ریأ برلن
 اخلاص برابر بولغان قصدن صاقلانودر عبادتته ریأ برلن اخلاص برابر بولسه بوده
 شریعتنه عبادت بولمی (وَالْمَغْلُوبُ) دخی اخلاص ریأغه قاراغانده آزر اق بولغان
 قصدان صاقلانودر عبادتته اخلاص ریأدان آزر اق بولسه بوده عبادت بولمی (وَالْمُتَّصِلَةُ)
 دخی ریأ تعریفنه المتصلة دیگان سوز (عَنْ الْأَمَلِ) کلاچککه عبادتنی امید ایبتودن
 صاقلانودر (وَوَجْوه) دخی مونلک کبیدن یعنی کلاچککه عبادت برلن وعه قیلودن صاقلانودر
 چونکه بلارده عبادت بولمی (فَإِنَّ مِنْ أَرَادَ جَزْمًا) بس درستلککه بر کشی قطعا تلاسه
 (صَلْوَةُ الظُّهْرِ غَدًا) تاکنده اویله نمازین اوقونی (أَوْ جَوْهًا) یایسه مونلک کبی نمازنی
 مثلا ایکندی نمازین (فَأَمَلٌ) بس بوکشی امید اینوچی گنه در نیت قیلوچی توگلدر (وَأَنْ
 بِشَرَطِ الصَّلَاحِ) واگر توز کلک شرطی برلن عبادت قیلونی تلاسه مثلا اگرده بو عبادتته
 ایزگولک بولسه یا ربم میکا میسر ایت ایزگولک بولماسه میسر ایتمه دیسه (وَالْإِسْتِنَاءُ)
 دخی استنناء شرطی برلن عبادت قیلونی تلاسه مثلا اگر الله تعالی تلاسه روزه توتارمون دیسه
 (فَغَيْرُ أَمَلٍ وَغَيْرُ نَاوِ) بس بوکشی ینه ده عبادتن امید اینوچی هم نیت قیلوچی توگلدر
 (حَتَّى لَا يَجُوزُ شَيْءٌ مِمَّا ذُكِرَ) تا کم ذکر قیلنغان نرسه لردن هیچ بر نرسه یعنی عبادت درست بولماس
 (بِتِلْكَ الْإِرَادَةِ) اوشبو تلاو برلن یعنی طاکنده اوقورمون دیب یا که توز کلک هم انشاء الله
 دیمک شرطی برلن تلاو (وَكُنَّا بَعْدَ الشُّرُوعِ) اوشنداق عبادت که کرشکان نلک صوکنده

اراده قیلو برلن ده عبادت درست بولماس اگرده حکماده نیت برلن عبادتده توتاشلق بولماسه (وَأَوْحَكَمَا) نیت تعریفنده او حکما دیگان سوز (لِيَدْخُلَ فِيهِ) نیت تعریفنده کرسون ایچون (نِيَّةُ الزَّكَاةِ عِنْدَ الْعَزْلِ) آیرغان وقتنده زکاتنی نیت ایتو (وَالصَّوْمُ بَعْدَ الْغُرُوبِ) دخی قیاش باتقان سوکنده روزه نی نیت ایتو (إِلَى نِصْفِ النَّهَارِ) کوندز نك یارطسینه قدر (فِي رَمَضَانَ) رمضان روزه سینك ادا سنك (وَالنَّذْرُ الْمُعَيَّنُ) دخی بیلگولی ندر روزه سنك (وَالنَّفْلُ) دخی نفل روزه سنك (وَالِى طُلُوعِ الْفَجْرِ) دخی قیاش باتقان سوکندان طاك توغانغه قدر بولغان نیت کرسون ایچون (فِي غَيْرِهَا) باشقه روزه لارده مثلاً قضا مطلق ندر هم کفارت روزه لارنده (وَالصَّلَاةُ إِلَى الرَّكْعَةِ) دخی رکوع قیلغانغه قدر نماز نیتی کرسون ایچون (عِنْدَ الْكَرْخِي) امام کرخی قاشنده (عَلَى وَجْهِ) بر وجه اوزرینه یعنی بر روایت که بنا (وَالْأَمَلُ وَهُوَ الْعَاشِرُ مِنْ آفَاتِ الْقَلْبِ) دخی آلتمش قبادت خلقلاردان بولغان کوکل آفتلرندن اونوچسی امل در (ارَادَةُ الْحَيَاةِ) امل شول ترك بولونی تلامکر (لِلْوَقْتِ الْمُتَرَاخِي) کیچک کوچی یعنی کلاچک وقت ایچون (بِالْحَكْمِ) حکم برلن تلاودر (أَعْنَى) تلیمون حکم برلن تلاودن (بَلَا اسْتِنَاءٍ) استنئادان باشقه یعنی انشاء الله دیوب ایتودن باشقه تلاونی (وَالْأَشْرَطُ صَلاَح) دخی توزکک شرطندان باشقه تلاونی (وَعَوَائِلُهُ أَرْبَعَةٌ) امل نك ضررلاری دورتدر (الْكَسَلُ فِي الطَّاعَةِ) اولگی ضرری عبادتده یالقابو لغر (وَتَأْخِيرُهَا) دخی عبادتنی کیچکترودر (وَتَسْوِيفُ التَّوْبَةِ) دخی ایکنچی ضرری امل نك توبه نی کیچکترودر (وَتَرْكُهَا) دخی توبه نی بتونلای قویودر (وَقِسْوَةُ الْقَلْبِ) دخی امل نك اوچونچی ضرری کوکل نك قارالویدر (بَعْدَ ذِكْرِ الْمَوْتِ) اولمنی ذکر قیلماو برلن (وَمَا بَعْدَهُ) دخی اولم سوکنده بولغان نرسه نی یعنی قبر قیامت حساب کبیلرنی ذکر قیلماو برلن نناک الله تعالی نك (وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا) دیگان قولنده نصیب دن کفن آلغانلارده بار یعنی دنیادن الشکنی (کفنتنی) اونوتمه سین بتون دنیانی قالدر اچق سون مگر دنیادن بیرلگان الشک کفندر (وَالْحَرَصُ) دخی امل نك ضررلارینك دورتنجسی حرصا قدر (عَلَى جَمْعِ الدُّنْيَا) دنیانی جییوغه (وَالْأَشْتِغَالُ بِهَا) دخی دنیا برلن شغللنوگه (عَنِ الْآخِرَةِ) آخرتدن نناک الله تعالی ایتهدر (زَيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ) آدملرگه زینتلی قیلندی نفس آرزولاریننی سیوممکک (مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ) خاتونلاردان وبالالاردان (وَالْقَنَاطِيرُ الْمُقَنْطَرَةُ

دخی صوغلغان ونقشلىگان كوب ماللاردان (من الثَّهْبِ وَالْفِضَّةِ) آلتوندان وكمش دن
 (وَالْغَيْلِ الْمَسُومَةِ) دخی تورلى زينتلىر برلن علامتلىگان آطلاردان (وَالْأَنْعَامِ وَالْعَرْتِ)
 ودورت آياقلى حيوانلاردان وايگونلردن (ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا) اوشبوذكر قيلنغان
 نرسه لر دنيا تركلكى نكڭ فائده لنه تورغان نرسه لر بيدر (وَاللَّهُ) دخی الله تعالى (عِنْدَهُ
 حُسْنُ الْمَآبِ) الله تعالى قاشنده قايتاچق اورون نكڭ كورگامى باردر يعنى جنت (فَلَا يَزَالُ
 الْأَمَلُ يَشْتَغِلُ بْجَمْعِ الدُّنْيَا) بس اميد ايتوچى هميشه دنيا جيبو برلن شغللنه (وَتَكْثِيرُهَا)
 دخی دنياى كوبه يتو برلن شغللنه (خَوْفًا مِنَ الشَّيْخُوخَةِ وَالْمَرَضِ) قارتلقدان وآورودان
 قورقو ايچون (وَنَعْوَهُمَا) دخی بو ايكسى كى كسب دن طيفوچى نرسه لردن قورقو ايچون
 (فَمَنْهُمْ) بس اوزون تركلك اميدىنى ايتوچيلاردان بعضيلار (مَنْ) شول كشيلىردر
 (يُهَيِّئُ) حاضرله لر (كفَايَةً عَشْرَسِنِينَ) اون يلغه يتارلك دولتنى (وَمَنْهُمْ) دخی اوزون
 تركلك اميد ايتوچيلردن بعضيلار (خَمْسِينَ سَنَةً) ايللى يلغه يتارلك دولتنى حاضرله لر
 (وَمَنْهُمْ أَكْثَرُ) دخی تركلك اميدىنى اوزون قيلوچيلاردان بعضيلار ايللى يلدان
 آرتوقه يتارلك دولتنى حاضرله لر (وَمَنْهُمْ أَقَلُّ) دخی اوزون تركلك اميد ايتوچيلردن
 بعضيلار ايللى يلدان آزرراقه يتارلك دولتنى حاضرله لر (قَالَ مَشَايِخُ الصُّوفِيَّةِ) صوفيه لرنكڭ
 مشايخلىرى ايندى (مَنْ أَعَدَّ) بركىشى حاضرله ر (كفَايَةً سَنَةً لِعِيَالِهِ) ايوجماعتنه بريلغه
 يتارلك دولتنى (لِأَيْلَامٍ) بوكشنى شرعا شلته قيلنمى (وَلَا يَخْرُجُ مِنَ التَّوَكُّلِ) دخی
 بوكشى تولكندنه چقى (لِمَارُؤِي) شول دليل ايچون روايت قيلندى (أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) درستلكه پيغمبر عليه السلام (ادْخُرْ لَأَزْوَاجَهُ قُوَّةَ سَنَةٍ) خاتونلارى ايچون
 بريللق آزقنى حاضرله دى (فَلَمَّا قَالَ بَعْضُ الْمُفْقَهَاءِ) شونكڭ ايچونده يعنى رسول اكرم
 خاتونلارى ايچون بريللق آزوقنى حاضرلىگانلكى ايچونده فقيه لرنكڭ بعضسى ايندى
 (أَنَّهُ مِنَ الْحَوَائِجِ الْأَصْلِيَّةِ) درستلكه بريللق آزوق اصلى بولغان حاجتلىردنر (لَا يُعْتَبَرُ
 فِي الْغِنَاءِ) بايلقده اعتبار قيلنماز ديو (وَأَنْ كَانَ الْأَصْحُ) اگرچه درستراك روايت بولسه ده
 (أَنَّ مَا زَادَ عَلَى قُوَّةِ شَهْرٍ) درستلكه بر آى آزوق اوزرينه آرتقان نرسه نكڭ (يُعْتَبَرُ
 فِي الْغِنَاءِ) بايلقده اعتبار قيلنمش بولوى (وَأَمَّا مَنْ لَاعِيَالَهُ) امانتقه سى فرض بولغان
 جماعتى بولماغان كشى (فَلَهُ) بس درست بولور اول كشيگه (أَنْ يَدْخُرَ قُوَّةَ أَرْبَعِينَ

یوماً) قرق کونلک آزوقنی حاضرلک (وَأَنْ ادَّخَرَ زَائِدًا عَلَيْهِ) واگر قرق کونسن آرتوق
 اوزرینه آزوق حاضرلهسه (خَرَجَ مِنَ التَّوَكُّلِ) بوکشی توکل دن چغار (أَقُولُ) مصنف
 اینه ابترمون دیو (مُرَادُهُمْ) قوم نلک توکلن چغا دیگان سوزلرنمن مقصودلری (التَّوَكُّلُ
 الْكَامِلُ النَّقْلُ) نفل بولغان کامل توکل در (لَأَصْلُ التَّوَكُّلِ الْفَرَضُ) فرض بولغان اصل توکل
 توگلدر (لَمَّا بَيَّنَّا فِي فَصْلِ الْعِلْمِ) علم فصلنده بیان قیلغان نرسه مزایچون (وَأَمَّا ارَادَةُ
 طُولِ الْحَيَاةِ) اما اوزون ترکلکنی تلاو (بِالْإِسْتِنَاءِ) انشاء الله دیمک برلن (وَشَرْطُ الصَّلَاحِ)
 دخی تزکلک شرطی برلن (لِزِيَادَةِ الْعِبَادَةِ) عبادتنی آرتدرو ایچون (فَلَيْسَ بِأَمَلٍ مَّنْهُومٍ)
 بس بو اوزون ترکلکنی تلاو قباحت امید توگلدر (بَلْ هُوَ مَنُوبٌ إِلَيْهِ) بلکه بوتلاو
 کورکام اشدر (ت) ترمندی روایت قیلدی (عَنْ أَبِي بَكْرَةَ) رضی الله عنه حضرت ابوبکره دن
 (أَنَّ رَجُلًا قَالَ) درستلکده برابرایندی (يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ النَّاسِ خَيْرٌ) ای الله نلک رسولی
 آدملرنلک قایوسی ایزگو (قَالَ) ایندی رسول الله (مَنْ طَالَ عُمُرُهُ وَحَسُنَ عَمَلُهُ) عمری اوزون
 بولوبده عملی کورکام بولغان کشیدر دیو (قَالَ) ایندی اول ایر (فَأَيُّ النَّاسِ شَرٌّ) ایندی آدملرنلک
 قایوسی یاوزراق دیو (قال) رسول الله ایندی (مَنْ طَالَ عُمُرُهُ وَسَاءَ عَمَلُهُ) عمری اوزون
 بولوبده عملی یاوز بولغان کشی دیو (حدهق) احمد برلن بیهقی روایت قیلدی یلار
 (عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت جابردن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت جابرایندی (قال رسول
 الله صلى الله عليه وسلم) رسول الله ایندی (لَا تَتَمَتُّوا الْمَوْتَ) اولنی آرزو قیلماکن
 (فَإِنَّ هَوْلَ الْمَطَّلَعِ) بس درستلکده اولم قورقوی (شدید) قاطیدر یعنی اولگاج
 آخرتکده اطلاع حاصل بولغانلقدان اولدن مطلع دیب تعبیر ایدلگان (وَأَنَّ مِنَ السَّعَادَةِ)
 دخی درستلکده ایندگولک جمله سننددر (أَنْ يَطُولَ عُمُرُ الْعَبْدِ) بنده نلک عمری اوزون بولوی
 (وَيَرْزُقَهُ اللَّهُ تَعَالَى الْأَنْبِيَاءَ) دخی اول بنده گه الله تعالی اوزینه قایتوچیلقنی ایرشدر
 یعنی توبه نی (س) نسائی روایت قیلا (عَنْ عَمْرٍو بْنِ عَبْسَةَ) رضی الله تعالی عنه) عنبسه
 اوغلی حضرت عمرو دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت عمرو ایندی (سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله دان ایشتم (يَقُولُ) اینته در (مَنْ شَابَ) بر کشی قارتایسه
 (شَيْبَةً) آزغنه قارتایو برلن (فِي الْإِسْلَامِ) اسلامده (كَأَنَّ لَهُ نُورًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ) اول کشیگه
 قارطاغی قیامت کوننده نور بولور (د) ابوداود روایت قیلدی (عَنْ عُبَيْدِ بْنِ خَالِدٍ رَضِيَ

الله عنه) خالد اوغلى حضرت عبیددن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) در ستلکده رسول الله (أَخِي بَيْنَ رَجُلَيْنِ) ايکى ابر آراسنده قرداشلك و دوستك عقد قيلدى (فَقُقِلَ أَحَدُهُمَا) بس بو ايکى ايرنك بى اولترلدى (وَمَاتَ الْآخَرُ) دخى ايکنچسى اوزى حنى انفه اولدى (بَعْدَهُ) اولترلگاني سوکنده (بِجَمْعَةٍ) بر جمعه ده يعنى بر جمعه سوکنده (أَوْ نَحْوَهَا) يايسه بر جمعه کبى يعنى بر نچه معلوم بولماغان كونلر سوکنده (فَصَلَّيْنَا عَلَيْهِ) بس سوکندان اولگانينه جنازه نمازى اوقدق (فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بس رسول الله ايتدى (مَا قُلْتُمْ) نى نرسه ايتدگز نمازدا (فَقَالُوا) بس صحابه لر ايتديلر (دَعَوْنَاهُ) بو ميت که دعا قيلدى (وَقُلْنَا اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ) دخى ايتدك اى الله بوميت نى يارلوقا (وَأَلْحَقْهُ بِصَاحِبِهِ) دخى شهيد بولوب اولگان يولداشنه مرتبه ده توتاشدر ديو (فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بس رسول الله ايتدى (فَأَيْنَ صَلَوَتُهُ) بس بو سوکندان اولگان ميت نك نمازيناك ثوابى قايدا (بَعْدَ صَلَوَتِهِ) شهيد بولوب اولگاني نك نمازى سوکنداغى نمازيناك ثوابى (وَصَوْمُهُ بَعْدَ صَوْمِهِ) دخى شهيد بولوب اولگاني نك روزسى سوکنده بولغان سوکندان اولگاني نك روزه سينك ثوابى قايدا (شَكُّ شَعْبَةٍ) امام شعبه شيك قيلدى (فِي صَوْمِهِ وَعَمَلِهِ بَعْدَ عَمَلِهِ) ديگان سوزنده يعنى شهيد بولوب اولگاني نك عملى سوکنداغى سوکندان اولگاني نك عملى نك ثوابى قايدا شعبه نك شيكى رسول اکرم بو ايکى عبادت نك برسنى شيكسر ايتدى لکن قايسى تعيين قيلوب ايتونده گنه شيك (فَأَنَّ مَا بَيْنَهُمَا) بس در ستلکده بو شهيد بولوب اولگاني برلن سوکندان اولگاني آراسنده بولغان آيورما (مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ) کوك برلن يير آراسنده بولغان آيورما قدريدر (وَسَبَبُ الْأَمَلِ حُبُّ الدُّنْيَا) اوزون عمر اميد ايتونك سببى دنيا سويودر (وَالْفَغْلَةُ عَنْ قُرْبِ الْمَوْتِ) هم اولم نك ياقنلغندان غافل بولودر (وَالْأَغْتَرَارُ بِالصَّعَةِ) دخى سلامتلك برلن غرورلانودر (وَالشَّبَابُ) دخى ياشلك برلن غرورلانودر (وَعَلَاجُهُ) اوزون عمر ايتونى سويونى بترونك داروى (أَزَالَةُ أَسْبَابِهِ) امل نك اوج سببلىرىنى يبارودر يعنى دنيا سويو اولم نك ياقنلغندان غافل بولو سلامتلك و ياشلك گه آلدانو (أَمَا حُبُّ الدُّنْيَا) امانيا سويونى بترونك علاجى (فَسَيَجِيءُ أَنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى) اگىر الله تعالى تلاسه تيز كلور (وَأَمَّا الْبَوَاقِي) اما قالغان لرينن يعنى اولمن غافل بولونى سلامتلك برلن ياشلك که آلدانونى بتره تورغان دارو (فَبَالْمُدَاوِمَةِ

عَلَى ذِكْرِ الْمَوْتِ) بس اولمنى ذكر قیلوغه دائمچیلق قیلو برلن بولور (وَقُرْبِهِ)
 دخی اولم نلک باقنلغینى ذکر قیلوغه دائمچیلق قیلو برلن بولور (وَجَمِيئُهُ بَغْتَةً عَلَى غَفْلَةٍ) دخی غفلت
 اوز رینه بولغان وقتندا اولم نلک کینهت کیلوینى ذکرى قیلوغه دوام ایتو برلن بولور (وَأَنَّ الصَّحَّةَ
 وَالشُّبَابَ لَا يَمْنَعُهُ) دخی درستلکده سلامتک هم یاشلک اولم نى کیلودن طیبیا آلمى
 (بَلْ مَوْتُ الشُّبَابِ أَكْثَرُ مِنْ مَوْتِ الشُّيُوخِ) بلکه یاشلرنلک اولوی قارت لارنلک
 اولوندن کوبراک (کَمَا أَنَّ مَوْتَ الصَّبِيَّانِ أَكْثَرُ مِنْ مَوْتَهُمَا) نناکسه صبى لارنلک
 اولوی یاشلر برلن قارتلارنلک اولوندن کوبراک ایدى (وَكَمْ مِنْ صَحِيحٍ يَمُوتُ) کوبمه در
 سلامت کشیدن اولور (وَيَبْقَى الْمَرِيضُ بَعْدَهُ سِنِينَ) وآورو کشى سلامت کشى صوکنده
 نیچه یللار سلامت قالور (وَمَنْ أَقْوَى عِلَاجِهِ) املنى بتره تورغان دارولارنلک ایلک قوتلیسندن
 (اسْتَمَاعُ مَا) شول حدیثلرنى اشدودر (وَرَدَّ) کیلکى اول حدیثلر (فی مدح ذکر الموت)
 اولمنى ایسکه تشرونى ماقتاوده (وَدَمَّ طُولَ الْأَمَلِ) دخی اوزون ترکلکنى امید ایتونى خورلاوده
 (مَدْحُ ذِكْرِ الْمَوْتِ) اولمنى ایسکه تشرونى ماقتاوده کیلگان حدیثلر کلاچکده ذکر
 قیلناچق حدیثلردر (دنیا) ابن ابى دنیا روایت قیلکى (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)
 حضرت انس دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت انس ایتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایتدى (أَكْثَرُوْا مِنْ ذِكْرِ الْمَوْتِ) اولمنى ذکر دن کوب قیلوگز (فَأَنَّهُ
 يَمَحِّصُ النَّتُوبَ) بس درستلکده اولمنى ایسکه تشرو گناهلارنى بترر (ویزهده فى الدنيا)
 دخی دنباده زاهد قیلور یعنی دنبا دان یوز دوندرتر (مج) ابن ماجه روایت قیلا (عَنْ
 الْبَرَاءِ) حضرت برآدان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت برآ ایتدى (كُنَّامَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي جَنَازَةٍ) رسول اکرم برلن بر جنازه ده برگه بولوق (فَجَلَسَ عَلَى شَفِيرِ الْقَبْرِ
 فَبَكَى) بس رسول الله قبر یانینه اولتردیده بس یغلادى (حَتَّى بَلَ الشَّرَى) حتى قبر
 توفراغى چلاندى (ثُمَّ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا أَخَوَانِي) مونلک صوکنده رسول الله ایتدى
 ای قرداشلرم (لِمِثْلِ هَذَا فَاعْعُدُوا) اوشبونلک کبى اولم ایچون حاضرلنوگز (طب) طبرانى
 روایت قیلا (عَنْ عِمَارٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت عماردان (أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 قَالَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام ایتدى (كَفَى بِالْمَوْتِ وَأَعْظَا) ایزگولکر برلن امر قیلو
 برلن یاوزلقلاردان طیبو برلن وعظ قیلوچى بولوغه اولم یتار (وَكَفَى بِالْيَقِينِ غَتَى)

دخی شیکسز اوشانو بایلق غه یتار یعنی بر کشی رزقلارنک الله تعالی ننگ قسمتی برلن بولوینه شیکسز اوشانسه البته کشیدن مستغنی بولور (حب) ابن حبان روایت قیلا (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابو هریره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت ابو هریره ایتدی (قال رسول الله صلى الله عليه وسلم) پیغمبر علیه السلام ایتدی (أَكْثَرُ مَا ذَكَرَ هَازِمُ اللَّذَاتِ) لذترنی وبران قیلوچی نرسه لرنی ذکرنی کوب قیلوگز (فَأَنَّهُ) بس درستلکده شان (مَا ذَكَرَهُ أَحَدٌ) هیچ کم اولمنی ایسکه تشرماس (فِي ضَيْقٍ) تارلقده (الْأَوْسَعُ) مگر ذکر قیلدیسه اول تارلقنی کیلنگ ایقب اورر (وَلَا ذَكَرَهُ فِي سَعَةٍ) وهیچ کم اولمنی کیلنگ لکده ایسکه تشرماس (الْأَضْيَقُهَا عَلَيْهِ) مگر ذکر قیلدی ایسه اول کیلنگ لکنی اولم اول کشیگه تارغه ایلندرر (دنیاطص) ابن ابی دنیا هم طبرانی صغیرنده روایت قیلدی (عَنْ ابْنِ عَمْرِو بْنِ عَبْدِ اللَّهِ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت عمر اوغلی حضرت عبد الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت عبد الله ایتدی (آتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله غه کیلدم (عَاشِرَ عَشْرَةَ) اون ایرننگ اونونچسی بولوب (فَقَامَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ) بس انصار دان بر ابر توردی (فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ) بس ایتدی ای الله ننگ رسولی (مَنْ أَكْبَسُ النَّاسَ) آدم لرنگ عقلیراغی کم (وَأَهْزَمُ النَّاسَ) دخی آدم لرنگ ایلنگ یغشی فکرلیسی کم دیو (قال) ایتدی رسول الله (أَكْثَرُهُمْ ذَكَرًا لِلْمَوْتِ) اولمنی ایسکه تشرو یوزندن کوبراگی دیدی یعنی اولمنی کوبراک ایسکه تشروچی کشی (وَأَكْثَرُهُمْ اسْتَعْدَادًا لِلْمَوْتِ) دخی اولم گه حاضرلنو یوزندن آدم لرنگ کوبراگی دیدی یعنی اولمگه کوبراک حاضرلنوچی کشی (أَوْلَيْكَ الْأَكْبَاسُ) اوشبو کشیلر عقللی لاردر (ذَهَبُوا بِشَرَفِ الدُّنْيَا) دنیا شرافتی برلن کیندیلر (وَكِرَامَةَ الْآخِرَةِ) دخی آخرت حرمتی برلن کیتدیلر *

(ذَمُّ طَوْلِ الْأَمَلِ) دنیاده اوزون عمر ایتونی خورلاوده کیلنگان حدیثلر اوشبولاردر (دُنْيَاهُ) بیهقی برلن ابن ابی دنیا روایت قیلدیلار (عَنْ أُمِّ الْمُثَنَّرِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا) حضرت سلمی ام المنتردان (أَنَّهُ) درستلکده شأن (إِطَّلَعَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ عَشِيَّةٍ) رسول اکرم کوندزنگ آخرنده قارادی (إِلَى النَّاسِ) آدملرگه (فَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ) بس ایتدی ای آدملر (أَلَا تَسْتَجِيبُونَ مَنْ اللَّهُ تَعَالَى) ایا الله تعالی دن اوبالیمیزمی (قَالُوا وَمَا ذَاكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ) صحابه لر ایتدیلر اول نی نرسه ای الله ننگ رسولی دیدیلر (قال تَجْمَعُونَ مَالًا تَأْكُلُونَ) رسول الله ایتدی آشاماغان نرسه گزنی جیبیاسز یعنی فائده سز

کوب مالنی جیپاسز اورنینه صرف ایتمیسز (وَتَأْمُلُونَ مَا لَا تَدْرُكُونَ) دخی ایرشو ممکن بولماغان نرسه لرنی امید ایته سز (وَتَبْنُونَ مَا لَا تَسْكُنُونَ) دخی اوزکز تورمی تورغان بنالارنی بنا قیللسز (دنیا طب نعم هق) ابن ابی الدنیا طبرانی نعیم بیهقی روایت قیللار (عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى) حضرت ابو سعیددن (أَنَّهُ) درستلکده شان (اشْتَرَى أُسَامَةَ بْنَ زَيْدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) زید اوغلی حضرت اسامه صاتوب آلدی (عَنْ زَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) ثابت اوغلی زیددن (وَلَيْدَةَ بِمِائَةِ دِينَارٍ) بر یوز آلتونغه بر جاریه نی (إِلَى شَهْرٍ) آچه سنی بر آیغه قدر کوتارگه (قَالَ فَسَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ابوسعید ایندی رسول الله دن ایشتتم (يَقُولُ) اینه در (أَلَا تَعْبُونَ مِنْ أُسَامَةَ الْمُشْتَرَى إِلَى شَهْرٍ) بر آیغه آچه سنی کوتارگه جاریه صاتوب آغان اسامه دن عجب لنمیسزمی (أَنَّ أُسَامَةَ لَطَوِيلُ الْأَمَلِ) درستلکده اسامه ترکلک امیدینی اوزون قیلوچی آدم در بوجاریه ننگ اسامه گه ضرورتی اولمادقندان اینه دن بوقدر الوغ آچه نی برخاتونغه صرف ایندکندن رسول الله اسامه گه توبیخ صورتنده اینکان بولور والا نسیئه گه بیع وشرا شرعا مائور (وَالَّذِي) دخی شوند این الله تعالی برلن قسم ایتب اینه من (نَفْسِي بِيَدِهِ) نفسم اول الله تعالی ننگ قدرتنه ایدی (مَا طَرَفْتُ عَيْنِي) ایکی کوزمنی آچمادم (الْأَطْنَنْتُ) مگر آچدم ایسه گمان قیلدم (أَنْ شُفِرَأِي) درستلکده کوز کرپکلرم ننگ تبلری (لَا يَلْتَقِيَانِ) برسی برسینه بولقماسلار دیو (حَتَّى يَقْبُضَ اللَّهُ رُوحِي) الله تعالی جانمنی آغانغه قدر (وَلَا رَفَعْتُ طَرْفِي) دخی ایکی کوزمنی کوتارمادم (وَوَظَنْتُ أَنْي وَأَضَعُهُ) کوزمنی قویارمون یعنی یومارمون دیو گمان قیلغانم حالده یعنی گمان قیلمادم یومومنی (حَتَّى أَقْبِضَ) جانم آلمش بولغانغه قدر (وَلَا لَقِمْتُ لُقْمَةً) دخی بر قابوم طعامنی قابمادوم (الْأَطْنَنْتُ) مگر قابدم ایسه گمان قیلدم (أَنِّي لَا أَسِيغُهَا) درستلکده مین اول لقمه نی یوتا آلمام دیو (حَتَّى أُغْصَ بِهَا) اول لقمه برلن تو یلگه ننگه قدر (مَنْ أَمَوْتُ) اولم دن (ثُمَّ قَالَ) موننگ صوکنده رسول الله ایندی (يَابُنِي آدَمُ) ای آدم اوغللری (أَنْ كُنْتُمْ تَعْقُلُونَ) اگر عقللی بولساگز (فَعُدُّوا أَنْفُسَكُمْ مِنَ أَمَوْتِي) بس اوزکزنی اولکلر جمله سندن صاناگز (وَالَّذِي) دخی شوند این الله تعالی برلن قسم ایتب اینه مون (نَفْسِي بِيَدِهِ) نفسم اول الله تعالی ننگ قدرتنه ایدی (أَنْ مَا تُوْعَدُونَ لِآتٍ) درستلکده سرگه وعده قیلنغان نرسه یعنی اولم البته کیلوچیدر (وَمَا أَنْتُمْ

بمُعْجِزِينَ) سز اولمنى كيترمسكن الله تعالى نى عاجز قيلوچى توگلسز (دنيا) ابو الدنيا
 اوغلى كوچردى (عَنْ الْحَسَنِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت حسنين (أَنَّهُ قَالَ) درستلك حضرت حسن ايندى
 (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ايندى (أَكَلْتُمْ يُعَبُّ أَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ)
 اياكلگيز اجماقه كرونى سويه سزمى ديو (قَالُوا نَعَمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ) صحابه لر بلى اى الله نك
 رسولى همه مز سويه مز ديديلر (قَالَ) رسول الله ايندى (قَصَرُوا الْأَمَلَ) تركك اميدىنى
 قسقه قيلوگيز (وَأَجْعَلُوا آجَالَكُمْ بَيْنَ أَبْصَارِكُمْ) دغى اجل لرگيزنى كوز لرگيز آراسنده قيلوگيز
 (وَأَسْتَعِيضُوا مِنَ اللَّهِ تَعَالَى حَقَّ الْحَيَاءِ) دغى الله تعالى دن حق بولغان اويالو برلن اويالوگيز
 (فَالْأَمَلُ) بس دنيا ده تركك اميدىنى اوزون قيلو (أَنْ كَانَ لِلتَّكْلِيفِ بِالْمَعْرَمَاتِ) اگرده حراملار
 برلن لذتلنو ايچون بولسه (فَحَرَامٌ) بس حراملر (وَالْأُ) اگرده حراملار برلن لذتلنو
 ايچون بولماسه بلكه اوزون عمرلى بوليمده ملتبه خدمت ايتيم ديسه (فَلَيْسَ بِحَرَامٍ)
 بس حرام توگلدر (وَلَكِنَّهُ مَمْنُومٌ جَمًّا) لكن بيك خورلانمش اشدر وقباحتدر (وَلَوْ كَانَ
 لَتَكْتِيرُ الطَّاعَاتِ) اگرچه اوزون عمرنى اميد ايتوى عبادت لرنى كوبايتو ايچون بولسه ده
 (لِلْآفَاتِ السَّابِقَةِ) اوتكاندك ذكر قيلنغان آفتلر ايچون يعنى طول امله طاعتنه يالقاولقغه
 ياكه طاعتنى وتوبه نى كيچكدر وگه سبب بولو تابلغانلق ايچون بو آفتلر تابلماغانده
 انشا الله ملت خدمتنى ملاحظه قيلوب طول امل قباحت بولماى كوركام اش بولسه كيرك
 (وَلَأَنَّهُ) دخيده آنك ايچون اوزون عمر اميد ايتو (يَسْتَلْزِمُ الطَّمَعُ الْمَنُومَ) قباحت
 بولغان طمعنى لازم ايتنه (وَهُوَ أَرَادَةُ الْحَرَامِ الْمَلْتِ) اول قباحت بولغان طمع دنيا لذتنه
 تشروچى حرامنى تله ودر (أَوَالشَّىءِ الْمُخَاطَرِ) يايسه خطرلى نرسه نى تله ودر (أَعْنَى)
 تليمون مين خطرلى نرسه دن (النَّوَافِلِ) نفل لرنى (وَالْمُبَاهَاةِ) دغى مباهلارنى (بِالْحُكْمِ)
 خطرلى نرسه نى جزما تله ودر اما تركك شرطى برلن يا انشا الله ديمك برلن تله سه درستدر
 (وَهُوَ) اول قباحت بولغان طمع (الْحَادِي عَشْرَ مِنْ آفَاتِ الْقَلْبِ) آلتمش قباحت
 خلقلاردان هم كوكل آفت لرندن اون برنچيسيدر (هَقَّ حَكِّ) بيهقى برلن حاكم روايت
 قيلدى (عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) ابو وقاص اوغلى حضرت سعد بن بوره وشچه
 (جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ فَقَالَ) بر اير رسول اللهغه كيلدیده بس ايندى (يَا رَسُولَ اللَّهِ
 أَوْصِنِي) اى الله نك رسولى تموعدان قنقاره تورغان نرسه برلن ميكا بهور ديدى (قَالَ)

رسول الله ایتدی (عَلَيْكَ بِالْاِيَّاسِ مِمَّا فِي اَيْدِي النَّاسِ) آدم لر قولنده بولغان نرسه دن
 اميدسز بولماق غه لازم بول ديدى (وَ اِيَّاكَ وَالطَّمَعُ) دخی طمع دان صافلان سين (فَاِنَّهُ
 الْفَقْرُ الْحَاضِرُ) بس درستلكنه طمع آلدنكده حاضر بولغان فقيرلكدر (وَصَلِّ صَلَوةً مُّوَدَّعٍ)
 دخی توديع ايتوچى يعنى دنيا دان ايسانله شب كيتوچى كشينك نماز ين اوقو يعنى نماز كنك
 بتونلاى الله تعالى گه گنه يونهل باشقه نرسه نى قوى (وَ اِيَّاكَ وَمَا يُعْتَدِرُ مِنْهُ) دخی آناردان
 عذر طلب قيلنه تورغان نرسه دن صاق بول يعنى عذر اوتنوكه محتاج ايتارلك سوز سويلمه
 ننا كه حضرت على (اِيَّاكَ وَمَا سَبَقَ عَلَى الْقُلُوبِ اِنْكَارُهُ وَ اِنْ كَانَ عِنْدَكَ اِعْتِدَارُهُ) ديگان
 يعنى كشى انكار ايتارلك اشنى قيلمه گرچه اعتدار قيلنه چق نرسه ك بولسه ده (فَطَمَعُ الْحَرَامِ
 حَرَامٌ) بس حرامنى اميد ايتو حرامدر (وَطَمَعُ الْمَخْاطِرِ) وخطرلى نرسه نى اميد ايتو (لَيْسَ
 بِحَرَامٍ) حرام توگل در (وَلَكِنَّهُ مِنْهُ مَوْجِدٌ جَدًّا) لكن بيك قباحندر (وَ اَقْبَحُ الطَّمَعِ مِنَ
 النَّاسِ) اميد ايتولرنك ايك قباحتى سببسز آدم لردن اميد ايتودر (وَهُوَ ذُلٌّ) طمع
 قباحتك وخورلق در (يَنْشَأُ مِنَ الْحَرَصِ) دنياغه حرص لقمان وجودكه كيلور (وَ اَلْبَطَالَةُ)
 دخی اشسرلكدن وجودكه كيلور (وَ اَلْجَهْلُ بِعَكْمَةِ اللّٰهِ) دخی الله تعالى نك حكمتنى بلماودان وجودكه
 كيلور (فِي الْحَاجَةِ اِلَى التَّعَاوُنِ) آدم لرنك برسى نك برسينه ياردم بيرشوينه محتاج بولوچيلقنده
 بولغان حكمتنى بلماودن وجودكه كيلور (وَضُّ الطَّمَعِ) اورنسز اميد ايتونك دشمانى
 (التَّفْوِيضُ) اشنى الله تعالى گه تابشرودر (وَهُوَ) اول اشنى الله تعالى گه تابشرو (ارَادَةُ
 اَنْ يَحْفَظَ اللّٰهُ تَعَالَى) الله تعالى نك صافلاوين تلاودر (عَلَيْكَ) سينك اوزه رگا (مُصَالِحُكَ)
 فائلكلى اشلرگنى (فِيْمَا) شول نرسه ده (لَا تَأْمَنُ فِيْهِ) اول نرسه ده امين بولماس سون (الْخَطَرُ)
 خطر دان (اَعْنَى النُّوَافِلِ) خطر دان امين بولنمى تورغان نرسه دن تليمون نقللرنى آندك
 بولغان خطر ربا خطريدر (وَ اَلْمُبَاهَاةُ) دخی مباحلارنى (فَاِنْ كَانَ فِيْهِ) بس اگر
 خطر دان امين بولنمى تورغان نرسه ده بولسه (صَلَاحُكَ) سينك تركلكك (بُسْرُكَ) الله
 تعالى ميسر قيلور سيكا اول نرسه نى (وَ اَلَّا) اگرده خطر دان امين بولنمى تورغان نرسه ده
 سينك تركلكك بولماسه (مَنْعُكَ) طيار الله تعالى اول نرسه نى سيندن (قَالَ اللّٰهُ تَعَالَى
 حِكَايَةً) الله تعالى آل فرعون نك ايمان كيترگانلرندن حكايه يوزندن ايتدى (وَ اَفْوُضُ
 اَمْرِي اِلَى اللّٰهِ) اشمنى الله تعالى اوزرينه تابشورورمن (اِنَّ اللّٰهَ بَصِيْرٌ بِالْعِبَادِ) درستلكده

الله تعالیٰ بندہ لرنی کورگوچیدر (فَوَقَاهُ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَا مَكَرُوا) بس الله تعالیٰ آل فرعون نلک مؤمن بولغانسنى صاقلادی فرعون لرنلک مکر قیلغان نرسه لیرینک یاوز لقلارندان (أَنْظِرْ) بس ای آخرت بولینه کروچی آدم اعتبار قیلوب قارا (كَيْفَ عَقَبَ اللَّهُ التَّفْوِيضَ) نچک الله تعالیٰ اشنی اوزینه تابشرونی صوکلادی (بِالْوَقَايَةِ) صاقلاو برلسن (وَهُوَ مَقَامُ شَرِيْفٍ) واول الله تعالیٰ گه اشنی تابشرو شریف اوروندر (يَدُلُّ عَلَىٰ حُسْنِهِ النَّقْلُ) اول شریف اورون نلک یعنی تفویض نلک کورکام لکینه نقل یعنی آیت حدیث دلالت قیلادر (وَالْعَقْلُ) دخی عقل دلالت قیلادور (أَيْضًا) یندهه نقل کبی

(الْمَبْحَثُ السَّادِسُ) ربأده بولغان یدی بعننک آلنونچسی (فی أمور مُتَرَدِّدَةٍ بَيْنَ الرِّيَاءِ وَالْإِخْلَاصِ) ربأبرلن اخلاص آراسنه شیکلی بولغان اشلر بیانده در (وَالْحَيَاءِ) یایسه ربأ برلن ادب آراسنه شیکلی بولغان اشلر بیانده در (يَدْخُلُ فِي كَلَامِ الْجَانِبَيْنِ) ربأبرلن اخلاص نلک یا که ربأبرلن حیآنلک هر ایکی یاغنه کرر (تَلْبِيسُ ابْلِيسَ) ابلیس نلک مکرى (فَلَنْقَمُ مَقَمَةً) بس بوشیکلی بولغان اشلر نی بیانغه بر مقده نی الک قیلامر (فی دَفْعِ الشَّيْطَانِ) شیطان نلک وسوسه سونی یسارونی بیانده (وَحَيْلَهُ أَتَى) دخی شیطان نلک شونداین حیله لرنینی یسارونی بیانده (يَشْتَدُّ إِلَيْهَا الْحَاجَةُ فِي التَّقْوَى) تقوالقده اول حیله لرنی بلوگه محتاجلق قاطی بولور (فی جَمِيعِ جَبَابِهَا) تقوالق یری تورغان اورونلار نلک بارچه سندهده (خُصُوصًا فِي الْإِخْلَاصِ) بیگرا که اخلاصده اول شیطان نلک حیله لرنینی بلوگه محتاجلق قاطی بولور (فَنَقُولُ بِأَللَّهِ التَّوْفِيقُ) بس ایتورمزدی مصنف الله تعالیٰ نلک یاردمی برلندر سببنی مسبب که موافق قیلو (الْمَنْهَبُ الْمَخْتَارُ فِيهِ) شیطان نلک وسوسه وحیله سنی یباروده اختیار قیلنغان منهب (الْجَمْعُ بَيْنَ الْأَسْتِعَاذَةِ وَالْمُحَارَبَةِ) الله تعالیٰ گه صغنو برلن شیطان برلن صوغش قیلو آراسنی جیبودر (فَنَسْتَعِينُ بِاللَّهِ تَعَالَىٰ أَوَّلًا مِنْ شَرِّهِ) بس اول الله تعالیٰ گه شیطان نلک یاوز لغندان صغنامز (كَمَا أَمَرَ اللَّهُ تَعَالَىٰ بِهِ) نتاکه الله تعالیٰ شیطان نلک یاوز لغندان اوزینه صغنو برلن بیوردی (فَمَا يَنْزِعُكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعًا فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ) دیدی مضمونی شیطان هر قیچان وسوسه قیلسه الله تعالیٰ گه صغنکز (فَإِنَّ الشَّيْطَانَ) بس درستلکده شیطان (كَلْبٌ سُلْطَ عَلَيْنَا) بزگه اختیارلی قیلنغان اتدر (فَعَلَيْنَا الرَّجُوعُ إِلَىٰ رَبِّهِ) بس بزگه واجب بولادر اول ات نلک خواجه سینه قایتماقلق (لِيَصْرِفَهُ عَنَّا) خواجه سی اتنی بزدن دوندرسون ایچون (ثُمَّ نَسْتَعِزُّ

بَدْعُوتِهِ) مَوْنُكَ صَوْنُكَ شَيْطَانُكَ يَاوَزْلُقْ غَه اَنْد اوينى ينگل گه صايورمز (وَنَنْفِيهَا) دَخَى يَاوَزْلُقْ غَه اِنْد اوينى نَفَى ايتارمز يعنى يوق حَكْمَنْدَه كوررمز (كَلَّمَاوَرَدَتْ) اَنكَ اِنْدوى كيلگان زمانه (وَلَا نَشْتَعُلُ بِالْمُحَارَبَةِ وَالْجَوَابِ) شَيْطَانُ بَرْلَن صوغش قِيلو بَرْلَن و شَيْطَانْغَه جَوَاب بِيرو بَرْلَن شَغْلانمزم (فَانَّهُ بِمَنْزِلَةِ الْكَلْبِ النَّابِجِ) بَس دَرَسْتَلَكْدَه شَيْطَان ارگوچى ات منزلندَه در (كَلَّمَا اَقْبَلَتْ عَلَيْهِ) قايوغنه زمانه تورغان ات اوزرينه يونالسه اَكْ (وَلَعَّ بَكَ) سِيكَا حِرْصَلِقْ قِيلور يعنى اروينى آرْتَدِرر (وَلَجَّ) دَخَى سِينى استاونده آر توق ترشور (وَأَنْ أَعْرَضَتْ) واگرات دن يوزگنى دوندرساكْ (سَكَتَ) تِيك تورر (فَأَنْ لَمْ يَسْكُتْ) بَس اگرات يعنى شَيْطَان الله تعالى گه صغنو والتفات ايتماو بَرْلَن گنه تِيك تورماسه (بَلْ تَغَلَّبَ عَلَيْنَا) بَلَكَه بَرْنُكَ اوزرمز گه غالب بولوده بيك تروشه (عَلِمْنَا) بله مز (أَنَّهُ ابْتِلَاءٌ مِّنَ اللَّهِ تَعَالَى) دَرَسْتَلَكْدَه شَيْطَانُكَ بَرگه غالب بولوغه بيك تروشوى الله تعالى دن امتعاندر (لِيُرِيَ صِدْقَ مُجَاهَدَتِنَا وَقُوَّتِنَا) بَرْنُكَ تروشومز نَكْ وَقوتمز نَكْ راستلغينى فرشته لرگه كورساتو ايچون (كَمَا أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى) ننا كه الله تعالى (سَلَطَ عَلَيْنَا الْكُفَّارَ) بَرْنُكَ اوزرمز گه دينده خلاف كشيلىرى ايركلى قىلى (مَعْقُودَتَهُ عَلَى كِفَايَةِ أَمْرِهِمْ) دينده خلاف كشيلىرى نكْ ايشلرينه الله تعالى نَكْ يتا كچى بولويينه قادر بولوى بَرْلَن (وَشَرَّهْمُ) دَخَى دينده خلاف بولغان كشيلىرى نَكْ ياوَزْلُقْ لَرَبِنى طيبوغه يتا كچى بولويينه قادر بولوى بَرْلَن (لِيَكُونَ لَنَا حِطٌّ مِّنَ الْجِهَادِ) بَرگه صوغش دان برالش و ثواب بولسون ايچون (وَالصَّبْرُ) دَخَى صبردان برالش و ثواب بولسون ايچون (قال الله تعالى) الله تعالى ايتدى (أَمْ حَسِبْتُمْ) اى احد صوغشندَه مغلوب بولغان آدملر بلكه سز حساب ايتدگز (أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ) اجماعه كروگزنى الله تعالى ديننده بولغان صوغش قاطيلغى ايرشماز دن اَوَّل (وَلَمَّا يَعْلَمُ اللَّهُ) حالبوكم بلمگانى زمانه الله تعالى (الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ) سز لردن صوغش قىلغان آدملرنى (وَيَعْلَمُ الصَّابِرِينَ) دَخَى صبرلق قىلوچيلارنى بلمگانى زمانه يعنى اجماعه كرونى ظن قياماگز سز دن صوغش واقع بولماينچه (وَأَيضًا قَدْ يَشْتَبُهْ عَلَيْنَا خَاطِرُ) وينده بَرْنُكَ اوزرمز گه بعض وقت كوگلمز گه تشكان نرسه شبهلى بولا (لَا تَدْرِي) بلميمز (أَنَّهُ شَرٌّ مِّنَ الشَّيْطَانِ) اول كوگلمز گه تشكان نرسه شَيْطَان دان بولغان ياوَز نرسه مى (أَوْ خَيْرٌ مِّنْ غَيْرِهِ) يابسه شَيْطَان دان باشقه دان يعنى الله تعالى ياكه فرشته دن بولغان ايرگو نرسه مى

(فَعَلَيْنَا الْمُحَارَبَةَ وَالْقَهْرَ) بس بزگه واجب بولا شیطان برلن صوغش قیلو وشیطانغه غالب
 بولو (وَالدَّامُ عَلَى ذِكْرِ اللَّهِ تَعَالَى) دخی الله تعالی ننگ ذکرى اوزرینه دوام ایتو (بِاللِّسَانِ
 وَالْقَلْبِ) تل دخی کوکل برلن (وَمَعْرِفَةٌ وَسَاوَسُهُ وَمَكَايِدُهُ) دخی بزگه واجب بولا شیطان ننگ
 وسوسه لرینی و هیله لرینی بلو (فَلَابُدَّ أَوْلًا) بس اول چاره بوق (مَنْ مَعْرِفَةٌ مِّنْشَأَ الْخَوَاطِرِ)
 کوکل گه توشکان نرسه لر ننگ بولوینه سبب بولغان نرسه لر نی بلودن (وَتَمَيِّيزُ خَيْرَهَا وَشَرَّهَا)
 و کوکل گه توشکان نرسه لر ننگ ایندگوسی ایله باوزینی آیرودان (فَهِيَ آثَارٌ) بس کوکلنگه
 توشکان نرسه لر اثر لر در (يُحَدِّثُهَا اللَّهُ تَعَالَى فِي قَلْبِ الْعَبْدِ) الله تعالی اول اثر لر نی
 بنده ننگ کوکلنده بار قیلور (تَبَعْتُهُ عَلَى الْأَفْعَالِ وَالْتِرُوكِ) اول اثر لر بنده نی باعث
 بولور لار قیلور و قویولر اوزرینه (أَمَا أَبْتَدَاءُ) یایسه الله تعالی باشدوق واسطه سر
 بار قیلور اول اثر لر نی (فَيُقَالُ لَهُ الْخَاطِرُ فَقَطًّا) بس بو اثرگه خاطرگه دیوله (وَعَلَامَتُهُ)
 دخی خاطر ننگ الله تعالی طرفندن بار بولوی ننگ علامتی (كُونَهُ قَوِيًّا مُصَمِّمًا) خاطر ننگ محکم
 و قوتلی بولویدر (وَفِي الْأَصُولِ وَالْأَعْمَالِ الْبَاطِنَةِ) دخی خاطر ننگ الله تعالی دن بولوی ننگ علامتی
 اول خاطر ننگ اعتقاد لده و باطن عمل لده بولویدر (وَأَنْ يَكُونَ خَيْرًا) دخی اول خاطر ننگ
 ایندگو بولویدر (عَقِيبَ اجْتِهَادٍ وَطَاعَةٍ) تور و شو و عبادت سوکنده بولویدر (اَكْرَامًا)
 الله تعالی دن بنده نی حرمنله و ایچون (فَيَسْمَى) بس بو صفتلر برلن موصوف بولغان
 خاطر نی آتالمش بولور (هُدَايَةٌ وَتَوْفِيقًا) هدایت هم ترفیق دیسب (وَلَطْفًا وَعِنَايَةً)
 دخی شفقت و یاردم دیب (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی ایتدی (وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا) شوندا این
 آدملر قوتلرینی صرف قیلدی لار بز ننگ رضالغمرده (لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا) اول کشیلر نی
 اوزمزننگ رضالغمرغه ابرشدرگوچی بوللارمرغه کوند ررمز دخی الله تعالی ایتدی (وَالَّذِينَ
 اهْتَدَوْا) و شوندا این آدملر توغری بولغه کوندیلر (زَادَهُمْ هُدًى) الله تعالی اول
 کشیلرگه هدایتنی آرتدردی (أَوْشَرًا) یایسه خاطر ننگ الله تعالی دن بولوی ننگ علامتی
 خاطر ننگ یاوز خاطر بولویدر (عَقِيبَ ذَنْبٍ) گناه سوکنده بولویدر (أَهَانَةً وَعُقُوبَةً)
 الله تعالی طرفندان بنده نی خورلاؤ و عذاب قیلو ایچون (فَيَسْمَى خُدْلَانًا وَأَضْلَالًا) بس
 بو خاطر نی رسوای قیلو و آزدرو دیب آتالمش بولور (وَأَمَّا بِوَاسِطَةِ مَلِكٍ مُّوَكَّلٍ) یایسه
 اول خاطر نی الله تعالی ننگ بار قیلوی تابشرلمش فرشته واسطه سی برلن بولور (مَنْ اللَّهُ تَعَالَى

تعالی علی ابن آدم (الله تعالی طرفندان آدم اوغلینه تابشولموش فرشته واسطه سی برلن
 (جائم علی اذن قلبه الیمنی) اول فرشته بنه ننگ قلبی ننگ اوک قلاغی اوزرینه
 لازم بولغوجی بولور (یقال له اللهم) اول فرشته گه ملهم دیوله یعنی کوکل گه اینگو
 خاطر نی تاشلاوچی معناسنده (ولذعوته الالهام) واول فرشته ننگ انده وینه الهام دیسب
 اینله (ولا تكون الا الى خیر) وبو اونده و بولی مگر اینگولک که بولا (وعلامته) خاطر ننگ
 فرشته واسطه سی برلن بولونینگ علامتی (کونه مترددا) خاطر ننگ شیکلی وثباتسز بولویدر
 (وفي الفروع والأعمال الظاهرة) دخی اول خاطر ننگ فروع دینده وظاهر عمللرده بولویدر
 (وبلا سبق طاعة) دخی اول خاطر ننگ عبادت ننگ الک بولوندان باشقه بولویدر (أو معصية)
 یایسه گناه ننگ الک بولوندان باشقه بولویدر (في الأغلب) کوبره ک وقتده (أو بواسطة
 طبيعة مائلة الى الشهوات) یایسه نفس آرزولارینه آوشقوجی بولغان طبیعت واسطه سی
 برلن بولور اول خاطر (یقال لها النفس) اول طبیعت که نفس دیوله (ولذعوتها
 هوی) واول طبیعت ننگ انده وینه هوی دیوله (ولا تكون الا الى الشر) وبو دعوت
 بولی مگر یاوزلق غه غنه بولا (وعلامته) دخی خاطر ننگ نفسدن بولونینگ علامتی (کونه
 مصما راتبا) اول خاطر ننگ قوتلی وثابت بولویدر (على حالة واحدة) بر حالت اوزرنه
 هیچ اوزگرمه یینچه (وان لا يضعف ولا يقبل) دخی اول خاطر ننگ ضعیف له نمه وی و آزا یماویدر
 (بنكر الله) الله تعالی ننگ ذکر ی برلن (أو بواسطة شیطان مسلط علی ابن آدم) یایسه اول خاطر
 آدم اوغلینه ایرکلی قیلنغان شیطان واسطه سی برلن بولور (جائم) اوطورغاندر (علی اذن
 قلبه الیسری) قلبی ننگ صول قولاغی اوزرینه (یقال) ایتولمش بولور (له) اول شیطانغه
 (الوسواس الخناس) «وسواس خناس» دییوب (ولذعوته) دخی اول شیطان ننگ انده وینه
 ایتولمش بولور (الوسوسة) وسوسه دییوب. (وعلامته) اول شیطان ننگ قاطشونینگ بیلگوسی
 (کونه مترددا ومضطربا) بوکشیننگ شکلی و آبدراغوجی بولماقلغیدر (بلا سبق ذنب)
 گناه اشله او تکدن بولودان باشقه (في الأكثر) کوبره ک وقتده (وان يقبل) آزلانمق (ویضعف)
 ضعیله نمک اول خاطر (بنكر الله تعالی) الله تعالی نی ذکر برله یعنی الله تعالی نی ذکر ایتو ایله هم
 کوکل ننگ آری بیبرلی بولوی ایله شول شیطان ننگ وسوسه سی آزابور (ویكون شرا في الأغلب)
 وشیطان دان بولغان خاطر کوبره ک وقتده یاوزاش بولور (وقد يكون) وبعض وقت شیطان دان

بولغان خاطر بولور (خَيْرًا مَّفْضُولًا) آرتق بولنمش اينگو اشده بولور (لِيَمْنَعَهُ عَنِ الْفَاضِلِ)
 شيطان نك اينگواش برلن امر قيلوي آرتوق بولغان اينگولسكن آدمنى منع قيلو ايچون يعنى
 بيگرهك الوغ ثرابلى اشنى آدم نك قىلوندان قورقو ايچون آندان ثوابك توبنرهك بولغان
 اش برلن امر قىلور مثلا صدقه واجبهنى مكتب ومدرسه فائده سنه بيرودن آدمنى منع قىلور
 آنى فقيرلرگه بىررگه امر قىلور (اَوْ بَجْرَةً) يايسه شيطان نك آرتوق بولنمش ايزگولك برلن
 امر قىلوي آدمنى تارتوايچون (الْيَ ذَنْبٌ عَظِيمٌ) الوغ بولغان گناهغه (وَعَلَامَتُهُ) شيطان نك
 بونيت برلن ايزگولك برلن امر قىلوي نك علامتى (أَنْ يَكُونَ قَلْبُكَ فِيهِ) بو ايزگولسكه
 كوكلسك نك بولماق قىلور (مَعَ نَشَاطٍ) شادلق برلن (لَا مَعَ خَشْيَةٍ) قورقو برلن بولماس (وَمَعَ عَجَلَةٍ)
 دغى آشغو برلن بولويدر (لَا مَعَ تَأَنٍّ) آقزلق برلن بولماس (وَمَعَ أَمْنٍ) دغى امينلك
 برلن بولويدر (لَا مَعَ خَوْفٍ) قورقو برلن بولماس (وَمَعَ عَمَى الْعَاقِبَةِ) دغى اش نك صوكتده
 بولغان نرسه دن صوقزلق برلن بولويدر (لَا مَعَ بَصِيرَةٍ) اشنى كورو وقتق قىلو برلن بولماس
 (س ت) نسائى برلن ترميندى كوچرديلر (عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) مسعود
 اوغلندن (عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) مسعود اوغلى رسول اكرم دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلسكه
 رسول اكرم ايتدى (فِي الْقَلْبِ لَمْتَانِ) كوكلده ايكي تورلى خاطر بار (أَمَةٌ مِنَ الْمَلِكِ)
 برسى فرشته دن بولغان خاطر در (بِإِعَادِ الْغَيْرِ) ايزگولك برلن وعده قىلو برلن بولور
 (وَتَصْدِيقَ بِالْحَقِّ) دغى حقنى تصديق قىلو برلن بولور (وَلَمَّةٌ مِنَ الْعَدُوِّ) وايدنچسى دشمان
 بولغان شيطان دان بولغان خاطر در (بِإِعَادِ الْبَشَرِ) ياوزلق برلن وعده قىلو برلن
 (وَتَكْنِيبَ بِالْحَقِّ) دغى حقنى يالغانغه توتوبرلن بولور (وَنَهَى عَنِ الْغَيْرِ) ايزگولسكن
 طيبو برلن بولور (دنيا) ابو الدنيا اوغلى كوچردى (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت انس دن
 (أَنَّهُ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) درستلسكه بيغه بر عليه السلام (قَالَ) ايتدى (أَنَّ الشَّيْطَانَ وَاضِعُ
 خُرْطُومِهِ) درستلسكه شيطان بورنينى قويغوچيدر (عَلَى قَلْبِ ابْنِ آدَمَ) آدم اوغلى نك
 كوكللى اوزه رينه (فَإِنَّ ذَكَرَ اللَّهُ تَعَالَى خَنَسَ) بس اكر آدم اوغلى الله تعالى نى ذكر
 ايتسه شيطان كيچكور وكيرى چيگار (وَأَنْ نَسِيَ اللَّهُ تَعَالَى التَّقَمَّ قَلْبُهُ) واكر آدم اوغلى
 الله تعالى نى اونوتسه شيطان قلبنى چوبلر يعنى لقمه ايتب آغزنده قىلور (وَأَمَّا عَلَامَةُ
 خَاطِرِ الشَّرِّ مُطْلَقًا) مطلقا يعنى كيرهك الله تعالى كيرهك شيطان كيرهك نفسدن بولمورن ياوز

خاطر نك علامتى (وَعَلَامَةُ خَاطِرِ الْغَيْرِ كَذَلِكَ) و او شنداق مطلق ايزگو خاطر نك علامتى
يعنى كبره ك الله تعالى دن كبره ك شيطان دن ان كبره ك فرشته دن بولسون (فَلَمَعَرَفْتَهُمَا) بو ايزگو خاطر
برلن ياوز خاطر نك تانور ايچون بولغوچيدر (أَرْبَعَةٌ مَوَازِينُ مَرْتَبَةٍ) برسى سوكنده برسى بولغان
دورت ميزان (الْأَوَّلُ) دورت ميزان نك اولگسى (عَرَضُهُ عَلَى الشَّرْعِ) اول خاطر نك
شريعت كه عرض و تطبيق قيلودر (فَإِنْ وَافَقَ جِنْسَهُ) بس اكر خاطر جنس شرعكه موافق
بولسه يعنى قواعد شرعيه تحتنه كرسه (فَخَيْرٌ) بس اول خاطر ايزگودر (وَأَنْ ضَدَّهُ) وا كپر
اول خاطر جنس شرع نك ضدينه موافق بولسه يعنى هيچ قواعد شرعيه تحتنه كرماسه (فَشَرٌّ)
بس ياوز خاطر نك (وَالثَّانِي) دورت ميزان نك ايكنچسى (عَرَضُهُ عَلَى عَالَمٍ مِنْ عُلَمَاءِ الْآخِرَةِ)
اول خاطر نك آخرت عالم لرندن بر عالم كه عرض قيلودر (أَوْ مُرشد كَامِلٍ) يايسه كامل
بولغان مرشد (شَيْخٌ) كه عرض قيلودر (أَنْ وَجَدَ) اكر عالم كامل يا كه مرشد كامل تابلسه
ايكنچسند بوزمانده (فَإِنْ قَالَ خَيْرًا) بس اكر عالم كامل يا كه مرشد كامل بو خاطر نك
ايزگوديسه (فَخَيْرٌ) بس ايزگودر (وَأَنْ شَرًّا) وا كپر عالم كامل يا كه مرشد كامل اول خاطر نك
ياوز ديسه (فَشَرٌّ) بس ياوزدر اول خاطر (وَالثَّلَاثُ) دورت ميزان نك اوچونچسى (عَرَضُهُ
عَلَى الصَّالِحِينَ) بو خاطر نك ايزگولر كه عرضدر (فَإِنْ كَانَ فِي فِعْلِهِ) بس اكر اول خاطر نك
قيلونده بولسه (اِقْتِدَاءَهُمْ) صالحلارغه ايارو (فَخَيْرٌ) بس اول خاطر ايزگودر (وَأَنْ
بِالطَّالِحِينَ) وا كپر اول خاطر نك قيلونده فاسقلارغه ايارو بولسه (فَشَرٌّ) بس اول خاطر ياوزدر
(وَالرَّابِعُ) خاطر نك اولچى تورغان دورتنچى ميزان (عَرَضُهُ) خاطر نك عرض قيلودر (عَلَى النَّفْسِ
وَالهَوَى) نفس برلن نفس آرزوسى اوزرينه (فَإِنْ تَنَقَّرَ عَنْهُ) بس اول خاطر دن نفس نفرتلنسه
(نَفْرَةٌ طَبِيعٌ) طبيعى نفرتلنو برلن (لَانْفِرَةَ غَشِيَةً مِنَ اللّٰهِ تَعَالَى) * (فَخَيْرٌ) بس اول خاطر ايزگودر
(وَأَنْ مَالَتْ إِلَيْهِ) وا كپر اول خاطر كه نفس ميل اينسه (مَيْلٌ طَبِيعٌ) طبيعندن كيلگان ميل برلن (لَا مَيْلَ
رَجَاءٍ مِنَ اللّٰهِ تَعَالَى) الله تعالى دن اميد ايتو ميلى برلن ميل ايتماسه (فَشَرٌّ) بس اول خاطر ياوزدر
(إِذَا النَّفْسُ) آنك ايچون نفس (إِذَا خَلِيَتْ وَطَبِعَتْهَا) هر قايجان طبيعى برلن كنه قالسه
هوارض دان بوش قيلنسه (لَا مَارَةَ بِالسُّوءِ) ياوز نك برلن امر قيلوچيدر (وَأَمَّا حَيْلُ الشَّيْطَانِ)
اما آدم اوغلينه ايركلى قيلنغان شيطان نك حيله لرى (وَمَخَادِعُهَا فِي الطَّاعَةِ) و شيطان نك
عبادتده آلد اووى (فَمَنْ سَبَعَهُ أَوْجَهُ) بس يمدى جهنم ندر (أَوْلَهَا أَنْ يَنْهَاهُ مِنْهَا) يمدى

* اما الله تعالى دن قورقودر بولغان نفرت ايله توكل

جهت نك اۆلگسى آدمنى عبادتنن طبيويدر (فَإِنْ عَصَمَهُ اللَّهُ تَعَالَى رَدَّهُ) بس اگر الله تعالى بر آدمنى صاقلاسه شيطاننى رد قىلور يعنى دوندر (بَانَ قَالَ) ايتو برلن (أَتَى مُتَّحِجًا إِلَى ذَلِكَ جَدًّا) درستلكه مبن عبادت كه بيك محتاجون (أَذْ لَابُدَّ مِنَ التَّزْوُدِ) آنك ايچون آزوق آلماقدان چاره يوقدر (مَنْ هُنَا الدُّنْيَا الْغَانِيَةَ) اوشبو تيز بته تورغان دنيادان (لِلْآخِرَةِ النَّيِّ) شونداين آخرت ايچون (لَا أَنْقِضَاهُ لَهَا) اول آخرت كه بنو اصلا يوقدر (ثُمَّ) مونك صوكنده شيطانك حيله سينك ايكنچى وجهسى (يَأْمُرُهُ بِالتَّسْوِيفِ) شيطان آدمگه عملنى كيچكدر و برلن امر قىلور (فَإِنْ عَصَمَهُ اللَّهُ تَعَالَى) بس اگر بر بندهنى الله تعالى صاقلاسه (رَدَّهُ) شيطان نك حيله سنى قايتارور (بَانَ قَالَ) ايتو برلن (لَيْسَ أَجَلِي بِيَدِي) هينم اجلم قولوما (اخْتِيَارُ مَدَّةِ) توگل بلكه الله تعالى اختيارنده (عَلَى أَنِّي أَنْ سَوِّفْتُ) اوشبونك اوزرينه درستلكه مين اگر كيچكدر سه م (عَمَلُ الْيَوْمِ إِلَى غَدٍ) بو كونكى عملنى تا كغه يعنى ايرته نكه (فَعَمَلُ الْغَدِ مَنَى أَعْمَلُهُ) بس تا كداغى عملنى قايزمان قىلور مون (فَإِنَّ لِكُلِّ يَوْمٍ عَمَلًا) بس درستلكه هركون ايچون اوزينه خاص عمل بار (ثُمَّ) مونك صوكنده شيطان اوجونچى وجه دن حيله قىلور (يَأْمُرُهُ) شيطان بندهگه امر قىلور (بِالْعَجَلَةِ) عملنى آشقدر و برلن (فَيَقُولُ لَهُ) بس شيطان بندهگه ايتور (عَجَلًا) عبادتكي آشقدر (لِتَفْرَغَ لَكُنَا وَكُنَا) اوشنداق اوشنداق اشلرگه بوشانماقلفك ايچون (فَإِنْ عَصَمَهُ اللَّهُ تَعَالَى) بس اگر الله تعالى بو آدمنى صاقلاسه (رَدَّهُ) شيطان نك امرينى قايتارور (بَانَ قَالَ) ايتو برلن (قَلِيلُ الْعَمَلِ) عملنك آزى (مَعَ التَّمَامِ) تمام بولو برلن (خَيْرٌ مِنْ كَثِيرِهِ) عملنك كوبندن ايندودر (مَعَ النُّقْصَانِ) كيملك برلن بولغان عملنك (ثُمَّ) مونك صوكنده شيطان دورتنچى وجه دن حيله قىلور (يَأْمُرُهُ) شيطان بندهگه امر قىلور (بِاتِّمَامِ الْعَمَلِ مَعَ الْمُرَايَاتِ) ريباعلار برلن عملنى تمام قىلو برلن (فَإِنْ عَصَمَهُ اللَّهُ) بس اگر بو بندهنى الله تعالى صاقلاسه (رَدَّهُ) شيطان نك امرينى قايتارور (بَانَ قَالَ) ايتو برلن (النَّاسُ لَا يَقْتَرُونَ) آدملرنك كوچلرى يتماس (عَلَى نَفْعٍ وَضَرٍّ) فائده و ضرر بپرورگه (أَفَلَا يَتَفَنَّنُونَ) ايا يتماسمى ميكا (رُؤْيَا اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالى نك عملنى كوروى (النَّافِعُ الضَّارُّ) فائده و ضرر بيروچى اول الله تعالى (ثُمَّ) مونك صوكنده شيطان بشنچى وجه دن حيله قىلور (يُوقِعُهُ فِي الْعُجْبِ) بندهنى عجبگه تشرر يعنى اوزينه اوزى ايس كينوگه (فَيَقُولُ) بس شيطان ايتر (مَا يَقْظُكَ) زيراكلك

عجب غفلتدن اویغانندی سیننی (وَأَعْقَلَكُ) وعجب عقلک کامللگی سیننی عقللی ایتندی
 (تَنْبَهتَ) اویغاندک سین (لَمَّا) شول نرسه گه (لَمْ يَنْبَهْ لَهُ غَيْرُكَ) اول نرسه گه سیندن باشقه کشی
 اویغانمادی (فَإِنْ عَصَمَهُ اللَّهُ تَعَالَى) بس اگر بوبنده فی الله تعالی صاقلاسه (رَدَّهُ) شیطاننک
 سوزینی قایتارو (بِأَنْ قَالَ) ایتو برلن (الْمَنَّةُ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى) منه الله تعالی گه در (فِي ذَلِكَ)
 اوشبو غفلتدن اویغانوده و عقللی قیلوده (ذُوْنِي) میندن باشقه یعنی منت میکا تو گل
 (فَهُوَ) بس اول الله تعالی (الَّذِي) شوندا این الله تعالی در ککه (خَصَّنِي بِتَوْفِيقِهِ)
 توفیق بیرووی برلن خاصلادی مینی (وَجَعَلَ لِعَمَلِي) دخی مینم علم ایچون
 قیلدی (قِيَمَةً عَظِيمَةً) السوغ قیمتنی (بِفَضْلِهِ) اوزی نلک رحمتی برلن (وَلَوْ لَا
 فَضْلُهُ) واگرده الله تعالی نلک رحمتی بولماسه ایدی (لَمَّا كَانَ لَهُ قِيَمَةٌ) مینم علم ایچون قیمت
 بولماس ایدی (فِي جَنبِ نِعْمَةِ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی نلک نعمتی جانبنده (وَجَنَّبَ مَعْصِيَتِي
 اللَّهُ لَهُ) دخی مینم الله تعالی گه گناه قیلووم جانبنده (ثُمَّ) مونک صوکنده شیطان آلتونچی
 وجه دن حيله قیلور (يَقُولُ) ایتر بنده گه شیطان (اجْتَهَدَ أَنْتَ فِي السَّرِّ) سین یاشرنده
 عملک توروش (فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى) بس درستلکده الله تعالی (سَيُظْهِرُهُ) عملکنی تیز خلق غه
 ظاهر قیلور (وَيَجْعَلُكَ شَرِيْفًا خَطِيْرًا بَيْنَ النَّاسِ) دخی سیننی الله تعالی آدم لر آراسنده
 شرافت ایاسی و مرتبه ایاسی قیلور (وَأَرَادَ بِذَلِكَ) و شیطان بو سوزی برلن تلار (ضَرْبًا
 مِنَ الرِّيَاءِ الْخَفِيِّ) یاشرن ریادان بر نوعنی (فَإِنْ عَصَمَهُ اللَّهُ تَعَالَى) بس اگر الله تعالی
 صاقلاسه بوبنده فی (رَدَّهُ) شیطان سوزینی قایتارور (بِأَنْ قَالَ) ایتو برلن (أِنَّمَا أَنَا عَبْدُ اللَّهِ)
 بودر باشقه تو گلک رمین الله تعالی نلک قلی مون (وَهُوَ سَيِّئِي) و اول الله تعالی مینم خواجه مدر
 (إِنْ شَاءَ أَظْهَرَ) اگر تلاسه الله تعالی عملنی ظاهر قیلور (وَأَنْ شَاءَ أَخْفَى) و تلاسه یاشرن
 قیلور (وَأَنْ شَاءَ جَعَلَنِي خَطِيْرًا) و تلاسه الله تعالی مینی خلق آراسنده شرافتلی قیلور
 (وَأَنْ شَاءَ حَقِيْرًا) و تلاسه الله تعالی مینی خلق آراسنده خور قیلور (وَذَلِكَ إِلَيْهِ تَعَالَى)
 و اوشبو عملنی ظاهر یا که یاشرن قیلو و مینی شرافتلی یا که خور قیلو الله تعالی گه
 تابشرلمشدر (وَلَا أُبَالِي) وقایغر میمون (إِنْ أَظْهَرَ ذَلِكَ لِلنَّاسِ) الله تعالی اوشبو عملنی
 آدم لر گه ظاهر قیلسه ده (أَوْ لَمْ يُظْهِرْهُ) یایسه ظاهر قیلماسه ده (فَلَيْسَ بِأَيْدِيهِمْ شَيْءٌ) بس
 آدم لر نلک قولنده هیچ نرسه یوقدر (ثُمَّ) مونک صوکنده شیطان یدنچی وجه دن حيله قیلور

(يَقُولُ آخِرًا) صوگفی حيله سنده ايتر (لَا حَاجَةَ لَكَ إِلَى هَذَا الْعَمَلِ) سينگ ايچون بو عمل گه
 احتياج يوق (لَأَنَّكَ أَنْ خُلِقْتَ سَعِيدًا) آننگ ايچون درستلكده سين ايندگو بولوب
 ياراطلمش بولساك (لَمْ يَضُرَّكَ تَرْكُ الْعَمَلِ) سيكنا عملنى قوبوضرر بيرماس (وَأَنْ خُلِقْتَ
 شَقِيًّا) واگر ياوز بولوب ياراطلمش بولساك (لَمْ يَنْفَعَكَ الْعَمَلُ) سيكنا عمل فائده بيرماس
 (فَقِيمِ تَجْتَمِدُ) بس ني ايچون فائدهسى بولماغان اشده توروشاسون (وَتَتْرُكُ رَاحَتَكَ) دخى
 راحتكننى قوبياسون (وَتَضُرُّ نَفْسَكَ) واوزنكا ضرر ايتهسون (فَإِنَّ عَصَمَهُ اللَّهُ تَعَالَى) بس
 اگر بو بنده ني الله تعالى صاقلاسه (رَدَّهُ) شيطان ننگ سوزينى قايتارور (بِأَنَّ قَالَ) ايتو
 برلن (أَمَّا أَنَا عَبْدٌ) بودر باشقه توگل در مين بنده مون (وَعَلَى الْعَبْدِ) وينده اوزرينه واجبدر
 (امْتِثَالُ أَمْرِ سَيِّئَةٍ) خواجه سيننگ امرينه بوى صونماقلى (وَالرَّبُّ أَعْلَمُ بِرُبُوبِيَّتِهِ) وتربيه
 ايتوچى الله تعالى اوزى ننگ تربيه ايتوى سببلى بلگوجيره كدر (بِعَظْمِ مَا يَشَاءُ)
 بس الله تعالى تلاگان نرسهسى برلن حكم ايتار يعنى ايندگولك وياوزلق برلن
 (وَيَفْعَلُ مَا يُرِيدُ) وتلاگان نرسهسى قيلولر يعنى ايندگولك وياوزلق فائده وضررى
 (وَلَا نِي) دخى آننگ ايچون مين (يَنْفَعُنِي الْعَمَلُ كَيْفَ مَا كُنْتُ) نچك كنه بولسامده ميكا
 عمل فائده بيره (أَنْ كُنْتُ سَعِيدًا) اگرده مين ايندگو بولسام (أَحْتَجُّ إِلَيْهِ) عمل گه محتاج
 بولامون (لِزِيَادَةِ الثَّوَابِ) ثوابنى آرتدرو ايچون (وَأَنْ كُنْتُ شَقِيًّا) واگر ياوز بولسام
 مين (فَكَذَلِكَ) بس اوشنداق عمل گه محتاج بولامون (لِئَلَّا أَلُومَ نَفْسِي) اوزمنى شلته
 قياموم ايچون عمل قيلماو سببلى (عَلَى أَنْ اللَّهُ تَعَالَى) اوشبوننگ اوزرينه درستلكده
 الله تعالى (لَا يُعَاقِبُنِي عَلَى الطَّاعَةِ) عبادت قيلواوزرينه عذاب قيلماس مينى (بِكُلِّ حَالٍ)
 ياوزلق برلن ايندگولكدن هيچبر حاله (وَلَا تَضُرُّنِي) ودخى عبادت ميكا هچ بروقت
 ضرر بيرماس (عَلَى أَنِّي أَنْ دَخَلْتُ النَّارَ) اوشبوننگ اوزرينه درستلكده مين اكر تموغغه كرسام
 (وَأَنَا مُطِيعٌ) حالبوكم مين عبادت قيلوچيمون (أَحَبُّ إِلَيَّ) ميكا سييوكليرا كدر عبادت قيلغان
 بولوب تموغغه كروم (مَنْ أَنْ أَدْخَلَهَا) تموغغه كروم دن (وَأَنَا عَاصٍ) حالبوكم مين گناه
 قيلوچيمون (فَكَيْفَ) بس نچك عبادت قيلغان حالده تموغغه منكو قالويا كه تموغغه كروممكن بولور
 (وَوَعْدُهُ حَقٌّ) حالبوكم الله تعالى ننگ وعدهسى حقدر (وَقَوْلُهُ صَدَقٌ) وسوزى راستدرا (وَقَدْ وَعَدَ عَلَى
 الطَّاعَاتِ) وتحقيق الله تعالى عبادتلا اوزرينه وعده قيلدى (بِالثَّوَابِ) ثواب (جنت) برلن

(فَمَنْ لَقِيَ اللَّهَ) بس بر كشي الله تعالى كه يولقسه (عَلَى الْإِيمَانِ وَالطَّاعَةِ) ايمان دخى
 عبادت اوزرينه بولغان حاله (لَنْ يَدْخُلَ النَّارَ الْآبَتَةَ) البته تموغه كرماس (وَيَدْخُلُ الْجَنَّةَ)
 واجماخه كرر (لَوْعَدَهُ الصَّادِقُ) الله تعالى نك راست بولغان وعدهسى ايچون (وَلَدَا)
 اوشبو الله تعالى نك وعدهسى راست بولغانلقى ايچونه (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى ايتدى
 (وَقَالُوا) ايتديلر جنت اهللىرى (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقْنَا وَعَدَّهُ) بزلرگه قيلغان وعدهسى
 راست قيلغان الله تعالى كه حمدلر اولسون ديو (وَأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى) دخى درستلكه الله تعالى
 (مُسَبَّبِ الْأَسْبَابِ) سببلرني سببله وچيدلر يعنى هر نرسه گه حكمتنه موافق بر سبب قيلدى
 (وَقَدْ جَرَى عَادَتُهُ) وتحقيق الله تعالى نك عادتي جردى (فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ) دنيا ده وآخرتنه
 (وَعَلَى رَبِّطِ الْأَشْيَاءِ) شيلرني بيله و برلن (بِأَسْبَابِ ظَاهِرَةٍ) ظاهر سببلر برلن (كَالْفَيْثِ
 لِلنَّبَاتِ) يغمور نك اوسه تورغان نرسه لر نك اوسووينه سبب بولوى كى (وَالْجَمَاعِ لِلرُّؤَدِ)
 خاتون برلن قوشلونك بالا بولوغه سبب بولوى كى (وَلَلصَّيْفِ) دخى جاي كوني نك سبب
 بولوى كى (لِيَنْبَعِ الثَّمَارِ) يمشلر نك پشوى ايچون (يَمْشِلِرُنْكَ) پشوى قياشدان تملنوى
 آيدان طعمى يلدر لاردان مسبب هيگانلر (وَقَدْ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) وتحقيق الله تعالى ايتدى
 (وَتِلْكَ الْجَنَّةُ) اوشبو اجماخ (الَّتِي أَوْرَثْتُمُوهَا) شونداين اجماخ كم ملك ايتب آلدكز آنى
 (بِمَا) شول نرسه برابر نك (كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ) اول نرسه ني عمل قيلور بولدكز دخى الله تعالى
 ايتدى (أَمْ يَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ) ايا بز بخشى كشيلىرى ياوزلار كى قيلور مزمى البته
 قيلمامز (فَأَنْ لَمْ تَزَلْ هَذِهِ الْوَسْوَسةَ) بس اگر اوشبو وسوسه ني يباره آلماساك (بِأَمْثَالِ هَذِهِ
 الْأَجْوِبَةِ) اوشبونك كى جوابلار برلن (وَيَعُودُ) دخى قايتادان شيطان وسوسه قيلور بو طريقه
 (بِأَنَّ الْأَعْمَالَ) درستلكه عمللر (أَيْضًا) ينه ده اينگو وياوزلق كى (مُقَدَّرَةً) الله تعالى نك
 تقديرى ايله چيكله نمش در (فَلَا نَقْدَرُ عَلَى مُخَالَفَةِ تَقْدِيرِ اللَّهِ تَعَالَى) بس الله تعالى نك
 تقديرينه خلافاق قيلوغه قادر بولمامز (فَأَنْ قَدَّرْنَا الْأَعْمَالَ الصَّالِحَةَ) بس اگر بزگه
 اينگو عمللر تقدير قيلنسه (وَالسَّعْيُ لَهَا) دخى اينگو عمللر ايچون ترشو تقدير قيلنسه
 (وَالْقَصْدُ إِلَيْهَا) دخى اينگو عمللرگه قصد قيلو تقدير قيلنسه (حَصَلَتْ لِمَعَالَةٍ) شيكسز
 اينگو عمللر حاصل بولور (وَأَنْ لَمْ يَقْدَرْ) واگر اينگو عمللر تقدير قيلنمسه (اسْتَجَالَ
 وَجُودَهَا) اينگو عمللر نك بولوى محال بولور (فَنَحْنُ مَجْبُورُونَ) بس بز جبرلنمش بز

(عَلَى الْعَمَلِ وَالْتِرْكِ) عملنى قىلو اوزرىبنده ده وقويو اوزرىبنده ده (فَلَا يُفِيدُ الْقَيْلُ) بس ايندگو سوز فائده بىرماس (وَالْقَالُ) دخى ياوز سوزده فائده بىرماس (فَقُلْ) بس شيطان نك بو وسوسه سنى بىاروده ايت (اِنَّ اللَّهَ تَعَالَى) درستلكه الله تعالى (وَأَنَّ كَانَ خَالِقُ أَفْعَالِ الْعِبَادِ كُلِّهَا) اگرچه بنده لرنك همه اشلرين ياراتقوجى بولسه ده (وَعِيْرَهَا) دخى بنده لرنك اشلرينه باشقه هر بر نرسه نى ياراتقوجى بولسه ده (لَا خَالِقَ غَيْرُهُ) الله تعالى دن باشقه ياراتقوجى هيچ ذات بولماسده (لَكِنَّ لِلْعِبَادِ اخْتِيَارَاتٍ جُزْئِيَّةً) لسكن بنده لرن ايچون جزئى اختيارلار باردر (وَأَرَادَاتٍ قَلْبِيَّةً) دخى قلبى بولغان اراده لرن (قَابِلَةٌ لِلتَّعَلُّقِ بِكُلِّ مَنْ الضَّدِّينِ) ايكى دشماندان هر برسنه توناشونى قابل بولادر اول اراده لرن هم اختيارلار (الطَّاعَاتِ وَالْمَعَاصِي) اول ايكى دشمان دن تليمون عبادت لرن برلن گناهارنى (وَلَيْسَ لَهَا وَجُودٌ فِي الْخَارِجِ) اول جزئى بولغان اختيار برلن اراده لرنه خارجه بارلق يوقدر (حَتَّى يَحْتَاجَ إِلَى الْخَلْقِ) تا كم بنده نك ياراتقويينه محتاج بولورلار ايدى (وَيَتَعَلَّقُ بِهَا) دخى بو اختيار اراده لرنه خلق نك متعلق بولويينه محتاج بولورلار ايدى يعنى اگر خارجه بار بولسالار اَمَّا بَلَاءُ امْرٍ اَعْتِبَارِي (اِذَا الْخَلْقُ اِيْجَادُ الْمَعْدُومِ) آنك ايچون خلق يوق نرسه نى بار قىلو (فَمَا لِابْوَجْدِ) بس بار بولماغان نرسه (لَا يَكُونُ مَخْلُوقًا) يارادولش بولمى (فَلَا يَكُونُ مُرِيْعًا) بس اول فعللرنى تلاوجى كشى بولمى (خَالِقُهَا) اول فعللرنى ياراتقوجى (وَقَدْ جَعَلَهَا اللَّهُ تَعَالَى) تحقيق الله تعالى اول اختيارلارنى قىلدى (شَرْطًا عَادِيًا لِخَلْقِهِ أَفْعَالِ الْعِبَادِ) اوزينك بنده لرنك فعللرينى ياراتقويينه عادى بولغان شرط (وَكُونُ أَفْعَالِ الْعِبَادِ) دخى بنده لرنك فعل لرنينك بولوى (بِعَلْمِ اللَّهِ تَعَالَى وَأَرَادَتِهِ) الله تعالى نك علمى هم اراده سى برلن بولوى (وَتَقْدِيرِهِ وَكُتْبِهِ فِي اللَّوْحِ الْمَحْفُوظِ) دخى الله تعالى نك تقديرى برلن هم لوح المحفوظه يازوى برلن بولوى (لَا يَسْتَلْزِمُ كَوْنَ صَدُورِهَا) بنده لرنك فعللرينك صادر بولوينى لازم ايتماس (مِنَ الْعِبَادِ) بنده لرن دن (بِالْجَبْرِ) جبر برلن صادر بولوين (كَمَا) نتا كه (اِذَا عَلِمَ زَيْدٌ) هر قيچان زيد بلسه (جَمِيعَ مَا يَفْعَلُهُ عَمْرُو) عمرو نك اشلى تورغان نرسه لرنينك بارچه سنى (يَوْمَئِذٍ مِنَ الْآيَاتِ) كونلردن بركونده (فَأَرَادَهُ) بس زيد عمرو نك اشلى طورغان اشينى تلاسه (وَكُتِبَ فِي قُرْطَاسٍ) دخى اول اشنى بر كاعغه يازسه (فَهَلْ يَكُونُ عَمْرُو فِي فِعْلِهِ) بس عمر واشنده بولورمى (مَجْبُورًا مِنْ زَيْدٍ) زيد طرفند ان جبر قىلنمش البته بولماس (وَهَلْ يَكُونُ لَهُ) دخى عمر وگه درست بولورمى

(أَنْ يَقُولَ لَزَيْدٍ) زيدگه ايتو (فَعَلْتُ مَا فَعَلْتُ) قىلغان اشمنى قىلدم (لَعَلَّكَ) سىنىڭ اول اشنى بلوڭ ايچون (وَأَرَادَتْكَ) وسىنىڭ اول اشنى تلاوڭ ايچون (وَكَتَبْتُكَ آيَاهُ) وسىنىڭ اول اشنى يازوڭ ايچون ديب البته درست بولماس (فَإِنَّ عَمْرَأً) بس درستلىكده عمرو (فَعَلَّهُ) باختياره (وَأَرَادَتْه) اوزىنىڭ اختىارى بىرلن واراندهسى بىرلن قىلدى قىلاچق اشىنى (لِلْأَجْلِ) علم زىد) زىدنىڭ بلوى ايچون قىلمادى (وَأَرَادَتْه وَكَتَبَتْه) وتلاوى ويازوى ايچونده قىلمادى (فَلَا يَتَصَوَّرُ) شوڭسا كورهده اوبىلانولماس (فِيه) اول تقديرده (الْجَبْرُ) كچله وچىلىك (فَكُنَّا) بس اوشنىڭ اقدر حكَم (فِيه) شول نرسهده (نَحْنُ فِيه) بىز اول نرسهده ايدىك يعنى الله تعالى نىڭ بىنده لىرنىڭ اشلىرىنى بىلوندە وتلاوندە ولوح المعفوظده يازوندا بس بىنده نىڭ فعلىنى الله تعالى نىڭ بلوى وتلاوى ولوح المعفوظده يازوى وتقدير ايتوى زىدنىڭ فعلىده اختيارسىز بولوىنى لازم ايتىمى (فَتَدَبَّرَ) بس فكر قىل (وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ) وشكر قىلوچىلاردان بول (وَمَعْنَى قَوْلِ السَّلْفِ) واوشبو جواب سلفلرنىڭ سوزىنىڭ معناسىدىر اول سوز اوشبودر (لِالْجَبْرِ وَلَا تَفْوِيضَ) جبرده يوقدر وبتونلاى اختيارسىز قالوب الله تعالى گه تابشورده يوقدر (وَلَكِنْ وَهَذَا الْجَوَابُ) واوشبو جواب (هُوَ) اول جواب (الْحَاسِمُ لِهَذِهِ الْوَسْوَةِ) اوشبو وسوسه نى كىسوچى در (أَمْرَيْنِ أَمْرَيْنِ) لىكن بوايكى امر آراسنده بر امردر يعنى جبرده توڭل در تفويضده توڭل در (وَأَمَّا عَلَى قَوْلِ الْأَشْعَرِيِّ) اما اشعرى سوزىنه بىنا (الْقَائِلُ بِالْجَبْرِ الْمُتَوَسِّطِ) محض جبر بىرلن محض تفويض آراسنده اورتاده بولغان جبر بىرلن ايتوچى اول اشعرى (أَعْنَى) تلىمون مېن اشعرى ايتىكان نرسهده (كُونَ أَعْمَالُ الْعِبَادِ) بىنده لىرنىڭ فعللىرىنىڭ بولوىن (باختيارهم) بىنده لىرنىڭ اختىارلارى بىرلن (لَا بِالْأَضْطِرَارِ) اختيارسىزلىق بىرلن توڭل (كَمَا يَقُولُ الْجَبْرِيَّةُ) نىكا گه جبريه لىر بىنده لىرنىڭ فعللىرى اختيارسىز دىلر (فَأَنَّهُ) بس درستلىكده جبريه لىرنىڭ بىنده لىرنىڭ فعللىرى اختيارسىز دىگان سوزلىرى (جَبْرٌ مُخَصَّصٌ) خالص جبردر (وَلَكِنَّ الْأَخْتِيَارَ مِنَ اللَّهِ) لىكن بىنده لىرنىڭ فعللىرىنىڭ مېداى بولغان اختيار الله تعالى دن صادر دور (بِالْجَبْرِ وَالْأَضْطِرَارِ) جبر واختىارسىزلىق بىرلن (فَنَحْنُ مُخْتَارُونَ فِي أَعْمَالِنَا) بس بىز فعللرمزده اختيارلىمىز (مُضْطَرَّونَ فِي اخْتِيَارِنَا) اختيارمىزده اختيارسىز عاجزمىز (فَهَذَا مَعْنَى الْجَبْرِ الْمُتَوَسِّطِ) بس اوشبو سوز اورتاچه بولغان جبرنىڭ معناسى در (فَلَا مَحِيصَ مِنْ هَذِهِ الْوَسْوَةِ) بس اوشبو وسوسهده قىتولماق يوق يعنى جواب يوق اشعرى سوزىنه بىنا (وَهُوَ) اول جبر مقوسط بىرلن

ایتو (مُخَالَفٌ لِقَوْلِ السَّكْفِ) اوتكاندهگى عالمانىڭ جبرده يوق تفويضده يوق ديگان سوزلرينه خلافدر (اذْلا فَرَقَ بَيْنَهُ) آنىڭ ايچون آيورما يوق اشعري سوزى آراسى برلن (وَبَيْنَ الْجَبْرِ الْمَحْضِ) محض جبر برلن ايتو آراسنده (فِي الْحَقِيقَةِ) درستلىكده گرچه عبارتده باشقعلق بولسدهده (فَأَيُّ نَفْعٍ فِي وُجُودِ اخْتِيَارِ اضْطِرَارِي) بس اضطرارى بولغان اختيارنىڭ بولونىڭ نىندى فائده بار (وَأَمَّا قَوْلُهُ) اما اشعرينىڭ سوزى بندهلرنىڭ فعللرينه مبدأ بولغان اختيارنىڭ اضطرارى بولوينى اثباتىڭ اول سوزشول اگرده اختياراللهتعالىدن اضطرار برلن صادر بولماسه عبددن اختيار برلن صادر بولاده عبد اختيارىڭدن اختيارلى بولابس اختيارنىڭ وجودىڭدىن عدمه بىر مرجع كيرهك مرجع عبد بولسده دورياتسلسل هم اختيارنىڭ وجودى واجب بولاجونىكده مرجع عبددن اختيار برلن صادر بولسه اول اختيارده كلام اولگى اختيارداغى كىي (فَيَلْزَمُ أَنْ يَكُونَ لِلْاِخْتِيَارِ اخْتِيَارٌ) بس اختيار ايچون اختيار بولولازم بولا (فَيُدْر) بس ايكنچى اختيار اولگى اختيارده قايتسه دورلازم بولا يعنى بىر نرسه نىڭ اوزينه موقوف بولغان نرسه ده موقوف بولوى لازم (أَوْ يَتَسَلَّلُ) يايسه ايكنچى اختيار اولگى اختيارده قايتماسه اوچونچى اختيارده توقف ايتسه تسلسل لازم بولا يعنى غير منتهاهى بولغان نرسه نىڭ بالفعل بولوى لازم بولا (فَمَنْقُوضٌ) بس اشعري نىڭ اختيارنىڭ اضطرارى بولوينى اثباتىڭدىلىلى نقض قىلنمش (بِاخْتِيَارِ اللَّهِ تَعَالَى) اللهتعالى نىڭ اختيارى برلن يعنى اشعري ده نقض اجمالى قىلامز بنده نىڭ اختيارىڭدىلىلى اضطرارى بولوينى اثبات ده اقامت قىلغان دىلىلى نىڭ كل مقدمهسى برلن درست توگل چونىكده بودىلىلىڭ تمام بولسه اللهتعالى نىڭ قادر مختار بولماوى لازم چونىكده اللهتعالى اوزىنىڭ فعلين اختيار برلن ايجاد قىلسه فعل ترك ايكسىده برابر بولا بس فعلنى ترك ده ترجيح قىلا تورغان مرجع كيرهك بولسه اول مرجع اللهتعالىدن بولسه اول مرجع نى ينه اختيار برلن ايجاد قىلسه مرجعنىڭ جهت فعلين جهت ترك ده ترجيح قىلغان مرجع كيرهك بس دورياتسلسل لازم هم مرجع بولغانده فعلنىڭ وجودى واجب بولا والامرجع نىڭ مرجع تام بولماوى لازم فعلنىڭ وجودى واجب بولسه اللهتعالى قادر مختار بولوى فاعل موجب بولا (فَجَوَابُهُ) بس بونقض اجمالىگه اشعري نىڭ جوابى يعنى اللهتعالى نىڭ اختيارى برلن نقض ده جواب (جَوَابُهُ) بنده نىڭ اختيارى نىڭ اختيارى بولوينه كىلگان بعثدن جوابدر يعنى فماهو جوابكم فى اختيار الله فهو جوابنا فى اختيار العبد بعضيلار بونقض اجمالى ده جواب

بیرگانلر بودلیل مشترک الورد توگل چونکه بنده نك اراده سی حادث ایکنچی اراده که محتاج
 اما الله تعالی نك اراده سی قدیم ایکنچی اراده که محتاج توگل اگر بوجوابن منعه ایستاک
 الله تعالی نك اراده قدیمه سی جهت فعل که متعلق بولسه ترک جهتی ممتنع یا ممکن اگر
 ممتنع بولسه برطرف نك امتناع سی ایکنچی طرف نك وجوبین لازم ایته بس جهة فعل واجب
 بولاده الله تعالی فاعل مختار بولمی اگر جهة ترک ممکن بولسه جهة فعل مرجح که توقف
 قیلا یا یوق توقف قیلماسه فعل اتفاقی بولا هم حادث نك مرجح دن استغناسی لازم بولا
 اگر توقف قیلسه جهة فعل واجب بولا بس الله تعالی فعلنده اضطراری بولا دیو جوابده
 ایتمومز الله تعالی نك فعلی مرجح قدیم که محتاج بولسه ده اول مرجح قدیم ایکنچی مرجح که
 محتاج بولماس اما مرجح قدیم متعلق بولغان فعل نك واجب بولوی لازم توگل چونکه اختیار که
 مترتب بولغان وجوب اختیار فی منافی توگل بلکه اختیار فی تحقیق قیلادر (وَحَلُّهُ) اشعری نك
 یعنی نك حلی یعنی نقض تفصیلی دور تسلسل لازم توگل دیمز بنده نك اختیار سی اضطراری
 بولغانده (أَنَّ الْمُخْتَارَ) درست لکه مختار بولغان نرسه (أَنَّ كَانَ قَصْدًا وَأَصَالَةً) قصد اصالت
 برلن بولسه یعنی اصالة مقصود بولسه (فَلَا بُدَّ لَهُ) بس مختار بولغان نرسه ایچون چاره بوقدر
 (مِنْ اخْتِيَارٍ مُغَايِرَةٍ) شول مختار بولغان نرسه که باشقه بولغان اختیار دان (سَابِقٌ عَلَيْهِ
 بِالضَّرُورَةِ) شول مختار اوزرینه ضروره برلن مقدم بولغان اختیار دان چونکه فعل اختیار نك
 ضمنه و بر نرسه که ایهر بکنه مقصود بولسه (فَلَا) بس اول مختار بولغان نرسه ایچون شول مختارغه
 اختیار سر حصولی ممکن توگل (وَأَمَّا أَنْ كَانَ ضَمْنًا وَتَبَعًا) اما مختار بولغان نرسه اگر بر نرسه
 مقدم بولغان و باشقه بولغان اختیار کیره کمی (بَلْ يَكُونُ اخْتِيَارُ الْمَقْصُودِ)
 بلکه مقصودنی اختیار قیلو بولور (اخْتِيَارًا لِنَفْسِهِ) نفس اختیارینده اختیار بولور
 (ضَمْنًا وَالتَّزَامًا) شول مقصودنی اختیار ایچنهم شول مقصودنی اختیار که لازم بولوب (كَمَا يَشْهَدُ
 لَهُ الْوُجُودَانُ) نتا که مقصودنی اختیار نك نفس اختیارینده اختیار بولوی ایچون وجدان
 گواهیق بیرر اگر اشعری بو طریق دلیل یرتسه اگرده فعل برلن ترک نك هر ایکسی بنده
 ایچون درست بولوب مساوی بولسه لار البته فعلنی ترک که بر مرجح کیره ک عبدن
 بولسه دور یا تسلسل چونکه اول مرجح نك ینه ده عبد ایچون فعلی ترکی مساوی بس
 مرجح نك فعلنی ترکنه ترجیح قیلا تورغان ایکنچی مرجح کیره ک بس عود قیلسه دور

قیلماسه تسلسل بس مرجع الله تعالى دن بولاده عبداختیارنده مضطر بولا بس فعل عبد
 جبری بولا اگر فعلنی ترك که مرجع بولماسه ترجیح بلا مرجع بولا جواب بیره مز فعلنی
 ترك که مرجع بولماسون (وَالتَّرجیحُ بِلَا مُرجَعٍ) مرجعسز ترجیح (جَائِزٌ عِنْدَ الْمُتَكَلِّمِینَ)
 متکلمون قاشنده درستدر (فی الفَاعِلِ الْمُخْتَارِ) مختار بولغان فاعلده چونکه اراده نڭ
 شاندن ایکی جانب نڭ برسنی مرجعسز ترجیح ایتو مثلا برنرسه دن قورقوب قاجب
 باروچی کبی برابر بولغان ایکی یولنڭ برسنی مرجعسز ترجیح ایته دخی آج آدم
 کبی برابر بولغان ایکی کومه چنڭ برسنی ترجیح ایته (وَأِنَّمَا الْمُتَمَتِّعُ) بودر باشقه توگلدر
 محال (التَّرجیحُ بِلَا مُرجَعٍ) مرجعسز رجحان تابو یعنی موجدسز ایجاد محال چونکه ممکن نڭ
 علته مؤثره دن استغناسی لازم (فَيَجُوزُ أَنْ يَتَعَلَّقَ الْأَرَادَةُ بِشَيْءٍ) بس اراده نڭ برنرسه گه
 متعلق بولوی درست (بِلَا مُرجَعٍ وَدَاعٍ) مرجعسز وداعیسز (فَلَا يَرُدُّ) بس بعث کیلمی
 (أَنْ تَتَعَلَّقَ الْأَرَادَةُ) درستلکده اراده نڭ متعلق بولوی (لِأَنَّ لَهُ مِنْ مُرجَعٍ) اراده نڭ تعلق
 ایچون مرجع دان چاره بوق (فَإِنْ كَانَ مِنْ خَارِجٍ) بس اگر مرجع خارجدان بولسه
 یعنی فاعل مختاردان بولسه (يَلْزَمُ الْأَيْجَابُ) اول شینڭ صدورینڭ واجب بولوی لازم
 (وَأَنْ كَانَ مِنْ نَفْسِ الْمُرِيدِ) واگر مرجع اراده قیلوچی فاعلنڭ اوزندن بولسه (يَنْتَقِلُ
 الْكَلَامُ عَلَيْهِ) اول مرجع اوزرینه سوز کوچرلش بولور (أَنَّهُ بِالْأَخْتِيَارِ) درستلکده
 اول مرجع اختیار برلن صادرمی (أَوْ بِالْإِضْطِرَارِ) یایسه اختیارسز صادرمی (فَيَلْزَمُ أَمَّا الدَّوْرُ
 أَوِ التَّسْلُسُ) بس یادورتسلسل لازم مرجع اختیار برلن صادر بولغانده (أَوِ الْأَيْجَابُ) یایسه
 اول شینڭ صدوری نڭ واجب بولوی لازم اضطرار صورتده یعنی مرجع اختیارسز صادر
 بولغانده (فَأَذَاتُهُمْ) بس هر قیچان حاضرلنمش بولسه (هُنَا الْمُقَمَّةُ) اوشبومقه مه (فَلَنَشْرَعُ
 بِالْمَقْصُودِ) بس مقصوده کرشرمز یعنی رباء نڭ آلتونچی بحثنه (فَنَقُولُ) بس ایتورمز
 (مِنَ الْأُمُورِ الْمُتَرَدِّدَةِ بَيْنَ الرِّبَاءِ وَالْإِخْلَاصِ) رباء برلن اخلاص آراسنده شکلی بولغان
 نرسه لر جمله سندندر (أَنَّ الرَّجُلَ قَدِ يَبِيْتُ مَعَ قَوْمٍ) درستلکده برابر برقوم برلن برگه بعض
 وقت کیچلر (فَيَقُومُونَ لِلتَّهْجَةِ) بس اول قوم تونگی نغل نمازینی اوقور ایچون تورورلار
 (كُلَّ اللَّيْلِ أَوْ بَعْضَهُ) کیچنڭ بارچه سنه یاکه بعضسنه (وَهُوَ) حالهوکم بوایر (مِمَّنْ لَا يَقُومُ
 أَصْلًا) هیچ بروقت تهجد نمازینه تورمی تورغان آدملردن (أَوْ يَقُومُ قَلِيلًا مِنْ قِيَامِهِمْ) یایسه

بوقوم ننگ تهمجد نمازینه تورولارندان آرزاق تورا تورغان آدملردن (فَادَارَاهُمْ) بس
 هر قیچان بوایر بوقومنی کورسه (انْبَعَثَ نَشَاطُهُ لَلْمُؤَافَقَةِ) بوقوم گه موافقت قیلوغه قزغوی
 وشادلانوی قوزغالا (حَتَّى يَزِيدَ عَلَى مُعْتَادِهِ) تا اوزیننگ عادتق اوزرینه عبادتک آرتدر
 (وَكَذَلِكَ) دخی اوشنداق (قَدِيقَعُ فِي مَوْضِعٍ) برابر بر اوروندک واقع بولا (بِصَوْمِ أَهْلِهِ تَطَوُّعًا)
 اول اورون ننگ اهلی نفل یوزندن روزه توتارلار (فَيَنْبَعَثُ لَهُ نَشَاطُهُ فِي الصَّوْمِ) بس
 روزه ده اول ایرننگ شادلغی ورغبتی قوزغالور (قَرَبًا يَظُنُّ) بس کوب وقت اول ایر
 گمان قیلور (أَنَّهُ رِيَاءٌ) درستلکله نمازده روزه ده بوقوم گه ایه رو ریاء در دیو (وَأَنَّ الْوَأَجِبَ
 تَرَكَ الْمُؤَافَقَةَ) دخی بوقوم گه موافقتنی قوبو واجب دیو (وَلَيْسَ كَذَلِكَ عَلَى الْأَطْلَاقِ) لکن
 مطلق لق اوزرینه حال اوشنداق توگل یعنی موافقتنی قوبو واجب توگل (بَلْ لَهُ تَفْصِيلٌ)
 بلکه بوموافقتنی قوبو ایچون آیوروب بیان بار (فَإِنْ كَانَ نَشَاطُهُ) بس اگر بوایرننگ شادلانوی
 بولسه (لِزَوَالِ الْغَلَّةِ) غافل لگی کیتو ایچون (بِمُشَاهَدَةِ الْغَيْرِ) باشقه کشینی کورو
 سبیلی (وَقَدْ أَقْبَلُوا عَلَى اللَّهِ تَعَالَى) تحقیق اول باشقه کشیلر الله تعالی اوزرینه یونه لیلر
 (وَأَعْرَضُوا عَنِ النَّوْمِ) دخی اول باشقه قوم بوقودان یوز دوندر دیلر (وَالْأَكْلُ) دخی آشادان
 یوز دوندر دیلر (اَوَانْفَاعِ الْعَوَاقِفِ) یایسه شادلانوی منع قیلا تورغان نرسه لر یاکه
 تهمجدکه تورونی منع قیلا تورغان نرسه لر کیتکانلگی ایچون (وَالْأَشْغَالُ الَّتِي فِي بَيْتِهِ) دخی ایونده
 بولغان شغلر کیتکانلگی ایچون (مِثْلُ تَمَكُّنِهِ عَلَى فِرَاشٍ وَثِيْرَةٍ) اول ایوده گی شغلر یومشاق
 توشاکلرگه باتوغه قدرتلی بولووی کبی (أَوْ تَمَكُّنِهِ مِنَ التَّمَتُّعِ بِزَوْجَتِهِ) یایسه خاتوندان
 فائده آلورغه قدرتلی بولووی کبی (أَوْ أَمْتِهِ) یایسه کنیزه گندن فائده آلورغه قدرتلی
 بولووی کبی (أَوِ الْمَحَادَّةَ بِأَهْلِهِ وَأَقْرَابِهِ) یایسه ایوجماعتی ویاقن قرداشلری برلن سویله شوگه
 قدرتلی بولووی کبی (أَوِ الْأَشْتَغَالَ بِأَوْلَادِهِ) یایسه بالالاری برلن شغللنو کبی (وَحِسَابِ
 مُعَامَلَتِهِ) یایسه اوزیننگ صاتو آلوننگ حسابی کبی (أَوْ لِمَفَارَقَةِ النَّوْمِ) یایسه شادلانوی
 بوقودان آیورلغانلقی ایچون بولسه (لِاسْتِنَاكِهِ الْمَوْضِعَ) کیچلی تورغان اورنینی یار اهماغانلقی
 ایچون (أَوْ بِسَبَبِ آخَرَ) یایسه باشقه برسبب برلن بوقوم برلن عبادت قیلوغه رغبت ایتسه
 (فَيَعْتَمِدُ زَوَالَ النَّوْمِ) بس بوسبیلر برلن یوقوننگ کیتوینی غنیمت بلور بولسه (وَفِي مَنْزِلِهِ رُبَّمَا
 يَغْلِبُهُ النَّوْمُ) ایونده وقت ده کوب وقت یوقوغالب بولور بولسه بوکشیگه (وَقَدْ يَعْسُرُ عَلَيْهِ الصَّوْمُ)

في منزله) واول كشيگه ايونده وقتنه روزه توتو آغر بولور بولسه (ومعه أطيب الأَطعمَة)
 وھالبوكھ ايونده وقت بوكشي نڭ خوش ولنديد طعام لري بار (فأذا أعوزته تلك الأَطعمَة)
 بس هر قايجان بولنديد طعام لار يوقلغي ايچون بوكشيني محتاج و فقير ايتسه لر (لم يشق
 عليه الصَّوم) بوكشي اوزرينه روزه مشقتلي و آغر بولماس (فهذه وأمثالها) بس اوشبو سبيلر
 ايچون كشيگه موافقه قيلنغان عبادت لر و بوعبادت كيبيلر (ليست برياء) رياء توگل در
 (فعليه الموافقة) بس بوكشي اوزينه بوقوم اوزرينه عبادتده موافقت قيلو تيوش بولا
 (وَالْعَمَلُ) دخي عمل تيوش بولا (وَالشَّيْطَانُ عِنْدَ ذَلِكَ) و شيطان اوشبو عمل وقتنده
 (رُبَّمَا يَصُدُّ عَنِ الْعَمَلِ) كوب وقت عملدن منع قيلادر (وَيَقُولُ) دخي ايتنه در (لَا تَعْمَلْ)
 عمل قيلمه (مَالَا تَعْمَلُ فِي بَيْتِكَ) ايوكده عمل قيلماغان عملكني (فَتَكُونُ مُرَائِيًا) بس رياء
 كشي بولورسون (وَأَنْ كَانَ نَشَاطُهُ) واگرده بوكشي نڭ عبادتده قزغوي بولسه (طَلَبًا لِمَحْمَدَةَ النَّاسِ)
 بوقوم نڭ مافتاويني استاوا ايچون (أَوْ خَوْفًا مِنْ ذَمِّهِمْ) يايسه بوقوم نڭ خورلاوندن قورقوا ايچون
 (وَنَسَبْتَهُمْ آيَاهُ إِلَى الْكَسَلِ) دخي بوقوم نڭ يالقاولقغه نسبت بيرونندن قورقوا ايچون (لَأَسِيْمًا)
 بيگره كده بوقوم نڭ يالقاولقغه نسبت بيرونندن قورقار (أَذَا كَانُوا يَظُنُّونَ) هر قايجان اول
 قوم گمان قيلور بولسه لار (أَنَّهُ يَقُومُ بِاللَّيْلِ) درستلكده بو ايركيچده اوياغ تورا ديو
 (أَوْ يَصُومُ تَطَوُّعًا) يايسه نفل روزه مني توتاديو (فَلَا تَسْمَعُ نَفْسُهُ) بس بوكشيني نڭ نفسى راضى
 بولماس (بَأَنْ يَسْقُطَ مِنْ أَعْيُنِهِمْ) بوقوم نڭ كوزلرندن تشوگه يعنى اعتبارندن (فَيُرِيدُونَ
 يَحْفَظُ مَنْزِلَتَهُ) بس بواير اوزينڭ مرتبه سنى صاقلاون تلار (فِي قُلُوبِهِمْ) بوقوم نڭ كوكللرندن
 (وَعِنْدَ ذَلِكَ) و اوشبو رياء وقتنده (يَقُولُ الشَّيْطَانُ) بعض وقت شيطان ايتور (صَلِّ فَإِنَّكَ
 مُخْلِصٌ) نماز اوقو بوقوم بولن برگه بس درستلكده سين اخلاصلى سون (وَأِنَّمَا كُنْتَ
 بُوَدْرٍ بَاشِقَةٍ تُوْغَلُ دَرَسِيْنَ بُوَلْدِكَ) (لَا تُصَلِّي فِي بَيْتِكَ) بونفل نمازيني ايوكده اوقماس بولديك
 (لِكَثْرَةِ الْعَوَاقِقِ) بونفل نمازيني اوقودان ايوكده منع قيللا تورغان نرسه لرنڭ كسوبلگي
 ايچون گنه (فَلَا يَجُوزُ لَهُ) بس بوايرگه درست بولماس (أَنْ يَزِيدَ عَلَى مُعْتَادِهِ) اوزينڭ عادتده
 اوقى تورغان نمازى اوزرينه آرتدماقلق (لَأَنَّهُ) آنڭ ايچون درستلكده بوكشي اگرده
 عادتده اوقى تورغان نمازى اوزرينه آرتدسه (يُعْصِي اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى گه
 گناھلى بولور (بِحَبِّ مَحْمَدَةَ النَّاسِ) آدم لرنڭ مافتاويني سيبووى سببلى (أَوْ دَفَعُ ذَمَّهُمْ)

یایسه آدم لر نك خورلاوینی یبارونی استهوی سبیلی (أَوْسُقُوطُ مَنَزَلَتَهُ) یایسه مرتبه سی نك
 تشوینی ییبه رونی استهوی سبیلی (عِنْدَهُمْ) اول قوم قاشنده (بِطَاعَةِ اللَّهِ) الله تعالی نك عبادتی
 برلن استهوی سبیلی (لَأَنَّهُ) چونکه بوسبیلر ایچون نماز او قو (رَبَاءٌ مَّحْظُورٌ مَحْضٌ) خالص
 شرعه منع قیلنغان ریادر (وَالْعَلَامَةُ الْفَارِقَةُ بَيْنَهُمَا) بوماقنا اولو بولغان قزغوبرلن خورلانمش
 بولغان قزغو آراسنی آیورغوچی علامت (أَنْ يَبْعُضَ عَلَى نَفْسِهِ) اوزینه بو قزو غوشا دلانونی
 عرض قیلودر (أَنَّهُا) درستلکده نفسی (لَوَرَأَتْ هَؤُلَاءِ) اگرده اوشبو قومنی کورسه (يُصَلُّونَ
 وَيَصُومُونَ) نماز او قغانلاری وروزه توتقانلاری حالده (مَنْ حَيْثُ) شول اورندان (لَا يَرَوْنَهُ)
 اول قوم بو کشینی کورمه سه لر اول اورندان (مَنْ وَرَاءَ حِجَابٍ) په رده طشندان کورسه (هَلْ
 كَانَتْ تَسْخُو) ایانفسی راضی بولورومی وجومار دلانورومی (بِالصَّلَاةِ وَالصَّوْمِ) نماز وروزه برلن
 یعنی نماز او قور وروزه توتارمی (فَهُوَ أَخْلَاصٌ) بس نفسی جومار دلانسه بو اخلاص بولور
 (يُؤَافِقُهُمْ) بوکشی عملده بو قوم گه موافقت قیلور (أَوْلَا تَسْخُو) یایسه قوم کورمگانده نفسی
 نماز وروزه برلن جومار دلانماسمی (وَيَثْقُلُ عَلَيْهِ) دخی بوکشی گه عبادت قیلو آغر بولورومی
 (لَعَلَّمْ أَطْلَاعَهُمْ عَلَيْهِا) قوم نك بوکشی نك عبادتنه تشنه ولری ایچون (فَرِيَاءٌ) بس نفسی
 جومار دلانماسه ریادر بو عمل (لَا يَزِيدُ عَلَى الْمُعْتَادِ) بو عملنی عادتده گی عملی اوزرینه
 آرتدیرماس (وَمَنْ ذَلِكَ) دخی اوشبو ریاء برلن اخلاص آراسنده شکلی بولغان نرسه جمله
 سندنر (الْأَسْتَفْهَارُ) استغفرالله دیمک (وَالْأَسْتَعَاذَةُ) دخی اهوذبالله من الشيطان الرجيم دیمک
 (عِنْدَ النَّاسِ) کشیلر آلدنك (فَقَدْ يَكُونُ) بس بعض وقت استغفرالله برلن اهوذبالله من الشيطان
 الرجيم دیمک بولور (لِحَاطِرِ خَوْفٍ) الله تعالی دن قورقو خاطر گه کیلگانلگی ایچون (وَتَنَكَّرُ
 ذَنْبٍ) دخی برگناهنی ایسکه تشرگانلك ایچون (وَتَتَنَّمِ عَلَيْهِ) وگناه اوزرینه اوکونگه نك
 ایچون بو وقت اخلاص بولور (وَقَدْ يَكُونُ لِلْأَمْرِ آتٍ) وبعض وقت بو استغفرالله برلن من الشيطان
 الرجيم دیمک ریالار ایچون بولور (فَرَأَبْ قَلْبِكَ) بس کوکلكنا نچکه قاراو برلن قارا (وَمَيِّزُ
 بَيْنَهُمَا) دخی ریاء برلن اخلاص آراسنی آیور (بِالْعَلَامَةِ السَّابِقَةِ) اوتکانده گی علامت برلن
 یعنی اگرده عملده خلق نك کوروی برلن کورمه سوی برابر بولسه اخلاص بولور خلق نك
 کوروی برلن کورماوی برابر بولماسه بلکه کوروی ایله عمل گه رغبت آرتوغراق بولسه ریاء
 بولور (وَأَمْثَالُهَا) دخی اوتکانده گی علامت کبی علامت برلن آیور یعنی باشقه کشین نك

عملیگه تشنوی سیبوی کلی بولسه ریاء بولور سیبوی کلی بولماسه اخلاص بولور (فَإِنْ كَانَ لِلَّهِ
 تَعَالَى) بس ریاء برلن اخلاص آراسنی آبورغان نك صوکنده عمل اگردہ اللہ تعالی رضاسی
 ایچون گنه بولسه (فَأَمْضِهِ) بس اول عملنی قیل (وَالْأَوْلَى) اگر عمل اللہ تعالی رضاسی ایچون گنه
 بولماسه (فَأَحْتَرُّ مِنْهُ) بس اول عملن صاقلان سین (وَمَنْ ذَلِكَ) دخی ریاء برلن اخلاص
 آراسنده شکلی بولغان نرسه لر جمله سنندر (أَظْهَارُ الطَّاعَةِ) عبادت نی آدم لرگه ظاهر قیلو
 (فَإِنَّ الْبَاعِثَ عَلَيْهِ) بس درستلکده عملنی ظاهر قیلو غه سبب بولغان نرسه (قَدْ يَكُونُ
 قَصْدُ الْاِقْتِدَاءِ) بعض وقت آدم لر نك بو عملده ایه روینی قصد قیلو بولا (فَيَكُونُ أَفْضَلَ مِنْ
 الْأَخْفَاءِ) بس بو وقت عملنی ظاهر قیلو یاشرن قیلودان آرتوغراق بولا (هَقٌّ) بیهقی
 روایت قیلا (عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) حضرت عمر نك اوغلی عبد اللہ دان (أَنَّ النَّبِيَّ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام ایتمدی (عَمَلُ السَّرِّ أَفْضَلُ مِنَ الْعَلَانِيَةِ)
 یاشرن عمل آشکاره عملن آرتوغراقدر (وَالْعَلَانِيَةُ) دخی آشکاره عمل (أَفْضَلُ) یاشرن عملن
 آرتوغراقدر (لَمَنْ أَرَادَ الْاِقْتِدَاءَ) بو عملده باشقه کشینک ایاروینی تلگه نی کشیگه (وَهَذَا) اوشبو
 باشقه کشی ایارسون ایچون آشکاره عملنک یاشرن عملن آرتوق بولوی (لَا يَكُونُ) بولماس
 (الْأَوْلَى) مگر بولور (فِي الْمُقْتَدَى بِهِ) ایارلمش بولغان کشیگه گنه (وَقَدْ يَكُونُ الْبَاعِثُ الرِّيَاءَ)
 وبعض وقت عملنی ظاهر قیلو غه سبب ریاء بولور (وَلَا بَلِيسُ تَلْبِيسٌ) ابلیس ایچون
 حیلہ ومکر باردر (فِي كَلَامِ الْجَانِبِينَ) هر ایکی جانبندہ یعنی ریاء برلن اخلاصنک هر ایکسنده
 (فَعَلَيْكَ التَّيَقُّظُ) بس اویغانوغه یابش سین (فَإِنْ اشْتَبَهَ عَلَيْكَ) بس اگر ریاء برلن اخلاصده
 اش مشکل بولمسز بولسه (فَعَلَيْكَ بِالْاِخْفَاءِ) بس عملنی یاشر وگه لازم بول (فَإِنَّهُ لَا ضَرَرَ
 فِيهِ الْهَيْبَةُ) بس درستلکده عملنی یاشرن قیلوده البته ضرر یوق اما آشکاره قیلوده
 ضرر بولو احتمالی بار (الْأَوْلَى) مگر عملنی ظاهر قیلو تیوش بولور (أَنْ يَكُونَ الْأَظْهَارُ
 وَأَجْبًا) عملنی ظاهر قیلو واجب بولغانده (أَوْسَنَةً) یایسه سنت بولغانده (كُلِّمَاعَةً) ظاهر
 قیلو سنت بولغان نك مثالی جماعت نمازی کبی واجب بولغان جمعه نمازی کبی (وَمَنْ ذَلِكَ)
 دخی اوشبو ریاء برلن اخلاص آراسنده شکلی بولغان نرسه لر جمله سنندر (الْمَعْدِيثُ)
 سویله شو (بِمَا فَعَلَهُ) قیلغان نرسه سی برلن (مِنَ الطَّاعَاتِ) عبادت لردن (بَعْدَ الْفِرَاقِ)
 عبادت لردن بوشانغان صوکنده (وَحُكْمُهُ) قیلغان عمللر برلن سویله شونک حکمی (لِحُكْمِ أَظْهَارِ نَفْسِهِ)

نفس عملنی ظاهر قیلو حکمی کبیر یعنی اگر قیلغان عمللری برلن باشقه کشیلر
ایه رسون ایچون سویله شسه ضرر یوق اگر خلق متقی دیسونلر ایچون سویله شسه ریاء بولا
درست توگل (الّا) لکن نفسی عملنی ظاهر قیلو برلن قیلغان عملنی سویله شو آراسنده
آیورما بار (أَنَّهُ) درستلکده شَأْن (إِذَا تَطَرَّقَ إِلَيْهِ الرَّيَاءُ) هر قیچان قیلغان عملگه
قیلغاننک صوکنده سویله شوسبیلی ریاء عارض بولسه (لَمْ يُؤْتِرْ) ریاءنک عارض بولوی
اثر بیرماس (فِي أَفْسَادِ الْعِبَادَةِ الْمَاضِيَةِ) اوتکان عبادتنی بوزودا (بَلْ يَكُونُ تَحْذِيرَهُ
مَعْصِيَةً جَدِيدَةً) بلکه قیلغان عبادتنی سویله و یاکی گناه بولور (وَبِالْجَمَلَةِ) سوزنک حاصلی
(الْأَخْفَاءُ فِي الْعِبَادَاتِ الَّتِي) شوندا این عبادتلرده یاشرن قیلو (لَا يَلْزَمُ أَظْهَارُهَا) اول
عبادتلرنی ظاهر قیلو لازم توگل ایدی (أَفْضَلُ مِنَ الْأَظْهَارِ) ظاهر قیلودن آرتوغراقدر
(الّا) مگر یاشرن قیلو آرتوغراق بولماس (عِنْدَ التَّيَقُّنِ) یقین حاصل بولغانده (بِقَصْدِ
التَّعْلِيمِ) کشی گه اویره تو قصدی برلن (وَالْإِقْتِدَاءِ) دخی کشینی ایهر تو قصدی برلن (فَالْأَظْهَارُ
حِينَئِذٍ) بس اوشبو ایهر تو برلن ایهر تو مقصود بولغان وقتده عمللرنی ظاهر قیلو (أَفْضَلُ)
آرتوغراقدر یاشرن قیلودان (وَقَسَّ عَلَى هَذَا) اوشبو ذکر قیلنغان ریاء برلن اخلاص
آراسنده شکلی بولغان نرسه لرگه قیاس قیل (أَمْثَالُهَا) مونک کبی ریاء برلن اخلاص
آراسنده شکلی بولغان نرسه لرنی (وَمَنْ مَكَابِدِ الشَّيْطَانِ) دخی شیطاننک مکر وحیله لری
جمله سنندر (أَنَّ الرَّجُلَ) درستلکده ایر (قَدْ يَكُونُ لَهُ وَرْدٌ مَعِينٌ) بعض وقت اول ایر
ایچون وقتلی بیلگولی بولغان عمل بولور (كَصَلْوَةِ الضُّحَى وَالْتِهَجِّ) ضعی نمازی وتهجد
نمازی کبی قیاش کوتارلگاندان صوگ او قلا تورغان نمازنی ضعی وهر آز یوقلاب تونله
او قلا تورغان نمازنی تهجد دیورلر (فَيَقَعُ فِي قَوْمٍ لَا يَفْعَلُونَهَا) بس بو بیلگولی عملی
بولغان ایر بر قوم اچینه تشهر اول قوم ضعی برلن تهجد نمازینی قیلمی تورغان بولورلر
(فَيَتَرَكُوهَا خَوْفًا مِنَ الرَّيَاءِ) بس بو ضعی برلن تهجد نمازینی بو ایر قویار ریاءدان
قورقو ایچون (فَهَذَا غَلَطٌ) بس اوشبو ریاءدان قورقب قویو یا کلس لقدر (وَمُتَابَعَةٌ
لِلشَّيْطَانِ) وشیطانغه ایهر ودر (أَذْمَدُ أُمَّتِهِ السَّابِقَةُ) آنک ایچون بو ایرنک اولده گی و اوتکانده گی
بو ضعی برلن تهجد گه دوام ایتموی (دَلِيلٌ عَلَى الْإِخْلَاصِ) بو ایرنک اخلاصنه دلالت قیلادر (فَمَجْرَدُ
وُقُوعِ خَاطِرَةِ الرَّيَاءِ) بس یالغز ریاء خاطرینک تشوی (فِي الْقَلْبِ) کوکل گه (بِلَا اخْتِيَارٍ وَلَا قَبُولٍ)

اختیار ایتودن وقبول قیلودان باشقه (لَيْسَ بَضَارٌ وَلَا رِيَاءٌ) ضرر بیرر گوچمده توگل هم ریاده توگل
 (وَلَا مَجْلٌ بِالْإِخْلَاصِ) دخی اخلاصقه ضررده بیرر وچی توگل (فَتَرَكُ الْعَمَلُ لِأَجْلِهِ) بس ریاء خاطرینک
 کوکلرله اختیارسز تشوی ایچون عملنی قویو (مُؤَافَقَةٌ لِلشَّيْطَانِ) شیطانغه موافقت قیلودر
 (وَتَحْصِيلٌ لِّغَوْضِهِ) وشیطاننک مقصودین حاصل ایتودر (نَعَمْ عَلَيْهِ) بلکی اول کوکلرله
 اختیارسز ریاءنک تشوندن قورقغان کشی که تیوش بولور (أَنْ لَا يَزِيدَ عَلَى الْمُعْتَادِ)
 عادتگی عبادتی اوزرینه آرتدیر ماسزلق (أَنْ لَمْ يَجِدْ بَاعِثًا دِينِيَا) اگرده عملنی آرتدیر وینه
 دینی بولغان سبب تابماسه (وَقَدْ يَتَرَكُهَا) وبعض وقت عبادت قیلوچی ضعی برلن تهجد
 نمازین قویار (لَا) توگل قویوی (خَوْفًا مِنَ الرَّيَاءِ) ریادن قورقپ (بَلْ خَوْفًا مِنْ أَنْ يَنْسَبَ
 إِلَى الرَّيَاءِ) بلکه ریاغه نسبت بیرلش بولماقنن قورقو ایچون (وَيُقَالُ إِنَّهُ مُرَائِيٌّ) دخی
 درستلکده بوکشی ریالیدر دیلمش بولماقنن قورقو ایچون (وَهَذَا عَيْنُ الرَّيَاءِ) واوشبو
 ریاضه نسبت بیرلودن یا که مرائی دیب ایتلودن قورقو ایچون ضعی برلن تهجد نمازینی
 قویو عین ریادر (لَأنَّهُ) آنک ایچون درستلکده بوکشی (تَرَكَهَا) قویوی بوضعی برله
 تهجدنی (خَوْفًا مِنْ سُقُوطِ مَنْزِلَتِهِ عَنْهُمْ) آدملر قاشنده مرتبه سینک تشوندن قورقو ایچون
 (وَفِيهِ) دخی آدملر قاشنده مرتبه نك تشوندن قورقپ ضعی برلن تهجدنی قویوده بولغوچیدر
 (أَيْضًا) ینهده ریادن قورقپ قویو کبی (سُؤَالِ الظَّنِّ بِالْمُسْلِمِينَ) مسلمانلرغه یاوز گمان قیلو
 (وَقَدْ يُوَقِعُ الشَّيْطَانُ) وبعض وقت شیطان تشورر (فِي قَلْبِهِ) آدم نك کوکلینه (أَنْ يَتَرَكُهَا)
 وقتلی بولغان وردنی قویونی (لِأَجْلِ صِيَانَتِهِمْ عَنْ مَعْصِيَةِ الْغَيْبَةِ) آدملرنی غیبت گناهسندن صاقلو
 ایچون (لَا لِلْفِرَارِ عَنْ دَمِهِمْ) آدملرنک سوگوندن وخورلاوندن قاچو ایچون توگل (وَسُقُوطِ
 مَنْزِلَتِهِ عَنْهُمْ) وآدملر قاشنده مرتبه سینک تشوندن قاچو ایچونده توگل (وَهَذَا) دخی
 اوشبو آدملرنی غیبت گناهسندن صاقلو ایچون وردنی قویو (أَيْضًا) ینهده آدملر قاشنده
 مرتبه سینک تشوندن قورقو ایچون وردنی قویو کبی (سُؤَالِ الظَّنِّ بِهِمْ) مسلمانلرغه یاوز گمان قیلودر
 (وَصِيَانَةُ الْغَيْرِ عَنِ الْمَعْصِيَةِ) اوزندن باشقه کشینی گناهمن صاقلو (أَنْمَا يُحْسِنُ) بودر
 باشقه توگلدر کورکام بولا (فِي تَرَكِ الْمُهَابَاتِ) مباح عمللرنی قویوده (لَا الْمُسْتَعْتَبَاتِ
 وَالسُّنَنِ) مستعبلرنی وسنتلرنی قویوده کورکام بولمی (وَمِنْ هَذَا الْقَبِيلِ) دخی اوشبو
 اوزندن باشقهنی گناهمن صاقلار ایچون قویو کورکام بولماغان نرسه قیبلندندر (تَرَكُ

السَّوَاكُ) مسواک استعمال قیلونی قویو (وَالطَّيْلَسَانُ) دخی طیلسان اسملی کیمنی کییونی قویو (وَالْمَشَى حَافِيًا) دخی بالانغاچ آباق یرونی قویو (وَرُكُوبُ الْحِمَارِ) وایشه ککه آطلانونی قویو (وَنَعُوْهَا) بولا رغه او خشاو لیبارنی قویو (صِيَانَةٌ لِأَلْسِنَةِ النَّاسِ عَنِ الْغَيْبَةِ) آدم لرنک تللرینی غیبت دن صاقلاو ایچون (وَفِيهِ) دخی بو کیملرنی کییونی و بو اشلرنی اشله و نی قویوده بولغو چیدر (تَرَكَ السَّنَةَ) سنتنی قویو (وَسُرُّ الظَّنِّ) دخی مسلمان لار شه یاوز گمان قیلو (وَعَدَمُ النَّدَامَةِ عَلَى تَرَكَ السَّنَةِ) وسنتنی قویو غه اوکنمه و (بَلْ اسْتَعْمَانُهُ) بلکه سنتنی قویونی کورکام گه صایو (وَعَدَهَا عَيْبًا وَنُقْصَانًا) وسنتنی قیلونی هیب و کیچیلک صاناو (وَهُنَّ الْأَشْيَاءُ) او شبو بوزوق نرسه لر یعنی سنتنی قویو یاوز گمان قیلو سنتنی قویو غه اوکنمه و بلکه سنتنی قویونی کورکام گه صایو وسنتنی قیلونی عیب که صاناو (تَكْفِي لِرُجْرُ الْعَاقِلِ) عقللی کشینی قورقتوغه کفایه قیلور (مَعَ أَنَّ الْأَغْلَبَ) شولای بولا تروب درستلک کچولیره ک (أَنَّ تَرَكَهُ نَاشٍ مِنَ الرِّيَاءِ) درستلکده آدملرنی غیبت دان صاقلاو ایچون وردنی قویو ریادان وجود که کیلوچیدر یعنی ریادان بولوی کچولیره ک (وَقَوْلُهُ كَذِبٌ وَنَفَاقٌ) و شیطان ننگ سوزی یالغاندر و نفاقدر (فَنَعُوذُ بِاللَّهِ تَعَالَى) بس الله تعالی گه صغنامز (مِنْهَا) بو یازو خلقلاردان (وَقَدْ يَتَرَدَّدُ بَيْنَ الثَّلَاثَةِ) و بعض وقت اوچسی آراسنه شکل یولادر (الرِّيَاءُ وَالْإِخْلَاصُ وَالْحَيَاءُ) ریا دخی اخلاص دخی اویالو آراسنه یعنی ریامی یا که اخلاصمی یا که حیامی معلوم بولمی (كَرَجُلٍ) بر ایر کبی مثالی (يَطْلُبُ مِنْهُ صَدِيقَهُ) اول ایردن دوستی استه ییدر (قَرَضًا) بوروچقه بر نرسه (وَلَا يَسْخُو بِقَرَضِهِ) و دوستنه بوروچقه بیررگه نفسی جو ماردلانمی یعنی راضی بولمی (أَلَا أَنَّهُ يَسْتَعْتِي) لکن بو ایر اویالا (مَنْ رَدَّهُ) دوستی بوش قایتارودان (وَيَعْلَمُ) دخی بله در بو ایر (أَنَّهُ) درستلکده دوستی (لَوْ أُرْسِلُهُ عَلَى لِسَانِ غَيْرِهِ) اگرده بو ایرگه باشقه کشینک تلی اوزرنه بیرسه ایدی یعنی دوستی بالنات اوزی صورامای کشی دن صوراطمه ایدی (لَا يَسْتَعْتِي مِنْهُ) بو ایر دوستنی بوش قایتارودان اویالماس ایدی (وَلَا يَقْرُضُ رِيَاءً) دخی ریا ایچونده قرضغه بیرماس (وَلَا يَطْلُبُ الثَّوَابَ) دخی ثوابنی ده استمهس یعنی قرضغه بیروده (فَلَهُ عَنْ ذَلِكَ) بس بو قرض استه لمش ایر ایچون او شبو وقتده بولور آلتی تورلی حال اوچسی بیرماوده اوچسی بیروده بیرماوده بولغان اوچ حال (أَنَّ يُشَافَهُ بِالرَّدِّ الصَّرِيحِ)

قرضغه صور اغان دوستنه آشكاره بوش قايتارو برلن سويله مكدر يعنى قرضغه بيرريمم ديور
 (فَيُنْسَبُ إِلَى قَلَّةِ الْحَيَاءِ) بس بو وقتنه بو ايرنى ادب نك آزلوغينه نسبت بديرلور
 (أَوْ يَتَعَلَّلُ بِكَذِبِ) يايسه يالغان برلن علاوه نودر مثلاً قرضغه بيررگه مالوم يوق ديور
 (أَوْ تَعْرِضُ) يايسه كنايه برلن علاوه نودر مثلاً قولومه هيچ نرسه يوق ديور حقيقي
 قولنى اراده قيلوب ملك اراده قيلماينچه (فَيَأْتِمُّ) بس بو وقتنه يالغان برلن علاوه نودر
 سببلى گناهملى بولور (أَوْ يُسِيءُ) دخى كنايه برلن علاوه نودر سببلى سو ادب قيلغان بولور
 (الْأ) مگر كنايه برلن علاوه نكند سو ادب بولماس (أَنْ يُوْجَدَ حَاجَةٌ إِلَى التَّعْرِضِ) كنايه گه
 محتاج لى بار بولغان وقتنه (فَيُبَاحُ) بس بو وقت كنايه مباح بولور وبيروده بولغان اوچ
 حال (أَوْ يُعْطَى لِمُجَرَّدِ الْحَيَاءِ) يايسه بو اير دوستنه قرضغه بيرر يالغز اويالغان لى
 ايچون (أَوْ لِهَيْجَانِ خَاطِرِ الرِّبَاءِ) يايسه ربا خاطرلى قوزغالغانلى ايچون (أَنَّهُ) درستلكه
 ريانك ره وشى (يَنْبَغِي أَنْ يُعْطَى) قرضغه بيرر لائق ومناسب بولور (حَتَّى يَثْنِيَ عَلَيْكَ)
 سينك اوزگنا ثنا ايتلمش بولسون ايچون (وَيُعْمَدُكَ) وسينك اوزه رگا حمد ايتلمش
 بولسون ايچون (وَيُنْشَرُ اسْمُكَ بِالسَّخَاءِ) ودخى جوماردلق برلن خلق آراسنه اسمك
 صاچلسون ايچون (أَوْ حَتَّى لَا يَدُمُكَ) يايسه بيرر مناسب بولور دوستك سيني
 خورلاماسون ايچون (وَيُنْسَبُكَ إِلَى الْبُخْلِ) دخى دوستك سيني ساران لى قسه نسبت
 بيرماسون ايچون (أَوْ لِهَيْجَانِ بَاعِثِ الْأَخْلَاصِ) يايسه قرضغه بيرر اخلاصقه سبب
 بولغان نرسه قوزغالغانلى ايچون اول باعث شول (أَنَّ الصَّدَقَةَ) درستلكه
 صدقه (بِوَأَحَدَةٍ) بر ايندگولك برابرنده بر ايندگولك اون ثواب برابرنده (وَالْقَرْضُ
 بِثَمَانِيَةِ عَشْرٍ) دخى بوروچقه بيرر اون سيكز الش ثواب برابرنده حاصل صدقه الله تعالى نك
 عدالتنه بناء بر الش ثواب برابرنده توقز الشى الله تعالى نك فضلى اما قرضه بوروچقه
 بيرگان كشينك كيرى اوزينه قايتوينه بناء عدل الشى ساقط بولا فضل الشى توقز
 ثواب باقى بولا قرض محتاج كشى نك حاجتنى اوتو بولوى سببلى ثوابى ايكى الش قيلنده
 اون سيكز ثواب برابرنده بولا (فَفِيهِ أَجْرٌ عَظِيمٌ) بس بوروچقه بيرروده الوغ ثواب بار
 (وَأَدْخَالٌ سُرُورٌ عَلَى قَلْبِ صَدِيقٍ) دخى دوست كشينك كوكلينه شادلقنى كرتو بولا
 (وَقَدْ تَجْتَمِعُ هَذِهِ الثَّلَاثَةُ) بعض وقت اوشبو اوچ يعنى ربا اخلاص هيا برگه جيولا

(أَوْ اثْنَانِ) یا یسه ایکسی برگه جیولا (وَحَكْمُ النَّسَاوِي) دخی ریا برلن اخلاص نك
 برابرلك حكمی (وَالطَّرْفَيْنِ) یا یسه ریا برلن اخلاص نك غالب مغلوب بولوی نك مكمی
 (قَدْ بَيَّنَّا) تعقیق اول حكمنی بیان قیلدق یعنی ریا برلن اخلاص برابر بولسه یا یسه
 ریا کوبرهك بولسه عمل باطل اگر اخلاص کوبرهك بولسه عمل باطل توگل اجر یکنه کیم بولا
 (وَمَنْ ذَلِكَ) دخی اوشبو ریا اخلاص حیا جیولغان نرسه جمله سندنر (تَرَكَ النَّوْبَ
 الْحَالِيَةَ) حاضر زمانه قیلورغه تله گان گناهلارنی قویو (فَأَنَّهُ) بس درستلکده حاضر زمانه
 قیلورغه تله گان گناهلارنی قویو (قَدْ يَكُونُ لِلَّهِ تَعَالَى) بعض وقت الله تعالی دن قورقو
 ایچون بولا (وَعَلَامَتُهُ) حاضر قیلورغه تلاگان گناهلارنی الله تعالی دن قورقو ایچون قویونك
 علامتی (تَرَكَهَا فِي الْخَلْوَةِ أَيْضًا) اول گناهلارنی کشی آلمنده قویغان کبی خلوتده هم
 قویودر (وَقَدْ يَكُونُ لِلْحَيَاءِ مِنَ النَّاسِ) وبعض وقت اول گناهلارنی قویو آدملردن اویالو
 ایچونده بولا (وَقَدْ يَكُونُ لثَلَا يَقْتَدِي بِهِ) وبعض وقت اول گناهلارنی قویو گناه قیلوچیغه
 ایهرماسون ایچون بولا (غَيْرُهُ) باشقه کشی (فَيَعْظُمُ أَثْمُهُ) بس اگر باشقه کشی ایهرسه
 گناھسی الوغ بولور (أَوْ لثَلَا يَصْفُرُ فِي عَيْنِهِ) یا یسه گناھنی قویو باشقه کشی کوزنده
 خور بولماسون ایچونده بولا (فَلَا يَقْتَدِي بِهِ) بس بوکشیکه ایندگو اشد ایلرلش بولماس
 یعنی اگر اعتباردان تشسه (وَلَا يَقْبَلُ قَوْلَهُ) ودخی سوزی خلق آراسنده قبول قیلنماس
 (فَيَعْرَمُ عَنْ ثَوَابِ الْأَصْلَاحِ) بس آدملر آراسنی توزك قیلو ثوابندن محروم بولور
 (وَقَدْ يَكُونُ لثَلَا يُقْصَدُ بَشَرًا) وبعض وقت گناھنی قویو یاوزلق برلن قصد قیلنماسون
 ایچون بولور (أَوْ لثَلَا يَنْمُو النَّاسُ) یا یسه گناھنی قویو بوگناه قیلوچینی آدملر خورلاماسون
 ایچون بولور (فَيَعْصُونَ بِهِ) بس بوکشینی خورلاو سببلی آدملر گناھلی بولورلار (وَعَلَامَتُهُ)
 آدملر نك گناھلی بولورلارندان قورقو ایچون گناھنی قویونك علامتی (أَنْ يَكْرَهُ ذَمَّهُمْ)
 گناھنی قویوچی کشینك آدملر نك خورلاوینی مکروه کوروی در (لغیره) اوزندن باشقه
 کشینیده (أَيْضًا) ینهده اوزینی خورلاونی مکروه کوروی کبی (أَوْ لثَلَا يَتَأَذَى طَبَعُهُ)
 یا یسه گناھنی قویو گناه قیلوچینك طبیعتی رنجه سون ایچون بولور (بِنَمِّ النَّاسِ) آدملر نك
 خورلاوی برلن (فَأَنَّ فِيهِ) بس درستلکده آدملر نك خورلاوی برلن گناه قیلوچینك
 طبیعتی نك رنچونده بولغوچیدر (الشُّعُورُ بِالنَّقْصَانِ) اوزینك کیمچیلکنی بلوی (وَتَأَلَّمُ

الْقَلْبِ) كَوَّلَكَ رَنْجَوِي (بِالْتَّمِّ) آدَم لَرَنكَ خورلاوى برلن (لَيْسَ بِحَرَامٍ) حرام توگل در (وَأَمَّا يَعْزُمُ) بودر باشقه توگل در كوئل نك رنجوى حرام بولور (اِذَا دَعَا إِلَى مَا لَا يَجُوزُ) هر قيچان كوئل رنجوى اندهسه بو كشيلى درست بولماغان نرسه گه مثلا صوغشو سوكشوكبى اشلرگه (نَعْمَ كَمَا لُصِّقَ) بلى كامل راستلق (فِي أَنْ يُزُولَ) آوشودادر (نَظْرُهُ) قارامقلى (عَنْ رُؤْيَيْهِ الْخَلْقِ) خلقنك كوروندن (فَيَسْتَوِي عَنْهُ) بس بوكشى قاشنك برابر بولور (ذَامُهُ وَمَادَمُهُ) اوزينى خورلاوچيدك ماقناوچيدك (بعلمه) بلگانلگى ايچون بوكشى (أَنَّ الضَّارَّ وَالنَّافِعَ) درستلكده ضرر وفائده بيروچى (هُوَ اللَّهُ تَعَالَى) اول الله تعالى در (وَأَنَّ الْعِبَادَ كُلَّهُمْ عَاجِزُونَ) دخى درستلكده آدملرنك بارچهسى عاجزلدر (وَذَلِكَ قَلِيلٌ جِدًّا) وبوكامل راستلق ايهسى بيك آزددر (أَوَّلًا يَشْغُلُ قَلْبُهُ الْفَارِغُ) يايسه گناهنى قويوى بوش بولغوچى كوئلى شغلنماسون ايچون بولور (بِنَمَاهِمُ) آدم لرنك خورلاوى برلن (فَلَا يَتَفَرَّغُ لِبَعْضِ الْعِبَادَاتِ) بس اكر كوئلى شغلنسه بعض عبادتلرگه بوشانماس (فَإِنَّ بَعْضَ النَّاسِ) بس درستلكده آدملرنك بعضى (قَدْ يَفْعَلُ بَعْضَ النُّنُوبِ) بعض وقت گناهلرنك بعضنى قيلادر (وَلَا يَتْرُكُ بَعْضَ الطَّاعَاتِ) دخى بعض عبادتلرنى قويويدر (وَأَنْ كَانَ نَفْلًا) اكرچه نفل بولسه ده (وَقَدْ يَكُونُ) وبعض وقت گناهنى قويو بولادر (لَمَّا يَظْهَرُ الْمَعْصِيَةُ) گناه ظاهر بولماسون ايچون (فَيُضَعَفُ) بس گناه ظاهر بولسه ضعيف لك گه نسبت بيبرلور (خم) بخارى برلن مسلم روايت قيلالار (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابو هريره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت ابوهريره ايتدى (قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پيشبر عليه السلام ايتدى ديو (كُلُّ أُمَّتِي مُعَاقٍ) اتم نك بارچهسى عفو قيلنغاندر (إِلَّا الْمُجَاهِرِينَ) مگر گناهنى فچر وب يعنى بلدر ب قيلوچيلار غنه عفو قيلنماس (أَوَّلًا يَهْتَكُ سِتْرَ اللَّهِ تَعَالَى) يايسه گناهنى قويو الله تعالى نك پرده سنى يرطماو ايچون بولور (فَيَخَافُ) بس قورقار (أَنْ يَهْتَكَ اللَّهُ سِتْرَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) قيامت كوننك الله تعالى نك اوزينك پرده سنى يرطووندان (م) مسلم روايت قيلدى (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مَرْفُوعًا) حضرت ابوهريره دن مرفوع حديث در. (مَا سَتَرَ اللَّهُ عَلَى عَبْدٍ فِي الدُّنْيَا) الله تعالى بر بند اوزرينه گناه سنى دنيا ده ستر قيلمادى (إِلَّا) مگر دنيا ده ستر قيلسه يعنى كشى گه ظاهر قيلماسه (سَتَرَ اللَّهُ عَلَيْهِ فِي الْآخِرَةِ) اول كشى اوزرينه الله تعالى آخرنك هم گناه سنى ستر قيلور يعنى قيامت كوننك گناه سنى

عشر خلقينه ظاهر قيلماس (وَقَدْ يَكُونُ) وبعض وقت گناهنی قویو بولور (لِيُرَى النَّاسُ)
 آدم لرگه اوزینی کورسه تو ایچون (أَنَّهُ وَرَعٌ) در سنلکده بو آدم گناهان صاقلانوچیدر
 (خَائِفٌ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی دن قور قوچیدر دیو (وَلَيْسَ كَذَلِكَ) هالبوکم بوکشی واقعه
 آلائی توگلدر یعنی گناهان صاقلانوچی والله تعالی دن قور قوچی توگلدر (فَهَذَا رِيَاءٌ
 مَحْظُورٌ) بس اوشبو آدم لرگه اوزینی گناهان صاقلانوچی ایتب کورسه تو ایچون گناهنی
 قویو شرعا ممنوع بولغان ریادر (وَمَا قَبْلَهُ) مونک آلدننه ذکر قیلنغان نرسه لر ایچون
 گناهنی قویو (كُلُّهُ جَائِزٌ) هر برسی درستدر (وَلَيْسَ بِرِيَاءٍ) ریا توگلدر (وَهُكُمُ الْمُتَمَتِّجِ
 مَعْلُومٌ مِمَّا سَبَقَ) ریا برلن اخلاص قاطناشقان نکی حکمی اوتکانده ذکر قیلنغان نرسه دن
 بلنمشدر یعنی ریا برلن اخلاص برابر بولسه یا که ریا غالب بولسه عمل باطلدر اگر
 اخلاص غالب بولسه عمل باطل توگلدر اجر یکنه کیمدر (وَسَتَرُ النَّوْبِ الْمَاضِيَةِ)
 اوتکانده گی گناهلارنی یاشرو (وَعَدَمُ ذِكْرُهَا) اوتکانده گی گناهلارنی ذکر قیلماو
 (عَلَى هَذِهِ الْوُجُوهِ) اوشبو ذکر قیلنغان وجه لر اوزرینه در یعنی اوزی واقعه گناهان
 صاقلانوچی بولمای اوزینی گناهان صاقلانوچی ایتب خلق غه کورسه تو ایچون اوتکان
 گناهلارنی یاشرسه بوسی ریادر اگر موندان باشقه ذکر قیلنغان سببلر ایچون یاشرسه
 درستدر ریاتوگلدر (وَمِنَ الْمُتَرَدِّدِ بَيْنَ الرِّيَاءِ وَالْحَيَاءِ) ریا برلن حیا آراسنده شکلی
 بولغان نرسه لر جمله سننددر (أَنْ يَمْشِيَ رَجُلٌ عَلَى الْعَجَلَةِ) بر ایرنک آشفو اوزرینه
 بروی (فَيُرَى وَاحِدًا مِنَ الْكِبْرَاءِ) بس الوغلاردان برکشینی کورده (فَيَعُودُ إِلَى الْهَيْدِ)
 بس وقار و آقرونلق اوزرینه کیرو دونه ری یعنی آقرون بری باشلار (أَوْ يَضْحَكُ) یایسه
 خلوتک کلرا گرده کلوبینی الوغلاردان برکشینی کورسه (فَيَرْجِعُ إِلَى الْأَنْقِبَاضِ) بس ترلوگه قایتور
 یعنی کلوبینی قویار (وَالْأَغْلَبُ فِيهِمَا) بو ایکنه یعنی بر و برلن کلوده غالبه ک و کوچلپه ک
 (الرِّيَاءُ) ریا (لِأَنَّ الْحَيَاءَ فِي الْأَكْثَرِ) آنک ایچون کوبره ک وقتک او یالو بولادر (مِنَ التَّبَايَعِ
 وَالنُّوْبِ) قباحت اشلردن و گناهلاردان (وَهُوَ فِيهِمَا مَحْمُودٌ) او یالو قباحت اشلر برلن گناهلاردا
 ماقتا لودر (وَلَوْ مِنَ النَّاسِ) گرچه او یالو آدم لردن گنه بولسه ده (وَسَيَجِيءُ أَنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى)
 گناهلاردان حیانتک ماقتا لولو بولوبینک بیانی اگر الله تعالی تلاسه تیز کلور (وَأَمَّا الْحَيَاءُ
 مِنَ الْمُنْدُوبَاتِ) اما کورکام اشلردن او یالو (وَالسُّنَنَ وَالْوَأَجِبَاتِ) دخی سنندردن و اجبلردن او یالو

(فَمَنْ مَوْماً جَدًّا) بس بیک قباحتدر (وَيَسْمَى عَجْرًا) و بو مستحبلر سننلر واجبلرده اویالونی آتالمش بولادر عاجزلک برلن (وَضَعْفًا وَخَوْرًا) ضعیف لک و یومشاقلق برلن (كَمَنْ يَسْتَعْتَبُ مِنَ الْوَعْظِ) وعظدان اویالغان کشی کبی (وَالْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ) دخی ایندگولک برلن بیورودان و یاوزلقدان طیبودن اویالغان کشی کبی (وَالْأَمَامَةُ وَالْإِذَانُ وَتَحْوَاهَا) دخی امام بولودان و اذان اینودن و بلارغه اوخشاغان نرسه لردن اویالغان کشی کبی یعنی بو اویالولارینده عاجزلک ضعیف لک و یومشاقلق دیب آتلادر (فَالْقَوِيُّ يُؤْتِرُ الْحَيَاءَ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى) بس اعتقادی قوتلی بولغان مؤمن بنده الله تعالی دن اویالونی اختیار قیلادر (عَلَى الْحَيَاءِ مِنَ النَّاسِ) آدم لردن اویالو اوزربنه یعنی عبادتده آدم دن اویالماهی الله تعالی دن اویالادر

(الْمَهْجَةُ السَّابِعُ فِي عِلَاجِ الرِّيَاءِ) ریاده بولغان یندی بعثنن یندجسی ریانک داروی بیاننده در (وَذَلِكَ) اوشبو ری آوروینک داروی (يَتَوَقَّقُ عَلَى مَعْرِفَةِ اسْبَابِهِ) ریانک سببلرینی بلوگه توقتایدیر (وَعَوَائِلُهُ) وریانک ضررلارینی بلوگه توقتایدیر (وَمَعْرِفَةُ اسْبَابِ ضَدِّهِ) هم ریانک دشمانی بولغان (اخلاص) نک سببلرینی بلوگه توقتایدیر (وَفَوَائِدُهُ) دخی ریانک دشمانی بولغان اخلاص نک فائده لرینی بلوگه توقتایدیر (أَمَّا اسْبَابُ الرِّيَاءِ) اما ریانک سببلری (فَقَدْ عَلِمَ مَا سَبَقَ) اوتکانده ذکر قیلنغان نرسه دن بلندی (أَنَّهَا) درستلکده ریانک سببلری (حُبُّ الْجَاهِ وَالْمَنْزِلَةِ) اولگسی مرتبه و بلندی لکنی سییودر (فِي قُلُوبِ النَّاسِ) آدم لرینک کوللرینده (حَتَّى يَمَكُونَهُ وَلَا يَمُوتُهُ) آدملر بوکشینی ماقتاسونلار و خورلاماسونلار ایچون (أَمَّا لِنَاتِهِ) یا که مرتبه نی نفسی ایچون گنه سییودر (أَوَّلُ التَّوَسُّلِ بِهِ إِلَى غَيْرِهِ) یایسه مرتبه برلن حرام لارغه مباحلارغه طاعت لرگه ابرشو ایچون مرتبه نی سییودر (وَالطَّمَعُ فِيمَا فِي آيِنِ النَّاسِ) وریانک ایکنچی سببی آدم لر قولنده بولغان نرسه گه طمع قیلودر (وَالفَرَارُ عَنِ الْمَلَأَمِ) دخی ریانک اوچونچی سببی آدم لرینک خورلاوینک رنجتوندن قاچودر (وَالجَهْلُ) دخی ریانک دورتنچی سببی ریاه برلن اخلاص نک حقیقه لرینی بلمه ودر (وَأَمَّا عَوَائِلُهُ) اما ریانک ضررلاری عذاب قه مستحق بولودر و عملنک باطل بولویدر (فَقَدْ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) بس تحقیق الله تعالی ایتدی (وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ) تربیه ایتوجسی بولغان الله تعالی نلک عبادتنه اورتاق قیلماسون (أَمَّا) هیچ برداتنی (وَخَرَجَ يِعْلَى) ابو یعلی چغاردی (عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) مسعود اوغلی حضرت عبد الله دان (أَنَّهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام

ایتدی (مَنْ أَحْسَنَ الصَّلَاةَ) برکشی نمازنی کورکام قیلسه یعنی بیک رعایه قیلوب اوقوسه هر بر
 مستحب و ادبلیری برلن (حَيْثُ يَرَاهُ النَّاسُ) آدملر کورگان اورنه یعنی آدملر قاشنده (وَأَسَاءَهَا
 حِينَ يَخْلُو) و آدملردن بوش بولغان ده یعنی آلاقه کورکام قیلمای اوقوسه مثلا آشغوب مستحبلرین
 ادبلیرین قالدروب (فَتِلْكَ اسْتِهَانَةٌ) بس اوشبو صفت نمازنی خورلاودر (اسْتِهَانَانِ بِهَا) بو
 صفت برلن یعنی بو طریق اوقوی برلن خورلادی (رَبُّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى) تربیه قیلوچیدی
 بولغان الله تبارک و تعالی نی (حد) احمد بن حنبل روایت قیلدی (عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ
 تَعَالَى عَنْهُ) لبید اوغلی محموددن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلکده رسول الله
 ایتدی (أَنَّ أَخْوَفَ مَا) درستلکده شول نرسه نلک ایلک قورقنوجی (أَخَافُ عَلَيْكُمْ) سرنلک اوزرگزگه
 اول نرسه دن قورقارمون (الشِّرْكَ الْأَصْغَرُ) کچکنه شرکک یعنی کفرلکدر (قَالُوا) ایتدیلر
 صحابهلر (وَمَا الشِّرْكَ الْأَصْغَرُ يَا رَسُولَ اللَّهِ) کچکنه شرک نرسه ای الله (تعالی) نلک رسولی دیو
 (قَالَ الرَّيَاءُ) رسول الله کچکنه شرک ریادر دیدی (يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی ریالانوچیلارغه
 قیامت کوننده ایتر (أُذْجِزِي النَّاسَ بِأَعْمَالِهِمْ) هر قیچان آدملر عمللری برابرنه اش یعنی
 ثواب لئسهلر (أَذْهَبُوا) ای ریالانوچیلار سز بار و کز اش آلورغه دیو (إِلَى النَّيْنِ) شوندا این
 کشیلرگه (كُنْتُمْ تَرَاءُونَ فِي النَّبِيَا) اول کشیلرگه دنیاده وقتکزده ریالانغان ایگز (فَانظُرُوا
 بَسْ قَارِئِزْ هَلْ تَجِدُونَ عِنْدَهُمْ) ایا آلارغه ریالانغان کشیلرگز قاشنده تابارسزمی (جَزَاءً)
 الشنی یعنی ثوابنی (دُنْيَا) ابوالنیا اوغلی روایت قیلدی (عَنْ جَبَلَةَ الْيَخْضَبِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى
 عَنْهُ) جبله رضی الله عنه دن (عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) حضرت جبله رسول الله دان (أَنَّهُ قَالَ)
 درستلکده رسول الله ایتدی (أَنَّ الْمُرَأِيَّ يُنَادِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ) درستلکده ریالانوچی کشی
 قیامت کوننده نداء قیلنور (يَا فَاجِرُ يَا غَادِرُ) ای یاوز وای آلد اوچی (يَا كَافِرُ يَا خَاسِرُ) ای
 الله تعالی نلک نعمتنه کفران قیلوچی وای عمرنده الوغ ضرر ایتوچی دیو (ضَلَّ عَمَلُكَ) عملک
 ضائع بولدی (وَحَبَطَ أَجْرُكَ) و عمل ثوابک باطل بولدی (أَذْهَبَ) بار (فَخُذْ أَجْرَكَ) و عمل
 ثوابکنی آل (مَنْ) شول کشیدن (كُنْتَ) دنیاده بوللک سین (تَعْمَلُ لَهُ) اول کشیگه عمل قیلور
 بوللک دیو (ز) بزار روایت قیلدی (عَنِ الضَّحَّاكِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ضحاکدان (أَنَّهُ قَالَ)
 درستلکده حضرت ضحاک ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایتدی (أَنَّ اللَّهَ
 تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَقُولُ) درستلکده الله تعالی ایتده در (أَنَا خَيْرُ شَرِيكَ) مین شریکنک اینگوسی مون

(فَمَنْ أَشْرَكَ مَعِيَ شَرِيكًا) بس برکشی عملہ منہم برلن برشر یکنی اورتاق ایتمسہ (فَهُوْ لَشَرِيكِي) بس اول عمل میثاتو گل در شر یکم ایچوندر یعنی بو عمل برابر نہ ثواب یوقدر (يَا أَيُّهَا النَّاسُ) رسول اللہ ایتہ در ای آدملر (اخْلُصُوا أَعْمَالَكُمْ) عملر کزنی ریادان صافی قیلو کز (فَإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى) بس درستلکده اللہ تعالیٰ (لَا يَقْبَلُ مِنَ الْأَعْمَالِ) عملردن قبول ایتماس (الْأَمَّا خَلَصَ لَهُ) مگر اوزی ایچون صافی بولغان عملنیگنہ قبول ایتمار (وَلَا تَقُولُوا) دخی حیوان بوغاز لاغانہ ایتماکز یا کہ صدقہ بیبرگاندہ و باشقہ عملر قیلغانہ (هِنَّ لِلَّهِ وَلِلرَّحْمِ) اوشبو عملر اللہ تعالیٰ دخی یاقن قرداشر ایچوندر دیو (فَإِنَّهَا لِلرَّحْمِ) بس درستلکده اول عملر یاقن قرداشر گہ بولور (وَلَيْسَ لِلَّهِ مِنْهَا شَيْءٌ) و اول عملردہ اللہ تعالیٰ ایچون هیچ نرسہ یوق در یعنی بو عملر باطل بولور اللہ تعالیٰ قبول قیلماس (وَلَا تَقُولُوا) دخی ایتمہ کز (هَذَا لِلَّهِ وَلِوَجْوهِكُمْ) اوشبو عملر اللہ تعالیٰ ایچون در دخی اوز کز نلک و وجہ لک کز یعنی اوز کز ایچوندر دیو (فَإِنَّهَا لِوَجْوهِكُمْ) بس درستلکده اول عملر اوز کز نلک و وجہ لک کز ایچوندر (وَلَيْسَ لِلَّهِ فِيهَا شَيْءٌ) و اول عملردہ اللہ تعالیٰ ایچون هیچ نرسہ یوقدر یعنی اللہ تعالیٰ خالص اوز رضای ایچونگنہ قیلنماغان عملر نی قبول قیلماس (وَالْآيَاتُ وَالْأَحَادِيثُ فِي دَمِ الرِّبَاءِ) دخی ربانی خورلا وده کیلگان آیتلر ہم حدیثلر (كَثِيرَةٌ جَدًّا) بیک کوبدر (لِأَحَاجَةٍ إِلَى ذِكْرِهَا هُنَا) بو اور و نہ اول آیتلر نی حدیثلر نی ذکر گہ حاجت یوقدر (وَفِيهَا ذِكْرٌ نَاكِفِيَّةٌ) و بزہ ذکر قیلغان آیتلرہ حدیثلرہ یتہ چک لک باردر (لِلْمُسْلِمِ الْعَاقِلِ) عقلی مسلمانغہ (بَلِ الْعَقْلِ) بلکه سلامت عقل (يَهْتَدِي إِلَيْهِ) ربانک قباحت لکینہ کونلر (بِقَلِيلِ التَّنْفَاتِ) آرزغہ التفات برلن (ادْمَعْنِي الرِّبَاءِ) آنک ایچون ربانک معناسی (جَعَلَ عِبَادَةَ اللَّهِ تَعَالَى) اللہ تعالیٰ نلک عبادتین قیلودر (الْمَوْضُوعَةَ لِتَعْظِيمِهِ) اول عبادت اللہ تعالیٰ نی الوغلاو ایچون قویلغان ایسی (وَالْتَقَرُّبُ إِلَيْهِ) واللہ تعالیٰ گہ یاقنلق ایچون قویلغان ایسی (وَسِيلَةٌ إِلَى غَيْرِهَا) اللہ تعالیٰ نی الوغلاو برلن اللہ تعالیٰ گہ یاقنلق ان باشقہ سبب قیلودر مثلا دنیا اشرینہ و مقصود لارینہ (وَفِيهِ) دخی اللہ تعالیٰ نی الوغلاو ہم اللہ تعالیٰ گہ یاقنلق ایچون قویلغان عبادت نی باشقہ نرسہ گہ سبب قیلو دہ بولغو چیدر (قَلْبُ الْمَوْضُوعِ) قویلغان نرسہ نی ایلندرو (وَعَكْسُ الْمَشْرُوعِ) و مشروع بولغان نرسہ نی کیرسنچہ قیلو (وَتَلْبِيسٌ) دخی مکر و حیل بولغو چیدر (بِاعْلَامِ النَّاسِ) آدملر گہ بلکرو برلن بوروشچہ (أَنَّهُ) درستلکده اول ربانلانوچی (يَقْصُدُ بِالْعِبَادَةِ) عبادت برلن قصد قیلادر (تَعْظِيمِ اللَّهِ تَعَالَى) اللہ تعالیٰ نی الوغلاو نی

(وَالْقُرْبَةَ إِلَيْهِ) دخی الله تعالیٰ گه یاقلنقنی (مَعَّانَهُ) شولای بولا تروب در سنلکله ریبالانوجی
 (لَيْسَ كَذَلِكَ فِي نَفْسِ الْأَمْرِ) واقع ده اوشنداق توگل یعنی عبادتی برلن الله تعالیٰ نی الوغلاونی هم الله
 تعالیٰ گه یاقلنقنی قصد قیلمی (بَلْ يَقْصُدُ بِهَا) بلکه عبادتی برلن قصد قیلدر (الْتَقَرُّبُ
 إِلَيْهِمْ) آدملرگه یاقلن بولونی (وَالْتَّحَبُّ لَهُمْ) دخی آدملرگه سییوکللی بولونی (فَلَوْ
 عَلِمُوا نِيَّتَهُ) بس اگر آدملر بو کشینک قصدینی بلسه لر ایدی (لَمَقْنُوهُ) البته بو
 کشی گه آچولانورلار ایدی (وَهَجَرُوهُ) بوکشینی قویارلار ایدی (وَاللَّهُ تَعَالَىٰ عَالَمٌ بِهِ) الله تعالیٰ
 بوکشینک قصدین بلوچیدر (فَهُوَ بِالْمَقْتِ أَوْلَىٰ) بس الله تعالیٰ آچولانوغه یاقلنراق و آرتوغراقدر
 (وفیه) دخی عبادتدن آدم گه سیوکللو بولونی قصد قیلوده بولوغوچیدر (اسْتَمَانَةٌ بِاللَّهِ تَعَالَىٰ) الله
 تعالیٰ نی خورلاو (الْعِيَاذُ بِاللَّهِ تَعَالَىٰ مِنْهَا) الله تعالیٰ خورلاو دان صییناچاق اورون الله تعالیٰ گه در
 (وَأَقْلَمَ فِي الرِّيَاءِ) ریاده بولغان ضررنک ایکن آزی (صُورَةٌ تَلْبِيسٌ) مکر و عیله صورتیدر
 (وَعِبَادَةٌ لِغَيْرِ اللَّهِ تَعَالَىٰ) دخی الله تعالیٰ دن باشقهغه عبادت قیلودر (فَهَذَا) بس اوشبور ریاده
 بولغان ضررنک ایکن آزیده (كَافٍ فِي التَّعْزِيمِ) ریانک حرام قهلنوننده یتکوچیدر (فَلَمَّا)
 بس اوشبونک ایچونده یعنی ریاده الله تعالیٰ دن باشقهغه عبادت بولغانلقی ایچونده
 (حُرْمَ كُلِّهِ) ریانک هر برسی حرام قیلندی (وَأَنَّ تَفَاوُتَ أَفْرَادِهِ) گرچه ریانک فردلری
 تورلیچه بولسه ده (فِي غِلْظَةِ التَّعْزِيمِ) حرام قیلنوجیلینک آغرلقنده (وَحَقَّقْتَهُ) دخی بیکنل لکنده
 (فَعَاثِلَةُ الرِّيَاءِ) بس ریاءنک ضرری (اسْتَحْقَاقُ الْعَذَابِ الْأَلِيمِ) رنجتکوچی عذاب قه تیبوشلی
 بولودر (وَأَبْطَالُ الْعَمَلِ) دخی عملنی باطل قیلودر (وانقص اجره) یایسه اجرینک کیه و مکلگیدر (وَأَمَّا
 سَبَبُ الْأَخْلَاصِ) اما اخلاص نک سببی (فَالْإِيمَانُ) بس معبود بالحق یوق مگر الله تعالیٰ گنه دیب
 ایماندر (وَوُجُوبُهُ) دخی هر بر مؤمن بنده گه اخلاص نک واجب بولوین بولودر (وَتَوَقُّفُ قَبُولِ كُلِّ عَمَلٍ)
 دخی هر بر عملنک قبول بولوینک توقنماوین بولودر (عَلَيْهِ) اول اخلاص اوزه رینه (وَأَمَّا فَوَائِدُهُ) اما
 اخلاص نک فائده لری (فَقَدْ قَالَ اللَّهُ تَعَالَىٰ) بس تحقیق ایتدی الله تعالیٰ (وما أمروا) مؤمنلر امر
 قیلنمادیلار (الْأَلِيعِبُ وَاللَّهُ) مگر الله تعالیٰ گه عبادت قیلو برلن بیورلکیلار (مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ)
 اول الله تعالیٰ ایچون دیننی صافی وخالص قیلغانلاری حالده و دخی الله تعالیٰ ایتدی (الْأَلِ)
 آگاه اولوکن (لِللَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ) ریبادان صافی بولغان دین الله تعالیٰ ایچون گنه در
 (حب مک) ابن حبان برلن ما کم روایت قیلکیلار (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت انس دن

(عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) حضرت انس رسول الله دان روایت قیلدی (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده رسول الله ایتدی (مَنْ فَارَقَ الدُّنْيَا عَلَى الْإِخْلَاصِ) برکشی اخلاص اوزرینه دنیادان آیورلسه (لِلَّهِ تَعَالَى) الله تعالی گه اخلاص اوزرینه (وَعَنْهُ) یالغزدر اول الله تعالی (لِأَشْرِيكَ لَهُ) اول الله تعالی ایچون شریک یوقدر (وَأَقَامَ الصَّلَاةَ) دخی نماز او قوسه (وَأَتَى الزَّكَاةَ) دخی زکوة بیرسه (فَارَقَهَا) آیور ولور بوکشی دنیادان (وَاللَّهُ تَعَالَى رَاضٍ عَنْهُ) حالبوکم الله تعالی بوکشین راضیدر (حک) ما کم روایت قیلدی (عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) جبل اوغلی حضرت معاذدن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت معاذ ایتدی (حِينَ بُعِثَ إِلَى الْيَمَنِ) یمن گه بیهرلمش بولغان وقتده (بِأَرْسُولِ اللَّهِ أَوْصَى) ای الله تعالی ننگ رسولی میکا وصیت قیل (قَالَ أَخْلَصَ دِينُكَ) رسول الله ایتدی دینکنی شرکن وریادان صاف قیل (يَكْفِكَ الْعَمَلُ الْقَلِيلُ) سیکا آز عملده بیئدر اگر دینکنی شرکن وریادان صاف قیلساڭ (هَق) بیهقی روایت قیلدی (عَنْ ثَوْبَانَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ثوبان دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت ثوبان ایتدی (سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله دان ایشتم (يَقُولُ) ایتدر (طُوبَى لِلْمُخْلِصِينَ) عبادته اخلاصلی کشیلر گه سیونچ (أُولَئِكَ مَصَابِيحُ الْهَدَى) اوشبو عبادته اخلاصلی کشیلر توغری بولغه کونلونڭ یاقنرطا تورغان نرسه لریدر (تَنْجَلِي عَنْهُمْ كُلَّ فِتْنَةٍ ظَالِمَاءَ) عبادته اخلاصلی کشیلردن هر بر قارانغو بولغان فتنه لر روشانلنور (طب) طبرانی روایت قیلدی (عَنْ أَبِي التَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوالتردء دان (عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) حضرت ابوالدرداء رسول الله دان روایت قیلدی (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده رسول الله ایتدی (أَلَدُنْيَا مَلْعُونَةٌ) دنیالغنت قیلنمش در (مَلْعُونٌ مَا فِيهَا) دنیاده بولغان نرسه لرده لغنت قیلنمش در (الْأَمْرُ) مگر لغنت قیلنماز (مَا) شول نرسه (أُبْتَغَى بِهِ) اول نرسه برلن استهلمش بولدی (وَجْهَ اللَّهِ) الله تعالی ننگ رضاسی (هَق حد) بیهقی برلن احمد بن حنبل روایت قیلدی (عَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابو ذردن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلکده رسول الله ایتدی (قَدْ أَفْلَحَ) تحقیق دنیا و آخرت سعادتته ایرشدی (مَنْ) شول کشی (أَخْلَصَ قَلْبَهُ لِلْإِيمَانِ) ایمان ایچون کوکلین صافی قیلدی (وَجَعَلَ قَلْبَهُ سَلِيمًا) دخی کوکل آورولارندان کوکلینی سلامت قیلدی (وَلَسَانَهُ صَادِقًا) وتلین راست قیلدی اول کشی (وَنَفْسَهُ مُطْمَئِنَّةً) ونفسنی حلققه قبارلانوچی قیلدی (وَخَلِيقَتَهُ مُسْتَقِيمَةً) وطبیعتن

توغرى قىلمى (وجعلُ أذنه مُسْمَعَةً) وقلاغين حقلقنى اشتوجى قىلمى (وَعَيْنُهُ نَاطِرَةٌ) وكوزين عبرت برلن قاراوجى قىلمى (فَأَمَّا الْأَذُنُّ) بس اماقلاق (فَقَمْعٌ) بس كوكل گه صالحه تورغان نرسه گه قورالدر (قمع بزنگ چه روس لسانندان آلونغان بارونكا معناسنده) (وَالْعَيْنُ مَقْرَةٌ لِمَا يُوعَى الْقَلْبُ) دخى كوز كوكل صاقلى تورغان نرسه نك قورلانا تورغان اورنيدر (وَقَدْ أَفْلَحَ) تحقيق دنيا و آخرت سعادتنه ايرشى (مَنْ جَعَلَ قَلْبَهُ) كوكلين قىلغان كشى (وَأَعْيَا) دنيا و آخرتى ايچون كيره ك نرسه نى صاقلوچى (فَفَائِدَةُ الْأَخْلَاصِ رِضَاءُ اللَّهِ تَعَالَى) بس اخلاص نك فائده سى الله تعالى نك رضا سيدر (وَقَبُولُ الْعَمَلِ) دخى عملنك مقبول بولويدر (وَالنَّجَاتُ) دخى عذاب دن قتلودر (وَالْفَلَاحُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) دخى قيامت كوننده سعادت گه ايرشودر (وَإِذَا تَمَّهَدْنَا) هر قيچان ذكر قىلغان نرسه لر حاضرلنمش بولسه (فَعَلَّاجُ الرِّبَاءِ عَلَى ضُرَيْبٍ) بس ريبا آوروين بتره تورغان دارو ايكى نوع اوزرينه در (قَطْعُ عُرُوقِهِ) ريبانك طامورلاريني كوكل دن كيسودر (وَاسْتِصْالُ أَصُولِهِ) و قلب دن ريبانك طامورلارين چغارودر (وَذَلِكَ) اوشبوريبا آغاچى نك قلب دن طامورلارين كيسو و اصللارين كوكلدن چغارو (بِإِزَالَةِ أَسْبَابِهِ) ريبانك دورت سببن يبهر بولور (وَتَحْصِيلِ ضَمِّهِ) و ريبانك دشمانى بولغان اخلاصنى حاصل ايتو برلن بولور (وَأَصْلُ أَسْبَابِهِ) دخى ريبانك سببلرينك اصلى (حُبُّ الدُّنْيَا) هر بر خطالغنك باشى بولغان دنيانى سيودر (وَكَلْتَةُ الْعَاجِلَةِ) و دنيا لدتنى سيبودر (وَتَرْجِيحُهَا عَلَى الْآخِرَةِ) دخى دنيانى آخرت اوزرينه آرتوق قىلودر (وَهَذَا غَايَةُ الْحَمَاقَةِ) دنيانى آخرت اوزرينه آرتوق قىلو احمق لغنك غايه سيدر (وَنَهَايَةُ الْبِلَادَةِ) دخى عقلسزلغنك چيگيدر (فَإِنَّ الدُّنْيَا كَثْرَةٌ) بس درستلكده دنيا تورلى بولغانچى لار برلن بولغانغاندر (سَرِيعَةُ الزَّوَالِ) تيز بتكوچيدر (وَالْآخِرَةُ صَافِيَةٌ بِأَقْيَمَةٍ) دخى آخرت صافدر و باقىدر (وَأَلْتَقَى كُلُّهُمْ عَاجِزُونَ) دخى درستلكده خلق كلسى عاجزلدر (لَا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ) هيچ بر نرسه اوزرينه قادر بولماسلار (وَلَا يَمْلِكُونَ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا) دخى خلق ضرر نيدن و فائده نيدن ملكلنمه سلر (فَعَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَاقِلُ) بس اى عقللى كشى لازم بولسين (أَنْ تَقْنَعَ بِعَلْمِ اللَّهِ عِبَادَتِكَ) الله تعالى نك سينك عبادتكنى بلوى برلن قناعتلنمك لكسكه (وَلَا تَطْلُبْ عِلْمَ غَيْرِهِ) دخى الله تعالى دن باشقه نك بلوين استنمه (أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ) ايا الله تعالى بنده سنه يتكوچى توگلمه (وَأَنْ تَتَكَبَّرَ) دخى ريبانك ضررلارين ايسكه تشروگه لازم بول (وَتُكْرَرُ

عَلَى قَلْبِكَ) دخی کوکلیک اوزرینه قات قات ذکر قیلوغه لازم بول (غَوَائِلَ الرِّیَاءِ)
ریانک ضررلارین (وَفَوَائِدَ الْاِخْلَاصِ) دخی اخلاص ننگ فائده لرین (الْمَفْکُورَتَیْنِ)
بوریانک ضررلاری برلن اخلاص ننگ فائده لری هر ایکسی ذکر قیلنمش ایدی علم
جهتندن بولغان علاج تمام بولدی (وَالْعِلَاجُ الْعَمَلِ) ریا آورووینی بتروگه عملی
بولغان دارو (اخْفَاءُ الْعَمَلِ) عملنی یاشرن قیلودر (وَأَغْلَاقُ الْبَابِ) دخی ریا ایشگین
بیکیلهدر (الْاِ) مگر عملنی یاشرن قیلماس (مَالَزَمَ اَظْهَارُهُ) ظاهر قیلوی شرعا لازم بولغان
عملده جماعت وجمعه نمازلاری کبی (وَالضَّرْبُ الثَّانِي) ریا آورووینی بتره تورغان
علاج ننگ ایکنچی نوعسی (دَفَعُ مَا يَخْطُرُ مِنَ الرِّیَاءِ) ریا دان ککوکلگه توشکان نرسه نی
یبه رودر (فِي الْحَالِ) شول حالده (وَرَفَعُ مَا يَعْزُضُ مِنْهُ) دخی ریا دان پیدا بولغان
نرسه نی کوتارودر (فِي اَثْنَاءِ الْعِبَادَةِ) عبادت آراسنده (فَعَلَيْكَ) بس لازم بول سین (فِي اَوَّلِ
كُلِّ عِبَادَةٍ) هر بر عبادت ننگ اولنده (اَنْ تَفْتَشَ قَلْبَكَ) کوکلیکنی تیکشرمالک که (وَيُخْرَجُ
مِنْهُ خَوَاطِرُ الرِّیَاءِ) دخی کوکلیک دن ریا خاطرلارینی چغاروغه (وَتَقَرَّرَهُ عَلَى الْاِخْلَاصِ)
وکوکلیکنی اخلاص اوزرینه قرارلاندروغه (وَتَعَزَّمُ عَلَيْهِ) دخی کوکلیکنی اخلاص اوزرینه
قرارلاندروغه قصد قیلوغه (اِلَى اَنْ تَتَمَّ) عبادتک تمام بولغانغه قدر (لِکِنَّ الشَّيْطَانَ
لَا يَتْرُكُكَ) لکن شیطان سینی قویماس (بَلْ يُعَارِضُكَ بِغَطْرَاتِ الرِّیَاءِ) بلکه سیکاقارشی
کیلور ریا خطرلاری برلن (وَهِيَ ثَلَاثَةٌ مُرْتَبَةٌ) وریانک خطرلاری برسی سوکنده برسی
بولغان اوچدر (اَلْعِلْمُ بِاطْلَاعِ الْخَلْقِ) برسی عبادت قیلوچینک خلقنک عملی اوزرینه
تشنوینی بلویدر (اَوْرَجَاءُهُ) دخی خلقنک عملی اوزرینه تشنوینی امید ایتویدر (ثُمَّ
الرَّغْبَةُ فِي حَمْدِهِمْ) مونک سوکنده ایکنچسی خلقنک ماقتاوینه قزغویدر (وَحُصُولُ الْمَنْزِلَةِ
عِنْدَهُمْ) دخی خلق قاشنده مرتبه ننگ حاصل بولوینه قزغویدر (ثُمَّ قَبُولُ النَّفْسِ لَهُ) مونک
سوکنده اوچوچسی نفسنک مرتبه ننگ حاصل بولوینی قبول قیلویدر (وَالرُّكُونُ اِلَيْهِ)
دخی قبول قیلوینه قاطی میل ایتویدر (وَعَقْدُ الصَّمِيرِ عَلَى تَحْقِيقِهِ) دخی مرتبه نی حقلو
اوزرینه کوکل نی باغلاودر (فَعَلَيْكَ) بس لازم بول سین (رَدَّكُلَّ وَاَحَدٍ مِنْهَا) بو اوچ ریا
خطرندن هر برسنی قایتاروغه (اَمَّا الْاَوَّلُ) اما اولگی خطر نی قایتارو یعنی خلق ننگ عمل
اوزرینه تشنوینی (فَبَانَ قَالَ) بس ایتو برلن (مَالِكُ) ای نفس نی فائده سیکا (وَالْخَلْقُ

عَامُوا) خلق كيره كبلسونلر سىنىڭ عملكىنى (أَوَلَمْ يَعْلَمُوا) يايسه بلماسونلر (إِنَّ اللَّهَ عَالِمٌ
 بِعَالِكِ) در سىلكده الله تعالى سىنىڭ حالكىنى بىلگوجىدر (فَأَيُّ فَائِدَةٍ فِي عِلْمٍ غَيْرِهِ)
 بس باشقه كشىنىڭ بىلونه نى فائده (وَأَمَّا الثَّانِي) اما ايكنچى رد يعنى خلقنىڭ ماقتاوينه
 قزغونىرد (فَبِتَذَكُّرِ آفَاتِ الرِّيَاءِ) بس ريانىڭ آفتلىرىنى ذكر قىلو بىرلن بولور (وَتَعَرُّضِهِ)
 دخى ريانىڭ صالح و تىوشلى بولوينى ايسكه تشرو بىرلن (لَمَقَّتَ اللَّهُ) الله تعالى نىڭ قاطى
 آچوينه (فَيُثِيرُ كَرَاهِيَةً) بس رىا آفتلىرىنى ايسكه تشرو عبادت قىلوجىنىڭ كوڭلىندە
 خلقنىڭ ماقتاوندان مكر و هلقنى قوزغاتور (فِي مُقَابَلَةِ الرَّغْبَةِ) خلقنىڭ ماقتاوينه قزغومقابلندە
 (تَدْعُو إِلَى الْإِبَاءِ) خلقنىڭ ماقتاوينى مكر و كورو ماقتاودان باش تارتوغە اندەيدىر
 (فِي مُقَابَلَةِ الْقَبُولِ) ماقتاونى قبول قىلومقابلندە (وَالنَّقْصِ) دخى عقل من حيث هو (لَا مَحَالَةَ
 تَطَاوُعٍ) شكسز بوى صونادر (أَقْوَى الْمُتَقَابِلِينَ) برسى برسینه قارشى كىلگان ايكى
 نرسەنىڭ قوتلىره گىنە البته خلقنىڭ ماقتاوينى مكر و كورونىڭ ضررى خلقنىڭ ماقتاوينه
 قزغونىڭ ضررىنە غالبەك (فَلَا بُدَّ فِي رَدِّ خَوَاطِرِ الرِّيَاءِ) بس رىاء خاطرلارنى قايتارودە
 چاره يوقدر (مِنْ ثَلَاثَةِ أُمُورٍ) اوچ امردن (الْمَعْرِفَةُ) برسى رىاخطر بىلور (وَالْكَرَاهِيَةُ لَهُ)
 دخى رىانى مكر و كورودر (وَالْإِبَاءُ) دخى رىادان طىبىلودر (وَقَدْ يَشْرَعُ الْعَبْدُ) بعض
 وقت بندە كرشر (فِي الْعِبَادَةِ) عبادتكە (عَلَى عَزْمِ الْأَخْلَاصِ) اخلاص قصدى اوزرىنە
 (ثُمَّ يَرُدُّ خَاطِرَ الرِّيَاءِ) مونىڭ صوڭىندە عبادت كە كرشكان كشىنىڭ كوڭلىنە رىانىڭ خاطرى
 كىلور (فَيَقْبَلُهُ بَغْضَةً) بس قلب خاطر رىانى كىنت قبول ايتار (وَلَا يَخْضُرُهُ وَاحِدٌ مِنْ وَجْهِ
 الرَّدِّ) وبو عبادت كە كرشكان كشىگە خاطر رىانى قايتارو وجەلرندىن هىچ بر وجە حاضر
 بولماس (بِسَبَبِ امْتِلَاءِ الْقَلْبِ) كوڭلىنىڭ طولوى سببلى (بِحُبِّ الْمَدْحِ) خلقنىڭ ماقتاوينى
 سىيوى بىرلن (وَخَوْفِ النَّيِّمِ) وخلقنىڭ خورلاوندىن قورقوى بىرلن (وَأَسْتِيْلَاءِ الْعُرْصِ عَلَيْهِ)
 دخى بوبىندە اوزرىنە حرصلىق نىڭ غالب بولوى بىرلن (فَيَعَزُّبُ عَنِ الْقَلْبِ) بس بندەنىڭ
 كوڭلىندىن غائب بولور (آفَاتِ الرِّيَاءِ) رىا آفتلىرى (فَيَنْسَاهَا) بس رىا آفتلىرىنى اونوتور
 (فَلَمْ تَظْهَرِ الْكَرَاهِيَةَ) بس رىانى مكر و كور وچىلىك ظاهر بولماس (لَأَنَّهَا ثَمَرَةُ الْمَعْرِفَةِ)
 آنىڭ ايچون رىانى مكر و كور وچىلىك رىانىڭ ضررلارنى بىلونىڭ ثمرە سىدر (وَقَدْ يَتَذَكَّرُ)
 بعض وقت رىا خاطرىنى عبادت قىلوجى ايسكه دە تشرر (فَيَعْلَمُ) بس بلور (أَنَّ النَّيِّمَ)

خَطَرَلَهُ) درستلکده عبادت قیلوچینک کؤکلینه تشکان نرسه (خاطرُ الرِّیاءِ) ریا خاطریدر
 (وَأَنَّهُ) دخی درستلکده ریا خاطری (يُعَرِّضُهُ) بوعبادت قیلوچینی سالور یعنی
 تیوشلی قیلور (لَسَخَطُ اللَّهِ) الله تعالی نلک آچوینه (وَلَكِنْ لَا يَعْصِلُ لَهُ) لکن
 بوعبادت قیلوچیغه حاصل بولماس (السُّكْرَاهِيَّةُ) ریانی مکروه کورو (لَشِدَّةُ شَهْوَتِهِ) ریاغه
 آرزوسی و محبتی قاطی بولغانلقی ایچون (فَيَغْلِبُ هَوَاهُ عَقْلَهُ) بس بوکشینک نفس آرزوسی
 عقلمینه غالب بولور (وَلَا يَقْدِرُ عَلَى تَرْكِ لَذَّةِ الْحَالِ) دخی اوشبو حاله بولغان لذتنی قویوغه
 کوچی یتماس (فَيَسْتَلِكُ بِالشَّهْوَةِ) بس نفس آرزوسی برلن لذتله نور (وَيَتَسَوَّفُ بِالتَّوْبَةِ)
 وتوبه نی کیچکتر (أَوْ يَتَشَاغَلُ عَنِ الْفِكْرِ فِي ذَلِكَ) یایسه توبه قیاوده فکر قیلودان شغله نر
 (لَشِدَّةُ الشَّهْوَةِ) نفس آرزوسی قاطی بولغانلغی ایچون (فَكَمَّ مِنْ عَالِمٍ) بس کوبمه در عالم
 کشیدن (يُعْضِرُهُ كَلَامٌ) کؤکلینه سوز حاضر بولور (لَا يَدْعُو إِلَى قَوْلِهِ إِلَّا الرِّیاءُ) اوشبو
 سوزینه انده مهس مگر ریا اندهر (وَهُوَ يَعْلَمُ ذَلِكَ) واول عالم اول سوزینک ریا برلن
 سویله گاننی بلور (وَلَكِنَّهُ يَسْتَمِرُّ عَلَيْهِ) لکن شول ریاسی اوزرینه قرار لانور (وَلَا يَكْرَهُهُ)
 وریاسنی مکروه کورمهس (فَتَكُونُ الْحُجَّةُ عَلَيْهِ) بس اوشبو عالم اوزرینه عناب قیلوده
 دلیل بولور (آ كُنْ) قوتلیرهك (ادْقَبْ دَاعِيَ الرِّیاءِ) آنک ایچون بوعالم ریاداغی بولغان
 نرسه نی قبول ایتدی (مَعَ عِلْمِهِ بِهِ وَبِغَائِلَتِهِ) ریا آنک داعینی وریا آنک ضررین بلوی برلن
 (وَقَدْ يَعْضِرُ الْمَعْرِفَةَ وَالسُّكْرَاهِيَّةَ مَعًا) وبعض وقت ریانی بلوده و مکروه کوروده عبادت
 قیلوچیغه برگه حاصل بولور (وَلَكِنْ لَا يَحْصِلُ لَهُ الْأَبَاءُ) لکن عبادت قیلوچیغه ریادان
 طییلو حاصل بولماس (بَلْ يَقْبَلُ دَاعِيَ الرِّیاءِ) بلکه ریا انده گان نرسه نی قبول ایتدر
 (وَيَعْمَلُ بِهِ) وریا انده گان نرسه برلن عمل ایتدر (لَسَكُونُ السُّكْرَاهِيَّةَ لَهُ) بوکشی گه ریانی
 مکروه کوروچیلک بولغانلقی ایچون (ضَعِيفَةٌ بِالنِّسْبَةِ إِلَى قُوَّةِ الشَّهْوَةِ وَالرَّغْبَةِ) نفس آرزوسی
 نلک وریاغه قزغونلک قوتایلگینه قاراغانده ضعیف (وَهَذَا) اوشبو ریانی بلو برلن هم
 مکروهه کورگان کشی (اِضْطِلَّ بِالنِّسْبَةِ بِكْرَاهِيَّةٍ) یتهر ریانی بلوی بران فائده لکنمگان کبی ریانی
 مکروه کوروی برلنده فائده له نمی (اِذَا الْفَرَضُ مِنْهَا) آنک ایچون ریانی مکروه کورودن
 مقصود (صَرَفُهُ مِنَ الْفِعْلِ) بومکروه کوروچیلک نلک ریانی قیلودان دوندروی در (فَإِذَا)
 بس اوشبو وقتده یعنی ریادان طییلودان باشقه ریانی بلو برلن ریانی مکروه

كورونك گنه فائدهسى بولماغانلىقى ايچون (لأفائده الآف اجتماع الثلثة) فائده يوق مگر
 اوچسى نك برگه جيپولونده غنه يعنى ربانى بلوده مكروه كوروده وريادان طيبلوده برگه
 طابلوده كيرك (فأذا اجتمعت هذه الثلثة) ئيندى هر قيچان بواوچسى بركى ده جيپولسه
 (فقد برئ من الرياء) بس بوكشى تحقيق ريسادان بيردى (و مجرد خطور الرياء) بالفز
 اختيار سرغنه ريانك كونك گنه تشوى (وميل الطبع اليه) ورياغه كونك آوشوى (و حبه له)
 دخى بالفز ربانى طبيعت نك سيپوى (ومنزعتة اياه) دخى ربانى يباروده طبيعت نك
 ربا برلن نزاع قيلشوى (لأيضر) ضرر بيرماس (إذا لم يكن منه قبول) هر قيچان طبيعتن
 ربانى قبول ايتو بولماسه (وركون بالاختيار) دخى اختيار برلن طبيعتنك رياغه ميل
 ايتوى بولماسه (أذليس في وسع العبد) آنك ايچون بنده نك طاقتنده يوق (منع الشيطان
 عن نزغاته) شيطاننى وسوسه وفتنه لرندن طيبو (ولا قمع الطبع) دخى آدم نك قدرتنده توگل
 طبيعتنى آرزولارندان كيسمه كلك (حتى لا يميل الى الشهوات) طبيعت آرزولارينه ميل
 قيلماسون ايچون (ولا ينزع اليهما) دخى طبيعت آرزولارينه تارتلماسون ايچون (وانما غايتها)
 بودر باشقه توگل در آدم نك طاقتنى نك غايهسى (أن يقابل شهوته بكرهه) نفس آرزوسنه
 قارشولق قيلماقلق نفس آرزوسنى مكروه كورو برلن (واباء) دخى نفس آرزوسندان
 طيبلو برلن (وعند اجابة) دخى نفس آرزوسنى قبول قيلماو برلن (استفادها من علم التمين)
 بنده نفس آرزوسنه بو قارشولق قيلونى دين علمندن آلور يعنى كتاب سنت دن
 (فأذا فعل ذلك) بس هر قيچان بنده نفس آرزوسنه بواوچ نرسه برلن مقابله قيلونى اشله سه
 (فهو الغاية) بس بواش بنده نك طاقتنى نك غايهسى در (في أداء ما) شول نرسه نى اوته وده
 (كفى به) بنده اول نرسه برلن تكليف قيلندى (ثم أذا فرغ) مونك صوكنده بنده بو مقابله دن
 بوشاسه (فعليه أن لا يتعنت به) بس بنده گه لازم بولور عبادتى برلن هيچ كمگه
 سويله شمه سسرلك (ولا يظهره) وعبادتتن هيچ كمگه بلدرتمه سسرلك وظاهر قيلماسسزلق
 (الآ) مگر عبادتن بلدرو يارار (إذا أمن من الرياء) هر قيچان ريادان امين بولسه
 (وقصد اقتناء الغير به) دخى اوزينه بو عملكه باشقه كشينك اياروينى قصد قيلسه (في
 مظنته) اوزى نك ظننده (ويكون وجلا من عمله) دخى عملتن اضطرابده بولو لازم بولور
 (خائفا أن يفتله من الرياء الخفى) عملينه ياشرن ريادن بولغان ريانك كرونن قورقوچى

بولغان حالده (مَالَمْ يَقْفِ عَلَيْهِ) ربا اوزه رينه تشمنگان حالده (فَيَكُونُ مَرْدُودًا) بس اگرده
 عملينه ياشرن ربا كرسه عملی قايتارلمش بولور مقبول بولماس (مَقْبُولًا لِلَّهِ تَعَالَى) الله
 تعالى گه آچولانمش بولور (وَيَكُونُ هَذَا الْخَوْفُ) دخی اوشبو قورقو بولور (فِي دَوَامِ عَمَلِهِ)
 عملنك همیشه بولونده (وَبَعْدَهُ) دخی عملی صوئنده (لَا فِي ابْتِدَاءِ الْعَمَلِ) عملينك باشنده
 بولماس (بَلْ يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ مُتَيَقِّنًا فِي الْإِبْتِدَاءِ) بلکه عملينك باشنده يقين ده بولماق
 تيوش بولور (أَنَّهُ مُخْلِصٌ) درستلكده عبادت قيلوچى كشي اخلاص ليدر ديو (مَأْيُرِبُدُّ بِعَمَلِهِ)
 عملی برلن تلاماس (إِلَّا اللَّهُ تَعَالَى) مگر الله تعالى رضالغنى غنه تلارديو (حَتَّى تَوَجِدَ النِّيَّةَ)
 نيت تابلمش بولسون ايچون اگرده عملينك باشنده يقين ده بولماسه عملی راسا باطل
 بولور (أَذْهَى الْعَزْمُ الْمَصْمُومِ الْبَاعْثُ) آنك ايچون نيت عمل گه سبب بولغان قصددر (فَلَا
 يَجْتَمِعُ مَعَ الشَّكِّ وَالْإِحْتِمَالِ) بس عمل گه سبب بولغان قصد شك برلن برگه جيولماس (فَإِذَا
 شَرَعَ عَلَى الْيَقِينِ) بس هر قيچان عبادت قيلوچى اخلاص شكسر بولغان حالده عبادت گه
 كرشه (وَمَضَتْ لِحْظَةً) دخی بر آز زمان اوتسه (يُمْكِنُ فِيهَا الْغَفْلَةُ) اول زمانده غافللك
 ممكن بولسه (وَالْتَسْيَانُ) دخی اونوتو ممكن بولسه (جَاءَ الْخَوْفُ) قورقو كيلور (مِنْ شَائِبَةِ خَفِيَّةٍ)
 ياشرن بولغان كردن وقدورتسن بولوچى اول قورقو (مِنْ الرِّبَاءِ وَالْعَجَبِ) ربادان
 يا كه عجب دن كلور (وَأَمَّا أَوْلَوِيَّةُ غَلْبَةِ الْخَوْفِ عَلَى الرَّجَاءِ) اما الله تعالى دن قورقونك الله تعالى نك
 رحمتن اميد ايتو اوز رينه غالب بولوينك اول بولوى (أَوِ الْعَكْسِ) بايسه كيرى سينك يعنى اميد
 ايتونك قورقو اوز رينه غالب بولوينك اول بولوى (فَقَدْ اخْتَلَفَ آقْوَالُ الْمَشَائِخِ فِيهَا)
 مشايخلارنك سوزى تحقيق تورلى بولدى بو اولويتك (قَالَ بَعْضُهُمْ) بس مشايخلارنك بعضسى
 ايتدى (يَنْبَغِي أَنْ يَغْلِبَ الرَّجَاءُ) اميد ايتونك قورقو اوز رينه غالب بولوى تيوش ديو (لَأَنَّهُ)
 آنك ايچون عبادت قيلوچى كشي (اسْتَيَقَنَ أَنَّهُ دَخَلَ بِاخْتِلَاصٍ) شكسر بلكى درستلكده
 عبادت قيلوچى كشي عملگه اخلاص برلن كردى (وَشَكِّ فِي زَوَالِهِ) وعملی نك ربا سببلى
 بوشقه كيتونده گنه شك قيلدى (فَمِنْ قَوَاعِدِ الشَّرْعِ) بس شريعت نك قاعده لرنددر
 (أَنَّ الْيَقِينَ لَا يَزُولُ بِالشَّكِّ) درستلكده يقين شك برلن كينمى زائل بولميدر (فَبَدَلْكَ)
 بس اشبو اميد ايتونك قورقوغه غالب بولوى سببلى (تَعْظَمَ لِنَاتِهِ فِي الْمُنَاجَاةِ وَالطَّاعَاتِ)
 الله تعالى نك ذاتى ايچون مناچتلر هم طاعتلر الوغ بولدى (وَخَوْفُهُ لِأَجْلِ ذَلِكَ الشَّكِّ)

اوشبو شك ايچون اخلاص نك كيتوندىن قورقو (جَدِيرٌ بَانَ يُكْفِرُ خَاطِرَ الرِّيَاءِ) ريبا
 خاطرينه ارتكوجى بولوغه لائقدر (اِنْ كَانَ قَدْ سَبَقَ عَنْهُ) اگردە بوكشيدن الك بولغان
 بولسە ريبا (وَهُوَ غَافِلٌ عَنْهُ) هالبوكم اول كشى ريبادان غافلدر (وَالْمَنْقُولُ عَنْ أَكْثَرِ
 الْمَشَايِخِ) مشايغلارنك كوبرە گندىن كوچرلمش (غَلْبَةُ الْخَوْفِ) عملنك مقبول بولماوندان
 قورقونك عمل نك مقبول بولوينى اميد ايتوگە غالب بولويدر (حَتَّى نُقَلَ عَنْ رَابِعَةٍ)
 تاكم حضرت رابعە دن كوچرلمى (حِينَ قِيلَ لَهَا) حضرت رابعە گە ايتلگان وقتك (بَمَ تَرْتَجِينِ)
 اللہ تعالیٰ نك رحمتنى نى نرسە سببلى اميد ايتەسون ديو (اَنْهَا قَالَتْ) حضرت رابعە ايتدى (بِيَايَاسِي
 مِنْ جُلِّ عَمَلِي) عملنك الوغلفندان اميد كيسوم برلن ديدى (وَاللَّيْ عِنْدِي) ومينم قاشمە بولغان
 نرسە (اِخْتَلَفُ ذَلِكَ) اوشبو اميد ايتونك غالب بولوى برلن قورقونك غالب بولوى نك
 تيوشلكى نك تورلى بولوى (بِاِخْتِلَافِ الْأَشْخَاصِ وَالْأَحْوَالِ) كشىلرنك وحاللرنك تورلى
 بولوى سببلى بعض كشى حقندە قورقونك غالب بولوى آرتوق بولور وبعض كشى حقندە
 اميد ايتونك غالب بولوى آرتق بولور اوشنداق بعض كشىە هم بعض وقت قورقونك
 غالب بولوى آرتوق بولور وبعض اميد ايتونك غالب بولوى آرتوق بولور (فَاِنَّ الْمُبْتَدِيَّ)
 بس درستلكە عبادتكە كرونى باشلاوجى كشى (وَمَنْ) دخى شول كشى (فِيهِ بَقِيَّةٌ
 مِنْ آثَارِ الْعُجْبِ وَالْأَمْنِ) اول كشىە عجب نك والله تعالیٰ نك عذابندىن امين چيلك نك
 آثارلارندان برآرقالغان بولسە (وَالْغُرُورُ وَالْبَطَالَةُ) دخى غرور واشسرلك اثرلرندن برآرقالغان
 بولسە (يَنْهَى لَهَا) بوايكى تورلى كشى گە تيوش بولور (غَلْبَةُ الْخَوْفِ) قورقونك غالب
 بولوى (وَلِغَيْرِهَا) وبوايكى كشىدن باشقەغە تيوش بولور (غَلْبَةُ الرَّجَاءِ) اميد ايتونك
 غالب بولوى (أَوِ الْمَسْأُؤَةِ) يايسە قورقوبرلن اميد ايتونك برابر بولوى (وَالْعَلْمُ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى)
 كامل بلو الله تعالیٰ قاشندە در .

﴿ الثَّانِي عَشْرَ مِنْ آفَاتِ الْقَلْبِ ﴾

آلمش قباحت خلقدان وكوكل آفتلرندىن اون ايكنچسى (الْكِبْرُ) تكبرلكدر (وفيه
 خَمْسَةٌ مَبَاحِثٌ) واول تكبرلكمە بيش بحث باردر (الْمَبْحَثُ الْأَوَّلُ فِي تَفْسِيرِ الْكِبْرِ)
 اولگى بحث كبرنى تفسيردە در (وَضَدَهُ) وكبرنك دشمانى بولغان توبانچيلكنى تفسيردە در

(وَمُنَاسِبَتُهُمَا) دخی تکبرلك برلن توبانچيلىك كه مناسب بولغان نرسه لرنى بيانده در (وَمَكْرَهُمَا) دخی تكبرلك وتوبه نچيلىك وبوايكسنه مناسب بولغان نرسه نى حكملرينى بيانده (الْكِبْرُ) كبرنىك تفسيري يعنى معناسى (هُوَ الْأَسْتِرَاحُ) اول كبر راحت استه ودر (وَالرُّكُونُ إِلَى رُؤْيَةِ النَّفْسِ) دخی اوزينى كوروگه ميل ايتودر (فَوْقَ الْمُتَكَبِّرِ عَلَيْهِ) آنك اوزرينه تكبرلك قيلنمش كشى اوزرينه اوستن و آرتوق (فَلَا بُدَّ لَهُ) بس كبر ايچون چاره يوقدر (منه) اول آنك اوزرينه الوغلانمش كشيدين (بِخِلَافِ الْعُجْبِ) عجب نىك خلافتچه يعنى عجب ده اوزينى گنه الوغ كورر وبالفرض دنيا ده برگنه آدم بولسه اول آدم ده عجب ممكن كبر ممكن توگل بس كبر برلن عجب آراسنده نسبت عام خاص مطلق بولا چونكه كبر برلن عجب نىك چيوللىق ممكن اوزندن باشقه كشينىك بارلىقى وقتنده (وَالْكِبْرُ حَرَامٌ) كبر يعنى اوزينى اوزندن باشقه دن آرتق كورو حرامدر (وَرَدِيْلَةٌ عَظِيْمَةٌ مِنَ الْعِبَادِ) دخی بنده لردن الوغ بولغان قباحت صفتدر (وَضُهُ الْعِزَّةُ) وكبرنىك دشمانى ضعت اسمنده در يعنى اوزينى كشيدين كيم كورو (وَهِيَ) اول ضعت (الرُّكُونُ إِلَى رُؤْيَةِ النَّفْسِ) اوزينى كوروگه ميل ايتودر (دُونَ غَيْرِهِ) اوزندن باشقه دان كيم (وَهِيَ) اول اوزينى كشيدين كيم كوروگه ميل ايتو (فَضِيْلَةٌ عَظِيْمَةٌ مِنَ الْمَخْلُوقِ) بنده لردن بولغان بركوركام الوغ صفتدر وفضيلتدر (وَظَهَارُ الْكِبْرِ) والوغلتنى بلدرو (مَوْجُودٌ أَوْ مَعْمُومًا) كيرهك الوغلق قلبنده بار بولسون كيرهك يوق بولسون (حَقًّا) كيرهك حق بولسون تكبرگه تكبرلك كيمى (أَوْ بَاطِلًا) كيرهك باطل بولسون (بِقَوْلِ أَوْ فِعْلٍ) كيرهك تكبرلكنى بلدرو وسوز برلن وكيرهك اش برلن بولسون (تَكَبُّرٌ) تكبرلكدر بو بلدرو (وَالْاِسْتِكْبَارُ) دخی استكبار (يَخْتَصُّ بِالْبَاطِلِ) باطل گه خاص بو اور (فَأَمَّا) بس اوشبو استكبار باطل گه خاص بولغانلقى ايچونده (لَا يُوصَفُ اللَّهُ تَعَالَى بِهِ) الله تعالى استكبار برلن صفتلانمى (بِخِلَافِ التَّكَبُّرِ) تكبرنىك خلافتچه الله تعالى تكبرلك برلن صفتلانا (وَالتَّكَبُّرُ حَرَامٌ) دخی اوزينى كشيدين آرتق كورو حرامدر (الْأَعْلَى الْمُتَكَبِّرُ) مگر تكبرلنگان كشى گه تكبرلك حرام بولماس (فَأَنَّهُ قَدْ وَرَدَ فِيهِ) بس درستلىكك شأن تحقيق تكبرلك قيلوچيغه تكبرلكده كيلدى (أَنَّهُ صَدَقَةٌ) درستلىكك تكبرلك قيلوچيغه تكبرلك قيلو صدقه در (وَالْاِعْتِدَ الْقِتَالِ) دخی صوغش وقتنده تكبرلك درست بولور (وَعِنْدَ الصَّدَقَةِ) دخی صدقه بيرگان وقتنده تكبرلك حرام بولماس

(د) ابوداود روایت قیلدی (عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت جابر بن عبد الله (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ) درستلکده رسول الله بولدی (يَقُولُ) ایتر بولدی (فَأَمَّا الْخِيَلُ الَّتِي تَبِينِي شُونَدَايِن تَكْبِرُكَ) (يُحِبُّ اللَّهُ تَعَالَى) سوبهر الله تعالی اول تکبرلکنی (فَاخْتِيَالُ الرَّجُلُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْقِتَالِ) بس ایرنک دشمانلار برلن صوغوش قهلفانداغی تکبرلگیدر (وَإِخْتِيَالُهُ عِنْدَ الصَّدَقَةِ) دخی صدقه بیرگاندہ گی تکبرلگیدر (وَلَعَلَّ الْمُرَادُ بِالْإِخْتِيَالِ عِنْدَ الصَّدَقَةِ) شاید صدقه بیرگاندہ گی تکبرلکن مقصود (أَظْهَارُ الْغِنَى) بایلغنی ظاهر قیلودر (وَعَدَمُ الْإِلْتِفَاتِ إِلَى الْمَالِ) دخی مالغه التفات قیلماودر (وَأَسْتِصْغَارُهُ) وبیرگان نرسه سنی کچک گه صایودر (وَأَسْتِقْلَالُهُ) وبیرگان نرسه سنی آرزه صایودر (لِيَقْصُرَ الْفُقَرَاءُ بِنَشَاطِ) صدقه آلوچی فقیرلر بو بیروچی کشیگه کوکل کیلنگی ایله میل قیلسونلر ایچون یعنی صدقه بیرگاندہ بیروچی کشی بیرهچک نرسه سنی بر نرسه گده صایما ی الوغلا نوب بیرسون آلوچی ننگ کوکلینه نقص کیلمه سون ایچون (وَأَمَّنْ مِنَ الْمَنِّ وَالْأَذَى) دخی منت دن هم رنجتودن امین لک اوزه میل قیللق ایچون (وَالْأَلْتَكْبُرُ بِالْمُرَايَاتِ) دخی ریا لار سببلی تکبرلک حرام بولماس (بِأَسْبَابِ الدُّنْيَا) دنیا سببلی برلن (بِدُونِ الْكِبَرِ) باشقه کشیدن الوغلفه میل ایتودن باشقه یعنی دنیا سببلی برلن گنه الوغلف ظاهر قیلور اوزندن باشقه الوغلفه نفسنک میلندن باشقه (فَأَنَّهُ) بس درستلکده دنیا سببلی برلن تکبرلک (لَيْسَ بِحَرَامٍ) حرام توکلدر (وَأَنْ كَانَ مَنُومًا) اگرچه شرعه قباحت بولسه ده (وَقَدْ مَرَّ) تحقیق ریا بعثنده اوتدی (وَسَيِّئٌ أَنْشَاءُ اللَّهُ تَعَالَى) اگر الله تعالی تلاسه تیزکلور بوسوزلرنک آبروچه بیانی حاصل دورت اورونده تکبرلک حرام توکل (۱) بزسی تکبرله نوچیگه قارشو تکبرلک ایکنچسی صوغوش وقتنده تکبرلک اوچنچسی صدقه بیرگاندہ تکبرلک بو اوچسی شرعا ممدوح دورتنچی دنیا سببلی برلن ریا لار ظاهر قیلو برلن تکبرلک (وَإِظْهَارُ الضَّعْفِ) توبانچیلکنی بلدرو (بِمَادُونِ مَرْتَبَتِهِ) مرتبه سنندن توبه نرهک برلن (قَلِيلًا) آرتوبه نچیلک (فَقَوَّاضِعٌ مَّحْمُودٌ) ماقتاولو توبه نچیلکدر (وَأَنْ كَثِيرًا) واگر مرتبه سنندن کوب کیم توبه نچیلک ظاهر قیلسه (فَتَمَلَّقَ مَنُومًا) بس قباحت بولغان یا البارودر (الْأَفِي

(۲) لکن بو حرام بولماغان اورنلار دده اکبرلک (الوغلانو) طشداقته بولوب قلبی تکبرلککه آرشماو شرطی ایله در یوقسه تکبرله نوحرا مندر

طَلَبَ الْعِلْمَ) مگر یالبارو قباحت بولماس علم استه گهنده علم ایره توچی کشیگه (عدی) ابن عدی روایت قیلیدی (عَنْ مُعَاذِ أَبِي أَمَامَةَ) حضرت معاذ برلن ابوامامه رضی الله تعالی عنهما دان (مَرْفُوعًا) رسول اکرم گه اضافه قیلنغان حدیثنی (لَيْسَ مِنْ أَخْلَاقِ الْمُؤْمِنِ) مؤمن بنده گه مناسب بولغان خلقلاردان توگلدن (التَّمَلُّقُ) کشی گه آرتق یالبارو (الْأَفِي طَلَبِ الْعِلْمِ) مگر آرتق یالباروده درست بولور علم استه وده (وَفِي تَعْلِيمِ الْمُتَعَلِّمِ) تعلیم المتعلم اسملی کتابک ایتدی (التَّمَلُّقُ مِنْهُمْ) الْأَفِي طَلَبِ الْعِلْمِ) یالبارو قباحتدر مگر علم استه وده یالباروغنه قباحت بولماس (فَأَنَّهُ يَنْبَغِي) بس درستلکه علم استا گوچی گه تیوش بولور (أَنْ يَتَمَلَّقَ لِأَسْتَاذِهِ) استاذینه یالبارماقلق (وَشُرُكَائِهِ) دخی شریکلرینه یالبارماقلق (لِيَصْتَفِيدَ مِنْهُمْ) استاذندن و شریکلرندن فائده آلو ایچون (انتهی) تعلیم المتعلم سوزی آخیرینه ایرشدی (وَأَنْ أَكْثَرَ) واگر توبه نچیلکنی ظاهر قیلونی کوب قیلسه (فَتَدُلُّ حَرَامًا) بس قباحت بولغان کیه نچیلک وذلندر هم حرامدر (الاضْرُورَةُ) مگر توبه نچیلکنی کوب ظاهر قیلو حرام بولماس ضروره ایچون مثلا دیننی صاقلو ایچون یا که نفسنی مالینی صاقلو ایچون (وَهُوَ) اول تدلل -

(- الثالث عشر من آفات القلب)

آلتمش قباحت خلقلاردان وکولل آفتلرندن اون اوچونجسی در (كَالْعَالَمِ) تدلل ننگ مثالی عالم آدم کبی (إِذَا دَخَلَ عَلَيْهِ أَسْكَافٌ) اول عالم کشی اوزرینه برچینک اینک کاوش تگوچی کرسه (فَيَتَنَحَّى لَهُ عَنْ مَجْلِسِهِ) بس بو عالم تگوچی ایچون اولتورغان اورنندان کوچسه (وَأَجْلَسَهُ فِيهِ) و بوتگوچینی اوزی اورنینه اولتورتسه (ثُمَّ تَقَدَّمَ) مونگ صوکنک بو عالم تگوچیگه الگ بولسه (وَسَوَّى لَهُ نَعْلَهُ) و تگوچی ایچون چقغان وقتنک باشماقلارنی تیگزلسه (وَعَدَا إِلَى بَابِ الدَّارِ) دخی یورطنک ایشکنه قدر اوتسه یعنی اوزاتسه (خَلْفَهُ) تگوچینک آرتندان (فَقَدَّ تَغَاسَسَ) بس بو عالم تحقیق خمیس بولوب اورلدی (وَتَدَلَّلَ) دخی دلیل بولوب اورلدی (وَأَمَّا تَوَاضَعُهُ) و بودر باشقه توگلدن عالم کشینک بوتگوچیگه توبانچیلکی (بِالْقِيَامِ) حاجتی برلن تورو برلن بولور یعنی حاجتنی اوته و برلن (وَالْبُشْرُ) دخی آچق یوز برلن (وَالرَّفَقُ فِي السُّؤَالِ) و صورغان نرسه سنک شفقت برلن (وَأَجَابَةُ دَعْوَتِهِ) و ضیافتکه انده وینی قبول ایتو برلن (وَالسَّعْيُ فِي حَاجَتِهِ) و حاجتنک یرو برلن (وَأَنْ لَا يَرَى نَفْسَهُ) و اوزینی

کورماو برلن (خَيْرَامْنَهُ) بوتگوچیندن ایزگورهك (وَلَا يَحْقِرُهُ) وبوتگوچینی حقارت قیلماو برلن
 (وَلَا يَسْتَصْغِرُهُ) وتگوچینی کچك وکیم گه صایماو برلن (وَمَنْهُ) دخی حرام بولغان تادلل جمله سنند
 (السُّؤَالُ) صدقه صورماقلتی (لَمَنْ لَهُ قُوَّةٌ يَوْمَهُ) برکونلك آزوجی بولغان کشی ایچون (لِنَفْسِهِ)
 اوزی ایچون (وَسَيَجِيئُ^۲ انشاء الله تعالی) اگر الله تعالی تلاهه تیزکلور صدقه صوراونلک
 بیانی (فی آفات اللہان) تل آفتلرنده (وَمِنَ السُّؤَالِ) دخی صدقه صوراو جمله سنند (اهداء
 قلیل) آزنرسه نی هدیه بیرو (لَا خَدَّكَ ثَمِيرٌ) کوب نرسه نی آلو ایچون (کَمَا يَفْعَلُ فِي دَعْوَةِ الْخِتَانِ
 وَالْعُرْسِ) نناکه بواشنی قیلنده در یعنی آزنرسه هدیه قیلنده در (کوب نرسه آلو ایچون)
 بالانی سنت که بیرونک دعوتنده دخی طوی دعوتنده یعنی قزنی کیهو ایوینه تشرو دعوتنده
 (وَكَمَنْ يُرِيدُ) وشول کشی کبی تلهر (اتَّخَذَ غَنَمًا أَوْ نَعْلًا) قوی یا که اومارطا قورنی آلونی یعنی
 بر جماعت که بر آزنرسه هدیه بیورده اول جماعت بوکشی گه قویلار وقورتلی اومارطالار
 بیرلر (قَبِيلٌ فِيهِ) ایتلدی کوبنی آلو ایچون آزنرسه بیرو حقنک (نَزَلَ قَوْلُهُ تَعَالَى وَلَا تَمُنُّ
 تَسْتَكْتِرُ) الله تعالی نلک ولاتمنن تستکتر دیگان آیتی ایندی دیویعی کوب نرسه آلور ایچون
 آزنرسه بیرمه (وَمَنْهُ) دخی صدقه صوراو جمله سنند (الْتَّهَابُ إِلَى الضِّيَافَةِ وَوَصِيَّةُ الْمَيِّتِ)
 ضیافت گه ومیت وصیتنه بارماقلتی (بَلَاءُ دَعْوَةٍ) انده ودن باشقه (د) ابو داود روایت قیلدی
 (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت عمر اوغلی حضرت عبد الله دان (أَنَّهُ قَالَ)
 درستلکله حضرت عبد الله ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایتدی دیدی
 (مَنْ دَعَى فَلَمْ يُجِبْ) برکشی ضیافت که انکلسه اما قبول ایتمه سه (فَقَعَصَى اللَّهُ وَرَسُولَهُ) بس
 تحقیق الله تعالی گه وانلک رسولینه گناهللی بولدی (وَمَنْ دَخَلَ عَلَيَّ غَيْرَ دَعْوَةٍ) وبرکشی دعوتندن
 باشقه کشینک ایوینه کرسه (دَخَلَ سَارِقًا وَخَرَجَ مُغْبِرًا) اورلاوچی بولغان حالک کرر وتلاوچی
 بولغان حالک چغار (وَمَنْهُ) دخی تادلل جمله سنند (الْأَخْتِلَافُ إِلَى الْقَضَاءِ وَالْأَمْرَاءِ) قاضیلارغه
 وامیرلرگه آراشو (وَالْعَمَالُ وَالْأَغْنِيَاءُ) وپادشاهنلک عامل لرینه وبایلارغه آراشو (طَمَعًا لِمَا
 فِي أَيْدِيهِمْ) قاضیلارنک وامیرلرنک وعامل لرنک وبایلارنک قوللارنده بولغان نرسه نی امید ایتو
 ایچون (بَلَاءُ ضَرُورَةٍ) ضرورتدان باشقه (وَمَنْهُ) دخی تادلل جمله سنند (الْمُجُودُ وَالرُّكُوعُ)
 باشین برگه قویماقلتی ومیولمه کلک (وَالْأَنْعَامُ) دخی بوکره یمه کلک (لِلْكِبْرَاءِ) الوغلارغه (عَنْ
 الْمَلَاقَةِ) بولغان وقتده (وَالسَّلَامُ وَرَدَهُ) وسلام بیبرگانه دخی سلام قایتارغانده (وَالْقِيَامُ) دخی

تندلل جمله سندن آياق اوزره تورماقلىق (بَيْنَ يَدَيِ الظُّلْمَةِ) ظالم لار آلدننه (وَتَقْبِيلُ أَيَدِيهِمْ) و
 وظالم لارنى قولونى اوبمكلك (وَنِيَابِهِمْ) وظالم لارنى كييملرينى اوبمكلك (وَلَيْسَ مِنْهُ) دغى
 تندلل جمله سندن توگلدنر (مُبَاشِرَةٌ أَعْمَالِ الْبَيْتِ) ايو اشلرين اشله مكلك (وَحَاجَاتِهِ) وايو
 حاجتلرينى اشله مكلك (كَكُنْسِ الْبَيْتِ) ايونى سبرو كى (وَطَبِخِ الطَّعَامِ) وآش پشرو كى
 (وَحَمَلِ الْمَتَاعِ مِنَ السُّوقِ إِلَى الْبَيْتِ) وبازاردان ايو حاجتلرين ايوگه كوته روب قايتو كى
 (وَلَبَسِ الْحُشْنِ وَالْحَقَاقِ) دغى قالون وايسكى كييملر كييو كى (وَالْمَرْقَعِ) دغى ياماولى كييم
 كييو كى (وَالْمَشَى حَافِيَا) دغى يالانغاچ آياق يرو كى (وَلَعَقِ الْأَصَابِعِ وَالْقَصْعَةَ) دغى
 بارماق لارنى وطبق لارنى يالاو كى (وَأَكْلِ مَا سَقَطَ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الطَّعَامِ) دغى طعام دان بىر اوزرينه
 تشكان نرسه لرنى آشاو كى (وَالْتَقَا دُفَاقِي الْحَبْزِ) دغى ايكمك والچقلارون چوبله و كى
 (وَنَجْوِهِ) دغى ايكمك كى طعام والچقلارون چوبله و كى (مِنَ السُّفْرَةِ) آش يالقدان (وَالْحَصِيرِ)
 دغى ايده نكه جه يگن پالاسدان (وَالْأَرْضِ) دغى بىردن (وَمَجَالِسَةِ الْمَسَاكِينِ وَمُخَالَطَتِهِمْ) دغى
 مسكين لربىرلن اولتوروشو وقاطناشو كى (وَأَنْوَاعِ الْكَسْبِ) دغى تورلى كىبىلر كى (مِنَ الْبَيْعِ
 وَالشِّرَاءِ) صاتودان وصاتوب آلودان (وَأَجَارَةَ نَفْسِهِ لِلْأَعْمَالِ الْمُبَاحَةِ) واوزين مباح بولغان عمللرگه
 اجاره گه (بِالغَةِ) بىرودن (كَرَعَى الْغَنَمِ وَسَقَى الْبُسْتَانَ) قويلار كتو وباقچه لار صوغارو
 كى (وَالْكَرْمِ) دغى يوزم آغاچلارنى صوغارو كى (وَعَمَلِ الطَّيْنِ) دغى بالچقى
 عملى كى مثلا كىرپچ صوغو كى (وَالْبِنَاءِ) دغى بناو كى (وَحَمَلِ الْحَطَبِ عَلَى ظَهْرِهِ)
 دغى آرقاسنه اوطون كوته رب كىترو كى (فَإِنَّ كُلَّ ذَلِكَ وَأَمْثَالَهُ) بس درستلكده اوشبولارنى
 وبونى كى اشلرنى بارچه سى (تَوَاضَعُ) توبه نچىلكدر (فَعَلَهُ الْأَنْبِيَاءُ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)
 بو اشلرنى پىغمبرلر قىلى (وَالْأَوْلِيَاءُ رَحِمَهُمُ اللَّهُ) دغى ايندگولر قىلى (وَكَثْرُهُ
 صَدَرَ عَنْ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ) وبو اشلرنى كوسى رسوللرنى خواجه سى محمد عليه السلام دان
 صادر بولدى (عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ) رسول الله دغى باشقه پىغمبرلر اوزرينه بولغاى ايدى (صلوات الله
 وسلامه) الله تعالى نى رحمنى دغى سلامى (وَصَعَابَتَهُ الْمَكْرَمِينَ) دغى رسول الله نى حرمتملى
 صحابه لرندن بو اشلرنى كوسى صادر بولدى (رِضْوَانُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ) صحابه لرنى
 بارچه سى اوزرينه الله تعالى نى رضالغى بولغاى ايدى (وَالْتَجَنَّبُ مِنْهُ) وبوذكر قىلنغان
 اشلردن يراق بولو (وَالْتَأَنَّفُ عَنْهُ) وبو اشلردن عارلنو (كَبْرٌ) تكبرلكدر (مِنْ أَخْلَاقِ

الْجَبَّارِينَ) منكبەرلرنىڭ خىلقلىرىدا ئىندر (وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ) لىكىن آدملىرىدىن كۆپىسى (بِجَهْلِهِمْ) بىلىملىرىنى بىلمەسلىرى سەببىلى (يَعْكُفُونَ الْأَمْرَ) ئىشنى كىرىسىنىچە قىلىۋىلار (الْمُبْعَثُ الثَّانِي) كېرىدە بولغان بىش بىخىڭ نىڭ ئىككىنچىسى (فِي أَقْسَامِ الْكِبْرِ وَالْتَكْبُرِ) كېرىنىڭ تىكبىرلىك نىڭ قىسمىلىرى بىيانىدە (وَأَفَاتِهِمَا) دىخى كېرىلىرى تىكبىرلىكنىڭ آفتلىرى بىيانىدە (فَمَنْ يَعْرِفُ الْعِلَاجَ الْأَجْمَالِي) بىس اوشبو ئىككىنچى مېخىڭدان كېرى بىرلى تىكبىرلىكنىڭ اجمالى بولغان دارولارى بىلنە (فَقَدَعَرَفَتْ) تىخىق بىلكى سىن (أَنَّهُ لَا بُدَّ لِلْكِبْرِ وَالْتَكْبُرِ) دىرستلىكىدە شآن كېرى بىرلى تىكبىرلىك اىچون چارە يوق (مَنْ الْمُتَكَبِّرُ عَلَيْهِ) آنىڭ اوزەرىنە تىكبىرلىنىش كىشىدىن (وَهُوَ) اول آنىڭ اوزەرىنە تىكبىرلىنىش ذات (أَمَّا اللَّهُ تَعَالَى) بىيسە اللە تەعالى بولور (وَهُوَ أَفْحَشُ أَنْوَاعِ الْكِبْرِ) اللە تەعالى اوزەرىنە تىكبىرلىك كېرى نوعلرىنىڭ اىكى قېباعتىدىر (مِثْلُ نَمْرُودَ) اللە تەعالى اوزەرىنە تىكبىرلىك قىلوچى نىڭ مىالى نىمرودى كىبى (حَيْثُ حَسَّتْ نَفْسُهُ) شول روشچە كىم نىفسىنە سوبىلەشدى يعنى كوكلى بىرلى قىلىدى (أَنْ يُقَاتِلَ رَبَّ السَّمَاءِ عِزْوَجِلْ) كوكلىڭ رىبى اللە تەعالى نى اوترونى *

موندىڭ قىسەسى : نىمرودى اللە تەعالى نى اولترەم دىبو كوك طرفىنە اوق آتدى اللە تەعالى اوقنى كوكىن قانغە بوياب قايتاردى نىمرودى كوكنىڭ اللەنى اوتردىم دىبو ظن قىلىدى صوگىرە بىسى يوز مىڭ آتلى عىسكىر جىبوپ ابراھىم ئىلىھە سىلامگە كىلىدى وايتىدى اگىرە رىبىڭ نىڭ قوتى بولسە عىسكىر بىبەروب مىنىم بىرلى صوغىش قىلسون دىدى اللە تەعالى چىن دىن كوك عىسكىر بىبەروب نىمرودىلىرىنى ھىلاك قىلىدى شىخ فرىدالدىن عطار رىھە اللە نىڭ (سوى اَوْخِصْمِي كَه تىرَأَنْدِأَخْتَه * بِشَّة كَارِش كَفَايْتِ سَأَخْتَه)

دىدىكى بىت بوقىسەگە اشرتىر (وَمِثْلُ فِرْعَوْنَ) دىخى اللە تەعالى اوزەرىنە تىكبىرلىك قىلوچىنىڭ مىالى فرعون كىبى (حَيْثُ قَالَ) شول روشچە كىم فرعون ايتىدى (أَنَارِبَكُمُ الْأَعْلَى) مىن سىزنىڭ بىلىد بولغان رىبگىرمون دىبو (وَأَمَّا رُسُولُهُ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) بىيسە آنىڭ اوزەرىنە تىكبىرلىك قىلىنىش كىشى اللە تەعالى نىڭ رسولىدىر (كِبْعُضُ الْكُفْرَةِ) كافىرلىڭ بىعضى كىبى (حَيْثُ قَالُوا) شول روشچە كىم خورلاب ايتىدىلر (أَهَذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا) ايا اوشبو كىشىمە اللە تەعالى رسول ايتىوب بىبەرگان دىدىلر دىخى ايتىدىلر (لَوْلَا نَزَلَ هَذَا الْقُرْآنُ) اگىرە اوشبو قرآن ايتىدىلرگان بولسە اىبى (عَلَى رَجُلٍ مِّنَ الْقَرَبِيِّتَيْنِ عَظِيمِ) مكه بىرلى طائف قىرىلردىن الوغ

بولغان ابرگه یعنی یخشی بولور اییدی مکه دن بولغان ایردن ولیدین مغیره طائف ده بولغان ایردن عروه بن مسعود الثقفی مراد (وَأَمَّا سَائِرُ الْخَلْقِ) یایسه آنک اوزهرینه تکبرله نه تورغان کشی باشقه خلقلار بولور (وَعَائِلَةُ الْكِبَرِ وَالْتَكْبُرِ) دخی کبرنک هم تکبرلک نک ضررلاری (مُنَازَعَةُ الْعَبْدِ الْمَمْلُوكِ الْعَاجِزِ الضَّعِيفِ) ضعیف وعاجز بولغان الله تعالی ملکنده بولغان بنده نک نزاع قیلوشیدر (الَّتِي لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ) شوندا این ضعیف بنده کم هیچ نرسه اوزهرینه قادر بولماس (لِلَّهِ) الله تعالی ایچوندیر (الْمَلِكِ) پادشاه لقی اول الله تعالی (الْمَالِكِ) هر بر نرسه نی ملک لنگوچیدر (الْقَهَّارِ) هر نرسه گه غالب بولغوچیدر (الْقَادِرِ) هر نرسه گه کوچی یتکوچیدر (الْقَوِي) دخی قوتی یتکوچیدر (عَلَى كُلِّ شَيْءٍ) هر بر نرسه اوزهرینه یعنی شوندا این الله تعالی گه نزاع قیلشویدر (فِي صَفْحَةٍ) شوندا این صفته نزاع قیلشودر (لِاتْلِيْقِ الْأَجْلَالِهِ تَعَالَى) اول صفت لائق بولماس مگر الله تعالی نک الوغ لغیته غنه لایقی بولور (وَالْتَأْدِيَةِ إِلَى مُخَالَفَتِهِ تَعَالَى) دخی کبر برلن تکبرلسکنک ضررلاری الله تعالی گه خلافتی قیلوغه ایرشدر ودر (فِي آوَامِرِهِ وَنَوَاهِيهِ) الله تعالی نک امرلرند و نهیلرند (كَأَبْلِيسَ) ابلیس کبی (قَالَ) ابلیس ایندی (الْأَسَدُ لِمَنْ) شول آدم گه سجده قیلور مون مو البته قیلمام (خَلَقْتُمْ طِينًا) اول آدم نی بالچقمن یاراتنک (أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ) مین اول آدم من اینگو مون (خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ) مینی اوطدان یاراتنک (وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ) واول آدمنی بالچقدان یاراتنک دیو (فَإِذَا سَمِعَ الْحَقَّ) بس هر قیچان متکبر کشی حق هوزنی ایشتسه (مَنْ الْمُنْكَبِرُ عَلَيْهِ) آنک اوزهرینه تکبرلک قیلنغان کشیدن (اسْتَكْبَرَ مِنْ قَبُولِهِ) آنک اوزهرینه تکبرلک قیلنغان کشی نک حق سوزینی قبول قیلودان باش تارتسور (وَتَشَمَّرَ لِحُجَّتِهِ) وآنک اوزهرینه تکبرلک قیلنغان کشینک حق سوزینی انکار گه بیک تر وشوب کرشر (وَيَكْفِيكَ فِيهِ قَوْلُهُ تَعَالَى) و تکبرلک نک قباحتلکنده الله تعالی نک سوزی یتهر سیکا اول سوز یعنی آیت اوشبودر (سَأَصْرَفُ عَنْ آيَاتِي) ذاتیمه وصفت لارومه دلالت قیلنغان آیتلردن البته دوندرر من (الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ) حقدان باشقه بیبرده تکبرلک قیلنغان کشیلر نی دخی الله تعالی ایندی (وَكذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ) اوشنداق حقنی آکلماو ره وشنجه طبع قیلور الله تعالی یعنی پرده لر (عَلَى كُلِّ قَلْبٍ مُنْكَبِرٍ جَبَّارٍ) هر بر قهر قیلوچی متکبر آدم نک کوکلی اوزهرینه هم الله تعالی ایندی (أَبِي وَأَسْتَكْبِرُ) باش تارتدی و تکبرلک

قیلیدی ابلیس (وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ) دخی کافر لردن بولدی (د) ابوداود روایت قیلیدی
 (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت ابوهریره
 ایندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایندی (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی
 ایندی دیدی (الْكَبْرِيَاءُ رِدَائِي) تکبر لک مینم ردام کبیر (وَالْعِظْمَةُ اِزَارِي) دخی الوغلق
 مینم ازارم کبیر (فَمَنْ نَازَعَنِي فِي وَاحِدٍ مِنْهُمَا) بس بر کشی بوکبر یا برلن عظمت دن
 برسنده مینم برلن نزاغلاشسه (قَدَفْتُهُ فِي النَّارِ) بوکشینی اوطقه آتار مون مین (م. ت. ۰)
 مسلم هم ترمذی روایت قیلیدیلار (عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) مسعود اوغلندن
 (ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال) درستلکده رسول الله ایندی (لا يدخل الجنة) اجماخقه کومه س
 (مَنْ) شول کشی (كَانَ فِي قَلْبِهِ) اول کشینک کوکلنک بولدی (مِثْقَالَ ذَرَّةٍ) کچکنه قزل قرمسقه
 آغرلغی (مَنْ كَبُرَ) تکبر لکن (فَقَالَ رَجُلٌ) بس اصحابدان بر ایر ایندی (ان الرَّجُلَ
 يُحِبُّ) درستلکده ایر سوبه در (أَنْ يَكُونَ ثَوْبَهُ حَسَنًا) کیهی نکی کور کهم بولوینی (ونعله
 حَسَنًا) دخی باشماغینک کور کهم بولوینی یعنی بو تکبر لک تو گل می دیو (قَالَ) رسول الله
 ایندی (انَّ اللَّهَ جَمِيلٌ) درستلکده الله تعالی کور کهم در (يُحِبُّ الْجَمَالَ) کور کهم می سوبه در
 (الْكَبِيرُ بَطْرُ الْحَقِّ) تکبر لک حقنی قایتار ودر (وَوَغَمَطُ النَّاسِ) دخی آدم لرنی خورلا ودر
 (ت) ترمذی روایت قیلیدی (عَنْ ثَوْبَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ثوبانندان (أَنَّهُ قَالَ)
 درستلکده حضرت ثوبان ایندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایندی
 دیدی (مَنْ مَاتَ) بر کشی اولسه (وَهُوَ بَرِيٌّ مِنَ الْكِبَرِ وَالْغُلُولِ) حالبوکم اول کشی
 تکبر لک برلن خیانت دن بیزگوچی بولسه (وَالنَّيْنِ) دخی بور وچدان بیزگوچی بولسه
 (دَخَلَ الْجَنَّةَ) اجماخقه کرر اول کشی (هَقٌّ) بیهقی روایت قیلیدی (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ
 عَنْهُ) حضرت انس دن (عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) حضرت انس رسول الله دان رسول الله
 ایندی (أَنَّ فِي النَّارِ تَوَابِيَتْ) درستلکده تموغده تابوت لار بار (يُجْعَلُ فِيهَا الْمُتَكَبِّرُونَ)
 اول تابوت لارده متکبر لرنی قیلنور (فَيَقْفَلُ عَلَيْهِمْ) اول تابوت لارنی متکبر لر اوزه رینه
 یز اقلانمش بولور (طَب) طهرانی روایت قیلیدی (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سَلَامٍ) سلام اوغلی
 عبد الله دان (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) الله تعالی راضی بولغای ایدی سلام اوغلی عبد الله دان (أَنَّهُ مَرَّ بِالسُّوقِ)
 درستلکده حضرت عبد الله بازار یانندان اوتدی (وَعَلَيْهِ حُرْمَةٌ حَطَبٍ) حضرت عبد الله

اوزرنده بر بهيله م اوطون بار ايدى (فَقِيلَ لَهُ) بس حضرت عبد الله هه ايتلى (مَا يَحْمِلُكَ عَلَىٰ هَذَا) اوشبو اوطون تاشواوزه رينه سيني نى نرسه يوكله دى؟ (وَقَدْ أَغْنَاكَ اللَّهُ تَعَالَىٰ عَنِ هَذَا) تحقيق الله تعالى سيني آرقاغه يوكله ب اوطون تاشودان مؤسسز قيلدى ديو (قَالَ) حضرت عبد الله ايتدى (أَرَدْتُ أَنْ أَدْفَعُ الْكِبْرَ) اوزمن تكبرلكنى ييبه روني تله دم (سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ) رسول الله دان ايشتم اول ايتنه در ايدى (لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ) اجماخه كرمه س (مَنْ) شول كشى (كَانَ فِي قَلْبِهِ) اول كشينك كوئلنده بولدى (خَرَدَلَةٌ مِنْ كَبْرٍ) تكبرلكنن بر اورلق (م) مسلم روايت قيلدى (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابوهريره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكه حضرت ابوهريره ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ايتدى (ثَلَاثَةٌ) اوچ تورلى كشى (لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) اول اوچ تورلى كشى كه قيامت كونند، قاراماس الله تعالى (وَلَا يُزَكِّيهِمْ) دى اول اوچ تورلى كشيني پاكلاماس الله تعالى (وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ) واول اوچ تورلى كشيگه رنجتكوچى اوط عذابى بولور (شَيْخُ زَانَ) اول اوچ تورلى كشينك برسى زنا قيلوچى قارتدر (وَمَلِكٌ كَذَّابٌ) وبالغاجى پادشاهر ايكنجسى (وَعَائِلٌ مُسْتَكْبِرٌ) و تكبرلك قيلوچى فقيردر اوچونچسى (حِكْ) حاكم روايت قيلدى (عَنْ طَارِقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت طارق دان (أَنَّهُ خَرَجَ عُمَرُ إِلَى الشَّامِ) درستلكه شأن حضرت عمر رضى الله عنه شام طرفنه بارورغه چقدى (وَمَعَهُ أَبُو عُبَيْدَةَ بْنُ جَرَّاحٍ) و حضرت عمر برله برگه ابو عبیده بار ايدى (فَاتَوَّأ عَلَىٰ مَنَاضِئِهِ) بس حضرت عمر عسکر برلن بر كول اورننه يعنى كولگه كيلدبلر (وَعُمَرُ عَلَىٰ نَاقَتِهِ) و حضرت عمر اوزينك آنا تيه سى اوزرنده آطلانغان ايدى (فَنَزَلَ وَخَلَعَ خَفِيهِ) بس حضرت عمر تيه سندن تشدى وايكى باشماقيني صالدى (فَوَضَعُهَا عَلَىٰ عَاتِقِهِ) بس حضرت عمر ايكى باشماقنى ايلك باشينه قويدى (وَأَخَذَ بِرِجَامٍ نَاقَتِهِ) و تيه سينك تزگونندن توتدى (فَغَاضَ) بس صوغه چومدى (قَالَ أَبُو عُبَيْدَةَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ) بس ابو عبیده حضرت عمرگه ايتدى اى مؤمنلر نك اميرى (أَنْتَ تَفْعَلُ هَذَا) سينمه اوشبواشنى قيلاسون يعنى ايكى باشماقنى ايلك باشلار و كا قويدوب صوغه كر و نى (مَا يُسْرُنِي) مينى بواشك شادلاندرمى (أَنَّ أَهْلَ الْبَلَدِ اسْتَشْرَفُواكَ) بس درستلكه شهر اهلى سيني قاراب تورالار يعنى امير بولغان كشى گه بوقدر توبانچيلك تيوش توگل ديدى (فَقَالَ أَوْهَ) حضرت عمر اوه ديدى اوه توجع كلمه سى يعنى حضرت عمر بوسوزگه حسرتلندى (وَلَمْ يَقُلْ) ايتمادى (ذَا) اوشبو سوزنى (غَيْرُكَ) سيندن

باشقه هيچ برکشی (أَبَاعْبِيدَةَ) ای ابو عبیده (جَعَلَهُ نَكَالًا لِّأُمَّةٍ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بو سوزنی محمد علیه السلام ننگ امتنه عذاب بولوغه سبب قیلک یعنی امت محمد صلی الله علیه وسلم آراسنه بوخبر جایلورده آلارا وایلارلار شرافت یخشی حیوانغه آطلانوبیرلن و ماقتا و لوکیم لر کیوبیرلن ایکن اسلام بیرلن هم عبادت بیرلن توگل ایکن دیب بس بووقت امت محمد صلی الله علیه وسلم گه سبب عذاب بولغان تکبرلک حاصل بولور (اِنَّا كُنَّا اَذَلَّ قَوْمٍ) حضرت عمر ایتنه بز قوم ننگ ایکن ذلیل و خورلاری بولدی (فَاَعَزَّنَا اللَّهُ تَعَالَى بِالْإِسْلَامِ) بس الله تعالی بزنی اسلام سببلی الوغلا دی (فَمَهْمَا نَطْلُبُ الْعِزَّ) بس ای ابو عبیده قایوغنه زمان بز الوغلقنی استاساک (بَغَيْرِهَا) شول نرسه دن باشقه بیرلن (اَعَزَّنَا اللَّهُ بِهِ) اول نرسه بیرلن الوغلا دی الله تعالی بزنی یعنی اسلام بیره (اَذَلَّنَا اللَّهُ) خورلار الله تعالی بزنی (ت) ترمندی روایت قیلدی (عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ) شعیب اوغلی حضرت عمرو دن (عَنْ أَبِيهِ) عمرو آتاسندان (عَنْ جَدِّهِ) آتاسی باپاسندان (اِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلکده رسول الله ایتدی (يَحْشُرُ الْمُنْكَبِرُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) قیامت کوننده تکبرلک قیلوچیلار قوبارلمش بولورلار (اَمْثَالُ النَّارِ فِي صُورِ الرِّجَالِ) ایرلر صورتنده کچکنه قزل قورمسقه لار کبی (يَغْشَاهُمْ الثُّلُومُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ) اول منکبرلر نی هر بر اور و ندان دلت و حقارت چلغاب آلور (يُسَاقُونَ اِلَى سَجَنٍ فِي جَهَنَّمَ) جهنم ده بولغان سجن گه (حَبَسَ خَانِدَةَ) سرلمش بولورلار (يُقَالُ لَهُ يُوْلَسُ) اول سجن گه بولس دیب ایتلور (يَعْلُوهُمْ نَارُ الْاَنْبِيَاءِ) اول منکبرلر نی تموغ او طلاریننگ او طی ارثر و چولغاب آلور (يُسْقَوْنَ مِنْ عَصَاةِ اَهْلِ النَّارِ) تموغ اهلیننگ تنلرندن صغب چغارلغان ارن و قان کبی نرسه لر بیرلن صوغارلمش بولورلار (طِينَةَ الْحَبَالِ) تموغ اهلیننگ بوزوق تنلرندن حاصل بولغان نجس نرسه دن بولور اول عصاره (م) مسلم روایت قیلدی (عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ زِيَادٍ) زیاد اوغلی حضرت محمد دن (اَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت محمد ایتدی (كَانَ أَبُو هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابو هریره بولدی (يُسْتَخْفَى عَلَى الْمَدِينَةِ) مدینه اوزه رینه خلیفه ایتب تعین قیلنمش بولدی (فَيَأْتِي بِحِزْمَةِ الْحَطَبِ عَلَى ظَهْرِهِ) بس آرقاسی اوزرینه بر به یلم او طون کوتاروب کیلور بولدی (فَيُشْفَى السُّوقِ) بس بازار اهلنی او کغه و صولغه یارادر ایدی یعنی ابو هریره خلیفه نی کورگاچ بازار خلقی او کغه و صولغه آبور و لالار ایدی (وَهُوَ يَقُولُ جَاءَ الْأَمِيرُ) و حال بوکم ابو هریره ایتنه در ایدی امیر کیلدی دیو (وَفِي رِوَايَةٍ طَرَقُوا لِلْأَمِيرِ) و ایکنچی روایتده امیر گه یول بیرگز

دیو ایته در ایدی دیو روایت قیلندی (حَتَّى يَنْظُرَ إِلَيْهِ النَّاسُ) تا کم آدملر امیرگه قاراسونلار ایچون (خ) بخاری روایت قیلدی (عَنْ ابْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) حضرت عمر اوغلندان (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درسته کده رسول ایندی (بَيْنَمَا رَجُلٌ مِمَّنْ كَانَ قَبْلَكُمْ) بروقتده سزدن الک بولغان آدم لردن برابر (يَجُرُّ أَزَارَهُ مِنَ الْخِيَلَاءِ) تکبرلکدن ازارین توپان تارتور بولدی یعنی چالبارون اوزون قیلدی (خَسَفَ بِهِ) اول ابرنی بیر یوتدی (فَهُوَ يَنْجَلُّ فِي الْأَرْضِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ) بس اول ابر بیرده قیامت کونینه قدر تیبره نر و سلکنر (ت) ترمیندی روایت قیلدی (عَنْ جَبْرِ بْنِ مَطْعَمٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) مطعم اوغلی حضرت جابر دن (أَنَّهُ قَالَ) درسته کده حضرت جابر ایندی (يَقُولُونَ فِي النَّبِيِّ) مینده تکبرلک بار دیب ایته لر خلق (وَقَدْ رَكِبْتُ الْهَمَارَ) حالبوکم مین ایشا ککه آطلاندم (وَلَبِسْتُ الشَّمْلَةَ) وجون کیم کیم (وَحَلَبْتُ الشَّاةَ) وهوی صاودم (وَقَدْ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) و تحقیق رسول الله ایندی (مَنْ فَعَلَ هَذَا الْفِعْلَ) برکشی اوشبو اوج اشنی قیلسه (فَلَيْسَ فِيهِ مِنَ الْكِبَرِ شَيْءٌ) بس اول کشیده تکبرلکدن هیچ نرسه یوقدر دیو .

(الْمَبْعَثُ الثَّلَاثُ فِي اسْبَابِ الْكِبَرِ وَالتَّكْبُرِ)

اوجنچی مبعث کبر برله تکبرلکنک سبیلرین بیانده در (أَعْنَى) کبر برله تکبرلکنک سبیلرین دیگان سوزدن آلامن (مأبه الكبر والتكبر) اوزلری ایله کبر و تکبرلک طابولاطورغان نرسه لر نی (وَالْعَلَّاجُ التَّفْصِيلِي) دخی کبر برلن تکبرلک آورولارین بتره تورغان دارونی بیانده در (وَهِيَ سَبْعَةٌ) کبر برله تکبرلکنک سبیلری بیدیدر . علم عبادت نسب جمال قوت مال اتباع (باعتبار الْجَهْلُ الْمُقَارِنُ بِهَا) بویدی سبب که یاقن بولغان نادانلق اعتباری برلن (لَأَنَّهَا فِي أَنْفُسِهَا سَبَبٌ تَامَةٌ) اما سبیلر اوزلکلر ننگنه تمام بولغان سبیلر توگل (وَعَلَّلُ مُوجِبَةٌ) دخی کبر برلن تکبرلکنی واجب اینوچی علله لر توگل (فَسَبَبِيَّتُهَا فِي الْحَقِيقَةِ) بس حقیقتده آلارنک سبب بولولاری (رَاجِعَةٌ إِلَى الْجَهْلِ) نادانلق غه قایتقوچیدر (فَعَلَّاجُهُ) بس نادانلقه آوروینی بتره تورغان دارو (أَزَالَتُهُ) نادانلق نی علم اویره نو برلن بهرودر (وَسَبَبِيَّتُهُ) تیز بیان قیلورمز اول نادانلقنی (انشاء الله تعالی) اگر الله تعالی تلاسه (الْأَوَّلُ الْعُلْمُ) کبر برلن تکبرلک نلک سبیلرینک اولگسی علمدر (وَهُوَ أَعْظَمُ الْأَسْبَابِ) واول علم تکبرلک سبیلرینک ایلک

اولوغسیدر (وَأَشَدُّهَا وَأَصْعَبُهَا عِلْمًا) دخی علاج یوزنن سببلرنک ایك قاطیسی وایك
 آغریدر (لَا نَقْدَرُ الْعِلْمَ عَظِيمًا) چونکه علم نك قدری الوغدر (عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ النَّاسِ)
 الله تعالی قاشنده ده هم بندلر قاشنده (وَقَدْ سَمِعْتُ) ایکنهی باب نك ایکنهی فصلنده
 تحقیق ایشتنك سین (مَأُورَدٌ فِي فَضْلِهِ) علم نك آرتوقلغی حقنك کیلگان آیتلرنی
 حدیث لرنی (وَالْحَمْدُ عَلَى تَعَلُّمِهِ) دخی علم اویره نو اوزرینه قزدرو حقنك کیلگان
 آیتلرنی حدیث لرنی (وَكُونَهُ فَرَضًا) دخی علم نك فرض بولونك کیلگان آیتلرنی حدیث لرنی
 (فَلَا جِبَالَ) بس مجال یوق (لَقَلَعَهُ مِنْ أَصْلِهِ) اول علمنی اصلندن صورودان باشقه (وَتَرَكَ تَعَلُّمَهُ)
 و علمنی اویره نونی قویودان چونکه علم هر وقت کیرهك (فَأَنَّمَا عِلْمُهُ) نیندی علم نك تکبرلك مرضنه
 سبب بولوین بتره تورغان دارو (بِمَعْرِفَتَيْنِ) ایکی تورلی بلو برلن بولور برسی شول
 (مَعْرِفَةٌ أَنْ فَضْلُهُ) بلودر درسنلکده علم نك آرتوقلغی (أَمَّا هُوَ) بودر باشقه
 توگلدر (بِمُقَارَنَةِ النَّبِيِّ الصَّالِحَةِ) ایزگو نینکه یاقن بولو برلن گنه بولا (وَالْعَمَلُ بِهِ) دخی
 علم برلن عمل قیلو برلن گنه بولا (وَنَشَرَهُ اللَّهُ تَعَالَى) دخی الله تعالی رضالغی ایچون علمنی
 ساچو یعنی اویره تو برلن گنه بولا (بِلَا طَمَعٍ نَفْعٍ مِنَ النَّاسِ) آدملردن فائدنی امید اینون باشقه
 (وَأَخَذَ مَالَ عَلَيْهِ) دخی علم اویره تو اوزرینه مال آلودان باشقه (وَأَلَّا) اگرده علم عمل گه
 دخی عامنی اویره توگه دخی طمع قیلماوغه یاقن بولماسه (فَيَنْقَلِبُ عَلَيْهِ) بس علم ده بولغان
 فائده علم اوزرینه ضررغه ایلنه (فَكَيْفَ فَيَصِيرُ) بس نه وریلور اول علم (أَخْسَ)
 توبه نرهك (مَرْتَبَةً) مرتبه ده (مِنَ الْجَاهِلِ) نادان کشیدنك (وَأَشَدُّ) قاطیراق بولور (عَدَابًا)
 عذاب (مِنْهُ) اول نادانانك (عَلَى الْقَوْلِ الْأَمَّحِ) بولای بولویله حکم ایاتور وایتلرنك درستره گینه
 قارایدر. بس عالم کشیگه نچك لایق بولادر (يَتَكَبَّرُ بِهِ) علم برلن تکبرلنو (عَلَيْهِ) اول نادان
 کشی اوزرینه (وَيَدُلُّ عَلَى هَذَا) دخی اوشبو علم نك فضیلنك اوج نرسه گه یعنی عمل تعلیم طمع
 قیلماوغه یاقن بولوی برلن مشروط بولوینه دلالت قیلادر (مَأْخَرَجَاتٍ) ترمندی چقارغان نرسه
 (عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت عمر نك اوغلندان (عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ) حضرت عمر اوغلی رسول الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت رسول ایندی (مَنْ
 تَعَلَّمَ عِلْمًا) برکشی علم اویره نسه (لِغَيْرِ اللَّهِ) الله تعالی رضالغندان باشقه نرسه ایچون
 (أَوْ أَرَادَ بِهِ غَيْرَ اللَّهِ) یایسه علم برلن الله تعالی رضالغندان باشقه نرسه نی تلاسه (فَلْيَتَّبِعُوا

مَقْعَدُهُ مِنَ النَّارِ) بس اول كشي اورنتی اوطدان حاضرله سون (د) ابوداود روایت قیلدی
 (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکله حضرت ابوهریره
 ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایتدی دیندی (مَنْ تَعَلَّمَ عِلْمًا)
 برکشی علم اویره نسه (يُبْتِغِي بِهِ وَجْهَ اللَّهِ تَعَالَى) اول علم برلن الله تعالی رضالغنی استالمش
 بولور (لَا يَتَعَلَّمُهُ) اویره نسه اول علمنی (إِلَّا) مگر اویره نسه (لِيُصِيبَ بِهِ) اول علم برلن ایرشو
 ایچون (عَرَضًا مِنَ الدُّنْيَا) دنیادان بولغان بر مقصوده (لَمْ يَجِدْ حَرْفَ الْجَنَّةِ) اول كشي اجماخ
 ایسنی تابماس (يَوْمَ الْقِيَامَةِ) قیامت کوننک (يَعْنِي رِيحَهَا) یعنی عرفدن مراد اجماخ
 ایسنی (طُكُّ) طبران کبیرنده روایت قیلدی (عَنْ أَبِي عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا)
 حضرت عباس نلک اوغلمدان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکله حضرت عباس نلک اوغلی ایتدی (قَالَ)
 رسول الله صلی الله علیه وسلم) رسول الله ایتدی دیو (عُلَمَاءُ هَذِهِ الْأُمَّةِ رَجُلَانِ) اوشبو اومتلک
 عالمتری یکی ایردر (رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ عِلْمًا) برسی شوندا این ایردر الله تعالی اول ایرگه علم
 بیردی (فَبَخَّلَهُ لِلنَّاسِ) بس اول اوشبو علمنی آدملرگه صرف ایتدی یعنی اویره تدی (وَلَمْ
 يَأْخُذْ عَلَيْهِ طَمَعًا) و علم اویره توی اوزرینه هیچ اجره آلمادی (وَلَمْ يَشْتَرِ بِهِ ثَمَنًا) و علمنی برابرند
 آچمه ساتوب آلمادی (فَذَلِكَ) بس اوشبو ایر (يَسْتَفْقِرُ لَهُ حَيْثَانُ الْبَحْرِ) اول ایر ایچون
 دریا بالقلاری یارلقاماق استدر (وَدَوَابُّ الْبَرِّ) وقوری بیرنلک حیوانلاری یارلقاماق
 استدر (وَالطَّيْرُ فِي جَوِّ السَّمَاءِ) دخی کوك برلن بیر آراسنلغنی قوشلار یارلقاماق استدر
 (وَرَجُلٌ) دخی ایکنچسی شوندا این ایردر (آتاه الله تعالی علمًا) اول ایرگه الله تعالی علم
 بیردی (فَبَخَّلَ بِهِ عَنْ عِبَادِ اللَّهِ) بس اول ایر علم برلن الله تعالی نلک قلملارندن سارانلق
 قیلدی یعنی علمنی اویره تمه دی (وَأَخَذَ عَلَيْهِ طَمَعًا) علم اوگره توگه اجره نی صوراب و تلاب
 آلسه (وَشَرَّابَهُ ثَمَنًا) دخیکه اوگره تو برابرند آچمه آلسه (فَذَلِكَ يُلْجِمُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) بس اول
 ایرنی قیامت کوننک جوگانلشمش بولور (بِأَجَامٍ مِنْ نَارٍ) اوطدان بولغان جوگان برلن (وَيُنَادِي مُنَادٍ)
 و بو ایرنی خورلاب بر قیقرغوچی قیقرور (هَذَا الَّذِي آتَاهُ اللَّهُ عِلْمًا) الله تعالی علم بیرگان اوشبو
 ایردر (فَبَخَّلَ بِهِ مَنْ عِبَادِ اللَّهِ) بس علمنی برلن الله تعالی نلک قلملارندان سارانلق قیلدی (وَأَخَذَ
 عَلَيْهِ طَمَعًا) دخی علمنی اویره توی اوزرینه اجره آلدی (وَشَرَّابَهُ بِهِ ثَمَنًا) و علمنی برابرند
 ثمن ساتوب آلدی (وَذَلِكَ) اوشبو جوگانله و (حَتَّى يَفْرُغَ مِنَ الْحَصَابِ) حسابدان

بوشانغانغه قدر (خ م) بخاری برلن محلم روایت قیلدیلار (عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ) زید اوغلی حضرت اسامه دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت اسامه ایتدی (سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله دان ایشتم (يَقُولُ) ایتده در (يُؤْتِي بِالرَّجُلِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) قیامت کونده بر ایرنی کیلترلش بولور (فَيَلْقَى فِي النَّارِ) بس اول ایرنی اوطقه تاشلانمش بولور (فَيَنْدَلِقُ) بس جغار (أَقْتَابُ بَطْنِهِ) اچینلغ اوجه کلری (فَيَدُورُ بِهَا) بس اوجه کلری چقغان کیونجه ده یله نب چلغانور (كَمَا يُدَوِّرُ الْعِمَارُ فِي الرَّحَى) نتا که ایشه ک تگرمان تاشینی ایلندر گانه ایله نه در ایدی (فَيَجْتَمِعُ إِلَيْهِ أَهْلُ النَّارِ) بس بو ایر یا نینه تموغ اهلی جیلور لار (فَيَقُولُونَ يَا فُلَانُ) بس ایتور لر ای فلان آدم (مَالِكُ) نی بولدی سیکلا (أَلَمْ تَكُنْ تَأْمُرُ بِالْمَعْرُوفِ) ایبا ایند گواش برلن بیورمی ایدکمی (وَتَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ) قباحت اشدن طیمیدر ایدکمی دیو (فَيَقُولُ) بس بو ایر ایتور (بَلَى) بلی (كُنْتُ أَمْرًا بِالْمَعْرُوفِ) ایند گولک برلن خالقغه بیور وچی بولدم (وَلَا آتِيهِ) واول ایند گو اشنی اوزم کیتورر بولمادم یعنی قیلغوچی بولمادم (وَأَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ) وقباحت اشدن خلقنی طیار بولدم (وَأْتِيَهُ) واول قباحت اشنی اوزم کیتورر بولدم یعنی قیلور بولدم (وَزَادَ فِي رِوَايَةِ مُسْلِمٍ) دخی مسلم ننگ روایتنده آرتردی (قَالَ) ایتدی اسامه (وَأَنِّي سَمِعْتُهُ عَلَيْهِ الصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ) مین رسول الله دان ایشتم (يَقُولُ) ایتده در ایدی (مَرَرْتُ لَيْلَةَ أُسْرَى بِي) مین اوزم سیر قیلدر لغان کیچه یعنی معراج کیچه سنه اوتدم (بِأَقْوَامٍ) شونک این قوم لر یانندان (تُقَرَّضُ شَفَاهُهُمْ) اول قوم ننگ ایرنلری کیسلمش بولور (بِمَقَارِ بَيْضٍ مِنْ نَارٍ) اوطدان بولغان قایچیلار برلن (فَقُلْتُ) بس ایتدم مین (مَنْ هُوَ لِأَيِّ جَبْرَائِيلَ) ای جبرائیل بو قوم کملر دیو (قَالَ) ایتدی جبرائیل (خُطْبَاءُ أُمَّتِكَ) سینک ایتکنک وعظ قیلوچیلاری در (النَّبِيُّ يَقُولُونَ) شونک این وعظ قیلوچیلار در آلا ر ایتور لر خلقغه (مَالًا يَفْعَلُونَ) اوزلری قیلمی تورغان اشلرنی (طَب نَعْم) طبرانی برلن ابو نعیم روایت قیلدیلار (عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) مالک اوغلی حضرت انس دن (عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) حضرت انس رسول الله دان کوچردی (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده رسول الله ایتدی (الزَّبَانِيَةُ أَسْرَعُ إِلَى فِسْقَةِ الْقُرْآنِ) زبانی فرشته لر قرآن حافظلرنک فاسقلاری اوزهرینه آشغوچیلار در (مِنْهُمْ) اول قرآن حافظلاردان صوگ (إِلَى عِبَادَةِ الْأَوْثَانِ) صنم گه عبادت قیلوچیلار غه آشغوچیلار در (فَيَقُولُونَ) بس قرآن حافظلار ننگ فاسقلاری ایتور لر (يُبْدَأُ بِنَا) عذابنی بزنگ برلن باشلانمش بولور (قَبْلَ عِبَادَةِ الْأَوْثَانِ) صنم لر گه عبادت

قیلو جیلاردان الک (فَهَقَالَ لَهُمْ) بس زبانیلر طرفندان او شو فاسق حافظلارغه ای قلمش بولور
 (لَيْسَ مِنْ يَعْلَمُ) بلنگان کشی توکل (كَمَنْ لَا يَعْلَمُ) بلنگان کشی کبی یعنی بلنگان کشی که عناد
 قاطیراق (حک) ما کم روایت قیلدی (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت انس دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده
 حضرت انس ایتدی (قَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) رسول الله ایتدی دیدی (الْعُلَمَاءُ) هالملر (أَمْنَاءُ
 الرُّسُلِ عَلَى الْعِبَادِ) الله تعالی نڭ قلالاری اوزرینه رسوللرنڭ امین کشیلر بدر (مَا لَمْ يُغَالَطُوا
 السُّلْطَانُ) فائده سز و خاص سلطانغه قاطناشماغانلاری مدتده (وَيَدْخُلُوا فِي الدُّنْيَا) و دنیاغه
 کرشمگه نلری مدتده (فَإِذَا دَخَلُوا فِي الدُّنْيَا) بس هر قیچان هالملر دنیاغه کرشمه لر (وَمَا لَطُوا
 السُّلْطَانَ) و سلطانغه حاجتسز قاطناشسالر (فَقَدْ خَانُوا الرُّسُلَ) بس تعقیق رسوللرگه خیانت
 قیلدیلار (فَاعْتَرَلُوهُمْ) بس بو عالملردن آیور ولوگز (ز) بزار روایت قیلدی (عَنْ مُعَاذِ بْنِ
 جَبَلٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) جبل اوغلی حضرت معاذ دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت معاذ ایتدی
 (تَعَرَّضْتُ أَوْ تَصَدَّقْتُ) سوزگه کرشوب ایتدم مین هر ا یکسی نڭ معناسی بر ا یکی تورلی لفظ
 برلن کیتروی راویدن شک بولا (لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول اللهغه (وَهُوَ يَطُوفُ
 بِالْبَيْتِ) حالبوکم رسول الله بیت الله ده طواف قیلادر ایدی (فَقُلْتُ لَهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ) بس رسول اللهغه
 ایتدم ای الله تعالی نڭ رسولی (أَيُّ النَّاسِ شَرٌّ) آدم لرنڭ قایوسی یاوز دیو (فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بس رسول الله ایتدی (اللَّهُمَّ غَفِّرًا) ای الله سینن مغفرت استه مین (سَلَّ
 عَنْ الْخَيْرِ) ای معاذ اینگودن صورا (وَلَا تَسْأَلْ عَنِ الشَّرِّ) و یاوزدان صوراما (شَرَّارُ النَّاسِ
 شَرَّارُ الْعُلَمَاءِ) آدم لرنڭ یاوزلاری عالملرنڭ یاوزلاری بدر (طص هق) طبرانی هغیرنده
 دخی بیهقی روایت قیلدیلار (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (أَنَّهُ قَالَ)
 درستلکده حضرت ابوهریره ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایتدی دیو
 (أَشَدُّ النَّاسِ عَدَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ) قیامت کوننده عناد بوزندن آدم لرنڭ قاطیراغی (عَالِمٌ
 عَالِمٌ كَشِيرٌ لَمْ يَنْفَعْ عِلْمُهُ) اول عاللمگه علمی فائده بیرمه دی (عدهق) احمد بن حنبل برلن
 بیهقی روایت قیلدیلار (عَنْ مَنْصُورِ بْنِ زَادَانَ) زادان اوغلی حضرت منصور دن (أَنَّهُ
 قَالَ) درست لکده حضرت منصور ایتدی (نَبِئْتُ) خبر بیدولمش بولدم مین (أَنَّ بَعْضَ مَنْ
 يُلْقَى فِي النَّارِ) درستلکده تموغ او طینه تاشلانمش بولغان آدم لرنڭ بعضی (يَتَأَذَى
 أَهْلَ النَّارِ بِرِيحِهِ) اول او طغه تاشلانغان بعض آدم نڭ صاصی ایچی برلن او ط اهل

رنجور (فَيَقَالُ لَهُ) بس صاصی ایسلی کشی که اینلمش بولور اوط اهللری طرفندان (وَيَلْتَكُ فِي حَسْرَتِكَ سَيِّئَاتِكَ مَا كُنْتَ تَعْمَلُ) دنیاده نیندی قباحت عمل قیلور بولدك (أَمَا يَكْفِينَا) ایا یتمی ایدیمو بزگه (مَا) شول عذاب (نَحْنُ فِيهِ) بز اول عذاب ده ایدك (حَتَّى ابْتَلَيْنَا بِكَ) تا کم سینك برلنده بلالهندك (وَبِنِّزَانِ رِيحِكَ) دخی سینك صاصی ایسك برلنده بلالهندك (فَيَقُولُ) بس بو صاصی ایسلی کشی ایتر (كُنْتُ عَالِمًا) دنیاده عالم بولدم (فَلَمَّ أَنْتَفَعَ بِعِلْمِي) بس علم برلن فائده لنمادم (هَفَى حَب) بیهقی برلن ابن حبان روایت قیلدیلا (عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ) ابو الدرداء دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده ابو الدرداء ایندی (لَا يَكُونُ الْمُرَّةُ عَالِمًا) ابر عالم بولماس (حَتَّى يَكُونَ بِعِلْمِهِ عَامِلًا) تا کم علمی برلن عمل قیلمی توروب (مَكَ) حاکم روایت قیلدی (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت انس دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت انس ایندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایندی دیدی (يَكُونُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ) زمان نلک آخرنك بولور (هُبَادٌ جُهَالٌ) نادان عابدلر (وَعُلَمَاءٌ فُسَاقٌ) دخی فاسق عالم لر (مَج) ابن ماجه روایت قیلدی (عَنْ أَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابو سعید دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت ابو سعید ایندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایندی دیدی (مَنْ كَتَمَ عِلْمًا) برکشی علمنی یاشرسه (مَثَا) شول علم دن (يَنْتَفِعُ اللَّهُ بِهِ) اول علم برلن فائده لندرر الله تعالی (فِي أَمْرِ النَّاسِ فِي الدِّينِ) دینه آدم لرنك اشنك (الْجَمُّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) بوکشینی قیامت کوننده جوگانلمش بولور (بَلْجَامٍ مِّنْ نَّارٍ) اوطغان بولغان جوگن برلن (زَطَط) بزار برلن طبرانی اوسطنده روایت قیلدیلا (عَنْ هَمْرَ بْنِ الْحَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) خطاب اوغلی حضرت عمر دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت عمر ایندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایندی (يُظَهَّرُ الْأَسْلَامُ) اسلام دینی هر بر دین اوزرینه غالب بولور (حَتَّى يَغْتَنَّى التُّجَّارُ فِي الْبَحْرِ) تا کم ساتوچیلار دریاده امین برلر (وَحَتَّى يَخُوضَ الْخَيْلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ) و تا کم آطالار الله تعالی یولنده آشغوب برلر امین بولوب (ثُمَّ يَظْهَرُ قَوْمٌ) مونك صوگنند بر منکبر قوم ظاهر بولور (يَقْرُونَ الْقُرْآنَ) قرآن اوکورلار (يَقُولُونَ) ایترلر (مَنْ أَقْرَأُ مَثًا) بزلردن کم بار قرأت که اوستالار (مَنْ أَعْلَمُ مَثًا) کمدر بزلردن عالم رهك (مَنْ أَفْقَهُ مَثًا) و کمدر بزلردن فقیر راک (أَوْلَيْكَ مِنْكُمْ) او شبو کشیلر

سزاردن بولور (من هذه الأمة) یعنی اوشبو امتدن (وَأُولَئِكَ) دخى اوشبو كشيلىر (هُمْ وَقَوْمُ النَّارِ) آلاردن تموغ اوطينه ياغا تورغان نرسه لر (طب) طبرانى روايت قيلدى (عَنْ مُجَاهِدٍ) حضرت مجاهد دن (عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت مجاهد حضرت عمر اوغلندن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت عمر اوغلى ايتدى (لَأَعْلَمَهُ) بلميم مين اوشبو كله چك حديثنى (الْأَعْنِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) مگر رسول دان ديب بله (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده رسول الله ايتدى (مَنْ قَالَ أَنِّي عَالِمٌ) بر كشي ايتسه مين عالم ديب (فَهُوَ جَاهِلٌ) بس اول كشي ناداندر (وَلَا أَرَى) بلميمون مين (عَالِمًا مُنْصَفًا) انصافلى عالمنى (إِذَا نَظَرَ وَتَأَمَّلَ) هر قيجان اعتبار قيلوب قاراسه واويلاسه (فِي أَحْوَالِهِ وَأَعْمَالِهِ) اوزينك حاللرنده وعمللرنده (يَحْكُمُ لِنَفْسِهِ) اوزينه حكم قيلور ديب بلميم (أَنَّهَا بَرِيئَةٌ مِنْ هَذِهِ الْأَقَاتِ) درستلكده اول عالم كشينك اوزى اوشبو آفتلردن بيزگوچيدر ديب مكم قيلور ديب بلميم (بَلِ الظَّنُّ) بلکه غالب بولغان ظن (أَنْ يَحْكُمَ عَلَيْهَا) عالم كشينك اوزينه حكم قياوى (بِهَا) بو آفتلرنك كلسى برلن (أَوْ بَعْضُهَا) يايسه بو آفتلرنك بعضسى برلن (فَتَكْبِرُهُ بِالْعِلْمِ) بس عالم كشي نك عالم برلن تكبرلنوى (جَهْلٌ مُضَى) محض نادانلر (وَأَنَا الْمَعْرِفَتَيْنِ) دخى علم نك تكبرلكگه سبب بولوين بتروده بولغان ايكى معرفت نك ايكنچسى (أَنْ يَعْرِفَ) بلسودر (أَنَّ الْكِبْرَ مِنَ الْعِبَادِ حَرَامٌ) درستلكده بنده لردن تكبرلك حرام در (وَأَنَّهُ لَا يَلِيْقُ إِلَّا بِاللَّهِ) دخى درستلكده تكبرلك لايق بولماس مگر الله تعالى گه گنه لايق بولور (وَأَنَّهُ صِفَةٌ مُخْتَصَّةٌ بِهِ تَعَالَى) دخى درستلكده تكبرلك الله تعالى گه خاص بولغان صفتدر (وَلَوْ سَلِمَ) واگر مسلم ده بوليق يعنى اوشانيقه (أَنَّ الْعَالَمَ بَرِيٌّ) من الآفات المذكورة درستلكده عالم كشي ذكر ايتلمش آفتلردن بيزگوچيدر (وَأَنَّ لِعَالِمِهِ فَضْلًا) دخى درستلكده علمى ايچون آرتوقلغده بولسون (فَعَلِمَهُ يُورِثُ خَشِيَّةَ مَنْ لَدَى اللَّهِ تَعَالَى) بس بو عالم نك علمى الله تعالى دن قورقونى پيدا قيلورغه كيرك (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى ايتدى (إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ) بودر باشقه توگلدر الله تعالى نك بنده لردن الله تعالى دن قورقار (الْعُلَمَاءُ) عالمرگنه (وَتَوَاضَعًا) دخى توبانچيلاكنى پيدا قيلورغه كيرك (لِاجْرَاءِ عَلَى اللَّهِ) الله تعالى اوزرينه باطر چيلقنى پيدا قيلماسقه كيرك (وَأَمَّا مِنْهُ) دخى الله تعالى دن امين لکنى پيدا قيلماسقه كيرك (وَلَا كِبْرًا عَلَى عِبَادِهِ) دخى الله تعالى نك قللارى اوزرينه تكبرلكنى پيدا قيلماسقه كيرك (وَعَجْبًا) دخى اوزينه اوزى الوغلانونى

پیدا قیلماسته کرهك (فَلَهَذَا) بس اوشبو علم الله تعالى دن قورقونی دخی توبه نچیلکنی پیدا
 قیلغانلغی ایچونده (ضَارَ الْأَنْبِيَاءَ عَلَيْهِمُ السَّلَام) پیغمبرلر اولدیلر (مُتَوَاضِعِينَ خَاشِعِينَ)
 توبانچیلک قیلوجیلار والله تعالى دن قورقوجی لار بولوب (لَمْ يَكُنْ فِيهِمْ كِبَرٌ وَلَا عَجَبٌ) پیغمبرلرده
 تکبرلکده دخی هجبه بولمادی (فَعَقَّ الْعَبْدُ) بس بنده ننگ حقی (أَنْ لَا يَتَكَبَّرَ عَلَى أَحَدٍ)
 هیچ کم اوزرینه تکبرلک قیلمازلقدیر (فَإِنْ نَظَرَ إِلَى جَاهِلٍ) بس اگرده عالم کشی نادان
 کشیگه قاراسه (يَقُولُ) ایتور (هَذَا عَصَى رَبِّهِ بِجَهْلٍ) اوشبونادان نادانلغی سببلی الله
 تعالی گه گناهللی بولدی (وَأَنَا عَصَيْتُهُ بِعِلْمٍ) مین علم سببلی الله تعالی گه گناهللی بولوم
 دیو (فَهَذَا أَهْتَرُ مِنِّي) بس بونادان الله تعالی قاشنده میندن عندرلیرا کدر (وَأَنْ نَظَرَ
 إِلَى عَالِمٍ) واگر عالم کشی ایکنچی برعالم گه قاراسه (يَقُولُ) ایتور (هَذَا عِلْمٌ مَأْتَمٌ أَعْلَمُ)
 اوشبو عالم مین بلمسگان نرسه نی بلدی (فَكَيْفَ أَكُونُ مِثْلَهُ) بس مین نچک بو
 عالم کبی بولیم دیور (وَأَنْ نَظَرَ إِلَى أَكْبَرَ مِنْهُ سَنًا) واگر عالم کشی اوزندن یاشده الوغ
 بولغان کشی گه قاراسه (يَقُولُ) ایتور (أَنَّهُ اطَّاعَ اللَّهَ قَبْلِي) درستلکده بومیندن یاشده الوغ
 کشی الله تعالی گه میندن اول عبادت قیلدی دیو (وَأَنْ نَظَرَ إِلَى صَغِيرٍ) واگر عالم کشی
 اوزندن یاشده کچکنه کشی گه قاراسه (يَقُولُ) ایتور (أَنِّي عَصَيْتُ اللَّهَ قَبْلَهُ) درستلکده
 مین بومیندن یاشده کچک بولغان کشیدن الک الله تعالی گه گناه قیلیم دیو (وَأَنْ نَظَرَ إِلَى
 مُسَاوِيهِ سَنًا) واگر عالم کشی اوزینه یاشده برابر بولغان کشیگه قاراسه (يَقُولُ) ایتور (أَنَا
 أَعْلَمُ بِعَالِي) مین اوز حالمنی بله مون (وَلَا أَعْلَمُ حَالَهُ) وآنک حالین بلمیم (وَالْمَعْلُومُ) حالی
 معلوم کشی (أَوْلَى بِالْتَّحْقِيرِ مِنَ الْمَجْهُولِ) حالی بلمسز کشیدن حقارت قیلوغه آرتوغراق
 وتیوشلیره کدر (وَأَنْ نَظَرَ إِلَى مُبْتَدِعٍ) واگر عالم کشی بدعت ایاسنه قاراسه (أَوْ كَافِرٍ) یا که
 ایمانسز کشی گه قاراسه (يَقُولُ) ایتور (مَا يُدْرِي نِي) مینم آناردان اینگو ایکانلکمنی نرسه
 بلدردی میکا (لَعَلَّهُ يَخْتَمُّ لَهُ بِالْإِسْلَامِ) شاید اول ایمانسز وبدعت ایاسی اول کشی ننگ عمری
 اسلام برلن تمام قیلنور (وَيَخْتَمُّ لِي) ومینم ایچون تمام قیلنور احتمال (بِمَا) شول نرسه برلن
 (هُوَ عَلَيْهِ الْآنَ) حاضر زمانده اول ایمانسز یا که بدعت ایاسی اول نرسه اوزرنده ایدی یعنی
 ایمانسزلق یا که بدعت اوزرنده یعنی هیچ کم ننگ هاتمه سی معلوم توگل (۱) (وَأَنْ نَظَرَ) واگر

(۱) مؤمن بولوب عمر ایکان کسه اختیارندن باشقه کافر بولماس موکا دلیل فمن یکتفر بالطاغوت ویؤمن بالله فقد
 استمسک بالعررة الوقتی لافصام لها آیتی. بوات سؤخانه یوق دیهدر مصححی. ش ح

قاراسه عالم كشي (إلى كلب أو خنزير) اتيا كه دوئغز اوزرينه (أوحية أو عقرب) يايسه
 يلان يا كه چيان اوزرينه (أونحوها) يايسه مونك كبي آدم لر قاشنده قبامت و ضررلى
 كورنگان حيوانلارغه (يقول) اينر (هنا) اوشبو حيوان لار (لم يعص الله) الله تعالى كه گناه
 قيلماديلار (فلا عتاب ولا عقاب عليه) بس اوشبو حيوانلار اوزرينه شلته ده و عذابده يوق
 (وأما أنا عصيته) امامين الله تعالى كه گناه قيلدم (فأنا مستعق لهما) بس مين شلته برلن
 عذاب كه نيوشلى مون (فيكون مصروف المم) بس چن عالم كشي نك قايغوسى دوندرلش
 بولور (الى نفسه) اوزينه (مشغول القلب بعبه) اوز عيبي برلن كوكللى شغللشمش
 بولور (لخوفه لعاقبته) اوزينك صوئفى يعنى دنيا دان اوتكانده گى هالى ايچون بولغان
 قورقوى ايچون (معرضاً عن عيب غيره) باشقه كشينك عيبندن يوز دوندرگاني حالده
 (فإن قلت) بس اگرايتسهك سين بعث قيلوب (فكيف لأبغض المبتدع) بس نيپهك بدعت
 ايه سينه آچولانمىم (والفاسق) دخى ياوز كشيگه آچولانمىم (فى الله) تعالى الله تعالى
 بولنده (وقد أمرت به) حالبوكم تحقيق مين بدعت اياسى برلن ياوز كشيگه آچولانو برلن
 امر قيلندىم (وكيف أنهيهما) بس نيپهك بدعت ايه سى برلن ياوز كشيغى نهى قيليم ؟
 (عن المنكر) ياوز اشدن (مع رؤيتى نفسى دونهما) اوزمى بدعت ايه سى برلن ياوز
 كشى دن توبه ن كوروم برلن (قلت) اينورمن جوابده (تبغض وتنهى) بدعت ايه سى
 برلن ياوز كشيگه آچولانورسون هم بوايكسنى ياوز اشدن طيارسون (لمولاك) مولاك
 رضالغى ايچون (إذا أمرك بهما) هر قيچان مولاك آچولانو و ياوز اشدن طيبو برلن امر قيلمه
 (لأنفسك) اوزك ايچون آچولانماسون و طيما سون (وانت فيهما) حالبوكم سين آچولانو
 برلن نهى ده (لأن ترى نفسك ناجياً) اوزكى قتلخوچى ديب بلميسون (وصاحبك هالكا)
 و بولد اشكى هلاك بولوچى ديب بلميسون (بل يكون خوفك على نفسك) بلكه اوزك
 اوزرينه قورقوك بولور (بما علم الله تعالى) الله تعالى بلگان نرسه برلن (من خفاياذنوبك)
 گناهلارنك باشرنلردن (أكثر) كوبرهك بولور (من خوفك هليهما) بدعت اياسى برلن
 كافر اوزرينه قورقوكدان (مع الجهل بالغاثة) خاتمه نك بلمسز بولوى برلن يعنى
 خاتمه سنده احتمال ايمانز ايمان ايسله مشرف بولوب بدعت اياسى بدعتنمن دونارده
 (فتكون) بس بولورسون (كفلام ملك) پادشاهنك خدمتچى بالاسى كبي (أمره بمراقبة

وَكَدَهُ (پادشاه بوخدمتچی بالاسینه اوزینک بالاسنی صاقلو برلن امر قیلدی (وَالْغَضَبُ عَلَيْهِ وَضَرْبُهُ) دخی پادشاه خدمتچی بالاسنه امر قیلدی اوز بالاسینه آچولانو وضوغو برلن (مَهْمَا أَسَاءَ) قابوغنه زمان پادشاهنک بالاسی ادبسرلک قیلمه (فَيَغْضَبُ عَلَيْهِ) بس بوخدمتچی بالا پادشاه بالاسینه آچولانور بولدی (وَيَضْرِبُهُ) وپادشاه بالاسنی صوغار بولدی (عِنْدَ الْأَسَاقَةِ) ادبسرلک قیلغانده (اِمْتِنَانًا لِأَمْرٍ مَوْلَاهُ) خواجه بولغان پادشاهنک امرینه موافقت قیلو ایچون (وَتَقَرَّبًا لَهُ بِهِ) دخی خواجه سینک بالاسنی صوغو صهبلی خواجه سنه یاقن بولونی استوا ایچون (بِلَا تَكْبِيرٍ هَلِيَّةٍ) بالا اوزرینه تکبرلک قیلودان باشقه (بَلْ هُوَ) بلکه پادشاهنک خدمتچی بالاسی (مُتَوَاضِعٌ لَهُ) پادشاه بالاسینه توبانچیلک قیلوچی در (بَرِي قَدْرُهُ) پادشاه بالاسینک قدرینی بلور خدمتچی بالا (عِنْدَ مَوْلَاهُ) خواجه سی بولغان پادشاه قاشنده (فَوْقَ قَدْرِنَفْسِهِ) اوزینک قدرندن احتن بلور (فَكَذَلِكَ هَلِيَّتِكَ) بس اوشنداق خدمتچی بالا کی میكاده لازم بولسون (أَنْ تَنْظُرَ إِلَى الْمُبْتَدِعِ وَالْفَاسِقِ) بدعت ایسی برلن بوزق کھیگه قاراماقلغک (وَتَقُولُ) دخی ایترسون سین (رَبِّمَا كَانَ) کوب وقت بولور (قَدْرُهُ) بوبدعت ایسی برلن یاوز کشینک قدری (عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى فِي الْآخِرَةِ) الله تعالی قاشنده آخرت کوننده (أَعْظَمَ مِنِّي) میندن الوهراق بولور (لَهَا) شول نرسه ایچون (سَبَقَ) اوتدی الله تعالی نك علمنده (لَهَا) بوبدعت ایسی برلن یاوز کشی ایچون بولغان نرسه (مَنْ حُصِنَ الْعَاقِبَةُ فِي الْأَزَلِ) اول اولازله (وَأَنَا غَافِلٌ عَنْهُ) حالبوکم مین آناردن غافل ایدم (فَتَغْضَبُ وَتَنْهَى) بس بدعت ایسی برلن یاوز کشیگه آچولانورسون (لِحُكْمِ الْأَمْرِ) امر قیلوچی الله تعالی نك حکمی ایچون (مَهَبَةً لِمَوْلَاكَ) خواجهك بولغان الله تعالی گه محبت ایچون (اَذْجَرِي مَا يَكْرَهُهُ تَعَالَى) آنك ایچون الله تعالی مکروه کورگان بدعت برلن گناه یوردی (مَعَ التَّوَاضُعِ) توبانچیلک برلن برگه (لَمَنْ) شول کشی ایچون (يَجُوزُ أَنْ يَكُونَ أَقْرَبَ) اول کشی نك یاقنراق بولوی درمت (مِنْكَ) میندن (عِنْدَهُ) الله تعالی قاشنده (فِي الْآخِرَةِ) آخرتده . (وَالثَّانِي الْعِبَادَةُ وَالْوَرَعُ)
 تکبرلک گه سبب بولغان یدی نرسه دن ایکنچی سبب عبادت هم تقوالق در (فَإِنَّ الْعَابِدَ الْوَرَعَ)

بس درستلکده متقی بولغان عبادت قیلوچی (هَذَا يَنْكَبِرُ عَلَى الْفَاسِقِ) بعض وقت باوز کشی
 اوزرینه تکبرلنه (بَلْ عَلَى مَنْ) بلکه شول کشی اوزرینه ده تکبرلنه (لَا يَعْمَلُ) عمل قیلماس
 اول کشی (مَثَلُ عَمَلِهِ) بو عبادات قیلوچینلغی عملینلغی اوخشاشنی (مَنْ النَّوَّافِلِ) نفل عبادت لردن
 (وَالْأَحْتِرَازِ عَنِ الشُّبُهَاتِ) دخی شبهه لردن صاقلانودان (وَفُضُولِ الْحَلَالِ) دخی حلال نلغی ده
 آرتوقلارندان صاقلانودان (وَهَذَا) دخی اوشبو عبادت دخی تقوالق برلن تکبرلک قیلو
 (أَيْضًا) ینه ده علم برلن تکبرلک قیلو کبی (مَنْ الْجَهْلِ) نادانلقدان کیلگوچی بر قباحت صفتدر
 (فَعَلَّاجُهُ أَيْضًا) بس ینه ده علم نلغی تکبرلک گه سبب بولوینی بیره تورغان دارو کبیدر عبادت
 برلن تقوالق نلغی تکبرلک گه سبب بولوینی بیره تورغان داروده (مَعْرِفَتَانِ) ایکی تورلی بلودر
 (مَعْرِفَةٌ أَنْ فَضَلَ الْعِبَادَةَ وَالْوَرَعَ) برسی بلودر درستلکده عبادت دخی تقوالق نلغی آرتوقلغی
 (أَنَّمَا يَكُونُ) باری بولور (بِاسْتِجْمَاعِهِمَا الشَّرَائِطَ) عبادات برلن تقوالق نلغی شرطلارونی جیبو
 برلن گنه (وَالْأَرْكَانَ) دخی عبادات برلن تقوالق نلغی فرض بولغان جزءلرین جیبو برلن گنه
 (وَمُعَانَبَتَهُمَا الْمَفْسَدَاتِ وَالْمَكْرُوهَاتِ) دخی عبادت برلن تقوالق نلغی مفسد لردن دخی
 مکر وهارندان یراق بولوی برلن گنه (وَمُقَارَنَتَهُمَا) دخی عبادت برلن تقوالق نلغی یاقن بولولاری
 برلن گنه (الْتِّيَّةُ الصَّادِقَةُ وَالْإِخْلَاصُ) راست بولغان نیت برلن اخلاصقه (وَالْتَّقْوَى) دخی حرام دان
 صاقلانوغه یاقن بولولاری برلن گنه (وَصَوْنَهُمَا) دخی عبادت برلن تقوالق نلغی صاقلابولرلن گنه
 (عَنِ الْمُعْطَبَاتِ وَالْمُهْبَطَاتِ) جو بیغوچی و باطل قیلوچی نرسه لردن (إِلَى الْمَوْتِ) اولگه نگه قدر
 (وَمُحْصُولُهُ هُنَا بِاسْرِهَامِنْ أَمَثَالِنَا) بز نلغی کبی کشیاردن موندی اشلر نلغی بارلغینکده حاصل بولوی (مَتَعَسِّرَةً)
 آغردر (بَلْ مَتَعَسِّرَةً) بلکه ممکن ده توگلدر (لَا سِيْمَا الْإِخْلَاصَ وَالتَّقْوَى) بیگرا کده حاصل بولوی آوردر
 بلکه ممکن توگلدر اخلاص برلن تقوی نلغی (فَلَمَّا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) بس اوشبو ذکر قیلنغان
 اشلر نلغی حاصل بولوی آغر بولغانلغی اچنده الله تعالی ایتدی (فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ) ای بندلر
 اوزکرنی ماقتما کز (هُوَ أَعْلَمُ) اول الله تعالی بلگوچیرا کدر (بِمَنْ اتَّقَى) متقی بولغان کشیننی
 (مُشِيرًا) اشارت قیلغان حاله ایتدی الله تعالی (بِأَنَّ تَزَكِيَةَ النَّفْسِ) درستلکده اوزکرنی
 ماقتناو (أَنَّمَا تَكُونُ بِالتَّقْوَى) باری تقوالق برلن گنه بولادر (وَأَنَّهَا) دخی درستلکده اول
 تقوالق (لَا يَعْلَمُ كُنْهَهَا وَحَقِيقَتَهَا) تقوالق نلغی حقیقتنی بلمهس (إِلَّا اللَّهُ تَعَالَى) مگر الله تعالی گنه بلور

وَالْمَعْرِفَةُ الثَّانِيَّةُ) عبادت برلن ورع نك كبرگه سبب بولولارين بتره تورغان علامه ايكنچى معرفت (مَثَلُ مَا سَبَقَتْ) علم برلن تكبرلكنى بتروده بولغان معرفت كبيدر (فَنَدَّ كَرَهَا) بس ايسكه تشرسين اول اوتكاندنگى معرفتنى يعنى تكبرلك الله تعالى گه خاص بولغان صفت الله تعالى دن باشقه هيچ كم گه لايق بولغان صفت توكل ديب بلودر .

وَالثَّلَاثُ النَّسَبُ وَالْحَسَبُ

دخى تكبرلك نك اوچونچى سببى نسب هم حسب در نسب آتالار طرفندان بولغان شرافت حسب كشى نك اوز ننگى شرافتى يايسه آتالارينك ماقنالى اشلرى (وَالكَبْرُ بِهِمَا) دخى نسب حسب برلن تكبرلك (نَاشَ عَنِ الْجَهْلِ) نادانلقدان وجودكه كيلوچيدير (اَيْضًا) ينده ده علم برلن عمل برلن تكبرلك نك نادانلقدان كيلوى كبي (لَا نَهَ تَعَزُّزٌ بِكَمَالٍ غَيْرِهِ) آنك ايچون نسب حسب برلن تكبرلك باشقه كشينك كمالتى برلن الوغلق ظاهر قيلودر (وَلَدًا قَيْلًا) اوشبو نسب حسب برلن تكبرلك باشقه كشينك كمالتى برلن الوغلق ظاهر قيلو بولغانلقى اوچنده ايتلى

لَمَنْ فَخَّرَتْ بِآبَاءِ ذَوَى شَرَفٍ * لَقَدْ صَدَقْتَ وَلَكِنْ بئْسَ مَا وَلَدُوا

معناسى : (لَمَنْ فَخَّرَتْ) اگر ماقنانشا ك سين (بآباء ذوى شرف) الوغلق ئيههسى بولغان آتالار برله (لَقَدْ صَدَقْتَ) تحقيق راست بولدك سين ماقنانو وكده (وَلَكِنْ بئْسَ مَا وَلَدُوا) لكن اول شرافت اياسى بولغان آتالار نك توغدرغان بالالارى ياوز بولدى (وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دخى رسول الله ايتلى (فِيمَا أَخْرَجَهُ م) مسلم چغارغان حديث ده (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوهريره دن (مَنْ شَوْل كَشَى) (أَبْطَأَ بِهِ عَمَلُهُ) اول كشينى عملى كيچكترسه جنت گه كرودن ياكه كمالته ايرشودن (لَمْ يَسْرَعْ بِهِ نَسَبُهُ) اول كشينى نسبى اجماعقه كررگه ياكه كمالته ايرشوگه آشقدرماس يعنى نسبى فائده بيرماس (انظُرْ إِلَى ابْنِ آدَمَ قَابِيلَ) آدم عليه السلام اوغلى قابيل گه اعتبار قيلوب قارا (وَأَبْنُ نُوحٍ كِنْعَانَ) دخى نوح عليه السلام اوغلى كنعان گه اعتبار قيلوب قارا (هَلْ نَفَعَهُمَا نَسَبُهُمَا) ايا قابيل برلن كنعان نك نسبلى فائده بيرديمو البته بيرمه دى وحالانكه هر برسينكده آتالارى الله تعالى نك حرمتملى بيغمبرلىرى ايدى (ثُمَّ انظُرْ إِلَى نَسَبِكَ الْحَقِيقَى) مونك صوكنده حقيقى نسبكا اعتبار

قیلوب قارا (فَأَنَّ أَبَاكَ الْقَرِيبَ) دزستلکده سینک یاقن بولغان آتاک (نُطْقَةَ قَدْرَةَ) نجس بولغان منی صوبدر (وَجَدَّكَ الْبَعِيدَ) دخی یراق بولغان باباک یعنی آدم علیه السلام یاراتلغان نرسه (تُرَابٌ ذَلِيلٌ) آباق آمتونداغی توفراهدر (فَكَيْفَ يَلِيْقُ بِكَ) بس نیچک سینکا لایق بولور (الْكِبْرُ بِالنَّعْبِ) نسب برلن تکبرلنمک، البته لایق بولماس!

« والرابع الجمال »

تکبرلنک ذورتنچی سببی کورکاملکدر (وَذَلِكَ) ارشبو کورکاملک برلن تکبرله نو (أَكْثَرُ مَا يَجْرِي فِي النِّسَاءِ) خاتونلارده یورگان نرسه نلک کوبره گیدر، لکن بوزمانده ایرلرده هم بیك آز بولماسه کیرهک: ایننیک مرتنگان بیگت لر نی ده سوبیلیر (وَهَذَا) دخی او شبو کورکاملک برلن تکبرله نو (أَيْضًا) ینده علم برلن همل برلن نسب برلن تکبرله نو کبی (جَهْلٌ) نادانلقدر یعنی نادانلقدان کیلگوچیدر (أَذْهَوُ فَا نَ) آنلک ایچون کورکاملک بتکوچی نرسه در (سَرِيعُ الزَّوَالِ) بتوگه آشغوچی در (لَا تَنْظُرُ إِلَى ظَاهِرِكَ نَظَرَ الْبُهَامِيمِ) طشکا قاراما تلسز حیوانلار قاراوی کبی (وَأَنْظُرُ إِلَى بَاطِنِكَ نَظَرَ الْعُقْلَاءِ) واج یاغکا قارا عقلی آدم لر قاراوی کبی (أَوَّلِكَ نُطْقَةَ مَدْرَةَ) سینک اولک اوزگه رگوچی منی صوبدر (خَرَجْتَ مِنْ مَجْرَى الْبَوْلِ) بول یوری تورغان اورندان چقک (وَدَخَلْتَ فِي آخَرٍ) وایکنهی بول چغه تورغان اورنغه کردک (وَأَخْتَلَطْتَ بِأُخْرَى) وایکنهی اوزگه رگوچی منی صوی ایله قاطناشک (وَدَمَ الْهِمِضِ) دخی حیض قانی برلن قاطناشک بلکه حیض قانی آنا قورصاغند و قنده سینکا آزوق بولور (ثُمَّ خَرَجْتَ مِنْهُ مَرَّةً أُخْرَى) مونک صوکنده بول یوری تورغان اورندان ایکنهی مرتبه چقک

(شعر:) عَجِبْتُ لَبْنِي آدَمَ كَيْفَ يَتَكَبَّرُ وَا * وَهَمْ قَدْ خَرَجُوا مِنْ مَجْرَجِ الْبَوْلِ

معناسی مهن آدم بالالارینه عجبسنه من بول چغا طورغان بولدان چغوبده تکبرله نه در . بواشلیری اورونسز چونکه اوزلری بول چغه تورغان اورندان چقیلار (وَأَخْرُكُ جِيْقَةَ قَدْرَةَ) و صوک حالک نجس بولغان اولکسه در (وَأَنْتَ بَيْنَهُمَا) حالبوکم سین توماق برلن اولمک آراسنده (مَمَالُ الْعُدْرَةِ الرَّجِيعِ) نجسنی وتیزه کنی یوکلا گوچی سک (فِي أَمْعَائِكَ) اچاکلرکده (وَالْبَوْلُ فِي مَفَاتِنِكَ) وقووغکده بولنی یوکلا گوچیسک (وَالْمُغَاطُ فِي أَنْفِكَ) وبورنکده

مانقانی بولا گوجیسک (وَالْبُرَاقُ فِي فَمِكَ) و آفرنده تو کر کنی بولا گوجیسک (وَالْوَسْخُ فِي أُذُنَيْكَ) و ایکی قلاغنده کر نی بولا گوجیسک (وَاللَّمَمُ فِي عُرْوَقِكَ) و تامورلار و کنده قاننی بولا گوجیسک (وَالصَّيْدُ تَحْتَ بَشْرَتِكَ) و تنکی آستنده صاری صوفی بولا گوجیسک (وَالصَّانُ تَحْتَ اِبْطِكَ) و قولتوغک آستنده صاصی ایسنی بولا گوجیسک (وَتَغْسُلُ الْفَائِطُ) و قیزه کنی یوواسون (كُلُّ يَوْمٍ) هر بر کونده (دَفْعَةً أَوْ دَفْعَيْنِ) بر یا که ایکی مرتبه (بِيَدِكَ) قولوگ برلن (وَتَقَرَّدُ إِلَى الْخَلَاءِ) دخی ابره زخانه که بارورسون (كُلُّ يَوْمٍ مَرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ) هر کونده بر یا که ایکی مرتبه (وَكُلُّ هَذَا) او شبو ذکر قیلنغان اشرلرنگ هر برسین (سَبَبُ الضَّعَةِ) توبانهیلک قیلوغه سبب در (وَالْقُدُّ وَالْحَيَاءُ) دخی ذلت که و اویالوغه سبب در (فَضْلًا عَنِ الْكِبَرِ وَالْخِيَلَاءِ) تکبرلک هم الوغلانوغه قید اسبب بولسون یعنی بلارغه سبب بولو احتمالی ده یوق بس هر کم که توبانهیلک لی بولو لازم در

(وَالْخَامِسُ الْقُوَّةُ وَشِدَّةُ الْبَطْشِ)

و کبرنگ بشنچی سببی تهن قوتیدر و قاطی توتودر یعنی قول قوتیدر (وَالْاَلْتَكْبُرُ بِهَا) دخی قوت برلن الوغلانو (جَهْلٌ) نادانلقدر یعنی نادانلقدان کیلگوجیدر (اَيْضًا) بنه ده علم هم عمل هم نعب هم کورکام لک برلن الوغلانو نادانلقدان کیلگان کبی (اِذِ الْاِمْرَارُ وَالْبَهْرُ) آنک ایچون ایشه ک دخی صغر (وَالْجَمَلُ وَالْفَيْلُ) دخی تیه هم فیل (كُلُّ ذَلِكَ) او شبو حیوانلرنگ هر برسی (اَقْوَى مِنَ الْاِنْسَانِ) آدم دن قوتلیرا کدر (وَآيُ افْتَعَارِ) و نیندای ماقتانو بولسون (فِي صِفَةٍ) شوندا این صفت ده (يَسْبِقُكَ الْبَهَائِمُ فِيهَا) اول صفت ده تاسز حیوانلرده سیندن اوسنون بولور (ثُمَّ اَنْهَا تَزُولُ) مونک صوکنده بوقوت کیتهر (بِعَمَى يَوْمٍ) بر کون بیزگاک آوری برلن (وَنَهْوَهَا) و بیزگاک کبی باشقه آور و برلن (فَلَا تَقْدُرُ عَلَى حِفْظِهَا) بس اول قوتنی صاقلاوغه کوچ ینکوجی بولماسمون (وَلَا عَلَى تَحْصِيلِهَا) دخی قوتنی حاصل ایتوگده کوچ ینکوجی بولماسمون (بَلْ هِيَ كَقَطَلٍ زَائِلٍ) بلکه اول قوت آوشقوجی کولاگه کبیدر (وَنَوْمٍ نَائِمٍ) و بوقلاهوچی کفی نك یوقوسی کبی در .

و السادس المال

دخی تکهرلکنک سبیلرینک یدنچی مالدر (وَالْتَلْدُ بِمَتَاعِ الدُّنْيَا)

دخی دنیا نرسه لری برلن لفتلنودر بوسبب هم نادانلقدان کيا گوجيدير موتی بتر و نك
علاجی يدنجی سببده بیان ايدلور.

❦ والسابع الاتباع ❦

وتكبرلكنك يدنجی سببی ايارگوجی آدم لردر ونرسه لردر (مَنْ الْبَنِينَ
وَالْأَقْرَابِ) بالالاردان وياقن قرداشلردن (وَالْعُلَمَانَ وَالْجَوَارِي) دخی ايرقللار وچاربه
قرلاردان (وَالْتَلَامَةَ) دخی شاگردلردن (وَالْتَقَرُّبَ مِنَ السُّلْطَانِ) وپادشاهه ياقنلقدان
(وَوَلَاتَهُ) وپادشاهنك ولی لرينه ياقنلقدان (وَقَضَاتِهِ) وپادشاهنك قاضی لارينه ياقنلقدان
(وَهَذَانِ السَّبَبَانِ) وتكبرلكنك اوشبو ابکی سببی یعنی آلتونجی سبب برلن يدنجی
سبب (أَقْبَحُ أَنْوَاعِ سَبَابِ الْكِبْرِ) تكبرلك سببلرينك يدی نوعسينك ايلك قباعتلريدر
(لِأَنَّهُ) آنك ايچون بو آلتونجی سبب برلن هم يدنجی سبب برلن تكبرلك (تَكْبُرُ بِمَا
هُوَ خَارِجٌ عَنْ ذَاتِ الْإِنْسَانِ) آدم نك ذاتندان خارج بولغان نرسه برلن تكبرلكدر (سَرِيعِ
الزُّوْلِ وَالْإِنْقِلَابِ) هم بو آلتونجی سبب برلن يدنجی سبب نك آوشوی و ايلانوی تيزدر
فكر قيلولوب قارا هم مس قيصرش دالار قيدا كيندی دوات لری قيدا كيندی (يَشْتَرِكُ
فِيهِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى) بو آلتونجی سبب برلن يدنجی سببده مسامانلارغه يهودلر برلن
نصارالارده اورتاق بولور (لَوْ هَلَكَ مَالُهُ) اگرده آلتونجی يا كه يدنجی سبب برلن تكبرلنگان
كشينك مالی هلاك بولسه (أَوْ اتَّبَعَهُ) يايسه ايارگان كشيلى هلاك بولسه (أَوْ عَزَلَ) يايسه
پادشاهه يا كه پادشاهنك ولی قاضيلارينه ياقنلقدان صورلش بولسه (أَوْ مَاتَ سَنَّهُ) يايسه
تايانغان نرسه سی یعنی آدم لری اولسه (كَانَ أَذَلَّ الْخَلْقِ وَأَحْقَرَهُمْ) بس بوتكبرله نوچی
كشی خلق نك ايلك ذليلی و ايلك صقيری بولور (فَاقَ) بس فرياد قيلامون (لَشْرَفِ)
شوندابن شرافت ايچون (يَسْبِقُكَ بِهِ الْيَهُودُ) اول شرافتك سيكنا يهودلر لك و آلله بولور
(وَأَوْ) دخی فرياد قيلامون (لَشْرَفِ) شونداي شرافت ايچون (بِأَخْنَهُ السَّارِقُ فِي لِحْظَةٍ)
اول شرافتنی اوغزلاغوجی آدم بر آزوقتك آلور (اف) كلمه سی تنوين ايله هم تنوينسز
اضطراب و ملالت و تارلق حالنده ذكر قيلنه تورغان بر كلمه در (ثُمَّ) مونك صوكنك (أَنْ
لِلتَّكْبُرِ فَقَطْ) درستليكه يالغز تكبرلك ايچون گنه بولغوجيدير یعنی كبر ايچون توكلدر

(تکبر کشی که الوغلف ظاهر قیلو) (ثَلَاثَةُ اسْبَابٍ أُخْرَى) اولگی یری که باشقه بولغان اوج
 سبب (الْحَقُّ) دشمانلقنی کوکله صاقلاودر برسی (كَالَّذِي يَتَكَبَّرُ) شوندا این کشی کبی
 تکبرله نور (عَلَى مَنْ) شول کشی اوزرینه (یُرَى) کورر (أَنَّهُ) درستلکده اول کشی (مِثْلَهُ)
 کمالته اوزی کبیر دیو (أَوْفَوْقَهُ) یایسه اوزندن استن کورر (وَلَكِنْ قَدْ غَضِبَ عَلَيْهِ)
 آلائی بولسه ده اول کشی اوزرینه دشمان بولور و آچولانور (بِسَبَبِ سَبَقٍ مِنْهُ) آچولانمش
 کشی دن اونکان والک بولغان برسبب برلن (فَأَوْرَثَهُ حَقًّا) بس بو آچوم تکبر کشی که
 دشمانلقنی بیرر (وَرَسَخَ فِي قَلْبِهِ بَغْضًا) دخی بو کشی که دشمانلق بوم تکبرنلق کوکلندک سکشر (فَلَا تَطَاوَعَهُ
 نَفْسُهُ) بس بوم تکبرنلق نفسی اوزرینه بوی صونه اس (أَنْ يَتَوَاضَعَ لَهُ) آنلق اوزرینه آچولانمش
 کشی که توبانچیلک قیلو برلن (وَيَعْمَلُهُ) و دشمانلق متکبر کشینی یوکلار (عَلَى رَدِّ الْحَقِّ) حقنی
 قایتاروغه (إِذَا جَاءَ مِنْ جِهَتِهِ) هر قیچان حق لقی دشمان کورلمش کشی جهتندن کیلسه (وَعَلَى
 الْأَنْفَةِ) دخی متکبر کشینی باش تاروغه یوکلار دشمانلق (مَنْ قَبُولُ نَصَحَةٍ) دشمان کورلمش
 کشینلق نصیحتنی قبول ایتودن (وَعَلَى أَنْ يَجْتَمِعَ) دخی دشمانلق متکبر بولغان کشینی توروشو
 اوزرینه یوکلار (فِي التَّفَقُّمِ عَلَيْهِ) دشمان کورلمش کشی اوزرینه مجلس لرده الک بولوغه (وَالْحَسَدِ)
 دخی تکبرلککه خاص بولغان ایکنچی سبب کوچیلکدر (فَأَنَّهُ يَدْعُو إِلَى جَهْدِ الْحَقِّ) بس
 درستلکده کوچیلک حقنی انکار قیلوغه اندهر (وَالْتَكْبُرِ عَلَى الْمَحْسُودِ) دخی کوچیلک
 حسد قیلنمش کشی که تکبرلک قیلوغه اندهر (مَع مَعْرِفَتِهِ) حسد قیلوچینلق بلوی برلن
 (بِفَضْلِهِ) حسد قیلنمش کشینلق آرتوقلغنی (عَلَيْهِ) اول حسد قیلوچی کشی اوزرینه (وَعِلَاجُ
 التَّكْبُرِ بِهَذَيْنِ) اوشبو حقد برلن حسد برلن حاصل بولغان تکبرلکنی بترونلق داروی
 (إِزَالَتُهُمَا) حقد برلن حسدنی اوزلرین یبرودر (وَسَيَجِيءُ أَنْشَاءُ اللَّهِ تَعَالَى) حقد برلن حسدنلق
 بیانی اگر الله تعالی تلاسه تیز کلور (وَالرِّيَاءُ) دخی تکبرلک که خاص بولغان سببلرنلق
 اوجونجسی ریادر (حَتَّى أَنْ الرَّجُلَ لِيُنَظَرَ) تا کم درستلکده ایر مناظره قیلور وبعث
 قیلشور (مَنْ النَّاسِ) آدملردن (مَنْ) شول کشی که (يَعْلَمُ) بلور اول ایر (أَنَّهُ أَفْضَلُ مِنْهُ)
 درستلکده اول کشی بو ایردن آرتوقدر (وَلَيْسَ بَيْنَهُمَا مَعْرِفَةٌ) حالبوکم بو کشی برلن بو ایر
 آراسنده تانوشلقده یوقدر (وَلَا حَقٌّ وَلَا حَسَبٌ) دخی دشمانلق (یعنی کینه ده) دخی کوچیلک ده
 یوقدر (وَلَكِنْ يَمْتَنِعُ مَنْ قَبُولِ الْحَقِّ) آلائی بولسه ده بو ایر اول کشی دن صادر بولغان حقدلقنی

قبول قیلودان طیولا (وَيَتَكَبَّرُ عَلَيْهِ) هم هوایر اول کشی اوزرینه تکبرلك قبلا (خَيْقَةَ أَنْ يَقُولَ النَّاسُ) آدم لرنك ایتوندن قورقوا ایچون (أَنَّهُ أَفْضَلُ مِنْهُ) درستلكه اول کشی هوایردن آرتوقدر دیو (وَلَوْ غَلَا مَعَهُ بِنَفْسِهِ) واگر اول کشی برلن هوایر اوزی گنه خلوتنه قالسه (لَكَانَ) البته بولور هوایر (لَا يَتَكَبَّرُ عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینه تکبرلك قیلماس بولور (فَقَدْ يَكُونُ الْبَاعِثُ عَلَى التَّكْبَرِ) بس بعض وقت تکبرلك که سبب بولور (الْعَرَايَا بِأَحْبَابِ الدُّنْيَا) دنیا سببلى برلن ریا لانو (كَمَنْ) شول کشی کبی (يَلْبَسُ فِي بَيْتِهِ) ایوننه کییار (مَالًا يَلْبَسُ عِنْدَ النَّاسِ) آدملر قاشنده کیمی تورغان نرسه نی یعنی کییمنی (وَيَسْتَنْكِفُ مَنْ حَمَلَ حَوَاجَتَهُ) دخی اوزینك حاجتلىرین مثلا بازاردان یوكلاب قايتودن باش تارتور (بَيْنَ النَّاسِ) آدملر آراسنده (وَيَجْمَلُهُ فِي اللَّيْلِ) اوزی نك حاجت نرسه لرىن کیچده بولسه یوكلار (وَهَيْثُ لَا يَرَاهُ النَّاسُ) بایسه آدملر کورمی تورغان اورننه بولسه یوكلار نفا که رسول اکرم اوزینك حاجت نرسه لرىن یوكلان گان کشی ریا دان بیزدی دیگان

(المبعض الرابع في علامات الكبر والتكبر)

کبر برلن تکبرلكه بولغان بش مبعث دان دورتنهی مبعث کبر برلن تکبرلكه نك علامتلى بیاننده در (اعلم) بل سین (أَنَّ الْكِبَرَ قَدْ يَغْنَى عَلَى ضَامِهِ) درستلكه کبر بعض وقت ایاسی اوزرینه ده یه شرن بولور (حَتَّى يَظُنُّ) تا کم کبر ایاسی ظن قیلور (أَنَّهُ بَرِيٌّ مِنْهُ) درستلكه اول کبر ایاسی کبردن بیزگوچی در دیو (فَلَا بُدَّ) بس چاره یوقدر (مَنْ بَيَّنَّ اخْلَاقَ الْمُتَكَبِّرِينَ) متکبرلرنك خلقلارون بیاندان (حَتَّى يَعْزُضَ كُلُّ سَالِكٍ) تا کم هریر آخرت یولینه کروجی کشی تطبیق قیلسون ایچون یعنی کورساتمون ایچون (نَفْسُهُ) اوزین (عَلَيْهَا) اول خلقلار اوزرینه (فَيُمَيِّزُ الْحَبِيبُ مِنَ الطَّيِّبِ) بس اگر اوزین بو متکبرلرنك خلقلاری اوزرینه تطبیق قیلوب قاراسه یمان خلقنی خوش ویاغشی خلقدان آیورور (فَلَا يَغْفِرُ الْغُرُورَ) بس بو آخرت یولینه کرگان کشینی تطبیق سوکنده آلدواچی شیطان آلداماس (فَمِنْهَا) بس متکبرلرنك خلقلاری جمله سندندر (أَنْ يُحِبَّ قِيَامَ النَّاسِ لَهُ) اوزی ایچون آدم لرنك توروبن سیماسلك یعنی بر مجاس که کیلگان وقتنده (أَوْ بَيْنَ يَدَيْهِ) بایسه اوزینك آلدنده آدم لرنك آیباق اوزره

بولولارنى سىماكلك (تَعْظِيماً لِنَفْسِهِ) اوزين الوغلاو ايچون (بِلاَ وَجْدَانٍ كَرَاهَةً مِنْ نَفْسِهِ) اوزندن مكروه كور وچپلكنى تابودان باشقه (لَهَذَا الْحُبِّ) اوشبو آياق اوزره آدم لرنك تورون سييوى ايچون (بَلَّ بِقَبُولِ) بلكه آدم لرنك آياق اوزره تورونى سييوى قبول قىلو برلن بولور (وَرُكُونِ إِلَيْهِ) دخى آدم لرنك آياق اوزره تورونى سييوگه ميل ايتو برلن بولور (فَإِنْ وَجَدَ كَرَاهَةً) بس آدم لرنك آياق اوزره تورونده مكر وهلقنى ويارا تماهانلقنى تابسه (وَعَدَمِ اجَابَةٍ) دخى قبول قىلماونى تابسه (فِي نَفْسِهِ) اوزنده (فَدَلِكُ مِثْلُ طَبْعِي) بس آدم لرنك آياق اوره تورونى سييو طبيعى بولغان ميل در (أَوْ وَسْوَسَةٍ) يابسه شيطانى بولغان وسوسه در بلارده ضرر يوق (لَا يَضُرَّانِ) بو ايكسى ضرر بيرماس لر چونكه بوبنك نك قدرتك توكل (كما ذكرنا في الرمان) ريبا بچشنك بيان قىلغان اينك ومنها) دخى متكبر نك خلقلارندان در (أَنْ لَا يَمْشِيَ) بير مامسزلك (الْمَكْرَمِ) (وَمَعَهُ غَيْرُهُ) وبو متكبر برلن باشقه كشى بولساغنه (يَمْشِي خَلْفَهُ) اول باشقه كشى بو متكبر نك آرتندان يرر (ديلم حد مج) ديلمى احمد بن حنبل ابن ماجه روايت قىلدىلار (عَنْ أَبِي أَمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابو امامه دن (أَنَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) درستلكده پيغمبر عليه السلام (خَرَجَ) ابوندان چقدى (يَمْشِي إِلَى الْبَقِيعِ) مدينه نك بقيع نامنداغى مقبره مى اوزرينه بورگانى حالده (فَتَبِعَهُ أَصْحَابُهُ) بس رسول اللهغه صحابه لرى اباردى (فَوَقَّفَ) بس رسول الله توقنادى (وَأَمَرَهُمْ أَنْ يَتَّقَمُوا) دخى صحابه لرغه قوشدى اوزينه الك بولو برلن يعنى آلغه چغكز ديدى (وَمَشَى خَلْفَهُمْ) دخى رسول الله اوزى صحابه لر نك آرتندان باردى (فَسُئِلَ مِنْهُ عَنْ ذَلِكَ) بس رسول الله دان مونك سببندن صور المش بولدى (فَقَالَ) بس رسول الله ايندى (أَنِّي سَمِعْتُ خَفَقَ نَعَالِكُمْ) درستلكده مين باشق تاوهلار كزنى ايشندم (فَأَشْفَقْتُ أَنْ يَقَعَّ نَفْسِي) بس مين نفسمه تشوندن قور قدم (شَيْءٌ مِنَ الْكِبَرِ) تكبرلكدن بر نرسه (وَمِنْهَا) دخى متكبر لر نك خلقلارندان در (أَنْ لَا يَزُورَ غَيْرَهُ) باشقه كشيگه زياره قىلماز لرى (وَأَنْ كَانَ يَحْضُرُ مِنْ زِيَارَتِهِ) اگرچه اول باشقه كشيگه زيارت قىلونندان حاصل بولسه ده (خَيْرٌ) اينگولك (لَهُ) اول زيارت قىلو چيغه يابسه زيارت قىلنمشقه (أَوْ لغيره) يابسه زيارت قىلوچى برلن زيارت قىلنمش دان باشقه غه (مَنْ تَعَلَّمَ التَّوَّاضُعَ) توبانچپلكنى ايراتودن بولغوچى اول اينگولك (وَمِنْهَا) دخى اول متكبر لر نك خلقلارندان در (أَنْ يَسْتَنْكِفَ مِنْ جُلُوسِ

غیره) اوزندن باشقە كشىنىڭ اولتروندان باش تارتودر (بِالْقُرْبِ مِنْهُ) باشقە كشىنىڭ
 بو كشىگە اولتروده ياقن بولوى برلن (الّا) مگر باش تارتماس (أَنْ يَجْلِسَ بَيْنَ يَدَيْهِ)
 باشقە كشى بو متكبرلنىڭ آلدندە يعنى يراق بولوب قارشوسندە اولترغاندە غنە (وَمَنْهَا)
 دى متكبرلرنىڭ خىلقلارندەن در (أَنْ يَتَوَقَّى) صاقلانماقلىق (مُجَالَسَةَ الْمَرْضَى وَالْمَعْلُولِينَ)
 آورو وسرخاوكشىلر برلن اولتروشودان (وَيَتَعَاشَى عَنْهُمْ) دى آورو وسرخاوكشىلردن
 قورقماقلىق ويىراق بولماقلىق (وَمَنْهَا) دى متكبرلرنىڭ خىلقلارندەن در (أَنْ لَا يَتَعَاطَى)
 تناول ايتمازسزلك (بَيْتِهِ) قولى برلن (شُغْلًا فِي بَيْتِهِ) ايوندە بولغان اشنى يعنى اصلا
 ايودهگى اشنى اشلماودر (وَمَنْهَا) دى متكبرلرنىڭ خىلقلارى جملەسندن در (أَنْ لَا يَعْمَلَ
 مَتَاعَهُ أَلَى بَيْتِهِ) اوزى نىڭ حاجت نرسەسنى آلغان بىردىن ايويىنە بوكلامازسزلكدر (وَكَانَ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دى رسول الله بولدى (يَفْعَلُ هَذِهِ الْمَنَفِيَّاتِ) اوشبو نى قىلغان
 اشارنى قىلور بولدى يعنى ابو خىمتنى قىلور بولدى متاعنى اوزى كوتارب قايتور
 بولدى اوشنداق باشقە اشلرنىدە (وَمَنْهَا) دى متكبرلرنىڭ خىلقلارى جملەسندن در
 (أَنْ يَسْتَنْكِفَ) باش تارتماقلىق (عَنْ لُبْسِ اللُّثُونِ مِنَ الثِّيَابِ) كىيەلردن توبان درجەلى
 كىيىم كىيودن (وَقَدْ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) تحقيق رسول الله ايتدى (فِيمَا خَرَجَهُ دِ
 ابو داود چغارغان حديثدە (عَنْ أَبِي أَمَامَةَ) ابو امامەدن (الْبِنَادَةَ) ايسكى ونچار
 كىيىم كىيو (مِنَ الْإِيمَانِ) ايمان علامتندىر يعنى نظافتلى بولغان ايسكى كىيىم كىگاندە
 نفسى تارايمانسزلق ايمان علامتندىر چونكە انسانىت كىيىم ابلەگنە دگلدر (وَمَنْهَا)
 دى متكبرلرنىڭ خىلقلارى جملەسندن در (أَنْ يَسْتَنْكِفَ عَنْ دَعْوَةِ الْفَقِيرِ) يارلى كشىنىڭ
 ضىافتگە اندە ويىنى قبول ايتودن باش تارتودر (لَا عَن دَعْوَةِ الْغَنِيِّ وَالشَّرِيفِ) باى كشىنىڭ
 وخلق آراسندە شرافتلى بولغان كشىنىڭ ضىافتگە اندە وندن باش تارتماس (وَمَنْهَا)
 دى متكبرلرنىڭ خىلقلارندەن در (أَنْ يَسْتَنْكِفَ) باش تارتماقلىق (عَنْ قَضَاءِ حَاجَةِ الْأَقْرَبَاءِ)
 ياقن قىرداشلرنىڭ حاجتىنى اوتاودن (وَالرُّفَقَاءِ) دى يولداشلارنىڭ حاجتىنى اوتاودن (فِي السُّوقِ)
 بازاردە (خُصُوصًا) بىگىرەكلە حاجتلىرىنى اوتاودن باش تارتور (شُرَاءَ الْأَشْيَاءِ الْحَسِيصَةِ) آرزان بەھالى
 خىسسى نرسەلرنى ساتوب آلغاندە (كَالصَّابُونِ) صابون كىي (وَالكَبْدِ) دى چىرەك كىي

(وَالْكَرْشِ) دخی قارنق کبی (وَالْحِنَاءِ) دخی قنا کبی (وَالنُّورَةِ) (۳) دخی تک کیتره تورغان نوره
 تاشی کبی (وَالْمَصْطَکِی) دخی ساغز کبی (وَالْمَشْطِ) دخی طاراق کبی (وَمِنْهَا) دخی
 متکبر لرنگ خلقلارندان در (أَنْ يَنْقُلَ عَلَيْهِ) متکبر کشی اوزرینه آغز بولوی (تَقَامُ الْأَقْرَانِ)
 زمانداشلارینک الک بولونک (فِي الْمَشَى وَالْجُلُوسِ) یروده اولتوروده (بَعِیْثُ) شولر وشچه
 آغز بولور (أَنْ مَشَى) اگر یورسه (أَوْ جَلَسَ) یایسه اولتورسه (بِأَعْلَهُمْ) زمانداشلارینک
 برسی برلن (يَمَشَى خَلْفَهُ) اول زمانداشلارینک برسی نك بو متکبر آرتنده یورر بولسه
 (وَيَجْلِسُ تَحْتَهُ) دخی بومتکبر زمانداشلارینک برسینک آستنک اولتورور بولسه (مُتَّصِلًا بِهِ)
 الک بولوغه توتاهقان مالده (فَإِنْ اتَّفَقَ ذَلِكَ) بس اگر زمانداشلارینک برسی یروده
 اولتوروده الک بولو اتفافی توغری کیاسه (فَمَا أَمَّا أَنْ يَنْهَبَ وَيُفَارِقَ) یا که بومتکبر باروده
 بولور دخی آیرلوده بولور (فَلَا يَمَشَى وَلَا يَجْلِسُ) بس زمانداشلارینک برسی برلن اصلا
 یورماس دخی اولتورماس (أَوْ يَبْعُدُ عَنْهُ) یایسه زمانداشلارینک برسندن یراق بولور (فِي الْمَشَى
 وَالْجُلُوسِ) یروده اولتوروده (بَعِیْثُ) شولر وشچه کم (يَكُونُ بَيْنَهُمَا) بومتکبر برلن
 زمانداشلارینک برسی آراسنده بولور (أَشْخَاصُ) کوب کشیلر (مِنْ) شول کشیلردن (يَعْلَمُ
 كُلُّ وَاحِدٍ) هر برسی بلور (أَنَّهُمْ) درستلکه اول کشیلر (أَدَوْنَ مِنْهُ) متکبردن مرتبه ده تو یانره کدر
 (لِيُظْهَرَ) آدملر آراسنک ظاهر قیلو ایچون یراق بولور (أَنَّهُ) درستلکه بومتکبر (اخْتَارَ
 التَّوَاضُعَ) توبانچیلکنی اختیار قیلدی دیو (أَذْ لَوْ كَانَ مُتَّصِلًا) آنک ایچون متکبر اگرده
 زمانداشلارینک برسینه توتاشوچی بولسه (مُوَخَّرًا عَنْهُ) زمانداشلارینک برسندن کیچک کوچی
 بولسه یروده دخی اولتوروده (لَظَنَّ) البته ظن قیلنسه کیرهک (أَنَّهُ) درستلکه اول متکبر
 (أَدَوْنَ مِنْهُ) زمانداشلارینک برسندن مرتبه ده تو یاندر دیو (وَمِنْهَا) دخی متکبر لرنگ
 خلقلارندان در (عَدَمَ قَبُولِ الْحَقِّ) حقنی قبول ایتمه و (عِنْدَ مُنَاطَرَةِ الْأَقْرَانِ) زمانداشلارینک
 مناظره قیلوی وقتنده (مِنْ صَاحِبِهِ) حقنک ایاسندن (وَعَدَمَ الْأَعْتِرَافِ بِخَطَايَاهُ) دخی اوزینک
 خطاسی برلن اقرار قیلماویدر (وَالشُّكْرَ لَهُ) دخی یولداشی نك حق لقنی بلد روی ایچون
 شکر قیلماویدر (أَمَّا لِعَدَمِ الْأَضْغَاءِ) یایسه قلاق صالماغانلقی ایچون (وَالتَّامُّلَ) دخی
 اویلاماغانلقی ایچون (فِي كَلَامِهِ) یولداشی نك سوزنده (اِحْتِقَارًا وَأَسْتِغْفَارًا لَهُ) یولداشینی

(۳) نوره نون نك ضمه سی ایله برطاش قومیدر تکرارنی ایتوب توشور. مصححی ش. ح.

حقیرغہ وکچک کہ صایو ایچون (اَوْعُنَادًا اَوْمُكَابِرَةً) یایسه دشمانلق وحقنی انکار قیلوا یچون (فَكُلُّ هَذِهِ) بس اوشبو ذکر قیلنغان نرسه لرنک هر برسی (انْ كُنْ فِي الْمَلَأِ فَقَطْ) اگرده بالغزلی خلق اچنده بولسه (فَرِيَاءً) بس ریادر (وَأَنْ كُنْ فِيهِ وَفِي الْخُلُوةِ) واگر طولی خلق اچنده ده هم آولاقنده بولسه (فَكَبْرٌ) بس تکبر لکدر.

(المبحث الخامس في اسباب الضعة والتواضع وفوائدهما)

کبرده بولغان بشنچی مبحث آرتوق توبانچیلک ننگ سبیلرنده در دخی اورنده توبانچیلک ننگ سبیلرنده در دخی آرتوق توبانچیلک برلن اورنده توبانچیلک ننگ فائده لری بیاننده در (أَمَّا الْأُولَى) اما آرتوق توبانچیلک ننگ سبیلری (فَهِيَ) بس اول سبیلر (مَعْرِفَةُ نَفْسِهِ) اوزن تانودر (مَنْ آيِنَ إِلَى آيِنٍ) اوزینک قایو اورندان یاراطلوب قایسو اورونغه باروین یعنی توفراقدن یاراطلوب توفراقغه باروین (وَمَعْرِفَةُ عَيْبِهِ) دخیده اوزینک عیبلرن بلمک (وَعَوَائِلُ الْكِبْرِ) دخی تکبر لکنک ضرر لارینی بلودر (وَفَوَائِدُ التَّوَاضُعِ) دخی توبانچیلک فائده لرینی بلودر (وَفَضَائِلُهُ) دخی توبانچیلک ننگ فضیلت لرینی بلودر (مَنْ كَوْنَهُ) اول توبانچیلک ننگ بولوندان اول فضیلت (مَنْ آخْلَاقِ الْآتْبِيَاءِ) بیغمبر لرنک خلق لرندان (وَالْأَوْلِيَاءِ) دخی ایندگولرنک خلق لرندان (وَالْعُلَمَاءِ) دخی عالم لرنک خلق لرندان (وَالصَّالِحِينَ) دخی ایندگولرنک خلق لرندان (وَمُحَمَّدًا عِنْدَ اللَّهِ) دخی توبانچیلک بولغان فضیلت توبانچیلکنک الله تعالی قاشنده ااقناولو بولوندان بولغوچی (وَسَبَبًا لِرَفْعَةِ الرَّجَاتِ) دخی درجه لرنک بیوک بولوینه سبب بولوندان (فِي أَعْلَى عِلِّيِّينَ) باند اورون لرنک بلندنه (وَكَانَ الْقِيَاسُ) قیاس بولدی (أَنْ يَنْزَلَ الْعَبْدُ نَفْسَهُ) بند ننگ اوزینی ایند مملگی (مَنْزِلَتَهُ) اوزینک تیوشلی مرتبه سنه (لَا دُونَهَا) اوزینک تیوشلی مرتبه سنن کیم گه ایند رویه تیوش بولماس (وَلَا فَوْقَهَا) اوزینک تیوشلی مرتبه سنن یوغاریغه واستن گه مندر ویده تیوش بولماس (كَالشُّجَاعَةِ) بند ننگ تیوشلی مرتبه سی مثلا شجاعت کبی یعنی کر شرگه تیوشلی بولغان اشرگه کر شوب بهادرلق قیلو کبی (بَيْنَ التَّهَوُّرِ وَالْجُبْنِ) اول شجاعت تهور برلن جبن آراسنده اورتاده در (تهور) کر شرگه تیوشلی بولماغان اشرگه کر شوب باطرق قیلو (جبن) کر شرگه تیوشلی بولغان اشرگه

کرشمه‌ی قور قافلای ایتو (وَالْعَقَّةُ) دخی بنده‌گه تیوشلی مرتبه عفت کبی یعنی شریعتکده
 موافق نفس آرزولارونی اوتهو (بَيْنَ الشَّرِّ وَالْخَيْرِ) اول عفت شره برلن خمود آراسنده
 اورتادادر شره هر بر نفس آرزوسنی اوتهو کیرهک حلال و کیرهک حرام بولسون خمود
 شرعا اوتهرگه تیوش بولغان نفس آرزوسنی تیوشنچه اوتهمه و یعنی اوتهمده نقصان
 ایتو (وَالسَّخَاءُ) دخی بنده‌گه تیوش بولغان مرتبه جومار دلک کبی (بَيْنَ الْبُخْلِ وَالْإِسْرَافِ)
 اول جومار دلک سارانلق برلن اسراف آراسنده اورتاده در (فَانَّ خَيْرَ الْأُمُورِ) چونکه
 در سنلکده اشلرنلک اینگوسی (أَوْسَطُهَا) اشلرنلک اور تاچه سیدر افراط برلن تفریط طرفلاری
 قباحتدر (لَكِنَّ لِمَا كَانَ النَّفْسُ) لکن نفس بولغانی زمانده (مَائِلَةً بِالطَّيْعِ) طبیعت نلک تلوهی
 برلن آوشقوچی (إِلَى الْعُلُوِّ) بلندلک طرفنه (كَانَ الْأَحْوَطُ وَالْأَنْسَبُ) تیوشلیرهک ومناسبرهک
 بولدی (حَطَّهَا عَنْ مَرْتَبَتِهَا) نفسنی مرتبه سنندن تشرو (قَلِيلًا) بر آز (أَذْرُبُهَا الْيَمْرَى) چونکه
 نفس کوب وقتنی بلمهس (مَرْتَبَتِهَا) اوزینلک تیوشلی مرتبه سننی (فَيُنزَلُ نَفْسُهُ) بس
 بنده نفسنی ایندر (فَوْقَهَا) تیوشلی مرتبه سنندن اوستن مرتبه‌گه (عَقْلَةً) نفسنلک تیوشلی
 مرتبه سنندن غافل بولغانلقی ایچون (وَحَبَالُ الْعُلُوِّ) وبلندلک‌گه محبت ایچون (أَذْحَبُ الشَّيْءِ)
 آنلک ایچون بر نرسه فی سیبو (یعنی) شول محبوب بولغان نرسه ده‌گی عیبنی کورودن
 صوقرقیلور (وَيُصْمُ) دخی شول محبوب بولغان نرسه ده‌گی عیبنی اشدودن سا کفر او
 قیلور (وَهَذَا) اوشبو نفسنی مرتبه سنندن بر آز تشرونلک تیوشلی بولوی (فِي التَّوَاضُّعِ)
 توبانچیلکنی ظاهر قیلودادر (وَأَمَّا فِي الضَّعَةِ) اما نفس توبانچیلکنده (فَالأَوْلَى) بس
 آرتوغراقدر (أَنْ يَرَى نَفْسَهُ) اوزینلی بامکک (أَدْنَى) توبانرهک (مَنْ كَلَّ مَخْلُوقِ)
 هر برجان ایسنندن (وَهَذَا) دخی اوشبو اوزینلی هر برجان ایسنندن توبان دیب بامکک
 (دَابُّ السَّلَفِ الصَّالِحِينَ) اوتکنده‌گی ایزگو آدم لرنلک عادتی در (حَتَّى قَالَ الشَّيْبَلِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ
 عَلَيْهِ) تاکم شیخ شبلی ایندی (عَطَّلْتُ دُنْيِي) مینم دلتن تعطیل قیلدی (ذُلُّ الْيَهُودِ) یهودلرنلک
 دلتنی یعنی مین بتون دلتنی جمع قیلدم یهودلرگه دلتنه قالمادی شیخ شبلی حضرتلری
 اوزینلی یهودیدینده کیم کورگان (وَقَالَ أَبُو سَلِيمَانَ الدَّارَانِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی ابوسلیمان
 الدارانلی ایندی (لَوْ أَرَادَ جَمِيعُ الْخَلْقِ) اگرده خلقنک بارچه سی برگه جیولوب تلاسه لر
 (أَنْ يَضَعُونِي) مینی قویونی (أَدْنَى) توبانراک مرتبه‌گه (مِمَّا فِي نَفْسِي) اوزمه بولغان مرتبه دن

(مَأْفُورُوا) خَلْقِكَ قَدْرَتِي بِخِمَاسٍ (عَلَيْهِ) اوزمده بولغان مرتبه دن توبان مرتبه گه قوبوغه
 چونکه مین بولغان مرتبه دن توبان مرتبه یوق (فَإِنْ اخْتَأَجَّ فِي قَلْبِكَ) بس اگر کوکلک تیبیره نسه
 (أَنَّهُ) درستلکده شَان (كَيْفَ يَتَّصَرُّ أَنْ يَرَى الْأَنْسَانَ) نچک آدم نك کوروی صورتلنه یعنی
 ممکن بولا (نَفْسُهُ) اوزینی کوروی (أَدْنَى) توبان رهك (مَنْ فَرَعُونَ وَأَبْلِسَ) فرعون دن دخی
 ابلیس دن (فَقُلْ) بس بوشبهه نی بیماروده ایت (إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى) درستلکده الله تعالی (خَدَلَهُمَا
 وَأَضَلَّهُمَا) رسوای قیلدی و آزدردی بوفرعون برلن ابلیس نی (فَوَقَعَا فِئْمَا وَقَعَا) بس فرعون
 برلن ابلیس تشکان نرسه لرینه تشدیلهر یعنی فرعون الوهیت دعواسنه ابلیس تکبرلکده
 تشدیلهر (وَوَقَفْنِي وَهْدَانِي) دخی توفیق بپردی الله تعالی میکا هم کوندردی الله تعالی
 مینی (لِلْإِيمَانِ وَالطَّاعَةِ) ایمانغه هم عبادت که (فَلَوْ عَكَّسَ) بس اگر الله تعالی مونک
 کیرسنجه قیلسه یعنی مینی رسوای قیلسه و آزدرسه فرعون برلن ابلیس گه توفیق هدایت
 بیرسه (لَعَكَّسَ) البته اش کیرسنجه بولور ایدی یعنی مین رسوالقده و آزرغونلقده
 بولور ایدم ابلیس برله فرعون توفیق ده هدایت ده بولورلار ایدی (وَلَيْسَ اجْتِنَابُ
 نَفْسِي) دخی مینم نفسنک صاقلانوی ایماس (مِمَّا فَعَلَهُ) فرعون برلن ابلیس قیلغان
 اشدن (مَنْ ذَاتَهَا) نفسنک ذاتندن ایماس (بَلْ مِنْ عِنَايَةِ اللَّهِ) بلکه الله تعالی نك
 یاردمندن در (وَأَنَا أَعْلَمُ مِنْ نَفْسِي) دخی مین اوزمندن بله مون (مَنْ الْجَبَائِثِ الْكَثِيرَةِ)
 کوب بوزوق اشلردن (وَالْعُيُوبِ الْعَظِيمَةِ) دخی الوغ بولغان عیب لردن (مَالَا أَعْلَمُ مِنْهُمَا)
 فرعون برلن ابلیس دن بلمگان نرسه لرنی یعنی بوزوق اشلرنی و عیب لرنی (وَالْمَعْلُومِ)
 دخی بیلگولی بولغان گناهلار دخی عیب لر (أَدْنَى) توبان رهك در (مَنْ الْمَشْكُوكِ) شکلی
 بولغان عیب لردن (وَالْمَجْهُولِ) دخی بلمسز بولغان عیب لردن (وَلَا أَعْلَمُ) دخی بلمیمون
 (كَيْفَ أَمُوتُ) نچک اولارمون (وَيَجْتَمِلُ) دخی (وَالْعِيَاذُ بِاللَّهِ تَعَالَى) احتمال توتادر (أَنْ
 أَمُوتَ عَلَى الْكُفْرِ) کفر اوزه رینه اولمک لگم (فَأُشَارُكُهُمَا فِي الْعَذَابِ الْمُخَلَّدِ) ئیندی اگر
 کفر اوزه رینه اولسه م فرعون برله ابلیس که منگو بولغان عذابده اورتاق بولورمون
 (وَلَنْتُكَّرُ) دخی ذکر قیلور من (مَا) شول حدیث لرنی (وَرَدَّ) کیلدی اول حدیث لر (فی
 فَضَائِلِ النَّوَاضِعِ) قوبه نچیلک نك آرتوقلق لارینی بیانده (د) ابو داود روایت قیلدی
 (عَنْ عِيَاضِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت عیاض دان (عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) حضرت

عیاض رسول الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده رسول الله ابتدی (أَنَّ اللَّهَ) درستلکده الله تعالی (أَوْحَى إِلَيَّ) میثا وحی قیلدی (أَنْ تَوَاضَعُوا) سز نك توبانچیلک قیلوگز برلن (حَتَّى لَا يَفْخَرُ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ) تا کم سز لردن هیچ برگز ایکنچی گز اوز رینه ماقتانماسون ایچون (وَلَا يَبْغِي أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ) وسز لردن هیچ برگز ایکنچکز اوز رینه ظلم قیلانماسون ایچون (طب) طبرانی روایت قیلدی (عَنْ رَبِّ الْمَضَرِّي) حضرت ربکدن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت ركب ابتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ابتدی دیدی (طُوبَى لِمَنْ تَوَاضَعَ) نی خوش سیونچدر توبانچیلک قیلغان کشی گه (فِي غَيْرِ مَنَقَصَةٍ) کیمچیلک دن باشقه ده یعنی کمالت برلن متصف بولغان حالک (وَأَدَّلَ نَفْسَهُ) واوزین دلیل قیلغان کشی گه (مَنْ غَيْرِ مَسْئَلَةٍ) صدقه صور اودان باشقه بولغان بر نرسه برلن اما صدقه صور اوبرلن اوزین دلیل قیلو قباحت اش (وَأَنْفَقَ مَالًا جَمْعُهُ) دخی جیغان مالنی صرف قیلغان کشی گه (فِي غَيْرِ مَعْصِيَةٍ) گناهلنی اشدن باشقه ده یعنی ایندگو یوللارغه مکتب مدرسه تربیه لری کبی (وَمَا لَطَأَ أَهْلَ الْغَنَةِ وَالْحِكْمَةَ) دخی حکمت اهلی برلن فقه اهلنه قاطناشقان کشیگه نی خوش سیونچ (وَرَمَّ أَهْلَ النَّدْلِ وَالْمَسْكِنَةَ) دخی ذلت ومسکین لک اهلنه مرحمت قیلغان کشی گه نی خوش سیونچ (طُوبَى) نی خوش سیونچدر (لِمَنْ) شول کشی گه (طَابَ كَسْبُهُ) کسبی حلال بولدی (وَصَلَحَتْ سُرِيرَتُهُ) دخی طبیعتی توزک بولدی (وَكَرُمَتْ عَلَانِيَتُهُ) دخی آشکاره اش حرمتلی بولدی (وَعَزَلُ عَنِ النَّاسِ شَرَّهُ) دخی آدم لردن یاوز لوغنی صوردی (طُوبَى) نی خوش سیونچدر (لِمَنْ) شول کشی گه (عَمَلٌ يَعْلَمُهُ) اول کشی علمی برلن همل قیلدی (وَأَنْفَقَ الْفُضْلَ مِنْ مَالِهِ) دخی مالندان حاجه اهلنه سندن آرتقاندن صرف ابتدی (وَأَمْسَكَ الْفُضْلَ مِنْ قَوْلِهِ) دخی سوزندن آرتوغنی توتدی یعنی صرف قیلما دی (حب) حبان روایت قیلدی (عَنْ أَبِي سَعِيدٍ) حضرت ابو سعید دن (عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ابوسعید رسول الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده رسول الله ابتدی (مَنْ تَوَاضَعَ لِلَّهِ) بر کشی الله تعالی رضالغنی ایچون توبانچیلک قیلسه (دَرَجَةً) آزغنه درجه (بَرَفَعَهُ اللَّهُ تَعَالَى) کوتارر الله تعالی بوتوبانچیلک قیلغان کشیننی (دَرَجَةً) الوغ وکوب درجه گه (حَتَّى يَجْعَلَهُ فِي أَعْلَى عِلِّيِّينَ) تا کم الله تعالی اول کشیننی بلند اورونلارنک بلندنک قیلور (وَمَنْ تَكَبَّرَ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى) وبر کشی الله تعالی اوز رینه الوغلانسه (دَرَجَةً) آزغنه درجه (يَضَعُهُ اللَّهُ تَعَالَى) قویار الله تعالی اول کشیننی (دَرَجَةً) کوب توبان درجه گه (حَتَّى يَجْعَلَهُ) تا کم قیلور الله تعالی اول

كشینی (فی اسْفَلَ سَافِلِینَ) توبان اورونلارنك توباننده (طط) طبرانی اوسطنده روایت
 قیلدی (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ) حضرت ابو هریره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت ابو هریره
 ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایتدی دیو (مَنْ تَوَاضَعَ لِأَخِيهِ الْمُسْلِمِ)
 برکشی مسلمان قرداشی ایچون توبانچیلک قیلسه (رَفَعَهُ اللَّهُ) کوتار الله تعالی اول کشینی
 (وَمَنْ ارْتَفَعَ عَلَيْهِ) وبرکشی مسلمان قرداشی اوزرینه تکبرلك و بیوکلك قیلسه (وَضَعَهُ اللَّهُ
 تَعَالَى) توبان درجه گه قویار الله تعالی بوکشینی (وَقَدْ يَكُونُ سَبَبَ التَّوَاضُعِ) وبعض وقت
 توبانچیلکنك سببی بولور (السُّخْرِيَّةُ) مسخره ایتو (وَالنَّفَاقُ) دخی منافق (وَالرِّيَاءُ) دخی
 ریا (وَالطَّمَعُ) دخی کشی قزلند بولغان نرسه نی امید ایتو (وَالْخَوْفُ) دخی قورقو (فَيَكُونُ رَذِيلَةً) آلایه
 بودورت نرسه سببی توبانچیلک ایتوقباحت بولور (بِحَسَبِ الْعَارِضِ وَالْكَافِ) چیتدن کیلگان قباحت
 نرسه لر حسبلی هم رهوشی حسبلی یعنی بو توبانچیلک اوزینی گنه ملاحظه قیلغانده یغشی
 لکن عوارضنی یعنی سخیریت نفاق ریا بمعنی ملاحظه قیلغانده قباحت (فَعَلَيْكَ) بس لازم
 بول سین (بصیانتته) توبانچیلکنی صاقلاوغه (عَنْهَا) اوشبو دورت قباحت خلقدان.

(الرَّابِعُ عَشَرَ الْعُجْبُ) آلتمش قباحت خلقدان اون دور تنچی عجبدر (وهو) اول عجب
 (اسْتِعْظَامُ الْعَمَلِ الصَّالِحِ) ایزگو عملنی الوغغه صایودر (وَذِكْرُ حُصُولِ شَرْفِهِ) دخی اوزینه
 شرافتنك حاصل بولوینی ذکر قیلودر (بِشَيْءٍ دُونَ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی دن باشقه نرسه برلن
 (مِنَ النَّفْسِ أَوِ النَّاسِ) اوزندن یاکه آدم لردن بولغوجی اول الله تعالی دن باشقه نرسه
 (وَقَدْ يُطْلَقُ) وبعض وقت عجب اطلاق قیلنور (عَلَى مُطْلَقِ اسْتِعْظَامِ التَّعَمُّةِ) مطلق نعمتی
 الوغ کور و اوزرینه (وَالرُّكُونُ إِلَيْهَا) دخی اول نعمتکه میل قیلوغه (مَعَ نَسِيَانِ إِضَافَتِهَا) اول
 نعمتنك اضافه سنی اوتوتو برلن (إِلَى الْمُنْعَمِ) نعمت بیروچی الله تعالی گه (وَضُهُ) دخی
 عجبنك قارشویاغی (ذِكْرُ الْمَنَّةِ) نعمتی ذکر قیلودر (مِنَ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی دن دیب (عَلَيْهِ)
 بنه اوزرینه (وهو) اول نعمتی ذکر قیلو (أَنْ يَتَذَكَّرَ) ذکر قیلودر (أَنَّهُ) درستلكده اول
 نعمت (بِتَوْفِيقِ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی نك توفیق بیروی برلندر (وَأَنَّهُ) دخی درستلكده
 الله تعالی (الَّذِي) شوندا این الله تعالی در (شَرْفُهُ) شرافنده بی بنده فی ثوابی برلن
 (وَعَظْمَ ثَوَابِهِ وَقَدْرَهُ) دخیه ثواب و قدرین الوغ قیلدی (وَهَذَا الذِّكْرُ فَرَضٌ)
 دخی اوشبو نعمتنك الله تعالی دن بولوینی ذکر قیلو فرضدر (عَنْ دَوَاعِي الْعُجْبِ)
 عجبکه انده گوجی نرسه لر بولغانده (وَسَبَبُ الْعُجْبِ فِي الْحَقِيقَةِ) دخی حقیقتده عجبنك سببی

(الْجَهْلُ الْمُحْضُ) خالص نادانلقدر (أَوِ الْغَفْلَةُ وَالنُّهُولُ) يایسه غافللكدر دخی اونوتودر
 (فَعَلَّاجُهُ الْأَجْمَالِي) بس عجب آوروینسی بتره تورغان دارونک قسقه سی (مَعْرِفَةُ أَنْ
 كُلِّ شَيْءٍ) درستلكده هر برنرسه نی باملكك (بَخْلُقِ اللَّهُ تَعَالَى وَأَرَادَتْهُ) الله تعالی نك یاراطوی دخی
 تلاوی برلندر (وَأَنَّ كُلَّ نِعْمَةٍ) دخی درستلكده هر برنر نعمتله (مَنْ عَقَلَ) اول نعمتله عقلدن
 (وَعَلْمٌ وَعَمَلٌ) دخی علمدن هم عملدن (وَجَاهُ وَمَالٌ) دخی مرتبه دن هم مالدان (وَوَغَيْرَهَا) دخی
 موندان باشقه لاردان (كُلِّهَا) بونعمتله نك هر برسیده (مَنْ اللَّهُ تَعَالَى وَحْدَهُ) بالفخر الله تعالی دنگنه در دیوب
 (وَالْتَّبَهُ) دخی غفلتدن کیلگان عجبنی بتره تورغان دارو خبردار بولودر (وَالْتَيَقُّظُ) دخی
 غفلتدن اویغانودر (بِنَكْرِهِ) اوشبوهر برنر نعمتله الله تعالی نك یاراطوی هم تلاوی برلن
 بولوینی ذکر قیلو برلندر (وَأَخْطَاهُ بِالْبَالِ) دخی هر برنر نعمتله الله تعالی نك یاراطوی
 هم تلاوی برلن بولوینی کوکل خاطرندسه توتو برلندر (وَفِي الظَّاهِرِ) دخی ظاهرده عجب نك
 سببلی (أَسْبَابُ الْكَبِيرِ السَّبْعَةُ السَّابِقَةُ) کبر نك اوتکانده ذکر قیلنغان یندی سببیدر (وَالْعَلَّاجُ
 التَّقْصِيلِي) عجب نك اوزنجه بولغان علاجی (يُعْرَفُ مِمَّا سَبَقَ) اوتکانده ذکر قیلنغان نرسه لردن
 بلنور حاصل عجبنی دورت نرسه برلن یبارلور توفیق کورسه شکر قیلور برسی
 دخی نعمت کورسه شکر قیلور ایکنچسی دخی عمل نك مقبول بولماوندان قورقار
 اوچنچسی دخی یاوز عمل نك ایزگو عمل نندن آرتوق بولوندان قورقار
 دورتنچسی (فَعَلَى السَّالِكِ الشُّكْرِ) ایندی بویولغه کرگان کشی ایچون شکر
 قیلو تپوشدر (عَلَى كُلِّ مَا وَجَدَ فِيهِ) اوزنده تابلغان نرسه نك هر برسی اوزرینه (مَنْ النَّعْمِ)
 نعمت لردن (مَنْ عِلْمٌ وَعَمَلٌ) اول نعمتله علمدن دخی عملدن بولغوچی (وَنَحْوَهُمَا) دخی علم
 برلن عمل اوخشاشلی نرسه لردن بولغوچی (وَعَلَى تَوْفِيقِ اللَّهِ تَعَالَى) دخی الله تعالی نك
 توفیق بیروی اوزرینه شکر قیلودر (وَعَوْنَهُ وَنَصْرَهُ) دخی الله تعالی نك اعانت قیلوی یباردم
 قیلوی اوزرینه شکر قیلودر (وَخَلْقَهُ وَأَعْطَاهُ آيَاتَهُ) دخی الله تعالی نك توفیقنی یاراطوی
 و بیروی اوزرینه شکر قیلودر (لَهُ) اوشبوینده گه (وَمَنْ أَقْوَى الْعَلَّاجِ) وعجبنی بتره تورغان
 دارولار نك ایك قوتلیسی جمله سندندر (مَعْرِفَةُ آفَاتِهِ) عجب نك آفتلرین بلو (وَهِيَ كَثِيرَةٌ)
 و اول عجب نك آفتلری کوبدر (وَيَكْفِيكَ) دخی عجبنی بتروده علاج بولوده ینار سیکا
 (أَنَّهُ) درستلكده اول عجب (سَبَبٌ لِّلْكَبِيرِ) تکبرلك گه سببدر (وَنَسِيَانِ التَّنُوبِ) دخی
 گناهلارنی اونوتوغه سببدر (وَنِعْمَ اللَّهُ تَعَالَى) دخی الله تعالی نك نعمتله رین اونوتوغه سببدر

(بِالتَّوْفِيقِ) توفیق بیرو برلن اول نعمت (وَالْتَمَكِينِ) دخی قدرتلی قهلو برلن اول نعمت (وَلِلَّذِينَ آمَنُوا مِنْ مَكْرِ اللَّهِ) دخی عجب الله تعالی ننگ مکر و عناد بنده ان امین بولوغه سبب در (وَلَا يَرَى) دخی کور ماکلک که سبب در اول عجب (أَنَّ لَهُ) درستلکده بو بنده ایچون باردر دیو (عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی قاشنده (مِنَّةً) منت باردر (وَحَقًّا) دخی حق باردر دیو (بِأَعْمَالِهِ) عمللری برابرنده (الَّتِي) شوند این عمللردر (هِيَ) اول عمللر (نِعْمَةٌ وَعَطِيَّةٌ مِنْ فَطَايَاهُ) الله تعالی ننگ نعمت لرنندن دخی الله تعالی ننگ بیرگان نرسه لرنندن بولغان بر نعمتدر و بر بیرگان نرسه سیدر (وَيَنْهَو) دخی انده اول عجب (إِلَى أَنْ يُزَكِّيَ نَفْسَهُ) اوزین ماقتاوغه (وَيَمْنَعَهُ) من الاستفاده) دخی عجب ایاسنی فائده آلودان طیبیار (وَالِاسْتِشَارَةَ) دخی فکر ایالری برلن مشاوره قیلشودان طیبیار (زهق) بزار برلن بیهقی روایت قیلکیلار (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت انس دن (عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) حضرت انس رسول الله دان (ثَلَاثٌ مُهْلِكَاتٌ) اوج نرسه هلاک قیلوچیدر (شُعُّ مُطَاعٌ) ایاسی بوی صونغان سار انلقدر برسی (وَهُوَ مُتَّبَعٌ) دخی ایارلمش نفس آرزو سیدر ایکنچیسی (وَأَعْجَابُ الْمَرْءِ بِنَفْسِهِ) دخی ایرننگ اوزینه عجب لویدر یعنی اوزاشنی کورکام که صایویدر اوچونچسی (ز) بزار روایت قیلدی (عَنْهُ) حضرت انس دن (عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) حضرت انس رسول الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده رسول الله ایتدی (لَوْلَمْ تُنَبِّئُوا) اگرده گناه قیلما ساغزده سز (لَلْحَشِيئَةِ عَلَيْكُمْ) سز ننگ اوزر کزگه قور قامون (مَا هُوَ أَكْبَرُ مِنْ ذَلِكَ) گناه دانده الوغراق بولغان نرسه دن (عُجْبُ الْمُعْجَبِ) عجب لویچی کشیننگ عجبیدر چونکه بنده گناه سنندن توبه قیلا اما عجب ایاسی علمی هم علمی برله مغرور بولوب توبه قیلدی (وَأَقْبِحُ الْعُجْبِ) دخی عجب ننگ ایکنقباحتی (الْعُجْبُ بِالرَّأْيِ الْخَطَاءِ) خطا فکر برلن عجبدر (فَيَفْرَحُ بِهِ) بس خطا فکری برلن شادلانور (وَيُبْصِرُ عَلَيْهِ) هم خطا فکری اوزرینه دوام قیلور (وَلَا يَسْمَعُ نَصَحَ نَاصِحٍ) دخی عجب ایاسی نصیحت قیلاوچیدننگ نصیحتنی ایشتماس (بَلْ يَنْظُرُ إِلَى الْغَيْرِ) بلکه باشقه کشیگه قارار (بِعَيْنِ الْاسْتِجْهَالِ) نادانغه صایو کوزی برلن (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) ایتدی الله تعالی (أَقْمَنَ) ایاشول کشیمه ایندگو (زَيْنَ لَهُ) اول کشیگه زینت لشمش بولدی (سُوءَ عَمَلِهِ) عملیننگ یاوزی (فَرَأَاهُ حَسَنًا) بس بو یاوز عملینی کورکام کوردی البته بوکشنی ایندگو توگل (وَهُمْ) اول دنیاده عمللری ضائع بولغان کشیلر (يَحْسَبُونَ) حساب قیلورلار (أَنَّهُمْ) درستلکده اول دنیاده

عمللری ضائع بولغان كشيلىر (يُحْسِنُونَ صُنْعًا) اشنى كوركام قيلولار ديو حساب قيلولار (وَجَمِيعُ أَهْلِ الْبَيْتِ وَالضَّلَالِ) بدعت دخى آزغونلق ايلارى نك بار چه سى (أَمَّا أَصْرُوا عَلَيْهَا) بودر باشقه توكلدر بدعتلر و آزغونلقلار اوزرينه دوام ايتدیلر (لَعَجِبَهُمْ بِأَرْبَابِهِمْ) اوزلرينك فكرلری برلن عجب لنگانلكرى ايچون (وَعَلَّاجُ هَذَا الْعُجْبِ) واوشبورأى برلن عجب نك داروى (أَعْسُرُ وَأَضْعَبُ) آغرراق ومشكلرا كدر باشقه نرسه لر برلن عجب نك علاجه قاراغانده (أَذْصَابُهُ يَظُنُّهُ) آنك ايچون فكر برلن بولغان عجب نك اياسى اول عجبنى ظن قیلادر (هَلْمَا) علم ديب (لَأَجْمَلًا) نادانلق ديب ظن قيلميدر (وَنِعْمَةٌ) دخى نعمت . ظن قیلادر (لَانْقَمَةَ) عذاب ديب گمان قيلميدر (وَصِعَةٌ) دخى ملامتلك ديب ظن قیلادر (لامرضاً) آوروديب ظن قيلميدر (فَلَا يَطْلُبُ الْعِلَّاجَ) بس فكر برلن حاصل بولغان عجب آوروينه دارواستمه يدر (وَلَا يُصْغَى إِلَى الْأَطْبَاءِ) دخى روحانى طبيب لار سوزينه ده قلاق هالميدر يعنى اشتميدر (وَهُمْ) اول روحانى ماهر طبيب لار (عُلَمَاءُ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ) اهل السنة والجماعة نك عالمريدردارولارى الله تعالى دن هم رسول الله دان آلونغاندر يعنى كتاب سنندن البته شكسنز قلب مرضنه شفا بيره چكدر (الْخَامِسُ عَشْرُ الْجَسَدُ) آلمش ياوز وقباحت خلقلاردان اون بيشنچسى حسدر (وَفِيهِ أَرْبَعَةٌ مَبَاهِتٌ) حسده دورت بحث باردردر (الْمُبْهِتُ الْأَوَّلُ) اولگى مبهت (فى تَفْسِيرِهِ) حسدنك معناسنى بياندهدر (وَضَدَهُ) دخى حسدنك دشمانى بولغان نصيحتنك معناسنى بياندهدر (مَعَ مُنَاسِبِهِمَا) حسد برلن حسدنك دشمانى بولغان نصيحتنكه مناسب بولغان نرسه لر برلن (وَحُكْمُهُمَا) دخى حسد برلن حسدنك دشمانى بولغان نصيحتنك حكملرين بياندهدر (الْحَمْدُ) حسدنك معناسى (أَرَادَةَ زَوَالِ نِعْمَةِ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالى نك نعمتينك كيتوينى تلاودر (عَنْ أَحَدٍ) الله تعالى نك خلقندان بر كشيدين (مِمَّا) شول نعمتدن (لَهُ) بولغوجيدر اول كشي ايچون (فِيهِ) اول نعمتده (صَلَّاحُ دِينِي) دينى بولغان توزكلك (أَوْ دُنْيَاوِي) يايسه دنياوى بولغان توزكلك (مَنْ غَيْرَ ضَرَرٍ فِي الْآخِرَةِ) آخرتده ضرردان باشقه (وَعَدَمُ وُضُولِهَا) دخى الله تعالى نك نعمتينك اير شماوينى تلاودر (إِلَيْهِ) الله تعالى نك بندلرندن بر كشيگه (وَجِبُهُ) دخى حسد ايكنچى بر كشينك حسد قيلوينى سيبودر (مَنْ غَيْرَ انْكَارُهُ) حسدنى سيبونى انكاردن باشقه مثلا زيد عمرو نك بكرگه بر نرسه حقنده حسد قيلوينى كورسه شول وقت زيد عمرو نك حسد قيلوينى سويسه انكار قيلماسه بو حسد حكمنده

بولا (وَأَوْوَقَعَ فِي قَلْبِكَ) واگر سينك كوكلكا تشسه حسدنى سويو (مَنْ غَيْرِ اخْتِيَارٍ) اختياردان باشقه (وَوَجَدْتَ الْاِنْكَارَ) دخى انكار قىلوني تابساك (لَوْوَقَعَهُ فِيهِ) قىلكه حسدنى سويونك تشوى ايچون (فَلَا بُاسَ فِيهِ) بس اختيار سزغنه حسدنى سويوده ضرر يوق (بِالْاِتِّفَاقِ) عالمرنك اتفاقى برلن (فَإِنْ لَمْ تَجِدِ الْاِنْكَارَ) بس اگر كوكلكا انكارنى تابماساك (أَوْوَقَعَ بِاخْتِيَارٍ) يايسه حسد اختيار برلن كوكلكا تشسه (وَأَرَادَةَ زَوَالٍ) دخى نعمتنك كيتوينى تلاو برلن (وَعَمَلٌ وَوُضُولٌ) دخى نعمتنك ابر شماوينى تلاو برلن (فَإِنْ عَمِلْتَ بِمُقْتَضَاهُ) بس اگر كوكلكا تله نمش نرسهسى برلن عمل قىلساك (أَوْظَهَرَ أَثْرَهُ) يايسه كوكلكا تلاگان نرسهسى نك اثرى ظاهر بولسه (فِي بَعْضِ الْجَوَارِحِ) بعض اعضالارده (فَحَسَدٌ حَرَامٌ بِالْاِتِّفَاقِ) بس بتون عالمرنك اتفاقى برلن حرام بولغان حسد در بو (وَإِنْ لَمْ تَعْمَلْ بِمُقْتَضَاهُ) واگر كوكلكا تله گان نرسهسى برلن عمل قىلماساك (وَلَمْ يَظْهَرِ أَثْرُهُ أَصْلًا) دخى كوكل تله گان نرسه نك اثر يه اصلا ظاهر بولماسه (وَكَانَ الْمَوْجُودُ فِي الْقَلْبِ نَفْسُهُ) دخى كوكلكا بار بولغانى نفس حسد كنه بولسه (فَقَطُّ) يالغز يعنى اعضالارده اثر بولماسه (فَحَسَدٌ) بس بوده حسد در (اِخْتَلَفُوا فِي حُرْمَتِهِ) لىكن بو حسد نك حرام بولونده اختلاف قىلندى (وَكَوْنُ صَاحِبِهِ آثِمًا) دخى بو حسد نك اياسينك گناهملى بولونده اختلاف قىلندى (وَمُخْتَارُ الْاِمَامِ الْغَزَالِيِّ) دخى امام غزالى نك اختيار قىلنمى (حُرْمَتُهُ) بو حسد نك حرام بولويدر (وَظَنُّ هَذَا الْفَقِيرِ عَدَمُهَا) واوشبو فقير (مصنف) نك ظنى بو حسد نك حرام بولماويدر (لِقَوْلِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله نك سوزى بولغانلقى ايچون (ثَلَاثٌ) اوچ تورلى نرسه (لَا يَنْجُو مِنْهُنَّ أَحَدٌ) اول اوچ تورلى نرسه دن هيچ كم قنولماس (الظَّنُّ) برسى آدم لر گه ياوز گمان قىلودر (وَالطَّيْرَةُ) دخى ايكنچسى شوملانودر (وَالْحَسَدُ) دخى اوچنچسى حسد در (وَسَأَمْتُكُمْ) البته سويله شرم نرسه (بِالْمُخْرَجِ مِنْ ذَلِكَ) اوشبو اوچ نرسه دن چغار غوچى نرسه نى (إِذَا ظَنَنْتَ) هر قيچان آدم لر گه ياوز گمان قىلساك (فَلَا تُحَقِّقْ) بس اول گمانكنى مقلما يعنى ظن قىلغان نرسه نك يقين بلىنمگانده اثرينى اعضالار كنده ظاهر قىلمه (وَإِذَا تَطَيَّرْتَ فَاَمْضِ) بس هر قيچان شوملانساك اوت يعنى شوملانساك بوينچه عمل ايتمه بلكه اشنى الله تعالى گه تابشر (وَإِذَا حَسَنْتَ) وهر قيچان حسد قىلساك (فَلَا تَبْغِ) بس حسد قىلنمى كشى گه ظلم قىلمه بس بو حديت اعضاده اثرى ظاهر بولماغان حسد نك حرام بولماوينه دلالت قىلدى (خَرَجَهُ دُنْيَا) ابوالدنيا اوغلى

چغار دی بوحدیثنی (وَحَمَلُ الْأَمَامِ الْغَزَالِيِّ رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى) امام غزالی نڭ حمل قیلوی
 (هُنَا) اوشبو حدیث ده منکور بولغان حسدنی (عَلَى حُبِّ الطَّمَعِ) طبیعت نڭ سویوبینه
 (لِزَوَالِ نِعْمَةِ الْعُدُوِّ) دشمان نڭ نعمتی نڭ کیتوی ایچون (مَعَ الْكِرَاهَةِ مِنْ جِهَةِ التَّيْبِنِ
 وَالْعَقْلِ) دین دخی عقل جهنندن اول نعمت نڭ کیتوینی مکروه کورو برلن (غَيْرُ مُوجَّهٍ)
 امام غزالی نڭ حدیث دهگی حسدنی طبیعت نڭ سویوبینه حمل قیلوی وجه لشمس معقول
 بولغان حمل توگل در (اِذَا الْحَسَدُ حَقِيقَةٌ فِي الْأَرَادَةِ) آنڭ ایچون حسد دشمان نڭ نعمتی نڭ
 کیتوینی تلاوده حقیقت در (الَّتِي) شوندا این تلاو کم (هِيَ ضِدُّ الْكِرَاهَةِ) اول تله و مکروه کورو نڭ
 دشمانیدر (فَلَا تَجَامَعُهُمَا) بس دشمان نڭ نعمتی نڭ کیتوینی تله و برلن دشمان نڭ
 نعمتی نڭ کیتوینی مکروه کورو برگه جیولماس (كَمَا لَا تَجَامَعُ الشَّهْوَةُ) ننا که شهوت جیولیدر
 ایدی (أَعْنَى) تلیمون مین اول شهوتدن (حُبُّ الطَّمَعِ) طبیعت نڭ سویوبینی (ضِدَّهَا)
 اوزین نڭ دشمانی برلن جیولمی ایدی (الَّتِي) شوندا این نرسه در اول نفس آرزوسین نڭ
 ضدی (هُوَ) اول ضدی (النَّفْرَةُ) طبیعت نڭ نفر تله نویدر (بِخِلَافِ كُلِّ مِنَ الْأَوْلِيِّينَ) اولگی
 ایکسندن هر برسین نڭ خلافتجه یعنی اراده برلن کراحت دن (فَأَنَّهُ) بس درستلکک اولگی
 ایکسندن هر برسی (يُجَامَعُ كُلًّا مِنَ الْأَخْرِيِّينَ) آخرغی ایکسندن هر برسی برلن جیولا
 یعنی شهوت برلن نفرت دن مثلاً شهوت برلن اراده جیولا طبیعتی سلامت کشین نڭ بال
 آشاوندی دخی نفرت برلن اراده جیولا طبیعتی آورو بولغان آدم نڭ آچی دارونی
 اچوندی دخی شهوت برلن کراحت جیولا خصوص آورو بینه ضرر بولغانلقی ایچون بال
 آشاودان طیولغان کشیده دخی نفرت برلن کراحت جیولا سلامت آدم نڭ آچی دارونی
 اچودن طیولولونده (وَالْأَوْلِيَانِ اخْتِيَارِيتَانِ) دخی اولگی ایکسی یعنی اراده برلن کراحت
 اختیار یلادر (وَالْأَخْرِيَانِ) دخی آخرغی ایکسی یعنی شهوت برلن نفرت (اضْطْرَارِيتَانِ)
 اختیاری توگل لدر (لَا تُوصَفَانِ بِالْحَلِّ وَالْحَرْمَةِ) حلاللق دخی حراملق برلن صفت لناماسلار
 (وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دخی رسول الله نڭ سوزی (فَلَا تَبِغْ) فلا تبغ دیگان سوزی
 (مَنْ الْبَغْيُ) تبغی بغی دن آلونغاندر (الَّتِي) شوندا این بغی که (هُوَ فِعْلُ الْجَوَارِحِ)
 اول بغی اعضالار فعلی ایدی یعنی امام غزالی نڭ بغی نی عدم قبول که دخی کوکل برلن
 اکراهه حمل قیلوی درست توگل چونکه اکراه قلب فعلی بغی قلب فعلی ترگل بلکه

اعضاء فعلی (وَسُئِلَ الْحَسَنُ عَنِ الْحَسَدِ) حسن البصری حضرت تلری حسدن صور المش بولدی یعنی حسد نرسه دیو صور ادیلار (فَقَالَ) بس حسن البصری ایتدی (غَمَّةٌ) بر الوغ حمر تدر (لِأَيُّرُكَ مَا لَمْ تُبْدِهِ) ظاهر قیلماساڭ اول حسدن سیکناضرر بیرماس دیو (وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دخی اعضاده اثری ظاهر بولماغان حسدن جرم توگل دیهز رسول الله ننگ سوزی ایچون رسول الله ایتدی (إِنَّ اللَّهَ تَجَاوَزَ لِأُمَّتِي) درستلکده الله تعالی منم اتم ایچون اوتدی کیچوی (عَمَّا) شول نرسه دن (حَدَّثْتُ بِهِ أَنْفُسَهَا) اول نرسه برلن اتم ننگ نفسلری (قلبلری) سوبله شدی (مَا لَمْ تَكَلِّمْ) اول نرسه فی تل برلن سوبله شمگان لری مدتده (أَوْ يَعْمَلُ بِهِ) یایسه اول نرسه فی قیلماغان لاری وقتده (خَرَجَهُ خَم) بو حدیث فی بخاری برلن مسلم چغاردیلار (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابو هریره دن (مَرْفُوعًا) رسول الله قه اضافه ایتب (وَحَمَلَهُ) حدیث ده گی حسدن حمل (مِنَ الْأَمَامِ الْغَزَالِي) امام غزالیدان (عَلَى مَيْلِ الطَّبَعِ بِلاَ اِخْتِيَارِ) اختیار دان باشقه طبیعت ننگ میل قیلوینه (مَرْدُودٌ مِنْ أَرْبَعَةِ أَوْجِهٍ) دورت وجه دن رد قیلنمش در (الْأَوَّلُ) اولگی وجه (أَنَّ غَيْرَ الْأَخْتِيَارِي) درستلکده اختیاری بولماغان نرسه یعنی طبیعت ننگ اختیار سز میلی (لِأَيُّدْخُلُ تَحْتَ التَّكْلِيفِ) تکلیفی تحتنه کرماس (فَلَا ذَنْبَ فِيهِ) بس اختیاری بولماغان نرسه ده گناه یوق در (فَلَاهَقُوْا) بس عفوده یوق در (وَتَجَاوَزَ) حدیث ده گی تجاوز لفظی (مَعَ عَنِ) عن کلمه سی برلن مستعمل در (بِمَعْنَى عَفَا) عفا معنا سنده در (وَالثَّانِي) دخی ایکنچی وجه (أَنَّ غَيْرَ الْأَخْتِيَارِي) درستلکده اختیاری بولماغان نرسه (لِأَيُّوَأَخُذُ بِهِ) اختیاری بولماغان نرسه برلن مؤاخذه قیلنمی یعنی اورشلمی (أُمَّةٌ مِنَ الْأُمَّةِ) امت لردن هیچ برامت (فَلَا وَجْهَ لِلتَّخْصِيصِ حِينَئِذٍ) بس اوشبو وقتده اختیاری بولماغان نرسه برلن مؤاخذه قیلماارنی خاصلا وغه وجه یوق (بِقَوْلِهِ أُمَّتِي) اتم دیگان سوزی برلن (وَالثَّلَاثُ) دخی اوچونچی وجه (أَنَّ ذَلِكَ الْحَمْلُ) درستلکده اوشبو حمل یعنی حدیث ده گی حسدن اختیاری بولماغان میل طبیعی گه حمل (إِنَّمَا يَصُحُّ) بودر باهقه توگل در درست بولور (عَلَى رَوَايَةِ رَفَعِ أَنْفُسَهَا) انفسها دیگان سوزنی مرفوع یعنی ضمه لی اوقور وایتنه بناء گنه چونکه بو وقت حدیث که فاعل بولا (وَأَمَّا هَلِي رَوَايَةِ نَصْبَهَا) اما انفسهانک منصوب بولوب حدیث گه مفعول بولور وایتنه بناء (فَلَا) بس اختیاری بولماغان نرسه گه حمل درست بولمی (إِذَا الرَّفْعُ دَالٌّ عَلَى الْأَضْطِرَارِ) آننگ

ایچون انفسهانی مرفوع اوقو اختیار سزلق فه دلالت قیلاد چونکه امتنک نفسلری نك سويله شوی
 اختیاری توکل (وَالنَّصْبُ عَلَى الْأَخْتِيَارِ) دخی انفسهانی منصوب اوقو اختیارغه دلالت قیلادر
 چونکه امتنک نفسلر بنه سويله شولری اختیاری (وَالرَّابِعُ) دخی دور تپچی وجه (أَنَّ آخِرَ الْحَدِيثِ
 الْمَذْكُورِ) درستلکده ذکر قیلنغان حدیث نك آخری یعنی (مَا لَمْ تَكَلِّمْ بِهٖ اَوْ تَعْمَلْ بِهٖ) دیگان
 سوزی (بِنَاقِ ذَلِكَ الْحَمَلِ) اوشبوغیر اختیاری بولغان طبیعت نك میلنه حملنی منافی بولادر
 (لَآئِهٖ يُعِيدُ مَعْنَى الْغَايَةِ) آنك ایچون اوشبو ذکر قیلنغان حدیث نك آخری غایه معناسنی
 افاده قیلادر (فیه) اول آخر حدیث ده یعنی تجاوز نك وعفونك منتفی بولوننی (فَتَقَدَّرُ
 الْحَدِيثُ) بس حدیث نك تقدیری (عَفَا اللَّهُ تَعَالَى عَنْ أُمَّتِي) الله تعالی امتمن هفو قیلدی
 (كُلُّ مَا) هر بر نرسه نی (حَدَّثَتْ بِهٖ) اول نرسه برلن سويله شدی (أَنْفُسَهَا) امتنك نفسلری
 (كُوِّلَلِرِي) (أَلِي أَنْ يَظْهَرَ أَثَرُهُ) كوكللری سويله شكان نرسه نك اثری ظاهر بولغانغه قدر
 (عَلَى الْجَوَارِحِ) اعضالار اوزرینه (أَمَّا بِالنَّكَلِمْ) یايسه سويله شو برلن (أَوْ بِالْعَمَلِ) یايسه عمل
 قیلو بران (فَيَدْخُلُ فِي الْعَفْوِ) بس الله تعالی نك هفوبنه كرده (أَلَمْ) قصد قیلو (وَالْعَزْمُ
 بِالْقَلْبِ) دخی كوكل برلن نیت قیلو (بَعْدَ مَيْلِ الطَّبَعِ) طبیعت نك میلی سوگنده (إِذَا لَمْ
 يَتَكَلَّمْ) هر قیچان سويله شهسه (وَلَمْ يَعْمَلْ بِهٖ) دخی كوكلی سويله شكان نرسه برلن عمل قیلماسه
 كوكل برلن قصد قیلو البته اختیاری بس الله تعالی نك عفو قیلوی اضطراری غاغنه خاص
 بولی بلكه مطلق قلبه بولغان نرسه نی شامل كیرهك اضطراری كیرهك اختیاری بولسون (وَالْمُرَادُ
 بِالنَّكَلِمْ) دخی حدیث ده سويله شودن مراد (تَكَلَّمُ مَا هُوَ أَثَرٌ مِنْ آثَارِهِ) حسد نك اثر لرندن بولغان
 بر اثر بولغان نرسه نی سويله شو (وَمُقْتَضَى مِنْ مَقْتَضِيَّاتِهِ) دخی حسد نك تله گان نرسه لرندن
 بولغان بر تله گان نرسه سنی سويله شو (كَالْغَيْبَةِ وَالْقَدْحِ) حسد نك اثری هم تله گان نرسه سی
 حسد قیلنغان كشین غیبت قیلو دخی طعن قیلو کبی (وَالسَّبِّ فِي الْحَسَدِ) دخی حسد ایچون
 سوگو کبی بو اورونلاغی فی (عَذِبَتْ امْرَأَةٌ فِي هَرَّةٍ) دیگانده گی فی کبی لام تعلیل معناسنده
 (وَسَوْ الظَّنِّ) دخی یاوز گمان قیلو کبی (وَكَذَلِكَ الْمُرَادُ بِالْعَمَلِ) اوشاندا قدر یعنی شونك
 کبیلر در عمل ایتودن مراد ده؛ یعنی عمل قیلماسه نیت ایچونکنه گناه بولی دیگان سوزده گی
 عمل شولدر. (فَإِنْ قُلْتَ) اگر ایتساك (أَنْ جُرَّهٗ اِعْتِقَادَ الْكُفْرِ وَالْبِدْعَةِ) بالغز كفرنی
 دخی بدعتنی اعتقاد قیلو (حَرَامٌ لَا يَعْغِي) عفو قیلنمی تورغان حرام در (فَلَمْ لَا يَكُونُ) بس نی
 ایچون بولماس (مُجْرَدُ سَوْ الظَّنِّ وَالْحَسَدِ) بالغز یاوز گمان قیلو دخی حسد قیلو (وَنَحْوَهَا) دخی

مونڭ كېيلىر (كُنْذَلِكْ) اوشندا ق حرام بولماس (مَعَ اَنْ كَلَامَهُمَا) شولاي بولا تروب بلاردان
 يعنى بوايكى سننن هر برسى يعنى بدعت برلن كپردن حسد برلن ياوز گماندان (فَعَلْ
 قَلْبِي) قلبكه نسبت بېرلىگان فعللدر (فَمَا الْفَرْقُ بَيْنَهُمَا) بس بوايكسى آراسنك آيورما
 نرسه يعنى بدعت برلن كفر حسد برلن سؤظن آراسنك يعنى بدعت برلن كفرنى اعتقاد
 قىلوهرامك ياوز گمان برلن حسدنى اعتقاد قىلوهرام توگل (قُلْتُ) ايتورمون جوابك (الْأَوَّلُ)
 اولگسى يعنى كفر برلن بدعت (أَقْبَهُمَا) بو ايكسى نك يعنى كفر برلن بدعت حسد برلن
 سؤظن نك ايك قباحتى در (وَحُرْمَتُهُمَا لَنَا تَهُمَا) دخى كفر برلن بدعت نك حراملى ذاتلرى ايچوندر
 (وَقُبْحُ مَا) دخى شول نرسه نك قباحتلىكى (نَحْنُ فِيهِ) بز اول نرسه نى بيانده ايدك يعنى
 ياوز گمان برلن حسد نك قباحتلىكى (وَحُرْمَتُهُ) دخى بز اول نرسه نى بيانده بولغان ياوز گمان
 برلن حسد نك حراملى ذاتلرى ايچون توگل (لِسَبَبِ الْعَمَلِ الْقَبِيحِ) قبيح بولغان عمل گه سبب
 بولغانلقلارى ايچون (فَإِذَا تَجَرَّدَتْهُ) بس هر قيچان ياوز گمان برلن حسد نى هر برسى قباحت
 عمل گه سبب بولودان يالغز بولسه (وَلَمْ يُفَضَّ إِلَيْهِ) دخى قباحت عمل گه اولاشد راسه
 لايبعد (اللَّهِ تَعَالَى نَكْ رَحْمَتِنِ يَرَأَى بَوْلَمَاسِ) (أَنْ يَرْتَفَعَ عَنْهُ الْحَرَمَةُ) ياوز گمان برلن
 حسد نى حرام لقلنك كوتهرلوى (وَالْأَثْمُ) دخى گناهنك كوتهرلوى (لِأَسِيمَا) بيگره كده ياوز
 گمان برلن حسد نى حرام لقل برلن گناهنك كوتهرلوى يراق بولماس اعزاده اثرلرى ظاهر
 بولماغانده (فِي أُمَّةٍ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَيْرُ الْأُمَّةِ) امان نك ايك اينگوسى بولغان
 محمد عليه السلام نك امانك (لِتَشْرِيفِ مَبِيئِهِ) الله تعالى اوز نك دوستى محمد عليه السلامنى
 شرافتلهوى ايچون (وَتُكْرِيمِ صَفِيهِ) دخى الله تعالى اوزى نك قباحت خلقلاردان صاف
 قىلغان محمد عليه السلامنى حرمتهوى ايچون (نَعَمَّ قَصْدُ الْمَعْصِيَةِ وَهَمُّهَا) بلى گناهنى
 قصد قىلو وگناهنى تلهو (لِأَسِيمَا الْعَزْمُ الْمُصَمِّمُ) بيگره كده محكم بولغان قصد (قَلَمًا يُوْجَدُ بَدُونِ
 الْأَثْرِ عَلَى الْجَوَارِحِ) اعضالارينه اثر ايتودن باشقه آزغنه وقت تابلور (وَلَا كَلَامَ أَيْضًا)
 وينده سوز يوقدر (أَنَّ الْكَمَالَ) درستلىكده كامله مك (أَنْ يُخَلِّيَ الْإِنْسَانَ) آدم نك
 بوشاتماقلى (قَلْبُهُ) كوكلينى (عَنْ الْعَزَائِمِ الْفَاسِدَةِ) بوزوق بولغان قصدلاردان (وَالصَّفَاتِ
 الْحَبِيئَةِ) دخى قباحت بولغان صفتلاردان (وَيُعَلِّيهِ) دخى كامللك آدم نك كوكلينى زينتلوى
 (بِالنِّيَّاتِ الصَّالِحَةِ) اينگو نيتلرى برلن (وَالصَّفَاتِ الْحَمِيئَةِ) دخى ماقتالو صفتلار برلن

(وَأَمَّا الرِّبَاءُ بِطَاعَةِ) اما عبادت برلن ریا (أَوْ دَلِيلُهَا) یایسه عبادت که دلالت قیلاتورغان نرسه برلن رباء مثلاً تاوشنی آقرون قیلو وایکی ایرنن صالنندرو کبی (فَلَا يَنْفَكُ عَنِ الْعَمَلِ بِمُقْتَضَاهُ) بس بورباء اوزی ننگ تله گهن نرسه سی برلن عملن آیورلماس (فَأَنَّ الاجْتِنَابَ عَنِ بَعْضِ الشُّبُهَاتِ) بس درستلکده بعض شبهه لردن صاقلانو (لِيُرى النَّاسُ) آدم لرگه اوزینی کورسه تو ایچون بولور (أَنَّهُ وَرَعٌ) درستلکده بو شبهه لردن صاقلانوچی کشی اینگو آدمدر دیو (وَكَيْفَ الْجَوَارِحِ عَنْهَا) دخی درستلکده اعضالارنی شبهه لردن طیپو (وَهُوَ) اول اعضالارنی شبهه لردن طیپو (عَمَلُهَا) اعضالارننگ عملیبر (وَالْتَفَكُّرَ الْقَلْبِيِّ وَالتَّفَكُّرَ) دخی درست لسکده قلب گه نسبت بیرلگان ذکر برلن تفکر (عَمَلٌ قَلْبِيٌّ) قلب گه نسبت بیرلگان عملدر یعنی کوکل عملیبر (وَكُلَاهُمَا) دخی ذکر برلن تفکر ننگ هر ایکسی (عَمَلٌ بِمُقْتَضَى الرِّبَاءِ) ریاننگ تله گهن نرسه سی برلن عمل ایتودر (وَأَمَّا كَفُّ الْحَسُودِ وَالْجَوَارِحِ) اما حسد قیلو چیینی دخی اعضانی تله گهن نرسه لرننن طیپو (فَلَيْسَ بِعَمَلٍ بِمُقْتَضَى حَسَدِهِ) بو حسدیننگ تله گانی بو یونجه اش قیلو توگلدر (بَلْ عَمَلٌ بِضِدِّ مُقْتَضَاهُ) بلکه حسدی تله گهن نرسه ننگ ضدی برلن عمل قیلودر (وَأَمَّا الْكِبْرُ وَالْعُجْبُ) دخی اما تکبرلک برلن عجب (فَمَنْ قَبِيلَ اعْتِقَادِ الْكُفْرِ وَالْبِدْعَةِ) بس کفر برلن بدعتنی اعتقاد قیلو قبیلندندر یعنی تکبرلک برلن عجب ننگه قباحتلک لری ذاتلاری ایچونددر (وَاللَّهِ تَعَالَى أَعْلَمُ) یعنی مین بلگان نرسه او شبوغنه در حقیقتنی الله تعالی کامل بلگوچیدر (وَأَنَّ لَمْ تُرَدِّ) دخی اگر تله مه سه ک سین (زَوَالِ النِّعْمَةِ) حسد قیلنغان کشیدن نعمت ننگ کیتوینی (وَلَكِنْ أَرَدَتْ لِنَفْسِكَ) لکن اوزنک ایچون تله سه ک (مِثْلَهَا) یولک اشکده بولغان نعمت ننگ اوخشاشینی (فَهُوَ) بس اول یولک اشکده بولغان نعمت ننگ اوخشاشینی تله و (غِبْطَةٌ وَمُنَافَسَةٌ) غبطه دخی منافسه اسمنددر (لَيْسَ بِحَرَامٍ) بو حرام توگلدر (بَلْ مِنْكُوبٌ إِلَيْهِ فِي اللَّيْلِ) بلکه دین اشنده یولک اشکده بولغان نعمت ننگ اوخشاشینی تله و کور کم اشدر (وَحَرَصٌ مَّتَمُّومٌ فِي اللَّيْلِ) دخی دنیا اشنده یولک اشکده بولغان نعمتننگ اوخشاشینی تله و خورلانمش بولغان قوسزلقددر (وَسَيِّجِيٌّ) انشاء الله تعالی) اگر الله تعالی تله سه تیز کلور حرص ننگ بیانی (وَأَنَّ لَمْ يَكُنْ فِي النِّعْمَةِ) واگر سین حسد قیلنغان نعمته بولماسه (صَلَاحٌ) توز کلک وفائده نی اش (لِصَاحِبِهَا) اول نعمت ننگ ایاسی ایچون (بَلْ فَسَادٌ وَمَعْصِيَةٌ) بلکه اول نعمت ایاسی ایچون

اول نعمتمده بوزوقلف وگناه بولسه مثلا ايهسى فاسق هم اول نعمتمنى معصيت يوللارينه
 صرف ايتسه (فَارَدَتْ زَوَالَهَا) بس بونعمت نك كيتوينى تلهسهك (عَنْهُ) اول نعمت نك
 ايه سندن (اَوْعَمُّمُ وُصُولَهَا) بايه اول نعمت نك ايرشمه وينى تلهسهك (الْيَه) اول نعمت نك
 ايه سينه اگرتلهوك نعمت ايه سينك اورنمزغه صرف قيلوى ايچونگنه بولسه (فَدَلِكْ)
 بس اوشبو نعمت نك كيتوينى يساكه ايه سينه ايرشمه وينى تلهو (نَاشُ مِنْ غَيْرَةِ الْمُؤْمِنِ
 لِلَّهِ تَعَالَى) الله تعالى كه ايمان كيتروچينك غيرتمن كيلگوچيدر (مَنْ يُؤَيِّبُ إِلَيْهِ) كوركه
 اشدر (خ) بخارى روايت قيلدى (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابو هريره دن
 (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلكه رسول الله ايندى (أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَغَارُ)
 درستلكه الله تعالى مؤمن بندهسى اوزرينه غيرتله نر (وَأَنَّ الْمُؤْمِنَ يَغَارُ) دخى مؤمن
 بنده غيرتله نر (وَأَنَّ غَيْرَةَ اللَّهِ) دخى درستلكه الله تعالى نك غيرتى (أَنَّ يَأْتِيَ الْمُؤْمِنُ)
 مؤمن بنده نك كيتروى وقتنده (مَا حَرَّمَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى نك حرام قيلغان نرسه سنى
 (عَلَيْهِ) اول مؤمن بنده اوزرينه حرام قيلغان نرسه سنى (وَالْغَيْرَةُ فِي الْأَصْلِ) دخى اصله
 غيرت (كُرَاهِيَةٌ مُشَارَكَةَ الْغَيْرِ) باشقه كشى نك اورتاق بولوينى مكروه كورودر (فِي
 حَقِّ مَنْ أَحَقُّوق) حقلاردان بولغان برحقك البته بومعنى برلن غيرت الله تعالى ده منصور
 توكل (وَغَيْرَةُ اللَّهِ تَعَالَى) دخى الله تعالى نك غيرتى (مَنْعَهُ عِبَادَةُ) الله تعالى نك بنده سنى
 طيبويدر (مَنْ الْأَقْدَامِ عَلَى الْفَوَاحِشِ) فاحش وقباحت اشلرگه كرشودن (لَآنَ فِيهِ) چونكه
 بوفامش اشلرگه كرشوده بولغوچى در (مُشَارَكَةَ اللَّهِ تَعَالَى) بنده نك الله تعالى كه اورتاق
 بولوى الله تعالى كه خاص بولغان اشده (بِأَنَّ يَفْعَلَ) بنده نك قيلوى برلن بولور اول
 اورتاقلف (مَا يُرِيدُ) تلهگان نرسه سنى (مَنْ غَيْرَ تَعَبُّدٍ) عبادتله نودن باشقه (وَتَقْيُّدٍ بِأَمْرٍ
 وَنَهْيٍ) دخى امرنهى برلن قيدله نودن باشقه (وَغَيْرَةُ الْمُؤْمِنِ لِنَفْسِهِ) مؤمن نك اوزينه
 غيرتى (هَيْجَانٌ وَأَنْزِعَاجٌ مِنْ قَلْبِهِ) كوئلندن حركتله نو وقوزغالودر (يَعْمَلُ عَلَى مَنَعِ الْحَرِيمِ)
 بنده نى حريمده تورغوچى كشى لرنى طيبوغه يوكلر اول قلبنك قوزغالوى مثلا بالالارى
 خاتون لارى كى (مَنْ الْفَوَاحِشِ) فاحش اشلردن زنا لواطه كى (وَمَقْدَمَاتِهَا) دخى فاحش
 اشلرنك مقده لرندن ياط كشى برلن سويله شو كى هم قاراو كى توتو واوبوكى لر (لَآنَ
 فِيهِ) آنك ايچون بوفامش اشلردن طيبوده بولغوچى (كُرَاهِيَةٌ الْأَشْتِرَاكِ) باشقه كشى نك

اورتاق بولوبنى مکروه کورو (وهذه) اوشبو غيرت يعنى بالالاربنى وخاتونلاربنى
 فاحش اشلردن طيبوده بولغان غيرت (واجبة) واجبر (م) مسلم روايت قيلدى (عن
 ابي هريرة رضى الله تعالى عنه) حضرت ابوهريره دن (انه قال) درستلكه حضرت ابوهريره
 ايتدى (قال سعد بن عبادة) عباده اوغلى سعد ايتدى (يا رسول الله) اى الله تعالى نك رسولى
 (لو وجدت مع اهلى رجلاً) اگرده اهلم برلن (يعنى خاتونم ياكه قزم برلن) برابرنى اولاقه
 برگه تابسام (لم امسه) ايا بوايرنى اولترو برلن تونمىمى يعنى اولتريمىمى (حتى اتى
 بأربعة شهداء) تاكم دورت شاهد برلن گواهلق بيلرلگانگه قدر (قال رسول الله صلى الله
 عليه وسلم نعم) رسول اکرم بلى دورت گواه گواهلق بيمه سدن اول اولتورماسون ديدى
 (قال كلاً) حضرت سعد اى الله نك رسولى قايدى اول دورت گواهنك گواهلق بيروين
 كتوديدى (والذى بعثك بالحق نبياً) سيني حلقى برلن بيغمبر ايتب يبارگان الله (تعالى)
 برلن يمين ايتب ايتمه مون (ان كنت) اگر اهلم برلن ياط ايرنى برگه تابور بولسام
 (لأعاجبه بالسيف) اول ايرگه قلچ برلن معالجه قيلورمن يعنى اولتيرمون (قبل ذلك) اوشبو
 دورت گواهلارنك گواهلق بيرونندن بورون (قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اسمعوا)
 بس رسول الله ايتدى اى انصار ايشتوگن (الى مايقول سيدكم) خواجه گز ايتكان نرسه نى
 يعنى سعدنك ايتكان سوزينه قلاق سالوگن (انه لغيرور) درستلكه سعد البته غيرتليدى
 (وانا اغيرمنه) دغى مین سعدن ده غيرتليده كمون (والله تعالى اغير منى) دغى
 الله تعالى مین دنده غيرتليده كدر (وفى رواية البخارى) دغى بخارى روايتده (قال عليه
 الصلوة والسلام) بيغمبر عليه السلام ايتدى (اتعجبون من فيرة سعد) ايسا سعدنك
 غيرتنن عجب لنه سزمى يعنى عجب لنه گن (والله لانا اغيرمنه) الله تعالى برله يمين
 ايتب ايتمه مون مین سعدن ده غيرتليده كمون (والله تعالى اغير منى) دغى الله تعالى
 ميننده غيرتليده كدر (لا اهدا غير من الله تعالى) الله تعالى دنده غيرتليده بولغان هيچ كم بوق
 (ومن اجل ذلك) اوشبو الله تعالى نك هر كمنده غيرتلى بولوندى ان (حرم الفواحش) فاحش
 اشلر حرام قيلندى (ماظهر منها) فاحش اشلردن ظاهر بولغانلاريدى زنالواطه كپيلر (وما
 بطن) دغى فاحش اشلردن باطن بولغانلاريدى كبر ريا كپيلر (وقد تطلق الغيرة على
 كراهية المرأة) وبعض وقت غيرتنى اطلاق قيلنده در خاتون نك مکروه كوروينه (اشتراك

الْغَيْرِ فِي بَعْضِهَا) اوزىنىڭ ايرىندە باشقە كىشىنىڭ اورتاق بولۇپ (وَهَذِهِ مَثَلُومٌ) اوشبو خاتون كىشىنىڭ اوز ايرىندە باشقە كىشىنىڭ اورتاق بولۇپ مكر وه كوروى قباحتىر (م) مسلم روايت قىلدى (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا) حضرت عائشه دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَرَجَ) درست لىكده رسول الله چىقىدى (مِنْ عِنْدِهَا) حضرت عائشه قاشنىدان (لَيْلًا) بىر كىچىك يەنى باشقە خاتونلارى يانينە باردى (فَغَرَّتْ) بس حضرت عائشه ايتە غىرتلىنىم مېن دى (عَلَيْهِ) رسول اكرم نىڭ بعض خاتونلارى يانينە چىغوينە (فَجَاءَ) بس رسول اكرم كىلىدى (فَرَأَى مَا أَصْنَعُ) بس مېنىم نى قىلغانمى كوردى يەنى غىرت لىنگانمى بىلىدى (فَقَالَ مَالِكُ يَا عَائِشَةُ أَغَرَّتْ) بس ايتىدى رسول الله اى عائشه نى سىڭا غىرتلىنەن دىو (فَقُلْتُ) بس ايتىم مېن دى حضرت عائشه ايتە (وَمَالِي) نى نرسە بولىدى مىڭا (لَا يَغَارُ مِثْلِي) منم كىمى رسول اكرم شرافتىن بلىگان آدم غىرت قىلماس (عَلَى مِثْلِكَ) سىنىڭ كىمى بتون خلقنىڭ آرتوغى بولغان آدم اوز رىنە (فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بس رسول الله ايتىدى (لَقَدْ جَاءَكَ شَيْطَانُكَ) اى عائشه تەقىق سىڭا شىطاننىڭ كىلىدى (قَالَتْ أَوْ مَعِيَ شَيْطَانٌ) حضرت عائشه ايتىدى ايا مېنىم بىرلن بىرگە شىطان بارمى دىو (قَالَ نَعَمْ) رسول الله بلى بار دىدى (قُلْتُ) ايتىم دى حضرت عائشه ايتە (وَمَعَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ) ايامىنىڭ بىرلە بىرگە دە شىطان بارمى دىو (قَالَ نَعَمْ) رسول الله بلى بار دىدى (وَلَكِنْ أَعَانَنِي اللَّهُ تَعَالَى) لىكن الله تەعالى مىڭا ياردم قىلدى (حَتَّى أَسْلَمْتُ) تاكم مېنىم شىطانم مسلمان بولوب مىڭا بوى صونۇچى بولىدى ياكە (حَتَّى أَسْلَمْتُ) روايت دە بار بووقت معناسى مېن شىطانم نىڭ وسوسە سىنىن سلامت بولور مون (أَقُولُ) ايتور مون دى مېنىف (تُرْجِعُ صِغَةَ الْمَاضِي) حديث دە ماضى صيغه سنى يەنى «أَسْلَمْتُ» بولوچىلىقنى ترجىح قىلنەن متكلم مېنە سى اوزە رىنە يەنى «أَسْلَمْتُ» اوزە رىنە (لَمَّا نَقَلَ عَنِ الْخَطَّابِيِّ) خطابى دان كوچرلىگان نرسە گە چونكە خطابى واحد متكلم بولوچىلىقنى اختيار قىلغان (وَعِبْرَةُ الْمُؤْمِنِ لِلَّهِ تَعَالَى) الله تەعالى رضالغى ايجون مؤمن بنده نىڭ غىرتى (كِرَاهِيَةُ الْمَعْصِيَةِ) گناهنى مكر وه كورودر (وَمَا لَا يُجِبُهُ اللَّهُ تَعَالَى) دخى الله تەعالى سويىمگان نرسە نى مكر وه كورودر (وَهَذِهِ وَاجِبَةٌ) اوشبو مؤمن بنده نىڭ الله تەعالى رضالغى ايجون غىرتى واجبدر (وَضِدُّ الْحَسَنِ النَّصْحُ وَالنَّصِيحَةُ) دخى حسنىڭ ضدى نصح دخى نصيحتدر (وَهِيَ) اول نصيحت (ارَادَةُ بَقَاءِ نِعْمَةِ اللَّهِ تَعَالَى) الله تەعالى نىڭ نعمتى نىڭ قالوېنى تلاودر (عَلَى أَحَدٍ) بىر بنده اوز رىنە (مِمَّا) هول نعمتىن (لَهُ) اول بنده ايجون

بولغوجيدير (فيها) اول نعمت ده (صَلَاح) دينى ياكه دنياوى بولغان فائدهلى وتوزك اش
 (أَوْحُوْنَهَا لَهُ) يايسه اول نعمت نك بنده گه پيدا بولوبين تلاودر (وَأَنْ شَتَّ قُلْتَ) واگر
 تلاساک ايتورسون (هَى) اول نصيحت (ارَادَةُ الْخَيْرِ لِلْغَيْرِ) باشقه كشيگه فائده تلاودر (وَهَى
 وَاجِبَةٌ) واول نصيحت واجبدر (م) مسلم روايت قيلدى (عَنْ تَمِيمِ الدَّارِيِّ) حضرت تميم
 الدارى دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلكده رسول الله ايتدى (أَنَّ الدَّيْنَ
 النَّصِيحَةُ) درستلكده دين نك قوامى وشريعت نك تره گى كشى گه ايند گولك تله ودر (قُلْنَا)
 ايتدك بزلردى تميم دارى ايتنه (لَمَنْ يَأْرُسُ اللَّهَ) كمگه ايند گولك تلاواى الله تعالى نك
 رسولى (قَالَ اللَّهُ) رسول الله ايتدى اَوَّلَ اللَّهُ تَعَالَى گه نصيحت ايمان كينرو برلن دخى الله
 تعالى نى برلاو وكوركام صفتلار برلن صفتلاو جنبانه لايق بولماغان صفتلاردان پاكلاو برلن
 بولور (وَلِكِتَابِهِ) دخى الله تعالى نك كتابلارينه نصيحت مثلاً كتابلارنى الله تعالى نك سوزى
 بولوبنى تصديق قيلوب اعتبار برلن اوقماق واحكامى ايله عمل قيلمق برلن (وَلِرَسُولِهِ)
 دخى الله تعالى نك رسوللارينه نصيحت يعنى رسول لر كلسى حق وامثلرینه ديننى تيوشنچه
 اويره تدبيلر ديو (وَلِأُمَّةِ الْمُسْلِمِينَ) دخى مسلمانلار نك اماملارينه يعنى خليفه لرینه نصيحت
 يعنى اماملار نك حق اشلرینه ياردم بيرو وباطل اشلرندن تنبيه قيلو كى (وَعَامَّتِهِمْ)
 دخى مسلمانلار نك كلسنه نصيحت يعنى مسلمانلارغه دنيا وآخرت فائدهلى بولغان اشلرنى
 اويره تو وضررلى اشلردن مسلمانلارنى طيبو كى (طَب) طبرانى روايت قيلدى (عَنْ
 حُدَيْفَةَ) حضرت حديفه دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت حديفه ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ايتدى ديو (مَنْ لَا يُؤْتِمُّ بِأَمْرِ الْمُسْلِمِينَ) بر كشى مسلمانلار نك
 اشنده هممنى صرف قيلوب توروشماس وقايغورماس بولسه (فَلَيْسَ مِنْهُمْ) بس بوكشى
 مسلمانلاردان توگل (وَمَنْ لَمْ يُصْبِحْ وَيَمْسِ نَاصِحًا) وبر كشى طاغفه وكيهكه نصيحت
 قيلغوجى يعنى ايند گولك تله گوجى بولغان حالده كرماسه (لِلَّهِ تَعَالَى) الله تعالى گه (وَلِرَسُولِهِ
 وَكِتَابِهِ) دخى الله تعالى نك رسولينه هم الله تعالى نك كتابينه (وَلِأَمَامِهِ) دخى الله تعالى نك
 خليفه لرينه (وَلِعَامَّةِ الْمُسْلِمِينَ) دخى مسلمانلار نك بارچه سينه (فَلَيْسَ مِنْهُمْ) بس اول
 كشى مسلمانلاردان توگلدر يعنى كامل مسلمانلاردان توگلدر .

(الْمَبْعَثُ الثَّانِي فِي غَوَائِلِ الْحَسَدِ) مسنده بولغان دورت مبعث نك ايكنچى
 مبعثى مسدنك ضررلاريني بيانده در (وَمَنْ يَعْرِفُ الْعِلَاجَ الْأَجْمَالَ) دخى ايكنچى
 مبعث دن مسد آورويني بتره تورغان دارونك اجمال وقسقه بولغانى بلنور (وَهِيَ ثَمَانِيَةٌ)
 واول مسدنك ضررلارى سيگذدر (الْأَوَّلُ أَفْسَادُ الطَّاعَاتِ) اولسكى ضررى مسدنك
 عبادتلىرى بوزويدر (د) ابو داود روايت قيلدى (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)
 حضرت ابو هريره دن (أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلكده بيغمبر عليه السلام
 ايندى (أَيَاكُمْ وَالْحَسَدُ) صاقلانوگز مسدن (فَإِنَّ الْحَسَدَ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ) بس درستلكده
 مسد ايندگولكرنى آشار (كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ) نناكه اوپ اوطوننى آشايدر ايدى
 (أَوْ قَالَ) يايسه رسول الله ايندى «الحطب» اورنينه (الْعَشْبُ) دبو يعنى نناكه اوپ پچاننى
 آشايدر ايدى (وَالْمُرَادُ أَكْلُ الْأَضْعَافِ) مسدنك ايندگولكرنى آشاوندان مراد آرتوق لاريني
 آشاويدر چونكه هربر ايندگولك اون ثواب برابرنده بس مسد توقزينى آشايدر برگنه
 ثواب قلادر معناينده (إِذْ لَا حَبْطَ بِالْمَعَامِي) آنك ايچون كفردن باشقه گناهار برلن
 ايندگو عملنك جوپولوى يوق (عِنْدَ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ) اهل السنه والجماعت قاشنده
 (أَوْ تَاءً دَيْتَهُ إِلَى الْكُفْرِ) يايسه مسدنك ايندگولكرنى بتروى مسدنك كفرگه اولاشدروى
 ايچون بولور (ت) ترمضى روايت قيلدى (عَنْ الزُّبَيْرِ) حضرت زبيردن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلكده رسول الله ايندى (دَبَّ إِلَيْكُمْ ذَائِقُ الْأَمِّ قَبْلَكُمْ) سزدن
 الك بولغان امتلر نك آوروى سزگه يوغشدى (الْحَسَدُ وَالْبَغْضَاءُ) اول يوغشقان آورو
 برسى مسددر وبرسيده دشمانلقدر (وَهِيَ الْخَالِقَةُ) واول مسد برلن دشمانلق آورولارى
 كينه رگوچيدر (أَمَا أَنِّي لَا أَقُولُ) آگاه اولوگز مين ايتميم (تَعْلُقُ الشَّعْرَ) پاكى كى
 تكنى كينه ره ديب (وَلَكِنْ تَعْلُقُ الْقَدِيمَ) لكن ديننى كينه ره يعنى هلاك ايتنه (وَالَّذِي)
 شونداين الله (تعالى) برلن قسم ايتب ايتهمون (نَفْسُ مُحَمَّدٍ بَيْنَهُ) محمد (صلى الله عليه
 وسلم) نك نفسى اول الله تعالى نك قدرت قولنده ايدى (لَا تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا)
 اجماخقه كرهه سسز ايمان كيترگه نكزگه قدر (وَلَا تُؤْمِنُونَ حَتَّى تَحَابُّوا) دخى كامل ايمان
 كيتروچى بولماسسز بربركزايله دوست بولوشقانوزغه قدر (أَفَلَا أَنْبَيْتُمْ) بس
 اياسرگه بر نرسه برلن خبر بيريتمو (إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ) هر قيچان اول نرسنه قيلساكز

بربرگزگه دوست بولوشرمز اصحاب کرام ای الله تعالی ننگ رسولی اول نرسه دن خبر بیرگز
 دیدیلر (قَالَ) رسول الله ایتدی (أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ) آرا لرگزده سلامنی فاش قیلوگز دیدی
 (وَالثَّانِي الْأَفْضَاءُ إِلَى الْمَعَاصِي) دخی حسدنک سیکز ضررندان ایکنچسی گناهلارغه
 اولاشدردر (طب) طبرانی روایت قیلدی (عَنْ ضَمْرَةَ بِنْتِ ثَعْلَبَةَ) ثعلبه اوغلی ضمیره دن (أَنَّهُ
 قَالَ) درستلکده حضرت ضمیره ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایتدی
 (لَا يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ) آدملر همیشه ایندگولکده در (مَا لَمْ يَتَحَامَدُوا) حسد قیلشماغانلاری مدتده
 (وَالثَّلَاثُ حَرَمَانُ الشَّفَاعَةِ) دخی حسدنک اوچونچی ضرری رسول اکرم ننگ
 قیامت کوننده شفاعتدن محروم بولودر (طب) طبرانی روایت قیلدی
 (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَسْرٍ) بسر اوغلی حضرت عبد الله دان (عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ) حضرت عبد الله رسول الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده رسول الله ایتدی (لَيْسَ مِنِّي)
 مینم شریعتم برلن عمل قیلوچیلاردان توگلدر (ذُو حَسَدٍ) حسد ایهسی (وَلَا نَمِيْمَةٌ) دخی
 نمیمه ایهسی یعنی سوزیرتوچی (وَلَا كَهَانَةٌ) دخی کهانت ایهسی یعنی غیب برلن حکم
 ایتوچی (وَلَا أَنَامَةٌ) دخی مینده آناردان توگلدر (ثُمَّ تَلَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)
 مونک صوکنده رسول الله او قودی (وَالَّذِينَ يُؤَدُّونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بغير مَا اکتسبوا
 فَقَدْ اِحْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَأَثْمًا مُهِيْنًا) آیتنک حاصل معناسنی مؤمن ایر ومؤمنه خاطونلارنی
 اشله مگان اشلر وقیلماغان عیبلر ایله ریختگان کشیلر بومؤمن ومؤمنه لرگه یالا (بهتان) هم
 آشکاره گناهنی جکله تکان بولالار.

(وَالرَّابِعُ دُخُولُ النَّارِ) یعنی حسدنک دورتنچی ضرری اوطقه کرودر. تموفغه
 کرودر (دیلم) دیلمی روایت قیلدی (عَنْ ابْنِ عَمْرٍو أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت
 عمر اوغلی حضرت عبد الله برله حضرت انس دن (أَمَهُمَا قَالَ) درستلکده حضرت عبد الله
 ایله حضرت انس ایتدیلر (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایتدی (سَمِعَهُ
 يَدْخُلُونَ النَّارَ) آلتی تورلی قوم تموغغه کررلر (قَبْلَ الْحِسَابِ) حساب دن بورون (بِسْمَتِهِ)
 آلتی تورلی قباحتنک سبیلی (قِيلَ) ایتلدی (يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ هُمْ) ای الله (تعالی) ننگ
 رسولی آلا رکملر ونیندی قوم لر دیو (قَالَ) ایتدی رسول الله (الْأُمَّرَاءُ) توره لر در برسی
 (بِالْجُورِ) ظلم قیلو سبیلی کررلر (وَالْعُرْبُ) دخی عربلر در ایکنچسی (بِالْعَصْبِيَّةِ) تعصب

سبیلی کرلر (وَالدَّهَاقِينُ) دخی قریه یا که شهر باشلاری در اوچونچسی (بِالْکَبْرِ)
 تکبرلک سبیلی کرلر (وَالْتَّجَارُ) دخی ساتوچیلاردر دور تنچسی (بِالْخِيَانَةِ) خیانت سبیلی
 کرلر (وَأَهْلُ الرِّسْتَاقِ) صحرا خلقیدر بشنچسی (بِالْجَهْلِ) نادانلق سبیلی کرلر (وَالْعُلَمَاءُ)
 دخی عالملردر آلتونچسی (بِالْحَسَدِ) حسد سبیلی کرلر تفسیر کبیرده ایته حسد اون قسم
 توقزالشی عالملرده و برالشی عالملردن باشقه بولغان دنیا خلغنده آفت و بلالار اون قسم
 توقزالشی ایزگولرده برالشی ایزگولرگه باشقه بولغان دنیا خلغنده ذلت اون الش توقزی
 یهودلرده برالشی یهودلردن باشقه بولغان دنیا خلغنده توبه نچیلک اون الش توقزی
 نصاری ده برالشی نصاری دان باشقه بولغان دنیا خلغنده شهوت اون الش توقزی
 خاتونلارده برالشی ابرلرده علم اون الش توقزالشی عراقده قالغان برالشی باشقه
 خلق ده (لکن حاضر توقزالشی یاور و پاده قالغان برالشی بیرنک باشقه قطعهلرنده
 دیمک لازم کلور) ایمان اون الش توقزالشی یمنده برالشی باشقه لارده عقل اون
 الش برالشی خاتونلارده توقزالشی ابرلرده برکت اون الش توقزی شامده برالشی
 باشقه برلرده (لکن حاضر زمانده بلارنک کوبسی اوزگارگان بولسه کیره ک ذلت ده
 تاتارلارده هم کامل) .

(وَالْغَامِسُ) حسدنک بشنچی ضرری (الْأَفْضَاءُ إِلَى أَضْرَارِ الْغَيْرِ) باشقه کشینی
 ضرر لاندروغه اولاشدرودر (امام فخرالرازینک حسد حقنده بولغان قصه سنی بو اورونک
 ذکر قیلونی مناسب کورلدی قصه بروقتک ابلیس فرعونگه کیلوب فرعون قابقاسنی قاقدی
 فرعونده قاپوده کم بار دیوقچردی ابلیس سن الوهیت دعواسنی قیلغاچ قاپوده کم بار لغنی
 صورامای بلوکیرک دیدی شوندان صوگ فرعون تانب ای ملعون کرسین ایکنسن دیدی
 ابلیس فرعون ایوینه کرب بر آزاو لتوزغاچ فرعون سوزگه کرشوب ابلیس که خطاب
 ایتوب ای ابلیس بیر یوزنک سینک برلن میندن یاوز آدم بارمی بله سکمی دیدی ابلیس
 بار حاسدلر سیندنده یمان میندنده یمان دیدی منه مینم بردوستم بار نیند ایگنه بوزوقلق
 برلن بیور سامده سوزمنی بوش قاینارمی قیلادر دیدی شول دوستمه بروقت ایتدم سین
 مینم هر بر قوشقان بوزوق اشلرمنی قیلدک و هیچ بروقت مینم سوزمنی قاینارمادک
 مینده میگنبر خدمت ایتیم نیند ای حاجتک بار میندن صورادیدم دوستم ایتدی یا ابلیس

مینم بر کورشم بار آنک بر صغری بارشول صغرنی اولنرسهک میکا الوغ خدمت ایتوگ
 بولور ایدی دیدی ابلیس ایتنه مین ایتتم ای دوستم آنک بر صغرنی اولنرمه کده
 سیکانی فائده آنک اورننه مین سیکاناون صغرییریم دیدیم دوستم ایتدی میکا اون صغری کیرهک
 توگل مینم مقصودم باری کورشمک صغرنی اولنرب آنی صغوسز قالدر دیدی بس شوندان
 بلم حسد قیلوچی کشی سیندننه مینندنه یاوز ایکان دیدی (فلذا) اوشبو حسده کشی گه
 ضرر ایتوگه اولاشدرو بولغانلقی ایچونده (أمر الله تعالى) بیوردی الله تعالی فلق سوره سنده
 (بالاستعاذة من شر الحاسد) حسد قیلوچینک یاوز لوغندان صغوبیرلن (كما أمرنا) نتا که بیورغان ایدی
 الله تعالی بزگه (بالاستعاذة من شر الشيطان) شیطانک شرنان صغوبیرلن (وقال عليه السلام)
 دخی پیغمبر علیه السلام ایتدی (استعينوا على قضاء الحوائج) حاجت لرنی اوتسه وگه یاردم
 امته کز (بالکتمان) حاجت لرنی به شرویرلن (فان كل ذي نعمة) چونکه درستلکده هر بر نعمت
 ایه سی (مخسود) حسد قیلنمشدر (خرجه طط) بو حدیثنی طهران اوسطنه چقاردی (دنيا)
 دخی ابن ابی الدینا چقاردی (عن معاذ) حضرت معاذدن (مرفوعا) رسول اللهغه اضافه قیلوب
 (والسادس) حسدک ضررلارینک آلتوچسی (التعب والهم) مشقتلنودر و مسرتلنودر
 (من غیر فائده) فائده دن باشقه (بل وزر ومعصية) بلکه وزر دخی گناه در (قال ابن السماک)
 رحمه الله تعالی) سماک اوغلی ایتدی (لم أر ظالما أشبه بالمظلوم) ظلم قیلنغان کشی گه
 اوخشاغان ظلم قیلوچینی کورمه دم (من الحاسد) حسد قیلوچی کشی دن یعنی اوزی ظالم لکن
 مظلومغه اوخشیدر (نفس ذائم) حسد قیلوچی کشی گه خورلانمش نفس بار (وعقل هائم)
 دخی حیران بولغان عقل بار (وغم لازم) دخی لازم بولغان قابغو بار

(السابع عني القلب) حسدک ضررلارینک بدنجسی کوکلنک صوفر بولویدر
 (حتى يكاد) تا کم حسد قیلوچی آدم یاقن بولور (لا يفهم حكما من احكام الله تعالى) الله تعالی نک
 حکملرندن هیچ بر حکمن آکلما س (قال سفیان رحمه الله تعالى) حضرت سفیان ایتدی (لا
 تكن حاسدا) حسد قیلوچی بولماسین (تكن سريع الفهم) اگرده حسد قیلوچی بولماسا
 اوتکون فهملی بولورسون

(والثامن الحرمان والخذلان) حسدک ضررلارینک میگزنجسی مقصودقه ایرشودن
 محروم بولودر ورسوای بولودر (فلا يكاد) بس حسد قیلوچی یاقن بولماس (يظفر بمراة)

مرادینه ایرشوگه (وَلَا يُنْصَرُ عَلَى عُدُوِّهِ) دخی حسد قیلوچی کشی دشمانی نڤی ضرری اوزهرینه یاردم بیرلمش بولماس (فَلَنْ أَقِيلَ) بس اوشبو حسد قیلوچی مقصودینه ایرشمگانلکی ایچونده ایتلکی (الْمَحْسُودُ) کوب حسد قیلوچی کشی (لَا يُعُودُ) سید بولماس یعنی سید لک مرتبه سینه ایرشمهس بلکه همیشه مرتبه سی و مالی توبه ن تشوده در .

(الْمَبْجُثُ الثَّلَاثُ فِي الْعِلَاجِ الْعِلْمِيِّ وَالْعَمَلِيِّ)

حسد نڤی مېچنی علمگه دخی عملگه نسبت بیرلگان هلاج بیاننده در (الْأَوَّلُ) حسد آوروین بتره تورغان دارونڤی علمگه نسبت بیرلگانی (أَنْ تَعْلَمَ) سینڤی بلوئدر (أَنَّ الْحَسَدَ ضَرْرٌ عَلَيْكَ) درستلکده حسد سینڤی اوزرگه ضرر در (فِي الدِّينِ وَالدُّنْيَا) دینده دنیاده دنیاده (وَأَنَّهُ) دخی درستلکده شأن (لَا ضَرَرَ فِيهِ) حسده ضرر یوقدر (عَلَى الْمَحْسُودِ) حسد قیلنغان کشی گه (فِيهِمَا) دینده دنیاده ده (بَلْ يَنْتَفِعُ بِهِمَا) بلکه حسد قیلنغان کشی دینده دنیاده ده فائده هه (أَمَّا ضَرْرُهُ لَكَ فِي الدِّينِ) اما حسد نڤی سینڤی یعنی حسد قیلوچیغه دینده ضرری (فَلَا نَكَ بِالْحَسَدِ) چونکه درستلکده سین حسد قیلوڤ سببلی (سَخَطَتْ قَضَاءُ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی نڤی قضا سینه آچولاندڤ (وَكَرِهَتْ نِعْمَتَهُ الَّتِي) دخی الله تعالی نڤی شوندا این نعمتن مکره کوردڤ (قَسَمَهَا لِعِبَادِهِ) الله تعالی اول نعمتن بنده لرینه بولب بوردی (وَعَدَاهُ) دخی الله تعالی نڤی عدلنی مکره کوردڤ (وَأَسْتَنْكَرْتَ ذَلِكَ) دخی الله تعالی نڤی عدالتنی نکره وقبیح کوردڤ (وَعَشَّشْتَ رَجُلًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ) دخی مؤمنلردن بر ایرگه خیانت قیلوڤ (وَتَرَكْتَ نَصِيحَهُ) واول ایرگه فائده تلهب نصیحت قیلونی قویدڤ (وَالْغَشُّ حَرَامٌ) دخی خیانت قیلو یعنی ضرر تله و حرام در (وَالنَّصِيحَةُ وَاجِبَةٌ) دخی نصیحت یعنی کشی گه فائده تله و واجبه (وَأَمَّا فِي الدُّنْيَا) اما حسد نڤی سینڤی دنیا داغی ضرری (فَقَمٌّ وَهَزَنٌ) بس قایغودر و حسرتدر (وَضِيْقُ نَفْسٍ) دخی نفس نڤی طار لوغیدر (وَأَمَّا أَنَّهُ) ایندی درستلکده شأن (لَا ضَرَرَ فِيهِ عَلَى الْمَحْسُودِ) حسد قیلنمش کشی گه حسده ضرر یوقدر (فِيهِمَا) دینده دنیاده ده (فَظَاهِرٌ) بس حسد قیلنغان کشی گه ضرر نڤی بولماوی ظاهر در (لَاِنَّ النِّعْمَةَ لَا تَزُولُ عَنْهُ) آنڤی ایچون نعمت حسد قیلنمش کشیدن کیتیدر (بِحَسَدِكَ) سینڤی حسد قیلوڤ سببلی (وَلَا يَأْتُمُ بِهِ) دخی حسد قیلنغان کشی سینڤی حسد نڤی سببلی گناهلینک بولماس (وَأَمَّا انْتِفَاعُهُ

فِي الْآخِرَةِ) اما آخرتدە حسد قىلنغان كىشىنىڭ سىنىڭ حسدك بىرلن فائىدەلەنوى (فَوُو) بس
 اول فائىدەلەنوى (أَنَّهُ) درستلىككە حسد قىلنغان آدم (مَظْلُومٌ مِنْ جَهْتِكَ) سىنىڭ يعنى
 حسد قىلوچى طرفندان ظلم قىلنمىش در (لَأَسِيْمًا) بىگىرەكە ظلم قىلنمىش بولور (أَذَا
 أَخْرَجَكَ الْعَسَدُ) ھرقىچان حسد سىنى چىارسە (إِلَى الْقَوْلِ وَالْفِعْلِ) حسد قىلنغان كىشىگە
 باوز سوزايتوگە وقباحت اش قىلوغە (بِالْغَيْبَةِ لَهُ) حسد قىلنمىش كىشىنى غىبىت قىلو بىرلن
 (وَهَتَّكَ سَتْرَهُ) دىخى خلق آراسىدە حسد قىلنغان كىشىنىڭ يوز پردەسىنى يىرطو بىرلن
 (وَالْقَدْحَ فِيهِ) دىخى حسد قىلنغان كىشىدە طعن قىلو بىرلن (وَنَحْوَهَا) دىخى بلاركىبى اشىر بىلەن
 (فَهَيْدَهُ هَدَايَا) بس او شېھو حسد قىلوچىنىڭ حسد قىلنغان كىشىنىڭ يوز پردەسىنى يىرطوى ھم
 غىبىت قىلو ھم طعن قىلو ھىدەلەردە (تُهْدِيهَا) ھىدە قىلور سون سىن اول ھىدەلەرنى
 (إِلَيْهِ) اول حسد قىلنغان كىشىگە (فَيَنْتَفِعُ بِهَا) بس حسد قىلنمىش كىشى اول ھىدەلەرنى
 بىرلن فائىدەلانور (فِي الْآخِرَةِ) آخرتدە (وَأَمَّا فِي الدُّنْيَا) اما حسد قىلنغان كىشىنىڭ دىنيادە
 فائىدەلەنوى (فَلَأَنْ أَمْ أَغْرَاضَ الْخَلْقِ) بس درستلىككە خلقنىڭ غرضلارنىڭ ايك كىرەكلىسى
 (مَسَاءَةَ الْأَعْدَاءِ) دشمانلارنىڭ حسرتلىنىدەر (وَعُوْمُهُمْ) دىخى دشمانلارنىڭ قايفور وىدەر (وَالْعَلَّاجِ
 الْعَمَلِي) دىخى حسد آرووينى بىرە تورغان دارونىڭ ھەملگە نىسبەت بىرلىگانى (أَنْ يُكَفِّفَ
 نَفْسَهُ) حسد قىلوچى آدمنىڭ اوزىنى كوچلەوى در (نَقِيضٌ مُقْتَضَاهُ) حسدنىڭ تەلەگان
 نىسبەتىنىڭ ضدىنە يعنى نصىحتكە (فَأَنْ بَعَثَهُ عَلَى الْقَدْحِ فِيهِ) بس اكر حسد قىلوچى
 آدمنى حسد قىلنغان كىشىدە تل بىرلن طعن قىلوغە باعث بولسە (كَفَّفَ لِسَانَهُ) حسد
 قىلوچى آدم تىلىنى كوچلەر (الْمَدْحَ لَهُ) حسد قىلنمىش كىشىنى ماقتاوغە (وَأَنْ عَلَى التَّكْبُرِ
 عَلَيْهِ) واكر حسد قىلوچى آدمنى حسد قىلنمىش كىشى اوزىنە تكبىرلىك قىلوغە باعث
 بولسە (الزَّمَّ نَفْسَهُ) اوزىنە لازم ايتەر (التَّوَاضَعُ لَهُ) حسد قىلنغان كىشىگە توبەنچىلىك
 قىلوى (وَالْإِعْتِدَارُ إِلَيْهِ) دىخى حسد قىلنغان كىشىگە عىدراوتوننى لازم ايتەر (وَأَنْ عَلَى
 كَفِّ الْأَنْعَامِ عَلَيْهِ) واكر حسد قىلوچى كىشىنى حسد قىلنغان كىشى اوزىنە انعام قىلوىنى
 طىبوغە باعث بولسە (الزَّمَّ نَفْسَهُ) اوزىنە لازم ايتەر (الزِّيَادَةُ فِي الْأَنْعَامِ) انعام قىلودە
 آرتدرونى (وَأَنْ عَلَى الدُّعَاءِ عَلَيْهِ) واكر حسد قىلوچى كىشىنى حسد قىلنغان كىشى
 اوزىنە باوز دعاء قىلوغە باعث بولسە (دَعَا لَهُ) حسد قىلوچى كىشى حسد قىلنغان

كشيگه ايزگودعا قيلور (بزيادة النعمة التي) شونداين نعمت نك آرتوى برلن (حسده
فيها) اوزى حسد قيلغان نعمته

(الْمَبْحَثُ الرَّابِعُ) حسده بولغان دورت مبحث نك دور تنچسى (في العلاج القلعي)
حسدنى بتونلاى بتره تورغان علاج بياننده در (وهو) اول حسدى بتونلاى بتره تورغان
علاج (يحتاج الى معرفة أسبابه) حسدنك سببلرينى بلوگه محتاج بولا (ثم انالها) مونك
صونك اول سببلرنى كيتهر وگه محتاج بولا (وهي) اول حسدنك سببلرى (مئة) آلتيدر الوغلانو
تكبر مقصودنك اوتوندىن قورقوباش بولونى سويونفسنك خبيث لىگى كوكلدك دشمانلق صاقلانو
(الْأَوَّلُ التَّعَزُّرُ) حسدنك آلتى سببلنك اولگسى حسد قيلغان كشيگه الوغلف
وشريفلك كورسه تودر (وهو) اول الوغلف (ان يتقل عليه) حسد قيلوچى كشى
اوزرينه آغر بولويدر (ان يترفع عليه غيره) حسد قيلوچى كشى اوزرينه (غيره) باشقه
كشينك اوستون بولوى (فاذا أصاب بعض أمثاله) بس هر قىچان حسد قيلوچى آدم نك
اوزينك اوخشاغلارينك بعضى ايرشمه (ولاية) رئيسلك كه (أو علمًا) يايسه علم گه
(أو مالًا) يايسه مالغه (خاف أن يتكبر عليه) بس اول رئيسلك يا كه علم ياكه مالغه
ايرشكان كشينك حسد قيلوچيغه تكبرلك قيلوندىن قورقار (وهو لا يطيق تكبره) دى
اول حسد قيلوچى كشى رئيسلك كه ياكه علم گه ياكه مالغه ايرشكان كشينك تكبرلك
قيلوينه طاقت توتا آلماس (ولا تسمع نغمه) دى حاسدنك نفسى جومارطانماس يعنى
راضى بوماس (باحتمال صلفه) رئيسلك ياكه علم ياكه مالغه ايرشكان كشى نك
مرتبه سندن آرتوق تكبرلك دعواسى قيلوينى بولكه وگه (وتفاخره عليه) دى حسد
قيلوچى اوزرينه ماقتانووينه حسد قيلوچينك نفسى راضى بولماس (فليس غرضه) بس
حسد قيلوچينك مقصودى توگل (ان يتكبر عليه) منكور رئيسلك ياكه علم ياكه مالغه
ايرشكان كشى اوزرينه تكبرلك قيلو (بل غرضه أن يدفع كبره) بلكه حاسدنك مقصودى
اوزندن رئيسلك ياكه علم ياكه مالغه ايرشكان كشى نك تكبرلگينى ببه رودر (ويرضى
بمساواته) دى حاسد منكور اوچ نرسه نك برسينه ايرشكان كشى نك برابر بولوينه راضى
بولور (له) اول حسد قيلوچيغه (وزيادته عليه من غير تكبر) دى حسد قيلوچى راضى

بولور مذکور ریاست یا که علم یا که مالغه ایرشکان کشینک اوزینه تکبرلك قیلودان باشقه غنه آرتوق بولوینده ده (فَإِنْ أَرَادَ عَدَمَ وُجُوهٍ) بس اگر حسد قیلنغان کشی نك ايرشمه وینی تلاسه (إِلَى تِلْكَ النِّعْمَةِ) اوشبو رئیسلك یا که علم یا که مال نعمته (أَوْ زَوَالِهَا) یا یسه اوشبو رئیسلك یا که علم یا که مال نعمتی نك کیتوینی (مُقَدِّمَةً بِالْأَفْضَاءِ إِلَى الْكِبَرِ) تکبرلك گه اولاشدرو برلن قیدلنگان حاله (فَلَيْسَ بِحَسَدٍ) بس بو تله و حسد تو گلدر (لِمَا مَرَّ) شول نرسه ایچون کم اوتدی یعنی حسد بولور ایچون اول نعمت ده ایسه یینه صلاح دینی یا که صلاح دنیاوی بولمق کیرهك (وَأَنْ مُطْلَقًا) و اگر اوشبو نعمت نك کیتوینی یا که اوشبو نعمت که ایرشمه وینی مطلقا تلهسه (فَحَسَدٌ) بس حسددر (لِعَدَمِ التَّيَقُّنِ بِالْفُسَادِ) بوزوقلق نك بولوی برلن شیکمزلك بولماغانلقی ایچون (وَأَمَّا التَّقْيِيدُ) دخی صلاح برلن قیدله و ممکن بولغانلقی ایچون

(وَالثَّانِي التَّكْبُرُ) حسد نك ایکنچی سببی تکبرلكدر (فَإِنْ مَنْ) بس درستلكه شول کشی (فِي طَبَعِهِ التَّكْبُرُ عَلَى إِنْسَانٍ) اول کشینک طبیعتنه بر آدم گه تکبرلك بولسه (وَأَسْتَفْغَارُهُ) دخی بر آدمنی کچک گه صایار بولسه (وَأَسْتَحْأَمُهُ) و بر آدمنی خدمت ایتدرو بولسه (فَإِذَا نَالَ نِعْمَةً) بس هر قیچان اوشبو آدم بر نعمت گه ایرشسه (خَافَ) قورقار بو طبیعتنه تکبرلك بولغان کشی (أَنْ لَا يَنْعَمَ) یو کله مه زسرلنگندن (تَكْبَرُهُ) بو آدم نك تکبرلگین (أَوْ يَتَرَفَّعَ عَنْ مُتَابَعَتِهِ) یا یسه طبیعتنه تکبرلك بولغان کشی گه ایاروندن بیوکلک استه ویندن یعنی ایارمه وندن قورقار (وَعَدَمَتُهُ) دخی حسد قیلوچیغه خدمت ایتودن بیوکلکور یعنی تکبرلنور خدمت ایتمهس بس حسد قیلوچی خدمت ایتمه وندن قورقار (فَيُرِيدُ زَوَالَهَا) بس حسد قیلوچی بو نعمتلر نك اول آدم دن کیتوینی تله (وَعَلَّاهُ مَا سَبَقَ) اوشبو تکبرلك آروینی ییبه ره تورغان دارو اوتکانده ذکر قیلنغان نرسه در یعنی حسد قیلنغان کشیگه توبه نیچیلک قیلونی و عذر اوسته و فی اوزینه لازم ایتدرو

(وَالثَّلَاثُ سَبَبِيَّةُ نِعْمَةِ الْغَيْرِ لِقَوْتِ مَقْصُودِهِ) حسد نك ۳نچی سببی مقصودی بولماوغه حسد نك باشقه کشی نك نعمتی سبب بولودان قورقودر (وَذَلِكَ) اوشبو اوچونچی سبب (يَخْتَصُّ) خاص بولور (بِمُتَزَاهِمِينَ عَلَى مَقْصُودِ وَاحِدٍ) بر مقصود اوزرینه تار تشوچیلار اوزرینه (فَإِنْ كُلُّ وَاحِدٍ) بس درستلكه بر مقصود اوزرینه تار تشوچیلار دان هر برسی (يَحْسُدُ صَاحِبَهُ) بولک اشینه حسد قیلور (فِي كُلِّ نِعْمَةٍ) هر بر نعمته (يَكُونُ زَوَالُهَا عَنْهُ) اول نعمت نك اول آدم دن کیتوی

بولور (هُوَ تَالَهُ) حسد قیلوچیغه یاردم بولور (فی الْأَنْفِرَادِ بِمَقْصُودِهِ) اوزینک مقصودی برلن بالغز بولوده (فَهَذَا الْحَسَدُ) بس اوشبو حسد (يَكُونُ بَيْنَ الْأَمْثَالِ وَالْأَقْرَانِ) مرتبه ده شلر وزمانداشلار آراسنده بولور (كَالضَّرَاتِ) بولداشینه ضرر استه گوجی کندهش خاتونلار کبی (وَالْأَخُوَّةُ) دخی قز وایر قرداشلر کبی (يَقْصُدُونَ الْمَنْزِلَةَ فِي قَلْبِ الزَّوْجِ) کندهشلی خاتونلار ایرلرینک کورکلنده مرتبهلی و محبوب بولونی قصد قیلورلار (وَالْأَبَوَيْنِ) دخی آنا و آنا کورکلنده مرتبه استهلر قرداشلر (وَتَلَامِيذُهُ أُسْتَاذٌ وَاحِدٌ) دخی بر استاذنک شاگردلری کبی (وَمُرِيدٌ شَيْخٌ وَاحِدٌ) دخی بر ایشاننک مریدلری کبی (وَنَدْمَاءُ الْمَلِكِ) دخی پادشاهنک بولداشلاری کبی (وَعَوَاصِمُهُ) دخی پادشاهنک خاص کشیلری کبی یعنی وزیرلر (وَوُعَاظُ بَلَدَةٍ وَاحِدَةٌ) دخی بر شهرنک واعظلاری کبی (وَطُلُوبُ وِلَايَةٍ) دخی ولیلک استه گوجیلر کبی (وَقَضَاءٌ) دخی قاضیلق استه گوجیلر کبی (وَتَدْرِيسٌ) دخی مدرسلک استه گوجیلر کبی (وَتَوْلِيَةٌ أَوْ قَافٍ) دخی وقفلارغه متصرف بولونی استه گوجیلر کبی (أَوْجِهَةٌ مِنْ جِهَاتِهَا) یایسه وقفلارنک جهتندن برجهت که متصرف بولونی استه گوجیلر کبی (وَمَالَةٌ) دخی اوچونچی سببنک قایتاچق اورنی (حُبُّ الْمَالِ أَوْ الرِّيَاسَةِ) مالنی یاکه رئیسکلنی سو بودر .

(وَالرَّابِعُ مَجْرَدُ حُبِّ الرِّيَاسَةِ) دخی حسدنک سببلرینک دورتنچسی بالغز رئیسکلنی سو بودر (كَمَنْ) شول کشی کبی (يُرِيدُ أَنْ يَكُونَ) بولماق لقنی تلهر (عَدِيمُ النَّظِيرِ فِي فَنِّ مِنَ الْفُنُونِ) فنلردن بر فنده تیکسز بولونی (وَيَغْلِبُ عَلَيْهِ) دخی اول کشی اوزه رینه غالب بولور (حُبُّ الثَّنَاءِ) ماقتاونی سوبو (فَإِذَا سَمِعَ بِنَظِيرِهِ) بس هر قیچان حسد قیلوچی کشی اوزینه تیک بولغان برکشینی ایشتسه (فِي أَقْصَى الْعَالَمِ) عالمنک یراق یرنده یعنی بوکشینک مرتبه سینه و آبروینه ضرر کینترلک بیرده (سَاءَهُ ذَلِكَ) اوشبو اوزینه تیک بولغان کشینک بولوی قایغوغه سالور بو حسد قیلوچینی (وَأَحَبُّ مَوْتُهُ) دخی اوزینه تیک بولغان کشینک اولوبینی سو بهر (وَزَوَالُ النِّعْمَةِ الَّتِي) دخی شوندا این نعمتنک کیتوبینی سو بهر (بِهَا) اول نعمت برلن (يُشَارِكُهُ) حسد قیلوچی کشی حسد قیلنغان کشی گه اورتاق بولور (فِي الْمَنْزِلَةِ) مرتبه ده (مِنْ شَجَاعَةِ أَوْعَامٍ) اول مرتبه بهادرلقدان یایسه علمدن بولغوجی (أَوْ عِبَادَةِ أَوْ صُنَاعَةٍ) یایسه عبادتدن یا که هنردن بولغوجی (أَوْ جَمَالِ أَوْ ثَرْوَةٍ) یا که کورکاملکدن یابایلقدن بولغوجی

(وَ الْخَامِسُ) دخی حسد نك سببلىرىنىڭ بىشچىسى (حُبُّ النَّفْسِ) نىفس نىڭ خبىثلىكىگىدەر (وَسُحْمًا بِالْحَيَّرِ) دخی نىفسنىڭ ايندگولك بىرلن سارانلىغىدەر (لِعِبَادِ اللَّهِ تَعَالَى) اللہ تەئەلى نىڭ قىلارىنىە (بِأَنَّكَ تَجِدُ) بس درىستلىككە تابارسون سىن (مَنْ لَا يَشْتَغُلُ) شىغلىنىگان كىشىنى (بِرِيَاسَةِ) رىئىسىلك بىرلن (وَتَكْبَرُ) دخی تكبرىلك بىرلن (وَطَلَبُ مَالٍ) دخی مال استاۋ بىرلن (إِذَا وُصِفَ عِنْدَهُ) ھەرقىچان اول كىشى قاشنىدە شىغلىنىشى بولسە (حُسْنُ حَالِ عَهْدٍ) بىندە لىردن بىرىندە نىڭ ھالى نىڭ كوركاملىگى (فِي نِعْمَةٍ) شونداىن نىعمندە (يَشْفُقُ عَلَيْهِ) اول كىشى اوزرىنىە شىقتىلى بولور (ذَلِكَ) اوشبو بىندە نىڭ ھالى نىڭ كوركاملىگى (أَوْ إِذَا وُصِفَ لَهُ) يابىسە اول كىشى گە شىغلىنىشى بولسە (اضْطْرَابُ أُمُورِ النَّاسِ) آدم لىرنىڭ اشلرىنىڭ مضطرب وعاچزلىككە بولوى (وَأَدْبَارُهُمْ) دخی آدم لىرگە نىعمت لىرنىڭ آرت بىرلن بولوى شىغلىنىشى بولسە (وَفَوَاتُ مَقَاصِدِهِمْ) دخی آدم لىرنىڭ مقصودلارىنىڭ اوتولرى شىغلىنىشى بولسە (فَرَحَبَةٌ) بس بوھىمد قىلوچى كىشى آدم لىرنىڭ عاچزلىگى ونىعمتلىرىنىڭ و مقصودلارىنىڭ اوتوى سببلى شادلانور (فَهُوَ أَبَدًا يُجِبُّ الْأَدْبَارَ لِغَيْرِهِ) بس بوھىمد قىلوچى كىشى اوزىندىن باشقىلار اىچون مىنگو نىعمت نىڭ آرت بىرلن بولوىن سويەر (وَيَبْغُلُ بِنِعْمَةِ اللَّهِ عَلَى عِبَادِهِ) دخی اللہ تەئەلى نىڭ نىعمتى بىرلن اللہ تەئەلى نىڭ قىلارىنىە سارانلىق قىلور (الَّذِينَ) شونداىن قىللار كم (لَيْسَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَهُ) اول قىللار بىرلن بوھىمد قىلوچى آراسىندە يوقدەر (عَدَاوَةٌ وَلَا رَابِطَةٌ) دشمانلىقىدە يوقدەر دخی دشمانلىقنى واجب و لازم ايتە تورغان رابىطەدە يوقدەر (وَهَذَا) دخی اوشبو حسد نىڭ بىشچى سببى (أَخْبَتُ الْحَسَدُ) حسد نىڭ خبىثلىرى گىدەر (وَأَعْمَرُهُ أَرْزَالَةٌ) دخی يىبەر و يوزىندىن حسد نىڭ آغرى قىدەر (وَعَلَّاجًا) دخی علاج يوزىندىن حسد نىڭ آغرى قىدەر (لِأَنَّهُ) آنىڭ اىچون حسد نىڭ بىشچى سببى يعنى نىفس نىڭ خبىثلىگى (طَبْعٌ) طبعى در يعنى طبيعت تىلە گەن نرسە در (وَجَبَلَةٌ) دخی جبلى در يعنى آدم نىڭ ذاتىە لازم در (يَكَادُ يَسْتَحِيلُ فِي الْعَادَةِ) عادتدە ھال بولوفە ياقن بولور (زَوَالُهُ) بو طبعى بولغان خبىثلىك نىڭ كىتوى

(وَ السَّادِسُ الْحَقْدُ) حسد نىڭ آلتىنچى سببى دشمانلىقنى كۆكلندە صاقلادور (وَهُوَ) اول دشمانلىقنى كۆكلە صاقلار (السَّادِسُ عَشْرَ مِنْ آفَاتِ الْقَلْبِ) آلتىنچى قىبامت خىلقلاردان بولغان كۆكل آفتلىرىندىن اون آلتىنچىسى در (وَفِيهِ ثَلَاثُ مَقَالَاتٍ) ھىقدە اۋچ مقاله باردەر بىرسى ھىقدىڭ معناسىدە ايكىنچىسى ھىقدىڭ ضررلارنىڭ اۋچونچىسى ھىقدىڭ سببلىرىندە

(الْمِقَالَةُ الْأُولَى) اَوَّلُ لِسَى مَقَالِهِ (فِي تَفْسِيرِهِ وَهَكَمَهُ) حَقْدَنُكَ مَعْنَا سِنِي بِيَانَدَه دَر هَم حَقْدَنُكَ حَكْمِنِي
 بِيَانَدَه دَر (وَهُوَ) اَوَّلُ حَقْدَنُكَ مَعْنَا سِي (أَنْ يَلْزَمَ نَفْسَهُ) اَو زِينَه لَازِم اِي تَوْدَر (أَسْتَقَالَ أَحَدٌ)
 بَر كَشِيگَه آو رَلَف اِسْتَه وَنِي (وَالنَّفَارَعَةُ) دَخِي بَر كَشِيْدِن قَاجُونِي (وَالْبُغْضُ لَهُ) دَخِي بَر كَشِي گَه
 دَشْمَانَلِقْنِي (وَأَرَادَةَ الشَّرِّ) دَخِي بَر كَشِي گَه يَاوَزَلَق تَلَه وَنِي (وَهَكْمُهُ) دَخِي حَقْدَنُكَ حَكْمِي (أَنْ لَمْ
 يَكُنْ) اِگَر بُولْمَا سَه اَوَّل حَقْد (بِظُلْمٍ) ظَلَم سَبَبِلِي (أَصَابَهُ مِنْهُ) اَوَّل ظَلَم اِي رَشْدِي دَشْمَانَلِقْنِي كَوَكْلَنَدَه
 صَاقِلَاو چِيغَه حَقْد قِيلِنَمَش كَشِيْدِن يَعْنِي شُونَد اِيْن ظَلَم سَبَبِلِي بُولْمَا سَه (بَلْ بَعَقٌ وَهَذَا)
 بَلَكَه حَقْد حَقْلَق وَعَدَلَلِك بَر لِن بُولسَه (كَلَامٌ بِالْمَعْرُوفِ) اِيْن گُولِك بَر لِن بَهوْرُو كَسْبِي
 (وَالنَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ) دَخِي يَاوَز اِشْدِن طَيِيو كَسْبِي (فَعَرَامٌ) بَس بُو صَوْرْتَنَه حَقْد حَرَام دَر
 (وَأَنْ كَانَ بِهِ) وَاگَر حَقْد حَقْد قِيلِنَمَش كَشِيْدِن اِيْرَشْكَان ظَلَم سَبَبِلِي بُولسَه (فَلَيْسَ بِعَرَامٍ)
 بَس بُو صَوْرْتَنَه حَقْد حَرَام تَو گَل دَر (فَإِنْ لَمْ يَقْدِرْ عَلَى اخْتِالِ الْحَقِّ) بَس اِگَر ظَلَم قِيلِنَمَش كَشِي
 ظَلَم قِيلِنَمَش كَشِيْدِن حَقْنِي آلَوْغَه كَوِجِي يَتَكُوْجِي بُولْمَا سَه (فَلَهُ التَّأخِيرُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ)
 بَس ظَلَم قِيلِنَمَش كَشِيگَه حَقْنِي قِيَامَت كَوْنِيْنَه قَدْر كِي حَكْمَتُو دَر سْت بُولوْر (وَالْعَفْوُ) دَخِي
 ظَلَم قِيلِنَمَش كَشِيْنِي عَفُو دَر سْت بُولوْر (وَهُوَ) اَوَّل عَفُو قِيلُو (أَفْضَلُ) آر تُو فَرَا قَدْر قِيَامَت گَه
 قَدْر قَالِدِر وَدَان (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) اَللّهُ تَعَالَى اِيْتَدِي (وَأَنْ تَعْفُوا) وَسَرْنُكَ عَفُو قِيلُو كَز (أَقْرَبُ
 لِلتَّقْوَى) اَللّهُ تَعَالَى دِن قُوْر قُوْغَه يَاقَنْرَا قَدْر (وَقَالَ) دَخِي اَللّهُ تَعَالَى اِيْتَدِي (خُذِ الْعَفْوَ) اِي
 مَحْمَد اَمْتَنُكَ اِي چُوْن هَفُو نِي تُوْت رَسُوْل اَللّهُ غَه عَطَاب اَمْتَنَه عَطَاب بُولَا دَر (وَالْعَاقِبِينَ عَنِ النَّاسِ) دَخِي
 اَللّهُ تَعَالَى اِيْتَدِي آدَم لِرْدِن عَفُو قِيلُو چِي لَار دِيوِيَعْنِي مَدْح اِيْتَدِي (وَلِيَعْفُوا وَيَلِصَّغُوا) دَخِي
 اَللّهُ تَعَالَى اِيْتَدِي آدَم لِر هَفُو قِيلَسُونَلَار دَخِي گَنَاهَلَار نَدَان اِمْرَاض قِيلَسُونَلَار دِيو (الْأُ
 تُجُوهُونَ) اِي سَوِيْمِي سَرْمِي (أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ) اَللّهُ تَعَالَى نُكَ سَر لِرْنِي يَار لُو قَاوِيْنِي اَلْبِتَه
 سَوِي هَر سَر (م . ت . ۰) مَسْلَم بَر لِن تَرْمَدِي رَوَايَت قِيلِدِي لَار (مَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)
 حَضْرَت اَبُو هَر يِرَه دِن (أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) دَر سَتَلَكَدَه بِيغْمِبَر عَلَيْهِ السَّلَام
 اِيْتَدِي (مَا نَقَصَتْ صَدَقَةٌ مِنْ مَالٍ) صَدَقَه مَالِدَان كِي مَتْمَه س (وَمَا زَادَ اللَّهُ عَبْدًا) دَخِي اَللّهُ تَعَالَى
 بِنَدَه گَه آر تَر مَاس (بِعَفْوٍ) هَفُو قِيلُوِي سَبَبِلِي (الْأَعْرَابُ) مَگَر اَلْوَعْلَقْنِي آر تَر رُوْر (وَمَا تَوَاضَعُ
 عَبْدٌ) وَهِي چ كَم اَللّهُ تَعَالَى رِضَالْفِي اِي چُوْن تُو بَان چِي لِك قِيلِمَاس (الْأَرْفَعَهُ اللَّهُ تَعَالَى) مَگَر تُو بَه نِي چِي لِك
 قِيلَسَه كُو تَه ر اَللّهُ تَعَالَى اَوَّل كَشِيْنِي (وَأَنْ قَدَرَ) دَخِي اِگَر ظَلَم قِيلِنَمَش كَشِي ظَلَم قِيلُو جِي

كشی دن حقیقی آلورغه کوچی يتوچی بولسه ده (فَلَهُ الْعَفْوُ أَيْضًا) بس ظلم قیلنغان كشی گه یتنه ده
 عفو تیوش بولور (وَهَذَا) اوشبو حقیقی آلورغه کوچی یتنه توروب عفوایتو (أَفْضَلُ)
 آرتوغراقدر (مِنَ الْعَفْوِ الْأَوَّلِ) اولگی هفودن یعنی حقیقی آلورغه کوچی یتنگان صورتنگی
 عفودن (وَالْإِنْتِصَارُ) دخی انتصاردان (أَيَّ اسْتِيفَاءٍ حَقَّهُ مِنْ غَيْرِ زِيَادَةٍ) یعنی آرتدر ماینجه غنه
 حقیقن آلودان آرتوغراقدر (وَهُوَ) اول آرتدر ماینجه غنه حقیقی آلو (الْعَدْلُ الْمَفْضُولُ)
 آرتوق بولنمش هدللکدر اما آرتوق بولغانی عفودر (لَكِنْ قَدْ يَكُونُ) لکن
 بعض وقت تیوشلی بولغان حقیقی آلبولور (أَفْضَلُ مِنَ الْعَفْوِ) عفودان آرتوغراق
 (بعارض) عارض بولغان نرسه سبیلی (مِثْلُ كَوْنِ الْعَفْوِ سَبَبًا) عفونك سبب بولوی
 کبی (لِتَكْتَفِرَ ظُلْمَهُ) ظالم نك ظلمینی کوبه يتوینه (وَالْإِنْتِصَارُ) دخی تیوشلی بولغان حقیقی
 آلونك سبب بولوی کبی (لِتَقْلِيلِهِ) ظالم نك ظلمینی آرتوینه (أَوْهَمَهُ) یایسه ظالم نك
 ظلمینی بتونله ییمر وگه یعنی بتر وگه اگرده حق قصاص بولسه (أَوْنَحْوَ ذَلِكَ) یایسه مونك
 کبی نرسه لرگه مثلا باشقه لارغه عبرت بولو کبی (وَأَنْ زَادَ) واگر ظلم قیلنمش كشی حقیقی
 آلغانده تیوشلی بولغان حقی اوزرینه آرتدرسه (فَجَوْرٌ وَظُلْمٌ) بس جبردر و ظلمدر (قَالَ
 اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی ایتدی (وَلَمَنْ أَنْتَصَرَ) دخی شول کشیلر حق لارونی آلدیلار (بَعْدَ ظُلْمِهِ)
 ظلم قیلغانی سوکنده (فَأُولَئِكَ) بس اوشبو ظلم قیلنغان سوکنده تیوشلی حق لارونی آلغان
 کشیلر (مَا عَلَيْهِمْ) یوقدر اول کشیلر اوزهرینه (مِنْ سَبِيلٍ) بولدان یعنی اول کشیلر نی
 عذابقه شلته گه بول یوقدر (إِلَى الْأُمُورِ) الامورگه قدر اوقوسین آیتنی (أَمَّا السَّبِيلُ) بودر باشقه
 توگلدر عذاب شلته گه بول بولور (عَلَى الَّذِينَ) شوندا این کشیلرگه (يُظْلَمُونَ النَّاسَ)
 آدم لرگه ظلم قیلورلار (وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ) دخی ییمرده تکبرلك و بوزوقلق قیلورلار
 (بِغَيْرِ الْحَقِّ) حقدان باشقه (أُولَئِكَ) اوشبو آدم لرگه ظلم قیلوب ییمرده بوزوق اشلر قیلغان کشیلر (لَهُمْ
 عَذَابٌ أَلِيمٌ) اول کشیلرگه در رنجتکوچی عذاب (وَلَمَنْ صَبَرَ) دخی ظلم اوزرینه صبر قیلغان
 کشیلر (وَعَفَرَ) دخی ظلم قیلغان کشینك ظلمن عفو قیلغان کشیلر (أَنَّ ذَلِكَ) درستلکله اوشبو
 یعنی ظلم غه صبرلق قیلورلرلن ظلمنی هفوقیلو (لَمَنْ عَزَمَ الْأُمُورَ) البته اشلرنك یخشیلار ندان
 وقیلورغه تیوشلی لرنندن در (وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ) دخی یوکلماسون سزنی (شَنَّانُ قَوْمٍ) مسلمان
 قومی نك مشرکلر اوزرینه قاطی دشمانلغی (عَلَى أَنْ لَا تَعْدِلُوا) سزنيك عادل بولماسسزلغنز
 اوزرینه یعنی دشمانلق سبیلی هدالتنی قویماگز.

(الْمَقَالَةُ الثَّانِيَّةُ) ايكنچى مقاله (فى غَوَائِلِهِ) حقدنڭ ضررلىرى بياننده در (وَهَى) اول حقدنڭ ضررلارى (أَحَدَ عَشْرَ) اون بردر (الْأَوَّلُ الْحَسَنُ) اون بر ضررنڭ اولگسى حسدر (وَالثَّانِي السَّمَاتُ) دى اون بر ضررنڭ ايكنچسى شادلانودر (بِمَا) شول نرسه سببلى (أَصَابَهُ) ايرشدى اول نرسه دشمان كشى گه (مِنَ الْبَلَاءِ) بلادان بولغوجى اول ايرشكان نرسه (أَيَ الْفَرْحِ وَالسُّرُورِ) يعنى دشمانغه ايرشكان بلاغه شادلانودر وقوانودر (وَالضَّعْفُ بِهِ) دى دشمانغه ايرشكان بلاغه كلودر (وَهَى) اول كولو يعنى دشمان بلاسینه قوانوب كولو

السَّابِعُ عَشْرَ مِنْ آفَاتِ الْقَلْبِ الطَّمَشِ قَلْبِ آفَتَلَرِنْدِن اُون ييدينچسيدر.

(ت) ترمى روايت قيلدى (عَنْ وَائِلَةَ بِنِ الْأَسْقَعِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) اسقع اوغلى حضرت وائله دن وائله ايتدى (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلكده رسول الله ايتدى (لَا تُظْهِرِ السَّمَاتَةَ بِأَخِيكَ) مسلمان قرداشكا ايرشكان بلا وقايغوفه شادلق ظاهر قيلمه (فِي عَافِيهِ اللَّهُ تَعَالَى) بس الله تعالى اول مسلمان قرداشكنى بلادان وقايغودان سلامت قيلور (وَيَبْتَلِيكَ) دى سيني بسلااندرور الله تعالى (فَالْفَرْحُ بِمُصِيبَةِ الْعَدُوِّ) بس دشمانڭ قايغومنه شادلانو (مَنْ مُمُومٌ جَدًّا) بيك قباحتر (خُصُوصًا) بيگره كده دشمانغه ايرشكان قايغوفه شادلانو قباحت بولور (إِذَا حَمَلَهَا) هر قيچان اول قايغونى دشمان يوكلهسه (عَلَى كَرَامَةِ نَفْسِهِ) اوزينڭ الله تعالى قاشنده حرمتلى بولوينه (وَأَجَابَةَ دُعَائِهِ) دى اوزينڭ دعاسى نڭ مقبول بولوينه (۲) (بَلَّ عَلَيْهِ) بلكه مسلمان كشى اوزرينه لازم بولور (أَنْ يَغَافَ) قور قماقلق (أَنْ تَكُونَ) بو مصيبت نڭ بولوندان (مَكْرَأَهُ) دشمانى اوزرينه الله تعالى نڭ مكرى بولوندان (وَيَعْزَنَ) دى مسلمان قرداشينه ايرشكان بلاغه قايغوماقلق لازم بولور (وَيَدْعُو) دى دعاء قيلو لازم بولور (بِإِزَالَةِ بَلَائِهِ) الله تعالى نڭ بو كشينڭ بلاسنى يبيهروى برلن (وَأَنْ يَخْلُقَهُ اللَّهُ تَعَالَى) دى الله تعالى نڭ اوزرينه بيروى برلن (خَيْرًا مِمَّا فَاتَ) بو مسلمان قرداشندن فوت قيلغان نرسه دن ايندگورا كنى (إِلَّا) مگر مسلمان قرداشكه ايرشكان بلاغه شادلانو درست بولور (أَنْ يَكُونَ

براش بزنك اهل علم اسمنده بولغان كمنه لرمزده كوبدر مينم فاتحه م منم قارغشوم ييتدى ديه دشمان كورگان كشيرينه بلاكيسه چن كوكلدن شادلانالارهم اناردان بلانك كوتهرلهون تليلر قباحت فعل صافلانكز مصححه ش. ح.

ظالمًا) بو مسلمان قرداشنک ظالم بولوی وقتنده (فَأَصَابَهُ بِلَاءٌ) بس اول ظالم غه بلا
 ایرشده (يَمْنَعُهُ مِنَ الظُّلْمِ) اول بلا ظالمنی ظلم قیلونندان طیبیار (وَيَكُونُ) دخی بولور
 بو ظالم گه ایرشکان بلاء (لغيره) بو ظالمن باشقه کشیگه (مِنَ الظُّلْمَةِ) ظالم لردن (عِبْرَةٌ)
 عبرت بولور (وَنَكَالًا) دخی عذاب بولور (فَفَرَّحَهُ حِينُنَا) بس اوشبو وقتده بو ظالم گه
 ایرشکان بلاغه شادلانوچینک شادلانوی بولور (بِزَوَالِ الظُّلْمِ) ظلم نلک کیتوی سببلی بو
 البته قباحت اش توکل (وَالثَّلَاثُ) دخی حقدنلک اوچونچی ضرری (هَجْرُهُ وَعَدَاوَتُهُ)
 حقد قیلنغان کشینی قویودر هم حقد قیلنغان کشیگه دشمانلقدر (وَهُوَ) واول مسلمان
 قرداش برلن تاشلاشوب و دشمان بولوشو .

(الْثَّامِنُ عَشْرَ) آلمش قباحت خلقدان اون سیگزنچسیدر (د) ابوداود روایت قیلدی
 (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت ابوهریره ایتدی
 (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایتدی دیدی (لَا يَجِلُّ لِمُؤْمِنٍ) مؤمن بناگه حلال بولماس
 (أَنْ يَهْجُرَ مُؤْمِنًا) مسلمان قرداشینی قویماقلق (فَوْقَ ثَلَاثٍ) اوچ کوندن استن یعنی آرتوق (فَإِذَا
 مَرَّتْ بِهِ) بس هر قیچان مسلمان کشیدن اوتسه (ثَلَاثٍ) اوچ کون یعنی دشمانلق برلن (فَلْيَلِمْهُ)
 بس تاشلاشقان مسلمان قرداشنه یولقسون (وَلْيَسَلِّمْ عَلَيْهِ) دخی مسلمان قرداشی اوزهرینه
 سلام بیرسون (فَإِنْ رَدَّ عَلَيْهِ) ئیندی اگر ایکنچی مسلمان بوسلام بیرگن مسلمان اوزهرینه
 سلامنی قایتارسه (فَقَدْ اشْتَرَاكَ فِي الْأَجْرِ) بس تحقیق بو ایکی مسلمان ثوابده اورتاق بولدیلار
 (وَأَنْ لَّمْ يردَّ عَلَيْهِ) و اگر ایکنچی مسلمان بوسلام بیرگان مسلمان اوزهرینه سلامنی قایتارماسه
 (فَقَدْ بَاءَ بِالْأَنْتُمْ) بس سلام قایتارماقان مسلمان گناه برلن قایتدی یعنی گناه آنارغه غنه بولور
 (وَرَأَى فِي رِوَايَةٍ) دخی ایکنچی روایتده آرتردی (فَمَنْ هَجَرَ فَوْقَ ثَلَاثٍ) بس برکشی مسلمان
 قرداشنی اوچ کوندن استن تاشلاب تورسه (دَخَلَ النَّارَ) بوتاشلاوچی کشی تموغغه کرر
 (هَذَا) اوشبو حرام بولغان تاشلاو (مَحْمُولٌ عَلَى الْهَجْرِ لِأَجْلِ الدُّنْيَا) دنیا ایچون تاشلاوغه
 حمل قیلنمش در (وَأَمَّا لِأَجْلِ الْآخِرَةِ) اما آخرت ایچون تاشلاو و قویو (وَالْمَعْصِيَةِ وَالنَّادِيْبِ)
 دخی گناه ایچون وادب اویره تو ایچون تاشلاو مثلا قرداشنه شریعتکه خلاف اشلر وادب
 طشناغی اشلر بولسه شونک ایچون دوستلقنی کیسسه (فَجَائِزٌ بِلِ مُسْتَحَبِّ) بس بوتاشلاو
 درستدر بلکه کورکه ام اشدر (مَنْ غَيَّرَ تَقْدِيرَ) اون کون برلن چیکله و دن باشقه یعنی نیچه

کون تاشلاسه ده درست بولور (لوروده عن النبي عليه السلام) آخرت ايچون ياکه ادب اويره تو ايچون تاشلاو پيغمبر عليه السلامن کيلگانلگي ايچون (وَالصَّابِغَةُ) دخی صعباه لردن کيلگانلگي ايچون (رَضْوَانُ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالى نڭ رضالغى بولغاي ايدى (عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ) اول صعباه لرنڭ بارچه سى اوزرينه .

(وَالرَّابِعُ) دخی حقنڭ دورتنچى ضررى (اِسْتِغْرَاهُ) دشمان کورلگان كشيى كچككه صابودر (وَهُوَ التَّكْبُرُ) واول دشمان كورلگان كشيى كچككه صايو اوزينى الوغ كورودر (وَقَدَّمَ) تحقيق بو اوزينى الوغ كورو اوتدى .

(وَالْخَامِسُ) دخی حقنڭ دشمانلقنى كوڭلكه صاقلاونڭ بشنچى ضررى (اِفْضَاؤُهُ إِلَى الْكُذْبِ عَلَيْهِ) حقنڭ دشمان كورلمش كشى اوزرينه بالغانلاوغه اولاشدرويدر . (وَالسَّادِسُ) (الى غيبته) دشمانلقنى كوڭلكه صاقلاونڭ آلتنچى ضررى دشمان كورلمش كشيى غيبت قيلوغه اولاشدرويدر .

(وَالسَّابِعُ) دخی حقنڭ يعنى دشمانلقنى كوڭلكه صاقلاونڭ يدنچى ضررى (الى اِفْشَاءِ سِرِّهِ) دشمان كورلمش كشيىڭ سرينى فاش قيلوغه اولاشدرويدر .

(وَالثَّامِنُ) دخی دشمانلقنى كوڭلكه صاقلاونڭ سيكزنچى ضررى (الى اِلْتِمَازِ بِهِ) دشمان كورلمش كشيى خورلاوغه اولاشدرويدر .

(وَالْتَّاسِعُ) دخی دشمانلقنى كوڭلكه صاقلاونڭ توقزنچى ضررى (الى اِيْدَائِهِ بِغَيْرِ حَقِّ) دشمان كورلمش كشيى حقنڭ باشقه رنجتوگه اولاشدرويدر (اَوْ أَكْثَرُ مِنْهُ) يابسه حقنڭان كوبرهك برلن رنجتوگه اولاشدرويدر .

(وَالْعَاشِرُ) دخی دشمانلقنى كوڭلكه صاقلاونڭ اوننچى ضررى (الى مَنَعِ حَقِّهِ) دشمان كورلمش كشيىڭ حقينى طيبوغه اولاشدرويدر (مِنْ صَلَوةِ رَحْمٍ) قرده شلكنى توتاش قيلودان بولغوچى اول حق يعنى قرداشلكنى كيسه ربس حقينى اوتهمه و بولور (وَقَضَاءِ دِينٍ) دخی دشمان كورلمش كشى نڭ بوروچينى اوتهمه و دن بولغوچى اول حق بس دشمان كوروسببلى بورچنى اوتاماس (وَرَدِّ مَظْلَمَةٍ) دخی ظلمنى قايتارودان بولغوچى اول حق دشمان كورگاج ظلمنى قايتارماس .

(وَالْحَادِي عَشْرَ) دخی دشمانلقنى كوكلك صاقلاونك اون برنجى ضررى (مَنْعَهُ) دشمانلق صاقلاوچى كشينك طيبويدر (عَنْ مَغْفَرَةَ صَاحِبِهِ) بولداشينك يارلقانوندان (طسكط) طبرانى كبرى برله اوسطنده روايت قيلدى (عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت عباس نك اوغلندان (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت عباس نك اوغلى ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ايتدى ديدى (ثَلَاثٌ) اوج تورلى صفت (مَنْ) شول كشى (لَمْ يَكُنْ فِيهِ) اول كشيده بولمادى (وَاحِدٌ مِنْهُمْ) اول اوج صفتدان برسپده (فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى) بس درستلكده الله تعالى (يَغْفِرُ) يارلقار (مَا سَوَى ذَلِكَ) اوشبو اوج گناهان باشقەنى (لِمَنْ يَشَاءُ) تله گان كشيلى ايچون اول اوج گناه شولار (مَنْ مَاتَ) بر كشى اولسه (لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا) الله تعالى گه هيچ نرسهنى شريك قيلماس بولسه (وَمَنْ لَمْ يَكُنْ سَاهِرًا مِنَ السَّحَرَةِ) دخی سحرچيلر جهله سنندن برسحرچى بولماغان كشى در ايكنهسى (وَمَنْ) دخی شول كشيذر اوچنچسى (لَمْ يَجْعَدْ عَلَىٰ أَخِيهِ) قردهشى اوزرينه دشمانلقنى كوكلكده صاقلامادى (حَدَّثَنَا) احمد بن حنبل روايت قيلدى (عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت جابردن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلكده رسول الله ايتدى (يُعْرَضُ الْأَعْمَالُ يَوْمَ الْأَثْنَيْنِ) عمللرنى دوشنبه كونده ظاهر قيلنمش كورسه تلمش بولور (وَالْخَمِيسِ) دخی پنجشنبه كوننى عرض قيلنمش بولور (فَمَنْ مُسْتَغْفِرٌ) بس بارمى مغفرت طلب ايتوچيدان (فَيَغْفِرُ لَهُ) بس اول كشينك گناهسى يارلقانور (وَمَنْ تَأْتِبُ) دخی توبه قيلوچيدان بارمى (فَيَتَأْتِبُ عَلَيْهِ) بس اول توبه قيلوچى اوزه رينه توبهسى قبول قيلنمش بولور (وَيُرَدُّ أَهْلَ الضَّغَائِنِ) دخی حقد اهللرى قايتارلمش بولور يعنى كوكلكلرنده دشمانلق صاقلاوچان توبه قيلماسلارنى مدتده (طَطَّ) طبرانى اوسطنده روايت قيلدى (عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) جبل اوغلى حضرت معاذدن (عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) حضرت معاذ رسول الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده رسول الله ايتدى (يَطَّلَعُ اللَّهُ تَعَالَى) رحمت بولور بولور الله تعالى (أَلَىٰ جَمِيعِ خَلْقِهِ) اوزينك خلقينك بارچەسى اوزه رينه (لَيْلَةَ النَّفْسِ مِنْ شَعْبَانَ) شعبان آيندان يارطسى بولغان كيچده يعنى اون بشنچى كيچە سنده يعنى براءت كيچە سنده (فَيَغْفِرُ لْجَمِيعِ خَلْقِهِ) بس الله تعالى خلقينك بارچەسىنى يارلوقار (الْأَشْرَكَ) مگر

اوزینه شریک برلن ایتوچینی یارلوقاماس (اومشامن) یایسه کولننده دشمانلق صاقلانچینی یارلوقاماس (وفی روایة حق) دخی بییهقی روایتنده (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا) حضرت عائشه دن (وَبِوَعْدِ أَهْلِ الْحَقِّ) حقد اهل حق کیچکنرلمش بولور (كَمَا هُمْ) نتا که آلاز اوزلریده دشمانلقنی کیچکنرگوچیلر ایدی .

(المقالة الثانية) حقدده بولغان ایکنچی مقاله (فی سبب الحقد) حقدنک سببندده در (وهو الغضب) حقدنک سببی آچودر (فأنه) بس درستلکده آچو (إذ ألزم كظمه) هر قیچان آچونی یوطو لازم بولسه (بعجزه عن التشفی فی الحال) حاضر زمانده اوچ آلودان آچولانغان کشینک عاجز بولوی سببلی (الی الباطن) اچ که یوطو لازم بولسه (وأحقتن فيه) دخی آچونی اچله حبس قیلنمش یعنی صاقلانمش بولسه (صار حقدًا) اول آچو حقد یعنی کینه بولوب اورلور (وفیه خمس مقامات) دخی آچوده بیش مقام باردر .

(المَقَامُ الْأَوَّلُ فِي تَفْسِيرِ الْغَضَبِ وَأَقْسَامِهِ)

اولگی مقام دخی آچونک معناسنی هم قسملرینی بیانده در (اعلم) بل سین (أَنَّ الْغَضَبَ) درستلکده آچو (وهو) اول آچو (غَلِيَانُ دَمِ الْقَلْبِ) کولنک قانی نک قاینایدیر (لِدَفْعِ الْمُؤْذِيَاتِ) رنجک کوچی نرسه لرنی یبار و ایچون (قَبْلَ وَقُوعِهَا) رنجک کوچی نرسه لر واقع بولماسدان بورون (وَلَطَلَبِ التَّشْفِي) دخی اوچ آلونی استه و ایچون (وَالِإِنْتِقَامِ) دخی آچو قاینارونی استاو ایچون (بَعْدَ وُضُولِهَا) رنجک کوچی نرسه لر ایرشکاننک صوکنده (لَيْسَ بِمَنْمُومٍ) بو آچو قباحت توگلدر (بَلْ هُوَ أَمْرٌ لَازِمٌ) بلکه بو آچو لازم بولغان اشدر (بِهِ يُحْفَظُ الدِّينُ وَالنِّيَا) اول آچو برلن دیننی هم دنیانی صاقلانمش بولادر (وَمِنْهُ الشُّجَاعَةُ الْمَمْدُوحَةُ) دخی اول آچو جمله سنمن در ماقتالو بولغان بهادرلق (عَقْلًا وَشَرْعًا وَهَرَفًا) عقل دخی شریعت دخی عرف یوزندن ماقتالو بولغان بهادرلق (وَأِنَّمَا الْمَنْمُومُ) بودر باشقه توگلدر قباحت بولور (طَرَفًا) آچونک ایکی طرفی (تَفْرِيطُهُ) برسی آچونک کیم طرفیدر (وَضَعْفُهُ) دخی ضعیف طرفیدر (الْمَسْمِيُّ بِالْجُبْنِ) اول آچونک کیم وضعیف بولغان طرفی آتالمش بولور (جبن) قور قاقلق

برلن یعنی کرشرگه تیوشلی بولغان اشکه کرشماو برلن

(وهو التاسع عشر) واول جبن آلمش قباحت خلقدان اون توقزنجسیدر (وذلك منموم)

جدا) واول (جهن) قورقاقلق بېك خورلانمش وقباحت خلقدر (لأنه يثمر عدم الغيرة) آنك
ايچون قورقاقلق غيرت نك يوقلغنى توغدردر (أوقلة الحمية) يابسه عارلك نك آزلوغنى
توغدردر (على الزوجة والأقارب) خاتون اوزرينه دخى ياقن قرداشلر اوزرينه
(وخسة النفس) دخى نفسنك خسيس لگين توغدردر (واحتمال النل) دخى ذلتنى
يوكلاونى توغدردر (والصميم في غير محله) دخى اورنندان باشقه ده ظلمنى توغدردر (والخور)
دخى ضعيف لكنى توغدردر (والسكوت عند مشاهدة المنكرات) دخى قبيح واشكى
اشلرنى كورگاندن تيك تورونى توغدردر (قال الله تبارك وتعالى) الله تبارك وتعالى
ايتدى (وليجدوا فيكم غلظة) وسزلرده قاطيلىق تابسونلار دخى ايكنچى آيتده ايتدى
(ولأتأخذكم بهما) وسزنى زنا قيلوچى اير برلن زنا قيلوچى خاتون حقنده جزا بېروده
توتماسون (رأفة) شفقت دخى الله تعالى ايتدى (أشداء على الكفار) صحابه لركافرلر
اوزه رينه قاطيلاردر آرارلارنده شفقتلى بولسه لارده حاصل الله تعالى اولسكى آيتده
قاطيلىق برلن امر قيلدى ايكنچيسنده يومشاقلقدان نهى قيلدى اوچنچيسنده قاطى لقنى
مدح ايتدى (هق طط) بيهقى برلن طبرانى اوسطنده روايت قيلدىلار (عن على رضى الله
تعالى عنه) حضرت عليدين (عن النبي عليه الصلوة والسلام) حضرت على رسول الله دان
روايت قيلدى (انه قال) درستلكده رسول الله ايتدى (خير أمتى) اتم نك ايزگولرى
(أحدًاؤها) آچوليلاريدر (وقدمر) تحقيق اوتدى (ماوردنى الغيرة) غيرت حقنده كيلگان
حديث (فينبغى أن يعالج نفسه) بس اوزينى دارو قيلو تپوش بولور (بايقاعها فيما
يخاف) نفسنى قورقاتورغان نرسه گه تشرو برلن (ويقرمته بتكليف) واول نرسه دن كوچله نو
برلن قاقماقلىق تپوش بولور (مرة بعد أخرى) برمرتهه صوكنده برمرتهه (وأسماعها) دخى
نفسنه ايشتدرو برلسن دارو قيلو تپوش بولور (عوائل الجهن) قورقاقلىق نك
ضررلارينى (وفوائد الشجاعة) دخى بهادرلىق نك فائده لرينى (وتذكيرها) دخى
قورقاقلىق نك ضررلارى برلن بهادرلىق نك فائده لرينى نفس نك ايسينه تشرو برلن
(مزاراً وكراراً) كوب مرتبه لر وكوب طابقرلار (حتى يزول) كيتسون ايچون (ويقوى
غضبها) دخى نفسنك آجوى قوتلنسون ايچون (وأفراطه وزيادته) دخى آچونك افراط
وآرتوق طرفى قباحت بولور (وغلبته) دخى آچونك غالبلكى قباحت بولور (وسرعته

وَشَدَّتْهُ دَخَى آچونڭ آشغوى وقايطلىقى قباحت بولور (الْمَسْمَىٰ بِالتَّهْوَرِ) آچونڭ آرتوق طرفى تهور برلن آتالمش بولور يعنى كرشرگه تيوش بولماغان اشكه كرشومعناسنك (وهو) اول تهور (العشرون) آلمش قباحت خلق نڭ يكرمنچسى در .

(وَيَثْمُرُ الْعَدَّةَ) دَخَى تهور يعنى آچونڭ آرتوق طرفى آرتوق آچونى توغدره (وَالْعَنْفَى) دَخَى آرتوق قاطيلىقى توغدره (وَضَهُ الْعِلْمُ) واول تهور نڭ دشمانى حلم در يعنى شفقتلكدر (وَهُوَ مَلَكَةُ الطَّمَانِينَةِ) واول حلم قرارلانو ملكه سيىر (عِنْدَ مَحْرَكَاتِ الْقَضْبِ) آچونى حركتلندىر وچيلربولغان وقتك (وَعَدَمُ هَيْجَانِهِ) دَخَى آچونڭ قاينامويدىر (الْأَسْبَبُ قَوَى) مگر آچوقاينار قوتلى سبب برلن گنه (وَتَمَكَّنَ دَفْعَهُ عِنْدَهُ) دَخَى قوتلى سبب بولغان وقتك ده آچونى بياروگه قادر بولور (بِلَاتَعَبٍ) مشقتدن باشقه (وَيَثْمُرُ اللَّيْنَ وَالرَّفْقَ) دَخَى حلم يومشاقلقىنى وشفقتليلكىنى توغدرىر (وَالْتَّهْوَرُ مَرَضٌ عَظِيمُ الضَّرْرِ) دَخَى آچونڭ آرتوق طرفى ضررى الوغ بولغان آورودىر چونكه تهور نڭ ضررى متهور نڭ اوزينه ده باشقه كشيگه ده بولا اما جبن نڭ ضررى جبان نڭ اوزينه گنه (صَعْبُ الْعِلَاجِ) تهور آروى نڭ داروى آغوردىر (فَلَابُدُّ مِنْ شِدَّةِ الْمُجَاهَدَةِ) بس تهور آروىنى بئرو ايجون قاطى تورو شودان چاره يوق (وَالْتَّشْمُرُ وَالسَّعَى فِيهِ) دَخَى تهور آروىنى بئرو ده صرغانوب حاضرلنودن دَخَى تورو شودان چاره يوق (وَعِلَاجُهُ بِأَرْبَعَةِ أَشْيَاءَ) آچونڭ آرتوق طرفى بئرو نڭ داروى دورت نرسه برلن بولور (بِالْعِلْمِ) برسى علم برلن (وَالْعَمَلِ) دَخَى ايكنچسى عمل برلن (وَأَزَالَةُ السَّبَبِ) دَخَى اوچنچسى تهور نڭ سببى بئرو برلن (وَتَحْصِيلُ الصَّدَقَةِ) دَخَى دورتنچسى تهور نڭ دشمانى يعنى حلم نى حاصل ايتوب برلن (فَلَنَبِيْنُ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهَا) بس دورت سبب دن هر برسى بياىن قيلورمز (بِمَقَامِ عَلَى حِدَةٍ) اوزينه خاص بولغان برمقامده .

(الْمَقَامُ الثَّانِي فِي الْعِلَاجِ الْعَمَلِي) آچوده بولغان ۲ نچى مقام آچو آروى نڭ علم گه نسبت بيلرلگان علاج (وهونافع) اول آچو آروىنه فائده بيلرگوچيدىر (قَبْلَهُ) آچو قوزغالماسدان بوروندى (وَحِينَ الْهَيْجَانِ) دَخَى آچو قوزغالغان وقتك ده (بِالتَّنْكِرِ) آچو ضررلارىنى ايسكه تشرو برلن (أَوِ التَّنْكِيرِ) بايسه آچو ضررلارىنى

نفسنك ايسينه تشرنو برلن (ان لَمْ يَشْتَدَّ جَدًّا) اگردە آچو بيك قاطى بولماسە (وَالْأَلَا)
 اگردە آچو بيك قاطى بولسە (فَلَا يُفِيدُ) بس آچو ضررلاريني ذكر قىلو فائده بىرمەس
 (بَلْ قَدْ يَضُرُّ) بلکہ بعض وقت ضرر پيرر يعنى آچونى آرتدور (وَيَكُونُ) دخى
 آچو ضررلاريني ذكر قىلو بولور (كَالْوَقُودِ) اوطقە ياغا تورغان اوطون كىي يعنى نفا کہ
 اوطون اوطنك يالقوننى آرتدورە ايندى شونك كىي آچو ضررلاريني ذكر قىلدورە
 آچونك يالقوننى آرتدور (وَهُوَ) اول آچونك آرتوق بولغان طرفيني بترە تورغان
 دارونك علم گە نسبت پيرلگانى (مَعْرِفَةُ آفَاتِهِ) آچونك آفتلرين بلودر (وَفَوَائِدُ كَطَمِ
 الْغَيْظِ) دخى آچونى يوطونك فائده لرین بلودر (أَمَّا آفَاتُهُ) اما آچونك آفتلرى (فَارْبَعَةٌ)
 بس دور تدر (الْأَوَّلُ) آچونك دورت آفتى نك اولگسى (فَسَادُ رَأْسِ الطَّاعَاتِ) عبادتلرنك
 باشينك (يعنى ايمان نك) بوزلويدر (هَقْ طِكْ) بيهقى برلن طبرانى كيدرنە روايت
 قىلد بلار (عَنْ بَهْزَبْنِ حَكِيمٍ) حكيم اوغلى حضرت بهزدن (عَنْ أَبِيهِ) حضرت بهز آتاسندان
 (عَنْ جَدِّهِ) آتاسى بهز نك باباسندان (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمْ) الله تعالى همه سندن راضى
 بولغاي ايندى (عَنْ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) باباسى رسول الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلكه رسول الله
 ايندى (الْغَضَبُ يُفْسِدُ الْإِيمَانَ) آچو ايماننى بوزادر (كَمَا يُفْسِدُ الصَّبْرُ الْعَسَلَ) ننا کہ
 آچى اوله نك صغنديسى بالنى بوزادور ايندى (الْمُرَادُ) حديث ده آچودان مقصود (الْغَضَبُ
 فِيمَا لَا يَنْبَغِي) تيوشلى بولماغان اورونده آچودر (أَوْ صُدُورُهُ فِيمَا يَنْبَغِي) يابسه تيوشلى اورونده
 آچونك صادر بولوى در (أَكْثَرُ وَأَشَدُّ) كوبرەك و قاطيراق بولوب (مِمَّا يَنْبَغِي) تيوش
 بولغان آچودان يعنى آچولانور غە تيوشلى اورونده آچولانور لكن تيوش قدر سندن
 آچونى آرتدروب بيهرر (فَهُوَ) بس تيوشلى اورونده تيوش بولغان مقدار دان آرتوق
 بولغان آچو (التَّهَوُّرُ) تهوراسمنده در قباحتر (وَكَثِيرًا مَا يُطْلَقُ الْغَضَبُ) وكوب وقتنى
 آچونى اطلاق قىلنە در (عَلَيْهِ) آچو تيوش بولغان مقدار دان آرتوق بولغان آچوغە ده
 (لِأَصْلِ الْغَضَبِ) حديث ده آچودان مقصود اصل آچو توگل در (لِأَمْرٍ) شول دليل ايچونك
 اوتدى (أَنَّهُ) درستلكه اصل آچو (أَمْرٌ لَزِمٌ) لازم بولغان اشدر دين هم دنيانى
 صاقلواغە سببدر (وَقَدْ صَدَّرَ عَنِ النَّبِيِّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) تحقيق رسول الله دان آچو
 صادر بولدى (مَرَارًا) كوب مرتبه لر (فِي مَحَلَّةٍ) آچولانو تيوشلى بولغان اورونده (وَوَجْهُهُ

افساده الایمان) دخی آچونک ایمانی بوزوینک وجهسی (انه) درستلکه شان (کثیراً
 ماصدر) کوب وقتده صادر بولور (عن شدة الغضب) آچونک قاطیلغندان (قول اوفعل
 یوجب الکفر) کفرنی واجب ایتکوچی سوز یا که اش (والثانی) دخی آچونک ایکنچی
 آفتی (خوف المکافاة) برابرک قورقویدر (من الله تعالی) الله تعالی دن یعنی اوزک
 قیلغان اشنی الله تعالی نکی اوزک قیلوندان قورقودر (فان قنرة الله تعالی) بس درستلکه
 الله تعالی نکی قدرنی (علیک) سینک اوزهرکه (اعظم) الوهر اقدر (من قدر تک علی
 هذا الانسان) سینک اوشبو آدم اوزهرینه قدر تکدن (فلو امضیت غضبک علیه) بس
 اگر آچوونکی اول کشی اوزهرینه یرتساک (لم تأمن) ایمین بولمازسین (ان یمضی الله
 غضبه علیک) سینک اوزرکا الله تعالی نکی آچوونینی یرتمکندان (یوم القيامة) قیامت
 کوننک (والثالث) دخی آچونک اوچونچی آفتی (حصول العداوة) دشمانلیق نکی حاصل
 بولویدر (فیثشمر العداوة) بس دشمان صرغانب کرشر (بمقابلتک) سیکا قارشولق قیلوغه
 (والسعی فی هدم اغراضک) دخی سینک مقصودلارونکی بیمروده تور وشوغه صرغانب کرشر
 (والشمانة بمصائبک) دخی سیکا ایرشکان قایغولارغه شادلانوغه صرغانب کرشر (فیشوش علیک)
 بس سینک اوزرکا تشویشلنمش بولور (معاشک) دنیا تر کالگکی ده (ومعادک) دخی آخرت کده
 (فلا تنفرغ) بس بوشانمازون (للعم والعمل) علم حاصل ایتوگه ده دخی همل قیلوغه ده (والرابع) دخی
 آچونک دور تنچی ضرری (قبح صورتک) صورتک قباحت بولویدر (عند الغضب) آچولانغان
 وقتده (ومشابهتک للکلب الضار) دخی ضرر قصد قیلوچی اتکه اوخشاماقلغکدر (والسبع
 العادی) دخی دشمانلق قصد قیلوچی یرطقچ حیوانغه اوخشاماقلغکدر (واما فواؤد کظم
 الغیظ) اما آچونکی یوطونک فائده لری (فسبعة) بس یدیدر (الاول) یدی فائده نکی اولگسی
 (اعداد الجنة) اجماعنی حاضرلاودر (له) اول آچونینی یوطقان کشیگه (قال الله تعالی) الله تعالی
 ایندی (والکاظمین الغیظ والعافین هن الناس) دیدی بو آیت نور سورهنده باشی بویله
 (وسارعوا) آشوعکز (الی مغفرة من ربکم) ربکردن بولغان یارلقانوغه (وجنة) دخی اجماعنه
 آشوعکز یعنی مغفرت برلن جنت که ایرشدره تورغان اینگو عمللرنی قیلوغه آشوعکز
 (عرضها السموات والارض) اول اجماعنک کیکلگی کوکلر وپیرلر کیکلگی کبیدر (اعدت
 للمنتقمین) اول اجماعنی شرکدن دخی گناهدان صاقلانوچیلارغه حاضراندی (اللتین) شوندا بن

كشيلردر اول شرکن هم گناهان صافلانوچي كشيلىر (يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ) بايلق
 حالنده ده فقيرلك حالنده انفاق قيلورلار (وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ) دخی متقيلر شول كشيلردر
 آچوني يوطارلار يعنى يرتماسلر امساك قيلورلار (وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ) دخی متقيلر شول
 كشيلردر آدم لرنگ چماينندن عفو قيلورلار (وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ) دخی الله تعالى هر بر
 ايندگولك قيلوچيني سوهر (وَالثَّانِي) دخی آچوني يوطونك ايجنچي فائدهسى (التَّخْيِيرُ
 فِي الْحُورِ الْعَيْنِ) حورقزنده اختياري قيلودر (دت) ابوداود برلين ترمندى روايت قيلدى
 (عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) سعد اوغلى حضرت سهل دان (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) درستلكه رسول الله (قَالَ) ايتدى (مَنْ كَتَمَ الْغَيْظَ) بر كشي آچوني يوطسه يعنى
 بترسه (وَهُوَ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَنْفِقَهُ) حالهوكم اول كشي آچوني يرتوگه كوچي بيتهر بولسه
 (دَعَاَهُ اللَّهُ تَعَالَى) انهار الله تعالى اول كشي (يَوْمَ الْقِيَامَةِ) قيامت كونده (عَلَى رُؤْسِ الْخَلَائِقِ)
 خلقلارنگ باشلاري اوزهرنده يعنى خلق آراسنده (حَتَّى يُخَيَّرَهُ) تاكم اختياري قيلور
 الله تعالى آچويني يوطقان كشي (فِي أَيِّ الْحُورِ) حورلارنگ كيرهك قايسونده (شَاءَ) تلهدى
 والثالث (دَفَعَ عَذَابَ اللَّهِ تَعَالَى) دخی آچوني يوطونك اوچنچي فائدهسى الله تعالى نك
 عذابين بيبهر ودر (طط) طبراني اوسطنده روايت قيلدى (عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت
 انس دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلكه حضرت انس ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)
 رسول الله ايتدى (مَنْ دَفَعَ غَضَبَهُ) بر كشي آچويني بيبهر (دَفَعَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) بيبهر
 الله تعالى اول كشيدين (عَذَابَهُ) عذابيني

(وَالرَّابِعُ عَظْمُ الْأَجْرِ) دخی آچوني يوطونك دورتنچي فائدهسى اجر وثواب نك
 الوغليدر (مج) ابن ماجه روايت قيلدى (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت
 عمر اوغلى حضرت عبد الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلكه حضرت عبد الله ايتدى (قَالَ عَلَيْهِ
 السَّلَامُ) پيغمبر عليه السلام ايتدى ديو (مَنْ جُرِعَتْ) هيچ بر يوطم اچودن يوقدر (أَعْظَمَ
 أَجْرًا عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالى قاشنده اجر يوزندن الوغراق (مِنْ جُرْعَةِ غَيْظٍ) بر يوطوم
 آچوني اچودن (كَطَمَهَا عَيْتٌ) بنده اول بر يوطملق آچوني يوتدى (ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ تَعَالَى)
 الله تعالى نك رضالغنى ايسته و ايجون
 (وَالْخَامِسُ) دخی آچوني يوطونك بشنچي فائدهسى (حَفِظَ اللَّهُ تَعَالَى) اول بندهنى الله تعالى نك

صاقلاويدير (وَالسَّادِسُ) دخی آچونی یوطونڭ آلتونچى فائدهسى (رَحْمَتُهُ تَعَالَى) اول
 بندهگه الله تعالى نڭ رحمتيدر (وَالسَّابِعُ) دخی آچونی یوطونڭ يىدنجى فائدهسى (مُحِبَّتُهُ تَعَالَى)
 الله تعالى نڭ اول بندهگه محبتى در (حِكْمٌ) حاکم روايت قىلدى (عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ
 تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت عباسنڭ اوغلى حضرت عبد الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت
 عبد الله ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول ايتدى (ثَلَاثٌ) اوج تورلى نرسه يعنى صفت (مَنْ)
 شول كشي (كُنَّ فِيهِ) اول اوج تورلى صفت اول كشيده بولسه (أَوْ أَمُّهُ اللَّهُ تَعَالَى فِي كَنَفِهِ) الله تعالى اول
 كشيى كرتى اوزينڭ صاقلاويينه يعنى الله تعالى اول كشيى صاقلار (وَسَتَرَ عَلَيْهِ بِرَحْمَتِهِ)
 دخی ارتر الله تعالى اول كشي اوزرينه اوزينڭ رحمتى برلن (وَأَدْخَلَهُ فِي مَحَبَّتِهِ) دخی كرتى
 الله تعالى بوكشيى اوزينڭ محبتنه (مَنْ) شول كشيى اول كشي لى (إِذَا أُعْطِيَ شُكْرًا) هر قىچان نعمت
 بپىرلسه شكر قىلور (وَإِذَا قَدَّرَ غَفْرًا) وهر قىچان آچونى آلورغه كوچى يتسهده عفو قىلور
 (وَإِذَا غَضِبَ) دخی هر قىچان آچولانسه (فَتَرَى) ضعيفلانور يعنى آچونى باصار (فَهِنَّ الْفَوَائِدُ)
 بس اوشبو آچونى یوطونڭ يىدى فائدهسى (بِمَجْرَدِ الْكُظْمِ) يالغز آچونى یوطو برلن
 بولور (وَأَمَّا إِذَا عَفَا مَعَهُ) اما هر قىچان آچونى یوطو برلن برگه آچولاندرغان كشيى عفو
 قىلسه (فَأَكْثَرُ وَأَعْظَمُ) بس فائدهسى كو برهك والوغراقدر (فَأَنَّكَ إِذَا عَفَوْتَ) بس
 درستلكده سين هر قىچان عفو قىلساڭ (مَعَ عَجْزِكَ وَأَحْتِيَاجِكَ) عاجز دخی محتاج بولووڭ
 برلن (فَاللَّهُ أَوْلَىٰ أَنْ يَعْفُوَ) بس عفو قىلورغه الله تعالى آرتوغراقدر (مَعَ قَدْرَتِهِ وَغَنَائِهِ)
 الله تعالى نڭ قادر وبای بولوى برلن (وَيُبَلِّغُهُ عَلَيْهِ) دخی آچونى یوطبده عفو قىلغانده
 الله تعالى نڭ بيگره كده عفو قىلويينه دلالت قىلادر (قَوْلُهُ تَعَالَى) الله تعالى نڭ سوزى
 (وَلِيَعْفُوا وَيَلِصَفَحُوا) ديگان سوزى يعنى عفو قىلسونلار رنجتكان كشيلىرنڭ گناهلارندان
 يوز دوندرسونلار (الْأَتْعَبُونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ) اياسويميسزى الله تعالى نڭ سزلىرى
 مغفرت قىلويىنى البته سويه رسز.

(الْمَقَامُ الثَّلَاثُ) (فِي الْعِلَاجِ الْعَمَلِيِّ) آچوده بولغان اوچنچى مقام آچو آروينى بتره
 تورغان دارونڭ عملگه نسبت بپىرلىگاننده در (بَعْدَ الْهَيِّجَانِ) آچوقوزغالغاننڭ صوڭنده
 (وَهُوَ أَرْبَعَةُ أَشْيَاءَ) آچونى بتره تورغان دارونڭ عملگه نسبت بپىرلىگانى دورت نرسه در
 (الْأَوَّلُ التَّوَضُّؤُ) اولگى علاج طهارت آلودر (د) ابو داود روايت قىلادر (عَنْ عَطِيَّةِ

رضی الله تعالی عنه) حضرت عطیه دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت عطیه ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایتدی دیدی (إِنَّ الْغَضَبَ مِنَ الشَّيْطَانِ) درستلکده آچو شیطاندن در (وَأَنَّ الشَّيْطَانَ خُلِقَ مِنَ النَّارِ) دخی درستلکده شیطان اوطدان یاراطلدی (وَأَنَّمَا تُطْفَأُ النَّارُ بِالْمَاءِ) وبودر باشقه توگل در اوطنی سوند رلمش بولور صوبرلن (فَإِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَتَوَضَّأْ) بس هر قیچان سزنگ بره گوگز آچولانسه طهارت آلسون (وَالثَّانِي الْجُلُوسُ وَالْأَضْطِجَاعُ) و آچونی بتره تورغان ایکنچی علاج آچولانغان وقتده اولتورودر ویاطودر (د) ابوداود روایت قیلدی (عَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابودردن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت ابودر ایتدی (قَالَ لِنَارِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بزرگه رسول الله ایتدی دیدی (إِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ) هر قیچان سزنگ برا گوگز آچولانسه (وَهُوَ قَائِمٌ) و حالبوکم اول کشی آباق اوزره باصقان بولسه (فَلْيَجْلِسْ) بس اولتورسون اول (فَإِنْ ذَهَبَ عَنْهُ الْغَضَبُ) بس هر قیچان اول کشیدن آچو کینسه بیگ خوش (وَالْأَلَّ) واگر اولتوروبک آچوی کیتماسه (فَلْيَضْطَجِعْ) بس یاطسون (وَالثَّلَاثُ) دخی آچونی بتره تورغان اوچونچی علاج (الْأَسْتِعَاذَةُ) آچو وقتنده الله تعالی گه صغنما قدر یعنی (اعوذ بالله من الشيطان الرجيم) دیمکر (خم) بخاری برلن مسلم روایت قیلدی (عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ صَرْدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) سرد اوغلی حضرت سلیمانندن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت سلیمان ایتدی (اسْتَبَّ رَجُلَانِ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول اکرم حضورنده ایکی ایر سوگشیلر (وَنَجَّحْنُ عَنْهُ) ویز رسول الله قاشنده ایدک (فَبَيْنَمَا يَسُبُّ أَحَدُهُمَا صَاحِبَهُ) بس شول وقتده ایکی ایرنگ برسی یولد اشینی سوکدی (مُغْضَبًا) آچولانغانی حالده (قَدَّاحِمَرَّ وَجْهَهُ) تحقیق سوگوچی ایرنگ یوزی قزاردی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ) شول وقتده رسول الله ایتدی (إِنِّي لَأَعْلَمُ كَلِمَةً) مین برسوزبله مون (لَوْ قَالَهَا) اگر سوگوچی آدم بوسوزنی اینسه ایدی (لَنَدَّهَبَ عَنْهُ) البته بوسوگوچیدن کینار ایدی (الَّتِي) شول نرسه (يَجْمَعُ) تابار اول نرسه فی اوزنه یعنی آچو (لَوْ قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ) اگر اعوذ بالله من الشيطان الرجيم ديسه (ذَهَبَ عَنْهُ مَا يَجْمَعُ) اول سوگوچی ایردن اوزنه تابقان نرسه سی یعنی آچوی کینار (والرابع) آچونی بتوره طورغان علاجلردن دور تنچیسسی (دُعَاءُ مَخْصُوصٌ) شوکنا آطاقلانغان دعادره (سنی) سنی اوغلی علامه روایت قیلدی (عَنْ هَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا) حضرت عائشه دن (أَنَّهُ قَالَتْ) درستلکده حضرت

ایتدی عائشه (دَخَلَ عَلَيْنَا النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) بزنگ اوزر مزگه پیغمبر علیه السلام کردی
 (وَأَنَا غَضِبِي) هالبوکم مین آچولانغان ایسم (فَأَخَذَ بَطْرَفِ الْمُتَصِلِ مِنْ أَنْفِي)
 بس بورنمدان آیورلغان اورنینهک طرفسدان یعنی بورنمنک بونوندان توتدی (فَفَرَكُهُ)
 بس بورنمنی اوغلادی (ثُمَّ قَالَ) مونک صوکنده رسول الله ایتدی (يَا عُوَيْشُ) ای کهکنه عائشه
 (قُولِي) ایت سین (اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي) ای الله مینم گناهمنی یارلوقا (وَأَذْهَبْ غَيْظَ قَلْبِي)
 دخی کوکلمدهگی آچونی ییبه (وَأَجْرَنِي مِنَ الشَّيْطَانِ) دخی مینی شیطاندان قوتقار دیو

(المَقَامُ الرَّابِعُ فِي الْعِلَاجِ الْقَلْعِيِّ)

دورتنچی مقام آچونی بتونله یبتره تورغان دارو بیاننده در (وهو) اول آچونی بتونله ی
 بترو (بازَالَةِ السَّبَبِ) آچونک سببنی یبهروبزلن بولور (وهو الحَرْصُ عَلَى الْجَاهِ) دخی آچونک
 سببی مرتبه اوزه رینه حرصقدر (وَالْتَكْبُرُ وَالْعُجْبُ) دخی کشیگه الوغلقنی بلرودر دخی
 اوزینه اوزی ایس کیتودر (وَصَاحِبُ أَحَدِ هَذِهِ الثَّلَاثَةِ) بو اوچ قباحث خلقنک برسینک ایبه سی یعنی
 مرتبه گه حرصلق تکبرلک عجبنک برسی نک ایبه سی (يَغْضَبُ بَأَدْنِي شَيْءٌ) آزغنه نرسه
 برلنده آچولانر (يُوهِمُ نُقْصَا فِيهِ) بو اوچ قباحث خلقنک برسینک ایبه سنده کیمچیلک نی
 وهمله ته اول نرسه (مَمَّا) شول نرسه دن (لَا يَغْضَبُ بِهِ) اول نرسه برلن آچولانماس (غَيْرُهُ) بو
 اوچ قباحث خلقنک برسینک ایاسی بولغان کشیدن باشقه کشی (عَادَةً) عادتک (وَعِلَاجُهَا
 سَبَقٌ) بو مرتبه گه حرصلق دخی تکبرلک هم عجب نی بتره تورغان علاج نی بیان اوتدی
 (وَالْمَزَاجُ) دخی آچوغه سبب اویون وکولکی سوزدر (وَالهَزْلُ) دخی لغو سوزدر (وَالهَزْنُ)
 دخی خورلاودر (وَالتَّعْيِيرُ) دخی عیبلاودر (وَالْمَمَارَةُ) دخی فخرشودر (وَالْمُضَادَّةُ) دخی مخالفت
 قیلودر (وَالظُّلْمُ بِالْقَوْلِ) دخی سوز برلن ظلم ایتودر (كَالْمَكْتَبِ عَلَيْهِ) اول کشی اوزه رینه
 یالغانلاو کبی (وَالغَيْبَةُ) دخی اول کشینی غیبت قیلو کبی (وَالنَّمِيمَةُ) دخی اول کشینک
 بر کشی حقنده غی یاوز سوزبنی شول کشی گه ایرشدر و کبی (وَالسَّتْمُ) دخی سوگو کبی
 (أَوْ بِالْفِعْلِ) یایسه ظلم ایتو اش برلن بولور (كَالضَّرْبِ) صوغو کبی (وَأَخَذَ الْمَالَ) دخی
 مالینی آلو کبی (وَمَنْعَ حَقِّهِ) دخی حقینی طیبو کبی (وهذه الأشياءُ) دخی اوشبو نرسه لر یعنی
 اوشبودر قیلنغان آچوغه سبب بولغان نرسه (تُورثُ الغَضَبَ) آچونی پیداقیلادر (لَا كَثْرَ النَّاسِ)

آدم لرنڭ كوبره گينه (فَعَلَيْكَ الْاجْتِنَابَ مِنْهَا) بس اوشبو آچوغه سبب بولغان نرسه لردن
 صاقلانولازم بولسون سيڭا (الَا اَنْ تَتَّقِنَ) مگر صاقلانماسون شيكسز بلوك وقتنه (تَحْمَلُهُ
 وَحَمْلُهُ) بو كشينڭ بوسبيلرنى بوكله ويىنى دخى حلیم لىكىنى يعنى بوسبيلرگه آچولانماويىنى (وَلَا
 بَأْسَ حِينَئِذٍ) دخى اوشبو وقتنه ضرر يوق (بِمَا حَلَّ مِنْهَا قَلِيلًا) اوشبو آچوغه سبب بولغان
 نرسه لردن حلال بولغانىنى آرزنه قىلوده مثلا مزاح هزل كيبيلرنى (وَأَمَّا إِذَا صَدَرَتْ) اما
 هر قىچان آچوغه سبب بولغان نرسه لر صادر بولسه (مَنْ غَيْرِكَ) سيندن باشقه دان (فَيَاكَ
 سَيْنِكَ حَقِّكَه (فَعَلَيْكَ الْحَلْمُ وَالْعَفْوُ) بس سيڭا بواشلق يعنى آچولانماو هم عفو قىلو لازم
 بولسون (وَأَنْ لَمْ تَقْدِرْ) دخى اگر آچولانماوغه وعفوقىلوغه كوچڭ يتماسه (فَالصَّبْرُ) بس
 صبر لازم بولسون سيڭا (وَالكُظْمُ) دخى آچونى يوطو لازم بولسون (وَالْإِنْصَارُ) دخى ياردم
 ايتو لازم بولسون يعنى تيوش بولغان حقنى آرتدرايىنچه آلو (وَأَنْ لَمْ تَقْدِرْ) دخى اگر
 صبر قىلوغه و آچونى يوطوغه كوچڭ يتماسه (فَلَا تَنْهَبْ) بس بارماسين (وَلَا تَجْلِسْ) دخى
 اولترماسين (فِي مَظَانِهَا) اوشبو آچوغه سبب بولغان نرسه لرنڭ بولوى گمان قىلنغان اوروندا
 (وَأَنْ وَقَعَتْ) اگر آچوتوشسه (بَغْتَةً) كينه تىدن (فَقَرُّ) شول چاقدا قاج سين آندن (فَرَارِكُ مِنَ الْأَسَدِ)
 آرسلانداق چاقغان كىي (وَأَحْوَالُ هَذِهِ الْأَشْيَاءِ) اوشبو آچوغه سبب بولغان نرسه لرنڭ حاللرينڭ بياني
 (سَيَجِيءُ أَنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى) اگر الله تعالى تله سه تيز كيلور (وَمَنْ أَشَدَّ بَوَاعَثَ الْغَضَبِ) آچوغه باعث بولغان
 نرسه لرنڭ ايڭ قاطيسى جمله سنندىر (عِنْدَ الْجَهْلِ) نادانلار قاشندا (تَسْمِيَتُهُمْ أَيُّهُ) اوشبو قباحت
 بولغان تيوشسز آچونى نادانلارنڭ تسميه قىلولارى يعنى اسمله ولرى (شَجَاعَةٌ وَرَجُولِيَّةٌ) بهادرلق
 و ايرلك ديو (وَعِزَّةٌ نَفْسٍ) نفسنڭ الوغلى ديو (وَكِبْرَاهِمَةٌ) دخى همت نڭ الوغلى ديو
 (وَعِزَّةٌ وَحَمِيَّةٌ) دخى غيرت هم حميت ديو (حَتَّى تَمِيلَ النَّفْسُ إِلَيْهِ) تا كم نفس ميل قىلا دور
 اول قباحت بولغان آچو اوزه رينه (وَتَسْتَحْسِنُهُ) دخى نفس كور كه گه صاييدىر اول قباحت
 بولغان آچونى (وَقَدْ يُتَاكَدُ ذَلِكَ) و تعقيق قباحت بولغان آچونى قوتله ندرلمش بولادر
 (بِعَكَابَةِ شِدَّةِ الْغَضَبِ) آچونڭ قاطيلغنى حكابت قىلو بىرن (مَنْ الْأَكْبَرُ) الوغ آدم لردن
 (فِي مَعْرَضِ الْمَدْحِ) ماقتاو معرضنده يعنى ماقتاو اورننده (وَالنَّفُوسُ مَائِلَةٌ) دخى نفسلر
 آوشقوچيدىر (إِلَى التَّشْبِهِ بِالْأَكْبَرِ) الوغلارغه اوخشاوغه (وَهَذَا) دخى اوشبو قباحت بولغان
 آچونى بهادرلق و ايرلك و غيرت ديب آتاو (خَطَأٌ) خطادر (وَجَهْلٌ) دخى نادانلقدر
 (بَلْ هُوَ) بلكه اول قباحت بولغان آچو (مَرَضٌ قَلْبٍ) كوكل آورويدىر (وَنَقْضَانُ عَقْلٍ) دخى

عقلنڭ كيملگيدر (الأيري) ايا كورمى سونمى (ان المریض) درستلكده آورو كشى
 (أسرع غضباً) آچو يوزندن آشغوچيراقدر (من الصبح) سلامت كشيئنده (والمراة من
 الرجل) دخى اير كشيئدن خاتون كشى آچولانوغه آشغوچيراقدر (والشيخ من الكهل)
 دخى قارت كشى ياش كشيئدن آچولانوغه آشغوچيراقدر (ومنه) دخى نادانلار قاشنده
 آچوغه باعث بولغان نرسه لر نڭ ايلڭ قاطيسند اندر (الأمر بالمعروف) ايندگو اش برلن
 بيورو (والنهي عن المنكر) دخى ياوز اشدن طيبو (خصوصاً) بيگره كده ايندگو اش برلن
 بيورو ياوز اشدن طيبو آچوغه باعث بولادر (إذا كان بالعدة والعنف) هر قبيچان ايندگو
 اش برلن بيورو وياوزلقدان طيبو آچو برلن وقاطيلڭ برلن بولسه (وعدم الأضافة الى
 الشارع) دخى شارع (الله تعالى دخى رسول الله) گه قوشماو برلن بولسه (وفي الملاء) دخى
 كسوب و طولو جماعت اچنده بولسه (فيظن المخاطب) بس خطاب قيلنغان كشى يعنى
 سوزنى آنارغه سويلنگان كشى گمان قيلادر (أنه) درستلكده بو ايندگو اش برلن بيورو
 وياوز اشدن طيبو حقه دخى سوز (من عند المتكلم) سويله گوچى كشى نڭ قاشندان (لألشارع)
 شارع (الله تعالى يا كه رسول الله) قاشندان توگل ديو (وأنه) دخى درستلكده ايندگولك برلن
 بيوروچى وياوزلقدان طيبوچى (يريد المزمع) بزنى عيب له ونى تليدر (والطعن) دخى
 خورلاوونى تليدر ديو گمان قيبلا (لألنصح) نصيحت يعنى بزگه فائده نى تلامى ديو گمان قيبلا
 (فيغضب لجهله) بس خطاب قيلنغان كشى نادانلغى سببلى آچولانا يعنى ايندگولك برلن
 بيوروب ياوزلقدان طيغان كشيگه (وعلاجه) دخى ايندگولك برلن بيوروب ياوزلقدان
 طيبونڭ آچوغه سبب بولوينى بتره تورغان علاج (التكلم باللين) يومشاقلف برلن
 سويله مه كلكر (والرفق) دخى شفقت برلن سويله مه كلكر (والأضافة الى الشارع) دخى
 شارعگه قوشماقلىڭ در يعنى قوشوب سويله مه كلكر (وفي السر) دخى يه شرنه سويله مكلكر
 (ان أمكن) اگر ممكن بولسه مثلا خطاب قيلنغان كشى كله چكده گناه قيلونى قصد قيلسه
 اما حاضر زمانده بالفعل گناه قيلسه ياشرن سويله و ممكن توگل (وتعلم الشرائع) دخى
 علاج شريعتلرنى اويره نودر يعنى اگرده مخاطب شريعتنى بلسه وعظ قيلوچينڭ سوزينى
 شارع سوزى اما وعظ قيلوچينڭ اوز سوزى توگل ديب بلور (وأمّا إذا غضب) اما هر
 قبيچان آچولانسه خطاب قيلنغان كشى (مع العلم) شريعتنى بلو برلنده يعنى بله توروبه

(فَمَنْ الرِّبَا) بس بو آچولانو رباداندر (وَالكِبْر) دخی تکبر لکدن در (وَالعُجْب) دخی
 عجبنددر (وَمَنْهُ الظَّنُّ الخَطَا) دخی نادان لار قاشنده آچوغه باعث بولغان نرسه لرنڭ
 ایلڭ قاطیسندن در خطا ظن قیلو (وَعَدَمٌ فَمَهْ مُرَادُ الْمُتَكَلِّمِ) دخی سویله وچینڭ مقصودینی
 آڭلاما (فَعَلَى الْمُتَكَلِّمِ) ئیندی بو صورتده سویله گوجی کشیگه تیوش بولور (التَّبَيُّنُ
 وَالتَّفْسِيرُ) آچق بیان قیلو هم سویله گهن سوزینڭ معناسنی آچق ایتب ایتو (وَالاحْتِرَازُ
 عَنِ الْأَجْمَالِ) دخی قسته سوزدن صاقلانو (وَأَحْتِمَالُ الْأَذَى) دخی خطاب قیلنغان کشی
 طرفندان بولغان رنجتونی یوکلوه (فَعَلَى السَّامِعِ) بس ایشتمکان کشیگه تیوش بولور (التَّنْبِهُتُ
 تَوْقَاتًا يَعْنِي أَشْعَمَاوُ) (وَالتَّسَامُلُ) دخی اویلاو (وَمُسْنُ الظَّنِّ بِالْمُؤْمِنِينَ) دخی مسلمانلارغه
 کورکام گمان قیلو (وَأَنْ اشْتَبَهَ) واگر ایشتمکان کشیگه ایشتمکان سوزی شبهه لی و بلمسز بولسه
 (فَالاستفسارُ) بس سویله گهن کشی دن سویله گهن سوزینڭ معناسنی طلب قیلو تیوش
 بولور (لَا الْعَجَلَةَ) آچولانوغه آشغو تیوش بولماس (وَسُؤُ الظَّنِّ) دخی مسلمان لارغه
 یاوزگمان تیوش بولماس (وَمَنْهُ) دخی نادان لار قاشنده آچوغه باعث بولغان سبئلرنڭ
 ایلڭ قاطیسندن در (الْفَعْلُ الضَّارُّ) ضرر لی اش (الضَّادُ خَطَا) اول ضرر لی اش خطالق
 برلن صادر بولغوچیدر (كَمَنْ) شول کشی کبی (يَرْمِي إِلَى الصَّيْدِ) کییک که آتور
 (فَيَتَعَلَّقُ إِلَى الْإِنْسَانِ) بس آطقان نرسه سی یابشور یعنی آدم گه تیار (أَوْ مَالِهِ) یایسه آدم نڭ مالینه
 (فِي تِلْكَ) بس ئه ره ایتدر (فَعَلَيْهِ) بس بو آطقان کشیگه آطماسندن اول تیوش بولور (التَّنْبِهُتُ
 تَوْقَاتًا مَالِقًا يَعْنِي أَشْقَمَا سَسْرَلِقًا) (وَالاهْتِيَاطُ) دخی صاقلانو چیلق (وَعَلَى الْمُجَنِّي عَلَيْهِ) دخی آنڭ
 اوزرینه جنایت قیلنغان کشی اوزرینه تیوش بولور (الْعَفْوُ) عفو قیلو (وَأَنْ لَمْ يَقْدِرْ)
 واگر عفو قیلورغه قادر بولماسه (فَالتَّضَمِينُ عَلَى وَفْقِ الشَّرْعِ) بس شریعتکه موافق بولو
 اوزرینه توله تو تیوش بولور (لَا التَّهَوُّرُ) کرشرگه تیوش بولماغان اشکه کرشویعنی آرتوق
 وقباحت بولغان آچو تیوش بولماس (وَمَنْهُ) دخی نادانلار قاشنده آچوغه باعث نرسه لرنڭ
 ایلڭ قاطیسندن در (حُبُّ الدُّنْيَا) دنیانی سو بو (وَالعَرَضُ عَلَيْهَا) دخی دنیا اوزرینه قمسزلق
 (فَأَنَّ الرَّجُلَ قَدْ يَسْتَلْ عَنْ غَنَى) بس درستلکه ایر بای کشیدن بعض وقت صورار (شَيْئًا)
 بر نرسه نی (فَلَا يُعْطِيهِ) بس بای کشی بو ایرنڭ صوران نرسه سنی بیومه س (فَيَغْضَبُ)
 بس بو صوران ایر بایغه آچولانور و دشمن بولور (وَسَيَجِيءُ عُلَّاجُهُ أَنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى)

اگر الله تعالى تلاشه دنیاسیونی بتره تورغان علاجنک بیانی تیرکیلور (فَإِنْ كَانَ فَضْبُهُ) بس اگر بویرنک آچوی بولسه (لَمَجْرَدَ رَدِّ كَلَامِهِ) صورالغان بای کشی ننگ یالغز بو ایرننگ سوزینی قایتاروی ایچون (وَهَدَمَ أَجَابَتَهُ) دخی بای کشی بو صورالغان ایرننگ سوزینی قبول ایتمه گنلگی ایچون (فَمَنْ التَّكْبُرُ) بس بو صورالغان ایرننگ آچولانوی تکبر لکندر (أَوِ الْعُجْبُ) بایسه اوزینه اوزیننگ ایسی کیتونداندر (كَمَنْ يَغْضَبُ) شول کشی کبی آچولانور (عِنْدَ رَدِّ شَفَاعَتِهِ) یاردامی قایتارلغان وقتنده (فِي أَمْرٍ مَبْأَحٍ أَوْ حَرَامٍ) مباح بولغان یا که حرام بولغان اشد (وَمَنْهُ الْغُدْرُ) دخی آچوغه باعث بولغان نرسه لر جمله سنندندر آلد او (وَهُوَ نَقْضُ الْعَهْدِ) واول آلد او عهدنی بوزودر (وَالْمَيْثَاقِ) دخی اشاچلی وعدهنی بوزودر (بَلَاءِ الْإِنِّانِ) بلدرودن باشقه (وَهُوَ) اول وعده بوزو

(الْحَادِي وَالْعَشْرُونَ مِنْ آفَاتِ الْقَلْبِ) آلمش قباحمت خلقلاردان وکوکل آفت لرننن یکر می برنچسیدر (م) مسلم روایت قیلدی (عَنِ الْغُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت خدری دن (أَنَّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ قَالَ) درستلکه پیغمبر علیه السلام ایندی (لِكُلِّ غَادِرٍ لَوْاءٌ عِنْدَاسْتِهِ) هر بر آلد اوچی کشی ایچون موضع قعودنک یعنی اولطرو اورنونک بر علم (فَلَاحِ) بولغوجیدر (است همزه ننگ آستی ایله موضع قعود و بعضا حلقه دبرده اطلاق اولنور (يُرْفَعُ لَهُ) بو علمنی آلد اوچی کشی ایچون کوته رلمش بولور (بِقَدْرِ غَدْرِهِ) آلد اوچی یعنی وعده سنی بوزوی قدری (وَهُوَ حَرَامٌ) وعدهنی بوزو حرام در (وَضُهُ وَاجِبٌ) دخی وعدهنی بوزوننگ ضدی یعنی دشمانی واجیدر (وَهُوَ حِفْظُ الْعَهْدِ) وعدهنی بوزوننگ دشمانی وعدهنی صاقلادور (وَعِنْدَ الْحَاجَةِ إِلَى نَقْضِهِ) دخی آچوغه باعث بولغان سبیلردن خیانت در (وَهُوَ) اول خیانت

(الثَّانِي وَالْعَشْرُونَ) آلمش قباحمت خلقدان یگر می ایکنچسی در (وَهُوَ أَيْضًا حَرَامٌ) واول خیانت ینده وعدهنی بوزو کبی حرام در (وَضُهُ) وخیانتنک خلافی (وَهُوَ الْأَمَانَةُ) واول خیانتنک خلافی امینلکدر (وَاجِبٌ) واجیدر (حَدِثُ طَهَبِ) احمد بن حنبل بزارطبرانی اوسطنده ابن حبان روایت قیلدی لار (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت انس دن (أَنَّ قَالَ) درستلکه حضرت انس ایندی (قَلَّمَا خَطَبَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله نینده یکنه زمان خطبه او قومادی (الْمَكْرَأُ) مگر او قوسه (قَالَ) ایندی (لَا يُبَاطِلُ لِمَنْ)

شول كشيڭكامل ايماني يوقدر (لَا اَمَانَةَ لَهُ) اول كشيڭك امينلگى يوقدر (وَلَا دِينَ لِمَنْ) دخى
 شول كشى ايچون كامل دين يوقدر (لَا عَهْدَ لَهُ) اول كشيڭك وعدهسى يوقدر (وَيَجْرَى
 الْأَمَانَةُ وَالْحَيَانَةُ) دخى امانت برلن خيانت يرر (فِي الْقَوْلِ) سوزدهده (أَيْضًا) يندهده اشبه
 يوردكى كى (د) ابوداود روايت قيلدى (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابوهريره دن
 (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت ابوهريره ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله
 ايتدى ديدى (الْمُسْتَشَارُ مُؤْتَمَنٌ) كيكاش برلن اش قيلوچى كشى امين لكده در (وَمَنْ
 أَفْتَى بغير علم) وبر كشى علمدن باشقه فتوى بيرسه (كَانَ اسْمُهُ عَلِيٌّ مَنِ افْتَاهُ) بو علمسز
 فنوى نك گناھسى فتوى بيروچى كشى اوزرينه بولور (وَمَنْ أَشَارَ عَلَيَّ أَخِيهِ بِأَمْرٍ) دخى
 بر كشى دين قرداشى اوزرينه بر اش نى قيلو بولن اشارت قيلسه (يَعْلَمُ أَنَّ الرُّشْفَ فِي غَيْرِهِ)
 اوزى بلور بولسه حلقق وتوغريلق بو اشارت قيلنغان اشمن باشقه ده در (فَقَدْ خَانَهُ) بس
 تحقيق بو اشارت قيلوچى كشى دين قرداشينه خيانت قيلدى (وَمَنْ خَلَفَ الْوَعْدَ) دخى آچوغه
 باعث بولغان نرسه لر جمله سنكندر وعدهگه خلافتق قيلو (وَهُوَ) اول وعده سزلك

الثالثُ وَالْعَشْرُونَ التَّمَشُّ قِبَاحَتِ خَلْقِ دَانَ يَكْرُمِي اَوْ جَوْحِ سَيِّدِي (وَضَهُ انْجَازُ الْوَعْدِ)
 واول وعدهگه خلافتق قيلونك خلافتق وعدهنى بيرينه كيتوردر (وَالْوَفَاءُ بِهِ) دخى
 وعدهگه وفا قيلودر (قال الله تعالى) الله تعالى ايتدى (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا) اي ايمان
 كيترگان آدملر (لَمْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ) نى ايچون اوزكز قيلماغان اشنى كشيلىرگه قيلو كز
 دبو ايتسه سز (كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ) الله تعالى قاشنده آچويوزندن الوغ بولدى (أَنْ تَقُولُوا)
 سز نك ايتو كز (مَا) شول نرسه نى (لَا تَفْعَلُونَ) قيلماسسز اوزكز اول نرسه نى (م) مسلم روايت
 قيلدى (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابوهريره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده ابوهريره
 ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) رسول الله ايتدى دى (آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ) منافق نك
 علامتى اوچدر (وَأَنْ ضَامَ وَصَلَّى) اگرچه روزه توتسه ده ونماز اوقسه ده (وَزَعَمَ أَنَّهُ مُسْلِمٌ)
 درستلكده اول كشى اوزينى مسلمان ديو گمان قيلساده اول اوچ علامت اوشبولاردر
 (إِذَا حَدَّثَ كَذِبًا) هر قيچان سويله شسه يالغان سويلهر (وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ) وهر قيچان وعده
 قيلسه خلافتق قيلور (وَإِذَا أَوْثَمَنَ خَانَ) وهر قيچان امانت قويلسه خيانت قيلور (خ م)
 بخارى برلن مسلم روايت قيلدىلار (عَنْ ابْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ) عاص اوغلى عمرو اوغلندن

(رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) اللهُ تَعَالَى رَضِيَ بَوْلغَايِ اِيْدِي هِر اِيكْسِنْدِن (أَنَّهُ قَالَ) دَرَسْتَلِكْمَه
 عمرو اوغلى ايتىدى (قَالَ رَسُولُ اللهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) رَسُولُ اللهِ ايتىدى (أَرْبَعٌ) دورت
 تورلى صفت (مَنْ) شول كشيكم (كُنَّ فِيهِ) بو دورت صفت اول كشيده بولسه (كَانَ مُنَافِقًا
 خَالصًا) اول كشي صاف منافق بولور (وَمَنْ كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنْهَا) وشول كشي كم آنارده دورت صفتنىڭ
 برسى بولسه (كَانَ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنَ النِّفَاقِ) اول كشيده منافققدان بر صفت بولور (حَتَّى يَدْعَهَا) اول
 صفتنى قويغانغه قدر اول دورت صفت اوشبولارد (إِذَا أُوتِمَنَ خَانَ) هر قيچان امانت
 قويلسه خيانت قيلور (وَإِذَا حَتَّتْ كَذِبٌ) وهر قيچان سوبله شسه يالغانلار (وَإِذَا عَاهَدَ
 غَدْرٌ) وهر قيچان وعده قوبوشسه وعده سنى بوزار (وَإِذَا خَاصَمَ) وهر قيچان دعوى قيلشسه
 (فَجَرَّ) دعوى سنده بوزوقلىغه ميل قيلور (فَالْوَعْدُ بِنِيَّةِ الْخَائِفِ) بس خلائق قيلو نيتى
 برلن وعده قيلو (كَتَبَ عَمْدًا حَرَامًا) قصدا يالغانلادر هم حرام در (وَأَمَّا بِنِيَّةِ الْوَفَاءِ) اما وفا
 قيلو نيتى برلن وعده قيلو (فَجَائِزٌ) بس درستدر (ثُمَّ أَنَّهُ لَا يَجِبُ) مونڭ صوڭنده وعده گه
 وفا قيلو واجب توگل (عِنْدَ أَكْثَرِ الْعُلَمَاءِ) عالم لرنڭ كوبره گى قاشنده (بَلَّ يُسْتَعَجَبُ)
 بلكه وعده گه وفا قيلو مستعجب بولور (فَيَكُونُ خَلْفُهُ) بس اگر وعده گه وفا قيلو
 مستعجب بولسه وعده گه خلائق قيلو بولور (مَكْرُوهًا تَنْزِيهًا) مكروه تنزيهى بولور
 بس حديث ده وعده نى قويونى علامت نفاق قيلوى جواب گه محتاج بولا اكثر علما بو
 حديث نى رسول اكرم زمانده غى منافقلا رغه حمل قيلغانلار آية المنافق ديگانده لام
 عهد خارجى ايچون ديگانلر يايسه بو حديث ده منافق دان مطلقا ظاهرى باطننه مخالف
 بولغان كشى بواور كفرن ياشرگان كشى مراد بولماس چونكه البته بواشلىر كفرن موجب
 توگل (بِدَلِيلِ قَوْلِهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) رسول الله نڭ سوزينڭ دليل بولوى برلن (إِذَا
 وَعَدَ الرَّجُلُ) هر قيچان بر اير وعده قيلسه (وَنَوَى أَنْ يَفِيَّ) هم وعده سنده وفا قيلونى تله سه
 (فَلَمْ يَفِ بِهِ) بس وعده سنده وفا قيلماسه (فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ) بس اول كشى اوزهرينه گناه بولماس
 (وَقِي رِوَايَةٌ) دخى ايكنچى روايتده (فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ) اول كشى اوزهرينه گناه بولماس يعنى
 ايكى تورلى سوز برلن روايت قيلنغان (ت. د.) ترمذى برلن ابو داود روايت قيلدىلار
 (عَنْ زَيْدِ بْنِ أَرْقَمَ) ارقم اوغلى زيددن (وَعَنْ الْأَمَامِ أَحْمَدَ وَمَنْ تَبِعَهُ) امام احمد دخى
 آنارغه ايده رگن كشيلىر قاشنده (الْوَفَاءُ وَاجِبٌ) وعده گه وفا قيلو واجبدر (وَالْخُلْفُ حَرَامٌ)

وعده گه خلافق قیلو حرام در (مُطْلَقًا) مطلقا یعنی کیره ک و عده گه وفا قیلونی قصد قیلسون
 کیره ک قصد قیلامسون (فَفِيهِ شُبُهَةٌ خِلَافٍ) بس وعده گه خلافق قیلوده خلاف شبهه سی باردر
 (وَأَيُّهُ النَّفَاقُ) دخی منافلق علامتی باردر (وَشَأْنُ السَّالِكِ) دخی آخر تنی استه و بولینه
 کر گن کشینک شانی (الْأَجْتِنَابُ مِنَ الْخِلَافِ) خلافدان صاقلانودر (وَالْأَخْذُ بِالْوَفَاقِ) دخی
 عالمر آراسنده اتفاقلی بولغان اشنی توتودر (وَمَنْهُ) دخی آچوغه باعث بولغان نرسه لر
 جمله سنندر (الْتَكَلُّمُ) سویل شو (وَعَرَضُ الْحَاجَةِ) دخی حاجتنی بیان قیلو (لِمَشْغُولٍ بِهِمْ)
 بر کیره کلی اش برلن شغلله نوچی کشیگه (أَوْ مَهْمُومٍ أَوْ مَحْزُونٍ) یایسه قایغولی یا که مسرتلی
 کشی گه (وَمَنْهُ) دخی آچوغه باعث بولغان نرسه جمله سنندر (مَاصِدْرٌ مِنْ صَبِيٍّ أَوْ مَجْنُونٍ
 أَوْ حَيَوَانٍ) صبی دان یا که دیوانه دن یا که حیواندان صادر بولغان نرسه (مَمَّا) شول نرسه دن
 بولغوچی (يُتَأَدَّى بِهِ) اول نرسه برلن رنجلمش بولور (كَبُكْبَاءٍ كَثِيرٍ) صبی نك كوب یغلاوی
 کبی (وَشْتَمٌ) دخی دیوانه نك سوغوی کبی (وَعَثَارٌ) دخی حیوان نك سرتنوی کبی (فَيَغْضَبُ)
 بس بو اشلر گه آچولانور (وَرُبَّمَا يَشْتَمُ) و کوب وقت دیوانه نی قارشى سوغر (وَيَلْعَنُ)
 دخی حیوانغه لعنت قیلور (وَيَضْرِبُ) دخی صبی نی صوغار (وَهَذَا) دخی اوشبو صبی دیوانه
 حیوان دان صادر بولغان اش که آچولانو (مِنْ أَقْبَحِ أَنْوَاعِ الْغَضَبِ) آچو نوعلرینك ایك
 قباحتنندر (وَمَنْشَأُهُ) دخی بو صبی دیوانه و حیواندان صادر بولغان اشکه آچولانونك
 باش سببی (خُبْتُ الطَّبْعَ) طبیعتك خبیث لکیدر (وَأَقْبَحُ مِنْ هَذَا) دخی اوشبو صبی
 دیوانه و حیواندان صادر بولغان اشکه آچولانودانك قباحتره ک (مَنْ) شول کشیدر (بِغَضَبٍ)
 آچولانور (عَلَى جُمَادٍ) جانسز نرسه اوزرینه (بِسُقُوطِهِ) جانسز نرسه نك تشوی سببلی
 (أَوْ عَدَمِ قَرَارِهِ) یایسه جانسز نرسه نك قرارلانماوی سببلی (أَوْ عَدَمِ انْقِطَاعِهِ) یایسه جانسز
 نرسه نك کیسلمه وی سببلی (وَأَنْكِسَارِهِ) دخی جانسز نرسه نك صنوی سببلی (أَوْ نَعْوِهِ) یایسه
 مونك کبی نرسه لر سببلی (فَيَغْضَبُ وَيَشْتَمُ) بس بوکشی آچولانور دخی سوغر بو اشلر
 وقتنك (بَلْ رُبَّمَا يَضْرِبُهُ) بلکه کوب وقت ضرر قیلور جانسز نرسه گه (وَيُتْلَفُهُ) دخی هلاک
 قیلور جانسز نرسه نی (مَعَ عِلْمِهِ) بلوی برلن یعنی بله تور و بک (بِأَنَّهُ) درستلکک اول جانسز
 نرسه (لَا حَيَوتَ لَهُ) جانسز نرسه ایچون ترکلک یوقدر (وَلَا شَعُورٌ) دخی بلوده یوقدر (وَلَا تَأَدَّى)
 دخی رنجوده یوقدر (وَمَنْ) دخی شول کشیدر صبی دیوانه حیواندان صادر بولغان اشکه

آچولانوجیداندە قباحتراک (بَغْضُ) آچولانور اول کشی (عَلَىٰ فَعْلٍ نَفْسُهُ) اوزینڭ اشی
 اوزرینه (كَالْعَثَارِ) سرتنو کبی (وَعَدَمِ احْسَاسِ شَيْءٍ) دخی بر نرسه نی سیزمه و کبی
 (فَيَسِبُ نَفْسَهُ) بس اوزینی سوگر (وَيَلْعَنُهُ) دخی اوزینه لعنت قیلور (وَيَضْرِبُهُ) دخی
 اوزینی صوغار (بِخِلَافِ مَنْ) شول کشینڭ خلافتجه (بَغْضُ عَلَىٰ نَفْسِهِ) اوزینه آچولانور
 (بَعْضِيَانَهُ لِلَّهِ تَعَالَى) الله تعالی گه گناھلی بولوی سببلی (أَوْ كَسَلَهُ أَوْ تَرَكَهُ) یایسه یالقولغی یایسه
 قویغانلغی سببلی (بَعْضَ النَّوَافِلِ) نفللرنڭ بعضسنی (فَيَحْمِلُ عَلَيْهَا) بس نفسی اوزرینه
 یوکلر (أُمُورًا شَاقَّةً) مشقتلی اشلرنی (وَرُبَّمَا يَجْلُفُ) وکوب وقتنی یمین ایتار (أَوِينْدُرُ)
 یایسه ندر ایتور (وَهَذَا) دخی اوشبورسه لرایچون آچولانو (حَسَنٌ) کورکه م در (وَعِبْرَةٌ دِينِيَّةٌ) دخی
 دین غیره تیدر (وَأَقْبَحُ مِنْ هَذَا كُلِّهِ) دخی اوشبو آچولارنڭ کلسندنە قباحتدر (مَنْ
 يَغْضِبُ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی اوزرینه آچولانغان کشی (فِي أَوَامِرِهِ وَنَوَاهِيهِ) الله تعالی نڭ
 قوشقان و طیغان اشلرنە (أَوْ عَلَى الرَّسُولِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) یایسه رسول الله اوزرینه آچولانغان
 کشی (فِي سُنَنِهِ) رسول الله نڭ سننلرنده (وَكَثِيرًا مَا يَقَعُ هَذَا) وکوب وقتنی اوشبو الله تعالی
 دخی رسول الله اوزرینه آچولانو بولادر (بَعْدَ الْغَضَبِ عَلَى شَيْءٍ) بر نرسه اوزرینه
 آچولانغاننڭ صوکنده (وَقَوْلٍ غَيْرِهِ) دخی الله تعالی گه دخی رسول الله غه آچولانو بولادر
 آچولانوجی کشی گه باشقه کشینڭ سوزی وقتنده (هَذَا أَمْرُ اللَّهِ) اوشبو اش الله تعالی نڭ
 قوشقان اشی در دیو (أَوْ نَهْيِهِ) یایسه الله تعالی نڭ طیغان اشی در دیو (أَوْ سُنَّةِ نَبِيِّهِ)
 علیه السلام یایسه الله تعالی نڭ پیغمبرینڭ سنتیدر دیو (فَلَمَّا قَالَتْ عَلَيْهِ السَّلَامُ) بس اوشبو آچو
 آچونڭ بیک قباحتلری بولغانلغی ایچوندە رسول الله ایتدی (الْغَضَبُ يُفْسِدُ الْإِيمَانَ)
 آچو ایماننی بوزادر دیو (فَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا) بس نفسلرمز نڭ یاوزلغندان
 الله تعالی گه صغنامز (وَأَمَّا الْغَضَبُ عِنْدَ رُؤْيَةِ الْمَعَاصِي) اما گناھلارنی کورگان وقتنده
 آچولانو (وَالْمُنْكَرَاتِ) دخی قباحت اشلرنی کورگان وقتنده آچولانو (فَمَعْمُودٌ) بس بو
 آچولانو ماقتاویلدر (لَإِنَّهُ غَضَبٌ فِي اللَّهِ تَعَالَى) آنڭ ایچون بو آچولانو الله تعالی رضالغندە
 آچولانودر (وَحَمِيَّةٌ لِلدِّينِ) دخی دین ایچون حمیتدر یعنی دیننی الوغلاو ایچون
 عارلە نودر (وَلَكِنْ بَشْرُطُ الْأَعْتِدَالِ) لکن گناھلارنی کورگان وقتنده آچولانو ماقتاوی بولا
 آچوده اورتاچه بولوشرطی برلن (وَعَدَمِ تَجَاوُزِ الْحَدِّ الْمَشْرُوعِ) دخی مشروع بولغان چیکلن

اوتمه و شرطی برلن (فی الْقَوْل) سوزده یعنی سوزده مشروع بولغان چیکدن اوتوبولادر
 (یا کافر) ای کافر دیب آچولانو کبی (وِیَا مُنَافِقُ) دخی ای منافق دیب آچولانو کبی
 (وِیَا زَانِی) دخی ای زنا قیلوچی دیب آچولانو کبی (وِیَا لُوطِی) دخی ای لوطه قیلوچی یعنی
 غلام برلن اش قیلوچی دیو آچولانو کبی (وِیَا سَارِقُ) دخی ای اورلا غوچی دیو آچولانو
 کبی (فَإِنَّ كُفَّهَا) بس درستلکده اوشبو سوزلرنک هر برسی (حَرَامٌ) حرامدر (فَیَكُونُ
 تَهَوُّرًا) بس بوسوزلرنی ایتب آچولانو آچونک قباحت و آرتوق بولغانی بولور (بَلْ یَكْتَفِی
 بِلْکَه تَل بَرْلَه آچولانغانده کفایه لنور (بِنَعْوِیَا جَاهِلٌ) ای نادان دیمک کبی برلن (وِیَا اَحْمَقُ)
 دخی ای احمق دیمک کبی برلن (ان اَحْتِجْ اِلَیْه) اگر بو سوزلرنی ایتوگه محتاج بولونسه
 (وَفِی الْفَعْلِ) دخی اشد شریعت چینگندن اوتوبولادر (كَالضَّرْبِ الشَّدِیدِ) قاطی صوغو کبی
 (وَاجْرَاحِ) دخی جراحته وچی بولغان صوغو کبی (وَالْمُتَلَفِ) دخی هلاک ایتوچی بولغان
 صوغو کبی (بَلْ یَكْتَفِی) بلکه اش برلن آچولانغانده کفایه لنور (بِنَعْوِیَا جُنُبٍ) تارتو کبی
 برلن (وَالتَّفْرِیقِ بَیْنَهُ وَبَیْنَ الْمَعْصِیَةِ) دخی اول کشی برلن گناهی اش آراسنی آبرو
 برلن (الْا) مگر آچولانغانده صوغو درست بولور (أَنْ لَا یُمْکِنَ بَدُونِ الضَّرْبِ) صوغودان
 باشقه ممکن بولماغان وقتده یعنی صوغوماینچه قیلا تورغان گناهنی تاشلاماس بولسه
 (فَیَقْتَصِرُ عَلَی قَدْرِ الضَّرُورَةِ) بس صوغوده ضرورت قدر اوزرینه قسقارتور مثلا بر صوغو
 برلن قباحت اشینی قویسه بردن آرتوق صوقماس (وَکَثِیرٌ مِّنَ الْمُحْسِنِیْنَ) دخی
 احتساب قیلوچیلارنک یعنی شریعت حکمینی برتوچیلرنک کوبسی (یَخْطُئُونَ فِی هَذَا)
 اوشبو صوغوده یاکه آچوده خطا قیلورلار (فَیَفْرُطُونَ فِی الْعَسْبَةِ) بس ثواب امید ایتوب
 شریعت حکمنی برتوده شریعت چینگندن اوتارلر (فَلَا یَفِی خَیْرَهُمْ) بس محتسب لرنک
 ایزگولگی یتماس (شَرُّهُمْ) یاوزقلارینه یعنی یاوزقلاری آرتوق بولور.

(الْمَقَامُ الْخَامِسُ) آچوده بولغان بشنچی مقام (فی الْعِلْمِ) آچونک خلافی بولغان علمده در
 یعنی یواشلقنی بیانددر (وَهُوَ أَفْضَلُ مِنْ كُظْمِ الْغِیْظِ) یواشلق آچونی یوطوداندده
 آرتوغراقدر (لَآنَهُ تَعْلَمُ) آنک ایچون آچونی یوطو یواشلقدر (بَعْدَ هِیْجَانِ الْغَضَبِ) آچو
 قوزغالغاننک صوننده (مُحْتَاجٌ اِلَى مُجَاهَدَةٍ کَثِیرَةٍ) آچونی یوطو کوب تورشوغه محتاجدر
 (وَالْعِلْمُ عِنْدَ الْمِیْجَانِ) دخی یواشلق آچونک قوزغالماویدر (وَهُودَالُ عَلَی کَمَالِ الْعَقْلِ)

دخی آچونک قوزغالماوی عقلنک کمال بولوبینه دلالت قیلوچیدر (وَأَنْكَسَارُ قُوَّةِ الْغَضَبِ)
 دخی آچو قوه سینک صنغانلقینه دلالت قیلغوچیدر (وَوُضُوعُهُ لِلْعَقْلِ) دخی آچوقوه سینک
 عقلغه بوی صونوبینه دلالت قیلغوچیدر (وفیه) دخی حلم ده یعنی طبیعت نک یوواش
 بولونده بولغوچیدر (ثَلَاثُ مَقَاصِدَ) اوج مقصد .

(المقصد الاوّل فی فوائد الحلم) اولگی مقصد حلم نک فائده لرین بیاندهر

(وهی اربعة) دخی یواشلق نک فائده لری دورتدر (الاول معبة الله تعالى) یواشلقده بولغان
 دورت فائده نک اولگسی الله تعالی نک دوست کورویدر (صب) اصبهانی روایت
 قیلدی (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا) حضرت عائشه دن (أَنْهَا قَالَتْ) درستلکده حضرت عائشه
 ایتدی (سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ) رسول الله دان ایشتم اول ایتدهر ایدی
 (وَجِبَتْ مَعَهُ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی نک محبتی تیوشلی بولدی (عَلَى مَنْ) شول کشی
 اوزرینه (أَغْضَبَ) آچولاندرلمش بولدی اول کشینی (فَحَلَمَ) بس آچوی قوزغالماوی
 یواش طبیعتلی بولدی (طَب) طبرانی روایت قیلدی (عَنْ فَاطِمَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا)
 حضرت فاطمه دن (أَنْهَا قَالَتْ) درستلکده حضرت فاطمه ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ)
 رسول الله ایتدی (أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُحِبُّ الْعَيْبِيَّ الْحَلِيمَ) درستلکده الله تعالی ادبلی بولغان
 یواش طبیعتلی کشینی سوبه در (الْمُتَعَفِّفُ) حرامدن صاقلانوچی کشینی سوبه در یعنی
 دوست کوره در (وَيُبْغِضُ الْبَنِيَّ الْفَاحِشَ) دخی الله تعالی آچولانادر ادب سزقباحت سوزلی
 کشیگه (السَّائِلُ الْمَلْحَفَ) غایت کوچلب صوراوچی کشیگه (وَالثَّانِي) دخی یواشلقده
 بولغان فائده نک ایکنچسی (كُونُهُ زِينَةً) یواشلق نک زینت بولویدر (وَمَطْلُوبًا لِمُحَمَّدَ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ) دخی محمد علیه السلام نک استه گان صفتی بولویدر (دنیا) ابوالدنیا اوغلی
 روایت قیلدی (عَنْ ابْنِ عِيْنَةَ) عیینه اوغلندن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده عیینه اوغلی ایتدی
 (كَانَ مِنْ دُعَاءِ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام نک دعاسندان بولدی بوروشچه
 (اللَّهُمَّ اغْنِنِي بِالْعِلْمِ) ای الله (تعالی) مینی علم برلن موکسز قیل محتاج اینمه (وَزَيِّنِي بِالْحِلْمِ)
 دخی مینی یواشلق برلن زینتله (وَكَرِّمْنِي بِالتَّقْوَى) دخی تقوالق برلن مینی حرمته
 (وَجَمِّلْنِي بِالْعَافِيَةِ) دخی سلامتک برلن مینی کورکم قیل (وَالثَّلَاثُ) دخی یواشلق نک

او پنجهسى فائدهسى (كُونُهُ قَرِيْنُ الْعِلْمِ) يواشلق نك علم گه ياقن بولوى در (وَمَأْمُورًا بِهِ) دخی يواشلق نك استه و بران امر قيلنمش بولويدر (سن) سنى اوغلى علامه روايت قيلدى (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابوهريره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت ابوهريره ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول الله ايتدى (أَطْلُبُوا الْعِلْمَ) علم استه كز (وَأَطْلُبُوا مَعَ الْعِلْمِ) دخی علم برلن برگه استا كز (السَّكِينَةَ وَالْعِلْمَ) وقارنى دخی يواشلقنى (لِيَنبُؤُوا) يومشاق سوزلى بولو كز (لَمَنْ) شول كشيگه (تَعْلَمُونَ) اوگره ته سزا ول كشيگه (لَمَنْ) دخی شول كشيگه يومشاق بول كز (تَتَعْلَمُونَ مِنْهُ) اول كشيدين علم اوگره نرسز (وَلَا تَكُونُوا مِنْ جِبَابِرَةِ الْعُلَمَاءِ) عالملرنك منكبترلر ن بولما كز (فَيَغْلِبُوا جَهْلَكُمْ حِلْمَكُمْ) بس نادانلكنز يواش طبيعتلى بولو كز غه غالب بولور (وَالرَّابِعُ رَفْعُ الدَّرَجَاتِ) يواش بولوده بولغان دورت فائده نك دورت پنجهسى در جه لرنك بيوك بولويدر (وَشَرْقُ الْبَنِيَانِ) دخی بنياننك جنت ده شريف بولوى (طبز) طبرانى برلن بزارر روايت قيلدى لار (عَنْ عِبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ) صامت اوغلى عباده دن (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) الله تعالى راضى بولغاي ايدى عباده دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده عباده ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول الله ايتدى (أَلَا أَنْبِئُكُمْ بِمَا) آگاه اولكز شول نرسه برلن خبر بييريمى سرگه (يُشْرِقُ اللَّهُ تَعَالَى بِهِ) الله تعالى اول نرسه برلن شرافتلىر (الْبَنِيَانِ) بنياننى يعنى جنتده گى بنانى (وَيَرْفَعُ بِهِ الدَّرَجَاتِ) دخی اول نرسه برلن الله تعالى در جه لرنى كوتارر (قَالُوا نَعَمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ) صحابه لر بلى اى الله (تعالى) نك رسولى خبر بيير ديديلر (قَالَ) ايتدى رسول الله (تَعَلَّمَ) يواش وشفقتلى بول (عَلَى مَنْ) شول كشى اوزرينه (جَهْلَ عَلَيْكَ) اول كشى سيكا نادانلق قيلدى (وَتَعَفَّوْهُ عَنْ ظُلْمِكَ) دخی ظلم قيلغان كشيى عفو قيلورسون (وَتَعْطَى مَنْ مَرَمَكَ) دخی اوزكنى محروم قيلغان كشيگه بييرسون (وَتَصِلُ مَنْ قَطَعَكَ) دخی اوزكنى دوستلقنى كيسكان كشيگه توتاشلق قيلورسون يعنى دوست بولورسون

(الْمَقْصِدُ الثَّانِي فِي فَوَائِدِ ثَمَرَاتِهِ) يواشلقده بولغان دورت مقصد نك ايكنجهسى يواشلق نك ثمره لر ينك فائده لرى بياننده در (أَعْنَى) تليمون مين يواشلق نك ثمره سنندن (اللِّينَ وَالرَّفْقَ) يومشاق لقنى دخی شفقتنى (وَهِيَ خَمْسَةٌ) يواشلق نك ثمره سينك يعنى يومشاقلق برلن شفقت نك فائده لرى بييش در (الْأَوَّلُ حُرْمَةُ النَّارِ عَلَيْهِ) دورت فائده نك اولگسى يومشاق وشفقتلى بولغان كشيگه اوطنك حرام بولويدر (ت) ترمنى روايت قيلدى (عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ

تعالی عنه) حضرت مسعودنک اوغلمان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت مسعودنک اوغلی ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَام) رسول الله ایتدی (أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِمَنْ) شونمى كشى برلن خبر بیرییمو سزگه (يَحْرُمُ عَلَى النَّارِ) اول كشى تموغ او طى اوزرینه حرام بولور (وَمَنْ) دخى شونمى كشى برلن خبر بیرییدیلر (رسول الله ایتدی (عَلَى كُلِّ غَرِيبٍ هَيِّنٌ) هر بر غریب بولور (صحابه لر بلی خبر بیرییدیلر) رسول الله ایتدی (سَهْلٌ) ینگل کولکلی كشى اوزرینه حرام بولور دیدی (وَالثَّانِي الْيَمِينُ) یومشاقلق برلن شفقتنک ایکنچی فائده سی مبارککدر (طط هق) طبرانی اوسطنده دخى بیهقی روایت قیلدیلار (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا) حضرت عائشه دن (أَنَّهَا قَالَتْ) درستلکده حضرت عائشه ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایتدی (الرَّفْقُ يُمِّنُ) شفقتلی بولو مبارککدر (وَالْحَزَقُ شَوْمٌ) قاطیلق شومدر یعنی شفقتسزلك مبارکسزلكدر

(وَالثَّلَاثُ عَشْرُ الْحَرَمَانِ عَنِ الْخَيْرِ) یومشاقلق ده وشفقتلولکده بولغان اوچونچی فائده ایندگولکدن محروم بولماودر (د) ابو داود روایت قیلدی (عَنْ جَرِيرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت جریردن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت جریر ایتدی (سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ) رسول الله دن ایشتدم ایتده در اول (مَنْ يَحْرُمُ الرَّفْقَ) بر كشى شفقت دن محروم بولسه (يَحْرُمُ الْخَيْرَ كُلَّهُ) ایندگولك نك كسندن محروم بولور.

(وَالرَّابِعُ زَيْنُ صَاحِبِهِ) یومشاقلق وشفقتده بولغان دورتنچی فائده ایاسنی زینتله ودر (وَالْحَامِسُ مَحَبَّةُ اللَّهِ) یومشاقلق وشفقتده بولغان بشنچی فائده الله تعالی نك محبتی در (لَهُ) اول یومشاقلق وشفقت ایاسینه (م) مسلم روایت قیلدی (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت عائشه دن (أَنَّ النَّبِيَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام ایتدی (أَنَّ الرَّفْقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ) درستلکده شفقت هیچ بر نرسده بولماس (الْأَزَانَةُ) مگر بولدیسه اول نرسه نی زینتله (وَلَا يُنَزَعُ عَنْ شَيْءٍ) دخى شفقت هیچ بر نرسه دن صورلماس (الْأَشَانَةُ) مگر صورلدیسه اول نرسه نی خوروقبیج قیلور (وَفِي رَوَايَةٍ) دخى ایکنچی روایتده (أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُعَبُّ الرَّفْقَ) درستلکده الله تعالی شفقتنی سوبه در (وَيُعْطَى عَلَى الرَّفْقِ) دخى شفقت اوزرینه بیره در (مَا لَا يُعْطَى عَلَى الْعَنْفِ) قاطیلق اوزرینه بیرمگان نرسه نی (وَمَا لَا يُعْطَى عَلَى مَأْسَوَاهُ) دخى

شفقت دن باشقهغه بیرمیلان نرسه نی یعنی شفقت شول قدر ماقتاولی صفت در
 (الْمَقْصِدُ الثَّلَاثُ فِي طَرِيقِ تَحْصِيلِ الْحَلْمِ) یواشلقنی حاصل ایتو طریق بیانده در (وهو)
 اول یواشلقنی حاصل ایتو (التَّحْلُمُ) کوچلب یواش بولودر (أَعْنَى) تلیمون مین کوچلب
 یواش بولودان (حَمَلُ النَّفْسِ) نفسنی یوکلونی (عَلَى كُظْمِ الْغَيْظِ) آچونی یوطوغه (مَرَّةً بَعْدَ
 أُخْرَى) بر مرتبه صوکنده بر مرتبه (بِالتَّكْلُفِ) کوچلانویرلن (حَتَّى يَكُونَ مَلَكَةً) یواشلق بر راسخ
 بولغان کیفیت بولسون ایچون (وَطَبَعًا مَسْمًى بِالْحَلْمِ) دخی یواشلق برلن آتالغان بر طبیعت بولسون
 ایچون (طب قطن) طبرانی برلن دارقطنی روایت قیلدیلار (عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)
 حضرت ابوالدرداء دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت ابوالدرداء ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ)
 رسول الله ایتدی (إِنَّمَا الْعِلْمُ بِالتَّعْلُمِ) علم اوگرونو ایله گنه بولادر یعنی اوگرونو باشقه هیچنه
 بولمیدر. (وَالْحَلْمُ بِالتَّحْلُمِ) دخی یواشلق ده نفسنی کوچلب یواشلاندرو ایله گنه بولادر
 (وَمَنْ تَعَرَّ الْحَيْرِ) وبر کشی اینگولکنی استهسه (يُعْطُهُ) اول کشیگه اینگولکنی بیرلمش
 بولور (وَمَنْ يَتَوَقَّ الشَّرَّ) وبر کشی یاوزلقدان صاقلانسه (يُوقَهُ) اول کشی یاوزلقدان
 صاقلانمش بولور (وَعَنْ بَعْضِ السَّلَفِ) دخی اوتکانده گی عالمزنگ بعضسندان کوچرلمش
 بولدی (إِنِّي حَصَلْتُ الْحَلْمَ) درستلکده مین یواشلقنی حاصل ایتدم (بِمُسَاكَنَةِ مَثُورِ بَنِي
 اللَّسَانِ) فاحش تल्ली بولغان آرتوق آچولی کشی ایله برگه طروبهرله (مُدَّةً مَدِيدَةً) اوزون
 مدت (وَكُنْتُ أَصْبِرُ عَلَى آذَاهُ) واول یاوز تल्ली آرتوق آچولی کشی رنجتوبینه صبر
 قیلور بولدم (وَأَكْظَمُ غَيْظِي) و آچوومنی یوطار بولدم (حَتَّى صَارَ مَلَكَةً) یواشلق ملکه
 بولوب اورلگانگه قدر یعنی طبیعتمه سکشان بر کیفیت بولغانغه قدر (وَهَكَذَا) دخی
 اوشنداق در (طَرِيقُ تَحْصِيلِ كُلِّ خُلُقٍ حَسَنٍ) هر بر کورکام خلقنی حاصل ایتونک بولی
 (كَالتَّوَاضُعِ) توبه نچیلک کبی اول کورکام خلق (وَالسَّخَاةِ) دخی جوماردلق کبی (وَالشَّجَاعَةِ)
 دخی بهادرلق کبی (أَعْنَى) تلیمون مین کورکام خلقنی حاصل ایتو طریققندان (الْمُمَارَسَةِ
 الْكَثِيرَةِ بِالتَّكْلُفِ) کوچلانو برلن کوب توروشونی (إِلَى أَنْ يَكُونَ كَيْفِيَّةً رَاسِخَةً) کورکام خلق
 سکشان بر کیفیت بولغانغه قدر (وَكُنَّا طَرِيقُ إِزَالَةِ كُلِّ خُلُقٍ سَيِّئٍ) دخی اوشنداقدر
 هر بر یاوز خلقنی یبارو طریق ده (كَالْكِبْرِ) تکبرلک کبی (وَالْبُخْلِ) دخی صارانلق کبی
 (وَالْجُبْنِ) دخی قورقاولق کبی (أَعْنَى) تلیمون مین یاوز خلقنی یبارو طریقندان

(الْمَارِسَةُ الْكَثِيرَةَ) كُوب تورو شونی (عَلَى تَرْكِ مَقْتَضَاهُ) یاوز خلقنڭ تله گان نرسه سنی
 قویو اوزهرینه (وَالْعَمَلُ بَضْدَهُ) دخی یاوز خلقنڭ خلاقی برلن عمل قیلو اوزهرینه (أَلَى
 أَنْ يَزُولَ تِلْكَ الْمَلَكَةُ الرَّدِيَّةُ) اوشبو ده شه کی بولغان ملکه کیتکانگه قدری (بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى)
 الله تعالی نڭ اذنی برلن (الرَّابِعُ وَالْعَشْرُونَ) سُؤَالِظْنُ بِاللَّهِ تَعَالَى وَبِالْمُؤْمِنِينَ (الطَّمَشُ
 قباحت خلقدان یکر می دور تنچسی الله تعالی گه یاوز گمان قیلودر دخی مؤمنلرگه یاوز گمان
 قیلودر (بِمُجَرَّدِ الْوَهْمِ) یالغز وهم برلن (أَوْ الشَّكِّ) یایسه شک برلن (فَأَنَّهُ حَرَامٌ) بس
 درستلکه یاوز گمان قیلو حرام در (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی ایئدی (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا)
 ای ایمان کیترگن آدملر (اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ) گمان نڭ کوبسندن صاقلانوکز (أَنَّ
 بَعْضَ الظَّنِّ أَثْمٌ) درستلکه گمان نڭ بعضی گناهدر (م) مسلم روایت قیلدی (عَنْ أَبِي
 هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابو هریره دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 قَالَ) درستلکه رسول الله ایئدی (أَيَّاكُمْ وَالظَّنَّ) گماندان صاقلانکز (فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْثَبُ
 الْحَدِيثِ) چونکه درستلکه ظن سوز نڭ یالغانراغیدر (وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا تَحَسَّسُوا) تجسس هم
 تجسس ایتمه کز. (تَجَسَّسٌ = كَشَيْبَتُكَ يَأْمَانُ أَشْنُ إِزْلَهُنُو؛ تَحَسُّسٌ = يَأْخِشِي أَوْ رَوْنَدِغِي أَشْنُ
 إِزْلَهُنُو) وَلَا تَنَاقَسُوا وَلَا تَعَاسُوا) دخی کشیده بولغان نعمت گه قز قما کز و کونله مه کز
 (وَلَا تَبَاغَضُوا وَلَا تَبَرَّأُوا) دخی بر برکزه دشمن بولشما کز و آرت برلن بولشما کز یعنی
 آچولانشما کز (وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ) دخی ای الله تعالی نڭ قللاری بولو کز (أَخْوَانًا) قرداشلر
 (كَمَا أَمَرَكُمْ) نتا که الله تعالی امر قیلدی سزگه قرداش بولو برلن (الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ)
 بر مسلمان ایکنچی مسلمان نڭ قرداشیدر (لَا يَظْلَمُهُ وَلَا يُغْتَابُهُ) بر مسلمان ایکنچی مسلمانغه
 ظلم قیلماسون دخی یاردم بیروینی قویماسون (وَلَا يَحْقُرُهُ) دخی بر مسلمان ایکنچی
 مسلماننی حقارت ده قیلماسون (الْتَّقْوَى هُنَا ثَلَاثًا) اوج مرتبه تقوالق بو اورونده دیدی
 (وَيُشِيرُ إِلَى صَدْرِهِ) اما اوزی کوکره گینه اشارت قیلا ایئدی (بِحَسْبِ امْرِئٍ مِنَ الشَّرِّ)
 ایرگه یاوز لخدان یتهر (أَنَّ يَحْقُرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ) مسلمان قرداشینی حقارت قیلو (وَكُلُّ الْمُسْلِمِ
 عَلَى الْمُسْلِمِ) وهر بر مسلمان نڭ ایکنچی مسلمان اوزهرینه (حَرَامٌ دَمُهُ) قانی ده حرام در (وَعَرَضُهُ وَمَالُهُ)
 دخی یوز صوبیده هم مالیده حرام در (أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَنْظُرُ إِلَى أَجْسَادِكُمْ) درستلکه الله تعالی
 تهنلر کزگه قاراماس (وَلَا إِلَى صُورِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ) دخی کورنشلر کزگه ده و عمل لر کزگه ده
 قاراماس. (وَلَسَكُنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ) بلکه کوکللر کزگه گنده قارار یعنی الله تعالی نڭ

اَوَّلًا وَبِالذَّاتِ قَارَاغَانِ اَوْرُنِي كَوْنُكُمُ لِدَرْمُونِكْ صَوْنِكُمْ عَمَلْمُرْدَرِ اِگْرَدِه كَوْنُكُمُ قِبَاعَتِ خَلْقَلَارْدَانِ
 پاك بربلوب ماقتا ولى خلقلار بربلن زينتلنگان بولسه الله تعالى عمللرگه قارار اگرده عمللرنك
 ركنلرى شرطلارى كامل بولغان بولسه الله تعالى اول عمللرنى قبول قىلور اگرده ركنلرى
 شرطلارى كامل بولماغان بولسه اول عمللرنى الله تعالى قبول قىلماس اگرده كوئل ياوز
 خلقلاردان پاك بولماسه هم كوركام خلقلار بربلن زينتلنگان بولماسه عمللرگه الله تعالى اصلا
 قاراماس و قبول قىلماس (۲) (وزاد فى روايه) دخى ايكنچى روايتنه آرتىردى (وَلَا تَنَاجُشُوا)
 ديگان سوزنى يعنى صاتوده نجش قيشلماگز نجش ديو صاتاچق نرسهنى واقعگه خلاف
 ماقتاماق ياكه آلورغه نيتى بولماي توروب بها آرتىرماق ايكنچى بر كشى آرتوق بها
 بىرب آلسون ايچون (وَزَادَ خ) بخارى روايتنه آرتىردى اوشبو سوزلرنى (وَلَا يَخْطُبُ
 الرَّجُلُ) دخى اير بر خاتوننى نكاحلانونى استه مەس (عَلَى خُطْبَةِ أَخِيهِ) قرداشينك بر خاتوننى
 استه وى اوزهرينه يعنى بر كشى بر خاتوننى نكاحلانونى قصد قىلغان ايكان آنك قصد
 قىلغان خاتونينه بله توروب ايكنچى آدم ياوچى يبه رمەس (حَتَّى يَنْكَحَ أَوْ يَتْرَكَ) اول خاتوننى
 نكاحلانوغه قدر ياكه نكاح لانماي بتونلهى قويغانغه قدر (وَأَمَّا أَهْلُ الْمُعْصِيَةِ) اما گناه اهلى
 (وَالْفُسْقِ) دخى بوز و قلىق اهلى (الْمُجَاهِرِينَ) گناه و بوز و قلىق بربلن قچم رغوچى بولسه لار
 يعنى آشكاره قىلسه لار (أَوَدَّلَ عَلَيْهِ قَرَأَن) يابسه گناه ياكه بوز و قلىق اوزهرينه قريزه لار
 دلالت قىلسه (تُفِيضُ غَلْبَةَ الظَّنِّ) اول قريزه لار گمان نك غالبى افاده قىلسه لار (فَعَلَيْنَا أَنْ
 نَبْغِضَهُمْ) بس بزگه لازم بولور اول گناه ياكه بوز و قلىق اييه لرى اوزهرينه آچولانو (فِي اللَّهِ
 تَعَالَى) الله تعالى رضالغنى استه وده (فَلَيْسَ مِنْ سُوءِ الظَّنِّ فِي شَيْءٍ) بس گناه و بوز و قلىق اييه لرينه
 آچولانو هيچ نرسه ده ياوز گماندان توگل در (وَيَدُلُّ عَلَى هَذَا) دخى اوشبو گناه و بوز و قلىق
 ايرالرينه آچولانونك ياوز گمان توگللكينه دلالت قىلادر (قَوْلُهُ تَعَالَى) الله تعالى نك سوزى
 نساء سورهنده سكسان آلتونچى آيتنه الله تعالى ايتنه در (فَمَا لَكُمْ) بس نى بولدى سزگه اى

(۱) بزنگ اسلام شريعتى كشى نك طشقى كورنشى ايله حالنى اولچهمى شول سببده بره و نك طشقى كورنشى
 يامان بولوغه قاراب اول كشىنى ياه ان ديه حكيم ايتەرگه رخصت بير ميمدر قصيده قافيه ده و مازهداللقى بحاق راس
 ولا بلبس الاثواب الغلاظه يعنى متقى نك تقوالكى باشون قردرو ايله بولماغان كى كوكل ياشلى چالما چايان
 صارى چيتك كييو ايله ده توگلدر ديگان اسلام شريعتى بينه شويان عباردر اما بزده قلبك نورى و پاك
 ايكان بله طرورده است باشيكا قاراب بتلهى ديننده قولار شريعت صاقلاييز ديوب شرع شويشى جيسره لار
 مصحح ش. ح.

مؤمنلر (من المنافقین) ظاهر نفاق برلن نفاق قیلوچیلار دن (فَتَنِّينَ) ایکی فرقه گه آیورلدنیز
 یعنی بعضکمز مسلمان دیسز و بعضکمز مسلمان توکل سزنی ایچون کفرلری برلن قطع قیلمیسز
 معناسنده (الآیة) او قوسین آیتنی آخرینه قدر آخری بوره و شچه (وَاللَّهُ أَرْكَسُهُمْ) حالبوکم
 الله تعالی اول منافقلارنی کافرلر حکمنه قایناردی (بَمَا كَسَبُوا) کسب قیلغان نرسه لری سببلی
 (أَتْرِيدُونَ أَنْ تَتَّهَمُوا مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ) ایالله تعالی آزدرغان کشینی توغری بولغه کوندرونی
 تلیسزعی (وَمَنْ يُضِلَّ اللَّهُ) الله تعالی بر کشینی آزدرسه (فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا) اول کشینی
 توغریلغغه کوندررگه هیچ یول تابماز سون (وَعَلَى الْأَوَّلِ) اولسگیگه بناء یعنی الله تعالی نذک
 گمان نذک کوبسنندن صافلانوئز دیگان سوزینه بناء (أَنَّمَا يَحْرُمُ) باری حرام بولور ظن
 (إِذَا ظَهَرَ أَثَرُهُ عَلَى الْجَوَارِحِ) قیچان آنذک اثری اعضالار اوزرنده ظاهر بولسه (قَالَ سَفِيَانُ
 الْغُورِيُّ) سفیان الثوری ایتدی (الظَّنُّ ظَنَانٌ) گمان ایکی تورلی گمان در (أَحَدُهُمَا اِثْمٌ)
 ایکی گماننذک برسی گناهدر (وَهُوَ) اول ایکی گمان نذک گناه بولغانی (أَنْ تَظُنَّ) سینذک
 بر نرسه نی گمان قیلوئدر (وَتَتَكَلَّمُ بِهِ) دخی اول گمان قیلغان نرسه نذک برلن سویله شوئدر
 (وَالْآخَرُ لَيْسَ بِإِثْمٍ) دخی ایکنهی گمان گناه توگلددر (وَهُوَ) اول گناه بولماغان گمان (أَنْ
 تَظُنَّ) سینذک گمان قیلوئدر (وَلَا تَتَكَلَّمُ) دخی گمان قیلغان نرسه کنی سویله شمه وئدر (وَهَذَا
 هُوَ الْمَخْتَارُ) واوشبو سفیان الثوری سوزی اختیار قیلنمش سوزدر (وَقَدْ سَبَقَ فِي الْحَسَدِ) بو
 سوز حسده اوتدی (وَضِدُّ سَوْءِ الظَّنِّ) دخی یاوز گمان نذک ضدی (حُسْنُ الظَّنِّ بِاللَّهِ تَعَالَى)
 الله تعالی گه حسن ظن (وَبِالْمُؤْمِنِينَ) دخی مؤمنلر گه حسن ظندر (أَمَّا الْأَوَّلُ) اما اولسگی یعنی الله
 تعالی گه کورکام ظن قیلو (فَوَاجِبٌ) بس واجبددر (م) مسلم روایت قیلدی (عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)
 حضرت جابر دن (أَنَّهُ قَالَ) در سنلکده حضرت جابر ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ)
 رسول الله ایتدی (لَا يَمُوتَنَّ أَحَدُكُمْ) سز نذک هیچ برا گوئز هیچ بر حالده اولماسن (إِلَّا) مگر اولسون
 (وَهُوَ يُحْسِنُ الظَّنَّ) حالبوکم اول کشی گماننی کورکام قیلور (بِاللَّهِ) الله تعالی گه (خ م ت)
 بخاری مسلم ترمذی روایت قیلدی (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (مَرْفُوعًا)
 رسول الله هه اضافه قیلنغان حدیثنی (قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ) الله تعالی ایتدی حدیث قدسیده
 (أَنَا) مین (عِنْدَ ظَنِّ عِبْدِي) قلم نذک گمانی قاشنده مون (بِي) مینی یعنی مین قلم ظن قیلغانچه مون
 (د) ابوداود روایت قیلدی (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ

عليه السلام قال) درستلكم رسول الله ايتدى (حُسْنُ الظَّنِّ مِنْ حُسْنِ الْعِبَادَةِ) ظن نكڭ كوركمى
 عبادتنكڭ كوركم منندى (حد حب هق) احمد ابن حنبل ابن حبان بيهقى روايت قيلد بيلار
 (عَنْ وَائِلَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت وائله دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكم حضرت وائله ايتدى
 (سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول الله دان ايشتم (يَقُولُ) ايتهدر (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله
 تعالى ايتدى ديو (أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِ بِي) مين قلو منكڭ اوزم حقمداغى ظنى قاشندمون
 (أَنْ ظَنُّ خَيْرًا) اگراول ميني ايزگو ظن قيلسه (فَلَهُ) بس قلو مه ايزگولك (وَأَنْ ظَنُّ شَرًّا) واگر
 قلو ميني ياوز ظن قيلسه (فَلَهُ) بس قلو مه ياوزلق (طب) طهرانى روايت قيلدى (عَنْ
 ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) مسعود او غلندان (أَنَّهُ قَالَ) درستلكم مسعودنكڭ او غلى ايتدى
 (وَالَّذِي) شونداين الله تعالى برلن يمينايتب ايتهمون (لِأَلِّهِ غَيْرُهُ) اول الله تعالى دن باشقه
 حق معبود بوق در (لَا يُحْسِنُ عَبْدٌ بِاللَّهِ تَعَالَى الظَّنُّ) بنده الله تعالى گه ظن نى كوركم قيلماس
 (إِلَّا) مگر كوركام قيلسه (أَعْطَاهُ) بيدر الله تعالى آگراظنه) ظن قيلغان نرسه سنى (وَذَلِكَ)
 اوشبو الله تعالى نكڭ بنده نكڭ ظن قيلغان نرسه سنى بيروى البته حق (بِأَنَّ الْخَيْرَ) درستلكم
 ايزگولك (بِيَدِهِ) الله تعالى نكڭ قولنده در (هق) بيهقى روايت قيلدى (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ)
 رضى الله عنه) حضرت ابوهريره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكم حضرت ابوهريره ايتدى (قال
 رسول الله صلى الله عليه وسلم) رسول الله ايتدى ديو (أَمَرَ اللَّهُ تَعَالَى بِعَبْدٍ) برقلغه امر قيلور
 الله تعالى (إِلَى النَّارِ) تموغغه كرو برلن (فَلَمَّا وَقَفَ عَلَى شَفْتَيْهَا) بس بوقل تموغنكڭ يائينه
 توتقاغان زمانده (الْتَفَتَ) بنده ياق ياغنه قارار (فَقَالَ أَمَا وَاللَّهِ) بس بوبنده ايتروغلغكڭ
 ايله قسم ايتب ايتامون معلوم ايماسمى (يَا رَبِّ) اى ريم (أَنْ كَانَ ظَنِّي بِكَ) درستلكم
 سينكڭ حقلده ظنم (لِعَسْنِ) البته كوركامر بو اورونده كان زائددر (فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى) بس
 ايتور الله تعالى (رُدُّهُ) بوبنده منى تموغندان قايتارگز (أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِ بِي) مين بنده منكڭ مينم
 حقمداغى ظنى قاشندمون .

(وَآمَّا الثَّانِي) يعنى مؤمنلرگه ايزگو ظن قيلو۔

(فَمَنْدُوبٌ إِلَيْهِ) بس كوركام اشدر (فِيمَا يَشُكُّ فِيهِ مِنْ أَمْرِهِمْ) مؤمنلرنكڭ امرندن شكلى بولغان
 نرسه ده (وَيَحْتَمِلُ الصَّلَاحَ وَالْفُسَادَ) دخى توزوكلكنى دخى بوزوقلغنى احتمال توتقان

نرسه ده (خُصُوصًا فِي الْمُسْلِمِ الظَّاهِرِ الْعَدَالَةِ) بيگره كده كوركام ظنن مستعجب بولور
 عدالتی ظاهر بولغان مسلمان بولغان كشيده (فَعَمَلُهُ عَلَى الْفُسَادِ) بس مسلماننك اشيني
 بوز، قلقغه حمل قیلو (حَرَامٌ) حرامدر (وَعَلَى الصَّلَاحِ مُسْتَعَجِبٌ) وتوز كل كسگه حمل قیلو مستعجب در .
 (الْخَمَاسُ وَالْعَشْرُونَ التَّطْيِيرُ وَالطَّيْرَةُ) آلتمش قباحت خالقنك يكرمی بشنچسی شوملانودر
 (وَهُوَ التَّشَامُ) تطير يا كه طيره شوملانودر بر بلانك وقوعسنى بر نرسه نك شونمن كوردر (وَهُوَ حَرَامٌ)
 شوملانو حرامدر (د) ابوداودر و ايت قیلدی (عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) مسعودنك
 اوغلندان (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلكه رسول الله ايتدی (الطَّيْرَةُ شَرُّ
 ثَلَاثًا) شوملانو مشركلكدر دیدی اوچ مرتبه (وَثَامِنًا) وبزلردن توگلدر بر شوملانغان كشی
 (إِلَّا) مگر بزلردن بولور شوملانورده شوملانوچی (وَلَكِنَّ اللَّهَ يَنْهَاهُ) لکن الله تعالی
 بوشوملانونی يبارر (بِالتَّوَكُّلِ) توكل سببلی (خ) بخاری روایت قیلدی (عَنِ أَبِي هُرَيْرَةَ
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابوهريره دن (أَنَّ النَّبِيَّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) درستلكه پیغمبر
 عليه السلام (قَالَ) ايتدی (لَأَعْدُوِي) آورونك اياسندن كوچوی بوقدر (وَلَا طَيْرَةَ) دخی
 هیچ بر نرسه نك ياوزلق عه علامت بولویده یعنی شوملانوده بوقدر (وَلَا هَامَةً) دخی هامه ده
 بوقدر (هَامَةٌ دِيُو كِيچ برلن اوتب كيتكان بايفوش كبی بر قوشدر اولتر لسان كشی نك
 اولترگان كشیدن آچوی آلتمه قده اولتر لسان كشینك جانندان حاصل بولور دیو عربلر
 زعم ايتارلر) (وَلَا صَفْرًا) دخی صفرده بوقدر صفر دیو آدم نك قورصاغنده بولغان بريلانغه
 ايتارلر آثا (حِيَةِ الْبَطْنِ) وشجاع الجوع ديرلر آدم آچقسه آدم نك قورصاغنی تشلر عربلر
 زعمی بویله در حديث شريف مونی انكار ايتار (وَزَادَ فِي رِوَايَةٍ) ايكنچی روایتده آرتدردی
 بوسوزنی (وَفَرَّ مِنَ الْمَجْنُونِ) جنام آوروندان قاچ جنام شول یعنی تنی چرب ازلب ازلب
 توشمك) بر نكچه توچی آوروی (كَمَا تَفَرُّ مِنَ الْأَسَدِ) ننا كه آرسلانان قاچه در ايدك (د) ابو
 داودر و ايت قیلدی (عَنِ قُطْنِ بْنِ قُبَيْصَةَ) قبيصه اوغلی قطن دن (عَنْ أَبِيهِ) قطن آتاسندان
 (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) الله تعالی راضی بولغای ايسدی قطن دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكه حضرت
 قطن ايتدی (سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله دان ايشتمم مين (يَقُولُ) ايتده در
 ايسدی (الْعِيَاةُ) عيافه یعنی قوشلارنی قورقتب اوچورده قارار صولغه كيتارمی او كغه كيتارمی
 صولغه كيتسه فلان بولور او كغه كيتسه فلان بولور ديمك (وَالطَّيْرَةُ) دخی شوملانو (وَالطَّرْقُ)

دخی کاهن ننگ تاشلار ایله صوغب عمللر ایتموی (من الجبن) باطل گه عبادت جمله سندن در
 یعنی باطل نرسه لردن در (خ م) بخاری برلن مسلم روایت قیلدی (عن ابن عمر رضی الله
 عنهما) حضرت عمر ننگ اوغلندن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت عمر ننگ اوغلی ایتمدی
 (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایتمدی (لَا عَنُوِي) بر آورونک ایکنچی
 کشیگه کوچوی یوق (وَلَا طَيْرَةً) دخی شوملانو یوق (وَأَنَّمَا الشُّومُ فِي ثَلَاثٍ) بودر باشقه توگل در
 شوملانو اوچ نرسه ده بولور (فِي الْفَرَسِ) آطمه (وَالْمَرْأَةِ) دخی خاتونده (وَالدَّارِ) دخی یورطه
 (وَفِي رَأْيَةٍ) دخی ایکنچی روایتله (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت عمر ننگ اوغلی ایتمدی
 (ذَكَرُوا الشُّومَ عِنْدَ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام آلدنده شوملانو فی ذکر قیلدیلار
 (فَقَالَ) بس پیغمبر علیه السلام ایتمدی (أَنَّ كُنَّ الشُّومُ فِي شَيْءٍ) اگرده شوملانو بر نرسه ده
 بولسه (فَفِي الدَّارِ) بس یورطه بولور (وَالْمَرْأَةِ) دخی خاتونده بولور (وَالْفَرَسِ) دخی آطمه
 بولور (د) ابوداود روایت قیلدی (عَنْ أَنَسِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت انس دن (أَنَّهُ قَالَ)
 درستلکده حضرت انس ایتمدی (قَالَ رَجُلٌ يَأْتِي رَسُولَ اللَّهِ) بر ایر ایتمدی ای الله (تعالی) ننگ
 رسولی (أَنَا كُنَّا فِي دَارٍ) درستلکده بزیر یورطه بولوق (كَثُرَ فِيهَا عَدْدُنَا) اول یورطه
 بزنگ صانمز کوب بولدی یعنی جماعتلرمز (وَكثُرَ فِيهَا أَمْوَالُنَا) واول یورطه بزنگ ماللارمز
 کوب بولدی (فَتَحَوَّلْنَا إِلَى دَارٍ أُخْرَى) بس بز ایکنچی یورطه کوچک (فَقَلَّ فِيهَا عَدْدُنَا)
 بس اول ایکنچی یورطه بزنگ صانمز آز بولدی (وَقَلَّتْ فِيهَا أَمْوَالُنَا) دخی اول ایکنچی
 یورطه ماللارمز آز بولدی یعنی آز بولدی (فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) بس رسول الله ایتمدی
 (ذُرُوهَا) قویوکر بوشوملانو لولغان یورطنی (ذَمِيمَةٌ) خور بولغان حاله (اِخْتَلَفُوا فِي تَطْبِيقِ
 قَوْلِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول الله ننگ سوزینی تطبیق ده عالمار اختلاف قیلدیلار (أَنَّمَا الشُّومُ فِي
 ثَلَاثٍ) شوملانو یوق مگر اوچ نرسه ده دیگان سوزینی تطبیق ده (لَعْمُومٌ قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ)
 رسول الله ننگ سوزی عام بولغانقی ایچون یعنی رسول الله ننگ عام بولغان سوزینه تطبیقده
 (الطَّيْرَةُ شَرْكٌ) شوملانو شرکدر دیگان سوزی (وَلَا طَيْرَةً) دخی شوملانو یوق نرسه دیگان
 سوزی (قَالَ بَعْضُهُمْ) عالملرننگ بعضسی ایتمدی تطبیق ده (شُومُ الثَّلَاثِ) اوچ نرسه ننگ شوم
 بولوی یعنی یورطننگ آطننگ خاتونننگ (بَطْرِيقِ الْفَرَسِ) فرض بولی برلن یعنی شوملانو
 هیچ نرسه ده یوق بولغان تقدیرده یورطه آطمه خاتونده بولاچاق زید ایشاک بولغانده

ناھق بولا ديمك كىبى (بَدَلِيلُ الرَّوَايَةِ الْآخَرَى) ايكنچى روايت نىڭ دليلى بولوى بىرلن يعنى شوم بىر نرسە دە بولغان تىقىرىدە يورطە خاتوننىڭ آتدە بولور دىگان روايت نىڭ (وَقَالَ بَعْضُهُمْ) دىنى عالم لىرنىڭ بىعضىسى تىطىبق دە ايتىدى (شُومُ الْمَرْأَةِ) خاتون نىڭ شومى (سُؤْخُلُقُهَا) خاتون نىڭ ياوز خىلقلى بولويدىر (وَشُومُ الْفَرَسِ شُومُهَا) دىنى آتنىڭ شومى باش بىرىمى تورغان ياوز خىلقلى بولويدىر (وَشُومُ الدَّارِ ضَيْقُهَا) دىنى يورطنىڭ شومى تار لوغىدىر (وَسُؤْجَارُهَا) دىنى يورطنىڭ شومى كورشى سىننىڭ ياوز لوغىدىر (وَقِيلَ) دىنى تىطىبق دە ايتىلىدى (شُومُ الْمَرْأَةِ) خاتون نىڭ شومى (غَلَاءُ مَهْرُهَا) خاتون نىڭ مەھرىنىڭ آرتوق كوب بولويدىر (وَقِيلَ) دىنى ايتىلىدى (شُومُ الْمَرْأَةِ) خاتون نىڭ شومى (أَنَّ لِاتَلِّكَ) بالاتوغدىر ماويدىر (وَشُومُ الْفَرَسِ) دىنى آتنىڭ شومى (أَنَّ لَا يَغْزَى عَلَيْهَا) اول آطاوزە رىينە آطلانغان حالدا صوغىش قىلنما سىزلىقى در (وَبَعْضُهُمْ) دىنى عالم لىرنىڭ بىعضىسى ايتىدى تىطىبق دە (أَنَّ هَذِهِ الثَّلَاثَةَ) درستلىككە اوشبو اوچ نرسە يعنى آط خاتون يورط (مَخْصُوصَةٌ مِنَ الطَّيْرَةِ) شوملانودان خاص قىلنمىشدر (وَيَقْوِيهِ) وبو صوڭقى سوزنى يعنى بو اوچ نرسە نىڭ خااصلانمىش بولويىنى قوتلىيدىر (قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْحَدِيثِ الْآخِرِ) رسول الله نىڭ ايكنچى حديث دەگى سوزى (ذُرُّهَا ذَمِيمَةٌ) اول شوم لانلغان يورطنى خور بولغان حالدا قويۇڭز دىگان سوزى (وَيَكُونُ شُومُهَا) دىنى بو اوچ نرسە نىڭ شوملىقى بولور (بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالى نىڭ اذنى بىرلن (وَبِخَاصِيَّةٍ) دىنى بىر خااصىيت بىرلن بولور (وَضَعَهَا فِيهَا) قويدى الله تعالى بو خااصىيتنى اول اوچ نرسە دە (كَالْأَدْوِيَّةِ الْمَضْرَّةِ وَالْعَيْنِ) ضررلى دارولار كىبى دىنى كوز ضررى كىبى (لِالْبَطْبُعِهَا) بو اوچ نرسە نىڭ شوملىقى يعنى ضررلار بىننىڭ سىرايتى تىبيعت لىرنىڭ تله وى بىرلن بولماس (وَكَلَّا اخْتَلَقُوا) دىنى اوشنداق عالم لىر اختلاف قىلىدىلار (فِي تَطْبِيقِ قَوْلِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول الله نىڭ سوزىنى تىطىبق دە (وَفَرَّ مِنَ الْمَجْزُومِ) آرسلاندىن قاچدىڭ كىبى تىچى آورووندىن قاچ دىگان سوزىنى تىطىبق دە (وَقَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ) دىنى رسول الله نىڭ سوزىنى تىطىبق دە (لَا يُورَدُ مُرَرٌّ عَلَى مُصَحِّحٍ) آورو تىپەلرنى سلامت تىپەلر يانينە كىتىرلىش بولماس دىگان سوزىنى تىطىبق دە (خُرُجُهُ مَخ) بو حەيىتىنى بخارى مسلم چىقاردىلار (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوھىرەدن (لِعُمُومِ قَوْلِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِأَعْدَائِهِ) رسول الله نىڭ آورو نىڭ اصلا ايكنچى آدمگە سىرايتى يوق دىگان سوزى عام بولغانلىقى ايچون يعنى عام سوزىنە تىطىبق دە (أَكْثَرُهُمْ حَمَلُوا الْأَوَّلِينَ) عالم لىرنىڭ

کوبره گی اولگی ایکی حدیثنی یعنی تپی آورووندان قاچ دخی آورو تیه لرنی سلامت تیه لر یاننه کیتیرماس دیگان حدیثلرنی حمل قیلکیلار (عَلَى صِبَاةِ الْاِعْتِقَادِ) اعتقادنی صاقلاو اوزرینه (كَمَا فِي الطَّاعُونَ) نناکه وبا آورووندنه (وَبَعْضُهُمْ) دخی عالم لرنلنی بعضسی حمل قیلکیلار اولگی ایکی حدیثنی (عَلَى) اوشبونلک اوزرینه (أَنَّ الْمَنْفَى التَّعَدِيَةَ بِالطَّبَعِ) درستلکده نفی قیلنمش طبیعتنک نله وی سبیلی سرایت قیلو یعنی آوروونک یغشوی (كَمَا يَعْتَقِدُهُ) نناکه آوروونی طبیعتنی سبیلی یغشور دیب اعتقاد قیلور (أَصْحَابُ الطَّبِيعَةِ) طبیعت ایهلری (وَأَمَّا بِإِذْنِ اللَّهِ) الله تعالی نلک اذنی برلن آوروونک یغشوی (وَخَلَقَهُ) دخی الله تعالی نلک خلقی برلن آوروونک یغشوی (فَجَائِزٌ) بس درستدر (وَأَرْضَاهُ الْأَمَامُ التَّوَرِيشْتِي رَحْمَهُ اللَّهُ) امام تورپشتنی بوسوزنی اختیار قیلدی وبو سوزگه راضی بولدی یعنی الله تعالی نلک اذنی وخلقسی سبیلی آوروونک یغشوی نلک درستلکنی (لَمَّا) شول نرسه ایچون (فِيهِ) بولغوچیدر اول نرسه ده (مَنْ التَّوْفِيقِ بَيْنَ الْأَمَادِيثِ) حدیثلر آراسنی موافق قیلودان (وَوَيْتِنَهَا وَبَيْنَ قَوْلِ الْأَطْبَاءِ) دخی حدیثلر برلن طبیبلار سوزینلک آراسنی موافق قیلودان (حَيْثُ ذَهَبُوا) شول روشچه کم طبیبلار باردیلار (إِلَى) اوشبونارغه (أَنَّ الْعَلَلَ السَّبْعَ تَتَعَدَّى) درستلکده یندی تورلی آورو باشقعه سرایت ایته دیو (الْجُدَامُ) تپی آورویدر برسی (وَالْجَرَبُ) دخی کچو آورویدر ایکنچسی (وَالْجُدْرِي) دخی تنگه چقغان بقیه آورویدر یا که چیچک آورویدر اوچونچسی (وَالْحَصْبَةُ) دخی قزاموق آورویدر دورتنچسی (وَالْبُخْرُ) دخی آتیز ایسیدر بھنچسی (وَالرَّمَدُ) دخی کوز آورویدر آلتونچسی (وَالْأَمْرَاضُ الْوَبَائِيَّةُ) دخی وباغه نسبت بیلرلگان آورولاردر ینچسی (وَضُدُّ الطَّبِيرَةِ الْقَالِ) دخی شوملانونلک خلایق فاللانودر یعنی بر نرسه نی ایندگولک که هلامت قیلودر (وَهُوَ مُسْتَحَبٌّ) واول فال کورکام اهدر (خ م) یغاری برلن مسلم روایت قیلکیلار (عَنْ أَنَسِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت انس دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام ایندی (لَا عَدْوِي وَلَا طَيْرَةٌ) آوروونلک یغویده یوق دخی شوم لانوده یوق (وَيُعْجِبُنِي الْقَالُ) وهالبوکم فال عجب له ندره مینی (قَالُوا وَمَا الْقَالُ) صحابه لر فال نرسه دیو ایتمیلر یعنی صوردیلار (قَالَ كَلِمَةٌ طَيِّبَةٌ) رسول الله فال خوش وکورکام سوزدر دیدی (ت) ترمندی روایت قیلدی (هَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت انس دن

(أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ) در ستلکده رسول الله بولدی (يُعِيبُهُ) رسول الله فی
 عجب لندرر بولدی (أَذَاخَرَجَ لِحَاجَةٍ) هر قیچان بر حاجت ایچون چقسه (أَنْ يَسْمَعَ) ایشتما کلگی
 (يَأْرشِيدُ) ای حقنی تابقوچی دیگان سوزنی (وَيَأْنَجِيحُ) دخی ای مقصودکه ایرشوچی دیگان
 سوزنی (د) ابو داود روایت قیلدی (عَنْ عُرْوَةَ بْنِ عَامِرٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) عامر اوغلی
 عروه دن (أَنَّهُ قَالَ) در ستلکده عامر اوغلی عروه ایتمدی (ذُكِرَتِ الطَّيْرَةُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ
 عَلَيْهِ السَّلَامِ) رسول الله قاشنده ذکر قیلندی طیره یعنی بر نرسه گه بر نرسه فی هلامت
 قیلو (فَقَالَ أَحْسَنُهَا الْفَالُ) بس رسول الله طیره ننگ ایلک کورکه می فالدر (وَلَا تُرَدُّ مُسْلِمًا)
 طیره مسلمان فی حاجتندن قاینارماس (وَإِذَا رَأَى أَحَدَكُمْ مَا يَكْرَهُ) وهر قیچان سز ننگ برگز
 مکروه کورگان نرسه سنی کورسه (فَلْيَقُلْ) بس ایت سون (اللَّهُمَّ) ای الله (لَا يُأْتِي بِالْحَسَنَاتِ
 إِلَّا أَنْتَ) هیچ کم ایند گولکلر فی کیلنرماس مگر سین کیلنرورسون (وَلَا يَنْفَعُ السَّيِّئَاتِ
 إِلَّا أَنْتَ) ویاوز فللار فی هیچ کم بهارماس مگر سین بهار رسن (وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ) حالده قوت
 یوقدر (إِلَّا بِكَ) مگر سینک یاردم بیروک برلن بولور (فَطَهَّرَ أَنْ الْمُرَادَ بِالْفَالِ الْمَحْمُودِ)
 بس ظاهر بولدی ماقتاولو بولغان فالدان مقصود (لَيْسَ الْفَالُ الَّذِي يُفَعَّلُ فِي زَمَانِنَا)
 بز ننگ زمانمزده قیلنه تورغان فال توگل (مِمَّا يُسَمَّوْنَهُ) شول فالده تکم اسملر لر اول فالنی
 (فَالِ الْقُرْآنِ) قرآن فالی دیو (أَوْ فَالِ دَانِيَالِ) یایسه دانیال فالی دیو (أَوْ نَحْوَهُمَا) یایسه
 مونک کبی فاللار دیو (بَلْ هِيَ) بلکه بو قرآن ودانیال (هَمْ) فاللاری (مَنْ قَهِيلَ
 الْأَسْتِقْسَامَ بِالْأَزْلَامِ) قلم لر فی اوچ گه بولوب عمل ایتو کبی جاهلیت زماننده بر آدم بر
 اشنی قیلماق بولسه اوچ قلم ننگ برسینه ربم امر ایتمدی برسینه ربم نهی ایتمدی برینه
 هیچ نرسه یازمای بر نرسه گه سالورلارده آرادان برینه آلور ربم امر ایتمدی دیویازلغانی
 چقسه اول اشنی قیلور ربم نهی ایتمدی دیویازلغانی چقسه اول اشنی قیلماس اگر
 هیچ نرسه یازلماغانی چقسه قاینادان سالور تاکم یازلغانلارینک بری چقغانغه قدر
 (فَلَا يَجُوزُ اسْتِعْمَالُهَا) بس قرآن هم دانیال فاللارونی استعمال درست بولماس (وَلَا
 اعْتِقَادُهَا حَقًّا) دخی بو فاللار فی حق دیب اعتقاد قیلوده درست بولماس (كَيْفَ) نهچک
 عمل ایتو هم اعتقاد قیلو درست بولسون (وَأَنَّ فِيهَا) دخی در ستلکده بو فاللارده بولغوچیدر
 (الْخَبْرُ عَنِ الْغَيْبِ) غیب دن خبر بیرو (وَالطَّيْرُ بِالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ) دخی الوغ بولغان

قرآن برلن شوملانو (نَعُوذُ بِاللَّهِ تَعَالَى) بواش لردن الله تعالى گه صغنامز (وَأَنَّمَا الْقَوْلُ) بودر
 هیچ نرسه توگلدرفال (التَّيْمُنُ وَالتَّبَرُّكُ) مبارکله نو و تبرکله نودر (بِالْكَلِمَةِ الْمُوَافَقَةِ لِلْمُرَادِ)
 مقصودقه موافق بولغان سوز برلن (لَمَّا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول الله اینکان نرسه
 ایچون (كَالرَّاشِدِ وَالتَّجِيحِ) راشد دیگان سوزنی ایشتو کبی یعنی حقلقنی تابوچی
 معناسنده دخی نجیح دیگان سوزنی ایشتو کبی مقصودقه ایرشوچی معناسنده (وَيَلْحَقُ بِهَا)
 دخی کورکام بولغان سوزگه توتاشر (رُؤْيَا الصَّالِحِينَ) ایرگولرنی کورو (وَالْأَيَّامَ الشَّرِيفَةَ)
 دخی شریف کونلر (وَنَعْوَهُمَا) دخی مونگ کبیلر (فَلَيْسَ فِيهِ الْحُكْمُ) بس بوفالارننگ
 هیچ برسنده حکم بوقدر (عَلَى الْغَائِبِ) غائب اوزرینه (بَلْ مُجْرَدٌ طَلَبُ الْغَيْرِ) بلکه بوفالارده
 یالغز ایزگولک استاودر (وَرَجَاءُ حُصُولِ الْمُرَادِ) دخی مقصودننگ حاصل بولوینی امید
 ایبتودر (وَالْبَشَارَةَ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى) دخی الله تعالى دن سیونچ امید ایبتونی استاودر.
 (السَّادِسُ وَالْعَشْرُونَ) آلتمش قباحت خلقدان بکرمی آلتنجسی (الْبُخْلُ وَالتَّقْنِيرُ)
 سارانلقدر و قسلودر (وَهُوَ مَلَكَهُ أَمْسَاكُ الْمَالِ) اول سارانلق مالنی صرف قیلمی توتو
 ملکه سیدر (حَيْثُ يَجِبُ بَدَلُهُ) مالنی صرف قیلو واجب بولغان اورونده (بِعَلْمِ الشَّرْعِ
 وَ الْمَرْوَةِ) شریعت حکمی برلن دخی انسانیت تلهوی برلن صرف واجب بولغان اورونده
 (وَهُوَ تَرَكُ الْمُضَايِقَةِ) واول مروّت تارلقنی قویودر (وَالْاِسْتِقْصَاءُ فِي الْمَعْقِرَاتِ) دخی حقیر
 و آزنرسه لوده تیکشرونی قویودر (وَذَلِكَ يَخْتَلِفُ بِاِخْتِلَافِ الْأَشْخَاصِ) و بومروّت کشیلرننگ
 تورلی بولوی برلن تورلی بولور مثلا فقیر آدمنگ آزنرسه نی ویرماوی مروّتسزک توگل
 بایننگ بیرماوی مروّتسزک (وَالْأَحْوَالِ) دخی حاللرننگ تورلی بولوی برلن تورلی بولور
 یعنی بر آدمنگ فقیر حالنه آزنرسه نی بیرماوی مروّتنه ضرر ایتمی بای حالنه آزنرسه نی
 بیرماوی مروّتنه ضرر ایته (مِنَ الْأَقَارِبِ وَالْأَجَانِبِ) یاقن قرداشلر ویزاق آدم لردن
 (وَالْغَنَى وَالْفَقْرَ) دخی بایلق و فقیرلک حالندان (وَنَعْوَهُ ذَلِكَ) دخی مونگ کبی لردن
 (وَأَشَدُّ الْبُخْلِ الْأَمْسَاكُ عَنِ نَفْسِهِ) سارانلقننگ ایگ قاطیسی اوزندن ده طیبیودر (بَانَ لَا يَسْمَعُ
 أَنْ يَأْكُلَ) آشاوغه نفسی جومارط بولماو برلن (أَوْ يَلْبَسَ) یایسه کیم کییوگه (أَوْ يَتَدَاوَى)
 یایسه آورغانده دارو قیلوغه (قِيلَ) ایتملی (هَذَا) اوشهو اوزندنه آیاو (يُسْمَى شِعًا)
 شع دیب آتالادر یعنی آرتوق سارانلق .

(السَّابِعُ وَالْعَشْرُونَ) آلتمش قهاحت خلمقدان بکرمی بدیجسی (الْأَسْرَافُ وَالتَّبْدِيرُ) اسرافدر هم شریعت قوشقانندان آرتوق صرف ایتودر (وَهُوَ مَلَکَةٌ بَدَلَ الْمَالِ) واول اسراف مالنی صرف قیلو ملکه سیدر (حَيْثُ یَجِبُ اَمْسَاکُهُ) مالنی صرف قیلماو واجب بولغان اوروندک (بِحُکْمِ الشَّرْعِ أَوِ الْمُرُوءَةِ) شریعت حکمی برلن دخی ابرلک تلهوی برلن صرف قیلماو واجب بولغان اوروندک (وَهِيَ) اول مروّت (رَغْبَةٌ صَادِقَةٌ لِلنَّفْسِ) نفس ایچون صادق وراست بولغان قزغودر (فِی الْإِفَادَةِ بِقَدَرِ مَا یُمْکِنُ) ممکن بولغان قدر فائده بیروده (وَالْفِتْوَةُ أَحْصَ مِنْهَا) جگنلک مروّتنن خاصراقدر یعنی هر جگنلک مروّت بولا هر مروّت جگنلک بولی (وَهِيَ كَفُّ الْأَذَى) واول جگنلک رنجته تورغان نرسه فی طیبیودر (وَبَدَلَ التَّنَدِي) وفائده فی صرف قیلودر (وَالصَّفْعُ هُنَّ الْعَثْرَاتُ) دخی زلتلردن وسرتنولردن اعراض قیلودر (وَسَتْرُ الْعَوْرَاتِ) دخی عورتلرنی ارتودر (وَهُمَا فِی مُخَالَفَةِ الشَّرْعِ حَرَامٌ) واول سارانلق برلن اسراف شریعتکّه مخالف بولغان اوروندک حرامدر (وَفِی مُخَالَفَةِ الْمُرُوءَةِ) ابرلککّه مخالف بولغان اوروندک (مَكْرُوهَانِ تَنْزِيهًا) هلالغه یاقن بولغان مکروه برلن مکروهلردر (وَضُدَّهُمَا) دخی سارانلق برلن اسرافنکّ خلاقی (وَهُوَ الْوَسْطُ بَيْنَ ذَيْنِكَ الطَّرَفَيْنِ) واول سارانلق برلن اسرافنکّ خلاقی او شهوایکی طرف آراسنکّه اورتالکّه بولودر (الْأَنْرَاطُ وَالتَّفْرِيطُ) یعنی جومارطلقنکّ آرتق طرفی برلن کیم طرفی آراسنکّه (مَعَ الْمَيْلِ إِلَى الْبَدَلِ) صرف ایتوگه میل قیلو برلن (السَّخَاءُ وَالْجُودُ) اسراف برلن سارانلقنکّ خلاقی جومارطلقدر (وَهُوَ مَلَکَةٌ بَدَلَ الْمَالِ) واول جومارطلق مال صرف ایتو ملکه سیدر (زَائِدًا أَعْلَى قَدْرِ الْوَاجِبِ) واجب مقدری اوزرینه آرتوقنی (اَنْبِئِلُ الثَّوَابِ) ثوابقه ایرشو ایچون (اَوْفَضِيْلَةُ الْجُودِ) یایسه جومارطلق فائده سنه وفضیلتنه ایرشو ایچون (وَتَطْهِيْرُ النَّفْسِ عَنِ رَذَالَةِ الْبَغْلِ) دخی سارانلق قباحتلکندن نفسنی پاکلاو فضیلتنه ایرشو ایچون (لِالْغَرَضِ آخِرٍ) باشقه مقصود ایچون بولماس (مَعَ الْاِحْتِرَازِ عَنِ الْأَسْرَافِ) اسرافدان صاقلانو برلن (قَالَ اللهُ تَعَالَى) الله تعالی ایتدی (وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ) قولوکننی قیلما (مَغْلُوبَةً إِلَى عُنُقِكَ) موینکا باغلانمش (الْآيَةُ) آیفنی آخزینه قدر او قو آخری بوبله (وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ) دخی قولوکننی بتون جایو برلن جایمه وتوشامه (فَتَنْقَعُ مَلُومًا مَحْسُورًا) بس شلفه قیلنمش وحسرتله نمش بولغانوکّ حالده اولتوروب قالورسون (وَالذَّبِيْنِ) دخی شوندا این آدملر (اِذَا اَنْفَقُوا) هر قیچان انفاق

قیلسالار (لَمْ يُسْرِفُوا) اسراف قیلما دیلار (وَلَمْ يَقْتَرُوا) دخی آرتوق سارانلقه قیلما دیلار (وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ) دخی اوشبو اسراف برلن سارانلق آراسنده بولدی لار (قَوَامًا) اورتاچه (وَأَعْلَى السَّخَاءِ الْإِيثَارُ) وجومار طلق نك ايگ بلندی ایناردر (وَهُوَ) اول ایثار (بِنَلُ الْمَالِ مَعَ الْحَاجَةِ) محتاج بولا تروب مالنی صرف قیلودر (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی ایتندی (وَيُؤْتِرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ) اوزلری اوزرینه صرف قیلونی اختیار قیلور لار (وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ) اگرچه آلا برلن محتاج بولسه ده (حب شیخ) ابن هبان برلن ابوالشیخ روایت قیلدی لار (عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت عمر نك اوغلندان (أَنَّهُ قَالَ) درستلكه حضرت عمر نك اوغلی ایتندی (قَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) رسول الله ایتندی دیو (أَيُّ أَمْرٍ) قایوغنه ایر (اشْتَهَى شَهْوَةً) بر نفس آرزو سنی آرزو قیلسه (فَرَدَّ شَهْوَتَهُ) بس نفس آرزو سنی قایتار سه (وَأَثَرَ عَلَى نَفْسِهِ) دخی اوزرینه باشقه کشینی اختیار ایتنسه (عَفَّرَ لَهُ) اول کشینی یارلقانمش بولور (هَقٌّ) بیهقی روایت قیلدی (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا) حضرت عائشه دن (أَنَّهَا قَالَتْ) درستلكه حضرت عائشه ایتندی (مَا شَبَعَ رَسُولُ اللَّهِ) رسول اکرم طوبیادی یعنی تو بیغانچه آشامادی (ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مُتَوَالِيَةً) توتاشدان اوچ کون (وَلَوْ شِئْنَا لَشَبَعْنَا) واگر تله گان بولساق تو بیغان بولور ایك (وَلَكِنَّهُ) لکن رسول اکرم (كَانَ يُؤْتِرُ عَلَى نَفْسِهِ) اوزرینه باشقه کشینی اختیار قیلور بولدی (قَطَنُ) دارقطنی روایت قیلدی (عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) حضرت عمر نك اوغلندان (أَنَّهُ قَالَ) درستلكه حضرت عمر نك اوغلی ایتندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام ایتندی دیدی (طَعَامُ الْجَوَادِ دَوَاءٌ) جومار ط کشینك طعامی دارودر (وَطَعَامُ الْبَخِيلِ دَاءٌ) وساران کشینك طعامی آورودر یعنی آغودر (شیخ) ابوالشیخ روایت قیلدی (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا) حضرت عائشه دن (أَنَّهَا قَالَتْ) درستلكه حضرت عائشه ایتندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) رسول الله ایتندی دیدی (مَا جُبِلَ وَبَى اللَّهُ) الله تعالی نك دوستی مجبول یعنی اختیار سز بولمادی (الْأَعْلَى السَّخَاءُ وَهَسْنُ الْخُلُقِ) مگر جومار طلق و کور که م خلق اوزرینه اختیار سز بولدی (قَطَنُ) دارقطنی روایت قیلدی (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكه حضرت ابوهریره ایتندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول الله ایتندی دیدی (الْأَسْعَاءُ شَجَرَةٌ فِي الْجَنَّةِ) جومار طلق اجماخه بر آغاچدر (فَمَنْ كَانَ سَخِيًّا) بس بر کشی جومارط بولسه (أَخَفَ بَعْضُنْ مِنْهَا) اول آغاچدان بر بوطاقغه

توتنور (فَلَمْ يَتْرُكْ ذَلِكَ الْغُصْنَ) بس بوبوطاق جومارط كشيینی قویماس (حَتَّى يُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ) تا کم اجماخقه کرتمه ینچه (وَالشُّعْ شَجَرَةٌ فِي النَّارِ) وسارانلق تموغده بر آغاچدر (فَمَنْ كَانَ شَجِيحًا) بس برکشی ساران بولسه (أَخَذَ بَغُصْنٍ مِنْهَا) اول آغاچدان بر بوطاقغه توتنور (فَلَمْ يَتْرُكْ ذَلِكَ الْغُصْنَ) بس اوشبو بوطاق ساران كشيینی قویماس (حَتَّى يُدْخِلَهُ النَّارَ) تا کم تموغده کرتمه ینچه (ت) ترمندی روایت قیلدی (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ) درستلکده رسول الله ایتدی (السَّخِيُّ قَرِيبٌ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى) جومارط كشی الله تعالی نلک رحمتنه یاقندر (قَرِيبٌ مِنَ النَّاسِ) آدم لرگه یاقندر (قَرِيبٌ مِنَ الْجَنَّةِ) اجماخقه یاقندر (بَعِيدٌ مِنَ النَّارِ) جومارط كشی تاموغدان یراق بولغوچیدر (وَالْبَخِيلُ بَعِيدٌ مِنَ اللَّهِ) همه صاران كشی الله دان یراق در (بَعِيدٌ مِنَ النَّاسِ) آدم لردن یراقدر (وَبَعِيدٌ مِنَ الْجَنَّةِ) هم جنتدن یراقدر (قَرِيبٌ مِنَ النَّارِ) تموغده یاقندر (وَجَاهِلٌ سَخِيٌّ) ونادان جومارط كشی (أَهَبَّ إِلَى اللَّهِ) الله تعالی گه سبوکلیره کدر (مَنْ عَابَدَ بَغِيْلًا) عبادت قیلوچی ساران كشیدن (شَيْخٌ) ابوالشیخ روایت قیلدی (عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت عباس نلک اوغلندان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت عباس نلک اوغلی ایتدی (سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول الله دان ایشتم (يَقُولُ) ایتدر (السَّخَاءُ خُلُقٌ لِلَّهِ الْأَعْظَمُ) جومارطلق الله تعالی نلک الوغ بولغان خلقیدر (صَبٌّ) اصبهانی روایت قیلدی (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (عَنْ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) حضرت ابوهریره رسول الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده رسول الله ایتدی (أَلَا آغَاهُ أُولُو كُرْزٍ) (أَنَّ كُلَّ جَوَادٍ فِي الْجَنَّةِ) درستلکده هر جومارط آدم اجماخدار (حَتَّمْ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى) هر جومارط آدم نلک اجماخده بولوی الله تعالی اوزرینه اختیار ی برلن واجب بولدی (وَأَنَا بِهِ كَفِيْلٌ) ومین جومارط آدم نلک اجماخده بولوینه کفیل مون (أَلَا آغَاهُ أُولُو كُرْزٍ) (وَأَنَّ كُلَّ بَخِيْلٍ فِي النَّارِ) درستلکده هر ساران آدم تموغده در (حَتَّمْ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی اوزرینه هر ساران آدم نلک تموغده بولوی اختیار ی برلن واجب بولدی (وَأَنَا بِهِ كَفِيْلٌ) ودخی مین ساران آدم نلک تموغده بولوینه کفیل مون یعنی موینمه آلوچی مون (قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ) صحابه لر ای الله نلک رسولی دیدیلر (مَنْ الْجَوَادُ وَمَنْ الْبَخِيْلُ) جومارط آدم کم وساران آدم کم دیو (قَالَ) ایتدی رسول اکرم ونبی محترم صلی الله علیه وسلم ، (الْجَوَادُ مَنْ جَادَ بِحُقُوقِ اللَّهِ تَعَالَى) جومارط آدم شول الله تعالی واجب اینکان حقلا برلن جومارط بولور (فِي مَالِهِ) اوزرینلک مالنده (وَالْبَخِيْلُ مَنْ مَنَعَ حُقُوقَ اللَّهِ تَعَالَى) وساران آدم

شول الله تعالى واجب اینکان حقلا رنی طیغان آدم (وَبَخَلَ عَلَى رَبِّهِ) دخی ربسی اوزرینه سارانلق اینکان آدم (وَلَيْسَ الْجَوَادُ) وجومارط آدم ایماس (مَنْ أَخَذَ حَرَامًا) حرامنی آغان آدم (وَأَنفَقَ سُورًا) دخی اسراف ایتب صرف قیلغان آدم (وَأَمَّا الْبَخْلُ فَفِيهِ مَبْعَثَانِ) اما سارانلق آنارده ایکی مبعث بار (الْمَبْعَثُ الْأَوَّلُ) اولگی مبعث (فی غَوَائِلِهِ وَسَبَبِهِ وَآفَاتِهِ) سارانلقنک ضررلاری دخی سببلی دخی آفتلری بیاننده در (أَمَّا الْأُولَى) اما اولگی یعنی سارانلقنک ضررلاری (فَقَدْ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) بس تحقیق ایتمدی الله تعالی (وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ) وشونداین آدم لرنی حساب قیلماگز (يَبْخُلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ تَعَالَى) آلا رغه بیرگان نرسه برلن سارانلق قیلورلار (مَنْ فَضَلَهُ) الله تعالی نک اوزینک رحمتندن (هُوَ خَيْرًا لَهُمْ) سارانلق قیلغان آدم لرگه سارانلقلاری اینگو دیو حساب قیلماگز (بَلْ هُوَ شَرٌّ لَهُمْ) بلکه اول سارانلق آلا رغه یاوزلقدر (سَيُطَوَّقُونَ) تیزدن موینلارینه قاموط کبی کیگزلیش بولور (مَا) شول مالنی (بَخَلُوا بِهِ) اول مال برلن سارانلق قیلبلار (يَوْمَ الْقِيَامَةِ) قیامت کوننده کیگزلیش بولورلار (الآيَةَ) اوقو سین آیتنی آخزینه قدر (ت) ترمندی روایت قیلدی (عَنْ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت خدریبن (أَنَّهُ قَالَ) درستلسکده حضرت خدری ایتمدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام ایتمدی دیدی (خَصَلْتَانِ لَا يَجْتَمِعَانِ فِي مُؤْمِنٍ) کامل مؤمن بولغان آدم ده ایکی توری صفت جیولماس (الْبَخْلُ وَسُوءُ الْخُلُقِ) برسی سارانلقدر وایکنچسی یاوز خلقدر (ت) ترمندی روایت قیلدی (عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوبکردن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ) درستلسکده رسول الله ایتمدی (لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ خَبٌّ) اجماخقه کرماس بوزوقاق برلن یروچی آدم (وَلَا بَخِيلٌ) دخی ساران آدم (وَلَا مَنَانٌ) دخی منت قیلوچی آدم (د) ابوداود روایت قیلدی (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابو هریره دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ) درستلسکده رسول الله ایتمدی (شَرُّ مَا فِي الرَّجُلِ) ایرده بولغان صفت نک یاوزی (شَحُّ هَالِعٍ) حرص لفته بوکله گوچی سارانلقدر یعنی بته ردیو قورقوب قیلنغان سارانلقدر (وَجِبْنٌ خَالِعٌ) دخی قاطی قورقافلقدرد (طب) طبرانی روایت قیلدی (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا) حضرت عمر اوغلی حضرت عبداللهدان (أَنَّهُ قَالَ) درستلسکده حضرت عبدالله ایتمدی (قَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام ایتمدی دیدی

(صَلَّاحُ أَوَّلُ هَذِهِ الْأُمَّةِ) اوشبو امت نك اولينك توزكلگى (بالزَّهَادِ) زاهدك برله ندر
 (وَالْيَقِينِ) دخی يقين برلن در (وَهَلَاكُ آخِرِهَا) دخی اوشبو امتنك آخرينك هلاك بولوى
 (بِالْبُغْلِ وَالْأَمَلِ) ساران لى برله ندر دخی دنيا ده اوزون تر كلك اميدى برله ندر (وَأَمَّا سَبُّ
 الْبُغْلِ) اما سارانك نك سببى (فَعَبُّ الْمَالِ) بس مال سيودر (لَا لِلنَّصِئَةِ) مالنى سيوى
 صدقه بپرر ايچون بولماس (وَقَوْمُ الْبَدَنِ) دخی تن نك قوامى وسلامتلكى ايچونك بولماس
 (وَأَقَامَةُ الْوَأَجِبِ) دخی واجبنى اوتته وايچونك بولماس بلكه نفس ذاتى ايچون بولور مالدان
 حاصل بولغان نرسه ايچون بولماس

(وَهُوَ الثَّامِنُ وَالْعَشْرُونَ) بومالنى سيو آلتمش قباحت خلقدان يكرمى
 سيكزنجسى در (لِلْعَرَامِ حَرَامٌ) حرام غسه ايرشو ايچون مالنى سيو حرام در (وَلِلْعَلَالِ لَا)
 وحلالگه ايرشو ايچون حرام بولماس (وَلَكِنَّهُ مَتَمُومٌ) لكن حلالگه ايرشو ايچونده
 مالنى سيو قباحتدر (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى ايتدى (أِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ)
 بودور باشقه توگل در ماللار كز دخی بالالار كز فتنه در (وَاللَّهُ عِنْدَهُ) دخی الله تعالى
 قاشنك باردر (أَجْرٌ عَظِيمٌ) الوغ اجر يعنى سز شول اجر نى استه كز (طب) طبرانى روايت
 قيلدى (عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) عوف اوغلى عبد الرحمن دان (أَنَّهُ قَالَ)
 درستلكده حضرت عبد الرحمن ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله
 ايتدى ديدى (قَالَ الشَّيْطَانُ) شيطان ايتدى (لَنْ يَسْلَمَ مِنِّي صَاحِبُ الْمَالِ) مال ايه سى ميندن
 البته سلامت بولماس (مَنْ أَحْدَى ثَلَاثًا) اوچ نرسه نك برستنن (أَغْدُو عَلَيْهِ بَهَنٌ) اول اوچ
 نرسه برلن مال ايه سى نه ايرته برلن بارور مون (وَأَرْوُحٌ) دخی كيچ برلن بارور مون (أَخْتَهُ
 مِنْ غَيْرِ حَلَةٍ) مالنى حلال بولماغان اورندان آلودان سلامت بولماس (وَأَنْفَاقَهُ فِي غَيْرِ حَقِّهِ)
 واول مالنى حقدان باشقه ده صرف قيلودان سلامت بولماس (وَأَحْبَبُهُ إِلَيْهِ) واول مال ايه سنه
 مالنى سيوكلسى قيلور مون (فَيَمْنَعُهُ مِنْ حَقِّهِ) بس مالنى حقدان طيار يعنى مال نك حقينى
 بپرماس (ت) ترمنى روايت قيلدى (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابو هريره دن
 (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت ابو هريره ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول الله ايتدى
 ديدى (لُعِنَ عَبْدُ الْبَيْتَارِ) آلتون تنكه لر قلينه لعنت قيلدى (وَلُعِنَ عَبْدُ الدَّرْهَمِ) دخی
 كمش تنكه لر قلينه لعنت قيلدى (ت) ترمنى روايت قيلدى (عَنْ كَعْبِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى

(عنه) حضرت كعب بن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكه حضرت كعب ايتدى (سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله دان ايشتنم (يَقُولُ) ايتدر (أَنَّ لِكُلِّ أُمَّةٍ فِتْنَةٌ) درستلكه هر برامت ايچون فتنه باردر (وَأَنَّ فِتْنَةَ أُمَّتِي الْأَمَلُ) درستلكه مينم ائمتنك فتنه سى مالدر (الْمَهْجُتُ الثَّانِي) سارانلقه بولغان ايكنچى مبعث (فِي سَبَبِ حُبِّ الْأَمَلِ) مالنى سيونك سيبنددر (وَعَلَّاهُ) دغى مالنى سيونى بتره تورغان دارو بيانندهدر (وَسَبِيهِ ثَلَاثَةٌ) دغى مالنى سيونك سيبى اوچدر (الْأَوَّلُ حُبُّ الْأَوْلَادِ وَالْأَقَارِبِ) مالنى سيونك اولگى سيبى بالالارنى وياقن قرداشلرنى سيودر (وَعَلَّاهُ) بالالارنى وياقن قرداشلرنى سيونك مالنى سيوگه سبب بولويى بتره تورغان علاج (أَنَّ يَتَذَكَّرُ) ايسكه تشرودر (أَنَّ النَّبِيَّ خَلَقَهُ) درستلكه بالالارنى وياقن قرداشلرنى ياراطقان الله تعالى (خَلَقَ مَعَهُ رِزْقَهُ) بالالار هم ياقن قرداشلر برله برگه رزقلارونى ده ياراندى (وَكَمْ مِنْ وَلَدٍ) وكومه در بالا (لَمْ يَرِثْ عَنْ أَبِيهِ مَالًا) آتاستدان مالنى ميراث آلمادى (وَحَالَهُ أَحْسَنُ مِمَّنْ وَرِثَ) حالبوكم اول ميراث آلمان بالانك حالى ميراث آلمانك حالندن كوركامره كدرديو (وَأَنَّهُمْ) دغى درستلكه اول بالالار دغى قرداشلر (أَنَّ كَانُوا أَتْقِيَاءَ) اگرده ايندگولر بولسالار (فَيَكْفِيهِمُ اللَّهُ تَعَالَى) بس يئكوچى بولور الله تعالى اول بالالارغه وقرداشلرگه يعنى رزق بيرر (وَأَنَّ كَانُوا فَسَقَةً) واگرده اول بالالار دغى قرداشلر فاسق لار وياوزلار بولسالارده (فَيَسْتَعِينُونَ بِمَالِهِ عَلَى الْمَعْصِيَةِ) بس آتالارينك ياكه ياقنلارينك مالى برلن گناه اوزرينه ياردم استارلر (وَيَرْجِعُ مَظْلَمَتُهُ عَلَيْهِ) بس بومالينك ظلمى مال ايه سينه قايتور (أَنَّ عِلْمَ أَوْظَنَ) اگرده مال ايه سى بالالارينك وياقن قرداشلرينك ياوز بولولارونى بلسه ياكه گمان قيلسه (وَالثَّانِي التَّلَدُّ بِوُجُودِ الْأَمَلِ) دغى مالنى سيونك ايكنچى سيبى مالينك بولوى برلن لنتله نودر (وَرُوَيْتَهُ) دغى مالنى كورو برلن لنتله نودر (وَتَقْلِيْبِهِ بِيَدِهِ) دغى مالنى قولندا ايله ندر و برلن لنتله نودر (وَقَدَّرَتْهُ عَلَيْهِ) دغى مالنى صرف قيلوغه كوچى يتو برلن لنتله نودر (فَلَا يَسْمَعُ نَفْسُهُ) بس نفسى جومارطلانماس وراضى بولماس (بِأَنَّ يَأْكُلُ) اول مالنى آشاوغه (أَوْ يَتَصَدَّقَ مِنْهُ) يايسه اول مالدان صدقه بيروگه (وَهَذَا) اوشبو مال نك بولوى برلن دغى مالنى كورو برلن لنتله نوايچون مالنى سيو (مَرَضٌ لِلْقَلْبِ) كوئل ايچون الوغ آورودر (عَسِيرُ الْعِلَاجِ) دواسى مشكل در (لِأَسِيْمَانِي كَبِيرِ السِّنِّ) بيگره كه ياش نك الوغ بولغان وقتنك دواسى مشكل در (فَأَنَّ قَبْلَ الْعِلَاجِ) بس اگر

بو آورو دوانی قبول فیلسه ده (فَبِكثْرَةِ التَّمَلُّلِ) بس اویلاونک کوبلکی سبیلی قبول قیلور
 (فیما) شول آیتلرده هم حدیث لرده (وَرَدَ) کیلکی اول آیتلرهم حدیثلر (فِي ذَمِّ الْبُهْلِ وَالْبُهْلَاءِ)
 سارانلقنی هم ساران کشیلرنی خورلاوده (وَنُفُورِ الطَّبَعِ عَنْهُمْ) دخی ساران کشیلردن
 طبیعتنک نفرت ایتوندسه (وَذَمِّ الْمَالِ وَآفَاتِهِ) دخی مالنی ومالنک آفتلرینی خورلاوده
 (وَمَنْحِ السَّعَاءِ وَالزُّهْدِ) دخی جومارطلقنی هم دنیادان ومال محبتندن اعراض قیلورنی
 ماقتاوده (وَالْبُهْلُ تَكَلُّفًا) دخی کوچلنب مالنی کوب صرف ایتو برلن قبول قیلور
 (حَتَّى يَصِيرَ طَبْعًا) مالنی صرف ایتو طبیعی یکل اش بولوب اورلگه ننگه قدر (وَالثَّلَاثُ)
 دخی مالنی سیونک اوچونچی سببی (حُبُّ الشَّهَوَاتِ) نفس آرزولارینی سیودر
 (وَاللَّنَاتُ الْعَاجِلَةُ) دخی دنیا لذتلرینی سیودر (قَبْلَ الْمَوْتِ) اولماسدن بورون
 (الَّتِي) شوندا این نفس آرزولاری برلن دنیا لذتلی (لَا وُصُولَ لَهَا إِلَّا بِالْمَالِ) اول
 آرزولارغه اول لذتلرگه ایرشو ممکن بولماس مگر مال برلن ممکن بولور (وَهِيَ الْمُسْمَى
 بِحُبِّ الدُّنْيَا) اول نفس آرزولارینی و دنیا لذتلرینی سیودنیا سیو برلن آتالمشدر
 (وَهُوَ التَّاسِعُ وَالْعَشْرُونَ) اول دنیانی سیو آتلمش قهاحت خلقدان یکرمی
 توقزنجسیدر (مَعَ طُولِ الْأَمَلِ) دنیاده ترکک امیدینک اوزون بولوی برلن (وَعَلَّاجُ طُولِ
 الْأَمَلِ) دنیاده ترکک امیدینک اوزون بولوی بتره تورغان علاج (كَثْرَةُ ذِكْرِ الْمَوْتِ)
 اولمنی ایسکه تشرونک کوب بولوی در (وَعَوَائِلُهُ) دخی طول املنک ضررلارینی
 ذکرک کوب بولویدر (وَقَدْ سَبَقَ) تحقیق طول املنک ضررلارینی ذکر اوتدی (وَأَمَّا
 حُبُّ الدُّنْيَا) اما دنیانی سیو (فَإِنْ كَانَ مِنَ الْحَرَامِ) بس اگر دنیانی سیو حرامدن بولسه
 (فَعَرَامٌ) بس سیو حرامدر (وَأَنْ كَانَ مِنَ الْحَلَالِ) واگر دنیانی سیو حلالدن بولسه
 (فَلَا) بس حرام بولماس (وَلَكِنَّهُ مَمْمُومٌ جِدًّا) آلائی بولسه ده دنیانی سیو بیک قهاحت
 بولور (وَفِيهِ مَقَالَتَانِ) دنیانی سیوده ایکی مقاله باردر (الْمَقَالَةُ الْأُولَى) دنیانی سیوده
 بولغان اولگی مقاله (فِي ذَمِّهِ وَعَوَائِلِهِ) دنیانی سیونی خورلاوده در دخی دنیانی سیونک
 ضررلارنده در (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی ایتدی (اعْلَمُوا) بلسکزلر (أَنَّهَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا)
 بودر باشقه توگلدردنیا ترکلگی (لَعَبٌ) بالالار اویونی کبی فائده سز اویوندردر (وَلَهُوَ)
 ویاشلر غفلتی کبی غافل لکدر (الْآيَةُ) آیتنی آخربینه قدر اوقو آخری بویله در (وَزِينَةُ)

دخی خاتونلار زینتی کبی فائده سز زینتدر (وَتَفَاخَرُ بَيْنَكُمْ) دخی آرالار کزده
 زماندا اشلار کزنگ ماقتاناشوی کبی ماقتاناشودر (وَتَكَاثُرُ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ) دخی
 بر قوم ننگ باش کشی سینک کوبلکنی استه وی کبی ماللارده وباللارده کوبلکنی استه ودر
 (كَمَثَلِ غَيْثٍ) دنیا ترککی یغمور کبیدر (اَعْجَبَ الْكُفَّارُ نَبَاتَهُ) اول یغمور ننگ اوسترگان
 نرسه سی ایگو نچیلر نی عجب له ندردی (ثُمَّ يَهْبِجُ) مونگ صوکنده اول اوسکان نرسه کبیار
 (فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا) بس اول اوسکان نرسه نی یاشل بولغانی صوکنده کبیکاج صاری کور رسن
 (ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا) مونگ صوکنده یعنی کبیکاج و صاریغایغاج اول نرسه تارالغوجی بولور
 یعنی چیل اوچروب بترر (وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ) آخرتی ایچون عمل قیلماغان
 کشی لرگه آخرتده قاطی عذاب بولور (وَمَغْفِرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ) آخرتی ایچون عمل
 قیلماغانلارغه آخرتده الله تعالی ننگ یارلقاوی و رضالغی بولور (وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا) دنیا
 ترککی ایماس (الْأَمْتَاعُ الْغُرُورُ) مگر آلدانوب فائده له نه تورغان نرسه بولور (ت)
 ترمندی روایت قیلدی (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (أَنَّهُ قَالَ)
 درستلکده حضرت ابوهریره ایتدی (سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول الله دان ایشتم
 مین (يَقُولُ) ایته در ایدی رسول الله (الدُّنْيَا مَلْعُونَةٌ) دنیا لعنت قیلنمشدر (مَلْعُونَةٌ مَا فِيهَا)
 دنیا ده بولغان نرسه لرده لعنت قیلنمشدر (الْأَذْكَرُ اللَّهُ تَعَالَى) مگر الله تعالی ننگ ذکر ی لعنت
 قیلنمش بولماس (وَمَا وَالَاهُ) دخی الله تعالی سوینگان نرسه لعنت قیلنماس (وَعَالِمٌ وَمَتَعَلِمٌ) دخی عالم
 کشی و علم اویره نوچی کشی لعنت قیلنماس (ت) ترمندی روایت قیلدی (عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ)
 رضی الله تعالی عنه) سعد اوغلی حضرت سهل دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده سعد اوغلی سهل
 روایت قیلوب ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول الله ایتدی دیندی (لَوْ كَانَتِ الدُّنْيَا
 تَعْدَلُ عِنْدَ اللَّهِ) اگرده دنیا الله تعالی قاشنده برابر کیلور بولسه ایدی (جَنَاحٌ بَعْضُهُ) چبن
 قنطیننه یعنی چبن قنطی قدر الله تعالی قاشنده دنیا ننگ قدری بولسه ایدی (مَا سَقَى كَأَفْرًا
 مِنْهَا) دنیا دان ایمانسز کشیگه صوغارماس ایدی (شُرْبَةً مَاءً) بر اچملک صوده (دنیا) ابوالدنیا
 اوغلی روایت قیلدی (عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت عمر ننگ اوغلی
 حضرت عبد الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت عبد الله ایتدی (قَالَ النَّبِيُّ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام ایتدی دیندی (لَا يُصِيبُ عَبْدٌ مِنْ الدُّنْيَا شَيْئًا) بنه دنیا دان

هیچ بر نرسه گه ایرشماس (ال) مگر ایرشسه (نَقَصَ مِنْ دَرَجَاتِهِ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی قاشنده بولغان درجه لرنندن کیمور (وَأَنْ كُنَّ عَلَيْهِ كَرِيمًا) اگر چه اول بنده الله تعالی اوزرینه حرمینلی بنده بولسه ده (عَدَّ زَحَبَ حَكِّ هَقِّ) احمد بن حنبل بزار ابن حبان حاکم بیهقی روایت قیلدیلار (عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوموسی الاشعری دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلکده رسول الله ایتدی (مَنْ أَحَبَّ دُنْيَاهُ) بر کشی دنیا سننی سویسه (أَضْرَبَ بِأَخْرَتِهِ) آخرتنه ضرر قیلور (وَمَنْ أَحَبَّ آخِرَتَهُ) وبر کشی آخرتنی سویسه (أَضْرَبَ بِدُنْيَاهُ) دنهاسنه ضرر قیلور (فَأَثَرُ مَا يَبْقَى) بس باقی بولغان نرسه نی اختیار قیل (عَلَى مَا يَفْنَى) فانی بولغان نرسه اوزرینه (هَقِّ) بیهقی روایت قیلدی (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت انس دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت انس ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام ایتدی دیدی (هَلْ مِنْ أَحَدٍ يَمْشِي عَلَى الْمَاءِ) صو اوزرنده برگان ککشیدن هیچ بر حکم یوق (الْأَبْتَلَتْ قَمَّاهُ) مگر صوده یوردی ایسه ایکی آیاغی چلانندی یعنی صوده یرونده ایکی آیاغی چلانماغان کشی بارمی دیدی (قَالُوا لَا يَا رَسُولَ اللَّهِ) صحابه لر بلی ای الله (تعالی) نلک رسولی صودا یرونده آیاغی چلانماغان کشی یوق دیدیلر (قَالَ كَذَلِكَ ضَاغِبُ الدُّنْيَا) رسول الله ایتدی اوشنداق دنیا ایسه سید (لَا يَسْلُمُ مِنَ التَّنُوبِ) گناهلاردان سلامت بولماس (حد) احمد بن حنبل روایت قیلدی (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا) حضرت عائشه دن (أَنَّهَا قَالَتْ) درستلکده حضرت عائشه ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول الله ایتدی دیدی (الدُّنْيَا دَارٌ مِّنْ لِّدَارٍ لَّهُ) دنیا آخرتنده یورطی بولماغان کشینلک یورطیدر (وَلَهَا يَجْمَعُ) ذخی دنیا لنتلرینه ایرشو ایچون دنیا مالینی جیار (مَنْ لَا عَقْلَ لَهُ) عقلی بولماغان کشی (هَقِّ دُنْيَا) بیهقی برلن ابوالدنیا اوغلی روایت قیلدیلار (عَنْ الْحَسَنِ الْبَصْرِيِّ رَحِمَهُ اللَّهُ) حضرت حسن البصریدان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حسن البصری ایتدی (قَالَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام ایتدی دیدی (حُبُّ الدُّنْيَا) دنیسانی سیو (رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ) هر بر خطالقی نلک باشیدر (هَقِّ) بیهقی روایت قیلدی (عَنْ مُوسَى بْنِ يَسَّارٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) یسار اوغلی حضرت موسی دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت موسی ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام ایتدی دیدی (أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى) درستلکده الله تعالی (لَمْ يَخْلُقْ خَلْقًا أَبْغَضَ إِلَيْهِ) اوزینه آچولی راق

ودشمانراق بولغان خلقنى ياراطمادى (من الدنيا) دنيادان (وانه) دخى درست لىككە الله
 تعالى (منك خلقها) دنيانى ياراطوندان بىرى (لم ينظر اليها) دنياغه قارامادى (هق دنيا)
 بيهقى برلن ابوالدنيا اوغلى روايت قىلدى (عن على رضى الله تعالى عنه) حضرت على دن
 (انه قال) درستلىككە حضرت على ايتىدى (الدنيا حلالها حساب) دنيانك حلالينه دە حساب
 باردر (ومرامها النار) ودنيانك حرامنه اوطبرلن عذاب باردر (طب) طبرانى روايت قىلدى
 (عن ابن مسعود رضى الله عنه) مسعودنك اوغلىدان (انه قال) درستلىككە حضرت مسعودنك اوغلى
 ايتىدى (قال النبي عليه السلام) بېغمبر عليه السلام ايتىدى دىدى (من بنى فوق ما يكفيه)
 بركىشى اوزينه يئارلىككن استن و آرتوق بنا قىلسه (ككف ان يحمله يوم القيامة) اول
 كشىنى قىامت كوندە اول بنانى كوتارو برلن كوچلنمش بولور (طط) طبرانى اوسطنك
 روايت قىلدى (عن ابن بشير رضى الله تعالى عنه) بشير اوغلىدان (ان رسول الله عليه السلام
 قال) درستلىككە رسول الله ايتىدى (اذ اراد الله بعبدها) هر قىچان الله تعالى بربندەنى
 خورلاونى تىلاسه (انفق ماله في الهنيان) اول كشىنك مالنى آرتوق بنا لاغره صرف قىلدر
 (فآفاتها) بس دنيانك آفتلىرى (كونها عذوة الله) دنيانك الله تعالى نك دشمانى بولويدر
 (وجبة ملعونة) دخى لعنت قىلنمش اولەكسە بولويدر (وصادة عن عبادة الله تعالى) دخى
 الله تعالى نك عبادتدن طيغوجى بولويدر (ومفضية الى المعاصى والمناهى) دخى گناھلاغره
 و طييلمش حرام اشلىرگە اولاشدروچى بولويدر (وحط الترجات) دخى قىامت كوندەگى
 درجەلرنك تشوينە اولاشدروچى بولويدر (وشدة الحساب) دخى حسابنك قاطيلىغينه
 اولاشدروچى بولويدر (بل العذاب في الآخرة) بلكە آخرتدە عذابقە اولاشدروچى
 بولويدر (وقلة غنائها) دخى دنيانك آفتلىرى دنيانك بابليغينك آزمت بولويدر (وكثرة
 عنائها) دخى دنيانك مشقتى نك كوب بولويدر (وسرعة فنائها) دخى دنيانك بتوى نك
 آشغوى وتيز بولوى در (وخسة شركائها) دخى دنيانك شريكلىرىنك خسىسلر بولوى در
 يعنى ايمانسىزلار و دىنسىز آدملىر بولوى در.

(المقالة الثانية) دنيا سيوده بولغان ايكنچى مقاله (فى ثمراته) دنيا سيونك ثمرەلرنە در
 (ودمها) دخى دنيا سيونك ثمرەلرىنى خورلاوده در (وضده) دخى دنيا سيونك خلافىنى
 بيانده در (ومدحه) دخى دنيا سيونك خلافىنى مدحه در (وفيه مقامان) وبواورونده

ایکی مقام باردرد (الْمَقَامُ الْأَوَّلُ) اولسگی مقام (فی نمراتها) دنیا سیونک نمره لرنده در (اعلم ان حُبَّ الْمَالِ وَالْدُنْيَا) بل سین درستلکده مال و دنیانی سیو (يُوْرَثُ الْحَرَصَ الْمَنُومَ) قباحت بولغان قمسزلقنی پیدا قیلادر.

(وَهُوَ الثَّلَاثُونَ) دنیاغه و مالغه حرصلق آلتمش قباحت خلقنک اوتوزنچسی در (وَهُوَ) اول مالغه و دنیاغه حرصلق (يُوْرَثُ النَّشْمَةَ) صرغانوب و توروشوب کرشونی پیدا قیلادر (وَاسْتَفْرَاقَ الْأَوْقَاتِ) دخی وقتلارنی چومرونی پیدا قیلادر (لِلصَّنَاعَاتِ) هنرلرگه (وَالتَّجَارَاتِ) دخی صاتو آلورلرغه (أَوِ الطَّمَعِ فِيمَا فِي أَيْدِي النَّاسِ) یایسه آدملر قولنده بولغان نرسه گه طمع قیلوغه (وَهَذَا شَرُّ مِنَ الْأَوَّلِ) واوشبو حرصلق مال و دنیا سیودنده یاوزراقدر یعنی سارانلقانده یاوزراقدر (وَقَدْ سَبَقَ تَفْسِيرُهُ وَضُهُ) دخی سارانلقنک هم ضدینک یعنی جو مارطلقنک تفسیری اوتسدی (ت) ترمندی روایت قیلدی (عَنْ أَنَسِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت انسدن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت انس ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) رسول الله ایتدی دیدی (مَنْ كَانَتْ الْآخِرَةُ هُمَّةً) برکشینک الوغ قصدی آخرت بولسه (جَعَلَ اللَّهُ تَعَالَى غِنَاهُ فِي قَلْبِهِ) الله تعالی اول کشینک بایلغنی کوکلنده قیلور (وَجَمَعَ عَلَيْهِ شَمْلُهُ) واول کشی اوزرینه تارالغان اشلرینی و خاطرلرینی جیبار (وَآتَتْهُ الدُّنْيَا) دخی اول کشیگه دنیا کیلور (وَهِيَ رَاغِمَةٌ) حالهوکم اول دنیا حقیر و خور بولغوچیدر (وَمَنْ كَانَتْ الدُّنْيَا هُمَّةً) و برکشینک الوغ قصدی دنیا بولسه (جَعَلَ اللَّهُ تَعَالَى فَقْرَهُ) الله تعالی اول کشینک فقیرلکینی قیلور (بَيْنَ عَيْنَيْهِ) ایکی کوزی آراسنک (وَفَرَّقَ عَلَيْهِ شَمْلَهُ) واول کشی اوزرینه الله تعالی جیبولغان اشلرینی و خاطرلارینی آیورر (وَلَمْ يَأْتَهُ مِنَ الدُّنْيَا) واول کشیگه دنیا دان کیلماس (الْأَمَّا قَدَّرَ لَهُ) مگر اول کشیگه تقدیر قیلنغان نرسه گنه کیلور (وَزَادَ فِي رَايَةِ) دخی ایکنچی روایتده آرتدردی اوشبوسوزنی (فَلَا يُمَسِّي) بس بوکشی کیچکه کرماس (الْأَفْقِيرًا) مگر یارلی بولوب کیچکه کرر (وَلَا يُصْبِحُ) دخی تاگنه کرماس (الْأَفْقِيرًا) مگر یارلی بولوب تاگنه کرر (ز) بزار روایت قیلدی (عَنْ أَنَسِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت انس دن (عَنِ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) حضرت انس رسول الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده رسول الله ایتدی (يُنَادِي مُنَادٍ) برندا قیلوچی ندا قیلور (دَعَا الدُّنْيَا لِأَهْلِهَا) دنیانی اهلی ایچون قویکزدیب (ثَلَاثًا) اوچ مرتبه نداء قیلور (مَنْ أَخَذَ الدُّنْيَا) بر کشی دنیانی آلسه

(أَكْثَرَ مَا يَكْفِيهِ) اوزينه يتارلك قدردن كوبرهك (أَخَذَ حَنَفَهُ) اول كشي اوزينك هلاكلكنى
 آلور (وَهُوَ لَا يَشْعُرُ) حالبوكم اوزى بلماس هلاك بولوينى (خ م) بخارى برلن مسلم روايت
 قيلد ييلار (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت انس دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 قَالَ) درستلكده رسول الله ايتدى (يَهْرَمُ ابْنُ آدَمَ) آدم اوغلى قارتايور (وَيَشِبُّ مِنْهُ اثْنَانِ)
 دخى آدم اوغلندن ان ايكي نرسه ياشايور (الْحَرُصُ عَلَى الْمَالِ) برسى مال اوزرينه حرصلق
 (وَالْحَرُصُ عَلَى الْعُمُرِ) دخى ايكنچسى عمر اوزرينه حرصلق (خ م) بخارى برلن مسلم روايت
 قيلد ييلار (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت انس دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت انس
 ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ايتدى ديدى (لَوْ كَانَ لِابْنِ آدَمَ)
 اگرده آدم اوغلى ايچون بولسه (وَأَدْيَانُ مِنْ مَالٍ) مالدان ايكي چقر (لَأَبْتَغَى لَهُمَا ثَلَاثًا)
 اول ايكي چقرغه اوچونچى چقرنى استار (وَلَا يَمْلَأُ جَوْفَ ابْنِ آدَمَ) دخى آدم اوغلى نك
 اوچينى تولنرماس (الْأَلْتَرَابُ) مكر توفراق تولنورور (وَيَتُوبُ اللَّهُ تَعَالَى) توبه قيلور
 الله تعالى يعنى توبه سنى قبول قيلور (عَلَى مَنْ تَابَ) توبه قيلغان كشي اوزرينه
 (الْمَقَامُ الثَّانِي) ايكنچى مقام (فِي ضَمِّهِ الدُّنْيَا) دنيا سيونك خلافي بياننده در (وَضَمُّ الْحَرِصِ)
 دخى مالغه حرصلقنك خلافي بياننده در (وَمَكْتَهُمَا) دخى دنيا سيو برلن مال سيونك خلافي
 ماقنوادار (ضدُّ الْأَوَّلِ) اولگسينك خلافي يعنى دنيا سيونك خلافي (الزُّهْدُ) دنيا دان اعراض
 قيلودر (أَعْنَى) تليمون مين دنيا دان اعراض قيلودان (كَرَاهَةُ الدُّنْيَا) دنيا نى مكره
 كورونى (وَبُرُودُهَا عَلَى الْقَلْبِ) دخى دنيا نك كوكل اوزرينه صالحون بولوينى (وَضَمُّ الثَّانِي)
 دخى ايكنچسى نك يعنى مالغه حرص لقنك خلافي (الْقِنَاعَةُ) قناعتدر (وَهُوَ) اول قناعت
 (الْاِكْتِفَاءُ بِالْيَسِيرِ مِنَ الدُّنْيَا) دنيا دان آزنرسه برلن كفايه له نودر (بِالطَّلَبِ الزَّيَادَةِ) آرتوقنى
 استاودن باشقه (طَبِ) طبرانى روايت قيلدى (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت
 ابو هريره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت ابو هريره ايتدى (الزُّهْدُ فِي الدُّنْيَا) دنيا ده
 زاهدلك يعنى دنيا دان اعراض قيلو (يُرْبِعُ الْقَلْبَ وَالْجَسَدَ) كوكلنى دخى تننى راحتلندر
 (دنيا) ابو الدنيا اوغلى روايت قيلدى (عَنِ الضَّحَّاكِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ضحاك دان
 (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت ضحاك ايتدى (أَنَّ النَّبِيَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ رَجَلَ) پيغمبر عليه السلام گه
 بر اير كيلدى (فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ) بس بو اير ايتدى اى الله (تعالى) نك رسولى (مَنْ أَزْهَدُ

الناس) آدم لرنك زاهد ره گمی كم ديو (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) بيغمبر عليه السلام
 ايتدى (مَنْ لَمْ يَنْسَ الْقَبْرَ) شول كشي در قبرنى اونوتماسه (وَالْبَلِيَّ) دخى قبرلرده چرونى
 اونوتماسه (وَتَرَكَزِينَةَ الدُّنْيَا) دخى دنيازينتن قويسه (وَأَثَرَ مَا يَبْقَى) دخى باقى بولغان نرسه نى
 اختيار قيلسه (عَلَى مَا يَفْنَى) فاني بولغان نرسه اوزرينه (وَلَمْ يَعْغُدَا) دخى ايرته گمی كونى
 صاناماسه (مَنْ أَيَّامَهُ) اوزينك كونلردن (وَعَدَّ نَفْسَهُ مِنَ الْمَوْتَى) واوزينى اولسكردن صاناسه يعنى
 شول صفت لار تابلغان كشي زاهد بولور (خ م) بخارى برلن مسلم روايت قيلد بيلار (هَنْ
 عُمَرُ بْنُ الْحَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) خطاب اوغلى حضرت عمر دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 قَالَ) درستلكده رسول الله ايتدى (لَيْسَ الْغِنَاءُ مِنْ كَثْرَةِ الْعُرْضِ) بايلىق دنيا مالينك
 كوبلكتدان توگل (وَلَكِنَّ الْغِنَاءَ غِنَاءَ النَّفْسِ) لكن بايلىق نفس يعنى كوكل بايلغيدر (م) مسلم
 روايت قيلدى (عَنْ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) عاص اوغلى عمر و دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلكده رسول الله ايتدى (قَدْ أَفْلَحَ) تحقيق دنيا و آخرت سعادتنه
 ايرشدى (مَنْ) شول كشي (أَسْلَمَ) مسلمان بولدى (وَرُزِقَ كِفَافًا) دخى يتارلك قدر رزقلانمش
 بولدى (وَقَنَّعَهُ اللَّهُ تَعَالَى) دخى قناعت قيلوچى قيلدى الله تعالى اول كشي نى (بِمَا) شول نرسه گه
 (أَتَاهُ) بيردى الله تعالى اول نرسه نى اول كشيگه (م) مسلم روايت قيلدى (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ
 عَنْهُ) حضرت ابوهريره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت ابوهريره ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ايتدى ديدى (اللَّهُمَّ اجْعَلْ) اى الله قيلغاى ايدك (قُوْتَ آلِ
 مُحَمَّدٍ) همدينك آلينك آزوغنى (كِفَافًا) يتارلك قدر (ت) ترمذى روايت قيلدى (عَنْ
 أَبِي دَرَرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابوذر دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده حضرت ابوذر ايتدى (سَمِعْتُ
 رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول الله دان ايشتم مبن (يَقُولُ) ايتده در (لَيْسَتْ الزَّهَادَةُ فِي الدُّنْيَا)
 دنياده زاهدلك توگل (بِتَحْرِيمِ الْحَلَالِ) حلالنى حرام قيلوبولن (وَالْإِضَاعَةَ الْمَالِ) دخى مالنى
 ضائع قيلوبولن (وَلَكِنَّ الزُّهْدَ) لكن زاهدلك (أَنْ تَكُونَ) سينك بولماقكدر (بِمَا يَبْدَأُ اللَّهُ
 اللَّهُ تَعَالَى قولنده بولغان نرسه گه (أَوْثَقَ) اشانوچيراق (منك) سيندن (بِمَا يَدُوكَ) اوزنك
 قولسكده بولغان نرسه گه اشانودان (وَأَنْ تَكُونَ) دخى سينك بولماقكدر (فِي ثَوَابِ الْمُصِيبَةِ) قايفونك
 ثوابنده (إِذَا أَصَبْتَ بِهَا) هر قيقان اول قايفوغه ايرشلمش بولساك (أَرَّغَبَ) قزغوچيراق
 (مَنْكَ) سيندن (فِيهَا) اول قايفوغه (لَوْ أَنَّهَا) اگر درستلكده اول قايفو (بَقِيَتْ لَكَ) سيكا

قالسه یعنی مصیبت ثوابنه قزغوڭ مصیبت حملنه قزغوڭدان قاطیراق بولور یعنی ثواب بولماغانده مصیبت حملنه راضی بولماسوڭ (وَلَنْذُكُرُ) دخی ذکر قیلورمز (مَا وَرَدَ فِي مَدْحِ الْفَقْرِ) فقیرلکنی ماقتاو حقنه کیلـگان حدیثلرنی (فَاِنَّ سَمَاعَهُ) بس درستلکده فقیرلکنی ماقتاو حقنه کیلـگان حدیثلرنی ایشتو (مِنْ جُمْلَةِ اسْبَابِ الزَّهْدِ) زاهدلکنک سبیلری جمله سنندر (ت) ترمذی روایت قیلدی (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت ابوهریره ایندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول الله ایندی دیدی (يَدْخُلُ الْفُقَرَاءُ الْجَنَّةَ) فقیرلر اجماقه کرر (قَبْلَ الْأَغْنِيَاءِ) بایلاردان بورون (بِخَمْسِ مِائَةِ عَامٍ) بش بوزیل (نِصْفُ يَوْمٍ) بش بوزیل الله تعالی قاشنده یارطی کوندر (خَم) بخاری برلن مسلم روایت قیلدی بایلار (عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت عباسنک اوغلندان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت عباسنک اوغلی ایندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایندی دیدی (أَطْلَعْتُ فِي الْجَنَّةِ) جننکه مطلع بولدم یعنی بلدم وقارادم (فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا) بس او جماعنک اهلینک کوبره گنی کوردم (الْفُقَرَاءَ) فقیرلر کوردم (وَأَطْلَعْتُ فِي النَّارِ) دخی تموغغه مطلع بولدم یعنی قارادم (فَرَأَيْتُ) بس کوردم (أَكْثَرَ أَهْلِهَا) تموغ اهلینک کوبره گنی (النَّسَاءَ وَالْأَغْنِيَاءَ) خاتونلار دخی بایلار کوردم (مَج) ابن ماجه روایت قیلدی (عَنْ عَمْرٍو بْنِ حَصِينٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حصین اوغلی عمراندان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده عمران ایندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایندی دیدی (إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى) درستلکده الله تعالی (يُحِبُّ) دوست کوره در (الْفَقِيرَ الْمُتَعَفِّقَ بِالْعِيَالِ) ایو جماعتلری برلن صور او دان و حرامدن صاقلانوب تربیه له نب توروچی فقیرنی (طب) طبرانی روایت قیلدی (عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوسعید دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده ابوسعید ایندی (قَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام ایندی دیدی (لِبِلَالٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت بلالغه (مَتَّ فَقِيرًا) فقیر بولوب اول (وَلَا تَمُتْ غَنِيًّا) دخی بای بولوب اولمه دیو (طصط) طبرانی صغیری برلن او سندن روایت قیلدی (عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوالدرداء دان (أَنَّهُ) درستلکده شأن (لَمْ يَنْخَلْ لِرَسُولِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول الله ایچون ایله نمادی (الدَّقِيقُ) اون یعنی ایله نمگان اون آشادی (وَلَمْ يَكُنْ لَهُ) دخی رسول الله ایچون بولمادی (الْأَقْمِصُ وَاحِدٌ) مگر بر کولمک

بولدی (طب) طبرانی روایت قیلدی (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت عائشه دن (أَنَّهَا قَالَتْ) درستلکده حضرت عائشه ایتدی (مَا كَانَ يَبْقَى) قالور بولمادی (عَلَى مَائِدَةٍ رَسُولُ اللَّهِ) رسول الله نڭ آش ياولغی اوزرنده (مَنْ خُبِرَ الشَّعِيرِ) آرپا ايکمگندن (قَلِيلٌ) آزده (وَلَا كَثِيرٌ) دخی کوبه یعنی أصلاً قالمادی (ط) امام مالک موطنده روایت قیلدی (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت انس دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت انس ایتدی (رَأَيْتُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت عمر فی کوردم مین دی (وَهُوَ يَوْمئِذٍ) واول حضرت عمر اول کونه (أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ) مؤمنلرنڭ توره سی یعنی خلیفه سی ایدی (وَقَدْ رُفِعَ بَيْنَ كَتَفَيْهِ) و تحقیق حضرت عمر نڭ یکی ایڭ باشی آراسنه یا مالغان ایدی (بُرْقَاعٌ ثَلَاثٌ) اوچ یاما و برلن (لُبْدَبَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ) اول یاما و لار نڭ بعضی بعضی اوزرنه قویلوب کییز کبی بولغان ایدی (ت) ترمذی روایت قیلدی (عَنْ أَبِي طَلْحَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابو طلحه دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت ابو طلحه ایدی (شَكُونَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ الْجُوعَ) رسول الله غه آچلقدان شکایت قیلدی (وَرَفَعْنَا ثِيَابَنَا) دخی کییملرمزنی کوتاردک (عَنْ حَجَرٍ حَجَرٍ) بر تاش دان بر تاشدان (إِلَى بَطُونِنَا) اچلرمزگه بیلنگان یعنی کییملرمزنی کوتارب اچلرمزگه بیلنگان بره تاش کورساتدک (فَرَفَعَ رَسُولُ اللَّهِ) بس رسول الله کییمنی کوتاردی (عَنْ حَجَرَيْنِ) یکی تاشدان یعنی آچلقدان اچینه بیله گان یکی تاشنی کورساتدی (خ م) بخاری برلن مسلم روایت قیلدی لار (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا) حضرت عائشه دن (أَنَّهَا قَالَتْ) درستلکده حضرت عائشه ایتدی (كَأَنَّ يَأْتِي عَلَيْنَا الشَّهْرُ) بزگه بعض آیلار کیله در ایدی (مَا نُوَقِّدُ فِيهِ نَارًا) اول آیده اوط یاقمیدر ایدک یعنی اوط یاغب آش پشرمیدر ایدک (أَنَّمَا هُوَ التَّمْرُ وَالْمَاءُ) بودر باشقه توگلدر رزقلانغان نرسه مز خرما دخی صوایدی (الْأ) مگر رزقلانغان نرسه مز خرما برلن صوغنه بولمادی (أَنْ نُؤْتَى) بیدرلمش بولومز وقتندک (بِاللَّجِيمِ) کچکنه گنه ایتنی (وَفِي رِوَايَةٍ) دخی ایکنچی روایتده (مَا شَبِعَ آلُ مُحَمَّدٍ) محمد (عليه السلام) نڭ آلی طویمادی (مَنْ خُبِرَ الْبُرِّ) بغدای ایکمگندن (ثَلَاثًا) اوچ مرتبه (حَتَّى مَضَى سَبِيلَهُ) رسول الله نڭ عمر یولی اوتگانگه قدر یعنی عمری بوینچه (وَفِي أُخْرَى) دخی ایکنچی روایتده (مَا شَبِعَ آلُ مُحَمَّدٍ) محمد (عليه السلام) نڭ آلی طویمادی (مَنْ خُبِرَ شَعِيرِ) آرپا ایکمگندن (يَوْمَيْنِ) مُتَتَابِعَيْنِ) یکی کون توتاشدان (حَتَّى قُبِضَ رَسُولُ اللَّهِ) رسول الله نڭ جانی آلفغانغه قدر (ز)

بزار روایت قیلدی (عَنْ أَبِي النَّدَّاءِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوالنرداء دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده ابوالنرداء ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) رسول الله ایتدی (أَنَّ بَيْنَ أَيْدِيكُمْ) درستلکده سزنگ آلتگزده بولغوچیدر (عَقَبَةُ كُتُودًا) تاغ اچنده گی مشقتلی و آغر بول (لَا يَنْجُو مِنْهَا) اول بولدان قتلما س (الْأَكْلُ مُخْفٍ) مگر هر برینگل کشی گنه یعنی آز آشاغان کشیگنه قتلور فقیرلکنی ماقتاو حقنداغی حدیث لرنی ذکر تمام بولدی (وَأَمَّا الْأَسْرَافُ) اما اسراف (فَفِيهِ خَمْسَةٌ مَبَاحَثٌ) بس اسرافده بش مباحث باردر (الْمَبْحَثُ الْأَوَّلُ) اسرافده بولغان بش مباحث ننگ اولگسی (فِي ذَمِّهِ وَعَوَائِذِهِ) اسرافنی خورلاوادر هم اسراف ننگ ضررلارنده در (اعْلَمْ) بل سین (أَنَّ الْأَسْرَافَ حَرَامٌ قَطْعِيٌّ) درستلکده اسراف شکسر بولغان حرام در (وَمَرَضٌ قَلْبِيٌّ) و کوئل آور ویدر (وَوُخِّلَ رَدِيٌّ) و قباحت خلقدر (وَلَا تَنْظُنُّ) دخی ظن قیلمه سین (أَنَّهُ أَدْنَى) درستلکده اسراف حرام لقده توبانره کدر دیو (كُنْزِيرًا) کوب توبانرا کدر دیو (مَنْ الْبُخْلُ) سارانلقدان (بِسَبَبِ كَثْرَةِ مَا وَرَدَ فِي ذَمِّهِ) سارانلقنی خورلاوده کیلگان نرسه لرننگ یعنی حدیث لرننگ کوبلگی سببلی (بِخْلَافِ الْأَسْرَافِ) اسراف ننگ خلافتجه یعنی گرچه اسرافنی خورلاوده کیلگان حدیثلرگه قاراغانده سارانلقنی خورلاوده کیلگان حدیثلر کوب بولسه ده اسراف حراملقده سارانلقدان توبان دیو ظن قیلمه (لَآنَ ذَلِكَ) آننگ ایچون سارانلقنی خورلاوده حدیثلر ننگ کوب بولوی (بِسَبَبِ كَوْنِ أَكْثَرِ الطَّبَاعِ) طبیعت لرننگ کوبسی ننگ بولوی سببلی (مَائِلَةٌ إِلَى الْأَمْسَاكِ) مالنی صرف قیلودان طیبوغه آوشوچی بولوی سببلی (فَاحْتِاجٌ) بس سارانلق محتاج بولدی (إِلَى كَثْرَةِ الرُّوَادِعِ) سارانلقدان قورقنوجی و طیبوغچی نرسه لرننگ کوبلگینه (كَمَا أَنَّ الْبَوْلَ) نناکه بول (فِي حُرْمَتِهِ وَنَجَاسَتِهِ) حراملغنده و نجسلگنده (أَشَدُّ مِنَ الْخَمْرِ) خمردن قاطیرا قدر (كَمَا صَرَّحَ بِهِ الْفُقَهَاءُ) نناکه بولننگ حراملقده و نجسلکده خمردن قاطی بولوی برلن فقیه لر آچق بیان ایندی لر (مَعَ أَنَّهُ) شولای بولاتروب درستلکده بول (لَمْ يَرُدِّ فِيهِ) بولننگ حراملغنی و نجسلگی حقنده کیلامادی (مَا وَرَدَ فِي الْخَمْرِ) خمرننگ حراملغنی و نجسلگی حقنده کیلگان حدیثلر قدر (وَلَمْ يُشْرَعْ فِيهِ) دخی بولسه مشروع بولمادی (حَدٌّ) حد صوغو و حالانکه خمرده سکسان مرتبه حد صوغوق مشروع ایدی (وَحَسْبُكَ فِي الْأَسْرَافِ) اسراف ننگ حراملغنی حقنده یتار سیکنا (قَوْلُهُ تَعَالَى) الله تعالی ننگ سوزی اول سوزشولکر (وَلَا تُسْرِفُوا) اسراف قیلماگز (أَنَّهُ لَا يَجِبُ الْمُسْرِفِينَ) درستلکده

الله تعالى اسراف قیلوچیلارنی دوست کورماس دخی ایکنچی آیتنه ایتدی (وَلَا تُبَدِّرْ تَبَدُّرًا)
 اسراف قیلو برلن اسراف قیلماکز (انَّ الْمُبَدِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ) درستلکده
 اسراف قیلوچی لار شیطانلارنک قدر داش لری بولدیلار یعنی یاوزلقده شیطانلارکی
 بولدی لار (وَأَخْوَالِ الشَّيْطَانِ شَيْطَانٌ) وشیطاننک قدر داشی شیطاندر (وَلَا اسْمَ أَقْبَحَ مِنَ الشَّيْطَانِ)
 دخی شیطان اسمندن قباحت بولغان اسم بوقدر (فَلَا ذِمَّةَ بَلَّغَ مِنْ هَذَا) بس شیطان دیب
 خورلاودان کامل وقباحت بولغان خورلاو بوقدر (وَنَهَى اللَّهُ تَعَالَى) دخی طیدی الله تعالی
 (عَنْ ابْنَاءِ الْمُسْرِفِينَ أَمْوَالَهُمْ) اسراف قیلوچیلارغه ماللارنی بیرودن (مُعَبَّرًا عَنْهُمْ) اسراف
 قیلوچیلاردان تعبیر قیلغانی حالده الله تعالی ایتدی (بِاسْمِ مَنْ أَقْبَحَ الْأَسْمَاءِ) اسملرنک قباحتمندن
 بولغان اسم برلن یعنی سفیه اسمی برلن (فَقَالَ) بس الله تعالی ایتدی (وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ)
 عقللری ضعیف وکیم بولغان اسراف قیلوچیلارغه ماللارکزی بیرودن کزدیو یعنی ملکه
 سفیه لرنکی بولوب تصرفه اوزکرنکی بولغان ماللارنی (وَذِمَّ فِرْعَوْنَ) دخی الله تعالی فرعوننی
 خورلادی (بِقَوْلِهِ تَعَالَى) اوزینک سوزی برلن (وَأَنَّهُ لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ) درستلکده فرعون
 اسراف قیلوچیلارداندر دیگان سوزی برلن (وَقَوْمُ لُوطٍ) دخی الله تعالی لوط علیه السلامنک
 قومنی خورلادی (بِقَوْلِهِ تَعَالَى) اوزینک سوزی برلن (بَلْ أَنْتُمْ) بلکه سز (قَوْمٌ مُسْرِفُونَ) اسراف
 قیلوچی قوم سزدیگان سوزی برلن (وَوَرَدَ فِي الصَّعِيصِيِّنَ) دخی صعیج البخاری برلن صعیج
 المسلمده کیلدی (أَنَّ النَّبِيَّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) درستلکده پیغمبر علیه السلام (نَهَى عَنْ
 إِضَاعَةِ الْأَمْوَالِ) مالنی ضایع قیلودان طیدی (وَيَكْفَى لِلْعَاقِلِ) دخی عقللی کشیگه ینار
 (مُخَرَّجَةً) ترمندی چغارغان نرسه (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن
 (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) درستلکده رسول الله (قَالَ) ایتدی (لَا بُزُولُ قَدَمَائِهِ)
 بندهنک ایکی آباغی آوشماس یعنی آباغی آطلاطماسلار (يَوْمَ الْقِيَامَةِ) قیامت کوننده
 (حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ أَرْبَعٍ) دورت نرسه دن صورالغانغه قدر (عَنْ عُمَرَةَ) عمرندن صورالغانغه قدر
 (فِيمَا) نی نرسه ده (أَقْنَاهُ) بتردی عمرینی یعنی عمرنی ایزگولسکده می صرف ایتدی یاکه
 یاوزلقده می صرف ایتدی (وَعَنْ عَلَمَةَ) دخی علمندن صورالغانغه قدر (مَاعْمَلَبَهُ) اول علمی
 برلن نرسه عمل قیلدی ایزگو علمی یاکه یاوز علمی (وَعَنْ مَالَةَ) دخی مالندان صورالغانغه
 قدر (مَنْ أَيْنَ أَكْتَسَبَهُ) بومالنی قایدان کسب ایتدی حلالدنمی یاکه حرامدنمی (وَفِيمَا

أَنْفَقَهُ) دخی قابونرسه که صرف ایتمدی ایزگولسککه می یا که یا و زلفقه می (وَعَنْ جَسْمِهِ) دخی تنندن
 صور الغانغه قدر (فِيمَا أَبْلَاهُ) نرسه ده چرتدی تنینی (وَمَنْ التَّلَاؤُل) دخی دلیل لر جمله سندن در (عَلَى
 مَنُومِيَّتِهِ جَنًّا) اسراف ننگ بیک قبا منلکنه (حُرْمَةُ الرَّبُّوَا) ربانگ حراملی (الَّذِي هُوَ مِنْ
 أَكْبَرِ السَّكْبَائِرِ) شوندا این ربا کم الوغ گناهلارنگ الوغلارندان ایدی (إِذْ عَلَّتْهَا فِي الْحَقِيقَةِ)
 آنک ایچون درستلکده ربانگ حرام بولوینگ سببی (صَيَانَةُ أَمْوَالِ النَّاسِ) آدم لرنگ
 ماللارونی صاقلادور (عَنْ الصِّيَاعِ فِي الْمُبَايَعَاتِ) صاتو آلولارده ضائع کیتونندن (لَكِنَّ
 الصِّيَاعَ) لکن مالنگ ضائع کیتوی (أَمَّا يَتَحَقَّقُ) بودر باشقه توگل در متحقق بولور یعنی
 تابلور (عِنْدَ اتِّعَادِ الْعُوضَيْنِ) ایکی قارا قارشى بیرلگان نرسه ننگ بر بولوی وقتند (صُورَةٌ
 وَمَعْنَى) صورتده معناده ده بر بولوی وقتند منلا هر ایکی عوض ننگ آلتون یا که کمش
 یا که بغدای بولوی کبی (مَعَ زِيَادَةِ أَحَدِهِمَا) ایکی عوض ننگ برسنی آرتدرو برلن (وَالأَوَّلُ)
 اولگسی یعنی ایکی عوض ننگ صورتده بر بولوی (بِاتِّعَادِ الْجَنْسِ) جنس ننگ بر بولوی
 برلن بولور (وَالثَّانِي) دخی ایکنچسی یعنی ایکی عوض ننگ معنی ده بر بولوی (بِاتِّعَادِ
 الْقَدْرِ) قدر ننگ بر بولوی برلن بولور (أَعْنَى السَّكَيْلِ وَالْوَزْنِ) قدردن تلیمن مین صاوت
 برلن اولچانوده بر بولونی دخی آغرلق برلن اولچانوده بر بولونی (فَقِيلَ) بس ایتمدی
 (الْعَلَّةُ) ربانگ حرام بولوینگ علیه سی (الْجَنْسُ وَالْقَدْرُ) جنس برلن قدر بر بولودر دیو
 (تَيْسِيرًا) بنده لرگه ینگل لک ایچون (فَعَوَّائِلُ الْأَسْرَافِ) بس اسرافنگ ضررلاری (مُشَارَكَةُ
 الشَّيْطَانِ) شیطانغه شریک بولودر (وَفَرَعُونَ) دخی فرعون گه شریک بولودر (وَقَوْمٌ لُوطُ)
 دخی لوط علیه السلام قومنه شریک بولودر (وَعَدَمُ مَحَبَّةِ اللَّهِ تَعَالَى) دخی الله تعالی ننگ
 مهنی ننگ یوقلغیدر (وَعَضْبُهُ عَلَيْهِ) دخی الله تعالی ننگ اول بنده اوزرینه آچولانویدر
 (وَتَسْمِيَّتُهُ) دخی الله تعالی ننگ آتاویدر (إِيَّاهُ) اول اسراف قیلوچینی (سَفِيهًا) ضعیف وکیم
 عقلی دیب (وَأَسْتَعْقَاتُ الْعَذَابِ فِي الْآخِرَةِ) دخی آخرتک عذابک تیشولی بولودر (وَالزَّلَّةُ)
 دخی زلت گه تیشولی بولودر (وَالأَحْتِيَاجُ وَالنَّدَامَةُ فِي الدُّنْيَا) دخی دنیا ده محتاج بولودر
 واکنچه بولودر

(الْمَبْعُثُ الثَّانِي) اسرافده بولغان ایکنچی مبعث (فِي السَّرِّ) اسرافنگ حرام
 بولوینگ حکمتند در (وَالسَّبَبُ الْأَصْلِيُّ فِي مَنُومِيَّتِهِ) دخی اسرافنگ قباحت بولوینگ

اصل بولغان سببندەدر (هُوَ) اول اسرافنىڭ قباحتلىكىدە اصل بولغان سبب (أَنَّ الْمَالَ نِعْمَةٌ لِلَّهِ) درستلىكىدە مال الله تعالى نىڭ نعمتىدەر (وَمَزْرَعَةُ الْآخِرَةِ) دىنى آخىرت اىگونى ساپە تورغان اوروندىر (أَذْبَهُ) آنىڭ اىچون مال برلن (يَنْتَظِمُ الْمَعِاشَ وَالْمَعَادَ) دنيا ترلكى دە دىنى آخىرت دە تزوك بولور (وَبِهِ صَلَاحُ الدَّارَيْنِ) دىنى مال برلندىر دنيا بورطى برلن آخىرت بورطى نىڭ تزلكى (وَسَعَادَةُ الْحَيَوَاتَيْنِ) دىنى دنيا ترلكى برلن آخىرت ترلكى نىڭ ايندگولكى (وَبِهِ يُحْجَى) مال برلن حج قىلنور (وَبِهِ يُجَاهَدُ الْكُفَّارُ) دىنى مال برلن ايمانسىزلار برلن جهاد قىلنور (وَبِهِ قَوْمُ الْبَنِّ) دىنى مال برلندىر تننىڭ تره گى (وَقِيَامُهُ) دىنى تننىڭ سلامت توروى (الَّذِى هُوَ) شونداين نرسەدر اول تن نىڭ سلامتلىكى (مَطِيئَةُ الْفَضَائِلِ) كمالت وفضىلتلرنىڭ آطلانغان نرسەسىدەر (وَأَلَّةُ الطَّاعَاتِ) دىنى عبادتلرنىڭ قورالى در (أَذْبَهُ يَحْصُلُ الْغِنَاءُ) آنىڭ اىچون آزوق مال برلن حاصل بولور (وَاللِّبَاسُ) دىنى كىيىمە مال برلن حاصل بولور (وَالْمَسْكُنُ) دىنى تورا تورغان اوروندى مال برلن حاصل بولور (وَبِهِ يُصَانُ) دىنى مال برلن صاقلانلمش بولور (عَنْ ذُلِّ السُّؤَالِ) كشىدىن صور او خورلغىندان (وَبِهِ يُنَالُ) دىنى مال برلن ابرشلمش بولور (دَرَجَاتِ الْمُتَصَدِّقِينَ) صدقە بىر وچىلر درجەلرىنە وئوابلرىنە (وَبِهِ يُوَصَّلُ الرَّحْمُ) دىنى مال برلن قرداشلىقنى توتاش قىلنور (وَبِهِ تَدْفَعُ حَاجَاتُ الْفُقَرَاءِ) دىنى مال برلن فقيرلرنىڭ حاجتلىرى بىبەرلمش بولور (وَبِقَضَى دُيُونِهِمْ) دىنى مال برلن فقيرلرنىڭ بور وچلارى اوتالمش بولور (وَبِنَهَبِ غُمُومِهِمْ) دىنى مال برلن فقيرلرنىڭ قاىغولارى بىبارلمش بولور (وَهُمُومُهُمْ) دىنى مال برلن فقيرلرنىڭ حسرتلىرى بىبارلمش بولور (وَيَتَسَلَّى قُلُوبُهُمْ) دىنى مال برلن فقيرلرنىڭ كوئىللىرى تسلىه وشاد قىلنور (وَبِهِ يَحْصُلُ نَفْعُ النَّاسِ) دىنى آدم لرگە فائىدە بىرو مال برلن حاصل بولور (كِبْنَاءِ الْمَسَاجِدِ وَالْمَدَارِسِ) مسجدلر ومدرسهلر بنا قىلوكىبى (وَالرِّبَاطَاتِ وَالْقَنَاطِيرِ) دىنى مسافر خانەلر وكوپرلر بنا قىلو كىبى (وَسَدِّ الثُّغُورِ) دىنى كرىپچلر باغلاو ويابساو كىبى (وَخَيْرُ النَّاسِ) دىنى آدملرنىڭ ايندگوسى (مَنْ يَنْفَعُ النَّاسَ) آدملرگە فائىدە بىرگان كشىدەر (وَقَدْ سَبَقَ) وتحقىق اوتدى (أَنَّ الْكَسْبَ لِأَجْلِ التَّصَدَّقِ) درستلىكىدە صدقە بىرو اىچون كسب ايتو (أَفْضَلُ مِنَ التَّخْلِى لِلْعِبَادَةِ) نفل عبادت اىچون كسبىدىن بوشانودان آرتوغراقدر (وَبِهِ يَحْصُلُ أَفْضَلُ الْمَنَازِلِ)

دخی مال برلن حاصل بولور منزل و مرتبه لر ننگ آرتوغی (ت) ترمنی روایت قیلدی
 (عَنْ أَبِي كَبْشَةَ الْأَنْصَارِيِّ) ابو كبشه الانصاريدان (رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ) الله تعالى ابو
 كبشه دن راضی بولغای ایدی (أَنَّ النَّبِيَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ) در سنلکده پیغمبر علیه السلام
 ایتدی (فی حدیث طویل) بر اوزون حدیثده (عَبْدٌ) بر بنده (رَزَقَهُ اللهُ تَعَالَى مَالًا وَعِلْمًا)
 الله تعالى اول بنده گه مال دخی علمنی ایرشدردی یعنی بیردی (وَهُوَ يَتَّقِي فِيهِ رَبَّهُ) واول
 بنده اول علم برلن مالده ربسنن قورقاری یعنی اول علم برلن مالنی الله تعالى قوشقناچه غنه
 صرف قیلور (وَيَصُلُّ فِيهِ رَحْمَةً) واول مالده هم علمده قرداشلری برلن قرداشلکنی
 توتاش قیلور (وَيَعْلَمُ اللهُ فِيهِ حَقًّا) واول علم برلن مالده الله تعالى ننگ حقی بار دیب بلور
 (فَهَذَا بِأَفْضَلِ الْمَنَازِلِ) بس اوشبو بنده منزل و مرتبه لر ننگ ایلی آرتوغی برلندر (خ م)
 بخاری برلن مسلم روایت قیلدی (عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ) مسعود ننگ
 اوغلندن (أَنَّ رَسُولَ اللهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ قَالَ) در سنلکده رسول الله ایتدی (لأَحْسَدَ
 الْأَفْئِنِينَ) حسد قیلو یوق مگر ایکی کشید یعنی ایکی تورلی کشید بولغان فضیلت که
 حسد قیلنه (رَجُلٌ) برسی شوندا این ایردر (آتَاهُ اللهُ الْحِكْمَةَ) الله تعالى اول ایرگه حکمت
 وکامل علم بیردی (فَهُوَ يَقْضِي بِهَا) بس اول ایر اول حکمت برلن حکم قیلور (وَرَجُلٌ)
 دخی ایکنچسی شوندا این ایردر (آتَاهُ اللهُ تَعَالَى مَالًا) الله تعالى اول ایرگه مال بیردی
 (فَسَلَّطَهُ اللهُ) بس ایرکلی قیلدی الله تعالى اول ایرنی (عَلَى هَلَاكَتِهِ فِي الْحَقِّ) حقیقه
 اول مالنی یوق قیلوغه یعنی صرف قیلوغه (وَقَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) دخی رسول الله
 ایتدی (لِعَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ) عاص اوغلی عمروگه (نَعَمَ الْمَالُ الصَّالِحِ)
 نی خوشدر یغشی مال (لِلرَّجُلِ الصَّالِحِ) یغشی ایرگه (وَدَعَا رَسُولُ اللهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ)
 دخی رسول الله دعا قیلدی (لَأَنْسِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت انس گه (وَكَانَ فِي آخِرِ
 دُعَائِهِ) دخی رسول الله ننگ دعاسینک آخرنده ایتربولدی بوره وشچه (اللَّهُمَّ أَكْثَرَ مَا لَهُ وَوَلَدُهُ)
 ای الله انس ننگ مالینی وبالاسینی کوب قیل (وَبَارِكْ لَهُ فِيهِ) دخی انس که مالنده هم
 بالاسنده مبارکک بیر دیو (وَقَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) دخی رسول الله ایتدی (لِسُكْبِ)
 رضی الله تعالى عنه) حضرت کعب که (أَمْسِكْ بَعْضَ مَالِكَ لِنَفْسِكَ) مالکنک بعضسنی اوزگاتوت
 یعنی صرف قیلمه (فَهُوَ خَيْرٌ لَّكَ) بس مالکنک بعضسی سینک ایچون اینگودر دیلی

(حِينَ ارَادَ أَنْ يَتَصَّقَ كُلَّهُ) حضرت كعب بنون ماليني صدقه بيروني تله گان وقتنه (وَكُلُّ
 مِنْهُ فِي الصَّحَاحِ) اوشبو سوزلرنك همه سي درست حديث كنبالارنده در (وَقَدْ سَمَى اللَّهُ تَعَالَى
 الْمَالَ تَحْقِيقَ اللَّهِ تَعَالَى مَالِنِي آتَادِي (غَيْرًا) اينگو فرسه ديب (وَأَمَّنَ عَلَيَّ حَبِيبُهُ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ
 وَالسَّلَامُ) دخي الله تعالى اوزينك دوستي پيغمبر عليه السلام گه مفت قيلدي (به) اول مال برلن (حَيْثُ
 قَالَ) شولره وشچه كم الله تعالى ايتدي (وَوَجَدَكَ عَائِلًا) دخي الله تعالى سيني اي محمد (عليه السلام)
 فقير تابدي (فَأَغْنَيْ) بس سيني باي و مؤسسز قيلدي (أَيُّ مَالٍ خَدِجَةٌ) يعني حضرت خديجه مالي
 برلن (عَلَى أَحَدِ الْوُجُوهِ) بومعنا كوب وجه لرنك برسينه بناء (وَقَالَ سَفِيَانُ الثَّوْرِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخيد
 حضرت سفيان ايتدي (الْمَالُ فِي هَذَا الزَّمَانِ سَلَاخٌ) اوشبو زمانده مال قورالدر (اما بوزمانده
 مال دين و دنيا توتقه سيدير) (وَقَالَ سَعِيدُ ابْنِ الْمُسَيْبِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) دخي مسيب اوغلي حضرت
 سعيد ايتدي (لَاخِيرٌ) يوقدر اينگولك (فَيَمَنْ لَا يَطْلُبُ الْمَالَ) مالني استه مگان كشيده (يُقْضَى
 بِهِ دَيْنُهُ) اول مال برلن بوروچني اوتايدير ايدى (وَيَصُونَ بِهِ عَرْضَهُ) دخي اول مال برلن
 يوز صويني صاقليدر ايدى (فَأَنْ مَاتَ) بس اگر اولسه (تُرَكُّهُ مِيرَاثًا) اول مالني ميراث
 ايتب قالدر (لَمَنْ بَعْدَهُ) اوزي صوكنداغى كشيلىرگه (وَقَالَ ابْنُ الْجَوْزِيِّ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخي
 جوزي اوغلي ايتدي (مَتَى صَحَّ الْقَصْدُ) قايبو زمان نيت درست بولسه (فَجَمَعَ الْمَالَ أَفْضَلَ)
 بس مال جييو آرتوغراقدر (مَنْ تَرَكَهُ) مال جييونى قوبودان (بِالْخُلَافِ عِنْدَ الْعُلَمَاءِ) عالمر
 قاشنده خلافدان باشقه (وَمَا) دخي شول حديثلر (وَرَدَّ فِي ذِمِّ الْمَالِ وَالذُّنْيَا) اول حديث لر
 مالني دخي دنياي خورلاوده كيلدي (رَاجِعٌ إِلَى صِفَتِهِ الضَّارَّةِ) ضرر قيلوچي صفتنگه قايتوچيدر
 اول حديث لر يعني مال جييوبده ديننه ضرر كيترسه شول وقت مال جييو قباحت معناسنده
 (وَهِيَ الْأَطْغَامُ) واول مالده بولغان ضرر قيلوچي صفتلار آذرودر (وَالْأَنْسَاءُ) دخي آخرتني
 اونوتدر ودر (وَالْأَلْمَاءُ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ تَعَالَى) دخي الله تعالى نك ذكرندان شغللندر ودر (وَعَنِ الْمَوْتِ
 وَالْآخِرَةِ) دخي اولممن و آخرتن شغللندر ودر (وَهُنَّ الصِّفَاتُ غَالِبَةٌ عَلَيْهِ) اوشبو ضرر قيلوچي
 صفتلار اول مال اوزرنده كوچليدر (قَلَامًا يَنْفَكُ صَاحِبُهُ عَنْهَا) مال اباسي بو ضرر قيلوچي
 صفتلاردان آزغنه وقت آيرولور (فَلِنَدْلِكَ كَثْرَ النَّمِّ) بس اوشبو مالده ضرر قيلوچي صفتلار
 كوچلي بولغانلتي ايچونده مالني خورلاو كوب بولدي (فَلِلْمَالِ جَهَنَّمَانِ مُتَضَادَّانِ) بس مال
 ايچون برسي برسينه خلاف بولغان ايكي جهت بار (خَيْرٌ وَشَرٌّ) اينگو جهندر برسي وياوز

جهنمدر ايکنچسى (فَالْمَدْحُ وَالنَّمُّ حَقَّانِ) بس مالنى ماقتاوده دخی خورلاوده هر ايكسى
 حقدر ايكى جهت كه قاراب (فَإِذَا ثَبَّتَ كَرْنَهُ نَعْمَةً عَظِيمَةً) بس هر قيهجان مالنك الوغ نعمت
 بولوى ثابت بولسه (فَاسْرَافَهُ اسْتَحْقَارٌ لِنِعْمَةِ اللَّهِ) بس مالنى اسراف قيلو الله تعالى نك نعمتى
 حقير وخورغه صايودر (وَأَهَانَةٌ لَهَا وَأَضَاعَةٌ) دخی مال نعمتى خورلاودر وضايع قيلودر (وَكُفْرَانٌ بِهَا)
 دخی الله تعالى نك نعمته كفران قيلودر (وَتَرْكٌ لَشُكْرِهَا) دخی الله تعالى نك نعمته شكر قيلو
 قويدر (فَيَسْتَوْجِبُ الْمَقْتَ) بس مالنى اسراف قيلو الله تعالى نك قاطى آچوينى واجب ايته
 (وَالْبُغْضَ) دخی الله تعالى نك دشمانلقنى واجب ايته (وَالْعُنَابَ وَالْعُنَابَ) دخی شلته نى
 وعتابنى واجب ايته (مَنْ مُعْطِيهَا) بومال نعمتى بپرگان ذاتدان يعنى الله تعالى دن (وَسَلَمَهَا)
 دخی مال نعمتى صورونى واجب ايته (وَأَزَالَتَهَا عَنْ مَحَلِّهَا) دخی مال نعمتى اورنندان
 يعنى ايه سندن يبارونى واجب ايته (لَعَلَّكُمْ مَعْرِفَةٌ قَدَرِهَا) مال نك ايه سى مال نعمتى نك قدرينى
 بلمكانلكى ايجون (وَرِعَايَةٌ حَقَّهَا) دخی مال نعمتى نك حقينى صاقلاماغانلقى ايجون (كَمَا
 أَنْ شُكْرُهَا) نتا كه مال نعمته شكر قيلو (وَحَفْظُهَا) دخی مال نعمتى نك حقينى صاقلاو (عَمَّا
 ذُكِرَ) ذكر قيلنغان ضررلى نرسه لردن (يَسْتَوْجِبُ ثَبَاتَهَا) مال نعمتى نك ايه سنده ثابت بولوينى
 واجب ايته در ايدى (وَزِيَادَتَهَا) دخی مال نعمتى نك آرتوينى واجب ايته در ايدى (قَالَ
 اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى ايدى (لَسُنَّ شُكْرُكُمْ) اگرده مين بيرگان نعمت كه شكر قيلساگز (لَأَزِيدَنَّكُمْ)

البنه سزگه بيرومنى آرتدور مون

(الْمَبْعَثُ الثَّلَاثُ) اسرافك بولغان اوچونچى مبعث (فِي اصْنَافِ الْأَسْرَافِ) اسراف نك صنفلار ندر
 (اعْلَمْ) بل سين (أَنَّ الْأَسْرَافَ) در سنلكه اسراف (أَهْلَاكُ الْمَالِ) مالنى هلاك ايتودر (وَأَضَاعَتُهُ)
 دخی مالنى ضايع ايتودر (وَأَنْفَاقُهُ) دخی مالنى صرف ايتودر (مَنْ غَيْرَ فَائِدَةٍ مَعْتَبَرًا) صانالمش
 بولغان وكيره كلى بولغان فائده دن باشقه (دِينِيَّةٌ أَوْ دُنْيَوِيَّةٌ) دين يا كه دنيا فائده سندن باشقه (مُبَاهَاةٌ)
 حلال بولغان دنيا فائده سندن باشقه (فَمَنْهُ ظَاهِرٌ مَشْهُورٌ) بس اسراف جمله سندن ظاهر و مشهور بولغان
 اسراف بار (كَالْقَاءِ الْمَالِ فِي الْبَحْرِ) مالنى در ياغه صالماق كى (وَالْبُحْرُ وَالنَّارُ) دخی قويوغه و اولقه
 صالماق كى (وَتَعْوَهَا) دخی مونك كى اورنلارغه صالماق كى (مَثًا) شول اورنلار دان
 (لِأَيُّوَصُلِ إِلَيْهِ) اول اورنلارغه ايرشلمه س يعنى ايرشو مكن بولماس (وَلَا يُنْتَفَعُ بِهِ) دخی
 اول مال برلن فائده له نوممكن بولماس (فِيهِ) اول اورنمه (وَوَحْرَقَهُ) دخی اسراف نك مثالى مالنى

یرطو کبی (وَكَسْرَه) دخی مالنی صندر و کبی (وَقَطْعَه) دخی مالنی کیسو کبی (بِحَيْثُ لَا يَنْتَفِعُ بِهِ)
 شول ره وشچه کم یرطو ریا که کیسریا که صندر ر اول مال برلن فائده له تو ممکن بولماس (وَكَعْتَمُ
 اجْتِنَاءُ الثَّمَارِ وَالزَّرْوَعِ) دخی مشهور و ظاهر بولغان اسراف ننگ مثالی بمشملر نی و ایگنلر نی تشرمه و
 واور ماو کبی (حَتَّى تَهْلِكَ وَتَفْسُدَ) تا کم اول ایگونلر و بمشملر هلاک بولغانغه و بوزلغانغه قدری
 (وَعَدَمُ اِيْوَاءِ الْمَوَاشِي وَالْاَرْقَاءِ) دخی ظاهر و مشهور بولغان اسراف ننگ مثالی حیوانلار نی
 و قلاار نی جیوب صاقلاما و کبی (دَارًا) یورطه (أَوْ نَحْوَهَا) یا که یورطه کبی صاقلانا چق اورنده
 (فِي مَوْضِعٍ) شوندا این اورنده بولغانده (يُغْنَى فِيهِ) اول اورنده قور قلمش بولور هلاک
 بولولار ندان (وَعَدَمُ الْأَلْبَاسِ وَالْاَطْعَامِ) دخی قلاارغه و حیوانلارغه کیم کینگز مه و
 و طعامله ندرمه و کبی (حَتَّى يَهْلِكُوا مِنَ الْجَرِّ أَوِ الْهَرْدِ أَوِ الْجُوعِ) تا کم اول حیوانلار
 دخی قلاار اسسیلکنن یا که صالحونلقدان یا که آچلقدان هلاک بولغانلارینه قدر (وَمَنْهُ)
 دخی اسراف جمله سندندر (مَا) شوندا این اسراف (فِيهِ نَوْعٌ خَفَاءٌ) اول اسراف ده بر آزیاشرنلک
 بار در (يُجْتَنَى إِلَى تَنْبِيهِ) اول اسراف ایسه سنی اویغاتوغه محتاج بولنور (وَتَنْكِيْرٍ) دخی اول
 اسرافنی ایسه ننگ ایسینه تشر وگه محتاج بولنور (كَعَدَمُ تَعَهُّدِهِ) مالنی صاقلانوده دوام
 ایتمه و ومقیه بولما و کبی (بَعْدَ جَمْعِهِ وَحِفْظِهِ) مالنی جیغان ننگ و صاقلاب قویغان ننگ صوکنده
 (حَتَّى يَنْعَقْنَ بِنَفْسِهِ) تا کم اول مال اوزندن اوزی بوزلور (أَوْ بَوْصُولِ رُطُوبَةٍ) یا یسه یوشلکنک
 ایرشوی برلن یعنی دم تارتو برلن بوزلور (أَوْ بَلَلٍ) یا یسه چلانوبرلن بوزلور (أَوْ نَحْوَهَا)
 یا یسه مونک کبی سببلر برلن بوزلور (أَوْ يَأْكُلُهُ السُّوسُ) یا یسه اول مالنی کیهه آشار مال
 کیملر بولسه (أَوِ الْفَارَةِ) یا یسه سچقان آشار (أَوِ التَّمَلُّةِ) یا یسه قرمسقه آشار (أَوْ نَحْوَهَا) یا یسه
 مونک کبی قور تلار آشار (وَأَكْثَرُ وَقُوعِ هُنَا) و او شبو اسراف ننگ کوبره ک واقع بولوی
 (فِي الْخُبْزِ) ایکمکن بولور (وَاللَّحْمِ) دخی ایت ده بولور (وَالْمَرْقِ) دخی شور پاده بولور
 (وَالجُبْنِ) دخی سوتندن یا صالغان پنیر دیگان طعامه بولور ابوالمسافر هم دیورلر و سچچه سی
 (صیر) در (وَنَحْوَهَا) دخی مونک کبی طعاملرده بولور (وَفِي الْفَوَاكِهِ الرُّطْبَةِ) دخی چی و کیملگان
 بمشلمده بولور (كَالْبَطِيخِ) قاون و قار بوز کبی (وَالْبَصَلِ) دخی صوغان کبی (وَقَدْ يَقَعُ
 فِي الْيَابِسَةِ) دخی بعض وقت اسراف واقع بولور قوری بمشلمده ده (كَالتَيْنِ وَالزَّبِيبِ)
 انجیر و قوری یوزم کبی (وَالْمَشْمَشِ) دخی زردالود کبی (وَقَدْ يَكُونُ فِي الْحَنْطَةِ) و بعض

وقت اسراف ننگ بوتور لیسى بغدادى ده بولور (وَالشَّعِيرِ وَالْعَسَسِ) دخی آرپا و یاسمقده
 بولور (وَنَعْوَهَا) دخی موننگ کبیلرده بولور یعنی آروش صلی بورچاق تارى قارابغداى
 کبیلرده بولور (وَقَدَيْكُونُ فِي الْغِيَابِ وَالْكُتُبِ) و بعض وقت موننگ کبی اسراف کبیلرده
 و کنا بلارده بولور (خصوصا اشکافکه تزلوب قویلغان قارالمای باطقان ملالارنگ کنا بلارنده)
 (وَكَصَبَ مَا فَضَلَ مِنَ الطَّعَامِ) دخی اسراف ننگ مثالی طعامدان آرتقانینى توگو کبی (وَنَعْوَهُ)
 دخی موکار اوخشاشلی نرسه کبی (وَكَغَسَلِ الْقَصْعَةَ وَالْمَلْعَقَةَ) دخی اسراف ننگ مثالی طبقتی
 و قاشقنى یوو کبی (قَبْلَ اللَّعْفِ وَالْمَسْحِ وَالْأَكْلِ) یالاودان دخی سرتودن دخی آشاودان
 الک (وَعَدَمِ التَّنْقِاطِ مَا سَقَطَ) دخی تشکان نرسه لرنی چوپله مه و کبی (مِنْ كَسْرَاتِ الْغُبْنِ) ایکمک
 صنفلارندان (وَعِیْرَهُ) دخی موندان یعنی ایکمکن باشقه لاردان (مَا فِي أَيْدِي الصَّبِيَّانِ)
 صبیلار قولنده بولغان نرسه لردن (وَعِیْرَهُمْ) دخی صبیلاردان باشقه لاردان تشکان نرسه لرنی
 چوپله مه و کبی (عَلَى الْأَرْضِ) بیر اوزرینه تشکان نرسه لرنی (أَوْ عَلَى السُّفْرَةِ) بیایسه آش
 یاولق اوزرینه تشکان نرسه لرنی (م) مسلم روایت قیلدی (عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)
 حضرت جابردن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَمَرَ) درستلکده رسول الله بیوردی (بَلْعَفِ الْأَصَابِعِ)
 بارماقلارنی یالاو برلن (وَالصَّحْفَةَ) دخی صاوتنی یالاو برلن آشی تورغان طبق یا که صاوت
 بش مرتبه در ایکی الوغسنه (جفنه) دیورلر آندان بر آز کچک اولسه (قصعه) دیورلر
 آندان بر آز کچک اولسه (صفه) آندان کچک اولسه (مکیله) دیورلر آندان کچک اولسه
 (صَحْفَةً) دیورلر (وَفِي رِوَايَةٍ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ) حضرت جابردن ایکنچی روایتده رسول الله
 ایتمدی (أَنَّ الشَّيْطَانَ يَحْضُرُ أَحَدَكُمْ) درستلکده شیطان سزنگ برکزگه حاضر بولور (عِنْدَ
 كُلِّ شَيْءٍ) هر نرسه وقتنده (مِنْ شَأْنِهِ) اول نرسه ننگ شأنندن بولسه (أَنْ يَحْضُرَهُ) شیطان ننگ
 حاضر بولوی (حتى عند طعامه) تا کم سزنگ برکزنگ طعامی وقتنده ده حاضر بولور (فَإِذَا
 سَقَطَتْ لُقْمَةٌ أَحَدِكُمْ) بس هر قیچان سزنگ برکزنگ برقاوم طعامی توشسه (فَلْيَأْخُذْهَا) بس
 اول برقاوم طعامنی آلسون (فَلْيُمِطْ مَا كَانَ بِهَا) بس اول لقمه ده بولغان نرسه نی یبه رسون
 (مِنْ أَدَى) طبیعتنی رنجته تورغان نرسه دن (وَلْيَأْكُلْهَا) دخی اول لقمه نی آسسون (وَلَا يَدْعُهَا
 لِلشَّيْطَانِ) و اول لقمه نی شیطانغه قالدرماسون (فَإِذَا فَرَّغَ) بس هر قیچان آشاودان بوشانسه
 (فَلْيَلْعَقْ أَصَابِعَهُ) بس بارماقلارونی یالاسون (فَأَنَّهُ لَا يَدْرِي) بس سزنگ برکز بلمیدر (فِي)

آي طَعَامُهُ الْبِرُّكَةُ (طعامي نك قايوسندك بركت بار ايكانلگني (م) مسلم روايت قيلدى (عَنْ
 أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حَضْرَتِ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ (أَنَّهُ) دَرَسْتُ لَكَ شَأْنَ (كَانَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ)
 رَسُولُ اللَّهِ بَوْلِي (إِذَا أَكَلْتُ) هَرَّ قَيْحَانِ أَشَاسَهُ (طَعَامًا) طَعَامِنِي (لَعَقَ أَصَابِعَهُ الثَّلَاثَ) طَعَامِ
 أَشَاغَانِ أَوْجِ بَارْمَاغِنِي بِالْأَبْرِ بَوْلِي (فَفِي اللَّعَقِ وَأَخَذَ السَّاقِطَ) بَسِ بَارْمَاغِنِي بِالْأَوْدَاوِ وَتَوْشَكَانِ
 وَالْجَفَلَارِنِي آلُودَا بُولغُوچِيدِر (فَوَائِدُ) كُوبِ فَائِدِهِ لِرِ (الْأَحْتِرَازُ عَنِ الْأَسْرَافِ) أَوْلِ فَائِدِهِ لِرِ
 اسْرَافِدَانِ صَاقْلَانُودِر (وَرَفَعُ الْكَبِيرِ وَالرِّيَاءِ) دَخِي أَوْزَنَدِنِ تَكْبِيرِ لِكْنِي هَمَّ رِيَانِي كُوتَارُودِر
 يَعْنِي يَبِيرُودِر (وَاحْتِمَالُ وُصُولِ الْبِرُّكَةِ) دَخِي بَرَكْتِ ايرِشُوا حَتْمَالِي دِر (وَالْأَقْنِدَاءُ لِسَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ)
 دَخِي رَسُولِ لَارِنِكْ خَوَاجَه سِي بُولغَانِ مَحْمَدِ عَلَيْهِ السَّلَامُ كِه ايارُودِر (وَالْأَمْتِثَالُ لِأَمْرِهِ) دَخِي رَسُولِ اللَّهِ
 أَمْرِي ايلِه عَمَلِ دِر (وَرَبِطُ الْعَتِيدِ) دَخِي حَاضِرِ بُولغَانِ طَعَامِنِي بَاغْلَاودِر يَعْنِي قَدَرِ يَنِي بِلُودِر
 (وَجَلْبُ الْمَزِيدِ) وَآرْتُوقِ رِزْقِنِي تَارْتُودِر (وَمَنَّهُ) دَخِي اسْرَافِ جَمَلِه سِنْدِنِدِر (عَدَمُ التَّقَاطُمِ)
 سَقَطُ) تَشْكَانِ نِرْسَه لِرِنِي چُوبِلَه مَهْو (مَنْ الْأَرُزُ وَالْحَمَّصُ) دَكِي مَن وَنَخُودِ بُورِ چَاغْنِدَانِ (وَنَحْوَهُمَا)
 دَخِي مُونِكْ كَبِي اُورْلُقِ لَارْدَانِ (لَأَسْمَاعِنْدُ الْعَسَلِ) بِيگِرَه كِه اسْرَافِ بُولُورِ دَكِي كَبِي نِرْسَه لِرِنِي
 بُولغَانِ وَقِنْدِه (حَتَّى يَرْمَى وَيَكْنُسُ) نَاكَمِ أَوْلِ دَكِي كَبِي اُورْلُقِلَارِنِي آتَارِ يَعْنِي تُوگَارِ وَسَبْرِرِ
 (فَإِنْ أَطْعَمَ كَسْرَاتِ الْحَبْزِ) بَسِ اگَرِ ايكَمَكِ صِنَقْلَارِوِنِي طَعَامِلَه نِرْسَه (وَنَحْوَهُ) دَخِي مُونِكْ كَبِي
 تُوگَلِسْكَانِ وَآرْتُوبِ قَالْغَانِ نِرْسَه لِرِنِي طَعَامِلَه نِرْسَه (الْتَّجَاجُ أَوَالِ الشَّاةِ وَالْبَقْرَةَ) تَاوُوقِ غِه يَا كِه
 قُوي غِه يَا كِه صَغْرَغِه (أَوَالِ النَّمَلِ أَوَالِ الطَّيْرِ) بَايسَه قَرْمَسَقَه غِه يَا كِه قَرِشَقَه (لَا يَكُونُ اسْرَافًا) اسْرَافِ
 بُولَاسِ (وَمَنَّهُ) دَخِي اسْرَافِ جَمَلِه سِنْدِنِدِر (عَدَمُ تَحْفَظِ الْعِمَامَةِ) چَالْمَانِي صَاقْلَامَاوِ (وَاللَّبَاسِ
 وَالنَّعْلِ) دَخِي كِييَمِنِي وَبَاشْمَاقِنِي صَاقْلَامَاوِ (عَمَّا يُبْلِيهِ أَوْ يُخْرِقُهُ) چَالْمَانِي يَا كِه كِييَمِنِي يَا كِه
 بَاشْمَاقِنِي چِرْتِه وَيُورْطَا تُورْغَانِ نِرْسَه دِنِ (وَمَنَّهُ) دَخِي اسْرَافِ جَمَلِه سِنْدِنِدِر (كَثْرَةُ اسْتِعْمَالِ
 الصَّابُونِ) صَابُونِنِي كُوبِ اسْتِعْمَالِ قِيلُو (فِي الْعَسَلِ) بِيوونْغَانِدِه (وَالْمُهْنُ فِي الْأَدْهَانِ) دَخِي
 مَابِلَانْغَانِدِه مَابِنِي كُوبِ اسْتِعْمَالِ قِيلُو (وَالشَّمْعُ فِي السَّرَاجِ) دَخِي چِرَاغْنِه بِالْأَوْزَنِ يَعْنِي يَاغَا
 تُورْغَانِ نِرْسَه نِي حَاضِرِ زَمَانِدِه مَثْلَا مَعْرُوفِ كِرَاسِينِ نِي كُوبِ اسْتِعْمَالِ قِيلُو كَبِي (وَمَنَّهُ الْبَيْعُ
 وَالْأَجَارَةُ بِالنَّقْصَانِ) دَخِي اسْرَافِ جَمَلِه سِنْدِنِدِرِ كِيمِ بَهَا بَرْلَه نِ صَاتَمُقِ وَاجَارَه كِه بِييرِمَكِ (وَالشِّرَاءُ
 وَالاسْتِيجَارُ بِالزِّيَادَةِ عَلَى الْقِيَمَةِ) دَخِي وَاقَعِدَه غِي قِيَمَتِينِه آرْتُوقِ بِييرُوبِ صَاتُوبِ أَلْمُقِ
 وَاجَارَه كِه أَلْمُقِ (إِذَا لَمْ يَضْطَرَّ) هَرِ قَيْحَانِ آرْتُقِ بِييرُودِه عَاجِزِ بُولْمَاسِه (أَوْلَمْ يَنْوِ الصَّدَقَةَ)

بایسه صدقه فی قصد قیلماسه (وَنَحْوَهَا) دخی مونگ کبی ایندگو اشنی قصد قیلماسه
 (وَأَنْ كَانَ بِطَرِيقِ الْغُبْنِ) اگر کیم بهاغه صاتویا که کیم بهاغه اجاره گه بیرو هم آرتوق
 بهاغه آلوب آرتوق بهاغه اجاره گه آلوالدانو یولی برلن بولسه (فَنَكَ وَرَدٌ) بس تحقیق
 حدیث ده کیلمدی (الْمَغْبُونُ) آلدانغان کشی (لَا مَحْمُودٌ وَلَا مُجُورٌ) ماقتاولیده توگل دخی
 ثوابلیده توگل (وَمِنْهُ الزِّيَادَةُ فِي الْكُفْرِ) دخی اسراف جمله سنند رکفنده آرتدرو (كَمًّا)
 مقدرینی مثلایکرمی آرشین یتارلک کفندی یکرمی بش آرشین ایتوکبی (أَوْ كَيْفًا) بایسه
 کیفیتینی مثلا آرشینی اون تین لک کفن اورنینه آرشینی اون بش تین لک کفن استعمال قیلو
 کبی (وَفِي الْوُضُوءِ) دخی اسراف جمله سنند رطهارتده آرتدرو مثلا اعضالارنی اوج مرتبه دن
 آرتوق یوو (حد) احمد بن حنبل روایت قیلدی (عَنْ ابْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت
 عمرنگ اوغلند ان (أَنَّهُ) درستلکده شأن (مَرَّ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام
 اوندی (بَسَعَدَ) حضرت سعید یانندان (وَهُوَ يَتَوَضَّأُ) حالبوکم سعد طهارت آلدرایدی (فَقَالَ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ مَا هَذَا السَّرْفُ) بس رسول الله ایتدی اوشبو اسراف ننگ سببی نرسه (بِالسَّعَدِ) ای
 سعیدیدی (قَالَ أَفِي الْوُضُوءِ سَرْفٌ) بس حضرت سعید ایتدی ای الله تعالی ننگ رسولی طهارتده
 اسراف بارمی دیدی (قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ نَعَمْ) رسول الله بلی طهارتده هم اسراف بار (وَأَنْ كُنْتُ
 عَلَى نَهْرٍ جَارٍ) اگر چه آغاتورغان بلغه ده طهارت آلور بولسا کده (وَمِنْهُ الْأَكْلُ فَوْقَ الشَّبَعِ)
 دخی اسراف جمله سنند رطویغان استنه آشاو (الْأَلْجَلُ الضَّيْفِ) مگر طویغان استنه آشاو
 اسراف بولماس قوناق آشاسون ایچون آشاسه (حَتَّى لَا يَخْجَلَ) قوناق اویالماسون ایچون (أَوْ لَصُومِ
 الْغَدِ) یاکه تا کد اغی کوننی روزه بولاچاق بولغانلقی ایچون آشاسه اسراف بولماس (وَمِنْهُ
 الْأَكْلُ فِي كُلِّ يَوْمٍ مَرَّتَيْنِ) دخی اسراف جمله سنند هر کونده ایکی مرتبه آشاماق (هر
 کونده اوتوز مرتبه آشاماق نرسه ایکان) (هَقٌّ) بیهقی روایت قیلدی (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ
 تَعَالَى عَنْهَا) حضرت عائشه دن (أَنَّهَا قَالَتْ) درستلکده حضرت عائشه ایتدی (رَأَى رَسُولُ اللَّهِ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ) رسول الله مینی کوردی (وَقَدْ أَكَلْتُ فِي الْيَوْمِ مَرَّتَيْنِ) و حالبوکم اول کونده مین
 ایکی مرتبه آشاغان ایدم (فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَا عَائِشَةُ) بس رسول الله ایتدی ای عائشه (أَمَا
 تُحِبِّينَ) ایاسویه سنمه (أَذَلَّ يَكُونُ لَكَ شُغْلٌ) سیکده ایچ شغل بولماونی (الْأَجُوفُكُ) مگر اچکننگ
 شغلی بولونی غنه دیدی (الْأَكْلُ فِي الْيَوْمِ مَرَّتَيْنِ) هر کونده ایکی مرتبه آشاو (مِنَ الْأَسْرَافِ)

اسراف داندر (وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ) واللہ تعالیٰ اسراف قیلوچیلارنی دوست کورمه‌س
 لکن برکونہ ایک مرتبه طعام آشامق ننگ اسراف بولوی اولگی آشاغان طعام هضم قیلماغانہ
 بولورغہ تیوش چونکہ رسول اللہ ایکنچی حدیثہ دیمش (تَرَكَ الْغَدَاءَ مُسْقَمَةً وَتَرَكَ الْعِشَاءَ مُهْرَمَةً)
 دیومعناى شریفی کونزگی آشنی قویو آوردرغوچیلر وکیچکی آشنی قویوقارتایتوچیلر
 دیمک بس حدیث شریفکہ بناء برکونہ هضم ایندرب ایک مرتبه آشاو حکیمانہ ترکلک
 بولادر اسراف بولیلر (وَمَنْ أَكَلَ كُلَّ مَا شَتَّى) دخی اسراف جمله سندندر هر نفس تلہ گان
 نرسہ فی آشاو کیرک ضرری و کیرک فائدہ لی اولسون (مچھق دنیا) ابن ماجہ دخی بیہمی دخی
 ابو الدنیا وعلی روایت قیلدیلار (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت انس دن (أَنَّهُ قَالَ)
 درستلکد حضرت انس ایندی (قال رسول الله عليه السلام) پیغمبر علیہ السلام ایندی دیدی
 (مِنَ الْأَسْرَافِ) اسرافداندر (أَنْ تَأْكُلَ كُلَّ مَا شَتَّى) هر بر نفسک تلہ گان نرسہ گنی آشاو
 (وَيَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ الْمُرَادُ) مقصودنک بولماقغی تیوشلی بولادر (مَنْ هَدَيْنَ الْحَدِيثَيْنِ)
 اوشبو کونہ ایک آشاونی اسراف دیگان ایک حدیثدن (الْأَكْلُ فَوْقَ الشَّمْعِ) طویغان استنہ
 آشاونک مقصود بولوی (أَوْ قَبْلَ الْهَضْمِ وَالْجُوعِ) یایسہ آش سوگودن بورون دخی قارن
 آچودان بورون آشاونک مقصود بولوی (إِذَا الْغَالِبُ) آنک ایچون غالب وکولجلی (أَنْ الْأَكْلُ
 مَرَّتَيْنِ فِي بَيَاضِ النَّهَارِ) درستلکد کونزنگ یاقتلغندہ ایک مرتبه آشاو (لَا سَيِّمًا فِي
 الْأَيَّامِ الْقَصِيرَةِ) بیگرہ کدہ کونزنگ یاقتلغندہ قسقه کونلردہ ایک مرتبه آشاو (خُصُوصًا
 لِمَنْ لَا يَعْمَلُ الْأَعْمَالَ الشَّاقَّةَ) بیگرہ کدہ هر کون ایک آشاو مشقتلی و آغر عمللرنی عمل قیلماغان
 کشیگہ (بِالْجَوَارِحِ) اعضالاری برلن (لَا يَكُونُ عَنْ جُوعٍ صَادِقٍ) راست بولغان آچلقدان
 بولماس (وَأَنْ أَكَلَ كُلَّ مَا شَتَّى) یندہ هر بر نفسی تلہ گان نرسہ سنی آشاو (فِي مَجْلَسٍ
 وَاحِدٍ) بر مجلسدہ (يُقْضَى إِلَى الزِّيَادَةِ عَلَى الشَّمْعِ) طوقلق اوزرینہ آشاونی آرتدروغہ
 اولاشدردہ (وَيَجُوزُ أَنْ يُرَادَ التَّشْبِيهُ) دخی کونہ ایک مرتبه آشاو اسرافدان دیگان
 ایک حدیثدہ اسرافکہ اوخشاتو مراد بولوی جائز (لَا التَّحْرِيمُ) کونہ ایک آشاونی حرام
 ایتو مراد بولماس (وَمَنْهُ الْأَكْثَارُ فِي الْبَاجَاتِ) دخی اسراف جمله سندندر تورلی طعام لردہ
 کوب یاصاو (الْأَكْلُ) مگر تورلی طعام لردہ کوب یاصاو اسراف بولماس (عِنْدَ
 الْحَاجَةِ) حاجت وقتندہ (بِأَنْ يُمَلَّ) یالقو حاصل بولو برلن (مِنْ بَاجَةٍ) بر تورلی طعام دن

(فَيَسْتَكْتُرُ) بس كوب يا صار (حَتَّى يَسْتَوْفَى مِنْ كُلِّ نَوْعٍ شَيْئًا) هر بر توری طعام دن بر نرسه
 یعنی بر توری سنی آلسون یعنی آشاسون ایچون (فَيَجْتَمِعُ) بس بار آشاغانی جیبولور
 (قَدْرَ مَا) شول مقدارگه (يُتَّقَوِي عَلَى الطَّاعَاتِ) اول مقدار برلن عبادت لرگه قوت حاصل
 قیلنور (أَوْ يَقْضَى أَنْ يَدْعُوا لِأَضْيَانِ) یایسه توری طعاملرنی کوب یا صاو اسراف بولماس
 قوناق لار چاقرونی قصد قیلغان وقتده (قَوْمًا بَعْدَ قَوْمٍ) بر قوم صوکنده بر قوم قوناقنی
 (إِلَى أَنْ يَأْتُوا إِلَى آخِرِ الطَّعَامِ) طعام نلک آخرینه قدر کیلگانلرینه قدر یتنسون ایچون
 (فَلَبَّاسٌ بِهِ) بس بو وقتده توری طعامنی کوب یا صاوده ضرر و اسراف بولماس (كُنَّا فِي الْخُلَاصَةِ
 وَغَيْرِهِ) اوشنداق در خلاصه ده دخی باشقه کتابلارده (وَيَنْبَغِي أَنْ لَا يَجْمَلَ كَلَامُهُ هُنَا) خلاصه نلک
 اوشبوسوزین حمل قیلماو تیوش بولور (عَلَى حَصْرِ الْحَاجَةِ فِي هَذَيْنِ) حاجتن اوشبو ایکی گه حصر
 اوزرینه یعنی یالقو برلن قوناق لار چاقرو حاجتنه (بَلَّ يِعْمُ) بلکه خلاصه نلک سوزی
 عاملر (ارَادَةَ التَّلَذُّدِ وَالتَّنَعُّمِ) لذتله نونی و نعمتله نونی تله وی (مَنْ غَيَّرَ ضِيَاعَ وَنِيَّةَ فُاسِدَةٍ)
 ضایع قیلودان و بوزوق نیت دن باشقه یعنی بر کشی لذتله نو و نعمتله نو ایچون توری
 طعام لر حاضرله ب آشاساده ضایع قیلماسه اسراف بولماس (لِقَوْلِهِ تَعَالَى) الله تعالی نلک
 سوزی بولغانلنی ایچون اول سوز شول (قُلْ مَنْ حَرَّمَ) ایت سین ای محمد (علیه السلام) کم حرام
 ایتدی (زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي) الله تعالی نلک شوندا این زینتلرین (أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ) الله تعالی اول
 زینتلرنی بنده لری ایچون چقاردی (وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ) دخی رزقدان حلال و خوش
 بولغانلرین کم حرام ایتدی یعنی هیچ کم حرام اینکانی بوق دخی الله تعالی ایکنچی آیتده
 ایتدی (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا) ای ایمان کینترگان آدملر (لَا تَحْرَمُوا) حرام قیلماگز (طَيِّبَاتِ
 مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ) الله تعالی سزگه حلال قیلغان نرسه لرنلک خوش و طبیعت که موافق بولغانلرین
 (وَقَدْ صَرَّحُوا) و تحقیق عالمر آچی بیان قیلکیلار (بِجَوَازِ التَّفَكُّهِ بِأَنْوَاعِ الْفَاكِهِةِ) توری
 نعمتله تورغان یمشلر برلن نعمتله نونلک درست بولوی برلن (مُسْتَمْلِينَ بِالْأَيْتِينَ) اوشبو
 اوتکانه گی ایکی آیت برلن دلیل استگان لری حالده (وَرَوَاهُ عَنِ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ)
 دخی عالمر توری یمشلر برلن نعمتله نونلک درستلگنی پیغمبر علیه السلام ان روایت
 قیلکیلار (وَلَا فَرْقَ بَيْنَ جَمْعِ الْفَوَاكِهِةِ وَالْبَهَائِجَاتِ) توری یمشلرنی جیبو آراسی برلن توری
 طعام لرنی جیبو آراسنه آبورما بوق یعنی توری یمشلر برلن نعمتله نونلک درستلگی آیت

هم حديث برلهن ثابت بولسه تورلى نعمتلىر برلهن نعمتله نونلۇڭ ده درسنللىكى ثابت بولا
 گرچه اشارى نص برلهن گنه بولسه ده (خ) بخارى روايت قىلدى (أَنَّهُ) درسنلىكى
 شَأْن (قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت عباسنىڭ اوغلى ايتدى (كُلُّ مَا
 شَمْتُتَ) تله گان نرسه كنى آشا (وَالْبَسُ مَا شَمْتُتَ) دغى تله گان نرسه كنى كييون (مَا أَخْطَأَكَ)
 اوتكان مدتده سينلن (سَرَفٌ وَمَخِيلَةٌ) اسراف دغى تكپرلىك خطاسى (وَمِنْهُ) دغى اسراف
 جمله سنلندر (أَكُلُ مَا انْتَفَخَ مِنَ الْخُبْزِ) ايكمككن ارلىگان نرسه نى يعنى كوتارلىگان ييرىنى
 آشاماللىق (أَوْ وَسَطُهُ) يايسه ايكمككنڭ اورتاسنى آشاماللىق (مَعَ تَرْكِ جَوَانِبِهِ) ايكمككنڭ
 قىرلارونى قالدرو برلن (أَنْ لَمْ يَأْكُلْهَا أَحَدٌ) اگرده ايكمككنڭ قىرلارونى بر كشيده
 آشاماسه (وَأَنْ كَانَ بَعَالٍ) واگرده ايكمككنڭ قىرلارونى قالدرو شول حالده بولسه (يَأْكُلْهَا
 غَيْرُهُ) قالدراغان كشىدىن باشقه كشى ايكمككنڭ قىرلارونى آشار بولسه (فَلَا بَأْسَ بِهِ)
 بس ايكمككنڭ قالقوب كوتەرلوب تورغان ييرىنى وقىرلارونى قالدروب اورتاسنى
 آشاوده ضرر يوقدر (كُنَّا فِي الْخُلَاصَةِ وَغَيْرِهِ) اوشنداقدر خلاصه ده دغى خلاصه دن باشقه
 كتابلارده (وَمِنْهُ) دغى اسراف جمله سنلندر (وَضَعُ الْخُبْزِ عَلَى الْمَائَةِ) ايكمككنى آش ياولق
 اوزرىنه قويماقلىق (أَكْثَرَ مِنْ قَسْرِ الْحَاجَةِ) حاجت قدرندن كوبرهك (كُنَّا فِي الْأَخْتِيَارِ)
 اوشنداقدر اختيار اسملى كتابى (وَيَنْبَغِي أَنْ يَجْعَلَ هَذَا أَيْضًا) يينه اختيار سوزىنى حمل
 قىلو تيوش خلاصه سوزىنى حمل قىلنغان كىي (عَلَى أَنْ يُضَيِّعَ) ضايع قىلو اوزرىنه (مَأْفُضَلٌ
 مِنَ الْكَسْرَاتِ) ايكمك صنقلاندان آرتوب قالغان نرسه نى (وَلَا يَأْكُلُهَا أَحَدٌ) دغى هيچ كمنڭ
 آشاماي اوزرىنه حمل تيوش يعنى مائىگه حاجت قدرندن آرتوق قويوب اسراف بولور
 اگرده قالغانى ضايع كىتهرلىك بولسه دغى هيچ كم آشاماسه (أَوْ عَلَى أَنْ يَقْصُدَ) يايسه
 مائده اوزرىنه حاجتىدن آرتوق طعام قويونلڭ اسراف بولويىنى حمل قىلنور قويوچىنىڭ
 قصد قىلوي اوزرىنه (الرِّيَاءِ) رىانى (وَالسُّمْعَةِ) دغى كشىگه ايشتىرونى (وَالشُّهْرَةَ) دغى
 شهرتنى (وَالْأُمَّ) اگرده حاجت قدرندن آرتوق قويودان رىانى دغى شهرتنى قصد قىلماسه
 (فَلَا اسْرَافَ) بس آرتوق قويوده اسراف يوقدر (وَأَمَّا أَكْلُ النَّفَائِسِ مِنَ الْأَطْعَمَةِ) اما
 طعام لردن قيمتلى نرسه لرنى آشاو (وَلِبْسُ الثِّيَابِ الْفَاحِشَةِ) دغى ماقتاولى وقيمتلى كىملىرنى
 كىيو (وَالرَّفِيقِ) دغى نچكه قيمتلى كىملىرنى كىيو (وَبِنَاءُ الْأَبْنِيَةِ الرَّفِيعَةِ) وبيوك وبهالى

بنالار بنا قیلو (وَنَعَوْهَا) دخی مونڭ کبیلر یعنی قیمت بهالی آتلار و عربه لر جیگو (مما) شول نرسه لردن (لَمْ يَمْنَعْ عَنْهُ الشَّارِعُ) اول نرسه لردن شارع یعنی الله تعالی یا که رسول الله طیمادی (تَجْرِمًا) حرام قیلو یوزنمن (فَالصَّحِيحُ أَنَّهُ لَيْسَ بِاسْرَافٍ) بس درست سوز اوشبو نرسه لر اسراف توگلدر (إِذَا كَانَ مِنْ حَلَالٍ) هر قیچان حلال دان بولسه (وَلَمْ يَقْصُدْ بِهِ الْكِبْرَ وَالْفَخْرَ) دخی اوشبو نرسه لرنی استعمال قیلو برلن تکبرلکنی و ماقتانونی قصد قیلماسه (وَأَنْ كَانَ شَبِيهًا بِهِ) اگر چه اسراف که اوشماساده (وَيَعُدُّ مِنْهُ مَجَازًا) دخی مجازلک یوزنمن اسرافدان صانالسه ده (وَمَكْرُوهًا تَنْزِيهًا) دخی حلالگه یاقن بولغان مکرهه بولسه ده (إِذَا اللَّائِقُ بِطَالِبِ الْآخِرَةِ) آنڭ ایچون آخرتنی استه گوچی کشینڭ حالینه مناسب (أَنْ يَقْنَعَ) آرزغه قناعت قیلو (وَيَتَصَدَّقَ) دخی آرتقانی الله تعالی یولینه صدقه قیلو یعنی مکتب و مدرسه و مسجد کبیلرگه (لِأَنَّ الْآخِرَةَ خَيْرٌ وَأَبْقَى) آنڭ ایچون آخرت اینگوره کدر و منگو قالفوچیرا قدر (وَمَنْ الْأَسْرَافِ) دخی اسراف جمله سنندندر (كُلُّ مَا صُرِفَ) هر نرسه کم صرف قیلنسه (إِلَى الْمَعَاصِي وَالْمَنَاهِي) گناهلارغه و شرعا طیبیلغان نرسه لرگه

(الْمَبْنَعُ الرَّابِعُ) اسرافک بولغان دور تنچی مبعث (فی) اوشبوندر (أَنَّ الْأَسْرَافَ هَلْ يَقَعُ فِي الصَّدَقَةِ) درستلکده اسراف صدقه ده واقع بولامی یا که یوقمی (رُوي عَنْ مُجَاهِدٍ رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى) حضرت مجاهد دن روایت قیلندی (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت مجاهد ایتدی (لَوْ كَانَ أَبُو قُبَيْسٍ ذَهَابَ الرَّجُلِ) اگرده ابوقبیس تاغی بر ایر ایچون ملک ایتولمش آلتون بولسه (فَانْفَقَهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ تَعَالَى) بس بو آلتوننی الله تعالی نڭ طاعتنده یعنی ملت بولنده صرف قیلسه (لَمْ يَكُنْ مُسْرِفًا) بو ایر اسراف قیلوچی بولمی (وَلَوْ أَنْفَقَ دَرَاهِمًا أَوْ مَنًا) و اگر بر ایر بر درهم کمش تنکده یا که بر مقدار کمش صرف ایتسه (فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی گه گناه بولغان اشد (كَانَ مُسْرِفًا) بوکشی اسراف قیلوچی بولور (وَفِي هَذَا الْمَعْنَى) دخی اوشبو صدقه ده اسراف یوق دیگان سوز معنا سننده در (قَوْلُ حَاتِمِ بْنِ حَاتِمِ نَزَلَتْ سُوْرَةُ) حضرت حاتم گه ایتدی (لَا خَيْرَ فِي السَّرْفِ) اسرافک هیچ بر ایندگولک یوق دیو (فَقَالَ لِاسْرَافٍ فِي الْخَيْرِ) بس حاتم ایتدی ایندگولکده هیچ بر اسراف یوق دیو (فَظَنَّ بَعْضُ النَّاسِ مِنْ ظَاهِرِهِ) بس حاتم نڭ سوزینڭ ظاهرندن آدم لرنڭ بعضی گمان قیلدی (أَنَّ لِاسْرَافٍ فِي الصَّدَقَةِ مُطْلَقًا) صدقه ده مطلقا اسراف بولماسزلقنی (وَهَذَا فَاسِدٌ) دخی اوشبو

حاتم نك سوزينك ظاهرندان صدقه ده برده اسراف بولماونی ظن قیلو بوزوق ظنیر (بَلْ
 فِيهِ تَفْصِيلٌ) بلکه بوخصوصه آچق بیان بار (يُظْهِرُ مِمَّا نُورِدُهُ) اولبز کینترگان دلیللردن
 ظاهر بولور (ان شاء الله تعالی) اگر الله تعالی تلهسه (قَالَ اللهُ تَعَالَى) الله تعالی ایندی (وَمِمَّا
 رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ) بز آلاغه رزقلاندرغان نرسه دن الله تعالی بولینه صرف قیلورلار (قَالَ
 الرَّازِيُّ وَالْقَاضِي وَالرَّازِي) همودالزمخشری دخی ده قاضی بیضاوی دخیده امام فخرالدین
 الرازی تفسیرلرنده ایندیلر (وغيرهم) دخی بو اوچسنن باشقه مفسرلر ایندی (ادْخُلْ
 مِنَ التَّبْعِيَّةِ) بوتبعیض ایچون بولغان من لفظن کرتو (عَلَيْهِ) اول الله تعالی نك (رَزَقْنَاهُمْ
 يُنْفِقُونَ) دیگان سوزی اوزرینه (لَلْكَفِّ عَنِ الْأَسْرَافِ الْمَنْهَى عَنْهُ) نهی قیلنغان اسرافدان
 طیبو ایچون (بَعْدَ اتِّفَاقِهِمْ) مفسرلر اتفاق قیلغاننك صوکنده (أَنَّ الْمُرَادَ مِنْ هَذَا الْإِنْفَاقِ)
 درستلکده بو آیتده انفاقدان مراد (صَرَفَ الْمَالِ فِي سَبِيلِ الْخَيْرِ) اینگو یولده مالنی صرف
 قیلو ایکانلککه (وَقَالَ اللهُ تَعَالَى) دخی الله تعالی ایندی (وَأَتَوَاقَعُهُ) وایگونك حاصل بولغانی نك
 حقیقی یعنی عشرنی بیرگز (يَوْمَ حَصَادِهِ) ایگوننی اورغان کونده (وَلَا تُسْرِفُوا) دخی ایگوننی
 صدقه قیلوده اسراف قیلماگز (أَنَّهُ لَا يُجِبُّ الْمُسْرِفِينَ) درستلکده الله تعالی اسراف ایتوچیلرنی
 دوست کورمهس (قَالَ السَّابِقُونَ) آله ذکر قیلنغان مفسرلر ایندی (أَيُّ) آنك معناسی
 (وَلَا تُسْرِفُوا فِي الصَّدَقَةِ) صدقه ده اسراف قیلماگز (لِمَارُؤِي عَنْ ثَابِتِ بْنِ قَيْسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى
 عَنْهُ) قیس اوغلی حضرت ثابت دن روایت قیلنغان نرسه ایچون (أَنَّهُ صَرَمَ خَمْسَمِائَةَ نَخْلَةً)
 درستلکده حضرت ثابت بش یوز خرما آغاچینی کیسدی (ثُمَّ قَسَمَهَا فِي يَوْمٍ وَاحِدٍ) مورنك
 صوکنده آلارنی بر کونده طاراطدی (وَلَمْ يَتْرِكْ لِأَهْلِهِ شَيْئًا) اوزینك ابو جماعتی ایچون هیچ
 نرسه قالدرمادی (فَنَزَلَتْ وَلَا تُسْرِفُوا) بس ولا تسرفوا آیتنی ایندی (أَيُّ لَا تُعْطُوا كُلَّهُ) یعنی
 مالکزنك کلسنی صدقه قیلماگز (وَرَوَى عَبْدُ الرَّزَّاقِ) دخی حضرت عبدالرزاق روایت
 قیلدی (عَنْ ابْنِ جُرَيْجٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ) ابن جریج دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده جریج نك
 اوغلی ایندی (جَمَعَ مَعَادِبُنْ جَبَلٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ) معاذبن جبل کیسدی (نَخْلَهُ) اوزینك
 خرما آغاچنی (فَلَمْ يَزَلْ يَتَصَدَّقُ) بس همیشه خرماننی صدقه قیلور بولدی (حَتَّى لَمْ
 يَبْقَ مِنْهُ شَيْءٌ) خرمدان هیچ بر خرما قالماغانغه قدر (فَنَزَلَتْ وَلَا تُسْرِفُوا) بس
 الله تعالی نك «وَلَا تُسْرِفُوا» آیتنی ایندی یعنی صدقه ده اسراف قیلماگز (وَقَالَ السُّدِّيُّ

رحمه الله تعالى) دخی حضرت سدی ایندی بو آیت نك معناسنده (ای) آنك یعنی اسراف قیلمه کز دیگان سوز نك معناسی (وَلَا تَتَعَطُوا أَمْوَالَكُم) یعنی بتون ماللار کزنی صدقه ایتمه بیرمه کز (فَتَقَعُوا أَفْقَرَاءً) بس فقیرلر بولغان کز حالده اولتورب قالورسن (وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى) دخی الله تعالی ایندی (وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ) دخی قولوکنی بتونله ی توشاوبرلن توشامه یعنی قولکنداغی مالنی کلسنی صدقه قیلمه (قَالَ جَابِرٌ وَأَبْنُ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت جابر هم ابن مسعود اوغلی ایندی (جَاءَ غُلَامٌ إِلَى النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) پیغمبر علیه السلامه بر ایر بالا کیلی (فَقَالَ إِنَّ أُمَّيْ) بس بالا ایندی درستلکده مینم آنام (تَسْتُلِّكَ كَفًّا وَوَكْنًا) سینلن اوشنداق اوشنداق نرسه صوری دیدی (فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَا عِنْدَنَا الْيَوْمَ شَيْءٌ) پیغمبر علیه السلام بو کونک بز نك قاشمرده هیچ نرسه یوق دیدی (قَالَ) بالا ایندی (فَتَقُولُ لَكَ) آنام سیکا اینده در (أَكْسِينِي قَمِيصَكَ) میکا کولمه ککنی کیگز دیو (فَجَاعَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَمِيصَهُ) بس پیغمبر علیه السلام کولمه کنی صالیدی (فَفَفَعَهُ إِلَيْهِ) بس کولمه کینی بو بالاغه بیردی (وَجَلَسَ فِي الْبَيْتِ عُرْيَانًا) دخی رسول الله اوبله یالانغاچ اولتوردی شوندا ان صو ک «ولاتسرفوا» آیتی ایندی (وَفِي رِوَايَةٍ جَابِرُ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) دخی حضرت جابر روایتنه (فَإِذَنْ بِلَالٌ لِلصَّلَاةِ) بس نماز ایچون حضرت بلال اذان ایندی (وَأَنْتَظِرُ وَارَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله نی کوتدی لر (لِيُخْرِجَ) رسول الله نمازغه چقسون ایچون (وَأَشْتَغَلَتِ الْقُلُوبُ) دخی خلق نك کوکللری شغلله ندی (فَدَخَلَ بَعْضُهُمْ) بس صحابه لر نك بعضسی رسول الله غه کردیلر (فَإِذَا عَارَ) بس شول وقتنه رسول الله یالانغاچ ایدی (فَنَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ) بس اوشبو «ولاتسرفوا» آیتی ایندی یعنی صدقه ده اسراف ایتمه کز معناسنده (كُنَّا ذَكَرَهُ السَّابِقُونَ) اوشنداق آلدنه ذکر قیلنغان مفسرلر ذکر قیلدی (خ م) بخاری برلن مسلم روایت قیلدی لر (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده ابوهریره ایندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایندی (غَيْرِ الصَّدَقَةِ) صدقه نك ایرگوره گی (مَا كَانَ عَنْ ظَهْرِي) بای کشینک آرقاسندان یعنی بایلق یوزندن بیرلگان صدقه در (غ) امام بغوی روایت قیلدی (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (أَنَّهُ) درستلکده شأن (جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) بر ایر رسول الله غه کیلی (فَقَالَ عِنْدِي دِينَارٌ) مینم قاشمه بر آلتون تنکه بار دیدی (قَالَ أَنْفَعَهُ عَلَيَّ نَفْسِكَ) رسول الله آنی اور کاصرف ایت دیدی (قَالَ

عندی آخر) بوايرينه ايكنچي آلتون تنكه م بار ديدى (قَالَ أَنْفَقَهُ عَلَى وَلَدِكَ) رسولمز آنسون بالا كذا صرف ايت ديدى (قَالَ عِنْدِي آخِرُ) ينه بواير ايكنچي آلتونم بار ديدى (قَالَ أَنْفَقَهُ عَلَى أَهْلِكَ) رسول الله آنسون جماعتكّه صرف قيل ديدى (قَالَ عِنْدِي آخِرُ) بوايرينه باشقه آلتون بار ديدى (قَالَ أَنْفَقَهُ عَلَى خَادِمِكَ) رسول الله دورتنچي آلتونكنى خدمتچيكا صرف قيل ديدى (قَالَ عِنْدِي آخِرُ) بوايرينه ده مينم قاشمك ايكنچي آلتون بار ديدى (قَالَ أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ) رسول الله ايتدى بوبشنچي آلتوننى قايد صرف قيلونى سين بلگو چيره كسون ديدى يعنى بوبشنچي آلتوننى الله تعالى يولينه صرف قيلسا كلك يارى معنا سنك (م) مسلم ر وايت قيلدى (عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت جابردن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكك حضرت جابر ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پيغمبر عليه السلام ايتدى ديدى (أَبْدَأُ بِنَفْسِكَ) اَوَّلُ أَوْزَانِكَ بَرَلْنِ بَاشِلَا (فَتَصَدَّقْ عَلَيْهَا) بس اوزنك تصدق قيل (فَإِنْ فَضُلُ شَيْءٍ) بس اگراوزنكدن بر آزنسه آرتسه (فَلَا هَلْكَ) بس ايو جماعتلك ايجون تصدق ايت (فَإِنْ فَضُلٌ عَنْ أَهْلِكَ شَيْءٍ) بس اگرايو جماعتلكدن بر نرسه آرتسه (فَلَنْي قَرَابَتِكَ) بس ياقنلق اياسى بولغان قرداشلك ايجون تصدق ايت (فَإِنْ فَضُلٌ عَنْ ذِي قَرَابَتِكَ) بس اگرايقنلق اياسى بولغان قرداشلك تصدق ان آرتسه (فَهَكَذَا فَهَكَذَا) بس اوشنداق اوشنداق تيوشلى كشيلىرگه تصدق ايت (وَقَالَ خ) دخى امام بخارى ايتدى (وَمَنْ تَصَدَّقَ وَهُوَ مُعْتَاجٌ) وبركشى صدقه بيرسه حالبوكم اوزى محتاج بولسه (أَوْ أَهْلُهُ مُعْتَاجٌ) يايسه ايو جماعتلىرى محتاج بولسه (أَوْ عَلَيْهِ دَيْنٌ) يايسه اول كشى اوزرنك بوروج بولسه (فَالدَّيْنُ أَحَقُّ) بس بورچ تيوشليره كدر (أَنْ يَقْضَى) اوته وگه (مَنْ الصَّدَقَةَ) صدقه دان يعنى اَوَّلُ بوروجيى توله رگه تيوش (وَالْعَتَقَ وَالْهَبَةَ) دخى بوروجيى توله و تيوشليره كدر قل آزاد ايتودن وكشى گه بر نرسه فى بوش هبه ايتودن (وَهُوَ رَدٌّ عَلَيْهِ) واول صدقه اياسنه قايتارلمشدر يعنى بوروج توله مهى بيرگان صدقه مقبول توگلكدر (وَقَالَ) دخى امام بخارى ايتدى (وَلَيْسَ عَلَيْهِ أَنْ يُضَيِّعَ أَمْوَالَ النَّاسِ) بوروجلى كشى اوزرينه آدم لرنك ماللاريني ضايع قيلو درست توگلكدر (بِعَلَّةِ الصَّدَقَةِ) صدقه بيرو علهسى برلن (وَقَالَ الْقَفِيُّ أَبُو الْكَلْبِثِ فِي تَنْبِيهِ الْغَافِلِينَ) فقيه ابو الكلبث تنبيه الغافلين اسملى كتابنده ايتدى (عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَدَهَمَ رَحِمَهُ اللَّهُ) ادهم اوغلى ابراهيم دن كوچروب (أَنَّهُ) درستلككده شأن (لَا يَنْبَغِي لِرَجُلٍ) هيچ بر ايرگه تيوش بولماس (إِذَا كَانَ عَلَيْهِ دَيْنٌ) هر قيچان اول اير

اوزرنك بوروچ بولسه (أَنْ يَصْطَبِعَ خَبْرَهُ) ايكمنى بوياب آشاماق (بِالزَيْتِ أَوْ بِالخَلِّ)
 زيتون مايى ياكه سرکه برلن (مَا لَمْ يَقْضِ دَيْنَهُ) بوروچيني اوتهمگان ممتده (وَقَالَ ابْنُ
 حجر رحمه الله) دخى ابن حجر ايندى (قَالَ ابْنُ بَطَّالٍ رَحِمَهُ اللَّهُ) بطل اوغلى ايندى
 ديدى (أَجْمَعُوا عَلَيَّ) اوشبونك اوزرينه اتفاق قيلدیلار (أَنَّ الْمَدْيَانَ) درستلكده كوب
 بوروچلى كشي (لَا يَجُوزُ لَهُ أَنْ يَتَصَدَّقَ) كوب بوروچلى كشي گه صدقه بيرو درست توگل ديو
 (بِمَالِهِ) اوزينك مالى برلن (فَيَتْرُكُ قِضَاءَ الدَّيْنِ) بس بوروچ اوتاونى قويار يعنى صدقه
 بيرو بوروچيني توله ماس (وَقَالَ الطَّبْرِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ وَغَيْرُهُ) دخى امام طبرى هم آندان
 باشقه كشيلىر ايتديلر (قَالَ الْجَمْهُورُ) كوب عالمر ايندى ديو (مَنْ تَصَدَّقَ بِمَالِهِ كُلَّهُ)
 بر كشي بتون ماليني صدقه قيلسه (فِي صِحَّةٍ بَدَنُهُ وَعَقْلُهُ) تنى دخى عقلى سلامت چاقده
 (حَيْثُ لِادِّينَ لَهُ) بوروچى بولماغان حالده (وَكَانَ صَبُورًا عَلَى الْأَضَاقَةِ) دخى تارلق وفقيرلك
 اوزرينه قاطى صبرلى بولسه (وَلَا هَيْبَالَ لَهُ) دخى خاتون وبالالارى ونفقسى فرض بولغان
 كشيلىرى بولماسه (أَوْلَاهُ عِيَالًا) يايسه بونك ايوجماعنى بولورده (يَصْبِرُونَ أَيْضًا) آلارده اوزى
 كبي تارلق وفقيرلك كه صبر قيلور بولسلا (فَهُوَ جَائِزٌ) بس بتون ماليني صدقه بيرو
 درستدر (فَإِنْ فَقِدَ شَيْءًا مِنْ ذَلِكَ) نيندى اگرده اوشبو ذكر قيلنغان نرسه لردن برسى گنه
 بوق بولسه ده يعنى بوروچى بولسه ياكه تارلق غه صبر ايتارلك بولماسه ياكه ايوجماعنى
 بولسه (كَرَهُ) بتون مالنى صدقه بيرو مكروه بولور (وَقَالَ بَعْضُهُمْ هُوَ مُرَدُّودٌ) دخى بعض
 عالمر ايندى بو صدقه قايتارلمشدر يعنى مقبول توگل در گرچه ذكر قيلنغان شرطلار
 همه سى تابلسه ده (وَرَوَى عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) دخى بوسوز حضرت عمر دن ده روايت
 قيلندى (فَطَهَّرَ) بس ظاهر بولدى (أَنَّ السَّرْفَ يَقَعُ فِي الصَّدَقَةِ) درستلكده اسراف صدقه ده
 هم واقع بولا ايكان (أَيْضًا) ينه ده باشقه نرسه ده واقع بولغان كبي (إِذَا كَانَ مَيُّونًا) هر قيچان
 صدقه بيروچى بوروچلى بولسه (وَلَا يَفِي مَا فَضَلَ مِنَ الصَّدَقَةِ) دخى صدقه دان آرتقان
 نرسه سى وفا قيلماسه يعنى يتماسه (لَدَيْنَهُ) بوروچينه (أَوْ كَانَ ذَاعِيَالًا) يايسه صدقه بيروچى
 كشي كوب جماعت اياسى بولسه (لَا يَصْبِرُونَ) جماعتلىر فقيرلك گه صبرلق قيلور بولسلا
 (وَلَمْ يَتْرُكْ لَهُمْ كِفَايَةَ) دخى جماعتلىرى ايچون صدقه بيروگانك صوكنده يتارلك قدر
 قالدر ماسه (أَوْ كَانَ مُتَنَاجًا) يايسه صدقه بيروچى اوزى محتاج بولسه (لَا يَتَّقُ بِنَفْسِهِ) اوزينه

اشناماسه (الصَّبْرُ عَلَى الاضَاقَةِ) تارلق و فقيرلك اوزرينه صبر قيلوينه بو صورتلرده
صمقدهده هم اسراف بولادر.

(اَلْمَبْجُثُ الْخَامِسُ فِي عِلَاجِ الْاِسْرَافِ) اسراف ده بولغان بيشنچى مبحث اسراف آوروينى بتره
تورغان دارو بياندهدر (وَهُوَ ثَلَاثَةٌ) واول اسراف نىڭ علاجى اوچدر (عِلْمِي) علم جهنمن
بولغان علاجدر برسى (وَهُوَ) اول علم جهنمن بولغان علاج (مَعْرِفَةُ غَوَائِلِهَا السَّابِقَةُ) اسراف نىڭ
اوتكانده ذكر قيلنغان ضررلارنى بلودر (وَاسْتِمَاعُ مَا ذَكَرْنَا) دى بىز ذكر قيلغان نرسه لرنى
ايشنودر (وَالْتَمَلُّ فِيهِ) دى بىز ذكر قيلغان نرسه لرده اوبلاودر (وَالْمُداوِمَةُ عَلَى التَّنْكِرِ)
دى بىز ذكر قيلغان نرسه لرنى ايسه توتوغه دائمچىلىق قيلودر (وَالثَّانِي عَمَلِي) دى اسراف نىڭ
علاج نىڭ ايكنچسى عمل جهنمندر (وَهُوَ التَّكْلُفُ فِي الْاِمْسَاكِ) واول عمل جهنمن بولغان علاج
مالنى اسراف دن طيبوده كوجله نودر (وَنَصْبُ رَقِيبٍ عَلَيْهِ) دى مال اوزرينه بر صاقلوچى
تعيين ايتمكدر (يُعَاتِبُهُ) اسراف قيلغانده اول صاقلوچى اسراف قيلوچىنى شلته قيلور
(وَيَذَكِّرُهُ آفَاتِ الْاِسْرَافِ) دى اول صاقلوچى اسراف قيلوچى اوزرينه اسراف نىڭ آفتلرنى
ذكر قيلور (وَالثَّلَاثُ قَلْبِي) دى اسراف نىڭ اوچنچى علاجى اسرافنى بتونله بتره تورغان
علاجدر (وَهُوَ مَعْرِفَةُ اسْبَابِهِ) واول اسرافنى بتونله بتره تورغان علاج اسراف نىڭ سببلرنى
بلودر (ثُمَّ اَزَالَتَهَا) مونىڭ صوئنه اول اسراف سببلرنى بيه رودر (وَهِيَ سِتَّةٌ) واول اسراف نىڭ
سببلرى آلتىدر (الْاَوَّلُ) آلتى سببنىڭ اولگسى (وَهُوَ الْغَالِبُ) واولگى سبب كوجلى
وقوتلى بولغان سببدر (اَلْسَفَةُ) اسراف نىڭ كوجلى بولغان اولگى سببى عقل نىڭ ضعيف
وكيملكيدر.

(وَهُوَ الْحَادِي وَالْثَّلَاثُونَ) واول سفه آلتى قىيامت خلقدان اوتوز بىر نچسىدر (وَهُوَ ضَعْفُ
العقل وَخَفَّتُهُ) سفه عقل نىڭ ضعيفلىكى وينگلكلگيدر (وَسَخَافَتُهُ وَرُكَاكُتُهُ) دى سفه عقل نىڭ
كه كرىلكيدر ونچكه لكيدر (وَضَعُهُ الرُّشْدُ) وسفه نىڭ خلافى رشدر (وَهُوَ قُوَّةُ الْعَقْلِ وَبُلُوغُهُ)
واول رشد عقل نىڭ قوتى وكمالته كه ايرشويدر (كَمَا قَالَ اللهُ تَعَالَى) نناكه الله تعالى ايتدى
(وَلَا تَوَتُّوا السُّفَهَاءَ اَمْوَالِكُمْ) ماللارنى سفاهت ايبالرينه بىرما نىز دىبى يعنى ملك
جهنمن سفه لرنىڭ بولوب تصرف جهنمن اوز نىڭكى بولغان ماللارنى (الْاَيَّةُ) آيتنى آخريده
قدر اوقوسين (قَالَ) دى الله تعالى ايتدى (فَاَنْتُمْ مِنْهُمْ رَشِدًا) بس اكر عقلى ضعيف

كشياردن كامل عقلنى كورسه كز (فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ) اول ضعيف عقللى سفيه لرگه ماللارنى
 بيز كز (وَأَكْثَرُ السَّفَهَةِ طَبِيعِي) عقل ضعيف بولونك كويسى طبيعتدن كيلسگاندر (وَقَدْ يَنْضَمُّ
 إِلَيْهِ) وبعض وقت طبيعتدن كيلسگان سفاهتكه قوشلور (مَا يُقْوِيهِ) سفاهتنى قوتله ندره تورغان
 نرسه (عَلَى الْأَقْدَامِ عَلَى كَثْرَةِ الْأَسْرَافِ) اسرافنى كوب قيلوغه كرشواوزرينه قوتله ندره
 تورغان نرسه (وَهُوَ) اول كوب اسراف قيلوغه كرشونى قوتله ندره تورغان نرسه (تَمَلَّكَ الْمَالُ
 بغير كسب) كسبدن باشقه مالنى ملكه نودر (وَتَعَبٌ) دخى مشقندن باشقه مالنى ملكه نودر
 ميراث آلو كى (وَعَثُّ جُلَسَائِهِ إِلَى الْأَنْفَاقِ) دخى كوب اسراف قيلوغه كرشونى قوتله ندره
 تورغان نرسه سفينه نك مجلسه شلرينك مالنى صرف قيلوغه قرقدر ويدر (وَتَنْفِيرُهُمْ) دخى
 سفينه نك مجلسه شلرى نك سفينه نك قاجروى در (عَنِ الْأَمْسَاكِ) مالنى صاقلاب توتودان
 (لِيَأْكُلُوا مَالَهُ) سفينه نك مالنى آشاسونلار ايچون (وَيَأْخُذُوهُ) دخى سفينه نك مالنى آسونلار
 ايچون (فَلَمَّا نَهَى عَنْ جَلِيسِ السُّوءِ) بس اوشبو ياوز يولداشك ضررى بولغانلى ايچوندا
 ياوز بولغان اولتورداشدن شرعاطييدى (وَهَذَا النَّوعُ مِنَ الْأَسْرَافِ) اسرافدان اوشبوتورلىسى
 يعنى مجلسه شلرنك قىرطوى برلن بولغانى (يَكْثُرُ فِي أَوْلَادِ الْأَغْنِيَاءِ) باى بالالارنده يعنى
 باى بنچه لرده كوب بولور (وَقَدْ يَعْصِلُ السَّفَهَةُ) وبعض وقت عقلنك ضعيفلىگى حاصل
 بولور (أَوْ يَزِيدُ) بايسه عقلنك ضعيفلىگى آرطور (بِرِعَايَةِ النَّاسِ) آدم لرنك رعايه
 قيلوى برلن (وَتَعْظِيمِهِمْ) دخى آدم لرنك الوغلاوى برلن (وَتَعْزِيزَهُمْ) دخى آدم لرنك
 عزيز وهرمتلى توتووى برلن (وَنَنَاهُمْ) دخى آدم لرنك ماقتاوى برلن (كَمَا فِي أَوْلَادِ الْكُبْرَاءِ)
 نناك بوتورلى اسراف بولادر الوغ مرتبهلى آدم لرنك بالالارنده (مِنَ الْأَمْرَاءِ وَالْقَضَاةِ) اميرلر
 وقاضيلار بالالارندان بولغوجى (وَالْمُتَرَسِّينَ وَالْمَشَايِخَ) دخى مدرسلرهم ايشانلار بالالارندان
 بولغوجى (وَنَحْوَهُمْ) دخى بلاركى الوغ مرتبه ايه لرينك بالالارندان بولغوجى بيگره كده
 اسرافنك بوتورلىسى ايشان بالالارنده كوب بولاچونكه ميردلر ايشان بالالارنده غى قباحت
 اشلرنى هيچ نرسه گه صايميلار بزگه آلاغه كرشو درست توگل ديلر (وَالثَّانِي الْجَهْلُ بِمَعْنَى
 الْأَسْرَافِ) اسرافنك ايكنچى سببى اسراف معناسنى بلمه ودر (أَوْ بَعْضُ أَصْنَافِهِ) بايسه اسراف نك
 بعض صنفلارنى بلمه ودر (فَلَا يَظُنُّهُ سُرْفًا) بس بوتورلى اسرافنى اسراف ديب گمان قيلماس
 (بَلْ يَظُنُّهُ سَخَاءً) بلكه بو اسرافنى جومار طلف ديو گمان قيلور (لِاشْتِرَاكِهِمَا فِي بَدَلِ غَيْرِ الْوَجِبِ)

اسراف برلن جو مارتلف واجب بولماغان نرسه نى صرف ايتو بولوده اورتاق بولغانقلارى
 ايچون (اَوْبِعْرَمْتَهُ وَضَرَّهُ) يايسه اسرافقه سبب اسرافنىڭ حراملغنى وضررينى بلماودر
 (وَالثَّلَاثُ الرِّيَاءُ وَالسَّمْعَةُ) واسرافنىڭ اوچونچى سببى رياردر وكشىگه مال صرف ايتونى
 ايشتىرودر (وَالرَّابِعُ الْكُسْلُ وَالْبَطَالَةُ) واسرافنىڭ دورتنچى سببى بالقاولقىدر واشسىزلىكىدر
 (وَالْخَامِسُ ضَعْفُ النَّفْسِ) واسرافنىڭ بشنچى سببى نفسنىڭ ضعيفلىكىدر (وَهُوَ الَّذِي يُسَمِّيهِ
 الْعَوَامُ حِيَاءً) ونفسنىڭ ضعيفلىگى شول نرسه در آنى نادانلار خلقدان اويالووادب ديو آتارلار
 (وَالسَّادِسُ ضَعْفُ الدِّينِ) واسرافنىڭ آلتنچى سببى ديننىڭ ضعيفلىگىدر (فَلَا يَهْتَمُّ لَهُ) بس
 اسراف ايتكانلىگى ايچون قايعرماس (وَعَلَاجُهُ) اسرافنىڭ آلتى سببىدىن هر برسنى بترونىڭ
 دارووى (أَمَّا السَّفَهُ الطَّبِيعِيُّ) اما طبيعتىدىن كىلگان سفاقت (فَزَوَّالُهُ عَسِيرٌ جَدًّا) بس طبيعى
 بولغان سفاقتنىڭ كيتوى بيك آغردر (فَلَمَّا نَهَى الشَّارِعُ) بس طبيعى بولغان سفاقتنىڭ
 كيتوى آغرى بولغانلىقى ايچونده شارع طيىدى (عَنْ اِبْنِ اَبِي الْمَالِ لَهُ) عقلى ضعيف بولغان سفيهگه
 مالنى بيرودن (وَأَمْرُهُمْ بِحَجْرِهِ) دى شارع سفيه نى تصرفدان طيىو برلن آدملىرگه امر قىلدى
 (فَإِنَّ أَكْثَرَ الْفُقَهَاءِ ذَهَبُوا) بس درستلىكده فقيه لرنىڭ كوبسى باردىلار (الِى وَجُوبِ حَجْرِ
 السَّفِيهِ الْمُسْرِفِ) اسراف ايتونچى ضعيف عقللى كىشىنى تصرفدان طيىونىڭ واجب بولووينه
 (مَعَ أَنَّهُ) شولاي بولاتوروب تصرفدان طيىو (أَهْدَارُ اللَّادِمِيَّةِ) آدمنىڭ آدملىكىنى بيمرودر
 (وَالْحَقَّ بِالْحَيَوَانَاتِ الْعُجْمِ) دى آدمنى تلسز حيوانلارغه توتاشدىرودر (وَالْحِمَادَاتِ)
 دى جانسىز نرسه لرگه توتاشدىرودر (فَإِنَّ قَبْلَ الْعِلَاجِ) ئيندى اكر طبيعى بولغان سفاقت
 علاجنى قبول قىلسه (فَبِالْمَنْعِ عَنْ جُلْسَائِهِ السُّوَى) سفيه نى ياوز مجلسده شلرنىدىن طيىو برلن
 بولور (وَالزَّامَهُ مَجَالَسَةُ الْعُقَلَاءِ وَالْحُكَمَاءِ) دى سفيه نى عقللى آدملىر وحكىملر برلن
 اولتوروشونغه لازم ايتو برلن بولور طبيعى سفاقتنى بترو (وَأَسْمَاعِهِ) دى سفيهگه ايشتىرودر
 برلن بولور طبيعى بولغان سفاقتنى بترونىڭ علاجى (مَا وَرَدَ فِي آفَاتِ الْأَسْرَافِ) اسراف
 آفتلرنىڭ كىلگان نرسه لرنى مئلاحدىنلرنى (وَحَمَلُهُ) دى طبيعى بولغان سفاقتنىڭ علاجى
 سفيه نى يوكلهو برلن بولور (عَلَى تَكْلِيفِ الْأَمْسَاكِ) مالنى صاقلاب توتوغه كوپلهو اوزرىنه
 (وَلَوْ بِالْعَنَابِ وَالْعُقَابِ) گرچه يوكلهو شلته قهلو وعذاب قىلو برلن بولسده (وَأَمَّا الْجَهْلُ)
 اما اسراف سببلرنىدىن نادانلىق (فَيُرْزَأُ بِالتَّعَلُّمِ) بس علم اويره نو برلن يبه رلىش بولور (وَعِلَاجُ

الرِّبَا سَبَقَ) واسرافنڭ سبيلرندن ريبانى بترونڭ علاجى اوتدى (وَأَمَّا الْكَسَلُ وَالْبَطَالَةُ) اما يالقاولق برلن اشسرلك :

(وَهُوَ الثَّانِي وَالثَّلَاثُونَ) يالقاولق دى اشسرلك آلتمش قباحت خلقدان اوتوز ايكنچسيدر (فَمَنْ مَوَّمٌ جَدًّا) بس يالقاولق بيك قباحتىر (وَحَسْبُكَ فِيهِ) دى يالقاولقنى قباحت لگند يتهر سيئا (قَوْلُهُ تَعَالَى) الله تعالى نڭ سوزى، اول سوز اوشبودر (وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ) آدم نڭ فائدهسى ايچون بوقدر (الْأَمَّا سَعَى) مگر آدم نڭ اوزينڭ توروشقان نرسهسى گندهر (وَاسْتِعَاذَةُ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْهُ) دى يالقاولقنى قباحتلگند يالقاولقندان پيغمبر عليه السلام نڭ الله تعالى گه صغنوى يتهر (رَوَاهَا خ م) پيغمبر عليه السلام نڭ يالقاولقندان الله تعالى گه استعاذه قيلوينڭ حديثنى بخارى برلن مسلم روايت قيلدى (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا وَانْسٍ) حضرت عائشه دن هم انسدن (وَكُونُ مَقْتَضَاهُ هَلَاكُ النَّفْسِ وَالْبَدَنِ) دى يالقاولقنى قباحتلگنده يتهر سيئا يالقاولقنى تله گان نرسه سينڭ نفس نڭ دى تن نڭ هلاك بولوى بولوچيلغى (وَكُونُهُ) دى يالقاولقنى بولوى (تَشْبَهُهَا بِالْجَمَادِ) جانسز نرسه گه اوششاو يعنى قباحتلگنده شول يتهر سيئا (وَأَبْطَالًا لِلْحَكْمَةِ) دى يالقاولقنى قباحتلگنده يتهر سيئا يالقاولقنى حكمتنى باطل قيلو بولوى (وَالْعِلَاجُ لِلْكَسَلِ) دى يالقاولقنى بتره تورغان علاج (مُجَالَسَةُ أَرْبَابِ الْجَدِّ وَالسَّعَى) اجتهاد وتوروشو ايهلرى برلن اولتوروشودر (وَمُجَانَبَةُ الْكُسَالَى وَالْبَطَالِينَ) دى يالقاولقنى بتره تورغان علاج يالقاولق كشيلىردن واشسز كشيلىردن يراق بولودر (وَالضَّعْفُ الْعَمَلِي) دى عمل جهتندن بولغان ضعيف لك يعنى نفسنڭ ضعيف لگى ودين نڭ ضعيفلگى (يعالج بالتأمل) اويلاو برلن دارو قيلنور (فى) اوشبونده اويلاو برلن (أَنَّ الْعَبِيَاءَ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى) درستلكده الله تعالى دن اوبالو (أَحَقُّ) تيوشلييره كدر (وَعَدَابُهُ أَشَدُّ) دى الله تعالى نڭ عذابى قاطيراقدر (وَمُجَالَسَةُ الْأَقْوِيَاءِ) دى قوتلى بولغان آدملىر برلن اولتوروشو برلن دهالجه قيلنور (وَدَوَى الصَّلَابَةِ فِي الدِّينِ) دى دينڭ قاطيلىق ايهسى بولغان آدملىر برلن اولتوروشو برلن معالجه قيلنور (وَالْأَخْفَرَانِ) دى نفس ودين ضعيف لگنى معالجه قيلنور صاقلانو برلن (عَنْ مُصَاحِبَةِ الْفُسَّاقِ) فاسق لار برلن صحبت قيلودان (وَالْمُدْهِنِينَ) دى ايكى يوزلى كشيلىر برلن صحبت قيلودان (وَالضُّعْفَاءُ فِي الدِّينِ) دى دينده ضعيف بولغان آدملىر برلن صحبت قيلودان (فَعَلَيْكَ

بالتَّشْمُرِ) بس صرغانوب کرشوگه لازم بولسین (وَالسَّعَى الْبَلِیغِ) دخی کامل بولغان تورشوغه لازم بول سین (فی ازالته صفة الأَسْرَافِ) اسراف صفتنی یبه روده (فَانَّهُ خُلِقَ ذَمِیْمٌ) بس درستلکده اسراف خورلانمش خلقتدر (قَبِیْحٌ جَدًّا) بیگ قباحندر (وَمَرَضٌ مُزْمِنٌ عَسِیرُ الْعِلَاجِ) دخی داروی مشکل بولغان ایسکی وکوبه نگی واوزون آورودر (الْأ) مگر اسراف آورووینی بترو مشکل بولماس (أَنْ یَّتَدَارَكَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی نگی یتشوی وقتنک (بِتَوْفِیْقِهِ) اوزینک توفیق بیروی برلن یعنی سبب نی سبب گه موافق قیلوی برلن (فَانَّهُ مِیسِرٌ کُلُّ عَسِیرِ) بس درستلکده الله تعالی هر آوراشنی ینگل قیلوچیسدر (نَعْمَ الْمَوْلَى) نی خوش مولی در الله تعالی (وَنَعْمَ النَّصِیرُ) دخی نی خوش یاردم بیروچیسدر الله تعالی (الْثَّلَاثُ وَالْمَثَلُوثُونَ) آلتمش قباحت خلقتدان اوتوز اوچونچسی (الْعَجَلَةُ) آشغودر (وَهِيَ الْمَعْنَى الرَّاتِبُ فِي الْقَلْبِ) واول عجله یعنی آشغو صفتی کوکله ثابت بولغان برمعنادر (الْبَاعِثُ عَلَى حُصُولِ الْمَرَامِ بِسُرْعَةٍ) اول معنی باعندر مقصودنک تیزلک برلن حاصل بولووینه (أَوْ عَلَى الْأَقْدَامِ عَلَى شَيْءٍ بِأَوَّلِ خَاطِرٍ) یایسه کوکله تشکان نرسه ننگ اولگسی برلن بر نرسه گه کرشوگه باعث در اول معنا (دُونَ تَأْمَلٍ) اویلاودان باشقه (وَأَسْتِطْلَاعٍ) دخی بر نرسه گه تشنودن باشقه (وَنَظَرٍ بَلِیغٍ) وکامل بولغان فکردن باشقه (أَوْ عَلَى الْأَتْمَامِ) یایسه اول معنی باعث بولور بر نرسه نی تمام قیلو اوزرینه (بِدُونِ تَوْفِیْقِهِ كُلِّ جُزْءٍ مَعَهُ) هر برجزه اوزینک حقیقی کامل ایفودن باشقه (وَضِدُّ الْعَجَلَةِ مُطْلَقًا) مطلق آشغونک خلاقی یعنی آشغونک کیرهک قایو قسمی بولسون (الْأَنَاءَةُ) آقرونلقددر (وَضِدُّ الْأَوَّلِ) آشغونک اولگی قسمی ننگ خلاقی یعنی تیزلک برلن مقصودنک حاصل بولووینه باعث بولغانی ننگ خلاقی (حُسْنُ الْأَنْتِظَارِ) آشقی کتونک کورکه م بولوویدر (وَضِدُّ الثَّانِي) دخی آشغونک ایکنچی قسمی ننگ خلاقی یعنی اویلاودان باشقه کوکله تشکان نرسه ننگ اولگسی برلن بر نرسه گه کرشوگه باعث بولغانی ننگ خلاقی (الْتَّوَقُّفُ وَالتَّثَبُّتُ) بر نرسه ده توقتاودر وثابت بولودر (حَتَّى یَسْتَبینَ لَهُ رُشْدُهُ) تا کم اول کشی گه ظاهر بولغانغه قدر اول کوکله تشکان نرسه ننگ توغریلغی وبعشی لغی (وَضْمُهُ) دخی کوکله تشکان نرسه ننگ خلاقی ظاهر بولغانغه قدر (وَضِدُّ الثَّلَاثِ) دخی عجله ننگ اوچونچی قسمی ننگ خلاقی یعنی هر برجزه اوزینک حقیقی تمام اینمه سدن اول بر نرسه نی تمام قیلوغه باعث بولغانی ننگ خلاقی (التَّائِي وَالتَّوَدُّدُ) تائی توده اسمنددر یعنی کیچکنرودر (حَتَّى

يُؤَدِّي لِكُلِّ جُزْءٍ حَقَّهُ) هر بىر جزء نك حقى اوته لگه نكه قبر حاصل كلام عجله اوچ قسم برسى مقصود نك تيزلك برلن حاصل بولونده آشغومثالى بر آدم قرآننى حفظ قيلولنى قصد قيلولده حفظ نك حصولده آشغور ايكنچى قسمى بالغز بر نرسه نك كوكل گه تشوى سببلى شول كوكل گه تشكان نرسه گه كرشوده آشغو مثالى بر كشى بر قرآن او قوچى دان كورده هيچ توقناوسز بوده قرآن او قورغه كرشر او چونچى قسمى عملنى تمام ايتوده آشغومثالى بر كشى نمازغه كرشوده ركوع سجده سنى وساثر فرض وركنلر ينى تمام ايتماسدن اول نمازنى تمام قيلولغه آشغور (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) عجله حقنكه الله تعالى ذم قيلولب ايتدى (خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ) آدمنى آشغودان عبارت ايتب يارادلمش بولدى (الآيَةُ) آيتنى آخرينه قدر او قوسين (وَقَالَ) دخى الله تعالى ايكنچى آيتده ايتدى (وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ) قرآن برلن عمل ايتوده آشماسين اى محمد عليه السلام (مَنْ قَبْلَ أَنْ يُقْضَى إِلَيْكَ وَحْيُهُ) سيكأ قرآن نك وحيسى اوته لودن بورون (الآيَةُ) آيتنى او قوسين (ت) ترمى روايت قيلدى (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سَرِّجَسَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) سر جس او غلى حضرت عبد الله دان (أَنَّ النَّبِيَّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ قَالَ) درستلكه بيغمبر عليه السلام ايتدى (الاسْمُ الْحَسَنُ) كوركام هيئت (وَالْتَوَدُّ) دخى آشماو (وَالْاِقْتِصَادُ) دخى هر اشده اورتاچه بولو (جُزْءٌ مِنْ أَرْبَعَةٍ وَعَشْرِينَ جُزْءً مِنَ النَّبُوَّةِ) بيغمبر لىكن بولغان يكرمى دورت الشدن برالش در يعنى يكرمى دورت كيسه كىن بر كيسه كىر (وَأَقَّةُ الْعَجَلَةِ الْأُولَى) اولگى قسم يعنى وقتىندن اول مقصود نك حاصل بولونده آشغور نك آفتنى (الْفُتُورُ) عملده ضعيف لىكدر (وَالْاِنْقِطَاعُ عَنْ عَمَلِهِ الْخَيْرِ) دخى ايندگو عملدن كيسلودر (وَعَمَمُ حُصُولِ الْمَرَامِ) دخى مقصود نك حاصل بولماو يدر (بِأَنْ يَقْضَى مَثَلًا مَنْزِلَةً فِي الْخَيْرِ) مثلا ايندگولكه بر مرتبه حاصل ايتونى قصد قيلول برلن بولور بو آفت (وَيَعْجَلُ فِي حُصُولِهَا) بومرتبه نك حاصل بولونده آشغو برلن (فَإِذَا لَمْ تَحْصُلْ) بس هر قيچان مرتبه حاصل بولماسه (فَمَا أُنْ يَقْتَرُ) بس يايسه بوكشى گه ضعيف لك كيلور (وَبَيَّاسٌ) دخى مقصود نك حصولدان اميد ينى كيسار (أَوْ يَغْلُو فِي الْجُهْدِ) يايسه تور وشوده آرتوق كيتار (وَأَتَعَبَ النَّفْسَ) دخى نفسنى مشقت لىر (فَيَنْقَطِعُ) بس ايندگو عملدن كيسلور (فَإِنَّ الْمُنْبِتَ) بس درستلكه آرقا قوتى وآطلانغان حيوانى ضعيفلنگان كشى (لَا أَرْضًا قَطَعُ) سبرى برلن بيبرنيده قطع قىلا آلمى (وَلَا ظَهْرًا أَبْقَى) دخى آطلانغان حيوانى نك آرقاسنى ده قالدىرا آلمى (أَوْ يَدْعُو اللَّهَ) يايسه مثلا

الله تعالیٰ گه دعا قیلور (فی حاجة) اوزینک بر حاجتند (وَيَسْتَعِجِلُ الْاِجَابَةَ) ودعاسینک قبول بولونده آشغور (فَيَدْعُهَا) بس دعانی قویار (فَيَحْرَمُ مَقْصُودَهُ) بس مقصودندن محروم بولور (وَأَفَةُ الثَّانِيَةِ) وعجله نك ايكنچي قسمنك يعني يالغر كوكل گه بر نرسه نك تشوی سبیلی شول نرسه گه اویلاودان باشقه كرشوده آشغونك آفتی (فَوْتُ التَّقْوَى تَقْوَالِقْكَ) یعنی حراملردن صاقلانوجیلقنك اوتویدر (وَالْوَرَع) دخی ورع نك یعنی شبهه لردن صاقلانوجیلقنك اوتویدر (لَأَنَّ اَصْلَهُ) آنك ايجون تقوالق برلن ورع نك اصلی (النَّظَرُ الْبَلِيغُ) هر نرسه ده كامل فكر قیلودر (وَالْبَحْثُ التَّمَامُ فِي كُلِّ شَيْءٍ) دخی هر بر نرسه ده تمام بولغان تيكشردر (هُوَ بَصَدَهُ) اول كشی اول نرسه نی حاصل ایتوقصدنك ایدی (وَأَصَابَةُ مَكْرُوهُ لِنَفْسِهِ) دخی ايكنچي آفتی آشغوچينك اوزينه ياراماس نرسه نك ايرشويدر (بَأَنَّ يَعْجَلَ فِي شُرُوعِ أَمْرٍ) بر اشكه كرشوده آشغو برلن (فِيهِ ضَرَرٌ) اول اشده ضرر بولور (بَلَا تَأْمُلُ) اویلاودان باشقه كرشو (أَوْ كَانَ فِي بَلِيَّةٍ) يايسه بر بلاده بولو برلن (فَلَا يَتَحَمَّلُهَا) بس اول بلاغه چداماس (فَيَدْعُو عَلَى نَفْسِهِ) بس اوزينه ياوزدها قیلور (فَيَسْتَعْجِبُ) بس اوزينه قیلغان ياوز دعاسی قبول بولور (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی ایتدی (وَيَدْعُو الْإِنْسَانَ بِالشَّرِّ) آدم ياوزلق برلن دعا قیلور (دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ) ايرگولك برلن دعا قیلوی کبی (وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا) دخی آدم آشغوچی بولدی (أَوْ لغيره) يايسه آشغونك ايكنچي آفتی اوزندن باشقه غه ياراماس نرسه نك اوتویدر (بَأَنَّ يَظْلِمُهُ مِثْلًا لِنَفْسِهِ) مثلا آشغوچی آدمگه بر كشینك ظلم قیلوی برلن (فَيَعْجَلَ بِالْإِنْتِقَامِ) بس ظلم قیلنغان كشی اوچ آلوغه آشغور (وَالْإِنْتِقَامُ) دخی اوزينه قیلنغان ظلم نك اوخشاشنی قیلوده آشغور (أَوْ يَدْعُو عَلَيْهِ) يايسه ظلم قیلنغان كشیگه ياوز دعا قیلور (فَيَسْتَعْجِبُ) بس ياوز دعاسی مقبول بولور (وَرُبَّمَا يَتَجَاوَزُ عَنِ الْحَدِّ) وكوب وقننی اوچ آلوده ياكه ياوزدها قیلوده شریعت چيگندن اوتار (فَيَقَعُ فِي مَعْصِيَةٍ) بس آشغوچی كشی گناهغه تشرده بس تقوالق هم ورع فوت قیلور (وَخَوْفُ فَوْتِ التَّيْبَةِ وَالْإِخْلَاصِ) ودخی آچونك ايكنچي قسمنك آفتی قصدنك دخی اخلاصنك فوت قیلوندان قورقودر (وَأَفَةُ الثَّلَاثَةِ) دخی عجله نك اوچنچي قسمنك يعني هر بر جزئی اوزينك حقیقی تمام ایتماسدن بورون عملنی تمام قیلوده آشغونك آفتی (تُقْصَانُ الْعَمَلِ) هملنك كيم بولویدر (بَلْ يُبْطِلَانَهُ) بلكه عملنك باطل بولویدر (بِقَوْتِ آدَابِهِ وَسُنَنِهِ) اول عملنك ادبلىرينك دخی سننلرينك اوتوی سبیلی

(بَلْ وَأَجَابَاتِهِ وَفَرَائِضِهِ) بلکه اول عملنک واجبلرینک دخی فرضلارینک اوتوی سببلی (مثلاً) مثال یوزندن (مَنْ عَجَلَ فِي اِتِّمَامِ الصَّلَاةِ) برکشی نمازنی تمام قیلوده آشتاقسه (فَرُبَّمَا يَفُوتُ مِنْهُ) بس کوب وقتنی بوکشیدن فوت قیلور (تَنْلِيْتُ تَسْبِيحَاتِ الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ) رکوع وسجده تسبیحلرینی اوچ قات قیلوی (أَوْ يَغَيِّرُ الْأَذْكَارَ) یایسه نمازنیک ذکرلرینی اورگارنور (وَيَنْقُلُهَا عَنْ مَحَالِّهَا) دخی نمازنیک ذکرلرینی اورنلارندان کوچرر (فَتُحْصَلُ فِي غَيْرِهَا) بس اول ذکرلرینی اوز اورنلارندان باشقه اورنه حاصل قینلور (وَرُبَّمَا يُخَالِفُ الْأَمَامَ) وکوب وقتنی آشغوچی کشی امامغه خلافق قیلور (فِي الْأَفْعَالِ وَالْأَقْوَالِ) نمازده بولغان سوزلرده هم نمازده بولغان اشلرده (بِالسَّبْقِ) امامدان آله بولوی سببلی خلافق قیلور (وَالْتَقَدُّمَ) دخی امامدان الک بولوی سببلی خلافق قیلور (وَرُبَّمَا يَفُوتُ) وکوب وقتنی آشغوچی کشیدن فوت قیلور (تَعْدِيلُ الْأَرْكَانِ) فرضلارنی تیگزلهه (وَالْتَّجَوُّبُ) دخی قرأتنی درستلهه او قو (وَيَقَعُ) دخی آشغوچی کشیدن واقع بولور (زَلَّةٌ مَفْسَدَةٌ لِلصَّلَاةِ) نمازنی بوزغوچی خطا اش (وَلَا تَطْنُنْ) دخی ظن قیلوماسین (أَنَّ الْأَنْاءَةَ) درستلکله آشقموا (بِمَعْنَى التَّأْخِيرِ وَالتَّسْوِيفِ) عملنی وقتندن کیچکتر و تیزدن قیلور مون دیمک معناسنده دیب.

(وَهُوَ الرَّابِعُ وَالثَّلَاثُونَ) واول عملنی وقتندن کیچکتر و آلتمش قباحت خلقدان اوتوز دورتنجسی در (فَأَنَّهُ مَمْنُومٌ جَدًّا) بس درستلکله عملنی وقتندان کیچکتر و بیک خورلانمش اشدر (فِي عَمَلِ الْآخِرَةِ) آخرت اشنده اما انائت ماقتاولی صفت در (وَضُهُ) دخی عملنی کیچکتر و نلک خلاقی (الْمُسَارَعَةُ) عملده آشغودر (وَالْمُبَادَرَةُ) دخی عملده تیزلک ایتودر (وَالْمُسَابَقَةُ) دخی عملده آله بولودر (قال الله تعالى) الله تعالی اینگو عملده آشغونی ماقتاب ایتدی (يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ) اینگولکلرده آشغورلار دیو دخی الله تعالی ایکنچی آیتده ایتدی (وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ) ربگردن یارلقانوغه آشغکنز (وَجَنَّةٍ) دخی اجماقه آشغکنز دیو (الآيَةُ) آیتنی آخرینه قدر او قو سین (مج) ابن ماجه روایت قیلدی (عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت جابردن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکله حضرت جابر ایتدی (خَطَبْنَا رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) رسول الله بزگه خطبه او قودی (فَقَالَ) بس ایتدی (يَا أَيُّهَا النَّاسُ) ای آدملر (تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی گه توبه قیلوکنز (قَبْلَ أَنْ تَمُوتُوا) اولما سگذدن بورون (وَبَادِرُوا بِالْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ) دخی اینگو

عمللرگه آشغکز (قَبْلَ أَنْ تَشْغَلُوا) باشقه نرسه برلن شغل لنوئردن بورون (وَصَلُّوا إِلَيْهِ) وشونداين نرسه نى توتاشدرکز (بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ رَبِّكُمْ) اول نرسه سز ننگ برلن ربكز آراسنده بولدى (بِكثْرَةٍ ذَكَرْتُمْ لَهُ) ربكزنى كوب ذكر قيلوئز سببلى (وَكَثْرُهُ الصَّدَقَةُ) وصدقه ببيرونى كوب قيلوئز (فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ) ياشرنده وآشكاره ده (تُرْزُقُوا) رزق لائمش بولورسز (وَتَنْصُرُوا) دخى ياردم ببيرلش بولورسز (وَتَجِبُوا) دخى اصلاح قيلنورسز (ت) ترمنى روايت قيلدى (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابو هريره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكه حضرت ابو هريره ايتدى (قَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) پيغمبر عليه السلام ايتدى (هَلْ تَنْظُرُونَ) ايا كته سزمى سز يعنى سز هيچ نرسه كتميسز (الْأَغْنَى مُطْغِيًا) مگر آذرغوچى بايلقنى كته سز (أَوْ فَقْرًا مُنْسِيًا) يايسه اونتدرغوچى فقيرلكنى كته سز (أَوْ مَرَضًا مُفْسِدًا) يايسه بوزغوچى آورونى كته سز (أَوْ هَرَمًا مُفْنِدًا) يايسه عقلنى ضعيف له ندر وچى قارطلقنى كته سز (أَوْ مَوْتًا مُجَهِّزًا) يايسه حاضرلنمش بولغان اولنى كته سز (أَوْ الدَّجَالَ) يايسه دجالنى كته سز (وَالدَّجَالُ شَرَّ غَايِبٍ يَنْتَظَرُ) دخى دجال بولسه كتلمش عائب بولغان ياوز نرسه در (أَوْ السَّاعَةِ) يايسه قيامتنى كته سز (وَالسَّاعَةُ أَذْهَى وَأَمْرٌ) وقيامت بولسه الوغ قايقولى وآچى بولغان بلادر (دنيا حك) ابو الدنيا اوغلى برلن حاكم روايت قيلدى لار (عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت عباسنك اوغلندان (أَنَّهُ قَالَ) درستلكه حضرت عباسنك اوغلى ايتدى (قَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) پيغمبر عليه السلام ايتدى ديدى (لِرَجُلٍ) بر ايرگه (وَهُوَ يَعِظُهُ) حاله كوم رسول الله اول ايرنى وعظ قيلادر ايتدى (أَغْنَيْتُمْ خَمْسًا قَبْلَ خَمْسٍ) بش نرسه نى بش نرسه دن بورون غنيمت بل يعنى قدرينى بل (شَبَابِكُمْ قَبْلَ هَرَمِكُمْ) قارتلوغندان بورون ياشلكلنك قدرينى بل (وَصَحَّتْكُمْ قَبْلَ سَقَمِكُمْ) دخى آورولندان بورون سلامتلكنى غنيمت بل (وَعَنَّاءَكُمْ قَبْلَ فَقْرِكُمْ) دخى فقيرلكلن بورون بايلقنك قدرينى بل (وَفَرَاغَكُمْ قَبْلَ شُغْلِكُمْ) دخى شغلنك دن بورون بوشلغنك قدرينى بل (وَحَيَاتِكُمْ قَبْلَ مَوْتِكُمْ) دخى اولماسلن بورون تركلكلنك قدرينى بل (وَالخَامِسُ وَالثَّلْثُونَ) دخى آلتمش قباحت خلقدان اوتوز بشنچسى (الْفِظَاظَةُ وَغَلْظَةُ الْقَلْبِ) خلقنك ياراماس بولوى وكوكلنك قالون بولوى يعنى قاطى بولوى در (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى ايتدى (وَلَوْ كُنْتُمْ فِطْرًا غَلِيظَ الْقَلْبِ) اى محمد (عليه السلام) اكر

سین نچار خلقلی وقالون یعنی قاطی کوکلی بولساڭ ایدی (لَا نَفْضُوا مِنْ حَوْلِكَ) سینک تیره کدن
 خلقلار تارالورلار ایدی هیچ کم سینکا لفتله نمه س ایدی (وَضُّهَا اللَّيْلُ وَالرِّقَّةُ) و کوکل نلک قالون
 و قاطی بولووینک خلاقی کوکل نلک یومشاق بولووی و نچکه بولوویدر (وَهِيَ) اول کوکلنک
 نچکه لکی (النَّاءِ دَى) رنجودر (عَنْ أَدَى يَلْحَقُ الْغَيْرُ) باشقه کشیگه توتاشقان رنجنودن
 (وَالرَّحْمَةُ وَالشَّفَقَةُ) دخی اول کوکلنک نچکه لگی خلق غه مرحمتلی و شفقتلی بولودر (وَهِيَ)
 اول مرحمت و شفقت (صَرَفُ الْهَمَّةِ إِلَى إِزَالَةِ الْمَكْرُوهِ عَنِ النَّاسِ) باراماس و یاوز نرسه فی آدم لردن
 بیه رگه «متینی صرف قیلودر» (خم) بخاری برلن مسلم روایت قیلدیلار (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ
 تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلک حضرت ابوهریره ایتدی (قَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ
 وَالسَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام ایتدی دیدی (مَنْ لَا يَرْحَمُ) خلقغه مرحمت قیلماغان کشی (لَا يَرْحَمُ)
 اوزینه ده مرحمت قیلنماس (ت) ترمذی روایت قیلدی (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)
 حضرت ابوهریره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلک حضرت ابوهریره ایتدی (سَمِعْتُ أَبَا الْقَاسِمِ عَلَيْهِ
 السَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام دان ایشتم مین (يَقُولُ) ایته در ایدی (لَا تُنَزِعُ الرَّحْمَةَ) کوکل دن
 مرحمت صور و لباس (الْأَمِنْ شَقِي) مگر یاوز کشینک کوکلنن مرحمت صور ولور
 (السَّادِسُ وَالثَّلَاثُونَ) آلتمش قباحت خلقنک اوتوز آلتونجسی (الْوَقَاحَةُ) ادبسرلک
 وقتی یوز لولکدر (وَضُّهَا الْحَيَاءُ) دخی ادبسرلکنک خلاقی ادبلولکدر (وَهُوَ) اول حیا
 (انحصار النفس) نفسنک بولو نویدر (خَوْفُ ارْتِكَابِ الْقَبَائِحِ) قباحت نرسه لرگه کرشودن قورقوغه
 (ت) ترمذی روایت قیلدی (عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) مسعودنک اوغلن دان (أَنَّهُ
 قَالَ) درستلک مسعودنک اوغلی ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) رسول الله ایتدی
 دیدی (اسْتَحْيُوا مِنْ اللَّهِ تَعَالَى حَقَّ الْحَيَاءِ) الله تعالی دن حق او یالو برلن او یالوگز (قُلْنَا)
 ایتدک بز صعبه لردی مسعودنک اوغلی (إِنَّا نَسْتَعِي مِنْ اللَّهِ تَعَالَى) بز الله تعالی دن او یالامز
 (يَا رَسُولَ اللَّهِ) ای الله (تعالی) نلک رسولی (وَالْحَمْدُ لِلَّهِ) دخی اول الله تعالی گه هر بر حمد بولغای
 ایدی (قَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) رسول الله ایتدی (لَيْسَ ذَلِكَ) الله تعالی دن او یالو
 اوشبو توگل (وَلَكِنَّ الْأَسْتَحْيَاءَ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى حَقَّ الْحَيَاءِ) لکن الله تعالی دن حق او یالو
 برلن او یالو (أَنْ تَحْفَظَ الرَّأْسَ) باشکنی صاقلا و کدر (وَمَا عَمِي) دخی باشک صاقلاغان حاسه لرکنی
 یعنی کوز و قلاق و آغرکنی صاقلا و کدر (وَالْبَطْنَ وَمَا حَوَى) دخی قور صاغکنی و قور صاغکنی

جیغان نرسه لر نی صاقلا وکدر (وَتَذَكَّرُ أَلْمَوْتَ وَالْبَلِيَّ) دخی اولمنی ایسکه تشر وکدر وقبرلرده
 چرو وکنی ایسکه تشر وکدر (وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ) وبر کشی آخرتنی تلهسه (تَرَكَ زِينَةَ الدُّنْيَا)
 دنیا زینتنی قویار (وَأَثَرُ الْآخِرَةِ عَلَى الْأُولَى) دخی آخرتنی دنیا اوزرینه اختیار قیلور
 (فَمَنْ فَعَلَ ذَلِكَ) بس بر کشی اوشبواش لر نی قیلسه (فَقَدَّاسْتَجَى مِنْ اللَّهِ تَعَالَى حَقَّ الْحَيَاءِ) بس
 اول کشی تحقیق الله تعالی دن حق اویالو برلن اویالدی (ت) (ترمندی روایت قیلدی
 (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ قَالَ)
 درستلکه رسول الله ایتدی (الْحَيَاءُ مِنَ الْإِيمَانِ) ادب ایمان داندر (وَالْإِيمَانُ فِي الْجَنَّةِ) دخی
 ایمان اهلی اجماعده در (وَالْبَدَأُ مِنَ الْجَفَاءِ) دخی ادب سزک جفاداندر (وَالْجَفَاءُ فِي النَّارِ)
 دخی جفا اهلی تموغده در (ت) (ترمندی روایت قیلدی (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)
 حضرت انس دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلکه رسول الله ایتدی (مَا كَانَ
 الْفُحْشُ فِي شَيْءٍ) هیچ بر نرسده قباحت سوز یا که قباحت اش بولمادی (الْأَشَانَةُ) مگر
 بولدی ایسه اول نرسه نی خور قیلدی و عار لی قیلدی (وَمَا كَانَ الْحَيَاءُ فِي شَيْءٍ) و هیچ بر نرسده
 ادب بولمادی (الْأَزَانَةُ) مگر بولدی ایسه اول نرسه نی ادب زینتله دی (وَأَفْضَلُ الْحَيَاءِ) اویالونک
 ایکن آرتوغی (الْحَيَاءُ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی دن اویالودر (ثُمَّ مِنَ النَّاسِ) مونک صوکنده آدم لردن
 اویالودر (فِيمَا) شول نرسده (لَا مَعْصِيَةَ وَلَا كَرَاهَةَ فِيهِ) اول نرسده گناهه دخی مکر وهلقه
 یوقدر (وَأَمَّا) اما شول نرسه کم (فِيهِ أَحَدِيهِمَا) اول نرسده گناه برلن مکر وهلق نلک برسی بولسه
 (كَالْحَيَاءِ فِي الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ) ایندگولک برلن بیوروده اویالو کبی (وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ) وقباحت
 اشدن طیوده اویالو کبی (وَتَرَكَ السُّنَنَ) دخی سنتلر نی قویو کبی یعنی اویالوب سنتنی
 قویو کبی اول سنتلر مثلا (كَالسَّوَاكِ) مسواک استعمال قیلوده اویالو کبی (وَالطَّيْلَسَانَ)
 دخی طیلسان کییوده اویالو کبی (وَتَقْصِيرِ الثِّيَابِ) دخی کییملر نی قسقه قیلوده یعنی
 قسقه کییملر کییوده اویالو کبی (وَتَرْقِيعِهَا) دخی کییملر نی یاماوده یعنی یاما ولی کییملر کییوده
 اویالو کبی (وَالْمَشْيِ مَا فِئًا) دخی یالان آیا قیروده اویالو کبی (وَرُكُوبِ الْحِمَارِ) دخی ایشا ککه
 آطلانوده اویالو کبی (وَالْأَكْفِ) دخی ایشا ک اوستنه قویلقان نرسه گه آطلانوده (ایارگه)
 اویالو کبی (وَلَعْفِ الْأَصَابِعِ) دخی بارماقلار نی یالاوده اویالو کبی (وَالْقَصْعَةِ) دخی طبغ
 وتاریلکه نی یالاوده اویالو کبی (وَأَكْلِ مَسْقَطٍ عَلَى السُّفْرَةِ) دخی آش یا لوق اوزرینه تشکان

نرسه نی آشاورده اویالوکبی (أَوِ الْأَرْضِ) یایسه بیر اوزرینه تشکان نرسه نی آشاورده اویالو
 کبی (مِنَ الطَّعَامِ) طعامدن (وَالْجَهْرَ بِالسَّلَامِ) دخی سلامنی قعرب بیوروده اویالوکبی (وَرَدَهُ)
 دخی سلامنی قعرب آلوده اویالوکبی (وَالْأَذَانَ وَالْأَمَامَةَ) دخی اذان ایتوده و امام بولوده
 اویالوکبی (وَنَعُوذُكَ) دخی اوشبولار کبی سنت اشلر نی قیلوده اویالوکبی (فَمَنْ مَوْجِدًا)
 بس اوشبولارده اویالوبیک قباحتر (لَآئِهْ) آنک اچونده درستلکه اوشبودکر قبلنغان
 نرسه لرده اویالو (فِي الْحَقِيقَةِ) حقیقته (مُبِينِ) قورققلقدر (وَضَعْفِ فِي الدِّينِ) دخی دینده
 ضعیف لکدر (أَوْ رِيَاءً أَوْ كِبْرًا) یایسه ریادر یا که تکبر لکدر (وَلَوْ سَلَّمَ أَنَّهُ حَيًّا) وگرچه
 اوشانلمشده بولسون اوشبو ذکر قبلنغان اشلر نی قویونک اویالو بولوینده ده (فَحَيًّا
 مِنَ النَّاسِ) بس بو اویالو آدملردن اویالودر (وَوَقَّاحَةً لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ) دخی الله تعالی گه هم
 الله تعالی نك رسلینه ادب سزلك قیلودر (وَجُرْأَةً عَلَيْهِمَا) ودخی بو اویالو آدملردن قورقودر
 الله تعالی هم رسول الله اوزرینه باطرچیلق قیلودر (وَاللَّهُ رُسُولُهُ) وحالبوکم الله تعالی دخی
 الله تعالی نك رسولی (أَحَقُّ بِالْحَيَاةِ مِنَ النَّاسِ) آدملردن اویالوغه قاراغانده اویالورغه
 تیوشلیره کدر (فَمَا هَالُ مِنْ لَآيَسْتَعِي مِنْ خَالِقِهِ) بس اوزینی یاراطوچی الله تعالی دن
 اویالماغان کشینک حالی نرسه در (وَرَأَيْتَهُ وَهَادِيَهُ وَمُنْجِيَهُ) دخی اوزینی رزقلاندروچی
 و اوزینی توغری بولغه کوندرگوچی هم آرزغونلق بولندان قنقاروچی الله تعالی دن
 اویالماغان کشینک حالی نرسه در (بِتَرْكِ الْأَمْرِ وَالسُّنَنِ) الله تعالی نك امرلرینی و رسول الله نك
 سنتلرینی قویوبرلن (وَيَسْتَعِي مِنَ الْمَخْلُوقِ الْعَاجِزِ) دخی عاجز بولغان مخلوقدان اویالغان
 کشینک حالی نرسه (لَطَلَبُ نِنَائِهِمْ) مخلوقلارنک ماقتا و لارینی استاوسبیلی (وَرَضَائِهِمْ) دخی
 مخلوقلارنک رضالقلارنی استه و سبیلی (وَحُطَامِهِمْ) دخی مخلوقلارنک فائده لارینی استه و سبیلی
 (وَيَفْرُ مِنْ تَعْيِيرِهِمْ) دخی مخلوقلارنک هیبله وندن قاچار (وَلَا يَفْرُ مِنَ الْعُنَابِ الْأَلِيمِ) دخی
 رنجنک کوچی عنابدان قاچماس (وَلَا مِنَ حَرْمَانَ الشَّفَاعَةِ) دخی شفاعتدن محروم بولودانده
 قاچماس (فَنَعُوذُ بِاللَّهِ تَعَالَى مِنْ ذَلِكَ) بس اوشبو آدملردن اویالوب الله تعالی دن
 اویالماودان الله تعالی گه صغنامز.

(السَّابِعُ وَالثَّلَاثُونَ الْجَزَعُ وَالشُّكْوَى) آلتمش قباحت خلق دان اوتوز یدنچسی
 صبر سزلقدر و شکایت قیلودر (وَهُوَ) اول شکایت (عَدَمُ تَحْمُلِ الْمَعْنِ وَالْمَصَابِ) مختلرگه

شول چيك يعنى شول وجه اوزرينه الوغلاودر (يَمْنَعُهُ عَنْ جَفَاهِ الْمُنْعَمِ) اول وجه الوغلاو الوغلاوچيني نعمت بيروچى الله تعالى نى جفا قيلودان طيار (وَقِيلَ) دخى شكرنك بمعناسنه ايندى (مَعْرِفَةُ النِّعْمَةِ) شكر شول الله تعالى نك نعمتى بلودر (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى ايندى (لَكُنْ شَكَرْتُمْ) اگر مين بيرگان نعمت لرگه شكر قيلساگز (لَا زَيْدَنُكُمْ) البته سرگه نعمتى آر تدرورمون (مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَدَابِكُمْ) الله تعالى سزنى عذاب قيلو برلن نى قيلور يعنى سزنى عذاب قيلماس (إِنْ شَكَرْتُمْ وَأَمْنْتُمْ) اگرده الله تعالى نك بيرگان نعمت لرينه شكر قيلساگز وايهان كيترساگز (ت) ترمندى روايت قيلدى (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابو هريره دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلكه رسول الله ايندى (الطَّاعِمُ الشَّاكِرُ) شكرلك قيلوب طعام له نوچى كشى (بِمَنْزِلَةِ الصَّائِمِ الصَّابِرِ) صبرلق قيلوب روزه توتوچى كشى كبيدر (حد) احمد بن حنبل روايت قيلدى (عَنْ نِعْمَانَ بْنِ بَشِيرٍ) بشير اوغلى نعماندان (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) الله تعالى نعماندان راضى بولغاي ايدى (أَنَّهُ قَالَ) درستلكه حضرت نعمان ايندى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ايندى ديدى (مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْقَلِيلَ) بر كشى آزغه شكر قيلماسه (لَمْ يَشْكُرِ الْكَثِيرَ) كوب كه شكر قيلماس (وَمَنْ لَمْ يَشْكُرِ النَّاسَ) وبر كشى آدم لرگه شكر قيلماسه (لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ تَعَالَى) الله تعالى كه شكر قيلماس (وَالنَّعْمَةُ بِنِعْمَةِ اللَّهِ تَعَالَى) دخى الله تعالى نك نعمتى برلن سويله شو (شُكْرٌ) شكرلكدر (وَتَرَكُهُ كُفْرٌ) دخى الله تعالى نك نعمتى برلن سويله شونى ويو يعنى الله تعالى كه شكرلك قيلونى قوبو الله تعالى نك نعمتى ياشرودر (وَالْجَمَاعَةُ رَحْمَةٌ) دخى جماعت رحمتدر (وَالْفِرْقَةُ عَذَابٌ) دخى جماعتن آبرولو عذابدر

(التَّاسِعُ وَالثَّلَاثُونَ) آلمش قباحت خلقدان اوتوز توقزنجسى (السَّخَطُ بِعَمَلِ مَحْضُولِ الْمُرَادِ) مقصودنك حاصل بولماوينه آچولانودر (وَهُوَ) اول آچو (ذَكَرُ غَيْرِ مَا) شول نرسه دن باشقه نى ذكر قيلودر (قَضَاءُ اللَّهِ تَعَالَى) اول نرسه نى الله تعالى حكم ايندى (بِأَنَّهُ) اوشبونك برلن حكم ايندى درستلكه اول نرسه (أَوَّلَى بِهِ) بوكشيگه آرتوغراقدر (وَأَصْلُهُ) دخى بوكشى ايچون بخشيراقدرد ديو (فِيهَا) شول نرسه ده ذكر قيلودر (لَا يَسْتَبِينَ صِلَاةً وَفَسَادَةً) اول نرسه نك توز كلكى وبوزوقلغى شكسز بلنماس (وَالنَّضْجُ بِمَا قَضَاهُ اللَّهُ تَعَالَى) دخى اول آچو الله تعالى حكم قيلغان نرسه كه كيفسز لنودر وقاطى لق قيلودر (وَضَهُ الرِّضَاءِ) مقصودنك

حاصل بولمايىنە آچولانونىڭ خىلقى رضادر (وَهُوَ طَيْبُ النَّفْسِ) ۋاۋل رضا نىفسنىڭ خوش بولويىدر
 (فِيهَا) شول نىرسە دە (يُصِيبُهُ) ايرىشراۋل نىرسە اوزىنە (أَوْ يَفُوتُهُ) يايىسە اوتار اول نىرسە اوزىنە
 (مَعَ عَدَمِ التَّغْيِيرِ) اوزىگامە ۋاۋل نى (وَالْتَسْلِيمِ) دىخى آچونىڭ خىلقى اشنى اللە تەئالى گە تابىشرودر
 (وَهُوَ الْأَنْقِيَادُ لِأَمْرِ اللَّهِ تَعَالَى) ۋاۋل تىسلىم اللە تەئالى نىڭ امرىنە بويسىنودر (وَتَرْكُ الْأَعْتِرَاضِ)
 دىخى قارشولق قىلوني قويودر (فِيهَا الْأَيْلَاطُ طَبَّهُ) طىبىعتنە موافق بولماغان نىرسە دە (طَلَبِ)
 طەيرانى كىيىرنە دىخى ابن حبان روايت قىلىدىلار (عَنْ أَبِي هِنْدٍ الدَّارِيِّ) ابوھند الدارى
 اسملى كىشىدن (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوھنددن اللە تەئالى راضى بولغاي ايىدى (أَنَّهُ
 قَالَ) درىستلىك دە حضرت ابوھند ايتىدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پىغمبەر عليه السلام
 ايتىدى دىدى حدىث قەسىدە (قَالَ اللَّهُ) اللە تەئالى ايتىدى (مَنْ لَمْ يَرْضَ بِقَضَائِي) بىركشى مېنىم
 قىلغان قىضامە راضى بولماسە (وَلَمْ يَصْبِرْ عَلَيَّ بِلَائِي) دىخى مېنىم بىرگان بلامە صبر قىلماسە
 (فَأَيُّكُمْ مَسَّ) بىس بو كىشى استەسون (رَبَّاسْوَأْتِي) مېنىم باشقە تىرىبە ايتوچى اللە (تَعَالَى) نى
 (حَكًّا) حاكىم روايت قىلىدى (عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت جابردن (أَنَّهُ قَالَ) درىستلىك دە
 حضرت جابر ايتىدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول اللە ايتىدى دىدى (مَنْ أَحَبَّ
 بِرُكْشِي سَوِيَسَهُ (أَنْ يَعْلَمَ مَنْزِلَتَهُ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى) اللە تەئالى قاشندە مرتبە سنى بلوني (فَلْيَنْظُرْ)
 بىس بو كىشى قاراسون (مَنْزِلَةَ اللَّهِ تَعَالَى عِنْدَهُ) اوزى قاشندە اللە تەئالى نىڭ مرتبە سنى (فَإِنَّ اللَّهَ
 تَعَالَى) بىس درىستلىك دە اللە تەئالى (يُنزِلُ الْعَبْدَ مِنْهُ) اوزىنە بىندە نى ايتىدر (مَنْ حَيْثُ أَنْزَلَهُ الْعَبْدُ
 مِنْ نَفْسِهِ) بىندە اوزىنە اللە تەئالى نى ايتىدرگان مرتبە دە يعنى بىندە اللە تەئالى نى الوغلا سە
 اللە تەئالى دە بىندە نى الوغلا ر (وَالشُّرُورُ وَالْمَعَاصِي) دىخى ياۋزلقلا ر وگناھلار (مَقْضِيَّاتٍ)
 قىضا قىلىنمىش نىرسە لردر (لِأَقْضَاءِ) نىفس قىضا توگللردر (فَلَا يَرُدُّ) بىس بىحت كىلمى (أَنَّ الرِّضَاءَ
 بِالْكَفْرِ كُفْرٌ) درىستلىك كىفرگە راضى بولو كىفر دىر (وَبِالْمَعْصِيَةِ مَعْصِيَةٌ) وگناھقە راضى بولو
 گناھىر دىب چونكە رضا قىضامە لازم كىفر بىرلن گناھ قىضا توگىل بىلكە قىضا قىلىنمىش نىرسە لردر
 (الْأَرْبَعُونَ) آلتىمش قىباحت خىلق دان قرغىچىسى (التَّعْلِيْقُ) اوزى نىڭ سىلامتىكىنى
 اللە تەئالى دن باشقە دان بىلور دىر (وَهُوَ) اول تىلىق (ذَكَرُ قَوَامِ بِنِيَّتِكَ) بىنە كنىڭ قوامى يعنى
 تىنكىنىڭ سىلامتىكىنى ايسكە تىشرودر (عَنْ شَيْءٍ دُونَ اللَّهِ تَعَالَى) اللە تەئالى دن باشقە نىرسە دن
 دىب يعنى تىن سىلامتىكىنى اللە تەئالى دن باشقە دان بىلور دىر (وَضَمُّهُ التَّوَكُّلُ) وتىلىقنىڭ خىلقى

اشنى الله تعالى گه تابشرودر (وَهُوَ) اول توكل (ذَكَرُوا بِدَنِكَ) تَنَكُّكَ سلامتكنى
 وقوامنى ذكر قيلودر (مَنْ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى دن ديب (وَقِيلَ) دخى توكلنك معناسنده ايتلى
 (كَلِمَةُ الْأَمْرِكُلَهُ) اشنك هر برسنى تابشرودر (إِلَى مَالِكِهِ) شول اشنك اياسينه يعنى
 الله تعالى گه (وَالْتَعْوِيلُ عَلَى وَكَالَتِهِ) دخى الله تعالى نك اش تابشلمش بولوينه تايانودر
 (وَقِيلَ) دخى توكلنك معناسنده ايتلى (تَرَكُ السَّعْيِ) توروشونى قويودر (فِيمَا) شول نرسه ده
 (لَا يَسَعُهُ قُدْرَةُ الْبَشَرِ) اول نرسه نى بنه نك قدرتى صيدرماس يعنى اول نرسه گه بنه نك كوچى
 يتماس (أَعْنَى) قصد قيلامن مين بنه نك كوچى يتمگان نرسه دن (الْمُسَبِّبَاتِ) سببلمش
 نرسه لرنى (فَلَا يَضُرُّهُ) بس سببلمش نرسه لرده توروشونى قويوغه ضرر ايتماس (السَّعْيُ
 فِي الْأَسْبَابِ) سببلرده توروشو (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى ايتدى (فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ) بس
 الله تعالى قاشنك رزقنى استه كز ديو دخى الله تعالى ايكهچى آيتك ايتدى (وَمَنْ يَتَوَكَّلْ
 عَلَى اللَّهِ) كمدر الله تعالى گه اشلرينى تابشرسه (فَهُوَ حَسْبُهُ) بس الله تعالى اول كشيگه
 يتكوچيدر دخى الله تعالى اوچونچى آيتده ايتدى (الْيَسْرُ اللَّهُ بِكُفَى عَبْدِهِ) ايا الله
 تعالى رزق بيروده اوزبنك بنه سنه يتكوچى توكلمه البته يتكوچيدر ديمك مراد بولور
 دخى الله تعالى دورتنچى آيتده ايتدى (وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا) الله تعالى اوزرينه
 اشلر كزنى تابشركز (إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ) اگرايمان كيتروچى بولسا كز (طَب) طبرانى
 روايت قيلدى (عَنْ مَغِيرَةَ بْنِ شُعْبَةَ) شعبه اوغلى حضرت مغيره دن رضى الله عنه (أَنَّهُ
 قَالَ) درستلكده حضرت مغيره ايتدى (قَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) پيغمبر عليه السلام ايتدى
 ديدى (لَمْ يَتَوَكَّلْ مَنْ اسْتَرْقَى) اوشكرتب دارو قيلغان كشى الله تعالى گه توكل قيلمادى
 (أَوْ أَكْتَوَى) يايسه تيمر قزدروب باصوب دارو قيلغان كشى الله تعالى گه توكل قيلمادى
 (وَتَأْوِيلُهُ سَبَقَ) وبوحديث نك تاويلى سبقت ايتدى يعنى اوتدى تاويلى شول بوحديث ده
 توكل دن كمال توكل مراد اصل توكل توكل يعنى دواء قيلو كمال توكل گه منافى اصلنه توكل
 (ت) ترمندى روايت قيلدى (عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت عمر دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكده
 حضرت عمر ايتدى (قَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) رسول الله ايتدى ديدى (لَوْ أَنَّكُمْ تَتَوَكَّلُونَ
 عَلَى اللَّهِ تَعَالَى) اگرده سز الله تعالى اوزرينه اشلر كزنى تابشرسا كز (حَقَّ تَوَكُّلُهُ) الله تعالى گه
 اشلر نى حق تابشرو برلن (لَرَزَقُكُمْ) رزقلاندورور الله تعالى سز لرنى (كَمَا يَرْزُقُ الطَّيْرُ)

نناکه قوشلار رزقلاندرلمش بولادر ایدی (تَغْفُواْ خِصَاصًا) ابرتگاه کررلر قوشلار آج
 قارننی بولغانلاری حالده (وَتَرَوْحُ بَطَانًا) دخی کهچکه کررلر طوق قورصاقلی بولغانلاری
 حالده (أَشَارَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام اشارت قیلدی (الی) اوشبو
 نارغه (أَنَّ حَقَّ التَّوَكُّلِ) درستلکده حق توکل (وَأَعْلَى كَمَالِهِ) دخی توکلنک کاملینک بیلندی
 (أَنَّ لِابْنِ جَابِرٍ وَطَلَبَ الرِّزْقَ) رزقنی استه وده اومه سسرلکدر (كِفَايَةُ الْيَوْمِ) برکونگه یتارلک قدر رزقمن
 (الی کفایة الغد) تا ئد اغی کونگه یتارلک قدر رزق غه (وَلَا يَسْخَرُهُ) دخی اوزی ایچون رزق صاقلاب
 قویما سسرلقدر (فِيَعْمَلُ هُنَا) بس رسول الله نك اوهبو اشارتنی حمل قیلنور (عَلَى حَقِّ نَفْسِهِ)
 رزق استه وچینک اوز حق اوزرینه (لَا عِيَالَهُ) جماعتلری حق اوزرینه حمل قیلنماس
 (أَدْ ثَبَّتَ ادِّخَارُهُ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) آنک ایچون پیغمبر علیه السلام نك صاقلای ثابت
 بولدی (لَا زَوَاجَهُ) خاتونلاری ایچون (قُوْتُ سَنَةٍ) بریلک آرزقنی (حبز) ابن هبان برلن
 بزار روایت قیلدی (عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوالدرداء دان (أَنَّهُ
 قَالَ) درستلکده ابوالدرداء ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایتدی دیدی
 (أَنَّ الرِّزْقَ يُطْلَبُ الْعَبْدَ) درستلکده رزق بندهنی استدر (كَمَا يُطْلَبُهُ أَجَلُهُ) نناکه بندهنی
 اجلی استه بدر ایدی (حب هق) ابن هبان برلن بیهمی روایت قیلدی (عَنْ ابْنِ عُمَرَ
 رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت عمر نك اوغلندان (أَنَّ النَّبِيَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) درستلکده پیغمبر
 علیه السلام (رَأَى تَمْرَةَ غَائِرَةً) بیرگه تشکان بالحق غه بویالغان خرمانی کوردی (فَأَخَذَهَا فَنَأَوَّاهَا
 سَاقِلًا) بس خرمانی بیردن آلدیده صدقه صوراغوچیغه بیردی (فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ) بس
 پیغمبر علیه السلام ایتدی (أَمَّا) آگاه اول (أَنَّكَ لَوْ لَمْ تَأْتِهَا) درستلکده سین اگر بو
 خرماغه کیلما ساک ایدی (لَأَتَيْتُكَ) هوخرما سینکا کیلور ایدی دیدی (ت) ترمفی روایت
 قیلدی (عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت انس دن (أَنَّهُ قَالَ رَجُلٌ لِرَسُولِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ)
 درستلکده شأن بر ابر رسول الله غه کیلدی (أَعْقَلُهَا وَتَوَكَّلْ) ای الله تعالی نك رسولی دوه منی
 بیلیم ده توکل قیلیممو (أَوْ أَطْلُقُهَا وَتَوَكَّلْ) بایسه دوه منی بیریمده توکل قیلیممو دیو (قال
 علیه الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) رسول الله ایتدی (أَعْقَلُهَا وَتَوَكَّلْ) دوه ننی بیلب قویده صوگره توکل قیل
 دیدی (فَالأَوْلَانُ مَمْلُوكَانِ) بس اولگی ایکی حدیث یعنی رزقنک بندهنی استه و حدیثی ایله

سائلنی خومانک استه و حدیثی حمل قیلنمش لاردر (عَلَىٰ اِعْتِقَادِ الْقَدَرِ) تقدیرنی اعتقاد
 قیلو اوزرینه (وَالْاٰخِرُ) دخی صوئغی حدیث یعنی دوهنی بیلب توکل قیلو حدیثی
 حمل قیلنمش در (عَلَى التَّمَسُّكِ بِالسَّبَبِ الْمَأْمُورِ بِهِ) آنک بولن امر قیلنغان سبب گه توتنوغه
 (فَلَا مُنَافَاةَ بَيْنَهُمَا) بس اولگی ایکی حدیث بولن صوئغی حدیث آراسنده منافات و خلافت
 یوق (فَظَهَرَ) بس ظاهر بولدی (اَنَّ مُبَاشِرَةَ الْاَسْبَابِ الظَّاهِرَةَ) درستلکده ظاهر
 بولغان سببلر گه کرشو (الْمَطْنُونَةُ الْوُضُوءُ اِلَى الْمَسَبِّبَاتِ) سبب لنمش نرسه لر گه ایرشدر وی
 گمان قیلنغان ظاهر سبب لر گه کرشو (لِاِيْتِنَافِي التَّوَكُّلِ اَصْلًا) اصل توکل گه خلاف توکل یعنی
 فرض بولغان اصل توکل گه ده دخی کورکام بولغان کمال توکل گه ده منافی توکل (فَلَمَّا افْرَضَ
 الْكَسْبُ) بس ظاهر سبب گه کرشو توکل گه منافی بولماغانلقی ایچونه کسب فرض قیلندی
 (لِلْمُعْتَجِاجِ) محتاج کشیگه (وَلَوْ سُوْا لًا) گرچه صدقه صوراب بولسه ده اول کسب (وَالْاَكْلُ لِلدَّفْعِ
 الْمَلَاكِ) دخی هلاکلکنی یبارو ایچون آشاو فرض قیلندی (وَاَمْرًا بِاَخَذِ الْحُمْرِ وَالسَّلَاحِ)
 دخی صافلانا تورغان نرسه فی دخی قورالنی آلو بولن امر قیلندی بس موندان هلندیکه
 ظاهر سبب گه کرشو توکل گه منافی توکل ایکان

(الْجَادِي وَالْاَرْبَعُونَ) آننمش قباحت خلقدان قرق برنجسی (حُبُّ الْفَسَقَةِ) باوز
 کشیلرنی دوست کورودر (وَالرُّكُونُ اِلَى الظُّلْمَةِ) دخی ظالملا رغه میل ایتودر (قَالَ اللهُ تَعَالَى)
 الله تعالی ایتدی ظالم لر گه میل ایتونی خورلاوده (وَلَا تَرْكَبُوا اِلَى الدِّينِ ظُلْمًا) آدم لر گه
 ظلم قیلا تورغان کشیلر گه میل قیلماگز (فَمَسَّكُمُ النَّارُ) بس اگر مهیل قیلساگز تموغ
 او طی توتار سزنی (ت) ترمندی روایت قیلدی (عَنْ بُرَيْدَةَ) حضرت بریده دن (اَنَّ
 رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلکده رسول الله ایتدی (لَا تَقُولُوا لِلْمُنَافِقِ سَيِّدًا)
 منافق کشیگه خواجه و باش کشی دیب ایتماگز (فَاِنَّهُ اِنْ يَكُ سَيِّدًا) چونکه درستلکده اگر ده
 منافق خواجه بولسه (فَقَدْ اَسْخَطْتُمُ اللهَ) بس منافق قه خواجه دیوگز سببلی تعقیق الله تعالی نی
 آچولاندر دگز (وَضِيئُهُ) دخی فاسق لارنی سیو هم ظالم لر گه میل قیلونک خلاقی (الْبَغْضُ
 فِي اللهِ لِكُلِّ عَاصٍ) هر بر گناه قیلوچی کشی گه الله تعالی بولنده آچولانودر (لِعَصِيَانِهِ)
 گناهسی ایچون (لِاَسْمِيَا الْمُتَبَدِّعِينَ وَالظُّلْمَةَ) بیگره کده بدعت ایالرینه دخی ظالم لر گه
 آچولانودر (لِكُوْنِ مَعْصِيَتِهِمْ) بدعت ایالری بولن ظالم لر نک گناه لاری بولغانلقی ایچون

(مُتَعَدِّيَةً) اوزلرندن باشقهغه اوتكوجى (فَلَا بُدَّ مِنْ اِظْهَارِ الْبُغْضِ لَهُمْ) بس ظالملىرگه آچونى
 ظاهر قىلودان چاره يوقدر (ان لَمْ يَخْفِ) اگر آچونى ظاهر قىلوده قور قماسه (بِخِلَافِ
 غَيْرِهَا مِنَ الْعُصَاةِ) گناھلى آدملىردن بدعت ايلارى برلن ظالملىردن باشقه لارنىڭ خىلافىچە
 چونكە باشقه گناھلى كشىلرنىڭ گناھلارنىڭ ضررى اوزلرىنە گنە

(الْثَّانِي وَالْاَرَبْعُونَ) آلمش قىباحت خىلقدان قرق ايكنچىسى (بُغْضُ الْعُلَمَاءِ
 وَالصَّالِحِينَ) عالملىرگه واينگولىرگه آچولانودر (وَضُهُ) دىنى عالملىرگه واينگولىرگه آچولانونىڭ
 خىلافى (مُبْهَمٌ فِي اللَّهِ) الله تعالى رضالغىنە عالملىرى واينگولىرى دوست كورودر (حك)
 حاكم روايت قىلدى (عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا) حضرت عائشە دن (أَنَّهَا قَالَتْ) درستلىكە
 حضرت عائشە ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) رسول الله ايتدى دىدى (الشَّرْكُ
 أَخْفَى مِنْ دَبِيبِ النَّمْلِ عَلَى الصَّفَا) شىرك صفاتاغى اوزرنىڭ قورسقى يرونىڭكە ياشىرنىڭكە
 (فِي اللَّيْلَةِ الظُّلْمَاءِ) قارانغو كىچە دە (وَأَدْنَاهُ) دىنى هر كنىڭكە ايڭكە توبان مرتبەسى (أَنَّ
 تُعِبَّ عَلَى شَيْءٍ مِنَ الْجُورِ) ظلم لىقن كىلگەن بر نرسە اوزرىنە سىنىڭكە مەبت ايتوكدر
 (وَتَبْغِضَ عَلَى شَيْءٍ مِنَ الْعَدْلِ) دىنى عدللىك دن كىلگەن بر نرسە اوزرىنە سىنىڭكە آچولانوكدر
 (وَهَلِ الدِّينُ) دىن ايماس (الْأَعْبُ وَالْبُغْضُ فِي اللَّهِ) مگر الله تعالى رضالغىنە مەبت در
 دىنى آچودر (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى ايتدى (قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ) ايت اى محمد
 (عَلَيْهِ السَّلَامُ) اگر سز الله تعالى نى دوست كورر بولساڭز (فَاتَّبِعُونِي) بس مەڭكە اباركز
 (يُحِبِّبْكُمْ اللَّهُ) الله تعالى دوست كورر سزلىرىنى (د) ابو داود روايت قىلدى (عَنْ أَبِي ذَرٍّ
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) حضرت ابودردن (أَنَّهُ قَالَ) درستلىكە حضرت ابودر ايتدى (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ايتدى دىدى (أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ) عمللرنىڭكە ايڭكە آرتوغى
 (الْعُبُّ فِي اللَّهِ) الله تعالى رضالغىنە دوست كورودر (وَالْبُغْضُ فِي اللَّهِ) دىنى الله تعالى
 رضالغىنە دشمان كورودر (حد طيب) احمد بن حنبل برلن طبرانى روايت قىلدى لار
 عَنْ عَمْرِو بْنِ الْجَمُوحِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) جموح اوغلى حضرت عمرو دن (أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ
 عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) درستلىكە حضرت عمرو رسول الله دان ايشتىدى (يَقُولُ) رسول الله
 ايتە در (لَا يُجِدُ الْعَبْدُ صَرِيحَ الْإِيمَانِ) بنده ايمان نىڭكە آشكارە سنى تابماس (حَتَّى يُحِبَّ لِلَّهِ
 دُوسْت كورگان نرسە سنده الله تعالى رضالغى اىچون دوست كورماينچە (وَيَبْغِضَ لِلَّهِ) دىنى

آچولانغان نرسه سنده الله تعالى رضالغى ایچون آچولانماينچه (فَاذْأَحَبَّ اللَّهُ) بس هر قیچان
 بنده دوست کورگان نرسه سنی الله تعالى رضالغى ایچون دوست کورسه (وَأَبْغَضَ اللَّهُ) دخى
 دشمان کورگان نرسه سنی الله تعالى رضالغى ایچون دشمان کورسه (فَقَدْ اسْتَعَقَّ الْوَلَايَةَ لِلَّهِ)
 بس تحقیق بوکشی الله تعالى ایچون ولی بولوچیلغنه تیوشلی بولدی یعنی الله تعالى نك
 یاردمنه تیوشلی بولدی (طط) طبرانی اوسطنده روایت قیلدی (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ
 رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) مسعود اوغلی حضرت عبد الله دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت عبد الله
 ایندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایندی دیو (أَنَّ مِنَ الْإِيمَانِ)
 درستلکده ایمان ندر (أَنْ يُحِبَّ الرَّجُلُ الرَّجُلَ) برابرنك ایکنچی ایرنی دوست کوروی
 (لِأَيُّمِهِ) اول ایرایکنچی ایرنی دوست کورماس (اللَّهِ) مگر الله تعالى رضالغى ایچون دوست
 کورر (مَنْ غَيْرَ مَا لَأَعْطَاهُ) بومحبت ایتوچی ایرگه بیرگان مالدان باشقه یعنی مال بیرگانلگی
 ایچون دوست کورماس (فَذَلِكَ الْإِيمَانُ) بس اوشه والله تعالى رضاسی ایچون محبت ایماندر
 (خ م) بخاری برلن مسلم روایت قیلدی (عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) مسعود نك
 اوغلی حضرت عبد الله دان (أَنَّهُ) درستلکده شأن (جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)
 برابیر رسول اللهغه کیلدی (فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ) بس بو ایرای الله (تعالى) نك رسولی دیدی
 (كَيْفَ تَرَى فِي رَجُلٍ) شوندا این ایرده نچك بله سون (أَحَبُّ قَوْمًا) بر قومنی دوست کوردی
 (لَمْ يَلْحَقْ بِهِمْ) اول ایراوی اول قومگه توتاشمادی (فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) بس
 رسول الله ایندی (الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ) ایراوی سویگان کشی برلن برگه بولور دیو.
 (الْثَّالِثُ وَالْأَرْبَعُونَ) آلتمش قباحت خلقنك قرق اوچنچسی (الْجُرْأَةُ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى)
 الله تعالى اوزرینه باطرچیلق قیلودر (وَالْأَمْنُ مِنْ عَدَايِهِ وَسَخَطِهِ) دخى الله تعالى نك
 عدا بندان و آچوندان امین بولودر (وَضِدُّهُ الْخَوْفُ) الله تعالى اوزرینه باطرچیلق قیلونك
 خلاقی الله تعالى دن قورقودر (فَإِنْ كَانَ مَعَ الْأَسْتِعْظَامِ وَالْمَهَابَةِ) بس اگرده قورقو الله تعالى نی
 الوغلاو وهیبت برلن بولسه (يُسَمَّى خَشِيَّةً) چن قورقو ديب آتالور (وَحَقِيقَتُهُ) دخى
 قورقونك حقیقتنی (رَعْدَةٌ تَعْدُثُ فِي الْقَلْبِ) کولکده پیدا بولغان برتره ودر (عَنْ ظَنِّ مَكْرُوهِ)
 یاراماس نرسه نی گمان قیلودان (يُنَالُهُ) ایرشر اول یاراماس نرسه اول قورقوچی کشیگه
 (وَسَبَبُهُ ذِكْرُ النَّوْبِ) دخى الله تعالى دن قورقونك سببی گناهلارنی ایسکه تشرودر (وَشِدَّةُ

عُوبَةَ اللَّهِ تَعَالَى) دخی الله تعالى نڭ عذابینڭ قاطیلغنی ذکر قیلودر (وَضَعُفَ النَّفْسِ عَنْ
احْتِمَالِهَا) دخی الله تعالى نڭ عذابنه چداودان نفسنڭ ضعیفلگنی ذکر قیلودر (وَقَدْرَةَ
اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْكَ) دخی سینڭ اوزرئاعذاب قیلوغه الله تعالى نڭ کوچی يتونی ذکر قیلودر
(مَتَى شَاءَ) قابوزمان تلهسه (وَكَيْفَ شَاءَ) ونیندای روشده تلهسه (وَأَنْتَ عَبْدٌ ذَلِيلٌ عَاجِزٌ)
وحوالبوکه سین عاجز بولغان خور بولغان بندهسون (مُحْتَاجٌ إِلَيْهِ مِنْ كُلِّ وَجْهٍ) هر برجهتسن
الله تعالى که محتاجسون (وَقَدْ خَلَقَكَ) وتحقیق الله تعالى سینى یاراتدی (وَرَزَقَكَ) وسینی
رزقلاندردی (وَهَذَاكَ) وسینی توغری بولغه کوندردی (وَأَنْتَ تُخَالِفُهُ وَتَعْصِيهِ) وحوالبوکه
سین الله تعالى که خلافتق قیلورسون وگناه قیلورسون (وَيُنْمِرُ الْحُزْنَ) دخی الله تعالى دن
قورقو قایغونی توغدره در (وَهُوَ حَصْرُ النَّفْسِ) وقایغو نفسنی بولودر (عَنْ النَّهْوِضِ
فِي الطَّرْبِ) شادلىقه تورودن یعنی شادلانودن نفسنی طیبودر (وَالْتَوَجُّعِ عَلَى
النَّيْبِ الْمَاضِي) دخی اوتکانهگی گناهغه جان نڭ آچوی در (وَالنَّاسُفِ عَلَى الْعُمُرِ
وَالطَّاعَةِ الْفَائِتِينَ) دخی اوتکوجی عمر برلن اوتکوجی عبادت اوزرینه
حسرتله نودر (وَالْحُشُوعِ) دخی توبانچی لك (وَهُوَ) اول توبانچی لك (قِيَامَ الْقَلْبِ
بَيْنَ الْحَقِّ) حق بولغان الله تعالى حضورنده کوئلنڭ تورویدر (بِهِمْ جُمُوعِ) جیبیلمش
قصه برلن (وَقِيلَ) دخی خشوعنڭ معناسنده ایندی (تَدَلُّ الْقُلُوبِ) خشوع شول کوئللرنڭ
اییلویدر (لِعَلَامِ الْغُيُوبِ) غیبلرنی بلگوجی الله تعالى اوزرینه (وَالْيَقِينِ) دخی الله تعالى دن
قورقو یقیننی توغدره در (وَهُوَ عِنْدَ الصُّوفِيَّةِ) واول یقین متصرفلار قاشنده (اسْتِيْلَاءُ
الْعِلْمِ عَلَى الْقَلْبِ) علمنڭ کوئل اوزرینه غالب بولویدر (وَأَسْتِغْرَاقُهُ) دخی علم نڭ کوئلنی
فرق ایتویدر (يُقَالُ لِأَيِّقِينَ لِفُلَانٍ لَلْمَوْتِ) اینلمش بولور فلان کشینڭ اولم ایچون
یقینی بوقدر دیو (إِذَا لَمْ يَسْتَوِلْ ذَكَرَهُ عَلَى قَلْبِهِ) هر قیچان کوئلی اوزرینه اولمنی
ایسکه تشرو غالب بولماسه (وَلَمْ يَسْتَعْمَلْهُ) دخی اولم ایچون حاضرلنماسه (وَالْعِبُودِيَّةِ)
دخی الله تعالى دن قورقو الله تعالى که قلیقنی توغدرور (وَهِيَ) اول عبودیت (أَنْ تَكُونَ
عَبْدَهُ فِي كُلِّ حَالٍ) هر برر حالده الله تعالى نڭ بندهسی بولوئدر یعنی قلیق قیلوئدر (كَمَا
أَنَّهُ) نتا که الله تعالى (رَبُّكَ عَلَى كُلِّ حَالٍ) سینى هر حالده تربیه قیلدی (وَهِيَ أُمَّتٌ مِنْ
الْعِبَادَةِ) واول قلیق عبادتدن کاملره کدر (وَيَلْزَمُهَا الْحُرِّيَّةُ) وقللىغه بندهلر تصرفنده

بولودان آزاد بولو لازم بولور (وهی) اول حریت (أَنْ لَا يَكُونَ الْعَبْدُ) بنده نك بولما ویدر
 (تَعَتَّ رِقَّ الْمَخْلُوقَاتِ) مخلوقلار نك قلغی آستنه (وَلَا يَجْرِي عَلَيْهِ) دخی بنده اوزرینه
 یرماسرلسکدر (سُلْطَانُ الْمَكُونَاتِ) بوقدان بولغان آدملرنک قوتی وحکمی (وَيَلْزَمُهَا الْأَرَادَةُ
 أَيْضًا) دخی قللقغه اراده لازم بولور حریت لازم بولغان کیمی (هی) اول اراده (نُهُوضُ
 الْقَلْبِ فِي طَلْبِ الْحَقِّ) حقنی استمه وده کوکلنک تور ویدر (بِالْخُرُوجِ عَنِ الْعَادَةِ) عادتدن
 چغو برلن (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی خشیت نی مدمده ایتدی (أَمَّا يَغْشَى اللَّهُ مَنْ عِبَادَهُ
 الْعُلَمَاءُ) دیو یعنی الله تعالی دن عالمرگنه چن قورقو برلن قورقارلار دخی الله تعالی
 ایکنچی آیتده (ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ) دیو یعنی اوشبو رحمت یعنی جنت هم رضوان
 ربسندن قورقغان کشیگه در (دنیا صب) ابو الدنيا اوغلی برلن اصبهانی روایت قیلدیلار
 (عَنْ زَيْدِ بْنِ أَرْقَمٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) ارقم اوغلی زیددن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت
 زید ایتدی (قَالَ رَجُلٌ يَأْرُسُ اللَّهَ) برابر رسول اللهغه ایتدی ای الله تعالی نك رسولی
 (بِمَ اتَّقَى النَّارَ) تموغ اوطندان نرسه برلن صاقلانیم دیو (قَالَ بَدْمُوعُ عَيْنِيكَ) رسول الله
 ایتدی ایکی کوز یاشک برلن (فَأَنَّ عَيْنَا بَكَتَ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ تَعَالَى) بس درستلکده
 الله تعالی دن قورقودان یغلاغان کوز (لَأَتَمَّسَهَا النَّارُ أَبَدًا) اول کوزنی منگو تموغ او طی
 توماس یعنی یاندرماس (حب) ابن حبان روایت قیلدی (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى
 عَنْهُ) حضرت ابو هریره دن (عَنْ النَّبِيِّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) حضرت ابو هریره رسول الله دان
 (فِيمَا) شول حدیث ده (يُرْوَاهُ عَنْ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ) اول حدیثنی رسول الله ربسندن کوچر
 یعنی حدیث قدسیده (قَالَ) الله تعالی ایتدی (وَعَزَّتِي وَجَلَالِي وَكِبْرِيَانِي) اوزمنک عزتم
 وجلالم والوغلغم برلن قسم ایتب ایتهمون (لَأَجْمَعُ عَلَى عِبْدِي) بندهم اوزرینه جیمامون
 (خَوْفِينَ وَأَمْنِينَ) ایکی قورقونی وایکی امین چیلکنی (إِذَا خَافَنِي فِي الدُّنْيَا) هر قیچان
 بنده دنیا ده میندن قورقسه (أَمَنَّتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) قیامت کوننده اول بنده منی قورقودان
 امین قیلورمون (وَإِذَا أَمَّنَنِي فِي الدُّنْيَا) هر قیچان بنده دنیا ده میندن امین بولسه
 (أَخَفَّتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) اول بنده نی قیامت کوننده قورقتورمون (ت) ترمندی روایت
 قیلدی (عَنْ أَبِي دَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابودردن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت
 ابودر ایتدی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایتدی دیدی (إِنِّي أَرَى مَا

لِاتْرُونَ) مین سز کورمگان نرسه فی کوره م (وَأَسْمَعُ مَا لَا تَسْمَعُونَ) وسز ایشتمگان نرسه فی ایشتام
 (طُمْتُ السَّمَاءَ) کوکنی تابقادم مین (وَحَقَّ لَهَا أَنْ تَطَّ) وکوکه نهچک تابتالمش بولو
 تیوش بولدی شولای تابقادم یعنی تیوشنچه کوکه سیر قیلدم (مَافِيهَا مَوْضِعُ أَرْبَعِ أَصَابِعَ)
 کوکه دورت بارمق قدری هیچ اورون بوق (الَّا) مگردورت بارمق قدری اورون بولسه
 (وَمَلَكٌ وَأَضَعُ جِبْهَتَهُ لِلَّهِ تَعَالَى) الله تعالی رضالغی ایچون اول آوروند ما کلاینی بیرگه قویغان فرشته بار
 (سَاجِدًا) سچا قیلغانی حاله (وَاللَّهُ لَوِ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ) الله تعالی برلن قسم قیلوب ایتمون که اگرده
 سز مین بلگان نرسه فی بلساگز ایدی (لَضَعَكُنَّ قَلِيلًا) آز کوله ر ایدگز (وَلَبَكَيْتُمْ كَثِيرًا) وکوب
 یغلار ایدگز (وَمَا تَلَذَّذْتُمْ بِالنِّسَاءِ عَلَى الْفُرُشِ) دخی توشه کلر اوزرنده خاتونلار برلن
 لذتله نماس ایدگز (وَلَحَرَجْتُمْ إِلَى الصَّعْدَاتِ) دخی بیر یوزلری اوزرینه چغار ایدگز (تَجَارُونَ
 إِلَى اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی گه یالهارور (لَوَدِدْتُ) آرزو قیلور بولدم مین دی راوی (أَنِّي شَجَرَةٌ
 تُعْضِدُ) مین کیسلمش بولغان آغاچ بولسام ایدی دیو (وَفِي رِوَايَةٍ) دخی ایکنچی روایتده
 (أَنَّ أَبَادَرَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ) درستلکده حضرت ابودر ایتدی (لَوَدِدْتُ) آرزو قیلدم
 مین (أَنِّي) درستلکده مین (كُنْتُ شَجَرَةً تُعْضِدُ) کیسلمش بولغان آغاچ بولسام ایدی دیو
 (وَعَنِ الْفَضِيلِ رَحِمَهُ اللَّهُ) حضرت فضیل دن کوچرلدی (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت فضیل ایتدی
 (أَنِّي لَا أَغْبَطُ مَلَكًا مَقْرَبًا) مین الله تعالی گه یاقن بولغان فرشته بولونیده تله مین وقرقمیم (وَلَا
 نَبِيًّا مُرْسَلًا) دخی الله تعالی طرفندان یبارلگان پیغمبر بولوغده قرقمیم (وَلَا عَبْدًا صَالِحًا)
 دخی ایدگوبنده بولوغده قرقمیم (أَلَيْسَ هَؤُلَاءِ يُعَايِنُونَ الْقِيَامَةَ) ایابلار قیامتنی کوررلر
 ایماسمی یعنی قیامتنی کورسه لرده قرقمیم (أَمَّا أَغْبَطُ مَنْ لَمْ يُغْلَقْ) بودر باشقه توگلدر
 قزغام بارادلش بولماغان ذات بولوغده (وَعَنِ عَطَاءِ رَحِمَهُ اللَّهُ) کبار تابعین جمله سفین
 حضرت عطاءدان کوچرلدی اول ایتدی (لَوْ أَنَّ نَارًا أُوقِدَتْ) اگرده اوط قزدرلمش بولسه
 ایدی (فَقِيلَ) بس اهتلسه ایدی (مَنْ أَلْقَى فِيهَا نَفْسَهُ) بر کفی بواوطقه اوزینی تاشلاسه
 (صَارَ لِأَشْيَئًا) هیچ بوق بولغان نرسه بولوب اورلور دیب (لَحْشِيْتُ أَنْ أَمُوتَ مِنَ الْفَرْحِ)
 شادلانومدان اولارمون دیب قورقامون (قَهْلَ أَنْ أَصَلَ إِلَى النَّارِ) اوشبو اوطقه ایرشماسدن
 یعنی کرماسدن بورون (وَعَنِ السَّرِيِّ) حضرت الجنید البغدادی ننگ استادی سر السقطی
 رحمه الله دان کوچرلدی (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده سری ایتدی (أَنَا أَنْظَرُ فِي أَنْفِي) مین بورنمه

قاریمون (فی الیوم کذا وکذا مرة) بر کونده اوشنداق اوشنداق مرتبه یعنی کوب مرتبه
 (مَخَافَةٌ أَنْ یَسُودَ صُورَتِی) صورتمنک قارالوندان قورقو ایچون (لَمَّا) شول گناه ایچون (أَتَعَاظُهُ)
 تناول قیلورمون یعنی اشلر منی اول گناهنی سری السقطی ننگ بیک قورقغان گناهنسندن
 بریده بودر بر وقتنی اوطق قاضی اولوب سری ننگ دکانینک اوطدان سلامت یانمای قالوینی
 بر ایر کلوب سری که خبر بیری سری ایسه الحمد لله دیدی انالله وانا الیه راجعون دیمک
 تیوش ایدی مؤمنلرگه بلا ابرشکانلکی ایچون سری سقطی حضرتلری بر مجلسنده شول
 گناهنی سویله دی اوتوز یلدان بیرلی شول گناهم ایچون توبه قیلیم بلمیم الله تعالی
 توبه منی قبول قیلدیمو یا که یوقمو دیدی غافلک سببلی ایتمکان ایدم دیدی (بزم کبی
 ساعت صایون الوغ گناهلارنی قیلوبک فکر مزگه توبه سی خطورده قیلماهان کشلرگه عبرت) (وَعَنهُ)
 ینده سری دن کوچرلدی (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده سری ایندی (أَشْفَى أَنْ أَمُوتُ) اولومعی
 آرزو قیلامون (بِهَلْدَةٍ غَيْرِ بَعْدَادٍ) بغداددان باشقه شهرده (مَخَافَةٌ أَنْ لَا یُقْبَلَ قَبْرِی) قهرم ننگ
 قبول قیلماوندان قورقو ایچون (فَأَفْتَضَحُ) بس مینی بلگان خلق آراسنده رسوای بولورمون
 (فَبِأَيِّهَا الْأَخْوَانُ) بس ای قرداشلر (ذَوِ الْأَجْرَامِ) گناهلار ایاسی بولغان قرداشلر (أَنْظُرُوا
 إِلَى هَؤُلَاءِ الْأَعْلَامِ الْكِرَامِ) اوشبودین علامتلی بولغان حرمتلی آدملرگه قارا کز (وَالْمَشَايِخِ
 الْبُرَّةِ الْخَبِيرَةِ الْعِظَامِ) دخی الوغ و ایندگو بولغان شیخ لرگه قارا کز (كَيْفَ خَافُوا مَخَافَةً) نچک قورقدیلار
 شوندا این قورقولار برلن (لَيْسَ فِينَا عَشْرُ عَشْرُهَا) اول قورقوننگ اوندان بری ننگ اوندان
 بریده یعنی بوزدن بریده بزده یوقدر (وَنَعْنُ أَحَقَّ بِهَا مِنْهُمْ) و هالوکوم اول مشایخلاردان
 آرتوق قورقوغه بز تیوشلی ایذک (بِمَرَاتِبَ لِاتَّحْصَى) صاناب بترو ممکن بولماغان مرتبه لر
 برلن (وَلَا سَبَبَ لَهُنَا) و بز ننگ اوشبو قورقما و مزغه سبب یوق (الَّا) مگر سبب شول (أَنَّ
 قُلُوبَنَا قَاسِيَةٌ) درستلکده بز لر ننگ کوکلر مز قارادور (وَقُلُوبُهُمْ ذَاكِرَةٌ زَاكِيَةٌ صَافِيَةٌ)
 و مشایخ عظامنک کوکلری الله تعالی فی ذکر ایتمچی در پاک و صاف در (فَمَابِقَى فَيُنَاسِبُ
 رَجَاءً) بس بز لرده امید ایتو سببی قالمادی (الآن کُنَّا) مگر درستلکده بز ننگ هر بر رمز
 (أَشْتَأَقُ إِلَيْهِمْ وَأَحَبُّ) اول مشایخ عظامغه عاشق بولدی و محبت ایندی (وَقَدْ قَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ
 وَالسَّلَامُ) و تحقیق پیغمبر علیه السلام ایندی (الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ) دیو یعنی ایراوزی سویگان
 کشی برلن برگه دیو (أَنْ كَانَ مُجْرَدًا مَحَبَّةً مَتًّا) اگرده بز لردن بولغان یالغز محبت بولسه

(بُدُونِ الْاِتِّبَاعِ) مشايخ عظامغه ايارودن باشقهغنه (يُعْتَدُ بِهَا) اول محبتكه اعتبار قيلنمش بولسه لكن رسول الله سوزنده عملك ايارو برله برگه بولغان محبت بولورغه كيرهك چونكه حضرت موسى غه محبت اينكان يهودلر وحضرت عيسى كه محبت اينكان نصارالار ايارگان پيغمبرلري برله برگه بولسا سلاشكسز (فَيَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ) بس اي رحمت يغموريني استهگان كشيلىرىنى رحمت يغمورى برلن صوغاروچى (وَيَا مُجِيبَ الْمُضْطَرِّينَ) واي عاجزلرنىك دعاسنى قبول قيلغوچى (وَيَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ) ويا رحمت قيلغوچيلارنىك اياكى رحمت قيلغوچيسى (وَيَا غَافِرَ الْمُذْنِبِينَ) ويا گناه قيلغوچيلارنى يارلقاغوچى (بِعُرْمَةِ حَبِيبِكَ الْمُصْطَفَى) قباحت خلقلاردان صافى بولش دوستنىك حرمتند (وَنَبِيَّكَ الْمُجْتَبَى) واختيار قيلنمش پيغمبرك حرمتند يعنى پيغمبرمز محمد عليه السلام حرمتند (عَلَيْهِ) اول دوستك محمد عليه السلام اوزرينه بولغاي ايدى (مِنَ الصَّلَوَاتِ اَرْكَاهَا) صلواتلاردان پا كره گى (وَمِنَ النَّعِيَّاتِ اَوْفَاهَا) وتعيه لردن كاملره گى (وَجَمِيعِ الْاَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ) دخى بارچه پيغمبرلرنىك وبارچه رسوللرنىك حرمتند (وَالْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ) دخى الله تعالى كه ياقن بولغان فرشته لرنىك حرمتند (عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) اول پيغمبرلر ورسوللر وفرشته لراوزرينه الله تعالى نىك رحمتى وسلامى بولغاي ايدى (وَأَصْحَابِ حَبِيبِكَ السَّابِقِينَ) دخى دوستك محمد عليه السلامنىك الك بولغان صحابه لرى حرمتند (رَضِيَتْ عَنْهُمْ) اول صحابه لردن اوزنىك راضى اولدىك (وَهُمْ عِنْدَكَ رَاضُونَ) واول صحابه لرسيندن راضيلاردر (وَالتَّابِعِينَ لَهُمْ) دخى صحابه لره ايارگان كشيلىر حرمتند (بِاِحْسَانٍ) ايندگولك برلن (عَلَيْهِمُ الرَّحْمَةُ وَالْغُفْرَانُ) اول صحابه لره هم صحابه لره ايارگان كشيلىر كه بولغاي ايدى الله تعالى نىك رحمتى هم يارلقاوى (ارْحَمْنَا) رحمت قيلغاي ايدىك بزلر كه يا ربمز (فَانَا مُجْرَمُونَ) بس بزلر ياوزلامز (وَبِالْاِثْمِ وَالْخَطَايَا) دخى گناهلار وخطالار برلن (مُعْتَرِفُونَ) اقرار قيلغوچيمز (وَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا) دخى بزلرنىك گناهلارمىنى يارلقاغاي ايدىك (وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا) دخى بزلردن ياوزلقلارمىنى ارتكاي ايدىك (وَتَوَفَّنَا مَعَ الْاَبْرَارِ) دخى بزلرنى ايزگولر برله برگه اولترگاي ايدىك (اَنْتَ اَنْتَ الرَّحِيمُ الْغَفَّارُ) درست لكن سين رحمت قيلغوچى وگناهلارنى يارلقاغوچى (وَلَعُيُوبُ عِبَادِكَ الْمُذْنِبِينَ سَنَاءً) دخى گناهلى قللارنىك عيبلرىنى ارتكوچى سن (آمِينَ آمِينَ آمِينَ) يارب قبول قيل دعامنى (يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ) اي رحمت قيلغوچيلارنىك اياكى رحمت

قىلغوجىسى (وَأكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ) وهرمتلورنىڭ ايڭى ھرماتلوسى .
 (الرَّابِعُ وَالْأَرْبَعُونَ) آلمش قبات خلق دان قرق دورتنچسى (الْيَأْسُ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ
 تَعَالَى) الله تعالى نىڭى رحمتىدىن اميد كىسودر (وَهُوَ) اول الله تعالى نىڭى رحمتىدىن اميد
 كىسو (تَدَكَّرُ فَوَاتِ رَحْمَتِهِ) الله تعالى نىڭى رحمتىنىڭى اوتوينى ذكر قىلودر (وَفَضَّلَهُ تَعَالَى)
 دى الله تعالى نىڭى فضلىنىڭى فوت قىلويىنى ذكر قىلودر (وَقَطَّعَ الْقَلْبَ عَنْ ذَلِكَ) دى
 اوشبو الله تعالى نىڭى رحمتىدىن وفضلدىن كوڭلىنى كىسودر (وَهُوَ كُفْرٌ كَالْأَمْنِ) الله
 تعالى نىڭى رحمتىدىن اميد كىسو عىنا بىدىن امين بولو كىبى كىرلىكىدىر (وَضَهُ الرَّجَاءُ)
 الله تعالى نىڭى رحمتىدىن اميد كىسونىڭى خلافى الله تعالى نىڭى رحمتىدىن اميد ايتودر (وَهُوَ)
 اول الله تعالى نىڭى رحمتىدىن اميد ايتو. (ابْتِهَاجُ الْقَلْبِ) كوڭلىنىڭى شادلانويىدىر (بِمَعْرِفَةِ فَضْلِ
 اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالى نىڭى فضلىنى بلو بىرلىن (وَأَسْتَرْوَاهُ إِلَى سَعَةِ رَحْمَتِهِ) دى الله تعالى نىڭى
 رحمتى نىڭى كىڭى بولو يىنە كوڭلىنىڭى راھتلىنويىدىر (وَسَبَبُهُ) دى الله تعالى نىڭى رحمتىدىن اميد
 ايتونىڭى سىبى (ذَكَرُ سَوَابِقِ فَضْلِهِ) الله تعالى نىڭى فضلى نىڭى الك بولولارىنى ايسكە تىشرودر
 (الْيَنَاءُ) بىزگە (مَنْ غَيْرَ عَمَلٍ وَشَفِيعٍ) عملدىن وشفاعت قىلوجىدىن باشقە (وَمَا وَعَدَ) دى
 وعدە قىلنغان نىرسە لىرى ايسكە تىشرودر (مَنْ جَزِيلُ ثَوَابِهِ) اول وعدە قىلنغان نىرسە
 الله تعالى نىڭى ثوابى نىڭى كوب بولوندىن بولغوجى (دُونَ اسْتِعْقَابِنَا يَا) بىزنىڭى اول ثوابكە
 تىيوشلى بولومزدان باشقە (وَسَعَةُ رَحْمَتِهِ) دى الله تعالى نىڭى رحمتى نىڭى كىڭى بولويىنى ايسكە
 تىشرودر (وَسَبَقَهَا غَضَبُهُ) دى الله تعالى نىڭى آچويىنى رحمتى نىڭى الك وغالب بولويىنى
 ايسكە تىشرودر (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى ايتدى (قُلْ) ايت سىن اى محمد (يَا عِبَادِى
 الَّذِينَ اسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ) الله تعالى ايتەدر اى نفسلىرىنە آلدانوب اسراف قىلغان آدملىرى
 (لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ) الله تعالى نىڭى رحمتىدىن اميد كىسماڭز (إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا)
 درىستلىككە الله تعالى گىناھلارنىڭى ھەسنى يارلقار (أَنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ) درىستلىككە
 الله تعالى بىك يارلقاچى و بىك رحمت قىلغوجىدىر دى الله تعالى ايكىنچى آيتىدە ايتدى
 (وَأَنَّ رَبَّكَ) دى درىستلىككە سىنىڭى ربكى (لَتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ لَئِن لَّمْ يَأْتِكُمْ بَأْسٌ
 مِنْ رَبِّكُمْ لَتَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَحْيِيكُمْ لِئَلَّا تُؤْمِنُوا بِهِ) دى درىستلىككە سىنىڭى ربكى
 (عَلَىٰ ظُلْمِهِمْ) ظلم لارى اوزرىنە (دنيا) ابو الدنيا اوغلى روايت قىلدى (عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ
 رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) مسعودنىڭى اوغلىدىن (أَنَّهُ قَالَ) درىستلىككە مسعودنىڭى اوغلى ايتدى

(قَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام ایندی دیدی (لَيَغْفِرَنَّ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) قیامت کوننده الله تعالی یارلقار (مَغْفِرَةً) شوندا این یارلقاو برلن (مَأْخِطَرَتْ قَطُّ) اول یارلقاو هنوز خطور قیلماغان بولور (عَلَى قَلْبِ أَحَدٍ) هیچ بر کشینک کوللی اوزرینه (حَتَّى أَنْ أَبْلِسَ لَيْتَطَاوُلُ) تا کم ابلیس ده اوزایور یعنی موینی صوزار (رَجَاءً أَنْ تُصِيبَهُ) اول یارلقاونک ایشوینی امید اینوگه (خ) بخاری روایت قیلدی (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت ابوهریره ایندی (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله ایندی دیو (أَنَّ اللَّهَ لَمَّا قَضَى الْخَلْقَ) درستلکده الله تعالی خلق غه حکم اینکان زمانه (كُتِبَ عِنْدَهُ فَوْقَ عَرْشِهِ) عرشى نك استى قاشنده یازدی (أَنَّ رَحْمَتِي سَبَقَتْ غَضَبِي) درستلکده مینم رحمتم آچومه سابق وغالب بولدی دیو (وَفِي رِوَايَةٍ تَغْلِبُ غَضَبِي) بخاری نك ایکنچی روایتنده تغلب غضبی وارد بولدی یعنی رحمتم آچومه غالب بولدی معناسنده (خ م) بخاری برلن مسلم روایت قیلدی لار (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوهریره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت ابوهریره ایندی (سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) رسول الله دان ایشتم مین (يَقُولُ) ایتدر (جَعَلَ اللَّهُ الرَّحْمَةَ) الله تعالی رحمتنى قیلدی (مِائَةَ جُزْءٍ) یوز کیسهك (فَأَمْسَكَ عَنْهُ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ) اوزى قاشنده توقسان توقز کیسه کنی توتدی (وَأَنْزَلَ فِي الْأَرْضِ جُزْءًا وَاحِدًا) دخی بیرگه برکیسه گن ایندردی (فَمَنْ ذَلِكَ الْجُزْءِ) بس اوشبو برکیسهك رحمتدن (بِتَرَاخُمِ الْخَلَائِقِ) خلقلار برسی برسنه رحمت وشفتت قیلوشرلار (حَتَّى تَرْفَعُ اللَّابَةَ حَافِرَهَا) تا کم هیوان طیبیاغنى کوتارور (عَنْ وَلَدِهَا) بالاسندان (خَشِيَّةٌ أَنْ تُصِيبَهُ) بالاسنه طیبیاغنىك تبوندن قورقو ایچون (وَفِي رِوَايَةِ الْمُسْلِمِ) دخی مسلم روایتنده (وَأَخَّرَ اللَّهُ) دخی کیچکتردی الله تعالی (تِسْعَةً وَتِسْعِينَ رَحْمَةً) توقسان توقز رحمتنى (يَرْحَمُ اللَّهُ بِهَا عِبَادَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) اول توقسان توقز کیسهك رحمت برلن الله تعالی قیامت کوننده بنده لرینه رحمت قیلور (م) مسلم روایت قیلدی (عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابویوب دان (حِينَ حَضَرَتْهُ الْوَفَاةُ) ابو ایوب که اولم حاضر بولغان وقتده (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت ابویوب ایندی (كُنْتُ) بولدم مین (كَتَمْتُ عَنْكُمْ) سزدن یاشرر بولدوم (حَدِيثًا سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) رسول الله دان ایشتم (وَسَوْفَ أَحَدُ ثَكْمِهِ)

وتیز سزگه اول حدیثنی سویلمون (قَدْ أُحِيطَ بِنَفْسِي) نفسم برلن چولغاب آلدوم یعنی اولم یاقن بولدی (سَمِعْتُهُ يَقُولُ) رسول الله دان ایشتم مین اول حدیثنی رسول الله ایته در اییدی (لَوْلَا أَنْكُمْ تَنْبَهُونَ) اگرده سز گناه قیلما ساگز (لَنْهَبَ اللَّهُ بِكُمْ) الله تعالی سز لر نی یباررده (وَخَلَقَ خَلْقًا يُنْبَهُونَ) دخی گناه قیلاتورغان خلقنی (فَيَغْفِرُ لَهُمْ) بس اول گناه قیله تورغان خلقنی یارلقار ابوایوب الانصاری بوحدیثنی آخر عمرینه قدر سویله ماوینک سببنی بیانده دیمش اگرده بن بوحدیثنی سویله گان بولسام دینده ضعیف بولغان خلق بوحدیث که تایانوب گناه قیلوغه آشغورلار اییدی دیمش شول سببکه مبنی یاشرمش

(الْحَامِسُ وَالْأَرْبَعُونَ) آلتمش قباحت خلقدان قرق بشنچیسی (الْحُزْنُ فِي أَمْرِ الدُّنْيَا) دنیا اشده قایغوردر (وَهُوَ التَّوَجُّعُ وَالتَّأْسُفُ) واول دنیا اشده قایغرو کوکلنک اچویدر هم حسرتلنودر (عَلَى مَا فَاتَ مِنَ النِّعَمِ الدُّنْيَوِيَّةِ) دنیا نعمتلرنمن فوت قیلغان نرسه اوزرینه (وَيَلْزَمُهُ الْفَرْحُ) دخی دنیا اشده قایغروغه شادلانولازم بولور (بَاتِيَانَهَا وَأَقْبَالَهَا وَكَثْرَتَهَا) دنیا نعمت لرینک کیلوینه وکوبلکینه (وَمَنْشَأُهُ حُبُّ الدُّنْيَا) و دنیا اشده قایغرو زنگ منشائی وباش سببی دنیانی سیودر (وَتَوَقُّعُ حُصُولِ جَمِيعِ الْمَطَالِبِ) دخی دنیا مطلوبلارینک بارچه سی ننگ حاصل بولوینی کتودر و امید ایتودر (وَبَقَائُهَا) دخی دنیا مطلوبلارینک همیشه قالوینی کتودر و امید ایتودر (وَهُوَ جَهْلٌ) و دنیا مطلوبلارینک حاصل و باقی بولوینی کتو و امید ایتو نادانلقدر (فَلْيَتَوَجَّهْ إِلَى الْبَاقِيَاتِ الصَّالِحَاتِ) بس سین منگو قالغوجی ایند گولکارگه یونال (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی ایتدی (لَكِنِّي لَا تَأْسُوا) یعنی لوح المحفوظده الله تعالی مصیبت لر نی یازدی سزنگ حسرتلنماوگز ایچون (عَلَى مَا فَاتَكُمْ) سزدن فوت قیلغان نرسه اوزرینه (وَلَا تَفْرَحُوا) دخی شادلانماگز (بِمَا) شول نرسه گه (آتَاكُمْ) بیردی الله تعالی سزگه اول نرسه نی یعنی دنیا نعمتلرنمن آیت ننگ باشی و آخری بویله (مَا) ایماس (أَصَابَ) ایرشور ایماس (مِنْ مُصِيبَةٍ) قایغو بلادان (فِي الْأَرْضِ) بیرده (وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ) دخی نفسلرگزده (الْأَفَى كِتَابٌ) مگر ایرشدی ایسه لوح المحفوظ اسملی کتابه یازلمشدر (مَنْ قَبْلَ أَنْ نَبْرَأَهَا) اول مصیبت نی خلق قیلماسدان بورون (إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ) درستلکده اوشبو مصیبت نی خلقدان قیلماسدان بورون لوح المحفوظده یازو الله تعالی اوزرینه ینگلدر (لَكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَى مَا فَاتَكُمْ) الله تعالی اول مصیبت نی لوح المحفوظده یازدی سزنگ الله تعالی امرینه بوی صنودان منع قیلوچی بولغان حسرت

برلن اوز زردن فوت قیلغان دنیانعمتلی اوزرینه حسرتلنماو کز ایچون (وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ) دخی الله تعالی ننگ سرگه بیرگان نعمتلی اوزرینه تکبرلکنی موجب بولغان شادلانو برلن شادلانماو کز ایچون (وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ) واللہ تعالی دوست کورماس (كُلُّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ) هر بر تکبرله نوچی و ماقتانوچی کشینی (اعلم) بل سین (أَنَّ الْحُزْنَ إِذَا أَخْرَجَ صَاحِبَهُ) درستلسکده دنیا اشنده قایغرو هر قیچان ایاسنی چغارسه (مَنْ الصَّبْرُ إِلَى الْجَزَعِ) صبرلقمان زارلانو وشکایت قیلو اوزرینه (وَالْفَرْحِ) دخی بل سین درستلسکده شادلانو (مَنْ الشُّكْرُ إِلَى الطُّغْيَانِ وَالطَّبْرُ) شکر قیلودان آرزو نلق غه و تکبرلک گه چغارسه (فَعَرَّامَانِ) بس قایغروده وشادلانوده هر ایکسی حرام لاردر (وَالْأ) اگرده قایغرو صبردان شکایت گه چغار ماسه اوشنداق شادلانو شکردن تکبرلک گه چغار ماسه (فَلَا) بس قایغروده شادلانوده حرام بولماسلار (وَلَكِنَّ الْكَمَالَ) لکن کاملک (اسْتَوَاءُ أَتْيَانِ الدُّنْيَا وَفَوَاتِهَا) دنیانک کیلوی ننگ و اوتوی ننگ برابر بولویسر (وَهُوَ مَقَامُ التَّسْلِيمِ وَالتَّقْوِيضِ) واول دنیانک کیلوی برلن فوت قیلوینسک برابر بولوی الله تعالی امرینه بوی صونو هم اشنی الله تعالی گه تابشرو اورنیدر (وَذَلِكَ عَزِيزٌ جَدًّا) و اوشبو دنیانک کیلوی برلن کیلماوینی برابر کورب الله تعالی گه هر اشنده بوی صنو بیک الوغ اشدر یعنی بو مقامنک ایاسی آزدرو بوق حکمنده در النادر کالعدم قاعده مقررده در (السَّادِسُ وَالْأَرْبَعُونَ) آلتنش قباحمت خلقندان قرق آلتنجسی (الْخَوْفُ فِي أَمْرِ الدُّنْيَا) دنیا اشنده قورقودر (وَهُوَ) اول دنیا اشنده قورقو (انقباض القلب) کوکلنک ترلویسر (كَرَاهَةٌ أَنْ تُصِيبَهُ مَكْرُوهٌ دُنْيَوِيٌّ) کوکلگه دنیاوی مکروه بولغان نرسه ننگ ایرشوینی مکروه کورو ایچون (وَهُوَ غَيْرُ الْحُزْنِ) و دنیا اشنده قورقو دنیا اشنده قایغرو غه باشقه در (لأنه لما مضى) آنک ایچون دنیا اشنده قایغرو اوتکان نرسه ایچون بولا (وَالْخَوْفُ لِلْمُسْتَقْبَلِ) و دنیا اشنده قورقو کیلاچک نرسه ایچون بولا (وَعِزُّ الْجَبِينِ) دخی دنیا اشنده قورقو قورقافلغه ده باشقه در (لأنه نقصان الغضب) آنک ایچون قورقافلغ آچونک کیم بولویدر (وَلَا يَسْتَلْزِمُ الْخَوْفَ) دخی آچونک کیملگی قورقونی لازمه ایتماس (وَهُوَ أَمِنْ الْفَقْرِ) و دنیا اشنده قورقو یا که فقیرلکن قورقو بولور (أَوِ الْمَرَضِ) یا یسه آروودان قورقو بولور (أَوْ أَصَابَةَ مَكْرُوهٍ مِنْ مَخْلُوقٍ) یا یسه مخلوق طرفندان یاراماس نرسه ننگ ایرشوندن قورقو بولور (أَمَّا الْأَوَّلُ) اما اولگسی یعنی فقیرلکن قورقو (فَمَنْ مَوْمٌ جَدًّا) بس بیک قباحتمدر (لأن الفقر حال

نَبِيْنَا عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) آنك ايجون فقيرلك بيغمبر محمد عليه السلامك حاليدير
 (وَحَالُ أَكْثَرِ الْأَنْبِيَاءِ) دخی كوب بیغمبرلرنك حاليدير (وَالْأَوْلِيَاءِ وَالصَّالِحِينَ) دخی الله
 تعالی گه یاقن کشیلرنك دخی ایزگولرنك حاليدير (فَهُوَ نِعْمَةٌ وَعَلَامَةٌ سَعَادَةٌ) بس فقيرلك
 بر نعمتدر هم ایزگولککه علامتدر فقيرلکینه صبر ایتکانه لکن بوزمانده مالنك قدرینی
 بلوب ملت فائده سنه صرف قیلغانده بایلق بیك الوغ نعمت و علامت سعادتدر فقيرلك
 خلقنك قباحتلگی سببلی علامت شقاوت بولوب نه ورلشدر سرقه و سؤال کبی قباحت اشلرگه
 وسیله در (فَالْحَوْفُ مِنْهُ) بس فقيرلککن قورقو (عَلَيْهِ مَعْنَةٌ وَبَلِيَّةٌ) فقيرلککنی محنت و بلیه
 صاناو در (وَعَلَى التَّسْلِيمِ) فقيرلککن قورقو فقيرلککنی محنت و بلا صاناو بولماوینه اوشانغان
 صورتده (فَفِيهِ سُوُّ الظَّنِّ بِاللَّهِ تَعَالَى) بس اوشو فقيرلککن قورقوده بولغو چیدر الله تعالی گه
 باوزگمان قیلو (زبعلی طسکت) بزار ابوعلی طهرانی کبیری برلن اوسطنک روایت قیلدیبار
 (عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ وَابْنِ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) مسعود اوغلی حضرت عبد الله ایله
 ابوهریره دن (أَنَّ النَّبِيَّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) درستلکده بیغمبر علیه السلام (عَادَ بِلَالًا)
 حضرت بلال نك آورو حالنده حالنی بلورگه کیلمی (فَأَخْرَجَهُ صَبْرَةً مِنْ تَمْرٍ) بس حضرت
 بلال رسول اللهغه جییلغان برکشل خرما چغاردی (فَقَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ مَا هَذَا يَا بِلَالُ)
 بس رسول الله ایتدی ای بلال اوشبو خرمانرسه دیو (قَالَ ادَّخَرْتَهُ لَكَ) حضرت بلال ایتدی
 بوجییلغان خرمانی سینك ايجون صاقلاب قوبدم دیدی (وَفِي رِوَايَةٍ لِأَضْيَافِكَ) ایکنچی روایتد
 سینی قوناق ایتار ايجون دیدی (قَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ أَمَا تَخْشَى) رسول الله ایتدی ای بلال
 قورقمی سون منی (أَنْ يُجْعَلَ لَكَ بُخَارٌ فِي جَهَنَّمَ) بوجییلغان خرما کنك سینك ايجون جهنمده
 بخار قیلنوندان (وَفِي رِوَايَةٍ) دخی ایکنچی روایتده (أَنْ يُفُورَ لَكَ بُخَارٌ فِي جَهَنَّمَ) سینك ايجونده
 جهنمده بخار قایناتلمش بولوندان (وَفِي أُخْرَى) دخی ایکنچی روایتده (أَنْ يَكُونَ لَكَ دُخَانٌ
 فِي نَارِ جَهَنَّمَ) جهنم اوطنده سیکا توتون بولماقلقدان (أَنْفَقَ بِلَالًا) ای بلال بوخرمانی الله یولنده
 صرف قیل (وَلَا تَخْشَى مِنْ ذِي الْعَرْشِ أَلَّا) عرش ایسی بولغان الله تعالی نك آزیبر وندن و فقیر
 قیلوندان قورقمه بریللق آزق صاقلاب قوبونك جوازی رسول اکرمدن ثابت بولغانلقی
 سببلی بو حدیثنی حمل قیلنده در فقيرلککن قورقوب صاقلاب قوبوغه رسول اکرم
 نبوت نوری برلن بلگان بولور حضرت بلال نك فقيرلککن قورقوب صاقلاب

قویغانلقنى (وَعَلَّاجُهُ الْقَلْعَى) فقیر لکسن قورقونى بتونلای بتره تورغان علاج (ازالَةُ
 اَسْبَابِهِ) فقیر لکسن قورقونى سببلىرىنى یبارودر (وَهى ثَلَاثَةٌ) و فقیر لکسن قورقونى
 سببلىرى اوچدر (خَوْفُ الْمَوْتِ) آچلقدان اولودن قورقودر برسى (أَوِ الْمَرَضِ مِنَ الْجُوعِ)
 یایسه آچلقدان آورو بولودان قورقودر (وَخَوْفُ فَوْتِ التَّنْعَمِ الْمُعْتَادِ) دخی عادتلىنمش
 بولغان نعمتله نونىك اوتوندىن قورقودر ایکنچسى (وَحُصُولُ الْقَلْقِ مِنْهُ) دخی عادتلىنمش بولغان
 نعمتله نونىك اوتوندىن كوئل طار لانونىك و صبر سزلقنىك حاصل بولوندىن قورقودر (وَخَوْفُ
 الْأَحْتِيَاغِ إِلَى الْكَسْبِ أَوِ السُّؤَالِ) دخی كسب كه یا كه صدقه صور اوغه محتاج بولودان قورقودر
 اوچونچسى (وَطَّرِيقُ اِزَالَتِهَا اِجْمَالًا) قسقه لىق یوزندن فقیر لکسن قورقونىك اوچ سببىنى
 یبارونىك بولى (أَنَّ كُلَّ هُنَّه) درستلىكده اوشبو سببلىرىك هر برسى یعنی اولم یا كه آورودان
 قورقودر دخی عادتده كى تنعمنىك فوت قیلوندىن قورقودر دخی كسب یا كه سؤال كه محتاج
 بولودان قورقودر (سُؤَالُ الظَّنِّ بِاللَّهِ تَعَالَى) الله تعالى كه یا وز گمان قیلودر (وَأَنَا مَأْمُورُونَ) و مالبوکم
 بز بیورلمش مز (بِحَسَنِ الظَّنِّ بِهِ تَعَالَى) الله تعالى كه كوركام گمان قیلو برلن (وَتَفْصِيلًا) دخی
 آيرو واوزنلق یوزندن بو سببلىرىنى بترونىك علاجى (أَنَّ الْمَوْتَ مُنِيَقِنًا) درستلىكده اولم
 شكسردر (وَأْتِ عَلَى كُلِّ حَالٍ) وهر بر حال اوزرنده اولم كیلگوجى در (أَمَّا بَعَثَةٌ) یا كه
 كینت كیلگوجیدر (وَأَمَّا بِسَبَبٍ مُقَدَّرٍ) یایسه تقدیر قیلنمش سبب برلن كیلگوجیدر
 (فَإِنَّ قُدْرَ كُونَهُ جُوعًا) بس اگرده اولم نىك سببى نىك آچلق بولوى تقدیر قیلنمش (فَلَا مُرَدُّ لَهُ)
 بس اول سببىنى قايتارو ممكن توگل (وَأَنْ كَانَ عِنْدَكَ) و اگر سینىك قاشىكده بولسه ده (مَلَاءَ
 الْأَرْضَ ذَهَبًا) بدير تولوسنچه آلتون (وَالْأَى) اگرده آچلق نىك اولمگه سبب بولوى تقدیر
 قیلنماشه (فَلَا أَصْلًا) بس هیچ آچلقدان اولو احتمالىك یوق (وَأَى فَرْقٍ) و نیند این آيورما
 بار (بَيْنَ الْمَوْتِ جُوعًا وَشَبَعًا) آچ بولوب اولو برلن توق بولوب اولو آراسنده (فَعَلَيْكَ
 الرِّضَاءُ بِالْقَضَاءِ) بس سىكا لازم بولسون الله تعالى نىك حكمنه راضى بولو (وَكُنَّا الْمَرَضُ)
 و اوشنداق اولم كییدر آورودا (أَنَّ قُدْرَاتٍ) اگر تقدیر قیلنغان بولسه كیلگوجیدر (وَالْأَفْلَا)
 و اگر آورو تقدیر قیلنماشه بولسه اصلا كیلماشه (وَلَا دَخَلَ فِيهِ) آوروده كرشلىك یوقدر
 (لِلْغَنَى وَالْفَقْرِ) بايلىق ایچوندده هم فقیرلك ایچوندده (بَلْ تَرَى) بلكه كوررسون سین
 (الْأَغْنِيَاءَ) بايلىرىنى (أَكْثَرَ أَمْرًا ضًا) آورولار یوزندن كوبرهك (مِنَ الْفُقَرَاءِ) فقیرلردن

(وَتَنَعَّمُكَ وَتَلْتَذِكُ) وسينک تورلی نعمتلر برلن نعمتله نوک و تورلی طعاملر برله لذتله نوک
 (سَيَزُولُ لِحَالَةٍ) شکسز تیز کیتار (فَكَيْفَ يَخَافُ الْعَاقِلُ) بس نچک عقللی کشی قورقار
 (مَنْ تَقَدَّمَ أَيْمَانًا قَلِيلًا) فقیرلکنک آز کونلرلک و آلده بولوندان (وَلَوْ سَلِمَ) مسلم ده بولویق
 تنعم و تلنذ فوت قیلوب کسب که ده محتاج بولنسون (وَالْكَسْبُ) دخی کسب (فَدَصَرَ عَنِ
 الْأَنْبِيَاءِ وَالْأَوْلِيَاءِ) پیغمبرلردن و اینگولردن تحقیق صادر بولدی (فَالْخَوْفُ مِنْهُ) بس کسبندن
 قورقو (أَمَّا لِلرِّيَاءِ) یایسه ریا ایچون بولور (أَوِ الْكِبَرِ) یایسه تکبرلک ایچون بولور
 (أَوِ الْبَطَالَةِ) یایسه اشسزک ایچون بولور (وَالسُّؤَالُ عِنْدَ الضَّرُورَةِ جَائِزٌ) صدقه صوراو
 ضرورت وقتنده درستدر (فَأَيُّ ضَرَرٍ فِيهِ) بس ضرورت وقتنده صدقه صور او ده نیندی
 ضرر بار (وَأَمَّا الثَّانِي) اما ایکنچسی یعنی آورودان قورقو (فَأَمَّا لِفَوْتِ التَّنَعُّمِ) یایسه
 تورلی نعمتلر برلن نعمتله نوک او تونن قورقو ایچوندر (فَقَدْ عَرَفْتَ عِلَاجَهُ) بس تحقیق
 تورلی نعمتلر برلن نعمتله نوک او تونن قورقونک علاجنی بلدک (وَأَمَّا لَخَوْفِ الطَّاعَاتِ
 الْمُعْتَادَةِ) یایسه آورودان قورقو عادتلمش عبادتنک او تونن قورقو ایچون بولور
 (وَنَقْصِ الثَّوَابِ) دخی ثوابنک کیم بولوندان قورقو ایچون بولور (فَجَهْلٌ) بس عبادتنک
 او تونن دخی ثوابنک کیم بولونن قورقو ایچون آورودان قورقو نادانلقدر (أَذُورَدَ
 فِي الْخَيْرِ) آنک ایچون خبرده کیلدی (أَنَّ الْمَرِيضَ) درستلکه آورو کشی (يُكْتَبُ لَهُ) اول آورو
 کشی گه یازلمش بولور (مَا اعْتَادَ فِي الصَّحَّةِ) سلامت وقتنده عادتله نگان عبادتی نکی ثوابی (بَلْ يَزِيدُ
 ثَوَابَهُ) بلکه ثوابی آرتور سلامت وقتنده عادتله نگان عبادتی نکی ثوابندن (أَنْ صَبَرَ) اگر صبرلق
 قیلسه (لِمَا وَرَدَ) شول دلیل ایچون کیلدی (أَنَّ الْأَصْحَاءَ يَتَمَنُّونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) درستلکه سلامت آدملر
 قیامت کوننک آرزو قیلورلار (أَنْ كَانَ أَبَدًا نَهُمْ) تنلرینک بولوینی (يُقْرَضُ بِالْمَقَارِيضِ)
 قایچیلار برلن کیسلمش بولوینی (لِمَا رَأَوْا) کورگانلری زمانده آرزو قیلورلار اول سلامت
 کشیلر (مَنْ كَثُرَ ثَوَابُ الْمَرَضِيِّ) آورو آدملرنک ثوابی نکی کوبلکندن (فَعَلَيْكَ الْعَزْمُ عَلَى
 الصَّبْرِ) بس سینک اوز ره کاصبرلق اوزرینه قصد قیلولازم بولسون (أَنْ وَقَعَ) اگر آورو واقع
 بولسه (وَأَنْ خَفَّتْ مِنْ نَفْسِكَ) واگر اوزکن قورقساک (عِنَّمِ الصَّبْرُ) آورو غه صبرنک بولماوندان
 (فَعَلَيْكَ أَنْ تَسْتَسْئَلَ الْعَافِيَةَ) بس سیکالازم بولسون سلامتک صوراو (مَنْ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی دن
 (وَتَدَاوَمَ عَلَى دُعَاءِ النَّبِيِّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) دخی پیغمبر علیه السلامک دعاسی اوزرینه

دوام قیلوک (د) ابوداود روایت قیلدی (عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت عمرنک اوغلنمان (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) درستلکده پیغمبر علیه السلام (لَمْ يَكُنْ يَدْعُ) قویار بولمادی (هُؤُلَاءِ الْكَلِمَاتِ) اوشبوسوزلرنی (حِينَ يُمْسِي وَحِينَ يُصْبِحُ) کیچکه کرگان وقتنده تا کغه کرگان وقتنده اول دعا اوشبودر (اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ) ای الله (تعالی) مین سیندن سلامتک صوریمون (فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ) دنیادهه آخرتدهه (اللَّهُمَّ) ای الله (تعالی) (إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ) درستلکده مین سیندن عفونی دخیده سلامتکنی صوریمون (فِي دِينِي وَدُنْيَايَ) دینمه دخی دنیامه (وَأَهْلِي وَمَالِي) دخی ایوجماعتمه دخی مالمه (اللَّهُمَّ اسْتُرْ) ای الله (تعالی) ارتکای ایدک (عَوْرَاتِي) عورتلرمنی (وَأَمِنْ رَوْعَاتِي) دخی قورقچیلارمندان امین قیلغای ایدک (اللَّهُمَّ أَحْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيْ) ای الله (تعالی) آلدمدان صاقلاغای ایدک (وَمَنْ خَلْفِي) دخی آرتمدان صاقلاغای ایدک (وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي) دخی اوکمدان دخی صولمدان صاقلاغای ایدک (وَمَنْ فَوْقِي) دخی استمدان صاقلاغای ایدک (وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ) دخی سینک الوغلفکناصغنامون مین (أَنْ أَغْتَالَ مِنْ تَعْتِي) آستمدان هلاک قیلوکندان (وَأَمَّا الثَّالِثُ فَعَلَّاجُهُ) اما اونچنچسی یعنی یاراماس نرسه نک ایشوندن قورقونک علاجی (تَرْكُ السَّبَبِ) سببنی قویودر (أَنْ أَمُكُنَّ) اگر سببنی قویومکن بولسه (بِلاَضْرَرٍ دِينِي) دینی بولغان ضرردان باشقه (وَأَلَّا) اگرده دینی بولغان ضرردان باشقه سببنی قویومکن بولمسه (فَالتَّوَطُّيْنِ) نفسنی صبر برلن قرارلاندر (إِذَا الْمُقَدَّرُ كَانَتْ) آنک ایچون تقدیر قیلنغان نرسه بولغوجیدر (وَالْأَجَلُ وَأَحَدٌ) دخی اجل بردر (وَنَعْمُ الدُّنْيَا) دخی دنیا نعمتلی (ظِلُّ زَائِلٌ) آوشقوجی کوله گه در (وَنَوْمٌ نَائِمٌ) دخی یوقلاغوجی آدمنک بوقوسیدر یعنی یوقوسی کبیر (فَلَيْسَ مِنْ عُلُوِّ الْهَمَّةِ وَالْمُرُوءَةِ) بس همتنک بلنلکندن وایرلکنک بلنلکندن توگلدر (أَنْ يُبَالِيَ بَزْوَالِ مِثْلِهِ) آوشقوجی کولا گه یوقلاغان آدمنک یوقوسی کبی بولغان نعمتنک کیتوینه قایقرماقلق (بَلْ هُوَ مِنَ الْحَسَّاسَةِ وَالذَّنَائَةِ) بلکه موندا این نعمتنک بتوینه قایغروخسیسلکن وتوبان مرتبه لکندر.

(السَّابِعُ وَالْأَرْبَعُونَ) آلمش قباحت خلقندان قرقیدنچسی (الْغَشُّ وَالْغُلُّ) خیانت قیلودر ونصیعتنی باطل نرسه برلن قاطشطرودر (وَهُوَ) اول غش وغل (عَدَمُ تَمْجِيزِ النَّصِيحِ) نصیعتنی صافی وخالص قیلماودر (بِأَنْ لَا يُجْتَنَبَ) صاقلانماو برلن (مِنْ أَصَابَةِ الشَّرِّ لِتَغْيِيرِ)

باشقە كشيگە ياوزلقنىڭ ايرشوندىن (وَأَنْ لَمْ يَرُدَّهُ ابْتِدَاءً) اگرچە ياوزلقنى باشقە تلاماسە دە
(وَقَصْدًا) دخى قصد قىلو يوزندىن تلاماسە دە (كَمَنْ) شول كشى كىبى (يُرِيدُ اِزَالَةَ مَتَاعِ
مَصِيبَلَهُ) اوزىنىڭ عىبلى نرسەسنى يبارونى يعنى ساتونى تىلار (فَيَكْتُمُ عَيْبَهُ) بس اول
ساتا تورغان نرسەسىنىڭ عىبىنى ياشىر (فَيَبِيعُهُ) بس اول عىبلى نرسەسنى ساتار (وَهَذَا
غَيْرُ الْحَسَدِ) دخى اوشبو اوزندىن باشقەغە ياوزلقنىڭ ايرشوندىن صاقلانماو حسد كە باشقە در
(وَهَذَا اَيْضًا حَرَامٌ) واوشبو اوزندىن باشقەغە ياوزلقنىڭ ايرشوندىن صاقلانماو حسد كىبى يەندە
مرامىر (م) مسلم روايت قىلدى (عَنْ ابْنِ عُمَرَ وَابْنِ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت
عمرنىڭ اوغلى ايله ابوهرىرە دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلىككە رسول الله ايتدى
(مَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا) بىر كشى اوزندىن باشقەغە ياوزلق ايرشوندىن صاقلانماسە اول كشى بىز لدن
توگىل يعنى بىزنىڭ سىنتمىز بىرلن عمل قىلوچىلاردان وبىزنىڭ شفاعىتمىزگە تىيوشلى بولغان
كشىلردن توگىل (قَالَ) ايتدى رسول الله بوسوزنى (حِينَ مَرَّ عَلَى صُبْرَةَ طَعَامٍ) طعامنىڭ كشىلى
اوزرىنە اوتكان زماندە (فَادْخَلَ يَدُهُ فِيهَا) بس رسول الله كشىلگە يعنى جىولغان طعامگە
قولونى كىردى (فَنَالَ أَصَابِعُهُ بِلَلًا) بس رسول اللهنىڭ بارماقلىرى يوشلىكگە ايرشىدى (فَقَالَ
مَا هَذَا يَا صَاحِبَ الطَّعَامِ) بس رسول الله اى طعام اياسى بو يوشلىك نرسە دىبو صورادى
(قَالَ أَصَابَتْهُ السَّمَاءُ يَا رَسُولَ اللَّهِ) طعام اياسى ايتدى اى اللهنىڭ رسولى بو كشىلگە يغمور
ايرشىدى دىدى (فَقَالَ) بس رسول الله ايتدى (أَفَلَا جَعَلْتَهُ فَوْقَ الطَّعَامِ) يوشلىك ايرشكان
طعامنىڭ اوستىدە قىلغان بولساڭچى دىبو (حَتَّى يَرَاهُ النَّاسُ) طعام دە بولغان يوشلىكنى
آدمىر كورسون اىچون (فَيَجِبُ عَلَيَّ كُلِّ بَايِعٍ) بس هر بىر ساتوچى كشى اوزرىنە واجب
بولور (أَظْهَرَ عَيْبٍ مَتَاعِهِ) اوزىنىڭ ساتا تورغان نرسەسىنىڭ عىبىنى ظاھر قىلو (أَوْ يُخْبِرُ بِهِ)
يايسە نرسەسىنىڭ عىبى بىرلن خىر بىرو (أَنْ كَانَتْ خَفِيًّا) اگر عىبى ياشىرن بولسە (وَكُنَّا)
دخى اوشنداق واجب بولور (عَلَى كُلِّ مَنْ) هر آندالايىن كشى اوزرىنە (عَلِمَ مِنْ يُرِيدُ بَيْعًا أَوْ
اجَارَةً) ساتونى ياكە يالغە بىرنى تله گان كىسەنى (أَوْ نِكَاحًا) يايسە نكاح قىلونى تله گاننى
(أَوْ نَعْوَاهَا) يايسە مونىڭ كىيلرنى تله گان كىسەنى (أَنْ يُخْبَرَ بِعَيْبِ الْمَبِيعِ) ساتا تورغان
نرسەسىنىڭ عىبى بىرلن خىر بىرو (وَالْمُسْتَأْجِرِ وَالْمُنْكَوْحَةِ) دخى يالغە بىرە تورغان نرسەنىڭ دخى
نكاح لىنە تورغان آدمنىڭ عىبى بىرلن خىر بىرو (أَنْ عِلْمُ بِهِ) اگر اوشبولارنىڭ عىبىنى بىلسە (وَبِعَلْمِ عِلْمٍ

(الْأَخْف) دخی آلوجینک عیبینی بلوینک یوقلغنی بلسه (الْ) مگر بو عیبیلر برلن خبر بیرماو
 درست بولور (أَنْ يَخَافَ عَلَى نَفْسِهِ) اوزینه ضرردان قورقسه (وَمَنْ الْغَشَّ الْقَبْنَ) دخی
 اوزندن باشقه ضرر ایرشودن صاقلانماو جمله سنندنر صاتوده افراط آرتوق فائده آلو
 (إِذَا وَجِدَ مِنْهُ التَّغْيِيرُ) هر قیچان صاتوده آرتوق فائده آلودان صاتوب آلوجینی آلداو
 تابلسه یعنی قزقروب آلدرو تابلسه (تَضَرِيحًا) آچق ایتب آلداو (أَوْ تَعْرِضًا) یایسه
 کنایه برلن یاشرن ایتب آلداو (مِثْلُ أَنْ يَكْتَبَ فِي قِيمَتِهِ) صاتاتورغان نرسه سینک قیمتنه
 یالغانلاو کبی (أَوْ يَمُدُّهُ) یایسه صاتا تورغان نرسه سنی ماقتاو کبی (بِحَيْثُ يَشْعُرُ) شول
 روشچه کم ماقتار اول ماقتاوی بلدرر (أَنَّهُ) درستلک صاتوچی کشی (بِیْبِيعُ بَقِيَّتَهُ) اوزینک
 قیمتنده صاتار (أَوْ أَقَلُّ) یایسه اوز قیمتنده کیمره که صاتار (فَهَذَا غَشٌّ حَرَامٌ) بس
 اوشبو صاتوب آلوجینی آلداب آلدرو اوزندن باشقه ضرردان صاقلانماو در هم حرام در
 (حَتَّى يَتَّخِرَ الْمُشْتَرِي) تا کم صاتوب آلوچی کشی اختیارلی بولور یعنی تله سه آلور
 تله ماسه کیری قایتارور (وَأَنْ لَمْ يُوَجَدْ تَغْيِيرٌ أَصْلًا) واگر صاتوب آلوجینی اصلا آلداب
 آلدرو تابلماسه بلکه آلداوغه قارامای غنه آلسه (فَلَيْسَ بِحَرَامٍ) بس آرتوق فائده آلو
 حرام توگلدر (فَلَهَذَا لَا يَتَّخِرُ الْمُشْتَرِي) حرام بولماغانلقی ایچونه صاتوب آلوچی کشی
 اول نرسه نی قایتاروده اختیارلی بولماس (فِي الصَّحِيحِ) درست سوزده (وَلَكِنَّهُ مُنْمُومٌ) لکن
 حرام بولماسه ده بو آرتوق فائده آلو بیك قباحندر (وَأَمَّا التَّغْيِيرُ وَالْمَكْرُ) اما آلداو
 دخی حیله (وَهُوَ) اول آلداو برلن حیله (أَرَادَهُ أَصَابَةَ الْمَكْرُوهِ لِغَيْرِهِ) اوزندن باشقه
 یاراماس نرسه نك ایرشوینی تله ودر (مَنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُ) اول اوزندن باشقه کشینک بلماوی
 جهتمندن (فَإِنْ كَانَ مُسْتَعْقَلًا) بس اگرده اوزندن باشقه کشی آلداو وحیله گه تیوشلی کشی
 بولسه مثلا اوغری وظالم ویول کیسوچی آدم کبی (فَمَنْبُوبٌ إِلَيْهِ) بس آلداو وحیله
 کورکام اشدر (لَوْ رُودَ أَنَّ الْحَرْبَ خُدَعَةً) صوغش قیلو وحیله و مکردر دیگان حدیث کیلگنالمکی
 ایچون (وَالْأ) اگرده اوزندن باشقه کشی آلداو وحیله گه تیوشلی کشی بولماسه (فَحَرَامٌ) بس آلداو
 وحیله حرام در مثلاً عادل وصالح کشینی آلداو کبی (لَآنَهُ) آنک ایچون آلداو وحیله گه تیوشلی بولماغان
 کشینی آلداو (غَشٌّ) اوزندن باشقه ضرر نك ایرشوندن صاقلانماو در (وَتَرَكُ نَصَحٌ وَاجِبٌ)
 دخی واجب بولغان نصیحتنی قویودر (فَمَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْجُو مِنَ الْغَلِّ) بس برکشی اوزندن

باشقهغه ضرر ايرشودن صاقلانماودان قتلونى تلاسه (وَشَبَّهَتْهُ بِالْكَلْبَةِ) دخى بتونلهى
 اوزنمن باشقهغه ضرر ايرشودن صاقلانماونك شهبه سنن ده قتلونى تلهسه (فَعَلَيْهِ أَنْ يَعْمَلَ)
 بس اول كشيگه لازم بولور عمل قيلو (بِمَا خَرَجَهُ خ م) بخارى برلن مسلم چغارغان نرسه
 برلن عمل قيلو (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوهريره دن (أَنَّهُ قَالَ) درستلكه
 حضرت ابوهريره ايتدى (قَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) پيغمبر عليه السلام ايتدى ديو (وَأَلْتَدَى)
 شونداين الله (تعالى) ايله قسم قيلوب ايتهمون (نَفْسِي بِيَدِهِ) نفسم اول الله تعالى نك قدر تنه در
 (لَا يُؤْمِنُ عَبْدٌ) بنده كامل مؤمن بولماس (حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ) مسلمان قرداشى ايجون سويمه ينچه
 (مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ) اوزى ايجون سويگان نرسه سنى

(الْثَّامِنُ وَالْأَرْبَعُونَ) آلمش قباحت خلقدان قرق سيكرنچسى (الْفَتْنَةُ) فتنه در
 (وهى) اول فتنه (إِبْقَاعُ النَّاسِ فِي الْأَضْطْرَابِ) آدملرنى عاجز لسگه تشرودر (وَالْأَخْتِلَالُ
 وَالْأَخْتِلَافُ) دخى آدملرنى ضرر لانوغه وتورلى تورلى فكرگه تشرودر (وَالْمَجْنَنَةُ وَالْبَلَاءُ)
 دخى مشقت گه وبلاغه تشرودر (بِلَا فَائِدَةٍ دِينِيَّةٍ) دينى بولغان فائده دن باشقه (كَأَنَّ يُغْرَى
 النَّاسَ) آدملرنى قزدر وكبى (عَلَى الْبَغْيِ) ظلم لى اوزرينه (وَالْخُرُوجُ عَلَى السُّلْطَانِ) وپادشاهنك
 ضررينه صوغشقه چغوا اوزرينه (وَتَطْوِيلُ الْأَمَامِ الصَّلَاةِ) دخى امامنك نمازنى اوزون قيلوى كبى
 قوم گه يالقاو لى حاصل بولور لى مقدار (وَكَاَنَّ يَقُولُ لَهُمْ) دخى آدم لرگه ايتو كبى (مَالَا يَفْهَمُونَ
 مُرَادَهُ) مرادنى فهم قيا ماغان سوزلرنى (وَيَعْمَلُونَهُ) دخى آدملر اول سوزنى بوكله لر (عَلَى غَيْرِهِ)
 ايتوچينك مرادندان باشقه بولغان معناغه (فَهَذَا أورد) بس اوشبو مرادى آكلان ماغان سوزنى ايتو
 فتنه بولغانلقى ايجونده حديث ده كيلدى بوروشچه (كَلِمَاتُ النَّاسِ) آدملرگه سويله كز (عَلَى قَدَرِ
 عُقُولِهِمْ) آدملرنك عقللرى ايرشكان قدر ينچه (أَوَّلًا يَحْتَاطُ فِي النَّأْمَلِ) يايسه فتنه تامله
 صاقلانماودر (وَالْمُطَالَعَاتِ) دخى مطالعه لرده صاقلانماودر (فَيَحْتَاطُ فِي فَهْمِ مَسْئَلَةٍ) بس بر
 مسئلهنى آكلوده خطا قيلور (أَوْ نَحْوَهَا) يايسه مسئله كبى نرسه فى آكلوده خطاء قيلور
 (مَنْ السُّكْنَابِ) كتابدان آكلوده (فَيُنْذِرُ النَّاسَ) بس خطاء آكلان نرسه سى برلن آدملرگه
 وعظ قيلور (أَوْ يَنْذِرُ وَيُفْتَى قَوْلًا مَهْجُورًا) يايسه فتنه نك مثالى عملى قويلمش بولغان سوزنى
 ذكر قيلودر يايسه عملى قويلمش بولغان سوز برلن فتوى بيرودر (أَوْ ضَعِيفًا) يايسه ضعيف
 سوزنى ذكر قيلودر وضعيف سوز برلن فتوى بيرودر (أَوْ قَوْلًا) يايسه شونداين سوز برلن

فتویٰ بیرودر (يَعْلَمُ) فتویٰ بیروچی اوزی بلور (أَنَّ النَّاسَ لَا يَعْمَلُونَ بِهِ) درستلکه آدملر اول سوز برلن عمل قیلماسلار (بَلْ يُتَكْرَمُونَ) بلکه اول سوزنی انکار قیلورلار (أَوْ يَتْرُكُونَ سَبَبَهُ) یایسه اول سوز سببلی قویارلار (طَاعَةَ أُخْرَى) ایکنچی عبادتنی (كَمَنْ يَقُولُ) شول کشی کبیدر مثالی ایتور اول کشی (لَأَهْلِ الْقُرَى وَالْعَجَائِزِ وَالْأَمَاءِ) قریه اهللرینه هم قارچق وکنیزه کلرگه (لَا يَجُوزُ الصَّلَاةُ بَدُونِ التَّجْوِيدِ) قرأتنی درست او قردان باشقه نماز او قودرست بولماس دیو (وَهُمْ) حالبوکم اول قریه اهللری قارچقلار کنیزه کلر (مَنْ) شول کشیلر جمله سنندئر (يَعْلَمُ) بلنور (أَنَّهُمْ لَا يَقْتَرُونَ عَلَى التَّجْوِيدِ) اول کشیلرنک قرأتنی درست ایتب او قوغه کوچلری یتماس یعنی کوچلرینک یتماوی بلنور (أَوْ لَا يَتَعَلَّمُونَهُ) یایسه قرأتنی درستلهب او قونی ایره نماسلر (فَيَتْرُكُونَ الصَّلَاةَ رَأْسًا) بس باشدان بتونلهی نمازنی قویارلار (بِهِ جَائِزَةٌ عِنْدَ الْبَعْضِ) حالبوکم تجویدسز قرأت بعض عالملر قاشنده درستئر (وَأِنْ كَانَ ضَعِيفًا) گرچه تجویدسز قرأت درست دیگان سوز ضعیف بولسه ده (فَالْعَمَلُ بِهِ أَوْلَى مِنَ التَّرْكِكَ أَصْلًا) بس ضعیف سوز برلن عمل قیلو آرتوغراقدر نمازنی بتونلهی قالدردان (فَعَلَى الْوُعَاظِ وَالْمُقْتَدِرِينَ) بس وعظ قیلوچیلارغه دخی فتویٰ بیروچیلرگه واجب ولزم بولور (مَعْرِفَةَ أَحْوَالِ النَّاسِ) آدملرنک حاللرینی بلو (وَعَادَاتِهِمْ فِي الْقَبُولِ وَالرَّدِّ) دخی قبول ایتوده و قبول ایتمای قایتاروده آدملرنک عادتلرینی بلو (وَالسَّعْيِ وَالْكَسَلِ وَنَحْوِهَا) دخی تورشوده و بالقاولقه ومونک کبی اشلرده آدملرنک عادتلرینی بلو (فَيَتَبَكَّمُونَ) بس وعظ قیلوچیلار دخی فتویٰ بیروچیلر سویله شرلر (بِالْأَصْلَحِ وَالْأَوْفَقِ لَهُمْ) آدملرنک حاللرینه صالح وموافقره ک بولغان سوزلر برلن (حَتَّى لَا يَكُونَ كَلَامُهُمْ) تا کم بولماسون ایچون آدملرنک سوزلری (فَتَنَّةٌ لِلنَّاسِ) آدملرگه فتنه بولماسون ایچون (وَكِنْدَ الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ) اوشنداق ایزگواش برلن بیوروده (وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ) دخی قباحت اشدن طیوده یعنی امر معروف نهی منکرده هم آدملرنک عادتلرینی و حاللرینی بلورگه تیوش (أَذَقْتَهُمْ) آنک ایچون ایزگولک برلن بیورو ویاواشدن طیو بعض وقت بولور (سَبَبًا لِيَاذَةِ الْمُنْكَرِ) قباحت اشنی آرتدروغه سبب بولور (أَوْ أَصَابَةً مَكْرُوهَةً لِّغَيْرِهِ) یایسه اوزندن باشقهغه یاراماس نرسه ننگ ایرشوینه سبب بولور (فَيَكُونُ آثِمًا) بس ایزگواش برلن امر قیلوچی ویاواشدن طیوغوچی گناهللی بولور (نَعْمَ) بلی گناهللی بولماس (إِنْ عَلِمَ أَوْ ظَنَّ) اگر امر معروف نهی عن المنکر قیلوچی شکسز بلسه

یا کہ ظن قیلسه (أَنْ بَعْضَهُمْ وَأَنْ قَلَّ) درستلکده آدملرنک بعضی گرچه آربولسه ده (بِقَبْلِهِ) امر معروف برلن منکردن نهی نی قبول قیلور دیوبلسه یا کہ ظن قیلسه (وَيَعْمَلُ بِهِ) دخی آدملرنک بعضی گرچه آربولسه ده امر معروف برلن منکردن نهی برلن عمل قیلور دیوبلسه یا کہ ظن قیلسه (أَوْ أَصَابَةٌ مَكْرُوهَةٌ لَهُ) یایسه اوزینه یاراماس نرسه نلک ایرشوبینی بلسه یا کہ ظن قیلسه (لِالْغَيْبِ) اوزندن باشقهغه ایرشماوینی بلسه یا کہ ظن قیلسه (وَأَنْ يَصْبِرُ عَلَيْهِ) دخی درستلکده اوزی یاراماس نرسه نلک اوزینه ایرشوبینه صبرلق قیلور بولسه (فَجَائِزٌ وَجْهًا) بس بووقت ایزگواش برلن امر قیلو برلن ویاوزاشن طیو درستدر هم دین ایچون صوغش حکمنده در (وَقَسَّ عَلَى هَذَا) دخی اوشبو ذکر قیلنغان فتنه لرگه قیاس قیل باشقه فتنه لر نیده (وَحَسْبُكَ فِي آفَاتِ الْفِتْنَةِ) فتنه آفتنده بتار سیکنا (قَوْلُهُ تَعَالَى) الله تعالی نلک سوزی (وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ) دیگان سوزی یعنی فتنه کشی اولترودن هم یامانراق وگناهنه قاطیر اقدر.

(التَّاسِعُ وَالْأَرْبَعُونَ) آلتمش قباحت خلقتن قرق توقزنجسی (الْمُدَاهِنَةُ) مداهنه در (وَهِيَ) اول مداهنه (الْفُتُورُ وَالضُّعْفُ) بالقاولق وضعیفلکدر (فِي أَمْرِ الدِّينِ) دین اشنده (كَالسُّكُوتِ عِنْدَ مُشَاهَدَةِ الْمُعَاصِي وَالْمُنْكَرَاتِ) گناهلارنی و قباحت اشلرنی کورگان وقتده تیک تور وکیبی (مَعَ الْقُدْرَةِ عَلَى التَّغْيِيرِ) اول گناهلارنی و قباحت اشلرنی اوزگار توگه کوچی بیته تورب (بِالضَّرْرِ) اوزینه ضرر کیلودن باشقه کوچی بیته تورب (فَهَذَا حَرَامٌ) بس مداهنه حرامدر (فَقْتُورِدٌ) بس تحقیق حدیثده کیلدی (أَنَّ السَّاكِتَ عَنِ الْحَقِّ) درستلکده حقنی ایتودن تیک تور وچی کشی (شَيْطَانٌ آخِرْسُ) تلسز شیطاندر (وَضُهُهُ الصَّلَاةُ فِي الدِّينِ) و مداهنه نلک خلایق دینک قاطیلقدر (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی دینک قاطیلقنی ماقتاب ایتدی اوشبو سوزنی (يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ) الله تعالی بولندک تورشرلار (وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَأْمٍ) شلته قیلوچینلک شلته سنلن قورقماسلار (الآيَةُ) او قوسین آیتنی (وَقَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) دخی پیغمبر علیه السلام ایتدی (قُلِ الْحَقُّ) حق سوزنی ایت سین (وَلَوْ كَانَ مَرًّا) گرچه اول حق سوز اچی بولسه ده (فَإِنْ كَانَ سَكُوتُهُ) بس اگرده حقنی ایتودن تیک توروی بولسه (لِكَفِّ ضَرَرٍ عَنِ نَفْسِهِ) اوزندن ضررنی بیهر و ایچون (أَوْ غَيْرِهِ) یایسه باشقه کشیدن ضررنی بیهر و ایچون بولسه (فَهُوَ مَرَاةٌ) بس بوتیک تور و مداره در مداهنه توگلدر (جَائِزَةٌ) درستدر (بَلِّ مُسْتَجَبَةٌ فِي بَعْضِ الْمَوَاضِعِ) بلکه بعض اورنلارده حقنی ایتودن تیک تور و مستعب در ننا که رسول الله مین آدم لرگه مداره قیلو برلن امر قیلندم دیگان.

(الْخَمْسُونَ) آلتمش قباحت خلقدان ایللنچیسى (الْأَنْسُ بِالنَّاسِ) آدملرگه مونس بولوو آرتوق ایله شودر (وَالْوَحْشَةَ لِفِرَاقِهِمْ) آدم لردن آیرولو ایچون قایغردر (وَهَذَا مَتْمُومٌ) اوشبو آدم لرگه مونس بولو قباحتدر (فَلَمَّا قِيلَ) بس اوشبو آدم لرگه مونس بولو قباحت بولغانلقى ایچونك ایتلدى (مِنْ عِلْمَاتِ الْإِفْلَاسِ) مفلس لك نك نك یعنی یارلى لى نك علامتلرندندر (الْأَسْتِنَاسُ بِالنَّاسِ) آدملرگه مونس بولو (وَكُنَّا الْإِنْسُ بِسَائِرِ مَتَاعِ الدُّنْيَا) واوشنداق قباحتدر دنیا نك باشقه نرسه لرینه ده مونس بولو (كَالْكِرْمِ وَالْبُسْتَانِ) یوزم آغاچلرى و باقچه لار كبی (وَالرَّحْمَى وَالضَّيْعَةَ) دخى تگرمن و بیبرلر كبی (وَنَجَّوْهَا) دخى بولارغه واوشاغان نرسه لر كبی مثلا اورمان و خوطر كبی نرسه لر (بَلِ اللَّائِقَى لِلسَّالِكِ) بلكه آخرت یولینه كروچى آدم گه تیوش بولور (الْأَنْسُ بِذِكْرِ اللَّهِ وَطَاعَتِهِ) الله نك ذكرینه و عبادتنه مونس بولو (وَالْوَحْشَةَ وَالصَّجْرَةَ) دخى قایغرو و طیولو تیوش بولور (عِنْدَ مُلَاقَاتِ الْعَوَامِ) نادانلار بولقغان وقتده (لِللَّكْبَرِ وَالْعُجْبِ) نادانلار بولقغان وقتده قایغرو و طیولو اوزنى اولوغ كورگانلىكى ایچون و اوزینه اوزى ایسى كینتگانلىكى ایچون بولماس (بَلْ لَمَنْعَهُمْ) بلكه آدملرگه مونس بولو طیغانلقى ایچون بولور (عَنِ الذِّكْرِ وَالْفِكْرِ وَالطَّاعَةِ) الله نك ذكرندن دخى فكردن هم عبادتدن (الْحَادَى وَالْخَمْسُونَ) آلتمش قباحت خلقنك ایللى برنجیسى (الطَّيْشُ وَالْحَقَّةُ) عقلنك كیملىكى وینگللكى در (وَيَظْهَرُ ذَلِكَ) دخى اوشبو عقلنك ضعیف لكى وینگللكى ظاهر بولور (فِي الْأَعْضَاءِ) اعضالارده (فِي الرَّأْسِ وَالْعَيْنِ وَالْأُذُنِ) باشك و كوزده و قلاقده (يَلْتَفُتُ وَيَنْظُرُ) ایلنور و قارار (لِكُلِّ جَاءٍ وَذَاهِبٍ) هر بر كیلوچيگه و بار و چيغه (وَمُنْعَرِكٌ) دخى حركتله نوچيگه (وَيُرِيدَانِ يَسْمَعُ كُلُّ قَوْلٍ) دخى هر برسوزنى ایشتونى تله ر (وَفِي اللِّسَانِ) دخى عقلنك ینگللكى تله ظاهر بولور (بِأَنَّ يَكْثُرَ الْكَلَامَ) سوزنى كوب قیلو برلن (وَالْإِسْتِفْسَارُ عَمَّا لِيَهُمْ) مقصود بولماغان نرسه سنى استه و برلن (وَالْإِسْتَعْجَالُ فِي السُّؤَالِ وَالْجَوَابِ) دخى صور او ده هم جوابه آشغو برلن (وَفِي الْيَدِ) دخى عقلنك ینگللكى قولك ظاهر بولور (بِالتَّحْرِيكِ الْكَثِيرِ) قولن كوب سلكتو برلن (وَحَكِّ الْعَضْوِ) دخى براعضاسنى قاشو برلن (وَتَسْوِيَةِ الْعِمَامَةِ) دخى چالماسنى تيگزله و برلن (وَاللَّحْيَةِ) دخى سقالنى تيگزله و برلن (وَالثُّوبِ) دخى كيمنى تيگزله و برلن (بِالْحَاجَةِ) حاجتندن باشقه (وَعَبَثُهَا) دخى قولنك اويناوى برلن (وَفِي الْقَدَمِ) دخى عقلنك ینگللكى آياقه ده ظاهر بولور (بِالْمَشْيِ) بر و برلن (فِيهَا) شول نرسه گه (لِحَاجَةِ فِيهِ) اول نرسه ده محتاجلىق يوقدر

(وَتَحَرِّبُكُمَا) دخی حاجتسز آباغنی سلکنو برلن (وَفِي سَائِرِ الْأَعْضَاءِ) دخی باشقه اعضالارده عقلنک ینگل لکی ظاهر بولور (بِالْتَّمَدِّ) صوز ولوبرلن (وَتَحَرِّبُكَ الْكَتْفَيْنِ) دخی ایکی ایکی باشینی سلکنو برلن (وَفِي نَحْوِ ذَلِكَ) دخی مونک کبی نرسه لرده عقلنک ضعیف لکی ظاهر بولور (وَذَلِكَ نَاشٌ مِنَ السَّفَهِّ وَخَفَّةِ الْعَقْلِ) اوشبو اشلر طوغار سفاهت دان و عقل نک ینگل لکندن (وَضِدُّهُ الْوَقَارُ وَالسُّكُونُ) وینگل لک نکی خصلای وقاردر ، تیک تورودر (فَهُوَ) بس اول وقار (الْأَحْتِرَازُ عَنْ فُضُولِ النَّظَرِ) قارونک آرتوغندان صاقلانودر (وَالْكَلَامُ وَالْحِرَاكَةُ) دخی سوز نکی و حرکت نکی آرتوغندان صاقلانودر (فَهُوَ عَلَامَةُ قُوَّةِ الْعِلْمِ) بس اول وقار علم قوتینک علامتی در (وَالْعِلْمُ) دخی بواشاق قوتینک علامتیدر (وَسَيَمَاءُ الصَّالِحِينَ) دخی ایفگولر نکی علامتیدر (لَكِنَّ لِأَبْنٍ) آلائی بولسه ده وقارده چاره یوقدر (مَنْ أَنْ لَا يَكُونُ) بولماسسز لقدان (لِلرِّيَاءِ وَالتَّكْبُرِ) ریا ایچون و تکبر لک ایچون (وَعَلَامَةُ الْإِخْلَاصِ) وقارده اخلاص نکی علامتی (اسْتَوَاءُ الْخُلُوةِ وَالْخُلُطَةِ) کشی دن آولاقده بولو برلن کشی برلن قاطناشقان وقتنک برابر بولویدر .

(الثَّانِي وَالْخَمْسُونَ) آلتمش قباحت خلقدان ایلیلی ایکنچسی (الْعِنَادُ) کشی گه اور ونسز قارشولق قیلودر (وَمُكَابَرَةُ الْحَقِّ) دخی حقغه قارشی کیلودر (وَأَنْكَارُهُ) دخی حقنی انکار قیلودر (بَعْدَ الْعِلْمِ بِهِ) حقنی بلگان نکی صوکنده (وَهُوَ نَاشٌ مِنَ الرِّيَاءِ) اول کشی گه اور ونسز قارشولق قیلو ریادن کیلگوجیدر (وَالْحَقْدُ) بایسه کینه دن کیلگوجی در (أَوْ الْحَسَدُ أَوِ الطَّمَعُ) بایسه کونچیلک دن یا که طمع دان کیلگوجی در .

(الثَّلَاثُ وَالْخَمْسُونَ) آلتمش قباحت خلقدان ایلیلی اوچنچیسسی (الْتَمَرُّ وَالْأَبَاءُ) بوی صونماودر و طیبولودر (وَهُوَ) تمر دخی اباء (عَدَمُ قَبُولِ الْعِظَةِ) وعظنی قبول قیلماودر (وَالْإِطَاعَةُ) دخی بوی صونونی قبول ایتماودر (لَمَنْ هُوَ فَوْقَهُ) اور نندن علمده استن بولغان کشیگه (وَسَبَبُهُ) وعظنی هم بوی صونونی قبول قیلماونک سببی (الْكِبَرُ وَالْعُجْبُ) تکبر لکدر هم اوزینه اوزی ایس کیتودر (وَالرِّيَاءُ) دخی ریادر (وَالْحَقْدُ وَالْحَسَدُ) دخی کینه در هم حسددر (وَالطَّمَعُ وَاتِّبَاعُ الْهَوَى) دخی طمعدر هم نفس آرزوسینه ایارودر .

(الرَّابِعُ وَالْخَمْسُونَ) آلتمش قباحت خلقدان ایلیلی دورتنچسی (الصِّلْفُ) اوزینی ماقتاودر (وَهُوَ) اول صافی (تَزْكِيَةُ النَّفْسِ) اوزینی ماقتاودر (وَإِظْهَارُ الْقُدْرَةِ عَلَى الْأُمُورِ الشَّاقَّةِ) دخی مشقتلی اشلرگه کوچ یتونی ظاهر قیلودر (وَالْأَخْبَارُ عَنِ الْأُمُورِ الْغَرِيبَةِ) دخی عجیب بولغان

اشلردن خبر بدير ودر (مَعَّ عَمَّ الْمُبَالَاتِ عَنِ الْكُذْبِ) بِالْغَانِدَانِ چيركه نمه و برلن (وَعَمَّ النَّصْبِيقِ) دخی اوزندن باشقه كشيئك او شانماوندان و چيركه نمه و برلن (وَهُوَ) اول صلف یعنی اوزینی ماقتا و آغراشلرگه کوچ يتونی بلدر و وامور غریبه دن خبر بدير و (نَاشَ عَنِ الْكُذْبِ وَالْعُجْبِ) بِالْغَانِدَانِ هم عجبدن كيلگو چيدر (وَيَنْشَأُ مِنْهُ النَّفَاقُ) و اول صلفدان منافق توغار.

(وَهُوَ الْخَامِسُ وَالْخَمْسُونَ) و اول منافق آلتمش قباحت خلقدان ایللی بشچسيدر (وَمَعْنَاهُ) دخی منافقئك معناسی (عَمَّ مُوَافَقَةَ الظَّاهِرِ) ظاهرئك موافق بولماويدر (لِلْبَاطِنِ) باطنغه (وَالْقَوْلُ لِلْفِعْلِ) و سوزئك اشكه موافق بولماويدر.

(الْسادُسُ وَالْخَمْسُونَ) آلتمش قباحت خلقدان ایللی آلتونچیسى (الْجَبْرُوتُ) علم جهنمندن كرشرگه تیوشلی بولماغان نرسه لرگه كرشودر (وَعَلَّاجُهُ تَأْمَلُ قَوْلَهُ تَعَالَى) جربزه نی بتر وئك علاجی الله تعالی نك بوسوزینی اویلاودر (وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ) علمدن سرگه بیرلما دی (الْأَقْلِيَالُ) مگر آزغنه بیرلدى دخی الله تعالی نك بوسوزینی اویلاودر (وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ) قرآنئك متشابه لرینك تأویلنى بلماس (إِلَّا اللَّهُ) مگر الله تعالی گنه بلور (وَضُرُّهُ الْأَذَى) علم جهنمندن كرشرگه تیوش بولماغان نرسه لرگه كرشونك ضررى كشيینی رنجتودر.

(السَّابِعُ وَالْخَمْسُونَ) آلتمش قباحت خلقدان ایللی يدنچسى (الْبِلَادَةُ وَالْقَبَاوَةُ) عقلسزلق و آغردهنلیلكدر (وَضُهُمَا) بوبلادت برلن غبا و تنك خلاقی (الْتَّكَاؤُ وَالْفَطْنَةُ) زیره كلك و اوتكنلكدر (وَعَلَّاجُهُ) عقلسزلق برلن آغردهنلیلكئك علاجی (السَّعْيُ وَالْجِدُّ) تور و شودر و اجتهاد قیلودر (وَالْمُواظَبَةُ فِي التَّعَلُّمِ) دخی علم اویره نوده دوام ایتودر (قَالَ أَبُو حَنِيفَةَ) رحمه الله امام اعظم ایتدی (لَا بِيُوسُفَ) امام ابو یوسفی كه (كُنْتُ بَلِيًّا) سین عقلسز بولدك (أَخْرَجَتْكَ مُوَظَبَتُكَ) سینی عقلسزلقدن و غبی لسكن علم اویره نوده دوام ایتوك چغاردی .

(الْثَامِنُ وَالْخَمْسُونَ) ایللی سیکزنجیسى آلتمش قباحت خلقدان (السَّرُّ عَلَى الطَّعَامِ) و الْجَمَاعِ) طعام دخی جماع اوزرینه قمسزلقدر.

(الْتَّاسِعُ وَالْخَمْسُونَ) آلتمش قباحت خلقدان ایللی توقزنجیسى (الْحُمُودُ) جماعدان نفسئك در دینك سونویدر یعنی قوه شهویه نك نقصانیدر (فَإِنْ كَانَ مُتَاهِلًا) بس اگرده جماعغه نفسینك دردی سونگان كشی جماعتله نوچی آدم بولسه جماعغه محتاج بولسه (أَوَّلُهُ مَرَضٌ فِي الْمَعْدَةِ) یا یسه بو كشيئك آش قازانئك آرووی بولسه (فَعَلَّاجُهُ بِالطَّبِّ) بس بو آروونك داروی طب علمی برلندر

(وَالْأَلْمُجْرِمِينَ) اگرده جماعتله نوچی بولمسه (فَلَا يُجْتَنَىٰ إِلَىٰ الْعِلَاجِ) بس داروغه محتاج بولماس (فَقَدْ كَفَىٰ مَوْئِبَهُمْ) طعام برلن جماعتك مشقتلری يتار (وَنَجَا عَنْ غَوَائِلِهِمْ) دخى آورو برلن تاهل ضررلارنن قنلور (وَأَمَّا تَفَاسِيرُ هَذِهِ الْأَشْيَاءِ) اما اوشبونرسه لرنك يعنى جر برزه بلادت شره خمودنك تفسیرلری (فَقَدْ سَبَقَتْ) بس تحقیق اوتدی .

(السُّتُونَ) آلمش قباحت خلق ان آلمش نچیسی (الْأَضْرَارُ عَلَى الْمَعَاصِي وَالْمَنَافِعِ) گناهلر وشرعاط ییباغان نرسه لر اوزرینه دوام ایتودر (وَهُوَ دَوَامٌ قَصْدِ الْمَعَاصِي) واول اصرار گناهلارغه قصد قیلوده دوام ایتودر (وَلَوْ صَدَرَتْ أَحْيَانًا أَوْ مَرَّةً) گرچه اول گناهلار بعض وقتده غنه یا که بر مرتبه گنه بالفعل صادر بولسه لارده یعنی گناهنی قصد قیلوی همیشه بولسه گرچه بالفعل گناهنی قیلوی بعض وقت قنه بولسه ده گناهنه دوام ایتو بولا (وَلَوْ تَخَلَّلَ النَّدَامَةُ وَالرَّجُوعُ) اگر گناه آرارونده اوکنو (توبه) دخى گناهدان قایتو آرا لاشسه (فَلَيْسَ بِأَضْرَارٍ) بس بوگناهنه دوام ایتو توگلدنر (وَلَوْ صَدَرَتْ) گرچه گناهلار بالفعل صادر بولسه ده (فی یومٍ واحدٍ سبعینَ مرَّةً) بر کونده یتمش مرتبه (هَكَذَا رَدَّ عَنِ النَّبِيِّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ) اوشنداق پیغمبر علیه السلام دان حدیث ده کیلدی (وَضَرَرَةٌ غَنَىٰ عَنِ الْبَيَانِ) گناهنه دوام ایتونك ضرری بیاندان مؤکسدر یعنی بیانغه محتاج توگلدنر (وَيَكْفِيكَ) دخى گناهنه دوام ایتونك ضررنده يتار سیکنا (جَعَلَهُ الصَّغِيرَةَ كَبِيرَةً) گناهنه دوام ایتونك کچک گناهنی الوغ گناه قیلوی (لَوْ رُودَانِ لِالصَّغِيرَةِ مَعَ الْأَضْرَارِ) حدیث ده کیلگنالنکی ایچون دوام ایتو برلن کچک گناه بولماسرلف (وَلَا كَبِيرَةً مَعَ الْأَسْتِغْفَارِ) دخى یارلقاو استاو برلن الوغ گناه بولماسرلف (وَضَهُ الْأَنْبَاءِ وَالنَّبَوَةِ) گناهنه دوام ایتونك خلاقی الله تعالی گه گناهدان قایتودر و توبه ایتودر (وَهِيَ الرَّجُوعُ عَنْ قَصْدِ الْمَعْصِيَةِ) واول توبه گناهنی قصد قیلودان قایتودر (وَالْعَزْمُ عَلَىٰ أَنْ لَا يَعُودَ إِلَيْهَا) دخى گناهنه قایتماو اوزرینه جز ما قصد قیلودر (تَعْظِيمًا لِلَّهِ تَعَالَى) الله تعالی نی الوغ لارو ایچون (وَخَوْفًا مِنْ عِقَابِهِ) دخى الله تعالی نك عند بندن قورقو ایچون (وَهِيَ وَاجِبَةٌ عَلَى الْفُورِ) واول توبه تیرلك اوزرینه واجبدر (قال الله تعالی) الله تعالی ایتدی (تُوبُوا إِلَى اللَّهِ) گناهدان الله تعالی اوزرینه توبه قیلوکنر (جَمِيعًا) بارچه کزده (الْآيَةُ) او قوسین ایتدی دخى الله تعالی ایکنچی آیتنه ایتدی (تُوبُوا إِلَى اللَّهِ) الله تعالی گه توبه قیلوکنر (تُوبَةٌ نَصُوحًا) نصوح بولغان توبه برلن دخى الله تعالی اوچونچی آیتنه (أَنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ)

درستلکده الله تعالى توبه قیلغوچیلارنی دوست کوره در (هف) بیهقی روایت قیلدی (عَنْ
 ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) حضرت عباسنک اوغلندان (عَنْ النَّبِيِّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ)
 حضرت عباس اوغلی پیغمبر علیه السلام دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام ایتدی
 (التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ) گناهان توبه ایتوچی کشی (كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ) گناهسی بولماغان کشی
 کبیر (وَالْمُسْتَغْفِرُ مِنَ الذَّنْبِ) دخی گناهان مغفرت استاوچی کشی (وَهُوَ مُقِيمٌ عَلَيْهِ) حالبوکم
 اول کشی اول گناهسی اوزرنده همیشه تورغوچیدر (كَالْمُسْتَهْزِئِ بِرَبِّهِ) ربسنى خورلاوچی
 کشی کبیر (حب) ابن حبان روایت قیلدی (عَنْ حَمِيدِ الطَّوِيلِ رَحِمَهُ اللَّهُ) حضرت حمیددن
 (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت حمید ایتدی (قُلْتُ لِأَنَّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت انس گه
 ایتدی (أَقَالَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ التَّائِبُ تَوْبَةً) ایا رسول اکرم اوکنو توبه دیب ایتدیمو دیو
 (قَالَ نَعَمْ) بلی اوکنو توبه دیب ایتدی دیدی (حك) حاکم روایت قیلدی (عَنْ عَائِشَةَ
 رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا) حضرت عائشه دن (عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) حضرت عائشه
 رسول الله دان روایت قیلدی (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده رسول الله ایتدی (مَا عَلَّمَ اللَّهُ) بلمادی
 الله تعالى (مَنْ عَبَدَ) بنده دن (نَدَامَةً عَلَى ذَنْبِ) گناه اوزرینه اوکنونی (الْأَمْرَ) مگر گناه اوزرینه
 اوکنونی بلدی ایسه (غَفَرَهُ) اول بنده نی یارلقادی (قَبْلَ أَنْ يَسْتَغْفِرَ مِنْهُ) اول بنده دن
 تل ایله مغفرت استاونک صادر بولوندان بورون (مج) ابن ماجه روایت قیلدی (عَنْ
 أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابو هریره دن (عَنْ النَّبِيِّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ)
 حضرت ابو هریره پیغمبر علیه السلام دان (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده پیغمبر علیه السلام ایتدی
 (لَوْ أَخْطَأْتُمْ حَتَّى تَبْلُغَ السَّمَاءَ) اگرده کوککه ایرشکانگه قدر خطا و گناه قیلساگز (ثُمَّ
 تَبُتُّمْ) مونک صوننده توبه قیلساگز (لِنَابِ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْكُمْ) توبه قیلور الله تعالى سزنگ اوزرگز گه
 یعنی توبه گزنی قبول قیلور (وَأَمَّا كَيْفِيَّةُ خُرُوجِ التَّائِبِ) امان توبه قیلوچینک چغوینک روشی (عَنْ
 تَبَعَاتِ الذُّنُوبِ) گناهلارنک کشی حق بولغانلارندان (وَالْمُظَالِمِ) دخی ظلم لاردان (فَقَبَّ بَيْنَاهَا
 فِي جِلَاءِ الْقُلُوبِ) بس تحقیق توبه قیلوچینک کشی حقلارندان و ظلم لاردان چغو کیفیتنی قیلدق بز
 جلاء القلوب اسمی کتابزده البته کشی حقلارونی و ظلم قیلغان کشیلرینی مهما امکن راضی
 قیلماق لازم (وَلَكِنَّكَ) دخی ذکر قیلورمز (جُمْلَةَ الْأَخْلَاقِ السَّيِّئَةِ الْمَكْرُورَةِ) ذکر قیلغان یاوز
 خلقلارنک بار چه سنی (وَالرَّزَائِلَ الرَّدِيَّةَ الْمَكْرُورَةَ) دخی ذکر قیلغان اشکی و قباحت خلقلارنک

بارچه سنی (لَيْسَ هَلْ حَفْظُهَا لِلطَّالِبِ) یاوز خلقلارنی بلونی استه گویگیه یاوز خلقلارنی یادلاو
 ینگل بولسون ایچون (كُفْرٌ) یاوز خلقلار دان برسی کفر در (العیاذ بالله) (بُدْعَةٌ) ایکنچسی بدعتدر
 (رِبَاءٌ) اوچونچسی ریادر (كِبْرٌ) دورتنچسی تکبر لکدر (عُجْبٌ) اوزینی الوغ کورودر بشنچسی
 (حَسَدٌ) کونچیلک در آلتونچسی (بُخْلٌ) سارا نلقدر یدنچسی (اَسْرَافٌ) اسراف در سیکزنجسی (جَهْلٌ)
 نادانلقدر طوقزنجسی (كُفْرَانُ النِّعْمَةِ) الله تعالی نلک نعمته شکر قیلمای یاشرودر اونونچسی
 (سَخَطُ اللِّقْضَاءِ) الله تعالی نلک حکمنه آچولانودر اون برنچسی (جَزَعٌ) شکایت قیلودر اون ایکنچسی
 (أَمْنٌ) الله تعالی عن ابنندن امین بولودر اون اوچونچسی (يَأْسٌ) الله تعالی نلک رحمتندن امید کیسودر
 اون دورتنچسی (حُبُّ الظُّلْمَةِ) ظالمترین دوست کورودر اون بشنچسی (بُغْضُ الصَّالِحِينَ) ایندگو
 کشیلرگه آچولانودر و آلازنی دشمن کورودر اون آلتونچسی (حُبُّ جَاهٍ) مرتبه سپودر
 اون یدنچسی (خَوْفُ دَمٍ) خورلاودان قورقودر اون سیکزنجسی (حُبُّ مَنَاحٍ) ماقتاونی سپودر
 اون توقزنجسی (اتِّبَاعُ هَوَى) نفس آرزوسنه ایارودر یکرمنچسی (تَقْلِيدٌ) کشی گه دلیلسز
 ایارودر یکرمی برنچسی (طُولُ أَمَلٍ) دنیا ترکلکی نلک امیدینی اوزون قیلودر یکرمی ایکنچسی
 (طَمَعٌ) کشی قولنده بولغان نرسه نی امید اینتودر یکرمی اوچونچسی (تَنَدُّلٌ) آرتوق کشی گه
 توبانچیلک قیلودر یکرمی دورتنچسی (خِيَانَةٌ) خیانتدر یکرمی بشنچسی (حَقْدٌ) کؤکله دشمنانلق
 صاقلادور یکرمی آلتونچسی (شِمَاتَةٌ) کشی گه ایرشکان بلاغه شادلانودر یکرمی یدنچسی (عَدَاوَةٌ)
 دشمنانلقدر یکرمی سیکزنجسی (جُبْنٌ) قورقاقلقدر یکرمی توقزنجسی (عُدْرٌ) وعده نی بوزودر
 اوتوزنجسی (تَهَوُّرٌ) فکرسزوعاقبتنی اویلاوسزبراشکه کروشودر اوتوز برنچسی (خُلْفٌ وَعَدٌ)
 وعده گه خلافتی قیلودر اوتوز ایکنچسی (سُوْءُ الظَّنِّ) یاوز گمان قیلودر اوتوز اوچونچسی (طَيْرَةٌ)
 شوملانودر اوتوز دورتنچسی (حُبُّ مَالٍ) مال سییودر اوتوز بشنچسی (حُبُّ دُنْيَا) دنیا سییودر
 اوتوز آلتونچسی (حَرَضٌ) مالغه قمسزلقدر اوتوز یدنچسی (سَفَهٌ) عقلنلک ضعیف وکیملکی در
 اوتوز سیکزنجسی (بَطَالَةٌ) اشسزلک ویاالقاولقدر اوتوز طوقزنجسی (عَجَلَةٌ) دنیا اشنده
 و آخرت عملنده کامل قیلمای آشغودر قرغنچسی (تَسْوِيفُ عَمَلٍ) عملنی تیزدن قیلورمون دیو
 کیچکنرودر قرق برنچسی (فَطَاظَةٌ) قاطی کؤکلیلی وشفقت سز لکدر قرق ایکنچسی (وَقَاهَةٌ)
 هیاسزلقی و ادب سز لکدر قرق اوچونچسی (حُزْنٌ فِي أَمْرِ الدُّنْيَا) دنیا اشنده قایغورودر
 قرق دورتنچسی (خَوْفٌ فِيهِ) دنیا اشنده قورقودر قرق بشنچسی (غَشٌّ) کشی گه ضرر تیرودن

صاقلانماودور قرق آلتونچسی (فَتْنَةٌ) فتنه تشرودر خلق آراسنه قرق یکنچسی (مُأَهَّنَةٌ) اوزینه ضرر کیلمگانه دین اشنه کوچی بته توروب منکر اشنی کور گانه انکار قیلمای سکوت قیلودر قرق سیکز نچسی (انْسٌ بِمَخْلُوقٍ) مخلوق غه بتونله ی مونس بولودر قرق توقز نچسی (خَفَّةٌ) ینگلکک در ایبلنچسی (عِنَادٌ) بله تر و ب حقه قارشی کیلودر ایلیلی بر نچسی (تَمَرْدٌ) اوزنن اوستن بولغان کشی نلک و عظنی قبول قیلماودر ایلیلی ایکنچسی (صَلْفٌ) اوزینی ماقتاودر ایلیلی اوچونچسی (نِفَاقٌ) منافق لقدر ایلیلی دور تنچسی (جَرَبَزَةٌ) علم جهندن کر شرگه تیوشلی بولماغان نرسه لرگه کر شودر ایلیلی بشنچسی (غِبَاوَةٌ) زیره ک و او تکون بولمای غبی بولودر ایلیلی آلتونچسی (شَرٌّ) طعام و جماعغه قمسزلقدر ایلیلی یکنچسی (خُمُودٌ) قوه شهویه نلک بتونله ی سونویدر ایلیلی سیکز نچسی (اِضْرَارٌ) گناهغه دوام قیلودر ایلیلی توقز نچسی (تَعْلِيقُ قَلْبٍ بِاَسْبَابٍ) کوکلنی دنیا سبیلرینه باغلاودر آلتمشنچسی (وَمَنْ اَلْاَخْلَاقِ الْحَمِيْمَةِ) ماقتاوی خلقلاردنر (غَيْرُ مَا ذَكَرْ ضَمَّنَا وَتَبَعًا) ضمناو تبعاذ کر قیلنغانلارندن باشقه (اَلْاَسْتِقَامَةُ) استقامتدر (وَهِيَ) اول استقامت (اَلْوَفَاءُ بِالْعُهُودِ كُلِّهَا) هر بر عهد لرگه وفا قیلودر (وَمُلَازِمَةُ الْعَدْلِ) دخی عادل بولوغه دوام ایتودر (وَالْتَوْسُّطُ فِي كُلِّ الْأُمُورِ) دخی اهلر نلک هر قایوسنده اور تاجه بولودر (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی ایتدی (فَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتُ) بیورلس بولغانکجه استقامتده بول دیو (وَالْأَدَبُ) دخی ادبدر (وَهُوَ) اول ادب (حِفْظُ الْحَدِّ) چیکنی صاقلانماودر (بَيْنَ الْغُلُوِّ وَالْجَفَاهِ) چیکنن او تو برلن جفا آراسنه بولغان چیکنی (بِمَعْرِفَةِ ضُرَرِ التَّعَدْيِ) چیکنن او تونلک ضررینی بلو برلن (وَالْفِرَاسَةُ) دخی فراستدر (وَهِيَ) اول فراست (خَاطِرُ بِنَشَأٍ مِنْ قُوَّةِ الْإِيْمَانِ) ایمان نلک قوتندن کیلگ کوچی بر کوکل گه تشکان نرسه در (يَهْجُمُ عَلَى الْقَلْبِ) اول خاطر کوکل اوزرینه آکسزدان کیلور (فَيَنْفِي مَا بِيضَادُهُ) بس اول خاطر اوزینه خلاف بولغان نرسه نی نفی قیلور (قش) قشیری روایت قیلدی (عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) حضرت ابوسعید دن (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ) درستلکده رسول الله ایتدی (اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ) مؤمن بنده نلک فراستندن صاقلاننوکر (فَأَنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللَّهِ) بس درستلکده اول مؤمن بنده الله تعالی نلک نوری برلن قارار (وَالْتَفَكُّرُ فِي نَفْسِهِ) دخی اوزنده اویلاودر (هَلْ هِيَ مُتَصِفَةٌ بِمَعْصِيَةٍ) ایانسی گناه برلن صفاتلانوچیمی (فَيَتُوبُ) بس اگر نفسی گناه برلن صفتلانوچی بولسه توبه قیلور (أَوْ مُتَعَرِّضَةٌ لَهَا) یا بسه نفسی گناهغه کر شوچیمی (فَيَحْتَرِزُ أَوْلًا) بس اول گناه دان

صافلانور (فَيْشْكُرُ اللَّهُ عَلَى التَّوْفِيقِ) بس توفيق اوزرينه الله تعالى كه شكر قيلور (وَفِي الطَّاعَاتِ) دخى عبادت لده فكر قيلور (لِيَتَذَكَّرَ مَا فَعَلَتْ مِنْهَا) عبادت لردن فوت قيلغان نرسه كه بيتشوا ايچون (وَيَحْتَرِزُ عَنْ تَرْكِهَا) دخى عبادت لرنى قويودان صافلانوا ايچون (أَوْ يَشْكُرَ عَلَى تَوْفِيقِ اللَّهِ تَعَالَى) يايسه الله تعالى نك توفيق بيروى اوزرينه شكر قيلوا ايچون (لَمَّا) شول نرسه ايچون شكر قيلور (حَصَلَ مِنْهَا) اول نرسه عبادت لردن حاصل بولدى (وَفِي خَلْقِ اللَّهِ) دخى الله تعالى نك خلقنه فكر قيلور (وَأَيَاتِهِ) دخى الله تعالى نك علامت لرنه فكر قيلور (فِي الْأَنْفُسِ) نفس لده بولغان علامت لرنه (وَفِي الْأَفْئِقِ) دخى چيت لده يعنى باشقه مخلوق لارده بولغان علامت لده (حَتَّى يَبْزِيَهُ وَيَعْظُمَ فِيهِ) تا كم بوفكرده آرتور والوغ بولور (مَعْرِفَةَ عَظْمَةِ اللَّهِ) الله تعالى نك الوغلغنى بلو (وَقُدْرَتَهُ وَعِلْمَهُ) دخى الله تعالى نك قدرتنى هم علمنى بلو (وَحِكْمَتَهُ) دخى الله تعالى نك حكمتنى بلو (فَيَحْصُلُ فِيهِ) بس اوشبو نرسه لرنى بلوده حاصل بولور (مُحِبَّةَ اللَّهِ) الله تعالى كه محبت (وَالشُّوقُ إِلَيْهِ) دخى الله تعالى كه عشق (وَالْأَنْسُ بِهِ) دخى الله تعالى كه مونس بولو (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى فكر حقنه ايتدى (وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ) كوكل رنى وييرلرنى الله تعالى نك باراطونكه فكر قيلور لار معناسنه (الْآيَةَ) او قوسين آيننى (وَالصِّدْقُ) دخى راستلقدر (وَهُوَ فِي سَبْعٍ) واول راستلقدر يدي نرسه ده بولور (فِي الْقَوْلِ) سوزده راستلقدر (ضِدَّ الْكُنْبِ) سوزده يالغانلقدنك خلافيدر (وَفِي النَّبِيَّةِ الْإِخْلَاصِ) ويننه راستلقدر اخلاصدر (وَفِي الْوَعْدِ وَالْعَزْمِ) دخى وعده برلن قصد قيلوده راستلقدر (قُوَّتُهُمَا) وعده برلن قصدنك قوى بولو يدر (وَوُجُوهُهُمَا مِنَ الضَّعْفِ وَالْتَرَدِ) دخى وعده برلن قصدنك ضعيفلقدن وشكسن خالى بولو يدر (وَفِي الْوَفَاءِ) دخى وعده كه وفاده راستلقدر (تَحْقِيقُهُ) وعده كه وفا قيلونى حقلودر (وَأَنْجَاؤُهُ عَلَى وَفَى الْوَعْدِ وَالْعَزْمِ) دخى وعده كه وفا قيلونى وعده كه هم قصدغه موافق بولو اوزرينه بييرينه كيترودر (وَفِي الْعَمَلِ) دخى عملده راستلقدر (مُؤَافَقَتَهُ لِلْبَاطِنِ) عملنك باطنغه موافق بولو يدر (وَعَدَمُ دَلَالَتِهِ) دخى عملنك دلالت قيلماويدر (عَلَى أَمْرٍ) شوندا اين اشكه (لَمْ يَتَّصِفْ بِهِ) عمل قيلوچى اول اش برلن صفتلانغوچى بولمادى (وَفِي نَحْوِ الْخَوْفِ) دخى قور قوده هم قور قوكبى اشته راستلقدر (قُوَّتُهُ وَكَثْرَتُهُ) قورقونك هم قورقو كبي نرسه نك قوتلى هم كوب بولو يدر (وَالصِّدْقُ) دخى بيك راست بولغوچى كشى (مَنْ اتَّصَفَ بِهِنَّ جَمِيعًا) اوشبو راستلقدنك يدي تورليسى برلنكه صفاتلانغان كشيدير (وَالْمُرَابَطَةُ) دخى ماقتاولى خلقلار جمله سندن مرابطه در (وَهِيَ) اول مرابطه (رَبْطُ النَّفْسِ فِي طَاعَةِ اللَّهِ تَعَالَى) نفسنى

باغلاودر الله تعالى نك عبادتنه (بِخَمْسِ الْمَشَارِطَةِ عَلَى النَّفْسِ) نفس اوزرينه بش توری
 شرط قیلو برلن (أَوَّلًا) (بِتَرْكِ الْمَعَاصِي) گناهارنی قویو برلن شرط قیلور (وَتَرْتِيبِ الْوِطَاقِ
 وَالْأَوْرَادِ) دخی عمل وظیفه لرینی دخی وردلرنی ترتیب ای تو برلن شرط قیلور (فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ)
 هر کیچه وکوند زده (ثُمَّ الْمُرَاقَبَةُ) مونک صوکنده دقت قیلوب نظر قیلونی شرط قیلو برلن ایکنچی
 (بِمُرَاعَاةِ الْقَلْبِ لِلرَّقِيبِ) فاراغوچی وصاقلوچی وماضر بولغان الله تعالی نی کوئلنک صاقلوچی برلن
 (بِاسْتِدْهَامَةِ الْعِلْمِ) بلونک همیشه بولوی برلن (بِاطْلَاعِ الرَّبِّ) الله تعالی نك تشنوبینی (وَالنَّظَرَ إِلَيْهِ)
 دخی نفسنه قاراو برلن (فِي أَثْنَاءِ الْعَمَلِ) عملنک آراسنده (وَقَبْلَهُ وَبَعْدَهُ) دخی عملن اول هم
 عملن صوک (هَلْ يَفِي عَلَى الْمَشْرُوطِ بَوَجْهِهِ) ایانفس تیوش بولغان وجه سی اوزرینه شرط
 قیلنمش نرسه سنه وفا قیلدیمو (أَمْ يُزِيغُ عَنْهُ) بایسه شرط قیلنمش نرسه سندن باطل گه میل قیلدیمو
 (ثُمَّ الْمَعَايِبَةُ) مونک صوکنده حساب قیلونی شرط قیلو برلن اوچونچی (بَعْدَ الْعَمَلِ) عمل صوکنده
 (هَلْ أَتَمَّ الْمَشْرُوطَ) ایانفس شرط قیلنمش نرسه نی تمام قیلدیمو (أَمْ نَقَصَ) بایسه کیتمدیمو
 (ثُمَّ الْمَعَاتِبَةُ وَالْمُعَاقِبَةُ) مونک صوکنده نفسکه شلته هم عذاب قیلونی شرط قیلو برلن در
 دور تنچسی دخی بشنچسی (أَنْ نَقُصَّ) اگرده نفس شرط قیلنغان نرسه نی کیتمسه (بِنَحْوِ الْجُوعِ)
 آچلق کبی نرسه برلن (وَالْعَطَشِ) دخی صوصاو برلن (وَالسَّفَرِ) دخی سفر برلن (وَالنَّذْرِ) دخی
 نذر ای تو برلن (بِالتَّصَدُّقِ) صدقه بیرو برلن نذر ای تو برلن (وَنَحْوِهِ) دخی مونک کبی نرسه لر برلن
 (حَتَّى لَا يَرْجِعَ إِلَيْهِ) نانیا تا کم اول شرط قیلنغان نرسه نك خلافنه ایکنچی مرتبه نفس قایتماسون
 ایچون (فَمَجْمُوعُ مَا ذَكَرْنَا مِنَ الْأَخْلَاقِ الْحَمِيدَةِ) بس ماقتاولی خلقلاردان ذکر قیلنغان نرسه لر نك
 جمعسی (تَبَعًا وَأَصَالَةً) یاوز خلقلارغه ایارتب دخی اصل ایتب ذکر قیلنغان کورکام وماقتاولی
 خلقلاردان جمعسی (ثَمَانِيَةٌ وَسَبْعُونَ) یتمش سیکزدر (إِيمَانًا) ایمان در برسی (اعْتِقَادًا أَهْلَ السَّنَةِ
 وَالْجَمَاعَةِ) دخی اهل السنه والجماعت اعتقادیدر ایکنچی (أَخْلَاصًا) اخلاصدر اوچونچی
 (إِحْسَانًا) الله تعالی نی کوروب تورغان کبی الله تعالی گه عبادت قیلودر دور تنچسی (تَوَاضَعًا)
 توبانچیلک در بشنچسی (مَنَّةً) صورادن بورون انعام قیلودر آلتونچی (نَصِيحَةً) کشی گه فائده
 تلاودر یدنچی (تَصَوُّفًا) صوفیلقدر سیکزچی (غَيْرَةً) تیوشلی اورونده غیر ندر توقزچی
 (غِبْطَةً فِي عَمَلِ الْآخِرَةِ) آخرت عملنده ایکنچی کشیده بولغان عملنک مثلنی تله ودر اونونچی
 (سَخَاءً) جو مارطلقدر یعنی حاجت قدرندن آرتوقنی صرف قیلودر اون برنچی (إِيثَارًا)

محتاج بولانروب اللہ تعالیٰ بولندہ انفاق قیلودر اون ایکنچسی (مُرُوَّةٌ) ایرلکدر یعنی ممکن
 بولغان قدر کشی گہ فائدہ قیلورغہ نفسنک قزغویدر اون اوچونچسی (فُتُوَّةٌ) جگنلکدر یعنی
 کشینی رنجتودن طیولودر وکشی گہ بیخشی لقنی صرف ایتودر اون دورتنچسی (حکْمَةٌ) علم جہتندن
 کرشرگہ تیوشلی بولغان نرسہ گہ کرشودر اون بشنچسی (شُکْرٌ) اللہ تعالیٰ نلک نعمتنہ شکر قیلودر
 اون آلتونچسی (رِضَاٌ) اللہ تعالیٰ نلک حکمہ راضی بولودر اون یدنچسی (صَبْرٌ) قایغوغہ صبرلق
 قیلودر اون سیکزنچسی (خَوْفٌ مِّنَ اللّٰهِ تَعَالٰی) اللہ تعالیٰ دن قورقودر اون توقزنچسی
 (مُزْنٌ لَهُ) اللہ تعالیٰ رضاسی ایچون حسرتلہ نودر یکرمنچسی (رِجَاٌ) اللہ تعالیٰ نلک
 رحمتلن امید ایتودر یکرمی برنچسی (بُغْضٌ فِي اللّٰهِ) اللہ تعالیٰ رضالغندہ
 آچولانودر یکرمی ایکنچسی (حُبٌّ فِي اللّٰهِ) اللہ تعالیٰ رضالغندہ محبت در یکرمی
 اوچونچسی (تَوَكُّلٌ) هراشنی اللہ تعالیٰ گہ تابشوردر یکرمی دورتنچسی (حُبٌّ خُمُولٌ)
 شهرتسزلکنی سیودر یکرمی بشنچسی (اسْتَوَاءٌ دَمٍّ وَمَدْحٍ) دخی خورلاوبرلن ماقطاونک برابر
 بولویدر یکرمی آلتونچسی (مُجَاهَدَةٌ تَحْقِيقٌ) بر نرسہ فی حقللاوغہ تورھودر یکرمی یدنچسی (قَصْرٌ
 اَمَلٌ) دنیا ترکلکی نلک امیدینی قسقارتودر یکرمی سیکزنچسی (ذِكْرٌ مَوْتٍ) اولمنی ایسکہ تشرودر
 یکرمی توقزنچسی (تَفْوِيزٌ) دنیا نلک کیکلکی ایلہ تارلغندہ قایغرماینچہ اشنی اللہ تعالیٰ گہ
 تابشوردر او تونچسی (تَسْلِيمٌ) اشنی اللہ تعالیٰ امرینہ تابشوردر واللہ تعالیٰ گہ منقاد بولودر
 او تونچسی (تَمَلُّقٌ فِي طَلَبِ الْعِلْمِ) علم استاوده بالبارودر او تونچسی (سَلَامَةٌ صَدْرٍ عَنِ
 حَقْدٍ) کینہ دن کوکرہ کنلک سلامنلکبدر او تونچسی (شُجَاعَةٌ) باطرچیلق قہلورغہ تیوش
 بولغان اورنل باطرچیلق قیلودر او تونچسی (حِلْمٌ) یواش طبیعتلی بولودر او تونچسی
 (رَفْقٌ) یومشاق وملایم سوزلی بولودر او تونچسی (اَمَانَةٌ) اشانچلی وخیانتسز بولودر او تونچسی
 یدنچسی (وَفَاءٌ عَهْدٍ) وعہ گہ وفا قیلودر او تونچسی (اِنْجَازٌ وَعْدٍ) وعہ فی بیرینہ کیترودر
 او تونچسی (حُسْنُ ظَنٍّ) گماننک کورگام بولویدر قرغنچسی (زُهْدٌ) دنیا دان یوز
 دوندر وچیلکدر قرق برنچسی (فَنَاعَةٌ) اللہ تعالیٰ بیرگان نعمتنکہ قناعت قیلودر قرق ایکنچسی
 (رُشْدٌ) حقلقنی کورساتودر قرق اوچونچسی (سَعْيٌ) توروشودر قرق دورتنچسی (اِنَاءَةٌ)
 آشقماوسرلقدر دنیا اشنک قرق بشنچسی (مُبَادَرَةٌ فِي عَمَلِ الْآخِرَةِ) آخرت عملنک آشغودر قرق
 آلتونچسی (رِقَّةٌ) کولنلک نچکہ لکیدر قرق یدنچسی (شَفَقَةٌ) شفقتدر قرق سیکزنچسی (حَيَاءٌ) نچار

اهدا او بالودر قرق توقز نجسی (صَلَابَةٌ فِي أَمْرِ الدِّينِ) دین اشنه قاطیلقدر ایبلنچسی (اَنْسَ
 بِاللَّهِ) الله تعالی گه مونس بولودر ایللی برنجسی (شَوْقٌ إِلَيْهِ) الله تعالی گه شوقدر ایللی ایکنچسی
 (مُعَبَّةٌ لِلَّهِ) الله تعالی گه مهندر ایللی اوچونچسی (وَقَارٌ) آغر طبیعتلی بولودر ایللی دورتنچسی
 (ذَكَاءٌ) زیره کلکدر ایللی بشنچسی (عَفَّةٌ) شهوت قوه سنی اورتاچه صرف قیلودر ایللی
 آلتونچسی (اسْتِقَامَةٌ) شریعتده توغری بولودر ایللی یدنچسی (أَدَبٌ) ادبدر ایللی سیکزنجسی
 (فِرَاسَةٌ) او تگونلکدر ایللی توقزنجسی (تَفَكُّرٌ) فکر قیلودر آلتمشنچسی (صَدَقٌ) راستلقدر
 آلتمش برنجسی (مُرَابَطَةٌ) نفسنی الله تعالی ننگ عبادتنه بیلوه در آلتمش ایکنچسی (مُشَارَطَةٌ)
 نفسکه شرط قیلودر آلتمش اوچونچسی (مُرَاقَبَةٌ) عملک نفسکه قاراودر آلتمش دورتنچسی
 (مُعَاسَبَةٌ) عمل صوننده نفسنی حساب قیلودر آلتمش بشنچسی (مُعَاتَبَةٌ) نفسکه شلته قیلودر آلتمش
 آلتونچسی (مُعَاقَبَةٌ) نفسنی عذاب قیلودر آلتمش یدنچسی (كَطْمٌ غَيْظٌ) آچونی بو طودر آلتمش
 سیکزنجسی (عَفْوٌ) عفودر آلتمش توقزنجسی (نِيَّةٌ) نیتدر یتمشنچسی (ارَادَةٌ طَوْلٌ حَيَوَةٌ لِلْعِبَادَةِ)
 عبادت ایچون اوزن ترککنی تلاودر یتمش برنجسی (تَوْبَةٌ) توبه در یتمش ایکنچسی (خُشُوعٌ)
 عبادتده اخلاصلی بولوب کولنگ قورقویدر یتمش اوچونچسی (يَقِينٌ) شکسزلکدر یتمش
 دورتنچسی (عُبُودِيَّةٌ) قللق در یتمش بشنچسی (حُرِيَّةٌ) آزادلقدر یتمش آلتونچسی (ارَادَةٌ)
 اراده در یتمش یدنچسی (ذِكْرٌ) ذکردر یتمش سیکزنجسی (وَلَمْتَمَتَمِينَ) دخی اولک بولغان
 عالمرا ایچون بولغوچیدر (وَمَنْ سَلَكَ مَسَلَكَهُمْ) دخی اولک گیر مسلکنه کرگان کشیلر ایچون
 بولغوچیدر (فِي ضَبْطِ الْفَضَائِلِ) ماقتاولی و فضیلتلی بولغان خلقلارنی ضبط قیلوده (وَحُدُودَهَا) دخی
 ماقتاولی خلقلارنگ حدلرنگ (طَرِيقَةٌ) ایکنچی تورلی طریق (لِأَبَاسٍ أَنْ نَدَّ كُرْهًا) بزنگ اول ایکنچی
 تورلی طریقه نی ذکر قیلومزده ضرر بوقدر (وَأَنْ وَقَعَ تَكَرُّرًا) گرچه قات قات ذکر قیلوجیلق
 واقع بولسه ده (فِي بَعْضٍ) بعضسنده (لَعَلَّكُمْ خُلُوهَا عَنْ فَائِدَةٍ) بو طریقه نی ذکر فائده دن خالی
 بولماغانلق ایچون (وَهِيَ) اول طریقه (حَصْرُ أَصُولِهَا) ماقتاولی خلقلارنگ اصل لارونی
 بولودر (وَتَفْرِيعُ شُعَبِ كُلِّ مَنَاهَا) واول اصل لاردان هر برسی ننگ شعبه لرینی فرع قیلودر (عَلَيْهَا)
 اول اصللار اوزرینه (وَقَدْ عَلِمْتَ) تحقیق بلدک سین (أَنَّ أَصُولَهَا أَرْبَعَةٌ) درستلکده ماقتاولی
 خلقلارنگ اصللاری دورتدر (ثَلَاثَةٌ مُفْرَدَةٌ) اوچسی بالفزلارد (وَهِيَ) اول بالفز بولغان
 اوچسی (الْحِكْمَةُ) حکمتدر برسی (وَالشَّجَاعَةُ) دخی شجاعتدر ایکنچسی (وَالْعَفَّةُ) دخی

عفت در او چونچسی (وَوَاحِدٌ) دخی برسی (مُرَكَّبٌ مِنْ هَذِهِ الثَّلَاثَةِ) اوشبوا وچدن مرکب در (وَهِيَ
الْعَدَالَةُ) اوشبوا وچدن مرکب بولغانی عدالتدر (فَشَعْبُ الْحَكْمَةِ سَبْعٌ) بس حکمت ننگ شعبه لری
یدیدر (الْأَوَّلُ صِفَاءُ النَّهْنِ) اولگسی ذهن ننگ صافلغیدر (اسْتَعْمَادُ النَّفْسِ) ذهن ننگ صافلغی
نفس ننگ حاضر بولویدر (لَا سَتَجْرَاجُ الْمَطْلُوبُ بِلَا تَشْوِيشٍ) تشویش دن باشقه مطلوبنی
چغاروغه (وَالثَّانِي) حکمت شعبه لری ننگ ایکنچسی (جَوْدَةُ الْفَهْمِ) فهم ننگ یخشیلغیدر (صِحَّةُ
الْإِنْتِقَالِ) فهم ننگ یخشی لغی کوچوننگ درستلکیدر (مَنْ الْمَلْزُومُ إِلَى اللَّازِمِ) لازم بولنمش
نرسه دن لازم بولغوچی نرسه گه (الثَّالِثُ الزُّكَاةُ) حکمت شعبه لرندن او چونچسی زیره کلکدر
(سُرْعَةُ اقْتِنَادِ النَّبَايِجِ ذِكَاةٌ) نتیجه لرنی توغدر وده ذهن ننگ آشغویدر (الرَّابِعُ حُسْنُ التَّصَوُّرِ)
حکمت ده بولغان شعبه لرننگ دورتنچسی تصور ننگ کورکاملکیدر (الْبَحْثُ عَنِ الْأَشْيَاءِ) تصور ننگ
کورکاملکی شیلردن بحث قیلودر (بِقَدَرِ مَا) شول قدر (هِيَ) اول شیلر (عَلَيْهِ) اول قدر
اوزرنده ایدی (الْخَامِسُ سُهُولَةُ التَّعَلُّمِ) حکمت ده بولغان شعبه لرننگ بشنچسی علم او بیره نوننگ
یگل بولویدر (قُوَّةُ النَّفْسِ) علم او بیره نوننگ ینگل بولوی نفس ننگ قوتیدر (عَلَى دَرَكِ الْمَطْلُوبِ)
اسنالمش نرسه اوزرینه ایرشوگه (بِلَا زِيَادَةِ سَعْيٍ) توروشونی آرتدرودان باشقه یعنی
آرتوق تورشودان باشقه (الْسَّادِسُ الْحِفْظُ) حکمت ده بولغان شعبه لرننگ آلتونچسی یادقه آلودر
(ضَبْطُ الصُّورِ الْمُنْرَكَةِ) حفظ شول بلنمش بولغان صورتلرنی ضبط قیلودر (السَّابِعُ التَّكْرُّرُ)
حکمت ده بولغان شعبه لرننگ یدنچسی ذکردر (اسْتِعْضَارُ الْمَحْفُوظَاتِ) ذکر یادقه آلمش
نرسه لرنی کؤکلنده حاضر قیلودر (وَشَعْبُ الشُّجَاعَةِ) شجاعت ننگ شعبه لری (اِثْنِي عَشْرَ)
اون ایکیدر (الْأَوَّلُ كِبَرُ النَّفْسِ) شجاعتده بولغان شعبه لرننگ اولگسی نفس ننگ الوغ بولویدر
(اسْتِحْقَارُ الْيَسَارِ) نفس ننگ الوغ بولوی بایلقنی حقیرگه صایودر (وَالْفَقْرُ) دخی فقیرلکنی ده
حقیرگه صایودر (وَالكِبَرُ وَالصَّغَرُ) دخی الوغلقنی ده وکچک لکنی ده حقیرگه صایودر (وَالثَّانِي
الْعَفْوُ) وشجاعت ده بولغان شعبه لرننگ ایکنچسی عفودر (تَرْكُ الْمُجَازَاةِ) قارشى جزالاشونی
یعنی اوچ آلونی قویودر (بُسْهُوْلَةٌ مِنَ النَّفْسِ) نفس دن ینگل لک برلن (مَعَ الْقُدْرَةِ) بواوچ آلوغه
کوچی ییتوبولاتروب حاصل اوصاللقغه قارشى اوصاللق قیلورغه کوچی ییتنه توروب اوصاللق
قیلماودر (الْثَّلَاثُ عَظْمُ الْهَمَّةِ) شجاعتده بولغان اون ایکی شعبه ننگ او چونچی سی همت ننگ الوغ
بولویدر (عَدَمُ الْمُبَالَاةِ بِسَعَادَةِ الدُّنْيَا وَشَقَاوَاتِهَا) همت ننگ الوغ بولوی دنیا ننگ ایندگولسکینه

وياورلقينه قايفرماودر (الرابع الصبر) شجاعت شعبه لرينك دور تنجسي صبردر (قوة مقاومة
 الآلام والأهوال) صبر رنجولرگه وقور قولارغه قارشى تورونك قوتيدر
 (الخامس النجدة) شجاعته بولغان شعبه لرينك بشنچسى زار لاناودر (عدم الجزع عند المخلوق)
 مخلوق قاشنك زار لاناودر اول نجه (السادس الحلم) شجاعت شعبه لرينك آلتونچسى بواشلق در
 (الطمأنينة عند سورة الغضب) حلم آچونك كويلىقى وقاطيلىقى وقتنده كوكلنك قرار لاناويدر
 (السابع السكون) شجاعت شعبه لرينك يدنچسى ساكن بولودر (التأني عند المخاصمة والحروب)
 دهوالاشو و صوغش وقتلارنك آشقما سسرلقدر (الثامن التواضع) شجاعت شعبه لرينك سيكرنچسى
 توبانچيلىك در (استعظام ذوى الفضائل) توبانچيلىك شول فضيلت ايا لرينى الوغغه صابودر
 (ومن ذنوبه فى المال والجاه) دخى اوزندن مالده ومرتبه ده توبان بولغان كشيلىرى الوغغه صابودر
 يعنى الوغ لاودر (التاسع الشهامة) شجاعت شعبه لرينك توقزنجسى قمسرلقدر (العرض على
 ما يوجب التذكر الجميل) شهامت كور كام ذكرنى واجب ايتكوچى نرسه لر اوزرينه حرصلقدر (من
 العظايم) الوغاش لردن (العاشر الاحتمال) شجاعت شعبه لرينك اونونچسى چداودر (اتعاب
 النفس فى الحسنات) احتمال ايندگولكلرده نفسنى مشقتله ودر (الحادى عشر الحمية) شجاعت
 شعبه لرينك اون برنجسى حمية در يعنى تيوشلى اورونده كونچيلىك در (المحافظة على الحرم
 والدين من التهمة) حميت شول محرم بولغان كشيلىرى اوزرينه هم دين اوزرينه تهمت دن صاقلانودر
 (الثاني عشر الرقة) شجاعت شعبه لرينك اون ايكنچسى كوكلنك نچكه بولويدر (التأذى عن
 اذى يلحق الغير) رقت اوزندن باشقغه توقاشقوچى بولغان رنجته تورغان نرسه دن رنجودر
 يعنى كشيگه ايرشكان قايفوغه قايفرودر (وَسَعْبُ الْعَقَّةِ) دخى عفت نك شعبه لرى (اثنى عشر)
 اون ايكيدر (الاول الحياء) عفت شعبه لرينك اولگسى اوبالودر (انحصار النفس خوف ارتكاب
 القبائح) حيا قباحت اشلرگه كرشودن قورقوغه نفسنك بولنويدر (الثاني الصبر) عفت شعبه لرينك
 ايكنچسى صبردر (حبس النفس عن متابعة الهوى) آرزوسنه ايارودن نفسنى طيودر (الثالث
 الدعة) عفت شعبه لرينك اوچونچسى نفس آرزوسنه چداملقدر (السكون عند هيجان الشهوة)
 دعت شول نفس آرزوسينك قوزغالوى وقتنده نفسنك تيك توروى وقرار لاناويدر (الرابع
 النزاهة) عفت شعبه لرينك دور تنجسى حلال دان مال كسب ايتودر (اكتساب المال) نزاهت
 شول مالنى كسب ايتودر (من غير مهانة) حقارت دان باشقه (ولا ظلم) دخى ظلم دان باشقه (وانفاق

فِي الْمَصَارِفِ الْحَمِيدَةِ) دخی نزاہت مالنی صرف قیلودر ماقتا، لو مصرفلر گه یعنی اورونلار گه
 (الْخَامِسُ الْقَنَاعَةُ) عفت شعبه لرینک بشنچسی قناعتدر (الْأَقْتِسَارُ عَلَى الْكَفَافِ) قناعت یتارک
 مقدار اوزرینه قسقارتودر (الْسَادِسُ الْوَقَارُ) عفت شعبه لرینک آلتونچسی وقاردر (الْتَّانِي فِي
 التَّوَجُّهِ نَحْوَ الْمَطَالِبِ) مطلوب لارعه یونالوده آشقماسسرلقدر (السَّابِعُ الرَّفْقُ) عفت شعبه لرینک
 یدنچسی ملایم طبیعتلی بولودر (حُسْنُ الْأَنْقِيَادِ) رفق بوی صونونک کورکام بولویدر (لِمَا يُؤَدِّي
 إِلَى الْجَمِيلِ) کورکام اشکه ایرشدره تورغان نرسه گه (الثَّلَاثُونَ حُسْنُ السَّمْتِ) عفت شعبه لرینک
 سیکزنجسی هیئتنگ و قصدنگ کورکام بولویدر (مَحَبَّةُ مَا يَكْمَلُ النَّفْسَ) وحسن سمت نفسنی کامل
 قیلغان محبتدر (التَّاسِعُ الْوَرَعُ) عفت شعبه لرینک توقزنجسی ورعدر (مُلَاذِمَةُ الْأَعْمَالِ الْجَمِيلَةِ) ورع
 کورکام بولغان عمللرگه دوام قیلودر (الْعَاشِرُ الْمُرُوَّةُ) عفت شعبه لرینک اونچسی ایرلکدر
 (الرَّغْبَةُ الصَّادِقَةُ لِلنَّفْسِ) نفس ایچون هارض بولغان راست بولغان قزغودر (فِي الْأَفَادَةِ بِقَدَرِ مَا
 يُمَكِّنُ) ممکن بولغان قدر کشیگه فائده بیروده (الْحَادِي عَشْرُ) عفت شعبه لرینک اون برنجسی
 (الْإِنْتِظَامُ) توزک بولودر (تَقْدِيرُ الْأُمُورِ وَتَرْتِيبُهَا) انتظام اشلرنی چیکله ودر و ترتیب ایتودر
 (بِحَسَبِ الْمَصَالِحِ) مصلحتلر حسبلی (الثَّانِي عَشْرُ السَّخَاةِ) عفت شعبه لرینک اون ایکنچسی
 جومارطلقدر (اعْطَاءُ مَا يَنْبَغِي لِمَنْ يَنْبَغِي) تیوشلی نرسه نی تیوشلی کشیگه بیرودر
 (وَهَذَا) دخی اوشبو جومارطلق (تَعْنَهُ سَنَةُ أَنْوَاعٍ) اول جومارطلقنگ آستنده آلتی
 نوع باردر (الْأَوَّلُ الْكِرْمُ) اولگی نوعی کرمدر (الْأَعْطَاءُ بِالسُّهُولَةِ وَطَيْبِ النَّفْسِ) کرم
 ینگلک و خوش نفس برلن بیرودر (وَتَالِيهَا الْإِيثَارُ) وجومارطلقه بولغان آلتی نوعنگ ایکنچسی
 ایثاردر یعنی صرف ایتودر (أَنْ يَكُونَ مَعَ الْكَفِّ عَنِ مَا جِئَتْهُ) ایثار حاجتنن طیبو برلن مال صرف
 قیلونک بولویدر یعنی محتاج بولا تر و ب صرف ایتودر (وَتَالِيهَا التَّهْبُلُ) جومارطلقه بولغان آلتی
 نوعنگ اوچونچسی نبلدر (أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّرُورِ) صرف قیلونک شادلق برلن بولویدر اول نبل
 (وَرَابِعُهَا الْمُوَاسَاةُ) جومارطلقه بولغان آلتی نوعنگ دورتنچسی مواساتدر (أَنْ يَكُونَ مَعَ مَشَارَكَةِ
 الْأَصْبِقَاءِ) مواساة مال صرف قیلونک دوستلار برلن اورتاق بولوبرلن بولویدر یعنی نعمت ده
 دوستلار اورتاق بولور (وَحَامِسُهَا السَّمَاحَةُ) جومارطلقه بولغان آلتی نوعنگ بشنچسی (بِتَلُّ
 مَا لَا يَجِبُ) واجب بولماغان نرسه نی صرف قیلودر (تَفَضُّلاً) شفقت ایچون (وَسَادِسُهَا الْمُسَاهَمَةُ)
 جومارطلقه بولغان آلتی نوعنگ آلتونچسی مسامحهدر (تَرْكُ مَا لَا يَجِبُ) واجب بولماغان نرسه نی

قويودر (تَنْزَهًا) نزهت استا و ايچون يعني پا كلك ايچون يعني سارانلقدان پا كلك ايچون
 (وَسُعْبُ الْعَدَالَةِ أَرْبَعَةٌ عَشْرٌ) عدالت نك شعبه لري اون دور تدر (الْأَوَّلُ الصِّدَاقَةُ) عدالت
 شعبه لرندن اولگسي صداقت در (الْمَحَبَّةُ الصَّادِقَةُ) راست بولغان محبت در صداقت (بِحَيْثُ
 لَا يَشُوْبُهُا غَرَضٌ) شول حيتنيجه محبت در اول محبت گه هيچ غرض قاطشماس (وَيُؤْتِرُهُ عَلَى نَفْسِهِ
 فِي الْخَيْرَاتِ) دخي راست دوست كورگان كشيبي ايند گولكلرده اوزينه اختيار قيلور (الثَّانِي
 الْإِلْفَةُ) عدالت شعبه لر ينك ايكنچسي الفت در (اتِّفَاقُ الْأَرَاءِ فِي الْمَعَاوَنَةِ عَلَى تَدْبِيرِ الْمَعَاشِ)
 الفت دنيا تراككني تدبير اوزرينه آدم لر نك ياردم بيرشوده اتفاق قيلوي در (الثَّالِثُ الْوَفَاءُ)
 عدالت شعبه لر ينك اوچونچسي وفادر (مُلَازِمَةُ طَرِيقِ الْمَسَاوَاةِ) وفا برابر لك طريقته
 دوام ايتودر (وَمُحَافَظَةُ عَهْدِ الْخُلَطَاءِ) دخي وفا قاطناشقان آدم لر نك عهد لر يني صافلاودر
 (الرَّابِعُ التَّوَدُّدُ) عدالت شعبه لر ينك دورتنچسي توددر يعني سيودر (طَلَبُ مَوْدَةِ الْأَكْفَاءِ)
 توددر تيكلدهش لر ينك دوست بولوييني استاودر (بِمَا يُوجِبُ ذَلِكَ) دوستلقتني واجب ايتوچي
 نرسه برلن يعني ايند گولك برلن چونكه بنده ايند گولك گه قل در نناكه (الانسانُ عَيْدُ الْأَحْسَانِ)
 ديولدي (الْحَامِسُ الْمَكَافَاةُ) عدالت شعبه لر ينك بشنچسي مكافندر (مُقَابَلَةُ الْأَحْسَانِ) مكافات
 ايند گولك كه قارشولق قيلودر (بِمِثْلِ أَوْ زِيَادَةً) اوخشاشي بولغان ايند گولك برلن يا كه آرتوق بولغان
 ايند گولك (السَّادِسُ حُسْنُ الشَّرْكَةِ) عدالت شعبه لر ينك آلتونچسي اور تالق نك كوركام بولويدر
 (رَهَابِيَةُ الْعُدُولِ فِي الْمَعَامَلَاتِ) معامله لر ده عدللكني رعايه قيلودر حسن شركت (السَّابِعُ حُسْنُ الْقَضَاءِ)
 عدالت شعبه لر ينك يدنچسي قضاء نك كوركاملكيدر (تَرْكُ النَّدَمِ وَالْمَنِّ فِي الْمَجَازَاتِ) حسن قضاء الش
 بير وشولرده اوكونوي ومننت ني قويودر (الثَّمَانُ صَلَاةُ الرَّحْمِ) عدالت شعبه لر ينك سيكزنجسي
 قرداشلكني توتاش قيلودر (مُشَارَكَةُ ذَوِي الْقَرَابَةِ فِي الْخَيْرَاتِ) ايند گولكلرده ياقن لق اياسي
 بولغان قرداشلر برلن اور تاق بولودر صلهرم (الثَّاسِعُ الشَّفَقَةُ) عدالت شعبه لر ينك توقزنجسي
 شفقت در (صَرْفُ الْهَمَّةِ إِلَى إِزَالَةِ الْمَكْرُوهِ عَنِ النَّاسِ) شفقت آدم لر دن ياراماس و ضرر لي
 نرسه لر ني بهر وده همتني صرف ايتودر (الْعَاشِرُ الْأَصْلَاحُ) عدالت شعبه لر ينك اونونچسي
 آدم لر آراسني توزوك قيلودر (التَّوَسُّطُ بَيْنَ النَّاسِ) آدم لر آراسنده واسطه بولودر اول
 اصلاح (فِي الْخُصُومَاتِ) دعوالارده (بِمَا يَنْفَعُهَا) دعوالر ني يباره تورغان نرسه برلن (الْحَادِي
 عَشْرُ التَّوَكُّلِ) عدالت شعبه لر ينك اون برنچسي توكلدر (تَرْكُ السَّعْيِ) توروشوني

قويبودر اول توکل (فيما) شول نرسه ده (لَا يَسَعُهُ قُدْرَةُ الْبَشَرِ) اول نرسه ني آدم نك قدرني
 صيدرماس (الثاني عشر التسليم) عدالت شعبه لرينك اون ايكنچسي تسليم در (الانقياد
 لأمر الله تعالى) تسليم الله تعالى نك امرينه بوي صنودر (وَمَرَكُ الْأَعْتِرَاضِ فِيمَا لَا يَلِيمُ) دخي
 طبيعته موافق بولماغان نرسه ده الله تعالى نك امرينه كرشوني قويبودر (الثالث عشر
 الرضا) عدالت شعبه لرينك اون اوچونچسي رضادر (طيبُ النَّفْسِ) رضاء نفسك خوش
 بولويدر (فيما يصبه) نفسكه ايرشكان نرسه ده (وَيَقْوَتُهُ) دخي نفسدن فوت قيلغان نرسه ده (مَعَ عَدَمِ
 التَّغْيِيرِ) اوزگارماسزلك برلن (الرابع عشر العبادة) عدالت شعبه لرينك اون دورتنچسي
 عبادتدر (تَعْظِيمُ اللَّهِ تَعَالَى وَآهْلِهِ) عبادت الله تعالى ني دخي الله تعالى اهلني الوغلاودر (وَأَمْتِنَالُ
 أَوَامِرِهِ) دخي الله تعالى نك امر لرينه امتنال قيلودر (مَجْمُوعُ الْأُصُولِ وَالشُّعْبِ) بس ماقتاولي
 خلقلارنك اصللر نك وفرلر نك جمعسي (خَمْسَةٌ وَخَمْسُونَ) ايللي بش در (وفيه) دخي ايللي
 بش ماقتاولي خلقلارده باردر (زِيَادَةُ ثَلَاثِينَ فَضِيلَةً) اوتوز آرتق و ماقتاولي خلقلارني آرتدرو
 (عَلَى مَا ذَكَرْنَا) بز ذكر قيلغان نرسه اوزرينه بس جمعي سكسان بش بولادر (فَعَلَيْكَ أَيُّهَا السَّالِكُ)
 بس اي آخرتنى اسنه ويولينه كروچي كشي سيكلانم بولسون (بِالْإِهْتِرَازِ عَنْ جَمِيعِ الْجَبَائِثِ الْمَذْكُورَةِ)
 ذكر قيلغان خلقلارنك بارچه سندان صاقلانوبرلن (وَدَفْعُهَا) دخي اول قباحت خلقلارني يبار و برلن
 (وَحِفْظُ أَضْدَادِهَا) دخي قباحت خلقلارنك خلافلارني حفظ قيلوبرلن (وَبَاقِي الْفَضَائِلِ) دخي باشقه
 فضيلتلرني حفظ قيلوبرلن (أَوْازِ الثَّمَا) يايسه قباحت خلقلارني يبارولازم بولسون برتقدير
 بولغان بولسه (وَرَفْعُهَا) دخي قباحت خلقلارني اوزلكن كوتارولازم بولسون (وَتَحْصِيلُ أَضْدَادِهَا)
 دخي قباحت خلقلارنك خلافني حاصل ايتولازم بولسون ميكا (وَسَائِرِ الْفَضَائِلِ) دخي باشقه
 فضيلتلرني حاصل ايتولازم بولسون (حَتَّى لَا يَبْقَى) تاكم فضيلتلر قالماغانقه قدر (وَتَحْصِيلُ لَكَ)
 دخي سيكنا حاصل بولور (تَرْكِيَةُ النَّفْسِ) نفسني باكلاو (وَتَصْفِيَةُ الرُّوحِ) دخي جانني صافلاو (وَتَخْلِيَةُ
 الْقَلْبِ) دخي كوئلني قباحت خلقلاردان بوشاتو (وَتَحْلِيَّتُهُ) دخي كوئلني كوركام خلقلاربرلن
 زينتهو (فَإِنَّ النَّصُوفَ وَالطَّرِيقَةَ) بس درستلكده تصوف دخي طريقت (عِبَارَةٌ عَنْ هَذِهِ الْأُمُورِ)
 اوشبو امرلردن عبارتدر (وَجُضُوصًا) بيگره كده صاقلان (سَبْعَةٌ مِنَ الرِّزَائِلِ) يدي قباحت خلقدان
 (فَإِنَّهَا أُمَّهَاتُ الْجَبَائِثِ) بس درستلكده يدي قباحت خاق قباحت خلقلارنك آنالاريدر (فَعَسَى أَنْ
 نَجُوتَ مِنْهَا) بس اميددر اگرده قباحت خلقلارنك آنالاري بولغان يدي خلقدان قنولساك (أَنْ

تَجُومُنْ غَيْرَهَا يَبْصًا) ينده اول قباحت خلقلارنىڭ باشقىلارنىڭ قتلولوڭ (وَهَى) اول قباحت خلقلارنىڭ آنالارى بولغان يدى خلق (الْكُفْرُ) كفر دى بىرسى العياذ بالله (وَالْبِدْعَةُ) دى بىسنىڭ بىسنىڭ (وَالرِّيَاءُ) دى رىيادى اوچونچىسى (وَالْكِبْرُ) دى تكبرلىكى دورى تىچىسى (وَالْحَمْدُ) دى حسدى بىسنىڭچىسى (وَالْبُغْلُ) دى سارانلىقى دورى تىچىسى (وَالْأَسْرَافُ) دى اسرافلىرى بىسنىڭچىسى (بَلْ أَرِيدُ) بىلكە آرئىدۇرمۇن مېن (وَأَقُولُ) دى ايتىرمۇن (أَنْ نَجُوتَ مِنَ الْأَرْبَعِ الْأَوَّلِ) اگرده اولگى دورى تىسنىڭ يىنى كىرىدى بىسنىڭ رىيا كېرىدى قىتولساڭ (فَلَعَلَّكَ) شايدىسىن (تَفُوزُ) سعادتكە ايرىشسۇن (وَقَفْلُحُ) دى نجات تابارسۇن (وَتَجُومُنْ بِأَقِيهَا) دى قالغان اوچىسنىڭ يىنى حسدى بىسنىڭ اسرافدان قىتولسۇن (لَأَنَّ الْبَوَاقِيَّ أَمَّا سَبَابُهَا) آننىڭ ايجون اولگى دورى تىسنىڭ يىنى كىرىدى رىيا كېرىدى قالغانلارى يىنى حسدى بىسنىڭ اسراف يايىسە اولگى دورى تىسنىڭ سىبىلىرىدىر (أَوْ نَمَرَاتُهَا) يايىسە اولگى دورى تىسنىڭ قالغان اوچىلىقىنىڭ بىسلىرىدىر (أَوْ مَعْلَقَاتُهَا) يايىسە قالغان اوچىلىقىنىڭ اولگى دورى تىسنىڭ مەنلىقىنىڭ لاردىر (فَزَوَّالُهَا بِالْتَّمَامِ) بىس اولگى دورى تىسنىڭ تمام كىتوبى (يَسْتَلْزِمُ زَوَالَ هَذِهِ الثَّلَاثَةِ) قالغان اوچىلىقىنىڭ كىتوبىنى لازم ايتىدۇر (وَالْأَوَّلَانِ) يىسنىڭ خىلقدان اولگى دورى تىسنىڭ اولگى ايكىسى يىنى كىرىدى بىسنىڭ (ظَاهِرُ الْفُسَادِ) بوزقلىقلارى ظاهر دىر (بَيْنَا الْغَوَائِلِ) غىيان عن الحج والىدلائل ضررلارى ظاهر و آشكاره (وَالْآخِرَانِ) دى يىسنىڭ خىلقدان اولگى دورى تىسنىڭ آخىرى ايكىسى (قَدْ كَانَ) تىحقىق بولدى (أَكْثَرُ أَهْتِمَامِ السَّلْفِ) اوتكاندىكى ايزگو ھاللىرىنىڭ قىسدىنىڭ كۆبىرەكى (فِيهِمَا) اولگى دورى تىسنىڭ خىلقدان آخىرى ايكىسىنىڭ يىنى رىيا بىرلىڭ كېرىدە (حُكَى) رىياقەتنىڭ ھىكايىتى قىلىندى (عَنْ رَابِعَةَ الْعَدَوِيَّةِ) ھىزىرت رابىئە ئەدىيەدىن (أَنَّهَا قَالَتْ) دىستىلكە ھىزىرت رابىئە ايتىدى (مَظْهَرٌ مِنْ أَعْمَالِي) آدملىر آراسىنىڭ ھىزىرت رابىئەدىن بولغان نىرسە (لَأَعَدُّهُ شَيْئًا) اول نىرسە نى رىيا قاتىشىمۇ اھتمالى بولغانلىقى ايجون ھىچ نىرسە گە سانامىم (وَهُنَّ بَعْضُهُمْ) دى يىسنىڭ بىسنىڭ بىسنىڭ ھىكايىتى قىلىندى (أَبُو يَزِيدَ الْبَسْطَامِيَّ) دىگەنلەر (قَالَ) اول بىسنىڭ يىسنىڭ (قَضَيْتُ صَلَاةَ ثَلَاثِينَ سَنَةً) اوتوز يىلغى نمازنى قىلىم (كُنْتُ صَلَّيْتُهَا فِي الْمَسْجِدِ) اول نمازلارنى مسجىدە اوقىدىم (فِي الصَّغَرِ الْأَوَّلِ) اولگى ھىزىرت (وَذَلِكَ) دى اوشبو قىسقىسى سەبب (أَنِّي تَأَخَّرْتُ يَوْمًا) دىستىلكە مېن بىر كۈننى اولگى ھىزىرت بولۇدان كىچىككىم (بَعْدَ) بىر ھىزىرت سەببىلى (فَصَلَّيْتُ فِي الصَّغَرِ الثَّانِي) بىس مېن ايكىنچى ھىزىرت اوقىدىم (فَاعْتَرَتْنِي حَاجَةٌ

مِنَ النَّاسِ) بس میکا آدم لردن او بالو بیید بولدی (حَيْثُ رَأَوْنِي) شولر وشچه کم آدم لمر کور دیلر
 مینی (قَدْ صَلَّيْتُ فِي الصَّفِّ الثَّانِي) تحقیق مین ایکنچی صفه او قدم یعنی ایکنچی صفه او قغانمینی
 کور دیلر (فَعَرَفْتُ) بس بلم مین (أَنَّ نَظَرَ النَّاسِ إِلَيَّ) درستلکده آدم لرنک میکا قاراوی (فِي
 الصَّفِّ الْأَوَّلِ) اولگی صفه (كَأَنَّ يُسْرُنِي) مینی شادلاندر بولدی (بِسَبَبِ اسْتِرْوَا حِ نَفْسِي)
 نفسم نکراحتلنوی مبیلی (مَنْ حَيْثُ لَا أَشْعُرُ) مینم بلاموم هیثینندن (وَقَالَ أَبُو بَرِيْدٍ الْبَسْطَامِيُّ)
 دخی حضرت ابویزید ایتدی کبر حقنده (مَا دَامَ الْعَبْدُ يَظُنُّ) مکلف بنده ظن قیلغان مدتده (أَنَّ
 فِي الْخَلْقِ) درستلکده مخلوقلار اچنده باردر دیو (شَرَّامَنَّهُ) اوزندن یاوز کشی (فَهُوَ مُتَكَبِّرٌ) بس
 اول بنده لر آراسنده میندن یاوز کشی بار دیگان کشی تکبرلک قیلوچیدر بس مکلف بنده گه
 اوزین هر مخلوقدان یاوز دیب بلو تیوش (فَقِيلَ لَهُ) بس ابویزید گه ایتلدی (مَتَى يَكُونُ مَتَوَاضِعًا)
 بنده قایوز مان تو بانچیلک قیلوچی بولور دیو (فَقَالَ) بس ابویزید ایتدی (إِذْ أَلَمَ بِرَأْسِهِ مَقَامًا)
 هر قیچان مکلف بنده الله تعالی قاشنده ده دخی بنده لر قاشنده ده اوزی ایچون مرتبه بار دیب
 بلماسه (وَلَا حَالًا) دخی اوزی ایچون الله تعالی هم بنده لر راضی بولغان کور کام حال بار دیب بلماسه
 (وَعَنَّهُ) دخی ابویزید دن حکایت قیلندی (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده ابویزید ایتدی (كَأَبَدْتُ الْعِبَادَةَ
 ثَلَاثِينَ سَنَةً) اوتوزیل عبادتده شغل لندم و مشقت تار ندم (فَرَأَيْتُ قَائِلًا يَقُولُ لِي) بس ایتوچینی
 کوردم ایته در میکا (يَا أَبَا بَرِيْدٍ) ای ابویزید (خَزَائِنُهُ تَعَالَى مَمْلُوءَةٌ مِنَ الْعِبَادَاتِ) الله تعالی نکی
 خزینه لری عبادت لردن تولتر لمشدر (لِسَكْرَةِ عِبَادَةِ الْعِبَادِ) عبادت قیلوچیلار نکی عبادتی کوب
 بولغانلقی ایچون (أَنَّ أَرَدْتَ الْوُصُولَ إِلَيْهِ) اگرده الله تعالی گه معنوی ایرشونی تلاساک (فَعَلَيْكَ
 بِالذَّلِّ وَالْأَحْتِقَارِ) بس ذلت گه و حقیرلک گه لازم بول اگرده ذلت و حقیرلک بولماسه عبادت نکی
 بولوی برلن بولماوی برابردر (وَعَنْ الْجَنِيْدِ رَحِمَهُ اللهُ) دخی حضرت جنید دن کوچرلدی (أَنَّهُ كَانَ
 يَقُولُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ) درستلکده حضرت جنید جمعه کوننده ایتدی بولدی (فِي مَجْلِسِهِ) اوزینک مجلسنده
 (لَوْلَا أَنَّهُ رَوَى) اگرده روایت قیلنغان حدیث بولماسه ایتدی (عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)
 پیغمبر علیه السلام ان اول روایت قیلنغان حدیث اوشبوهر (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده پیغمبر علیه
 السلام ایتدی (يَكُونُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ) زمان نکی آخرنک بولور (زَعِيمُ الْقَوْمِ أَرْدَلُهُمْ) برقوم نکی امیری
 وباشی شول قوم نکی نچار ور ذیل کشی سی یعنی اگرده رسول الله دان روایت قیلنغان اوشبو حدیث
 بولماسه ایتدی دیدر حضرت جنید (مَا تَكَلَّمْتُ عَلَيْكُمْ) سز نکی اوزر کزگه اوشبو وعظ لار فی یعنی

امر معروف برلن نهی منکر فی سویله مهس ایدم دیو (وَعَنْ اِبْرَاهِيمَ بْنِ اَدْهَمَ) دخی ادهم اوغلی حضرت
 ابراهیم من کوچرلدی و حکایت قیلندی (أَنَّهُ قَالَ) درستلکده حضرت ابراهیم ایتمدی (مَأْسَرَّتْ
 فِي اسْلَامِي) مسلمان بولغان حالده شادلانمادم یعنی سلطنت فی قویدقم صوکنده سلطنت وقتنی
 گویا اسلامیت دن صاناماغان (الْأَثْفَى ثَلَاثَةٌ مَوَاضِعٌ) مگر اوچ اورونده شادلاندم برسی شول (كُنْتُ
 فِي سَفِينَةٍ) بر وقتده کیمه ده بولدم (فِيهَا رَجُلٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ) اول کیمه ده مسلمانلاردان بر ایر بولدی
 مضحاک) کشی کلدروچی (يَقُولُ) ایتر بولدی اول ایر (كُنْتُ فِي الْغَزْوِ) بز صوغشده بولدی (تَأْخُذُ
 بِشَعْرِ الْعُلُجِ) عجم ایمانسزلارندن بر یوان ایمانسز نلک ساچندن توتار بولدی (فِي بِلَادِ التُّرْكِ)
 ترک شهرلر نده (هَكَذَا) اوشنداق دیو توتوبینه اشارت قیلدی (وَكَانَ يَأْخُذُ بِشَعْرِ رَأْسِي) وباشم نلک
 ساچندن توتار بولدی (فِيهِ زُنَى) بس مینی سلکتور بولدی (فَسَرَرَنِي ذَلِكَ) بس هوایر نلک ساچمن
 توتب مینی سلکتوی شادلاندردی مینی (لَأَنَّهُ) آنلک ایچون شأن (لَمْ يَكُنْ فِي تِلْكَ السَّفِينَةِ أَحَدٌ)
 اوشبو کیمه ده هیچ کم بولمادی (أَحْقَرُ فِي عَيْنِهِ) هوایر نلک کوزنده حقیر راک بولغان (مَنِي) میندن
 (وَكُنْتُ عَلِيلاً) وایکنچی شادلانوم شول بروقتده آوروبولدم (فِي مَسْجِدٍ) مسجدلردن بر مسجد ده
 (فَلَخَلَّ الْمَوْذُنَ عَلَيَّ) بس مینم اوزر مه مؤذن کردی (فَقَالَ لِي أَخْرُجْ) بس میکا مسجد دن چق سین
 دیدی احتمال بر بر نرسه اولاردیب قورقغان در (فَلَمْ أَطْفِ) بس آوروم کوچلی بولغانلقتی ایچون
 چغوغه طاقت قیلا آلامادم (فَأَخَذْتُ بِلِحْيَتِي) بس آیاغمدان توتدی مؤذن (وَوَجَّهَنِي إِلَى خَارِجِ الْمَسْجِدِ)
 ومینی مسجد نلک طشنه تارتدی واسترادی بس مینی مؤذن حقیر گه صایوب آیاغمدان استراب
 مسجد دن چغارغان ایچون شادلاندم (وَكُنْتُ بِالشَّامِ) واوچونچی شادلانوم شولک ور مین بروقتده
 شامده بولدم (وَعَلَى فَرْوٍ) ومینم اوزر مه یعنی استمدک طون بار ایدی (فَنظَرْتُ فِيهِ) بس طونمه
 قارادم (فَلَمْ أُمَيِّزْ بَيْنَ شَعْرِهِ وَبَيْنَ الْقَمَلِ) بس طونم نلک تگی آراسی برلن بتلری آراسی آیورمادم
 یعنی بتلری شول قدر کوب (فَسَرَرَنِي ذَلِكَ) بس مینی بتلر نلک کوبلسکی حقیر لکمه دلالت قیلغانلقتی
 ایچون شادلاندردی (وَعَنَّهُ) دخی ادهم اوغلی حضرت ابراهیم دن کوچرلدی (مَأْسَرَّتْ بَشِيءٌ)
 هیچ بر نرسه برلن شادلانمادم (كَسْرُورِي فِي يَوْمٍ) بر کونده شادلانوم کبی (كُنْتُ جَالِسًا) بروقتده
 اولتر غوچی بولدم یعنی اولتورغان ایدم (فَجَاءَ انْسَانٌ وَبَالَ عَلَيَّ) بس بر آدم کیلیده مینم
 اوزر مه بول ایتمدی البته استمه بو آدم نلک بول ایتوندن مینم حقار تم بلنه شول سببلی قواندم (وَقِيلَ)
 دخی ایتمدی (مَنْ رَأَى نَفْسَهُ خَيْرًا) برکشی اوزینی ایند گو کورسه یعنی ایند گو دیب بلسه (مَنْ فَرَعُونَ)

فرعونین (فَهُوَ مُكَبَّرٌ) بس اول كشی تكبرلك قیلو چیدر (وَقَدْ مَرَّ وَجْهَهُ) و تحقیق عونین
 اوزینی اینگو دیب بلونك تكبرلك بولو وجه سی اوتدی چونکه العیاذ بالله دنیادان سوخاتمه
 برلن اوتسه منگو بولغان عذاب فرعون گه شریك بولا (وَقَوْلُ الشَّبَلِي) دخی شیخ شہلی حضرتلرینك
 سوزی اوتدی اول سوز اوشبودر (ذُلِّي عَطَلٌ ذُلُّ الْيَهُودِ) مینم ذلت وحقارت تم یہود لر گه ضرب
 ایتلگان ذلت وحقارتنی تعطیل ایتدی یعنی مین بتون ذلتنی جمع قیلیم یہود لر گه
 ذلت ده قالمادی (وعن أبي سلمان الداراني) دخی ابوسلیمان الدارانی سوزی اوتدی
 اول سوز اوسبودر (لَوْ اجْتَمَعَ الْخَلْقُ) اگر ده بتون دنیا خلقی جیولسه (عَلَى أَنْ
 يَضَعُونِي) مینی توبان مرتبه گه و ذلت گه قویو اوزرینه (كَاتِّضَاعِي عِنْدَ
 نَفْسِي) نفسم قاشند اغی ذلتم کبی (مَا قَسَرُوا عَلَيْهِ) نفسم قاشنده
 بولغان ذلت کبی ذلت گه قویو غه قادر بولماسلار (وَبِالْجُمْلَةِ) سوزنك
 حاصلی (مَنْ تَيَقَّنْ) برکشی شکسز بلسه (بِأَنَّ نَفْسَهُ) درستلک
 نفسی (أَعْنَى عَدُوِّهِ) دشمانی نك دشمانراغیدر دیو
 (لَمْ يَسْتَبْعِدِ الْفَرْحَ وَالسُّرُورَ) شادلانونی و مسرتنی
 یراقغه صایماس (عِنْدَ لُحُوقِ النَّالِ وَالْهَوَانِ) ذلتنك
 وحقارتنك توتاشوی وقتنده (لَهَا) اول نفس گه
 (وَأَمَّا أَنْ تَخَفَّهَا) اما برکشی نفسنی توتسه
 (أَصْدَقَ أَصْدِقَائِهِ) دوستلارینك دوستلاری
 توتسه (فِيَعَكُّهُ مَمْتَنًا) بس حقارت و ذلت
 نفسک توتاشقان وقتنده شادلانونی
 صایور (وَمَجَالًا) هم محال
 ور یعنی هیچ بولوی
 کن بولماغان
 ش که صایور .